

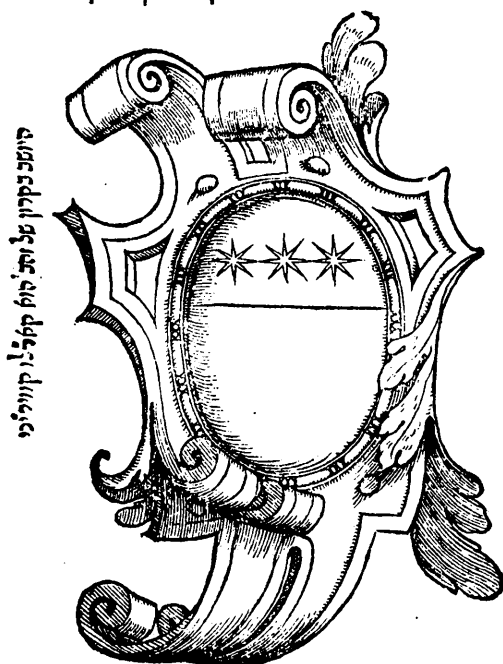
משניות מסדר נזיקין

עם פירוש הרב המובהק הגאון כמֵהרר עובדיה מברסגורא
והוציא לאור תעלמו ונימוקו עמו להאיר עיני
כל ישראל החכם כהֵרר עובדיה
בכמֵהרר זכריה ולה"ה

עליד מאיר בן יעקב איש פארינצו

הוצאת והוכנס לאינטרנט
www.hebrewbooks.org
ע"י חיים תשס"ט

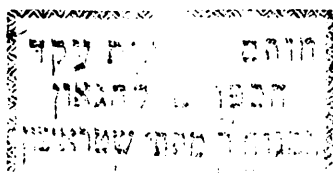
בבית המדרש הספסר כבוד לו מאכ"פיקו מס"ר קאלנו קונויני

דיומס בקרוו סל וסת' סוף קאלנו קונויני

הסולר בקאלנו קונויני

נדפס בשנת ש"ט כוונעואח תחת סמשלת ארוביכו הדוכוס מס"ר
פרינעישקו דולנא י"ח בשנה שלישיית למלכותו *

בבאקמא פרק א

ב

ארבעה

אבות נזיקים מאוס דלויב לכל חד מניהו תגלדו קרי להו אבות: השור הוא הרגל דהינו עיה שהיה מוקפת בגלגלי דרך הלוכה כדכתי' ושלח את בערה ותיבא ושלח זה הרגל וכן הוא אומר משלמי רגל השור והחמור ותגלדה רגל היא כשהזיקה בגופה דרך הלוכה או בשערה דרך הלוכה שכדכתי' כלו בשערה וגדרתן ושדרתן או בשליף שעליה והוא משאיו שבאמתתו נגמר ונפויין שעליה או בנזוג שכנאורה : והכור הפותח כור

ברשות הרבים וכפל שמה שור או חמור ומת אם הכור עמוק טפחים או הווק קום הוא פחות מעשר טפחי' דכתי' כי יפתח איש כור וכו' ותגלדה דכור כגון כחו וכיש לאחד שכחו בדה והזיקו : והמבעה זה השן שאכלה בהמתו בשדה חכרו כדכתי' וכער בשדה אחד וכקרא השן מבעה מפני שהיא פעמי' מוכסה פעמי' מגולה מלשון ככעו מפניו דמתרגמינ'

אבות נזיקים השור והבור והכבועה ותחתכערה לא הרי השור כחרי הכבועה ולא הרי סבעה כחרי השור ולא זה וזה

ארבעה

שיש בתן רוח חיים בהרי תאש שאין ברוח חיים ולא זה וזה שררכן לילך ולהזיק כחרי חבור שאין דרכו לילך ולהזיק חצר השוה שבתן שררכן להזיק ושמירתן עלך וכשחוקק חב המזיק לשלם תשלומי נזק בטיב הארץ ב כל שחבתי בשמירתו חבשתי את נזקי חבשתי בסקצ' נזקי חבתי בתשלומין כחכשר כל נזקי נכסים שאין בהן בעילה נכסים שהן של בני ברית נכסים חסיוחרים

אגליין ממור וכו' ותגלדה דשן היא כשנתכסה ככיתול להנחתה כדרך ההמנות שמתכסות ושכרה את הכותל או נכפה פירות כשנתכסה בהן להנחתה : והכער זו הדליקה שגלה והזיקה בראש כדכתי' כי יתבא אש וכו' ואכל גדיש או הקמה או השדה ותגלדה דאש חכנו וככינו ומשאו שהזיקו בראש גנו ונפלו בנזוג מניהו והזיקו דומיא דאש שהרוח מוליכה והא דלא חשיב תגא דידן קרן בכלל אבות נזיקים משום דלא מיידי לא ככזיקים שהם מוציאי מתחתן כלום שמשלמי נזק שלם שתחתן אבל בתמין ואף כך מוציאי לא קא מיידי : לא הרי השור כחרי המבעה כלום אי כת' רחמנ' שור לא כפיק מבעה מיידי דהוא אמיר' רגל דהזיקה מניו חייביה רחמנ' דאין הזיקה מניו לא חייביה רחמנ' ואי כת' רחמנ' שן הוא אמיר' שן דיש הנאה להזיקה חייב רגל דאין הנאה להזיקה אינו חייב ואי כת' רחמנ' שן ורגל ולא כת' אש הוא אמיר' שן ורגל שיש בהם רוח חיים כלנו שפירי' מכת בעלי חיים חייב אבל אש שזין בה רוח חיים לא לחייב ואם כתיבו שלשתן ולא כת' רחמנ' בור הוא אמיר' הכי לחייבו שדרכן לילך ולהזיק אבל בור שאין דרכו לילך ולהזיק לא לחייב עליה משום הכי אצטריכו כלנו ונגמר' מסיק דמי כת' בור וחד מהכד אמר כלנו שאר לכד מקרן בהגד השוה שבהן שדרכן להזיק ולא הוצרכו כלן אלא מפני שהן חלוקים בהל' ביהוהן שיש בזה מה שאין בזה שן ורגל פטורים בדה אם שאין כן בכור ואש בור פטר ביה קרא אדם וכלו דכתי' וכפל שמה שור או חמור דדדד' שור ולא אדם חמור ולא כלי מה שאין כן בשאר אבות נזיקים אש פטר בו את הטמון שאם היו בגדי' טמוני' בגדיש פטור המכער דכתי' או הקמה מה קמה בגלוי אף כל גלוי וכשאר אבות נזיקים לא פטר את הטמון : הגד השוה שבהן וכו' אף אי אביא כל שדרכו להזיק ושמירתו עלך שאם הזיק בתחייב הנזיק שלם תשלומי הכוז שהיו : במיטב הארץ מעבית שבכסו ומן המשוכח שבהם אם בא ליתן לו קרקע בתשלומי כוזו דכתי' מיטב שדה ומיטב כדמי ושלם אבל אם בא ליתן לו מטלטלי' קיימן כל מלי' מיטב הוא דאי לא מודען הכ' מודען הוית' אחריתי ויהיב ליה כל מ' דכשי' אפי' סובין והם למקוין אבל לבעל' טוב אי אית ליה זוזי מחייבינן ליה למיתן זוזי ואי לית ליה זוזי ויהיב ליה מטלטלי' מלי' דכשי' ואי מנבי ליה ארעא יהיב ליה בנכסותי' ויחזיר אפי' לית ליה זוזי למשכיר לא מני יהיב ליה באגריה לא זוזי ומחייביב ליה לזבנוי' מכסה עד דמסכה זוזי ויהיב ליה : ב

כל שחבתי בשמירתי וכו' כל דבר שנתחייבתי לשמרו הכשרתי אית כוזוין אם לא שמרתי כראוי והזיק אבי הוא שהכשרתי ומכתי אותו הזיק ואני חייב עליו כגון המוכר שדור' : הש שטה וקטן רייב שעליו היה מוטל שמירת שורו והרי לא שמרו כראוי לו : הכשרתי בנקמת כוזו וכו' ואם תקבתי וזמתי מוקפת הכוז ועפ' שלח ומכתי ותקבתי את כלו כתיחייבתי עליו כלא ומכתי רלו כגו החופ' בור ט' בדר' הרבי' ובה' אף וקשלינו : לעשר' וכפל שמה שור או חמור ונותן האהרן חייב אעפ' שלא תקן : אם מקבתי הכוז כלו עשה כל הכוז כיו' דכשי' ע' א

בנאקמא פרק ב

ליב' מית': ככס' שאין בהם מעיל ועל איזה ככס' אבי מייב לשלם אם הזקית על ככס' שאין בהם מעיל **פסק**
ככס' שאין הקדש שאלם הזקיתו ככס' של הקד' אינו מייב לשלם דכתי' שור רכבו ולא שור של הקד' וזה לכל
מאד בוויקי': ככס' שהם של ככס' ברית שאלם הזקית ככס' של ככס' פטור: ככס' המיוחדים לשי' להם ככס' מיוחדים
שאלם הזקית ככס' של הפקד טטור: חזן מדשות המיוחדת למזיק בכל מקום שהזיקו ככסו את ככס' מכת
מייב המזיק חזן מרשו המיוחדת

למזיק שאלם ככסו שור כיון כרשו
העו' והזיקו שור המזיק טטור דלמ'
ליה מורך כרשוני מאי בעי ודנק
כשהזיקו ככסו אכל המזיק עצמו
שמכל כתיבוי אף על פי שהוא
עומד בר שונו הייב דלמ' ליה
הכחבל כהי' דאי' לך דשית' לאפוקן
לאזוקן לית' לך דשית': ודשות
כיון והמזיק חזן המיוחדת לכה'
ולמזיק כגון חנך של שכניה וכו'
טטור של אחד מהם באותה חנך
כשן ורגל טטור והוא שניהם א'
אותה חנך מיוחדת לשוים ג'
אכל אם היתה מיוחדת לשירונ'
ולא לשוים והזיק כשן ורגל מייב
ואם הזיק בקרן בכל עכין מייב:
ג שום ככס' שום זה של כוקי'

פרק ב
כיצד היגד' כועד לשכר בדרך ואלה
הבחסות כוערת להדך כדרכה ולשכר
כבעשת או שהיו צרורות כנחזק סתתה דג' ושרה את הכל'
כשולח חציו נזק רכבה על הכלי ושרתו ונפל על גלו ושרבו על
הראשון

לא יוא' אלא ככס' שיהו בית דין שמוין כמה שיה הנזק וכך ישלם לו ואם הזיקה פרתו של ריבון טלש של
שמשון שדרסה עליו כרשו המזיק ושכרתי ואסך אירע ששכרה רגלה של פרה זו של ריבון כטלש של שמשון
בדה דהיו כמי בור ברה און אמרתי הנהיל זה הזיק מה הזיק יבא הזקין עליה כהקד' של זה אלא שמיין ש'
המזיק' לדמים ושי' מהזיק לחברו יותר ישלם: שיה ככס' וכשכא' לשלם האקם סכס' מהמזיק לא יפרשו אלא
מן הקדקשו שום שיה ככס' ולא ממוטלטי' שהם עצמם ככס' דכל מרי' דמטלסל השת' כאלו הוא ככס' דמי
לא מודכן הבא מודכן במתא' אחריתו כפי' בד' והצמא' והתשלומי' של חיק' ללא יסוף אלא כשנר' בד' חזקתו
ולא כפי' בד' של הדינות ועל פי ע' ע' כפי' מודין וכפי' ברית למזיקי עבד' ועי' מהיב' כשאל' לפרות של
בוזיקין: והכשי' בכלל הנזק בין שהו קה היא את אחריו בין שאחריו הזיקה דין היא ודין השמה שיה כמזיקין
הנזק והמזיק בתשלומי' פעמי' שהנזק שייך עם המזיק בתשלומים של חזק כגון אם פתחה הבכלה מנסת
מיתה פד' שעת העמודה בדין שפחת בלה דניזק הוא כיון כשנ' בין כמעד וכשנ' שאין המזיק משלם לו
אפי' אותה חצי כוק שזכתה לו מורה אם הוא תב' או כוק שלם אם הוא מועד הדי' שהנזק הוא מפיסד ושייך
בתשלומי' הללו עם המזיק: ד' ה' תענין שאיבן רבי' ליה הזיק ואם הזיקו משלמו הכי כוק וה' מועדיו שהם רבי' לין
להוי' משלמיו כוק שלם: לא לינח בקרן: ולא לינח דמישת כל הנוק וכלהו חזן תולד' דקדן ומשלמי' בני' חק
קדי' ה' תענין: וזה המוש' ג' פכמים לינח או לינח או לרדוף או לנעט או לנסך הדי' ה' ה' מועדיו לשלם
עם שלם: ולבני' מועד חשיב להו' חד: וטור המזיק ברשות הכוק אפי' קדן תמה היו מועד לשלם כוק שלם
ומתג' אפי' שאין דלא משנה קדן כשנ' הנזק משלמת חק שלם אפי' הוא חזן תמה לין כן הלכה: והחלם
היו מועד מתחלתו כיון ושלם קדן כשנ' הנזק משלמת חק שלם אפי' הוא חזן תמה לין כן הלכה: והחלם
ככלל חסות מועדו דלעיל ולהו' אחד עשר מועדיו משום דהכי לא שכיחי' בישום: בדלם מה שקורים ל'
בערבי' הלכנס: רבי' קלעו' אורה וכו' והין הלכה כרבי' אליעזר: מן העליה ועדית ככס' כה':
ואפילו אין הכנסה שור שער הזקית דכתי' כתי' ושלם שור תחת השור ולא כתי' ביה דמזיק הכנסה ופרע':

כיצד הרגל יעשדת ט' ונ' ונ' זה דבר הרגל מועדת ומשכני לשכר בדרך הלכה ככך היא מועדת
שמשכרת

בבא קמא פרק ב

ג

שמשנת כלל דרך הלכות: הנהמ' מועדת ריש' תבא אבות נגל' מעט שדרסה כדנלום וסיפ' תני תולדות שההמה מועדת להלך כדרכה ולשכר נגופס וכשערה וכסליף שעליו דרך הלכות: היתה מעטת שמי סוף זה ותולדה דקין הילכך חני כזק ותנול': או סהיו נדורות מכתיון אצב' דלאו סהיו הוא אלא אורחיה סוף אצבכ חני כזק ותנול' להלכתא גמירי לס' וכרשות הניזק קאמ' דכרשות הדבי פטור דכרשות תולדה דנגל' כנהול לפטורם ברשו' הדבי':

וכפל על כלי אחר ראשון נזקי נגל' הן ומשלל כזק שלם והאחרון על ידי נדורות כשכר הילכך חני נזק: דליל קשור כדנלום כל דבר הנקשר כנגל' התרכנו קדו' דליל ואית דגדמי דלי: מהם מרקד ואית דמפרמי חופד כדנלום וכארץ כדרך התרכנוזים: משלם חני כזק דליל הכי נדורות דבאותו דליל ארדייהו לנדורו על הכלים והדום חני כגון שהתנו ואיתן נדורות שכרו הכלים: כ

כיכד הסן מועדת באיזה דבר היא מועדת ומשני לאכול את הראוי לה משלם חני כזק דמשוכ' הוא: כדאי וכוא אכלה פירותא וידקות וקצי' דכרשות הדביס פטור דכתיבן נעשה כשעה אחר אכל אכלה כמות וכלים אפי' כרשות הדביס חייב חני כזק דעגדי א' אכטי דמנחא כמות וכלי כרשות הדביס לטי עשה והוי קרן כדשו' הדביס וחייב: משלם מה שכהית לאן תשלמים מעליתא אלא אם אכלה דבר שדמיו וקריס דואיס אותו כלאו סן שגורי ואיכו משלים לא דמיו שעודים בזול שהוא שליט פחות משה שסם כמכרים בשוק ואם אכלה דבר שדמיו פחותים

הראשון משלם נזק שלם ועל האחרון משלם חצי נזק התרכנוז' מועדין להלך כדרכו ולשבר הית דליל קשור כדנלום או שהיה מחדס ושבר את הכלים משלם חצי נזק: ב כיעד חשן מועדת לאכול את הראוי לה הבהמ' מועדת לאכול פירות וירקות אכלה כסות או כלים משלם חצי נזק ברא' ברשות חניק אכל ברשות הרבים פטור ואם נהנית משלמת מה שנחבת ביצר משלמת מה שנחנית אכלה מתוך הרחבת משלמת מה שנחנית כצירי הרחבת משלמת מה שהוקמה מפתח החנות משלמת מה שנחנית מתוך החנות משלמת מה שהוקמה: ג החלב והגרי שקפצו מראש חגג ושברו את הכלים משלם נזק שלם מפני שהן מועדין החלב שנבל חירח והלך לגריש אבל החיררה והדליק חגריש על החיררה משלם נזק שלם ועל חגריש משלם חצי נזק: ד איזה הוא תם ואיזה הוא מועד מועד כל שחעירו כז' ג' ימי ותם משיחור בו שלש ימים דברי רבי יחודה רבי מאיר ואמר מועד שחעידו בו שלשה פעמים ותם כל שחיו חתיבוקרת במשמשין בו ואינו כונח: ה שור המזיק ברשות הניזק יצוד נגח נגף נשך רביץ בעש ברשות הרבים משלם חצי נזק ברשות הניזק רבי שדפון אום' נזק שלם וחכמים אומרים חצי נזק אמר להם רבי טרפון ומה במקום שהקל על השן ועל הרגל ברשות הרבים שהוא פטור החמיר עליהם ברשות הניזק לשלם נזק שלם מקום שהחמיר על הקרן ברשות הרבים לשלם חצי נזק אינו דין שנחמיר עליה ברשות הניזק לשלם נזק שלם אמרו לו דיו לבא מן הדין לחית כדדון מה ברשות הרבים חצי נזק אף ברשות הניזק חצי נזק אמר להם אני לא ארון קרן בקרן אני ארון קרן מרגל ומה במקום שהקל על חשן ועל הרגל ברשות הרבים החמיר בקרן מקום שחמיר על חשן ועל הרגל ברשות הניזק אינו

מן העמודי משלם דמיו אותו דבר שאכלה בזול ואם אכלה דבר שמי' לה כגון שאכלה חטוי הואיל ולא כהנית פטור: מנדדי הרחבה משלם מה שהיוקה אם הלכה וצמדה נבדי הרחבה במקו' שאין דרך שזוריל לכתת שם לאו כדשו' סרבי דמיו ומשלמת מה שהיוקה: ג מפני שהן מועדין לקטוף וכדשו' הניזק קאמר דתולדה דנגל' היא: מדרה עונה שכאפית עג' נגל': על המדרה משלם נזק שלם דהוי סן כדשו' הכיוון: ועל הגדיש משלם חני כזק דמיו כמנו נדורות להלכת גמירי לה משלם חני כזק: ד משיחור כז' גימיר שרואה פטוריס ואיכו כונח חודר לתמותו: ג' פעמי' ואפי' כיו' אחד ואין הלכ' כ' יהודה דלא הוי מועד עד שייעדו כז' ימי: מעשמי' כז' מושכן אותו ומשקיי' בו ואיכו כונח ובהא הלכ' כ' יהוד' שאין שנה מועד חוזר לתמותו עד שיחתימוקית מעשמי' בו: ה כגח נגף כלן תולדות קרן הן: דיו לבא מן הדין להית ככדי: קרן כדשו' קדר ויזקין

בבא קמא פרק ג

הכיון שאמרה מביא מדיון קדון כלה דקאמרת קרן שהחמיר עליה כרעות הרבים אינו דיון שנחמיר עליו
כרעות הכיון דיו להיות ככלדון קרן ולא יהיה חיוב כרעות הכיון אלא הכי בוק כמו שהוא הייב כרעו
הרבים : אי לא חרון קרן מקרן כדאמרן לעיל אלא קרן מוגל מקום שהחמיר עליו כסן וכגל אינו דיו
שנחמיר בקרן : דיו לכא מן הדיון דסוף סוף אי לאו קרן כלה לא ששכחת נד קין ור' טרפון אעג דבעל אית
ליה דיו דמאוריות הוא דכתיב

הלא תכלם שנעת ימיו קו לשכינה
ד' יום אלא דיו לכא מן הדיון
להיות ככלדון הילכך תסגד שנעת
ימים ותו לא מ' סכא לית ליה
דיו דכל ל' טרפון דכי אמריכו
דיו היכא דלא מפרין קו כנון
התם דשנעת ימים דשכינה לא
כתיבי אמת קו אייתי ארכיב אמת
דיו אפיק שנעה וזוקי שנעה
אשתכח דאהי קו להכי שנעה
דאוקימנ' ולא אפרין לגמרי אבל
הכא מני בוק כתיב כדש' הרבי
בן נחבל הכיון ולתא קו ואיימי
מני בוק אמריב ונעשה בוק טלם
אי דרשת דיו ותוקמיה אחיבו בוק
כדמעקרא אפרין ליה קו ולא
אהי ולא מדיו ורכנ' סברי דאפי'
היכא דנופרין קו אמריכו דיו
האל' כחכמי : ו בן עזר בן יוס
אם היה יסן וכל אפי' נענ' כדנ' והו'
שני לראש' חייב ואם הזיק ראש'
לשני פטור ואם שכבז יחד כל אחד
מהם ש' הו' יק את מבזז חייב לפי
ששניה מועדי זה לזה : וקיימ' את עין
מכרו אפי' בשנע חייב כמון אבל לא בארבע דברים דלא מחייב כד' דברים אלא חזיר או קרוב לחזיר :

פרק ג

אינורד שנחמיר בקרן אמרו לו דיו לכא מן הדיון להיורת כנון
סת ברשות הרבים חצי בוק אף ברשות הניזק חצי בוק »
אדם בוער לעולם בין שגונג בין מודר בין ער בין ישן כיכא את עין
חברו ושבר את הכלים כשלם נזק שלם »

המניח את הכר ברשות הרבים ובא אחר
ונתקל בה ושברה פטור ואם הזיק בה
בעל החבית חייב בנזקו נשברה כרו ברשות הרבים ותחולק אחד
במים או שלקה בה רכיה חייב רבי יהודה אומר בכתבין חייב
באינו כתבין פטור . ב חשופך מים ברשות הרבים והזיק
בחן אחר חייב בנזקו הכנעני את הקרן ואת הזוכית והגורד את
גדרו בקציעים וגדר שנפל לרשות הרבים והחוקו בחן אחרים חייב
בנזקו . ג הכוציא את תבנו ואת קשו לרשות הרבים
לזבליהם והחוקו בחן אחר חייב בנזקו וכל הקודם בהן זכרה רבי
שמעון בן גמלאיל אומר כל הסקלקלין ברשות הרבים והזיק
חייבין לשלם וכל הקודם בהן זכרה והזופך את הגלל ברשות
הרבים והזיק בהן אחר חייב בנזקו . ד שני קרין שזנו
סהלתי זה אחר זה ונתקל הראשון ונפל ונהקל השני בראשון
הראשון חייב בנזקו שני » ה זהבא בחביתו וזה נזק
בקורתו נשברת כרו של זה בקורתו של זה פטור שלרר רשת
להלך ולזה רשות להלך היה בעל קורה ראשון ובעל הבית אחרון
בשברה חבית בקורה פטור בעל הקורה ואם עכר בעל הקורה
חייב ואם אמר לבעל חבית עכור פטור הירר בעל חבית ראשון
ובעל

המניח

את הכר וכ' ושברה פטור לפי שאין דרך בני אדם להתכונן בדברים ואם הזיק בה כעל
החבית חייב ואפי' הפקידה שכל הנופקיד כוין ושלם היה לו רשות מההלה לעשותן כלאו
לא הפקידן : או שלקה בחרסיה ונמיס אחר שנעברה כדו חייב בחיוקן דהוה ליה כדו שהזיק ואם לא כתבון לזכות
כתבון לזכות בחרסיה ונמיס אחר שנעברה כדו חייב בחיוקן דהוה ליה כדו שהזיק ואם לא כתבון לזכות
בהן הווי' ונעקרו חנוס הוא דכבר נתקל לאו פושע הוא דרי חרסיו והמיה הפקר לאחד שאכס ולפיכ' פטור
והלכ' כד' יהודה דנתקל לאו פושע הוא ומאח' דאכוס הוא ולא כתבון לזכו' כדמ' ונמיס חייב כלא' א' הו' מעל'
שלו ופטור' על כויהן : ב השופך מיב כלה אעג דכרשו אפכדי כגון כימו' הנשמי שמות' לשפ' מיס כלה
אפי' הכי אם הזיק בהן אחר חייב כמון : המנעיג את הקין וכו' זכגון שהנעיגו כלה וכן הגורד גדרו כנעיג'
זהפריחו לרה אבל המנע' כתיב' שלו והזיק בהן אחר פטור שאין דרך בני אדם להתמכר בכתלי' : ג לבל'ג'
ש' דקדו התבן והקס' ונעש' וכל לזכ' שדות וכדמ' : כל הקול' כהם וזה דקנסיהו רכנ' : כל המקלקלי' נרשו'
הרבי ואפי' שש' כדש' כגון בש' הינאית וכל' אם הזיקו חייבי' היה הופך את הגלל נזאת בקר : ד הראשון'
סיב כמון' שני וכגו' שני וכו' לעצמו ולא עמד דפושע הוא אבל לא הו' יפ' לעצמו כטור דהא קיימ' לן נתקל לאו
פושע

בבא קמא פרק ג

ד

פושטת הוא: ה סיה בעל קורה ראש וכו' פשוט זה מהלך כדרכו זה מיהר ללכת: ו אחד רץ ואחד מהלך כו' עתניתין מסורי ומסר והכי קתני אחד רץ ואחד מהלך בערבי שכתובות וויס טוכי או שהיו שניהם דניס כשאל ימות העכה עיקים פטורים דבערבי שכתובות וויס טוכי מי שרץ רץ ברשות שהולך לדבר מנוס להסין ללרכי שכתובות וויס טוכי ומשום הכי פטור וכו' שאל ימות העכה כשעניהם רכים היולי נשניהם משכים

עניהם פטורי: ו המבצע עבדי והזיק ברשותימי של אחרי: בדה שלגו והזיק בדה של אחרי חייב וזעב דכרשותי קעבדי ולא שכחתי רבי שם דכימא הוה ליה לעיובי אפי הכי חיי: ה במות חבי כזק שמיין מה הזיקו של זה יית על כזקו של זה וכחותו מות משלם מי שהזיק יית את החי: ומועב בתסמיש: כמות כלום אם הוא הזיק את התם יות' ממה שהזיקו תם: אד' בתם משל' כמות כזק שלם דאד' מוע' לעולם ותם כאל' משלם כמות חבי כזק דכתי' און ינח אונת ינח כמספ' הזה יעשה לו כמשפ' שור כשור כמשפ' שור כאל' מה שור כשור תם משל' חבי כזק ומוע' משל' כזק שלם אף שור כאל' תם משלם חבי כזק ומוע' משל' כזק שלם: ד' עיב' אונת' אף תם שחבל כאל' משלם כמות כזק שלם דדרש' כמשפט הזה לדינא דמילוק האי קרא עניה ד

ובעל קורה אחרון נשברה חבית בקורה חייב ואם עמד בעל חבית פטור ואם אמר לבעל קורה עמוד חייב וכן זה בא בבבא וזה בפשתנו: ו שנים שהיו מחלוק ברשות הרבים אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצים והזיק זה את זה שניה' פטורין: ו המבצע ברשות היחיד והזיק בה ברשות הרבים והזיק ברשות היחיד ברשות היחיד והזיק בה' אחר חייב: ח

שני שור' תמי' שחבלו זה את זה משלמי' במותר חצי כזק שניהם מועד' משלמים כמות כזק שלם אחר תם. ואחד מועד מועד בתם משלם כמות כזק שלם תם במועד משלם במותר חצי כזק וכן שני אנשי' שחבלו זה בזה משלמי' במותר. כזק שלם אדם במועד ומועד באדם משלם במותר כזק שלם אדם בתם ותם באדם אדם בתם משלם במותר כזק שלם תם באד' משלם במותר חצי כזק ר' עקיב' אום אף תם שחבל באד' משלם במותר כזק שלם: ט

שור שוה מנה שנגח שור שות מאתים ואין הנבלה יפה כלום נוטל את השור שור שוה מאתים שנגח שור שוה מאתים ואין הנבלה יפה כלום אמר רבי מאיר על זה נאמר ומברו את השור החי וחצו את כספא קלי רבי יוחנן גב' הלכה קיימת ומברו את הש' החי וחצו את כספא ולא קיימת וגם את חסת יחצו ואיזה זה שור שוה מאתים שנגח שור שוה מאתים והנבלה יפה לו שוה נוטל חצי החי וחצי חסת זה נוטל חצי החי וחצי חסת: י

יש חייב על מעשה שורו ופטור על מעשה עצמו פטור על מעשה שורו וחייב על מעשה עצמו שורו שבייש פטור וחזא שבייש חייב שורו שסימא את עין עבדו והפיל את שינו פטור והוא שסימא את עין עבדו והפיל את שינו חייב שורו שחבל באביו ובאמו חייב וחזא שחבל באביו ובאמו

דמנה כותל' דהיזק חבי כזק אכל און זה שור האעו' כעור דקיימת ומכרו את השור החי וכו' ופ' ג' דע' ורי' הוא בשבח ככלה כגו' שפשת מית' לא הייתה שוה כלו' וכתיקרה אהב והיא שוה להאכילה לכלבי' או למכרה לבני' דע' סבר שכת ככלה דכיון היולי' אקיל בה מוסיק כלו' לא כותל' לכו' חבי כזקו והיזק דקאמר ר' ע' על זה באו ומכרו את השור החי וחצו את כספא כלמי' שד' ליתן לו דמי חבי כזקו מדמי שו' החי וחיובי' מכסה לו כלו' בעבדו השכח שהשכח הנבלה ורי' סבר דחבי שכת ככלה דמוסיק חיי וכשכת מוסיק לשלם לכזק דמי חבי כזקו ומכ' לו חצי שכת שהשכח הנבלה משע' מית' עד שעת העמד בדיון והיזק דקאמר ר' לר' קיימת ומכרו את השור החי ולא קיימת ופ' את חסת יחצו שד' ליתן ליתן חלקו השכת שהשכח חסת ושקיל ליה מוסיק פלגא והלכ' כר' יהודה: שורו שבייש פטור דכתיב איש בעמיתו ולא שור בעמיתו אי כמי' אין המכויש חייב אלא כשבייש כזכאה ושור לאו מכונ' לכישי' הוא: שורו שסימא את עין עבדו פטור ואין העבד יונק כן חרוץ על ידו: הוא שסימא את עין עבדו קייב לחפשי' ושלחמו: שורו שחבל באביו ובאמו חייב בתשלומי' כזקס: א ד ו iii הוא קדר כזיקין

בבא קמא פרק ד

שא שחבל באביו עבאמו פטור מן החטלוּמִים שאין אדם מתוּשֵׁלֵם : שורו שהדליק את הגדים בשבת חייב כפי כוון דעשיהוּ הוּא : יא ככלע לקיה מתמכך היה ככלע ולקה : היו ענים רודפים אחר אחר שבי שוורים של שבי כבי אדם רודפים אחר שורו של אדם אחר : עניהם פטורים דתקנאון מדחול ליה : עניהם חייבים בניגור מפרס למתקנין כגון שפניהם תמון שאין הם ממלס אלא עגפונכי חיתיהו למדוניהו קטן

עשתלם הכיזק הכיזק הכיזק מוכן עניה אכל לתקנה לתרויה עני אחר ליה זול אייתי דאיה דהאי גירול חוקך ושלס לך : גדול איזק ויש בניגוסוה חני כוון : קטן חויק ודמי הקטן תקח ופוט סט כוון תפסיד : וקטן חויק את הגדול ולעפ שחני כוון של גדול מלוכה לא תקח אלא קטן שלי ונחני כוון של קטן שלך קח מן הגדול וכל הכך המוניא מהכירו עגויה קדאיה דתיבין במתניתיא אם לא הניא דאיה איזן לו כלל ואי' דמייתס ואפילו קטן שהודה לו איזן לו שהטעון את חכרו חטין עקורה לוכשערים פטור אף ע מדמי שעורים ולי תפש הכיזק פעור מה שהודה לו המזין לא מפסיקן מניה :

ובאכו פטור שורו שהדליק את הגרש בשבת חייב והוא שהדליק את הגרש בשבת פטור בפניו שהוא מרחיב בניגוסו . יא שור שהחיררף אחר שור אחר והזיקוה אומר שורך חויק חח אומר לא כי אלא ככלע לקיה חכתיא מחבירו עליו חראייה ויו שניב רודפים אחד אחד זיה אומר שורך חויק והיא אומר שורך חויק שניחן פשוך אם יוד שניחן כול איש אהיה שניחן חייבים היה אחר גדול ואחד קטן חסוק אומר גדול חויק והסוק אומר לא כי אלא קטן חויק אחד רב אחד כועד חניק אומר כועד חוק חכויק אומר לא כי אלא רב חויק חכתיא מחבירו עליו חראייה היו שניב כיון אחר גירול ואחד קטן חסוקים שנים אחד גדול ואחד קטן חניק אומר גדול חויק את הגדול וקטן את הקטן חכויק אומר לא כי אלא קטן את הגדול וגדול את הקטן אחד הם ואחד כועד חניק אומר חויק את הגדול ותם את הקטן חסוק אומר לא כי אלא חס את הגדול וכועד את הקטן חכתיא מחבירו עליו חראייה .

פרק ד

שור שנגח ארבעה וחכשה שוורים זר אחר זר ושלם לאחרן ש שבהם ואם יש בו מותר יחזיר לשלפניו ואם יש בו מותר יחזיר לשלפניו פניו האחרון אחרון בשטר דברי רבי מאיר רבי שמעון אומר אחר שורה מאתים שנגח שור שורה מאתים חנין חבלת ישר כלום זר נוטל כנה וזה נוטל כנה חור ונגח שור אחר שורה מאתים האחרון נוטל כנה ושלפניו נוטל חכשים זה חור נוטל חכשים זה חור ונגח שור אחר שורה מאתים האחרון נוטל כנה ושלפניו חכשים זה ושנים חראשונים דיגר חב

שור

שנגח ארבעה וחכשה וכלם היה תם ד דעשתלם מוטב : שלם חני כוון לאחר זתלה כגמר טעין למת' כגון שתפסו גיוק לשור המזין לבנות ממנו וכעשה עליו שומר שכר וכשינא מתחת ידו והזיק הכיזק הראשון חייב בכוקיו לפי' האחרון עשתלם חני כוון משלם : ואם יש בו מותר יחזיר לשלפניו

הכי קאף אסיס בו מותר בכוקיו יחזיר לשלפניו כגון שחני כוון של הראשון היה מכה ומני כוון האחרון חייב חמשים והשור שזה עשתים מתחלה כשנגח שור זה שורו של הכיזק הראשון שחני כוון מכה היה לכיזק כנגח זה מכה ולבעל מכה וכשתפסו הכיזק וכנה תחת ידו איזן לבעלי להפסיד מנה שהיה להם בו שהיה לא היתה שומרת על ידן לא על הכיזק שתפסו וכשהיא לשני והיה חני כוון חמשי אכד הכיזק הראשון מן הכנס של חמשי וכותן לזה הכיזק השני והמותיעד המכה חוזר לו והבעל ימטלי המכה שלפניו : פוען אומ כולש ככר שומתי ככהו הבעל והכונ בשו המזין ושניה מתחייב בכוקיו כיצד שור שום מאתי סנגח בו : שלפניו זה כיון דאשכ כועד חמשי וזו הבעל חמשי וזו דיש לכיזק ראשון חמשי הילכ משלם חני תשלמי חוקי : חור חו ונגח שור שזה עשתים האחרון כוונ מכה הכיזק מכל מי שהיא דעגפוס עשתלם וכמא אומיה שלפניו שהיה החני שלו משלם מחלקו חני מכה שבעל האשדו עשכים הראשונים כוון ראשון ובעלי עשכים להם לכל אחר דיב משלמי פ

בבא קמא פרק ד ה

אחד דכתיבת של מוקד: דיכר זהב שהם כח דיכדים של כסף: כ כועד לקטכי לעבדים: אמרו לשמי
ר' יהודה שאלו תלמודא מטעמי מועד לשבתות מפני שהיא בעל מעלמכה ודעתי וזה עליו איכתי לבי שרואה
כני אדם נמלכוסים נקיים של שבת חסו כי כעביו נכדים ואיכו מכדים ואיכו מועד לחול מה דינו: משיחור
מאי ימי שבת לאחד שהעבד עסקיתו העבירו לעמי שוורים כב' שבתות ולא נכח חוד לתמונתו ואם חזר ונכח
אינו משלם אלא חצי כזק: ג

שור של ישראל שנגח שור של כרמי
פטור דכתיב עזר וימודר ארץ
ראש וייתר גוים ראש שבע מנות
שכטנו כני כח כיון שלא קיימו
איתן עמד והתיר ממנו לישראל
ואומר הפועי מהר פקח גלה
ממוכן של אלוות השולם והתירג
מהר פקח משעה שקכב והמור
את התורה על האונות ולא ק
קבלה: ד ושל חצי שבע
שור של פקח פטור שאין מעמידין
אפטורופוס לתם לבנות מוגופו ד
דעטלטי הוא ואמרינן כפך שום
כסף מלמד שאין בר בוקקיס אש
לככס' טיש להן אהרי' ואוקימו'
ביתמי: מעמידין להם אפטורופוס
וכוא'ם היוקא נכחיס מעמידין
להם אפטורופוס ולא לשלם מה
כזק אלא לפניה מועד דכי הדד
נכח משלם מן העלוי ונב' הכזק
מקרקע של ימיו: חומר לתמונת
דקפבר מועד שיבא מרשות זס
ונככס לרשות בעלים אחריו חומר
לתמונתו דרשות מאונה מאנה את
דין התראתי: שור האנטרין
שיחיד לנתיבות ומלמדין אותה
לכך: ה מועד משלם כופר
ואענ דכקמא דנב' קטלי' לים

ג שור שהוא מועד למישהו אינו מועד לשאינו מינו מועד
לאדם ואינו מועד לבחמה מועד לקטנים ואינו מועד לגרוהים
את שהוא מועד לו משלם נזק שלם ואת שאינו מועד לו משלם
חצי נזק אסרו לפני רבי יוחנן הרי שהיה מועד לשבתות ואינו
מועד לחול אטר להם לשבתות משלם נזק שלם ליומת חודש
משלם חצי נזק אםתי הוא תם משיחור בו שלשת ימי שבתות
ג שור של ישראל שנגח שור של הקדש ושל
הקדש שנגח לשור של חרש שחט שנגח שור הנזק והוא
שור של הקדש שור של ישראל שנגח לשור של בכרי: ו
פטור ושל בכרי שנגח לשור של ישראל בין הם בין מועד
משלם נזק שלם: ד שור של פקח שנגח
שור של חרש שוטה וקטן חייב ושר' חרש שטבי וקטן שנגח
שור של פקח פטור שור של חרש שוטה וקטן שנגח בית דין
מעמידין להן אפטורופוס ומעיקין להן בכפי אפטורופוס נתפקח
חרש בשפתה חרשה והתזיל הקטן חזר לתורתו רבוי מארי
רבי יחי' אומר הרי הוא בהקטו שור האצטדין אינו חייב מיתה
שנאמר מי יבט זלי' שיהא רי' ה שור שנגח
את האדם ומת מועד משלם כופר ותם פטור סן הכופר זה חרש
חייבים מיתה וכן בכך וכן בבת נכח עבד או אמח כותן שלישי
סלעים בין שהוא יפה סנה ובין שאינו יפה אלא דיבר אחד
ו שור שהיה מתחבך בכותל ונפל על האדם נתכון להרוג
את הבחמה וחרג את האדם לכרי וחרג בין ישראל לנפלים וחרג
בן קיים פטור: ז שור האשה ושור היהומי שור האפטורופוס
שור המדבר שור החקדש שור הגר שמת ואין לו יורשין חרי אלו
חייבים מיתה רבי יוחנן אפי' שור המדבר שור החקדש שור הגר
שמת

אשכחין מועד כגון שהרג שלשה גוים: איכתי שהרג ג' ישראל טריעה דאטרפיה לא קטלין לים דנב' אש
קטילא קטיל: אי כמי דקטיל ועדן לאנגח לאחד מהשדי כו: וכן וכן וכן בבת תיכוס ותימקת חייב עליהם
סקילה וכועד כדלום: ו שור שהיה מתחבך בכותל כנפטור מן העיתה ואם היה מועד כגון שהיה
מועד להתחבך בכתלים ולהפילם על בני אדם ונתחבך בכותל להכאיתו והפילו על האדם ומת השור פטור
מן המיתה וזה בעלם משלמי את הכופר השור פטור מן המיתה דכתי' השור יסקל וגם בעליו יומת כשיתת
הבעלים כך מיתת השור' בעליו אין חייבי' אם הרגו את הכפס עד שיהרגו בכוכס כך השור אינו חייב עד
שיהרו בכוכס והבעל' משלמי את הכופר דכתי' אם כופר שהיה יכול לבתו כופר ושת עליו מאי אם כופר
לדנות ההודג שלא בכוכס לחיוב כופר: ז ושור היתומי שאין להם אפטורופוס: ושור האפטורופוס השור
של ימיו הוא לא שעל האפטורופוס למרו: קרי אלו חייבי' דשעה שור הכופר כנכס אדם חד לזו

בנא קמא פרק ה

השנה לשנה שזורים הללו ל' יהודה אומ' שור הקדש שור הגר שמת ואין לו יורשין פטורין מן השמיטה אמר רב
ואמר הקדוש ברוך הוא ואלה מת הגר היה פטור ל' יהודה ואין הלכה כר' יהוד': ס ואם שחטו אסור באכילה
דכתיב סקול וסקול השור ולא יאכל את בשרו ממשיג שם סקול וסקול השור אינו יודע שהיה ככלה וכלה
אסורה באכילה ומה תל ולא יאכל את בשרו לא לוע לך שאם קדם ושחטו לא ידע שגמר דינו אסור הקדוש
בעליו מוקדש וכפא מונה דאי

מתכני מ' כיה מעל: ט
זכעל כפכיו כראוי כדלת שיכולה
לעמוד כדוח מעויה והיו שמייה
פחותה: ומועד פטור מ' הדעה
שכו אכל כל תמית במקומה ע'
עומדת ומשלם חיי כח כנס:
דכתיב ולא ישמרו בני מועד הא
שמרו כל דה פטור מ' מ'
העדה ר' אליעזר אומר אין לו
שמייה למועד אלא סבין ע' ט'
שישחטנו ושלם מחלוקית כדבר
ל' מאיר בשמייה פחותה חייב
זכעמלה פטור ו' ל' יהוד' בשמייה
פחותה כמי פטור מ' הדעה
שכו אכל חייב על כד תמית שכו
ע' שישמרו שמייה מעולה: ו' ל'
אליעזר בתעלה כמי חייב והלכ'
כדבי יהודה ומיהו לכתחלה מ'
מנוה לשחט שור המועד כדו

פרק ה

ידוע אם ע' שלא נגנחה ילדה אם משגנחה ילדה
משלם חצי נזק לפרה ורביע נזק לחד רכן פרה שנגנחה את השור
ונמצ' ילדה ופ' ודוע אם ע' שלא נגנחה ילדה אם משגנחה
ילדה משתלם חצי נזק סן הפרה ורביע נזק סן החד: כ
הקרר שהכניס קדרותיו לחצר בעל הבית שלא ברשות ושברתן
בהמתו של בעל הב' פטור ואם חזקה בהן בעל הקדרות היו ואם
הכניס ברשות בעל חצר חייב הכניס פירותיו לחצר בעל הבית
שלא ברשות ואכלתן בחמתו של בעל הבית פטור ואם חזק בהן
בעל הפירו' חייב ואם הכניס ברשו' בעל חצר חייב: ג הכניס
שורו לחצר בעל הב' שלא ברשו' ונגח שורו של בעל הבית אג
שגשכו בלבו של בעל הבית פטור נגח הוא שורו של בעל
הבית חייב נפל לבורו והבאיש סימיו חייב היה אביו או בנו ל'
לתוכו משלם את הכופר ואם הכניס ברשות בעל החצר חייב
רבי יאמר ככולן יאזנו חייב ע' שיקבר' עליו לשמור: ד

שור

שכנת את הפרה
מעוברת וכמנח
עוברת כדעה מת: ואין ידוע אם
ע' שלא נגח ילדה ולא מת מחמת
הכנייה: אם משגנחה ומחמת

הכנייה הפילתו: ורביע כוח דתם חייב חצי כוח והאי ג' מוט' כספן הוא וחולקי ומתני' סמוכום היא דאע'
מוזו המוט' כספן חולקי אכל חכמי' אומ' זה כלל ג' דין המוני' מחנינו ג' ע' הולכ' כחכמי' ואפי' כוח
אומ' כריא ומזין אומ' שמי' העשה: וכן פרה שגנח את השור וכו' משלם חצי כוח מן הפרה אם נמנאת הפרה
כדין תם משלם חצי כוח מנופו ואם לא נמנאת הפר' משלם רביע כוח מן הולד' שאם היה ידוע שקוד' שילדה
נגנחה היה משלם כל חצי כוח מן הולד' שמעובר' שגנח' היא ועובר' כ' אלא ל' אלא שילד' נגח' לא היה משלם סן
הולד' כלו' שהיה הולד' לא נגח' ואין התם משלם לא מנופו עכשיו שהו' כספן חולקי ומן החצי כוח שיש לו לשלם
משל' רביע כוח מן הולד': ב ואם הווקה בהם בעל הפירו' חייב והם שהחלק וכשלה בהן אכל' אם אכלם
מתן ע' שמת' כעל הפירו' כטור' דהיה לה שלא תאכ': ג היה אביו או ככו' של בה בתוכו והה' לשאר' אג' לא
ארכ' דמלת' נקטו: משלם את הכופ' וכגו' שהיה מוע' להפיל עצמו על כני' א' ככורו והאידנא חזי ירקא ככור
זהפיל עצמו לכור' לאכור ירקא והרן את האר' שהשור פטור ממית' האויל והדג' שלא בכונה והכעלי' משלמי' את
הכופר דאתרבי' כפי' אפי' שהרג' שלא בכונה כדאמרינ' לעי': ד' אומ' וכו' והלכ' כר' הילכ' אם הכניס שורו כרשות
בה' תמס' ולא קבל' עליו לשמור' כ' פטור דקא' לא קביל' עליה כעדות' והמכבי' כמי' פטור לפי שהכניס כרשו'

צבא קמא פרק ה

ו

7 שור שהיה מתכוין לחברו וכו' אידו דכעי למתכו סיפא אדם שהיה מתכוין לחברו תנא רישא נמי שור שהיה מתכוין לחברו דאפי' היה מתכוין לחסיה פטור משור מדמי ולדות שאין חייב בדמי ולדות אלא אדם בלבד : אם כן מהאשה יולדת משבתת אס כן דכך שמיין כדקאמרת אסבתא דלח יחיב ליה מדי שהרי טשהאשה יולדת משבתת שדמיה פטווען לימכר קודם שתלך שטמוכת היא למות בבער הילדה : היתה שפחה וכשתחררה כלומר היתה משוסדרת כשואה לגר או לעבד משוסדרת או גירות כשואה לאחד מהן ומת הכעל פטור דהמזויק : בככסי הגר שעת רויץ לו יורשים וכה וזה קודם לזכות במה שבידו והיה נמי לישראלית הכשואה לגר ומת הגר דפטו דהא דמי ולדות לכעל לא נוטס דסתם משוסדרת וגירות כשואות לגר ולמסוקה להכי נקט שפחה וגירות : אשד החופר בור הוא עשוי עגולה שיח ארוך וקצר : מערה מרובעת ומכוסה בקרוי אלא שיש לה פה : מרינין דחכים ומרובעים כמערה לא שאינן מקורין : כעזין קנדין מלמטה ורחבים מלמעלה : מת בור שיש בו כדי להמית י' טפחים דסתם בור הוא גבוה י' טפחים לרשות היחיד ופתחו לרשות היחיד אחרת אע"ג דאין כאן כל דשות הרבים חייב ובלבד אם הפקיד רשותו אותה שפי הכור לתוכה :

8 שור שהיה מתכוון לחברו והכה את האשה ויצאו ילדיה פטור מדמי ולדות ואם שהיה מתכוון לחברו והכה את האשה ויצאו ילדיה משלם דמי ולדות כיצד משלם דמי ולדות שמין את האשה כמה היא יפה עד שלא ילדה וכמה היא יפה כשילדה אמר הבי' שמעון בן גמליאל אם כן משחאשה יולדת משבתת אלא שמין את הולדות כמה הן יפין ונותן לבעל ואם אין לה בעל נותן ליורשיו היתה שפחה ובשתחררה או גירות פטור » ח החופר בור ברשות היחיד ופתחו לרשות הרבי' או ברשות הרבי' ופתחו לרשות היחיד לרשות היחיד ופתחו לרשות היחיד אחר חייב החופר בור ברשות הרבים ונפל לתוכו שור או חכור ומת חייב אחד החופר בור שיחוסערה חריצין ונעיצין חייב אם כן למה נאמר בור מת בור שיש בו כדי להמית עשרה טפחים אף כל שיש בו כדי להמית עשרה טפחים היו פתוחין מעשרה טפחים ונפל לתוכו שור או חכור ומת פטור ואם חוק בו חייב , ז בור של שני שותפין כבר עליו הר' אבון ולא כסחו השני השני ולא כסחו השני חייב כסרו כראוי ונפל לתוכו שור או חכור ומת פטור לא כסחו כראוי ונפל לתוכו שור או חכור ומת חייב נפל לפניו מקול הכרייה חייב לאחוריו מקול הכרייה פטור נפל לתוכו שור וכליו ובשתברו חסור וכליו ונתקדעו ח חייב על הברסרה ופטור על הרבליים נפל לתוכו שור חרש שוטה וקטן חייב בן או בת עבד או אכר פטור » ז

אחד שור ואחד כל בהמה להפילת רהבור ולהרפרשת רר סיני ולתשלומים בבל ולהשבת אברה לפריקה לחסיבה לבלאים חייב שהיה חופר בכור ושמע השור קול פטוי וכעצת נפול בכור ומת חייב ואלו דכיון דמטות רמא דקול הכריה כפל הוה לן למיז דאסתלק חייב בכור מניה ורמיא אפשיעות דקול סכריו וההוא גרמי בעלמא ופטו' אפי' הכי חייב הואיל ונתקן הכור כמנא הכוז : לאחוריו מקול הכריה פטור ואם ככשל השור מקול הכריה של שפת הכור ונפל לאחוריו חין לכור ומת פטו' שהרי לא כמנא הכוז בכור וקול הכריה גרמי בעלמא הוא ופטור : וכשתברו ונתקדעו בכלי שור שייך שבידה העול וחמריש בכלי חמור שייך קריעה חבילת כנדי ומרדע' שכל גבתי ופטו' על הכלי דכתי' ונפל שמה שור או חמור שור ולא אדם חמור ולא כלים : שור חרש שטה וקטן חייב שור שהוא חרש ושהוא שטה ושהו קטן חייב עליו אכל שור שהוא פקח אינו חייב עליו דאבש ליה לעזובי ומיזל : ז אחד שור ואחד כל בהמ' לנפילת הכו' דכתי' כספי יסיב לבעליו לכל מדי דאית ליה בעלי : ולהפרשת הר סיני דכתי' אס בהמ' אס איש לא ימיה ויחיה בכלל בהמ' אס לרבות את העשום : לתשלומי בעל דכתי' על כל דכר פטע כל מדי דכר פטע הוא : להשבת אבדס לכל אבד' אפי' לפריק עובד קטעוב עטו

9 השכי חייב והוא שמסר לו ראשון לשני כשהלך כסוי הכור לכסותו ולא כסוה השני : כסוה כראוי ונפל לתוכו כנון שהתליע הכסוי : כפל לכנון מקול הכריה חייב שהיה חופר בכור ושמע השור קול פטוי וכעצת נפול בכור ומת חייב ואלו דכיון דמטות רמא דקול הכריה כפל הוה לן למיז דאסתלק חייב בכור מניה ורמיא אפשיעות דקול סכריו וההוא גרמי בעלמא ופטו' אפי' הכי חייב הואיל ונתקן הכור כמנא הכוז : לאחוריו מקול הכריה פטור ואם ככשל השור מקול הכריה של שפת הכור ונפל לאחוריו חין לכור ומת פטו' שהרי לא כמנא הכוז בכור וקול הכריה גרמי בעלמא הוא ופטור : וכשתברו ונתקדעו בכלי שור שייך שבידה העול וחמריש בכלי חמור שייך קריעה חבילת כנדי ומרדע' שכל גבתי ופטו' על הכלי דכתי' ונפל שמה שור או חמור שור ולא אדם חמור ולא כלים : שור חרש שטה וקטן חייב שור שהוא חרש ושהוא שטה ושהו קטן חייב עליו אכל שור שהוא פקח אינו חייב עליו דאבש ליה לעזובי ומיזל : ז אחד שור ואחד כל בהמ' לנפילת הכו' דכתי' כספי יסיב לבעליו לכל מדי דאית ליה בעלי : ולהפרשת הר סיני דכתי' אס בהמ' אס איש לא ימיה ויחיה בכלל בהמ' אס לרבות את העשום : לתשלומי בעל דכתי' על כל דכר פטע כל מדי דכר פטע הוא : להשבת אבדס לכל אבד' אפי' לפריק עובד קטעוב עטו

10 השכי חייב והוא שמסר לו ראשון לשני כשהלך כסוי הכור לכסותו ולא כסוה השני : כסוה כראוי ונפל לתוכו כנון שהתליע הכסוי : כפל לכנון מקול הכריה חייב שהיה חופר בכור ושמע השור קול פטוי וכעצת נפול בכור ומת חייב ואלו דכיון דמטות רמא דקול הכריה כפל הוה לן למיז דאסתלק חייב בכור מניה ורמיא אפשיעות דקול סכריו וההוא גרמי בעלמא ופטו' אפי' הכי חייב הואיל ונתקן הכור כמנא הכוז : לאחוריו מקול הכריה פטור ואם ככשל השור מקול הכריה של שפת הכור ונפל לאחוריו חין לכור ומת פטו' שהרי לא כמנא הכוז בכור וקול הכריה גרמי בעלמא הוא ופטור : וכשתברו ונתקדעו בכלי שור שייך שבידה העול וחמריש בכלי חמור שייך קריעה חבילת כנדי ומרדע' שכל גבתי ופטו' על הכלי דכתי' ונפל שמה שור או חמור שור ולא אדם חמור ולא כלים : שור חרש שטה וקטן חייב שור שהוא חרש ושהוא שטה ושהו קטן חייב עליו אכל שור שהוא פקח אינו חייב עליו דאבש ליה לעזובי ומיזל : ז אחד שור ואחד כל בהמ' לנפילת הכו' דכתי' כספי יסיב לבעליו לכל מדי דאית ליה בעלי : ולהפרשת הר סיני דכתי' אס בהמ' אס איש לא ימיה ויחיה בכלל בהמ' אס לרבות את העשום : לתשלומי בעל דכתי' על כל דכר פטע כל מדי דכר פטע הוא : להשבת אבדס לכל אבד' אפי' לפריק עובד קטעוב עטו

11 השכי חייב והוא שמסר לו ראשון לשני כשהלך כסוי הכור לכסותו ולא כסוה השני : כסוה כראוי ונפל לתוכו כנון שהתליע הכסוי : כפל לכנון מקול הכריה חייב שהיה חופר בכור ושמע השור קול פטוי וכעצת נפול בכור ומת חייב ואלו דכיון דמטות רמא דקול הכריה כפל הוה לן למיז דאסתלק חייב בכור מניה ורמיא אפשיעות דקול סכריו וההוא גרמי בעלמא ופטו' אפי' הכי חייב הואיל ונתקן הכור כמנא הכוז : לאחוריו מקול הכריה פטור ואם ככשל השור מקול הכריה של שפת הכור ונפל לאחוריו חין לכור ומת פטו' שהרי לא כמנא הכוז בכור וקול הכריה גרמי בעלמא הוא ופטור : וכשתברו ונתקדעו בכלי שור שייך שבידה העול וחמריש בכלי חמור שייך קריעה חבילת כנדי ומרדע' שכל גבתי ופטו' על הכלי דכתי' ונפל שמה שור או חמור שור ולא אדם חמור ולא כלים : שור חרש שטה וקטן חייב שור שהוא חרש ושהוא שטה ושהו קטן חייב עליו אכל שור שהוא פקח אינו חייב עליו דאבש ליה לעזובי ומיזל : ז אחד שור ואחד כל בהמ' לנפילת הכו' דכתי' כספי יסיב לבעליו לכל מדי דאית ליה בעלי : ולהפרשת הר סיני דכתי' אס בהמ' אס איש לא ימיה ויחיה בכלל בהמ' אס לרבות את העשום : לתשלומי בעל דכתי' על כל דכר פטע כל מדי דכר פטע הוא : להשבת אבדס לכל אבד' אפי' לפריק עובד קטעוב עטו

12 השכי חייב והוא שמסר לו ראשון לשני כשהלך כסוי הכור לכסותו ולא כסוה השני : כסוה כראוי ונפל לתוכו כנון שהתליע הכסוי : כפל לכנון מקול הכריה חייב שהיה חופר בכור ושמע השור קול פטוי וכעצת נפול בכור ומת חייב ואלו דכיון דמטות רמא דקול הכריה כפל הוה לן למיז דאסתלק חייב בכור מניה ורמיא אפשיעות דקול סכריו וההוא גרמי בעלמא ופטו' אפי' הכי חייב הואיל ונתקן הכור כמנא הכוז : לאחוריו מקול הכריה פטור ואם ככשל השור מקול הכריה של שפת הכור ונפל לאחוריו חין לכור ומת פטו' שהרי לא כמנא הכוז בכור וקול הכריה גרמי בעלמא הוא ופטור : וכשתברו ונתקדעו בכלי שור שייך שבידה העול וחמריש בכלי חמור שייך קריעה חבילת כנדי ומרדע' שכל גבתי ופטו' על הכלי דכתי' ונפל שמה שור או חמור שור ולא אדם חמור ולא כלים : שור חרש שטה וקטן חייב שור שהוא חרש ושהוא שטה ושהו קטן חייב עליו אכל שור שהוא פקח אינו חייב עליו דאבש ליה לעזובי ומיזל : ז אחד שור ואחד כל בהמ' לנפילת הכו' דכתי' כספי יסיב לבעליו לכל מדי דאית ליה בעלי : ולהפרשת הר סיני דכתי' אס בהמ' אס איש לא ימיה ויחיה בכלל בהמ' אס לרבות את העשום : לתשלומי בעל דכתי' על כל דכר פטע כל מדי דכר פטע הוא : להשבת אבדס לכל אבד' אפי' לפריק עובד קטעוב עטו

בבא קמא פרק ו

אָפֿן דִּכְתִּיב טַמֵּד מִזֵּד אֵלֶּךָ כֹּל בְּהֵמָה כֹּלֵל דִּלְפִינֵי חַמֵּד חַמֵּד מַעֲכָת שֶׁאֵי כֹּסֶד וְחַמֵּד וְכֹל בְּהֵמָה
לְהַקְטִיבָהּ לֹא חַמֵּסִים שׂוֹר נְדִישׁוֹ יִלְפִינֵי שׂוֹר מִשְׁכָּת: לְכֻלָּאִים דְּהִרְכַּסְתָּ אִינְךָ וְהִסְפֵּת בְּחַמֵּד לֹא תִרְכִּישׁ
כֻּלָּאִים הֵי כִּי שִׂיָּה וְצִדֵּק כֹּלֵל דִּלְפִינֵי בְּהֵמָה בְּהֵמָה מַעֲכָת וְכִי לְעֵבִין כֻּלָּאִים דְּסִכְתָּהּ לֹא תִמְדֹּשׁ כְּשׂוֹר
בְּחַמֵּד יִחַדוּ יִלְפִינֵי שׂוֹר מִשְׁכָּת דְּהֵי לְכֹל כִּי מֵינִים שֶׁל בְּהֵמָה חִיָּה וְצִדֵּק וְחֵיָּה לְעֵבִין כִּסְמֵךְ הִסְלֵכָה מִן
הַתּוֹרָה אִיכּוֹן חֵיָּב אֵלֶּךָ כְּשִׂמְרָה

לְכֻלָּאִים וְלִשְׁבֵּת וְכֵן חִיָּה וְעוֹף כִּי צִיָּא בְּחַן אִם כֵּן לִסְרָה נִאֲמַר שׂוֹר
אוֹ חַמֵּד אִלָּא שְׂדֵבֵר חֲתוּב בְּחוּרָה

פרק ו הַבּוֹנֵם צִאָן לִדְרֹךְ וְנַעַל בְּפִגְמָה בְּרִאָה

וַיִּצְאָה וְחִזְקָה פְּטוּר לֹא נַעַל בְּפִגְמָה בְּרִאָה
וַיִּצְאָה וְחִזְקָה חֵיָּב בְּפִרְצָה בְּלִילָה אוֹ שְׂפָרְצוּהָ לְסִטִּים וַיִּצְאָה
וְחִזְקָה פְּטוּר חוּצִיָּא חֵיָּב לְסִטִּים לְסִטִּים חֵיָּבִים

הַחֵיָּח בְּחִכָּה אוֹ שִׁמְסָרָה לְחֵרֵט שׁוֹשֵׁת וְקָטָן וַיִּצְאָה וְחִזְקָה חֵיָּב
מִסְרָה לְרֹעֵה נִכְנָם רֹעֵה תַחְתּוֹ נִפְלָה לְגִינָה וְנַחֲנִית מִשְׁלֵרֵם
מִה שֶׁנַּחֲנִית יִרְדַּח כִּדְרָבָה וְחִזְקָה מִשְׁלֵרֵם מִה שְׂחִיקָה כִּיֵּר
כִּשְׁלֵמַת מַח שְׂחִיקָה שִׁמְךָ בֵּית סָאָה בְּאִתְחָה שׂוֹרָה כִּמַּח חֵיָּה חֵיָּה
וְכִמַּח חֵיָּה יִחַר רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמַר אֲכֹלָה מִיָּדָה נְמוּדִים מִשְׁלֵרֵם

הבונם פְּטוּר דֵּהָא כְּעֵר
וְעָלִי הוּא לִיָּה לְ

לְמַעַבְד: הַזִּכְיָוָה לְסִטִּים אִינְךָ
דֵּלָא חֻזְיָוָה מִמֶּנּוּ אֵלֶּךָ שְׂעִמְדוּ
בְּפִתִּי עַד כִּי יִשָּׂא חֵיָּב כֹּל הַזִּכְיָוָה
צִדִּים וְחֵיָּבִים: כִּי הִיָּחָה
בְּחַמֵּס מְכַעֲרָה לֹה שְׂמַשָּׁל וְלֹא סִנִּי
לֹה בְּנַעֲלֵת בְּרִאָוִי שְׂחִיא כְּרֵלֵת
שִׁיכּוּלָה לְעַמְרָוּת מַעֲנִיָּה כֻּלְּכֵד:

בְּכַסֵּם הַרְעוּעָה תַחְתּוֹ וְלֹא אִמְרוּן
בְּכֹהֵן שׁוֹמֵר שְׂמֵרָה לְשׁוֹמֵר חֵיָּב
שְׂדֵרֵךְ הַרְעוּעָה הַגְּדוּ לְמִסְוֵי לְרֹעֵה
הַקָּטָן שְׂתַחְתּוֹ לְפִיכֵךְ הַרְעוּעָה
שְׂתַחְתּוֹ חֵיָּב: כִּפְלָה לְגִינָה כִּנְוֵן
שְׂהוֹחֵק וְכִפְלָה בְּחֹכֵם אֲכֹל דְּמֹן
אִוְתָה חֲכָרִיתִיָּה וְהַעֲלִיָּה מַשְׁלֵם
מִה שְׂהִיָּקָה דְּלִיָּהוּ פִּשְׁעָהָ ד

דְּהוּא לִיָּה לְאַעֲבֹדוּיָהוּ חֵדָא חֵדָא: מִה שְׂכַחְתָּ לְפִי הַכֹּתֵה וְלֹא לְפִי חִזְקָה: שְׂאִין בֵּית סָאָה בְּאוֹתָה שְׂרַם
אִין שְׂמִין אִתְּהַעֲרִינָה לְכַדָּה מַפְסִי שְׂמַפְסִיד מוּיָן שְׂמִינִין אִוְתָה כֹּלֵל שׁוּיָם וְחַמֵּד אִמְרָ וְנַעֲבֵר כְּשֵׁה אִמְרָ
וְדַרְשִׁין מִלְּמַד שְׂמִינִין חֵיָּתָה עַל גַּב שְׂדָה אַחֲרַת אֵלֶּךָ שְׂמִין בֵּית סָאָה בְּאוֹתָה שְׂדָה כִּמַּח הֵיָּה שׁוֹה קִרְוִם
שְׂכֹאֲכֵלָה מַעֲנָה הַעֲרִינָה הוֹאִית וְכַמָּה חֵיָּה עֵכָשִׁי וְהַשְׂתָּא לֹא עֵשְׂלָה כִּלְהוּ דְּמִיָּה דִּי שְׂלִיקָם
בֵּית סָאָה בְּשֵׁהָיָה בִּתְבוּאָתָה אִיכּוֹן מוּלְוֹל כֵּה בְּשִׁכּוּל שְׂפַסְפָּה עֲרֻנָה אַחֲרַת כִּי אִם דְּכֵר מוּעָז: דְּכִי שִׂא שְׂוֵן
אוֹמַר אֲכֹלָה פִּירוֹת וְמוּדִים שְׂכַכְר בְּשֵׁל כֹּל בִּרְכָן מַשְׁלֵמַת כֹּל הַחֵקֵן וְהִיכָא שְׂיִמְיָן אֲנָב שְׂדָה הִיכָא דְּעִדִּין
לֹא כְּנַמְרָ: וְהִלְכָה כְּרִבִּי שְׂמַעוֹן: וַיֵּאֵם הַגְּדִישׁ בְּרִשׁוֹת בְּעַל הַשְּׂדָה חֵיָּב בְּנַמְרָ מוּיָן לֹה בְּנַקְעָה
שְׂדֵרֵלִין כֻּלָּן לְעִשְׂתִּי בְּגוֹרֵן אַחַד זֶה גְדִישׁוֹ זֶה גְדִישׁוֹ וְזֶה גְדִישׁוֹ וְכִיֵּן שְׂאֵל הַשׁוֹמֵר עֵייל וְגִדִּישׁ חֵיָּב כֹּלֵל אִשׁ
עֵייל וְאֲכַדֵּר לָךְ אֲכֹל כְּשִׂאָר הֵיָּב אִשְׁרֵי הַגְּדִישׁ דְּרִשׁוּיָן בְּעַל הַשְּׂדָה חֵיָּב עַד דְּמַקְבֵּל עֲלֵיהָ כְּעִירוֹת: ד
כֹּא אִחַר וְלֵבָה כִּפְחָא בְּאֵשׁ הַעֲלָה שְׂלֵהֲכִי כִּמְוֵן כֻּלְּכֵת אִשׁ וְחֵיָּת סְפָרִים דְּגִדְּשִׁי כִּכָּה עֲנֻרְתִּיָּה כִּיֵּב שְׂפִתֵי כְּשִׂאָר מִדְּכֵ
מַעֲבַעֲבַשְׂתִּימוֹ וְרוּחַ יוּנָא: אוֹ עֲבַר שְׂלֵחָה כִּירוֹ וְכִתְקָלָךְ: אוֹ דֶּרֶךְ כְּרִבִּי שְׂשׁ עֲבַר אִיכָה כְּרִנְוֵן מִכְּרִבִּי: אִשׁ
סְכֵל לְפִי דְּלִיָּן לְפִי גִזְחָה הַדְּלִין וְגוֹרֵל שְׂעוֹר שְׂכַשְׂהָאָה גְּזַלְתָּ קוֹפְכָא לְמַרְמוֹן וְסֵלֵךְ כִּרְשׁ: הַיְּהִי הַמְדֵלִי אִתְּ
הַגְּדִישׁ

בבא קמא פרק ז

הימים שהלויק בתוך שלו והלכה ואכלה בתוך של חברו רבי יהודה אומר ישלם כל מה שנתנו לדני יהודה
אמרינו על כפי טעמו נאש לדין ליה דרש דלון הקמה מה קמה גלויה אף כל גלויו וחכמים אמרו אינו משלם
אלא גדיש וכו' דאית להו דרש דלון הקמה ופטורי על בזקי טעוין בואש אלא שמשוערין מוקס הכלים כאלו הוא
גדיש ומשלם גדיש כשעור גזק של כלים ומדקאמרי קיי' ומודיק' חכמים לרבי יהודה במדליק את הבונה
שהוא משלם כל מה שנתנה

מוכח במורה שנתקן רבי יהודה
וחכמינו במדליק בתוך של חברו
שרבי יהודה סבר כשהלויק בשל
חברו משלם ממה שנתנו ואש'
ארכי ורכן סכני כלים שדרכן
להטמין בגדיש כגון מוריין וכלי
דקר הוא דמשלם כלי שאין דרכן
להטמין בגדיש לא משלם והלכ'
כחכמים : היה גדי כפית לן קייב
דנעלי חיי קמי אתרבו מלי הקמ'
ומשום דקס ליה בדרבא מביא
לובא למפטריה דאינו קייב מיתה
על העבד האייל ואינו כפית . ה'
היה לו לברוח ופטור עליו ממית'
ומן התשלומי אבל היה עבד כפ'
לו פטור אש' על כנדי ועל הגדיש
דחייב מית על העבד וקס ל'
ליה כדאשמויה ונדי לא שכי לן
בין כפית לשאיכו כפית ואדי . ד'
דקט בעבד קט פגמי : ד'
במדליק את הבני' דמדליק בתוך
של חברו הוא והוי כמאבד גדיש
ואשילו הכי טעמיה משום דדרך
בני אדם להכניס כלים בביתם אבל
בגדיש דאין דרך בני אדם להכניס
אלא כגון מוריין וכלי דקר אף על
גב דמדליק לתוך של חברו אינו
משלם אלא דחכמים אלא דברים
שדרכן להטמין גדיש : ז' גזמין של אש : רבי יהודה אומר נדר חנוכה פטור כיון דבמזוה קא עסיק
ואין הלכה כרבי יהודה :

המדליק בחוך שלו עד בסח תעבור הדליקה ר' אליעזר בן עזריהו
אומר רואין אותו כאלו הוא באמצע בית כור ר' אליעזר אומר יז'
אמות בדרך רשות חרבים רבי עקיבה אומר חמשים אמה רבי
שמעון אמ' שלם ישלם המבעיר את הבער הכל לפי הדליק המדליק
את הגדיש והוי בו כלים ודלקן רבי יהודה אומר ישלם סח שבחרכו
וחכמים אומר אינו משלם אלא גדיש של חטין או של שעורים
היה גדי כפית לו ועבר סמוך לו ונשרף עמו חייב עבר כפית לו
וגדי סמוך לו ונשרף עמו משנה בסו' חכמים לרבי יהודה במדליק
את הבני' שהוא משלם כל מה שבתוכה שכן דרך בני אדם להניח
בבתים ו גץ שיצא מתחת הפטיש והזיק חייב גבל שחיהו
טעון פשתן ועבר ברשות הרבו ונכנס פשהו להוך החנו' והלקו
בנרו של חנוני והדליק ארץ הבירה בעל גבל חייב הניח חנוני
ברו מבחון החנוני חייב רבי יהודה אומר צנר חנוכה פטור

פרק ז

מרוכה מרת תשלומי כפל סמרת תשלומי ארבע'
וחמשה שמרת תשלומי כפל גזמרת כן ברבר
שיש בו רוח חיים ובין ברבר שאין בורחה חיים ומרת תשלומי ר'
וה אינו בורחת אלא בשור ושח כל בר שגאמר כי יגנוק איש שוח'
או שה ושבחו או מכרו וגומר אין הגונב אחר הגנב משלם
תשלומי כפל ולא הטובח ולא הטובר אחר הגנב משלם תשלומי
ד'ה' ב גנב על פי שנים ושבח וכבר על פיהם או על פי
שנים אחרים משלם תשלומי ארבעה וחמשה גנב ומכר בשבת
גנב ומכר לעבודה זרה גנב ושבח ביום הכיפורים גנב משר'
אביו ושבח ומכר ואחר כך מת אביו גנב ושבח ואחר כך חקדיש
משלם תשלומי ארבעה וחמשה גנב ושבח לרפואה או לכלבים
השושח ונמצא טרופה השוחט חולין בעזרה פ שלם תשלומי
ארבעה וחמשה רבי שמעון פוטר בשני יאילו

מרוכה

דכבר שיש בו רוח חיים וכדבר שאין בו רוח חיים לכת' על מה על שלמה על כל אבדה בו
ישלם שנים : אין הגונב אחר הנכס כו' דכתיב וגונב מנחת האיש ולא מנחת הגנב : כ'
גנב על פי שנים כלום שנים מעודים אורש שגנב : גנב ומכר בשבת אכל עגב שהיא עגב סקילה קס ל' בדרבא
מביא : וטובח ביום הכפורים שאין נדום אלא כרת וכגון דלא איתנו ביה ולא לקי דקיימו לן כל חייבי מלקיות
שוגגים חייבים ברת' לומים אבל חייבי מניעת בית דין אשילו שוגגים בטורים מן התשלומין : וטובח ומכר ואחר
כן מת אביו אכל מת אביו ואחר כך ביבא תבא טיבא דפטור דשלו הוא טובח ושלו הוא מוכר שהרי ידע את
אביו : בשני אלו בטורפה וכו' בנורה דקבצר רבי שמעון סחי ביה שאינה ראיה לאו שיהא שחיטה אבל
לרשאים

בנא קמא פרק ז

לרשאה ולבלבום פמיטה ראיה היא דאי נבי מיני אכיל מינה: ג הארזנים משלמין טלמין טלמין לחד נבי
שהומו ארזנים תחלה דאי עדי גנבה הומו מחלה בטלה לה עדות טביחה דלמא בעלים מכרוהו לו וכן
פדיומי ואיזי משלמי: בטלה עדות טביחה הוא משלם ככל משום עדות ראשונים וכן פטורים דלון עדים
משלמים ממון עד שיומו שביהם: בטלה כל העדות והוא פטור והם פטורים ואפילו חזרו והומו ארזנים

א גנב על פי שנים ושבח ומכר ער פסח ובכצאו ופסח
משלמין הכל גנב על פי שנים ושבח ומכר על פי שנים אחרים גנב
חלון גנצאו ופסח ארזנים משלמין השלומי ככל הארזנים
משלמין השלומי שלטח גנצאו אחרונים ופסח הוא משלמין
השלומי ככל חזן משלמין השלומי גנב חזן אחרונים ופסח
בשלה עדות שניה אחד מן הראשונים ופסח בטלה כל העדות
שאם אין גניבה אין טביחה ואין פטירה ד גנב על פי כ
וטבח ומכר על פי עד אחד עפ עצמו משלם השלומי ככל ואין
משלם השלומי ד זה גנב וטבח בשב גנב וטבח לרע גנב פטור

אבל דמי ד אבירא וטבח ומכר גנב וחקריו ואחב טבח ומכר
משלם השלומי ככל חזן משלמין השלומי ד חזן גנב ומכר
שדוכי בארזנים משלם השלומי ד זה שאין חייב בארזנים
פטור ה מנרו חזן לאחד כפמא שבו או שהחזיר
שותפות השתחש וגנב בטלה בידו הנחור והספקר בשלם השלומי
ככל האינן משלם השלומי ארבעה וחמשה גנב ברשות הבעלים
וטבח ומכר חזן פרשותם או שגנב חזן פרשותם וטבח ומכר
ברשותם או שגנב וטבח ומכר חזן פרשותם משלם השלומי
ארבעה וחמשה אבל גנב וטבח ומכר ברשותם פטור ג

חידו מושכו ונתנה זמרת ברשות הבעלים פטור הנכחו או
הענינו טריות בעלים ופרת חייב נתנו לבכורות גנב או
לבעל

טבחית ומכרת אינו מחייב עצמו בכלום שידע הוא שמודה בקנס פטור ואין כאן חזקה של כלום אבל בארז
גנבתי וכו' עדים גנב פטור הקנין עצמו לטלם קין מיהא בהזדה הילכך הודאה גמורה היא ופטור מכל
אף על פי שאמר כך באו עדים: ומת אסור והוא יורשו ולא הויה טביחה כלה באסור: גנב וחקריו כי קא
טבח דהקדש קא טבח ולא כבעלים: דמי שמעין אומר קדשים שחייב באחריותם כו דמי שמעין לאו אמלעט
דתנא קמא קאי ולא פלג עליה בגנב וחקריו ואחר כך טבח ומכר אלא שמעיניה דמי שמעין לרבען דהקדש
אחריתו דאמרי הטוב הקדש מביית בעלים פטור דכתיב וגנב מביית האדם ולא מביית הקדש ועליו קאי דמי
שמעין ואמר קדשים שחייב באחריותן חייב דקרינן טיה גנב מביית האדם דכיון דהבעל חייב באחריותו
קא טבח דאמרי קא טבח ובקדשים שחייב באחריותן כמו לא מחייב דמי שמעין משלמי ארבעה וחמשה אלא
באשחזן תעניינים בביתם לשם בעלים אלא שאשחזן דמי או ששחזן בעלי ממוין בחזן ואף על פי שלא כעדי
מכר כל העימה לפדות בהדי דמי והויה שחיטה ראיה לכל אם שחזן תעניינים בחזן הויה שחיטה שחזר
ראיה ושמעינן ליה לרבי שמעון דאמר שחיטה שאינה ראיה לא שמה שחיטה ואינו חייב עליה תשלומי
ארבעה חמשה ואין הלכה כרבי שמעון: ה מכר חזן ויאחד מיהא שבו גנב שאמר כל השור מת
מדבר יועט שבו קן הדברים הכתרים עמו בשחיטה פטור דכתיב ועבדו או מכר עד שימכור כל הדברים
הכתרים בעבדוהו לאשחזן ש אם האשחזן גוונתיה או קרביה דלא הי שיר ולא מפתר נהכי: המכר שחזר
מכרוהו עד לבו: והעצוק עקר סימנים: פטור ואפילו לרבען דאמרי שחיטה שאינה ראיה שמה שחיטה

בבא קמא פרק ח

ח

דלא לאו שחיטה היא כלל: ו היה מושכו וינכא כטור מכפל: כנביתו חסכו ברשות בעלים שהרי
הנכה קובה בכל מקום: כתבו גגה לכהן זה כל ע"ש מדין נכו היה מושכו הכסן או בעל חוב או השומר
ומת ברשות בעלים פטור הגנב מכלום: ו אין מגדלין בהנה דקה כא"י משום יטוב ה"ו שמפדילית
פורעים: אבל מגדלין כמאילא ארבעת עבד דוד דלאו שמה כבוש ולא חשיבי כה לטוב ואם יפסידו שדות
אמרים ושלמכה: אין מגדלין

תכנונים כירושלם מפני קרפי
שאוכלי פס ודרכ תכנולי לנכס
באשפ ושפא יכחו ענכ כשעור
מן השלך ויטמאו את הקדשים:
ולא יגדלו כהנים תכנולי כלל
א"י מפני הטוהרות שההנים א
אוכלים תרומה וזריבים לממרס
בטוהרה: חזירים מפרש טעמא
בגמר כשגרו מלכו סממאויז
על זה היו רבילים ככל יוס שהיו
אלו שבחזק מעלים להם תמידים
לגו שכנסים יוס אחד העלו להם
חזיר כיון שהגיע לקני הוט' כעץ
נפרכו בחומה וכדנעמה א"י ד'
מאות פרסה על ד' מאות פרסה
באומה פשה אמרו ארור העגל
חזירים: את הכלב מפני כנסא
עצבם ומפלת אשה מרדתו:
כנסים פמי' שלל ילכו בהם וכו'
כני היטוב: שלש' רים ד' מילין:

החובל

וכמה הוא יפה
שאל היה נד'

לבעל חובו לשומר חנם לשואל לנושא שבר ולשוכר וחייה מושכו
ומת ברשות הבעלים פטור הגנב או שהוציא מרשות הבעלים
ומת חייב: ו אין מגדלין בהסח דקה בארץ ישראל אבל
מגדלין בסוריא ובסדרות שבארץ ישראל אין מגדלין תרנגולין
ברושלים מפני הקדשים ה"א כהנים בארץ ישראל כפניחשחרות
אין מגדלין חזירים בכל מקום לא יגדל אדם את הכלב אלא אם
כן היה קשור בשלשלת אין פורסין נישובים ליונים אלא אם כן
היה רחוק מן הישוב שלשים רים »

פרק ח

החובל בחבירו חייב משום חמשה דברים
בנזק בעער ברפוי בשבת ובשח בנזק כיע' סיבא
את עינו קטע את ידו שיבר את רגלו רואין אותו באלו הוא עבר
בכבר בשוק ושיכון ככה היה יפה וככה הוא יפה צער כואו בשפוד
או בסכמא ואילו על ציפורנו מקום שאינו עושה חבורה אומרין
כמה אדם בוצע בזה רוצח לשול לחיות מעטער כך רפוי חכהו
חייב לרפואתו עלו בוצע חם אם פחמת הסכות חייב שלא בחמת
חמסא פטור חיהו ובמת רחיהוהוה גמטרה חייב להפנות חיהוה
כל צרכה אינו חייב לרפואתו שבר' רואין אותו באלו הוא
שוכר קישואין שכבר נסן לו דמי ידו ודמי רגלו בשבת חכל לפי
הכבייש והכהבייש הכבייש את הערו הכבייש את חסיסא וחכבייש
את הישן חייב וישן שבייש פטור נפל מן הגג והזיק ובייש חייב על
תנזק ופטור על הכושט עד שיחא סחבין » ב זה חומר

באדם

זוה שהיקו הפסדי ממון זה: כא"פ ביה לפי מה שהוא מעוכר דב נערו וכאכו: נמחין אכפבושי' לכנות:
שבת כל ימי החול רואין אותו באלו הוא שומר קשאין וכותן שכיראני של כל יום שהרי אין ראוה למלאכה
אחרת אפי' בלא חולי שהרי נקטעה ידו ורגלו והוא בבר נסן לו. דמוסן: הכל לפי כמבייש אדם קל שבייש
בשמו מרובה והמתבויש לפי חשיבותו בשעת וכלתה חמשה דברים מקרא בפקיכוס דכתיב עין תחת עין
ואין לומר עין ממש דכתיב ולא תקח כוסר לפשע רובח גנעם רובח אי אתה לוקח כוסר אבל אתה לוקח
כוסר לראי' אכרים שאם סמא את עין חברו בתן לו דמי עינו והיכו עין תחת עין: בער כפאס ל'ן מפנע
תחת פנע דקרא' תירא' הוה לחייב על הכנע ואפילו במקום זק דלא כיוסא הרי קנה ידו ויש פלמו לחתכה
לא חומרים הוה עללי להתכח נסמיהוה מתכח כרגל ונערגל לפיכ משלם את הנשע: רפוי ושבתך שבת
אתן ורפא ירפא ודוקא כשהחולי כא עמאת מכה אבל אם שפע המלה כעצמו ועבר על דברי רופא שוב
אין המיץ חייב בשבת ורפוי שהרי כן חממת פשיעומא: נשת דכתיב וקמית את כפה ממון ודיון תורה
שאין יכולים ל'ן כשים דין שבנעלם לולא דיינים הכמוכים בה' דכתיב עד האלקים ינא דבר כשיהם ואין
בקרואם אלקים חלא דיינים הכמוכים בה' חלא שבה לוחות ומקח ומעבר והקניאות והודאות וכפידו דכיס
בהם כהונה לארץ כאלו הם שמונים של כ"ד על ארץ ישראל ושליחותיהוה קעבדיין וזה כלל דבדר המנו
עם בו חדרון כים כנין בהמה שהוקה בשן ורגל שהן מעקרים או שזכין אדם בהמה אקל בהמה שהוקש

בבא קמא פרק ח

אדם או אדם נאדם אין דכין איתנו במחנה לארץ כלל אלא מכדין את החובל או את המזיק עד שיעלה עם בעל דינו לארץ ישראל או שיתן דרך פירה קרוב למה שכראה בעיני הדיון אבל דבר קצוב אין פסוקי עלינו וכן הדיון בכל הקצבות הכתובות בתורה ונכלה תלמודא חין גובין אותן דייני חונה לארץ אלא שמכדין עט פנתתיהו בהן כמו שבארנו: **ב**

מדמי ולדות דכתיב כי יכנו אשמים אשמים ולא שורמים: **ג**

החובל בחכרו ביום ה הכתוב חייב ואע"פ דכלל התורה כלה העובר עברה שמיים עליה מלקות ותשלומין לוקה ואינו משלם הכא משלם ואינו לוקה דכפירות דבתה תורה חובל כ בחכרו לתשלומין ולא למלקות מדכתיב יד ביד דהינו ממון מכדי כתיב כאשר עשה כן ועשה לו יד ביד למה לי אלא להביא חובל בחכרו ביום הכפירות שמשלם ואינו לוקה: **ד** כי יהודה או אינו לעבדים נוסף דכתיב כי יכנו אשמים וידו איש ולא חייב במי שיש לו אחוה ויבא עבד שאין לו אחוה ואין ה"לכה כרבי יהודה:

ד עבד שאין שחבלו בחקרים פטורים משלם להם מה לשלם: כתרגום אשמה וכו' פתח ה' העבד וקנו ככסו דיתא אשמה שיהי מתחלה הן חייבין לא שאין להם מה לשלם שכסו מלוג של אשה משעבדים לבעל למדות ולניושה: ה' מפני שהוא גדון בכפשו שאע"פ שהוא מקלקל מתקן הוה אבל יגרו ששככה ה' חמתו וכן דגונו בכך: **ו** פתוקע לחכרו שיהיה חכר עיניו כספ יד ויחכה חכרו באגרוף:

נותן לו סלע דמי בשבת: ואין ה"לכה כרבי יהודה שאומר מנה: סטרו שהכרו כספ ידו על לחיו ואיכא בשבת טשו: גרם עשה: ל' אחר פנס: הכל לפי כבודו כל לו הדמים שהוכרו במשכא"כ לא למיכר כיתר אבל לאדם זוי פתחין לו: אמר עקיבא וכו' דעקיבא גלוי התין וכבר דכין מביכר בין בזוי כלן שיהי דיני קנסות הללו ואין ה"לכה כרבי עקיבא: וכתבין לויזון והיא לבשת דלא חכרית ממוכא והיבין ימין אבל לזקין דחכרית ממוכא לא יהיבין זמן: אמר המתין לה עבד שראה אחוה עומדת על פתח חכרה: וכו' כאיכר ששן ששן קמו באיור: ל' אזני כותין ד' מאון זוז שעל כאיכר שתי זללה בעצמה לנולדת לה: ידחה היא שאינה מקפיד על הנשמת: **ז** על מכה לשבור חייב אש שאו מוכל לכחל עמ' לטעור אותה קומו פריא את

עני

עמי והשיבו הכתוב הן אף על פי כן חייב טיט הן שהוא כלאו ובלשון תעמא אמר לו הן שאין דרך בני אדם למחול על כעור גופן אבל האומר להכריז שכר את כדו ושאלו המזיק עם לפטור אריות אמה אומר אף על פי שהשיבו המזיק לחזוה הלוא הוא כהן וכאלו אמר לו וכי לא אמרתי לך עם לפטור ולפסיד פטור שכן דרך בני אדם למחול על כזוי ממון :

הגזול משלם כשעת

הגזולה דמי עבדים ונמר ואין חייב להחזיר לו כלים דקאי בשכנו : ודמי רחל העומדת לניגוז והעורך שטויה יות' הולד והגזה שלו הוא דקצנהו בשכנו : זה הכלל לאתוינו נכח טלה וכעש איל על וכעשה שור וטבחון אז מכרו שהוא פטור מתשלומי ארבעה וחמשה שכין שכעש שמי בידו קצאו ושליו הוא טובס ושליו הוא מוכר : ב

בעבדים אומר לו הכי שלך לפניך דקרקע דמי וכרשיתא דמריה קיימי והלכה כרבי מאיר : מטבע וכסדק שמי הכיכר הוא : פירות והרקינו שהרקינו מקנתן אבל הרקינו כולם משלם כשעת הגזולה : מטבע וכסדק שמי שמי שוכר באריות מדינה אבל עובר הוא כמדינה אחרת :

וכעשהו כר עברה שדכעיה אז כעשהו שהיה כסולה לקרבן : שפסלה ליתבס דמוס שאיכו ככר כגון בדונן שבעין : ג

כתן לאומי לתתן כתן להס עניס לעשות כלו ולמחר שכעשה הכלי קלקלוהו חייבים לשלם דמי הכלי ולא דמי עניס בלבד : כתן למדש

ארז אביסלך ונומר האומר סמא ארז עינו קטע את ידו שבר את רגלו הייב על מנת לפטור חייב קרע את כסותו שבר את כדו חייב על מנת לפטור פטור עשה כן לאיש פלוני על מנת לפטור חייב בין בגופו בין במטבו :

פרק ט הגחל עצים ועשאן כלים צמר ועשאן כנדים

משלם כשעת הגזולה גזל פרח מעוברת וילדה רחל טעוב ונזוה משלם דמי פרה העומדת לילד דמי רחל העומדת לניגוז גזל פרה ונתעברה אצלו וילדה רחל ונטענה אצלו ונזוה משלם כשעת הגזולה זה הכלל כל הגזלבי משלם כשעת הגזולה ב גזל בהמה והזקנה עבדים וחוקינו משלם כשעת הגזולה רבי כאיר אומר בעבדים אומר לו הרי שלך לפניך גזל כשבע וגסרק פירות והרקייבין ויהחסיין משלם כשעת הגזולה כשבע וגפסל תרומה ונטסאת חטף שעבר עליו הפסח בהמה ונתעברה בה עברה או שנפסלה מעל גבי חמזבה או שחיתה יוצאה ליקבל אומר לו הרי שלך לפניך * ג נתן לאומיין לתקן וקילקלו חייב לשלם נתן לתרט שידה תיבה וסגדל לתקן וקלקל חייב לשלם והכנאי שקבל עליו לסתור את הכותל ושמי את האבנים ושהזק חייב לשלם היה סותר כעד זה ונפל בעד אחר פטור ואם סחבת הבהמה חייב * ד הנותן צמר לצבע והקדיתו יורה הנותן לו דמי צמרו צבעו כאור אם השבח יותר על היצאה הותן לו את היצאה ואם היצאה והורה על השבח הותן לו את השבח לצבוע לו אדום וצבעו שחור שחור וצבעו אדום רבי סאיר אומר הותן לו דמי צמרו רבי יהודה אומר אם השבח יתר על היצאה הותן לו את היצאה ואם היצאה יתר על השבח הותן לו את השבח :

ה הגזול

השתא אשמועינן שאם כתן כלו עשוי לזונן כדי לתקנו וקלקלו חייב לשלם דמי הכלי ות' יוסף לבלוי רישא דלא תעמא רישא מיירי בכלי עשויי : שדה עבלה של עץ העשויה למרכב נשים : ד והקדושתן יורה שזרפתו יורה שהרעתו יותר מרמי : מתן לו דמי גמרו והכה ליכא שבה כלל שהרי כשרף לגמרי וליכא למימר אם השבח יתר : נבעו כאור כמו כעור שבעו בפסולת של צבע ומזין בכזה הוא לביבך ידו על התחכמה לדברי הכל : ואם השבח שהשבח הניור יתר על היצאה של צבע הותן לו לצבע את היטואה ולא שכר שלם ומקבל גמרו ודמי גמרו לא אמרינן הכי עתה ליה הכקני איהו שבה דמיר דהא נבעו שהיתה עמו נבע וליכא שמוי דקקני : לבעו לו אדום כו קניה בשמי לרבי מאיר לא יתיב אלף גמרו אז זה יתן שכרו משלם ויקח הגמר : רבי יהודה אומר כו דקניס ליה להאי דשכה להיות ידו על התחכמה ולא פתהמי משבחא ויגדל כמי לא כשקיל אלף ויביאה ואם יביאה יתרה על השבח יתן לו השבח שהשבח זה וזה ונתה

בנא קמא פרק ט

לתת את שכרו ויטעל השכיר את כל יתרו: ה' נשבע לו על שקר והודה: ויליטע
 אחריו אפילו למדי דחין לו כפרה עד שיחזיר לבגלו ענינו דנבי נשבע על שקר כתיב לחסר הוא לוי נקט:
 לא יתן לא לבנו של כגול דלא הוה השבחה עד דמוטו לידה: לשליח בית דין תקנה הוא דעבוד
 דכח מנבי תקנה השבחים שלא כחייבנו ליה להוסיף מכה בהנאות הדרך אה מתיבוליה: ו' חזן מפחות

אשה פרוטה וכו' ולא חיישין
 שמה יתיקר וישוב על סוף פרוטה
 ואפילו הגול בעין חין כדרך ל
 להוליכו אחריו: ז' וכשכב
 לו על החומש שנוע שביה שכתבו
 לו והול' שלא כתבו הריו זה משלם
 חומש על חומש חומשו של חומש
 דחומש ראשון כשכב קרן: עד
 שיגיעו בו שחס חזר ומתן לו
 חומש ראשון וכשכב על השני
 והודה משלם חומשו וחומשו של
 חומש שני וכן לעולם שחומר
 והמשייתנו יוסף עליו התורה
 דנתה חומשיות הרבה לקרן אחד:
 תשומת דל הלאה: עשק את
 עמיתו שכר שכיר: משלם קרן
 דחין חומש ואשם לא אם כן הודה
 דכתיב בגול הגר בפרשת כ
 נשא והתודה: ח
 תשלומי כפל ואם הודה מעגמו
 אינו משלם כפל דכתיב אשר
 ידשיענו חללים פרט למדעיב
 את עגמו: ט
 זה משלם קרן וחומש לבניו או ל
 לאחיו אם חין לו בנים ואף על גב
 דכפלה קמיה דהאיך כתיב
 למעבד השנה ואין מעבד אגלו

אחול את חבירו שוה פרוטה ונשבע לו ויליכנו אחריו לפדי לנא
 יתן לא לבנו ולא לשלוחו אבל נוהן לשל חבירו דין ואם טר
 יחזיר לירשיו: ו' נתן לו את הקרן ולא כהן לו את החובש
 מחל לו על הקרן ולא מחל לו על החום' מחל לו על זה ועל זה חרץ
 מפחות שוה פרוט בקרן אינו צריך לילך אחריו נתן לו את החומש
 ולא נתן לו את הקר' מחל לו על החום' ולא מחל לו על הקרן סתם
 לו על זה ועל זה חרץ שש' פרוט' בקרן צריך לילך אחריו: ז' נתן
 לו את הקרן ונשבע לו על החומ' תריום בשלם חומש על חום' עד
 שהכעש הקרן פחות משוה פרוטה וכן במקרן שנאמר או במקרן
 או בתשומת יד או בגול או עשק את עמיתו או נצא אבידח וכחש
 בה וכשבעל לשקר הריוה משלם קרן וחובש ואשם: ח' חזן
 פקדוני אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן וחדרם כעידון אותו
 שאכלו משלם קרן חורח מעצמו משלם קרן וחובש ואשם: ט
 ח' חזן פקדוני אמר לו נגנב משביעך אני ואמר
 אמן וחדרם כעידון אותו שגנבו משלם תשלומי כפל חורח
 מעצמו משלם קרן וחומש ואשם: ט' הגול את אביו
 ונשבע לו וכת הריו זה משלם קרן וחומש ואשם לבניו או לאחיו
 ואם אינו רוצח או שאין לו לוח ובעל חוב באים ונפרעים: י'
 האומר לבנו קינמ' אי אהר' נהנה משלי
 אם מת ירשנו בחיינו ובמותו אם מת לא ירשנו ויחזיר לבנו
 או לאחיו ואם אין לו לורה ובעל חוב באים ונפרעים: יא
 הגול את הגר ונשבע לו וכת חרו זה משלם קרן
 וחומש

אפילו כגב חלקו דכתיב והשיב את הגולה חין לו תקנה עד שיטעל גולו ויתחת ידו ובלבד שתהא הגולה בשן
 דלא קמיה בשני: ח' חין לו נכסיה כל כך שיכול לומר על חלקו או שיחזיר רונה להפסיד חלקו ליה מואחרים
 ומחזיר את הגול לאחיו לקיים חמדת השנה ובעלי ההב' סלוח זה הגולן יהיה פהים וכפרעים מן הגולה
 הוזאת החלק שיש לגולן: בה זמס חין שס יורש לאחיו חלקו הוא מתן הוא ענינו הגולה לככל חובו כפרשן החוב
 ונדיך להודיעו לומר לו זה גול חבתי אזיתי על דרך זה לבטות חשתי או לקופת הנדקה ובכלן נדיך
 שיהדיע שוה גול חבתי: י' ואם חין לוימה יאכל ליה ויאכל ובעלי חוב פהים וכפרעים יין היחוסה
 את חלקו ולא חייבא הכאה מה שחורב חובו בליתם מעות דהא נתן כגדדים המודר הכאה מחבתי
 פרוט לו חובו: יא' ש' אמר וזכ' חין לחיש גואל חין לך אדם כישרא' חין לו גוחלים למעלה עד
 יעקב ארצו חלק זה הגר שמתו חין לויורשים: מית הגולן: הכסף יכתב לבניו של גולן שכבר זכה כח
 עמיתת הגר חלק ההשנה בעל למעבד כי היכי דתהו ליה כפרה אשכנעיתיה והשתא ית ליכא כפרה
 כין דמית ליה: האשם ירעה כדן אשם שיתו כעלוי דקמחא כל כל שכתבת מיתה באשם רועה עד שיתאב

בבאקמא פרק ד

עד שכל בו מוט: וישלו דמיו לכדעה לקיץ המוצא לקבות מהם עולות: יב לאכשי משמר ומת קודם שיתאקדן אין יורשי הגזלן יבטלים להנתיח מיד הבהניס מאחר שזכו בהן כבר: ליהוייב היה משמרה לאכשה של עצמים ואכרעה משמרות כהונה שבמקדש ושל ידעיה אחריה: נתן הגזלן את הכסף ליהוייב במשמרתו ואחר כך נתן האדם לידעיה במשמרתו ואל כדופרס ואלו שמתביא גזלו עד שלא הביא קדוהן אשמו יב וזה המשמר וזה

כשלו וזה בשלו אבל כשן אשם ליהוייב שבה אשמו תחלה ואחר כך הביא גזלו ונתן למשמר של אחריו אם האדם קיים שלא ה קריבוהו בני יהוייב וקריבוהו בני ידעיה ויהי גזלו ואשמו להנתיח ואם אין אשמו קיים לא יבא באשם שכתן ליהוייב כיון שלא כתן גזלו ויחזיר ויביא אשם חז' וכתן הקדוהן לכהניס הין החומש מעכב מ מלהקריב את האדם אם לא כתן עדן ולכסוף כתן:

והמשל לכהניס ואשם למוכח שנאמר ואם אין לאכשי גוארתי לחיוב האשם אליו האשם הנושע לה' לכהן מבני ישראל ואל הכפורים אשר יכפר בו עליהו יחיר מעלה ארת הכסף וארת האשם ומה הכסף ינתן לבניו והאשם ירעה עד שיכתאב וכבר ויפלו רסיו לכדעה יב נתן הכסף לאכשי משמר וכתן הין הויירשין וכולין להוציא מהם שנאמר ואיש אשר יתן לכהן לו חיה נתן הכסף ליהוייב ואשם לידעיה יב אם אשם ליהוייב בכסף לידעיה אם קיים האשם יקריבוהו בני ידעיה ואם לא יחזיר ויביא אשם אחריתא כהניס גזלו עד שלא הביא אשמו מה הביא אשמו עד שלא הביא גזלו לא יענה נתן את הקדוהן ולה' נתן את החוכש אין החומש כע"ב

הגזול ומאכשי ומהניס לבניה או שהניס לבניה

פרק י הגזול וסאכיל את בניו והניח לפניהם פטורין מלשלם ואם היה רב ישיש בו

אחריות חייבין לשלם ואין פורשין לא מהיבת הסוכסין ולה' מכיס פלו עבאין הין כוסלקן סחם עיקרם אבל נוטר הין כוסלקן ביהו ארסן השוק יב בשלו הין כוסלקן הין כוסלקן לז' חסור אחי גזול לסיסין הין כוסלקן הין כוסלקן אילו שלו כפניו שהבעלים כו' הין כוסלקן הין כוסלקן או סן חנייס או סן הליסטים אם נתייאשו הבעלים הרי אילו שלו וכן נחל

בו אחריות מהם קרקעות חייבים לשלם אף על פי שכלולה כבר הוי מתרנא מתביעתן בגמרא ולעבין פסק הלכה הגזול ומאכיל את בניו בין שכלו לפני יחוס בין שכלו לאחר יחוס חייבים לשלם דמיון שהניס להם חניהם בין מוכסים שיש להם אחריות בין מוכסים שחין להם אחריות דהאדנא מטלטלי משעבדי לבעל מוב ואם לא הביא הגזלן כלום אם כללו הכניס הגזלה לפי יחוס חייבים לשלם משלהם ואם לאחר יחוס כללו אין חייבים לשלם משלהם אלא אם כן הביא להם חניהם: אין פורטון אין מחלושין סלעים בפירות: מתנת המוכסין ליעול פרועות מתנתן שמתביס בה מעות המכס: ולא חכים של גבאי המלך שגובה כסף גלגולת וארמכא לשי שהן של גזל דוקא כמכס גוי או מוכס ישראל יב ומוקח דבר קדוש כחוק המלכות אינו כחוקין גזלן ופורטון מתעבד ולא יבא חלא פאסור להכניס מן המכס שלו דרובא דמלכותא דיכא: משך בית של מוכס שהיא כחוקת גזלן: אי מן השוק אם יש לו מעות נביית או כסות: שדכס כתב המכס ואם חייב חלק פרונו למוכס מן המכס בחצי דוכר וזין לו פרונו מתן לו דוכר כסף ויוקבל מוכס פרועות שהיא חנוה וזף על פי שנתן לו מתנת המכס מפני שהיא כמגיל מידו: כ הרי אלו של דמכתא פתיאשו הבעלים מיד וקבחה הדין ביוחס וסאי רסית: אם כתיאשו הבעלים דמשעבדה דאיוש דאחרי ווי לחסרון כים אבל התעלם לא חכים דכעלו לכסית את כסותן דמשעבד דמתיאשו מיידי כלכסין

בבא קמא פרק י

שהוא דכין דלוינו ישראל אמרי הכה עדים הכה דליהי מבי כעלו לו לכסוים מואם וסופא כלסעט נוי שרייה
נויס דליס עמיה וזכורע ובחדן דענתכלא עדים ולא דמיה והנכול מהם לא מואם ומוסס הכי חי שמענת
דלויאז און חן הכל עמיה לא : כמיל של דבורים קנן סקנבוס עם המלך שלהם : לא יקון את השוכה כעסנו
דבורים על שוכת כחדו וירח לטון אחד אחד שלם יבדחו לא יקון את השוכה כלל ויחילו עם ליתן את

הדמים : דמי שמעט כו וזון הלכה
כל יושמעל : ג המכיר כליו
וספריו וכו מתביעין בלדס שחיבו
עשו למכור כליו דכין דוכא לו
עס נכנה בעיר ואיכא סהדי שאלו
הכלים והספרים שלו היו לא
חייסין דלמא איהו זכניכיה :

כשבע לוקח כמה כתיב ויטול ויחזיר
לו כליו ולפני יאוש קמיינו : ד
אין לו חלא שכרו שכר כלו וסכר :

שעולה : טף כהר חמורו דריכא
למתני תני ככו דמתני דאי תבא
דישא הוה קמיכא סתם הוא דבי
פריס יהיב ליה דמי כולה מוסס
דבורים קא פסיד טשכך קת יוכו
מדיס בשנילו אבל כיכא דיימילא
איזי אין לו לא שכר וחי אשמעין
סיפא הכא הוא דבכתיב אין לו לא
שכרו מוסס דיימילא אבל הכס
דבורים איזי חפילו בכתיב יהיב
ליה דמי כליה דריכא : ה

כעלוה ונסיקן אכסיס גולה יין
הגולן ערסו כלכל סקא שהארה
גולן הוא שאוכל שדוית אחריה :

אם זכית מדיכה היא שאכסו קרקע של אחרים עם זו : ו עת לבאת במדבר לא שיאמר לו בפירוש עת
שתבא במדבר ותפרעני דהא מלתא דפשיטא הוא חלא כגון שאמר לו חברו להניו היא סקדן נבך דאבא למדבר
כשיקא ואלאידך ונאחא כמי למדבר בעצמא למיפק והשתא או בעי לכההוריכוהו במדבר מהדר לבו : ז האת
לחבריו גולתין כו ובגון שכרו טעונו דריא גולתני והוא אומר אמת גולתין אבל אימי יודע אם החוררת לך
חייב לשלם אבל אם שכרו יווען שמו גולתני או הלוייתך והוא אומר אמת גולתין או הלוייתני ואיני יודע
אם החוררת לך שיעור מדוי אדם חלא כפאת ידי שמיס ישלם לו : ח אימי יודע אם גולתין כו פטור
מלשלם ויחיו ישבע שאינו יודע שחייב לו דלא עדיין שמו מבריא דהא אימי הוה טעין ליה אין לך
בידי כלום הוה משביעין ליה שנועת היסת : ח חייב באחריות דעכו נכנה קס ליה
בדעותיה והשנה דעבר ליה השנה היא : ואם לא ידענו וכלה מתביעין הכי מתברא חייב
באחריות בין מנו בין לא מנו אימתי בזיון שלא ידענו כו הכעלים בנכתי ונחוררת אבל
דענו הכעלים בנכתי ומנו את הנאץ והיא שלימה פטור מלשלם והכי פירשה מת או נכנה
הטלה לאחר שהחידו הנכב חייב באחריות בין שמנו הכעלים הנאץ והיא שלימה כ
בין שלא מנו הנאץ אימתי בזמן שלא ידענו הכעלים בנכתי הטלה שכל נאץ שהיא תולה לבאת
מזן כריך ליהוד כה ביותר וכו הואיל ולא ידענו הכעלים בנכתי ושהייתה למודה לבאת ולא כוהרו

בה חייב הנגב לשלם שבגדמתו וכאברה הנאץ אבל אם ידעו הכעלים בנכנת הטלה ואחר כך מנו הנאץ וכמציאת עלימה שהחזר הטלה הנגוב אבל כבר ידעו שיש גאן אחת שלמודה לבגדת מוזן יהיה להם להחזר בה ואם לא כזהרנו אנהו הוא דאפסוד ופטור הנגב מלשלם: ט אין לוקחין מן הרועים דאיכא לתימר שיחא גבנו מנאכחו של בעל הבית המסור להם: נמר ביהודה ופשתן בגליל מלאכת הכסים היא והן ענמן עשות ומוכרות ולרעת הכעלים

ח חגונ' טלה מן העדר והחזירו ומת או נגנב חיי באחריות לא ידעו בעלי לא בגניבתו ולא בחזירתו ומנו את הצאן ושלים חייא פטור ט אין לוקחין מן הרועים צמר וחלב וגזים ולא משומרי פירות עצים ופירות אבל לוקחים מן הנשים כלי צמר ביהודה וכלי פשתן בגליל ועגלים בשרון וכולן שאסרו להטמין אסור ולוקחין בצים ותרנגולים מכל מקום י

מוכין שחכובם מוציא הרי אילו שלו ושהסורק מוציא הרי אילו של בעל הבית כובס נוטל שלשה חוטין וחזן שלו יתר מכן הרי אילו של בעל הבית אם היה השחור על גבי הלבן נוטל את הכל וחזן שלו החייט ששייר את החוט כדי להפור בו וסמלו' שהיא ג' על ג' הרי אילו של כ"ח מה שהחרש מוציא במעמד הרי אילו שלו ובכשיל של בעל הבית ואם היה עושה אצל בעל הבית אף הנסרות של בעל הבית י

כשלמה מסכת בבא קמא: וכענה נתחיל עסקת בבא מציעא:

שנים

אוחזין בשלית זה אומר אני מצאתיה זה אומר אני מצאתיה זה אומר אני מצאתיה זה אומר כולה שלי זה יושבע שאין לו בה פחות מחציה וזה יושבע שאין לו בה פחות מחציה

מטליק טנה של אבבעית על של אבבעית חייב להחזיר לבעל הנגד: מעמד כלי שמחליק בו הנגר את פני הלוח ושפוען שהוא מוציא דקין הן: כשיל קרדום ומפיל שפאין גסין: אבל בעל הנית כשכיר ויה אף הכסר ותדק דק הינא מתחת המקדה שהם דקים מחד של בעל הנית:

שנים

אוחזין בטלית בגמר מוקי למתכו' כגון שאחד מהם תופס בחוטין שבשפת הנגד מחד זה והאס' תופס בחוטין שבשפת הנגד מחד זה אבל אם הם אדוקי' כנגד ענמו זה כועל עד מקום שידו מונעת זה כוונטל עד מקום שידו מונעת והאסר מולקיים כשהו וכשבעה: זה אומר כלה שלי איני קביתיה ולי מוכרה המוכר ולא לך והמוכר מוכר לאחד מהם ולקח המציע משיניהם מאחד מדעתו ומאחד בעל כרחו ואינו יודע מהו מדעתיה ומיה בעל כרחיה דלו יודע והיה אומ' לזה מוכרתיה היה כאן עד אחד והיה שכנגדו חייב שבעה דאוריית' להכריע העד עכשיו שאינו יודע שניהם כשכני' שבועה זו האמרה במתני' וברין הוא שהיה מולק' כלא שבעה אלא שתקנו חכמי' שלא יטול שום אחד מהם אלא כשבעה כדי שלא יהא כל אחד הולך ומקוף בטליתו של חברו ואומר שלי היא ואמריך תבא לאשמעוין בזה אומר איני מנאמיה הדינו במציאה נכזה אומר כלה שלי הדינו מקח וממכר אי תבא מציאה הוה אמינ' מציאה הוא דרמו רבנן שבעה עליה משום דמורי התרא לחזו בה שלא כרין דאמ' תבראי לאו מדיו חסד בה אויל ואתפוס ואפלגו בהדין אבל מקח וממכר דאי לא הוה נדיק' לה לא הוה מהדר אמתיה למוכרה וזה שבא לחלוק עמו וליתן הני דמיה שלא כרין מחסרנו וליבא למימר דמורי התרא אימא לא דמו רבנן שבעה עליה וזו אשמעוין במקח וממכר הוה אמינא מקח וממכר הוא דרמו רבנן שבעה עליה משום דמורי ואמ' תבראי דמי קא יהיב ואכא דמי קא יהיבא השתא דכריכה לדיוי אשקליה אנא ומבראי לטרס ולזיל ולזבון אחריתי אבל מציאה

בנאמיעא פרק א

דליכא למיידא הכי אימא לא כדכיה : ישבע שאין לונה פחות מחמיה ואינו כשבע שכלה שלו כדקא עתיק מעקר דהא לא יהכי ליה כלה ואי יושבע שחיה שלי כדקא יהכי ליה היה מרע ליה לכהויה קמח דמי כלה שלי הילכך ישבע שאין לונה פחות מחמיה דמאניע הכי כלה שלי כדקא אימיא מעקרא ולדכריכס שאין אתם מאמינים לו בכלה שבועה שיש ליה ואין ליה פחות מחמיה : כ היו שנים מוכנים עג

במהם הא קיול דרובב קיני וקף על פי שאינו מכהני שלא זזה הנהמה ממקומה : או שהיה אחד רובב ואחד מכהני כומן שרובב מבעבע ברנלו כי היכי דתויל בהמה ממתייה הוא דשום רובב ומתינו ואם לא היה אלף רובב כלכל מכהני קנה רובב לא קנה : ואם הוה חו כאלו עדים אפילו לאר שפסק הדין עליה שיחלוקו בשבועה חולקים שלא בשבועה : אמר לחברו תנה לי זכא אכל גמא זכה לי בה קנה וכו' ואין המגביה יכול לומר אני זכיתי בה : לא אמר כלום שקאה זה שפסקה מיד חכרו וכל זמן שהיתה ביד המגביה הפקר היתה : ד זה שהזיין בה זכה בה ודוקא שהיה המגביה ברה שאין ד' אמות של אדם קונו לו כה לפי המזיין בה זכה אכל בסמטא שהוא שכיב של ימיה או כגדי דה שאין רבים דומקין סס ד' אמות של אדם קוכות לו כל מגיאה וכל הפקר שמוך לו כארבעה אמות ואין אחר דשאי לתפשו ותקימו ליה רבנן כי היכי דלא ליתו לאפניו : אחר גבי שבור שאינו יכול לרוץ ומשתמר בתוך השדה אם לא יטלוהו אחרים והו כמגיאה : וכתה לו שדהו הוא שעומד כגד שדהו וכגון שיכול לרוץ אחריון ומגיען קודם שיגלו משדהו : ה הקטנים על שפוחן עת שלחן אביו אפילו הוא גדול קרי ליה קיין ומגיאתו לאביו מאס איכס וכתת בין קינה בין כערה מגיאתה לאביה דהתירה זכתה כל שבה כערי : לאביה : עבדו ושפחה הכעני שהיו גופן קיניו כדכתיב והתחלתם אותם : מגיאת אשתו רבנן תקימו ליה גיטוס איכה : ו' אחריות נכסים שצבד קרקצית איגבה מהם לא יחזיר דמייסין לפרעון ולקניא שאל שטר פרוציה ו' וזון הלום כפל והא דקא מודה לא פרעתי עבה של דמאות הוא כביהם לטרוף את הלוקחות שלקחו ממנו קרקע שלא באחריות ויחלקיה כביהם : בין כך ובין כך לא יחזיר דשטר שאין בו אחריות ממשעבדי כמי גבי דאחריות טעית שופר הוא ומייסין לפרעון ולקניא והלכ' ככחמים ודוקא כשטר שאין מוכר בו אחריות אמרו חכמים דטעית שופר הוא וגבי ממשעבדי כאלו היה האחריות כתיב בו אבל אם פירש כשטר שאינו דוה לקבל עלי' אחריות מורים זכמים דחזיר דהשתא לוכא למיחש לקניא : ד' דייטיקו גזאת שכיב מדע דא תהא למיקס ולהיות : וזכרים שפעה מלוה ללוה שפער ממנו שטר מונן :

חו

אגרות

בבא מציעא פרק ב

יב

ח אגרות שזס ששמו בית דין ככסי ליה למלוה בחוכו: ואגרות מוזן שקבל עליו לזון את כת אשתו סידוש ארז שיימכרו מקרקע הכעל למזון האשה והכבת: ומאוכין שכותבים בשטר בשכיבו מחנה פלונית בפלנטי בעלה ובקטנה שהשיאה אמה ואחיה שאיכה כריכה גט: שטרי כדורין זה נכרר לו אחד וזה נכרר לו אחד שרידנו להם: מעבא שטרות נחפיסא חמת של עבר קטנה: ולדוקמא חלו עור שהוקים ומכניש בה כלי תשישם שלא יבטרכו לזפש

אחרים: ותכריך של שטרות שלשה שטרות או יותר כדורין בזה: ואגודה מושכבים זה על זה ארכו של זה על חרכו של זה: הרי זה יסויר לדבר שיש בו סימן הוא שהכלי סימן כשיאמרו הבעלים ככלו פלו מנחת אותך וכן תכריך ואגודה סימן הוא: אחד הלה משלשה אם שלשה שטרות של ליה אחד הן שלוה משלשה בני אדם יסוירם המוכא ללוה הדוא מיוז ככלו שאם מירס כפלו מי קננס למקום אחד ודוקא שהשטרות מקויימים בבית דין אבל אינם מקויימי חייסין דלמ לקויימיהו הולוכוס שלשה המלוים אבל סופר הדיוכים וכפלו מיר הסופר ואין לחוש שמא לאחד שקיימו אותם כפלו מיר הסופר דלא משהי איש קויימיה כידא דספרא: ואם שלשה

פרק ב
אילו מציעות שלו ואינו חייב להכריז אילו מציעות שלו כוצא פירות כפורין מעות ספורות בריכות ברשות הרבים ועגול דבילה כירות שר נחתום סחרוות של דגים וחתיכות של בשר וגזיו צמר הלק חין מסדינתו ואניעו פשתן ולשונות של ארסן הרי גאילו שלו דברי רבי מאיר רבי יהודה אומר כל שיש בו שינוי חייב להכריז מצד מצא עגול וברתוב חרס כבר וברתוב סעורת רבי שמעון בן אלעזר אומר כל בלי אנפורייה אין חייב להכריז ב ואילו חייב להכריז מצא פירות בכלי או כלי כמות שהוה מעות בבית או כים כמות שהוה צבורי פירור צבורי

לנויה הם שלוו מאדם אחד יסוירם המוכא למלוה שהדבר יהוע שממנו כפלו ואם היו שלשתן כתבת בובר אחד חייסין שמא מיר הסופר כפלו ולא לוו מעולם ולפיכך לא יחזיר: מעבא שטר בין שטרותינו ואינו יודע מה טכו אבלו אם הלוה הפקידו אבלו או המלוה או שמא מקבתו פרוע ומסרוהו לו להיות שליט בניהם יא מוכח בידו ולא יחזיר לא ליה ולא לזה: ואם יש עמהם סמפון המוכא בין שטרותיו טובר שנכתב על אחד ששטרותיו יעשה מה שבסמפון והשטר בחוקת פרוע וחף על פי שהיה ראוי לטובר הזה להיות מוכח ביד הלוה לא ביד המלוה אחריון הקטימו הלוה למלוה ואמר למחר תכהו לו נשכח והוא שמנא המלוה השטר הזה שנכתב עליו הטובר בין השטרות קרועים אף על פי שלא כקרע:

אלו מציעות

מבא פירות מספורים סתמן כתישאו הכעלים והפקר הם: מעות מספורות הוול ואין להם סימן ככר חייסוי אישוס והפקר הן ונימו טעמא דכלהו: כרכות עמרים קטנים: בר שות הרבים שהכל דשין עליהן ואפילו היה בהן סימן כפסד: של כמתום חייבהן סימן שלכם שיון אבל של בה יש להם סימן: הכאות ממדיכותן לא סקויי דבאו מכות האומן כדקתני כיפא: ולשונות של ארסן בער ככוב ארסן ומאוך כמין לשין: מבא עגול של דבלה: אנפריא כלים הדשים שלא שנכתב העין ואין לכעלי בהם טביעו עין שבעמי שמחזירים אבדה בטביעו עינא כגון לכורבא חרבנן דלא משכי בדכוריה ולו הכלי שידוע שאין לכעליהן בהן טביעו עין אינו חייב להכריז והלכ כרם בן גלוי חיימעי כומן שמנאן א אבל מאין ב' חייב להכריז דמכיו הוי כומן והמוכא מביאה בסרטו יא וכלתיה דגולה היער שרכה גוי אפי דבר שיש בו סימו אינו מיי להכריז וכעיר שרוב ישר חייב להכריז: בכלי וכלי יש בו כומן כיון שהן ריקן כבורי פירור סימל מנין או מק: ג' מטכעו זה עג זה או יותר והמכרו מכרו מטכעו חיימעי זה ב' ב' בדד כויסין

בנאמציא פרק ב

ואומר כך וכך היו מוכחים זה על זה: ג אחר הגפה שתימת כותל של עץ או של קנים: גדר של אבן: גגול מוקסר וככספיהן הכלי עלמ הכי מקטרי להו קצר כזה לא היו סימן: לח יגע בהן דאמרו הכי חכמי אכנשכהו וחי שקיל להולית להו למריהו סימנח כגויהו הילכך לכאנכיה עבד דאחי מריהו ושקיל להו: מכוסה לא יגע בו דאין וו אבדה שיהא מוזהר עליה בלא תוכל להתעגם דמשתמר הוא: מאכ בנל וככותל

ימן הרי חלו שלו מפני שיכול לומר לכעל הגל ולכעל הכותל של אמריים שהורישו אנומנו היה זכלבד שיהיה בו חלוד רבח שכבר שומן הרבה היה טומן סם: מחזי ולמן באחד מסורי כותל הסמוכים לרה אם מאה מחזי שניו של כותל ולחו סלו דאמרי' אחד מכי רה כתמו סס ושכח זחלדה שעליו מוכחת שומן הרבה היה סס זכודא כתיאשו הכעלים והן זה דוקא בלשון זה מחיכת כסף וכיוצא בזה אבל אם היה כלי וכתיבו מופת אם פי הכלי למין הרי הוא שלו ואם פי הכלי לפנים הרי הוא של בעל הבית: אפילו בתוך הבית הרי הוא שלו דלא ידע דמאן כנהו ובעליו מואסו: ד מצא בחנות הרי הוא שלו כדבר שאין בו סימן ויירי דהוא כדכל מניה מייאש שהכל נכנסים לשם: כין תבה שההכונה נושכ לפניה ותמיד כותל ממנה

צבורי בעות שלשה שבעות זה על גב זה כריכות ברשות החוד ויכירות של ביה וגויו צמר חלקותין כבית האוסן כדו יין וכדו שסן הרי אילו חייב להכריז ג כצא אחר הנפה או אחר הגדר גזלות בקושרין או בשבילין שבשרות חרו זה לא יגע בהן כצא בלי באשפה אם סכוסה לא יגע בו אם כגולה נושל ומכריז כצא בגל ובכותל ישן חרי אילו שלו כצא בכותל חרש מחציו ולחרץ שלו מחציו ולפניו של בעל הבית אם חיה משכירו לאחרים אפילו בהוך הבית חרי אילו שלו ד מצא בחנות חרי אילו שלו בין חתיברה ולחנוני של חנוני לפני שהחני הרי אילו שלו בין חכסא לשולחני חרי אילו לשולחני הלוקח פירות כחבירו או ששלח לו חבירו פירות וכצא בחן סעות חרי אילו שלו אם חיו צרוזין נושל ומכריז ה אף השכלה חיה בכלל כל אלה לסח יצארט לחקש אליה לומר לך כח שכלה מיוהרת שיש בה כיסבין ויש לה תובעי אף כל דבר שיש בו סיכבין חס לו תובעי חייב להכריז ו ועד כתי חייב להכריז עד כרי שידע בו שכיניו רברי ר' באיר ר' יהוד' אומר שלש רגלים ואחר הרגל האחרון שבעה וסי' כרי שילך לביתו שלשה ויחזור שלשה ויכריז יום אחד ז אכר את האבירה ולא אכר סיכבין לא יתן לו וחרסאי אעפ שאמר סיכבין לא יתן לו שנאמר עד ררוש אחד אותו עד שתררוש את אחד אם רסאי הוא אם אינו רסאי כל דבר שעושה

וכותן לפניו ומוכר ומעב' כזית' לזכותן בתוכה ולא כפל שום דבר לא מיד חנוני: לפני שולחני הרי יז' שלו דאחרין מן הכאים להחליק מעו' כפלו שהיה השלחן מפסיק בין שלחני למעו' שמתנאן ואם מן השלחני הם היה להם להמנא בינו ולכסא שהשלחן מוכח עליו: הלוקח פירות ומכרו כו' וכגון שחברו זה תגר שלקח תבואה זו או פירו' הללו מאכשו הרבה ולא ידע דמאן כנהו וכיון דלית בהו סימן כתיאשו הרבילים אבל אם זה שזכר את הפירות לקטן הוא עגמו מן הקרקע שלו שזדא המעות הללו שלו הן מיית להחזיר: ואם היו צדוריקאס או מנין שלה היו סימן: ה בכלל כל מה בכלל כל אחד אחיד: ולמה יכאח וכן העשה למלמו מה שחלה מיוחדת בתם שמלה יש בה סימן וכל שחלה יש לה בעלים תובעי אותה שבעשית בידי אדם ולא באת מן ההפקר אף כל שיש לו תוכעס למעוטי מדי דמיאש מדי הוא דשעימה דאמר וי ליה לחסדן כים: ו שכיניו שכני מקום שנמנכת בו האבדה שחא שלהן היא כרי שילך כל אחד לביתו בני ימים משיעה הרבה וידע או אבד לו כלום ואם ידעה שאבד ויחזור שלשה ויכריז יום אחד אכי אבדתי ואלו כמיניה והלכר יהודה ויחסרם בית המקדש התקינו שהיו מכדוין בבתי כנסיות וכבתי מדרשות ומשרבו האיס' דאמרו אבדה לוולכא התקינו שהיא מודיעל לככני ולמורדעו דויו: כל דבר שטעסה ויאוכל אם האבדה דבר שיכול להאכילו את שזר מעשיו כגו' שזר ומחור וטעס ויאכל ולא ייכר אילו אינו היינא שכל אדם בזהו בכהותו שהכירה בו כבר ולארה לרכו וחיכו חייב להחלף בה לעלים אלא חרי גולית ובהמה גסה מטפל בה יב חדש בעלים וסויחוס של דעה כלומר שאין מגדלי אותם לטעם וכן ג' יס' יס' מטפל

בבא מציעא פרק ב

כהם ג' מדשי' ועבלי' של פטום מטפל בהם שלשים יום אווין ותרנגולים וכו' הקטני מטפל בהן שלשים יום והגדולים שאוכלים הרבה מטפל בהן שלשה ימים מאכאן וחלף לזקח אותם הוא לעבמו בשומא כפי שוין או מוכרן לאחרים ומכח הדמי' אכלו: לפיכך אם אברו חייב באחריותן כיון דשרוי ליה רבנן לאשתמושי בהו אעג' דלא אשתמש בהו כמאן דאשתמש דמי וחייב באחריותן והלכה כר' טרפון בדמי אכדה שמכר אבג' מענית עבמין של אכדה כגון שימא

מעג' כפי' או ג' מטבעין זוז על גבו לא ישתמש בהם כלל: אם אשת לשלשים יום שמתעבדין נשמהוין מלפתהוין וכל הפרייהו היו עשוין כעין גליין: גוללן ממתלתין לסופן שיכנס בהן האויר: בתחלה מה שלא למד לעולם לפי שדרך ל להשתותן לפכיו: ולא יקרא אסר עמו לפי שזה מושך אבג' וזה מושך אבג' ונקדע: שוטחה לזכר לשלוט בה אוור שלא תאכלכה עג: לזכרן שמתעבדים בקרקע שדרך לתען בקרקע ד: הו' היא שמיריתן ולפי' משתמ' בהם לפרקי: אבל לא לשחוקן ולא ישתמש בהן זמן ארוך עד שיחמס: לא יגע בהן זהב אינו מתעבד בארץ וכן זכוכית ועוד שהיא כוח להשכר: שאין דרכו לטול דבר שנכאיו הוא לו והתור' אמרה והתעלמת מהם פעמים שאתה מתעבטל כגון זקן ואינו לפי כבודו: ט' אינו היא אכירה שכרבה שאי' התעבטל יודעים שהיא שם: אין זו אכדה ואינו חייב להחזיר שמדע' הטוחה שם: רנה בין הכרמי' שמתקלקלי' היית מרכה טורח עכשו לפי מה שטרחת טול: כפועל בטל כמה אדם רונה ליעול ולפחות משכרו לביטל ממלאכה זו ככדה שהיא עוסק בה ולעסוק במלאכה קלה כזו: אם יש שם בית דין אינו רונה לביטל מעלמכתו ששכרה מרונה מה יעשה אם יש שם שלשה בני אדם מתנה בפניהם ואומר דאז שאני משתכר כך וכך ואי אפשר לביטל ליעול שכר מועט אם תאמרו שאתול שכרי משלם איטפל בהשכרת אכדה זו: שלו קודם ומכח את סאכדה: י מתנאה ברפת אעפ' שאינה משתמרת בה כגון שאינה עולה: ואם היתה בבית הקברות והוא כהן לא יטמא לה שהשכרת אכדה עשה השכ' תשיבם לאחיד ונעומות עולה: ה' עשה דקדושים יהיו ולא תעשה דלכפא לא יטמא בעמיו ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה: אי שומר לו אל תחזיר והאכדה במקום שמכנה להחזיר הרי זה לא ישמע לו דכתיב איש אמנו ואביו תיראו ואת שבתינו תשמרו שם אביך אומר לך חלל את השבת אל תשמעו לו וכן בשאר כל המצות: הלך ונשכ' לובעל החמוד: ענה מן התורה לפרוק בחכם אבל לא לטעין בחכם אלא בשכר רבי שמעון אומר חף לטעין בחכם ואין

שעושה ואוכל יעשה ויחבל ורבר שאין עושה ואוכל יסכר שנא' והשבותו לו ראה היאך תשיבנו לו מה יחא בדמים ר' שרפון אום' ישתמש בהן לפיכך אם אברו חייב באחריותן רבי עקיבה אום' לא ישתמש בהן לפיכך אם אברו אין חייב באחריותן ה מצא ספרים קורא בהן אחד לשלשים יום ואם אינו יודע לקרות גוללן אבל לא ילמוד בהן בתחלה ולא יקרא אח' עטו מצא כסו' סכערה אחד לשלשי' יום ושטחה לצרכה אבל לא לכבודו כלי כסף וכלי נחושת משתמש בהן לצרכן אבל לא לשחקן כלי זהב וכלי זכוכית לא יגע בהן עד שיבא אהו מצא שק או קופח וכל דבר שאין דרכו לישול הרי זה לא ישול: ט' אינו היא אכירה מצא חסור או פרה רועין בדרך אין זו אכירה חסור וכליו הפוכין פרה רעה בין הכרמים הרי זו אכירה החזירה וברחה החזירה וברחה אפילו ארבעה וחמשה פעמים חייב להחזירה שנאמר השב השיבם היה בטל מסלע לא יאמר לו תן לי סלע אלא נותן לו שכרו כפועל בטל אתי יש שם בית דין מתנה בפני בית דין אם אין שם בית דין בפני בית דין שלו קדם: י מצאה ברפת אין חייב בה ברשו' הרבים חייב בה ואם היתה בית הקברות לא יטמא לה אם אום' לו אביו היטמא או שאמר לו אל תחזיר לא ישמע לו פרק ושען פרק ושען אפילו ארבעה וחמשה פעמי' חייב שנאמר עזוב תעזוב הלך וישב לו ואמר הואיל ועליך מצוה אם רצונך לפרוק פרוק פטור שנאמר עטו אם היה זקן או חולה חייב מצורה מן התורה לפרוק אבל לא לטעין רבי שמעון אומר אף לטעין רבי יוסי הגלילי אום' אם היה עליו יתר על משאו אין זקוק לו שב' חתת משאו משאו שיוכל לעמוד בו: יא אבדתו ואבדת אביו אבדתו קודמת אבדתו

דגליה: השכ' תשיבם התורה רבתה השכות הרכה: לא יאמר לי תן לו סלע שזה אומר לו אם עשית מלאכתך היית מרכה טורח עכשו לפי מה שטרחת טול: כפועל בטל כמה אדם רונה ליעול ולפחות משכרו לביטל ממלאכה זו ככדה שהיא עוסק בה ולעסוק במלאכה קלה כזו: אם יש שם בית דין אינו רונה לביטל מעלמכתו ששכרה מרונה מה יעשה אם יש שם שלשה בני אדם מתנה בפניהם ואומר דאז שאני משתכר כך וכך ואי אפשר לביטל ליעול שכר מועט אם תאמרו שאתול שכרי משלם איטפל בהשכרת אכדה זו: שלו קודם ומכח את סאכדה: י מתנאה ברפת אעפ' שאינה משתמרת בה כגון שאינה עולה: ואם היתה בבית הקברות והוא כהן לא יטמא לה שהשכרת אכדה עשה השכ' תשיבם לאחיד ונעומות עולה: ה' עשה דקדושים יהיו ולא תעשה דלכפא לא יטמא בעמיו ואין עשה דוחה את לא תעשה ועשה: אי שומר לו אל תחזיר והאכדה במקום שמכנה להחזיר הרי זה לא ישמע לו דכתיב איש אמנו ואביו תיראו ואת שבתינו תשמרו שם אביך אומר לך חלל את השבת אל תשמעו לו וכן בשאר כל המצות: הלך ונשכ' לובעל החמוד: ענה מן התורה לפרוק בחכם אבל לא לטעין בחכם אלא בשכר רבי שמעון אומר חף לטעין בחכם ואין

בבא מציעא פרק ג

הלכה כרבי שמעון: רבי יוסף הנגלי אומר וכו' ואין הלכה כרבי יוסי: יא אכדתו קודמת לדמור קרא
אפס כי לא יהיה כך אבינו הוהר שלא תהיה אתה אבינו: של רבו קודמת והוא סיהיה רבו מוכהק שלמד רבו
מכמתו ממנו וכן כל הכך רבו דאמרינן במתניתין שקודמין לאבינו חיובן אלף ברכו מוכהק:

המפקיר

ולא רצה לישבע שבועת השומרין שהיה יכול לייבער אם נשבע שלא פשע בה ושלא שלף
בהיד: למו

אברתו ואברת רבו שלו קודמת אברת אביו ואברת רבו של רבו
קודמת שאביו הביאו לעולם הזה ורבו שלכרו חככה סביאו לחיי
העולם הבא ואם אביו חכם של אביו קורכת חרה אביו ורבו
נושאין משאוי מניה את של רבו ואחר כך סניה את של אביו היח
אביו ורבו בבית השבי פורח את רבו ואחר כך פורח את אביו ואם
אביו חכם פורח את אביו ואחר כך פורח את רבו »

פרק ג

המפקיר אצל חבריו בהכה או כלים ונגנבו
או שיאברם שילם ולא רצה לישבע שהיה
אמרו שומר חנם נשבע ויצא נמצא הנגב משלם תשלומי כפל
טבח ומכר משלם תשלומי ארבעה וחכשה למי משלם למי
שהפקירן אצלו נשבע ולא רצה לשלם נמצא הנגב משלם
התשלומי כפל טבח וסכר משלם תשלומי ארבעה וחכשה למי
משלם לבעל הפקרון » ב השוכר פרה מחבירו והשאלה
לאחר ובהה בדרכה וישבע השוכר שבהה בדרכה והשואל ישלם
לשוכר אמר רבי יוסי כיצד הלה עושה כחורה בפרהו של הדין
אלא תחזור פרה לבעלים » ג אכר לשנים גולתי לאחד
בכס סנה ואיני יודע איזה בכס או אביו של אחד בכס הפקיר לו
כנה ואיני יודע איזה הוא גותן לזה כנה ולזה כנה שהוררם פי
עצמו » ד שנים שהפקירו אצל אחד זה כנה וזה כאתים זה
אוסר שלי כאתים זה אוסר שלי כאתים גותן לזה כנה ולזה כנה
והשאר יהא סונח עד שיבא אליהו אכר רבי יוסי אם כן מה הפסד
הרסאי אלא הכל יהא סונח עד שיבא אליהו » ה וכן שני
כלים אחד יפה סנה ואחד יפה אלף זה זה אוסר יפה של יזה אום
יזה שלי גותן את הקטן לאחד כהן וסמוך הגדול גותן רמי קטן
לשני והשאר יהא סונח עד שיבא אליהו אכר רבי יוסי אם כן מה
הפסד »

זהו הרי כל אחד מהם נשבע שאביו הניח אצלו מנה ונותן למנה לזה ומנה לזה דאיהו פשע בכפשיה דהוה
ליה לניידק ולזכור עו הניח אצלו המנה: ד שנים שהפקירו אצל אחד זה מנה וזה מחתים כגון
דאפקירו: תריוויהו כי הדדי זה נפשי זה: נותן לזה מנה ולזה מנה כו' דאמר להו אתון לא קפדייתו אהדדי
ולא חשי: תם זה את זה שמא חברו יתבע המחתים אבא כמו לא רנויא אנפשי למדק המחתים של מי קן
ונעשה כאלו הדימו כל השלם מאות בכבוד אחד דלא הוה ליה למדק מה יש ליה כמנוכו ויהו יש להכריז:
מה הפסיד הרמאי ולעולם לא יורה על האמת: ה וכן שני כלים לרבנן א: טרייבא ליה ולא ח
אף זו קתני לא מעניח במנה מאחרי דליבא פסידא דשכירי כלי אמרי רבנן כותין ליה מנה ולזה מנה אלא
אפילו בשני כלים דאיבא פסידא שדריך לשכר הכלי הגדול כדי לתת ממנו דמי הקטן ולכשיבא חליהו
כשנא שבעל הכלי הגדול הפסיד כשנא הכלי שלוקדח דקחא מודוכנן לרבי יוסי שהכל יהא מוכח שז
שכח

בבא מציעא פרק ג'

יד

שיבא אליהו קמל והלכה כחכמים: ו אכודים על ידי עבכרים או רקבון: לא ינעבנהן למכרן לפי שדנה אדם בקב שלו מצי קבין של חכרו קב שלו חביב עליו על ידי שעמלנו מתשעת קבין של אחרים שיקב בדמיהן ואימכרם ולא אמרי רבנן הכי זה לא ינעבנהן אלא שלא אכדו עד כדי חסרון הממוש כמשמתינו ו לפי למעו ולאורזו תשעת חמאי קבין לכדו וכו אכל אם אכדו יות' מכדו חסרון מורי' הכמיס לרשכ' דמכרם ככד והלכה כחכמים:

המפקיד פירות אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו ו המפקיד פירות אצל חבירו אפילו חן אבודין לא ינעבנהן ר' שמעון בן גמליאל אומר מכרן בפני בית דין בפני שהוא כמשיב אבידה לבעלים ו המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה יוציא לו חסרונות לחשין ולאורזו תשעת חמאי קבין לכדו לשערוין ולדורזן תשעה קבין לכדו לכוסמין ולרוע פשתן שלש סאין לכדו הכל לפי חמדה הכל לפי חסון אכן רבי יוחנן בן נורי ובי כרם אכפת להן לענברין והלא אובלות אכן מהרבה ובין בקמעה אלא אינו יוציא לו חסרונות אלא לכדו אחר בלבד ר' יהודה אומר אם היחה מרה מרובה אינו יוציא לו חסרונות בפני שמוחיות ה יוציא לו שותות ליון רבי יהודה אומר חומש יוציא ג' לוגין שמן לכמרה לוג ומחצה שמרים לוג וכחצ' בלע אם היה שמן בזוקק אינו יוציא לו שמרים אם היו קנקנים ושנים אינו יוציא לו בלערב וזרה אומר אם המוכ' שמן מוזקק לחבירו בליסות השנה חרי זה סקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה ט הכפקיד חבית אצ"ר חבירו ולא יחדו לה הבעלים מקום ושילשלה ונשבר' אם מתוך ירו נשברה לצרכו חייב לצורכ' פטור אם משהניח נשבר' בין לצרכו בין לצרכה פטור יחדולה הבעלים מקום ושילשלה ונשברה בין מתוך ידו ובין משהניחה לצרכו חייב לצורכה פטור

המפקיד פירות אלא הכל יהא מונח עד שיבא אליהו ו המפקיד פירות אצל חבירו אפילו חן אבודין לא ינעבנהן ר' שמעון בן גמליאל אומר מכרן בפני בית דין בפני שהוא כמשיב אבידה לבעלים ו המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה יוציא לו חסרונות לחשין ולאורזו תשעת חמאי קבין לכדו לשערוין ולדורזן תשעה קבין לכדו לכוסמין ולרוע פשתן שלש סאין לכדו הכל לפי חמדה הכל לפי חסון אכן רבי יוחנן בן נורי ובי כרם אכפת להן לענברין והלא אובלות אכן מהרבה ובין בקמעה אלא אינו יוציא לו חסרונות אלא לכדו אחר בלבד ר' יהודה אומר אם היחה מרה מרובה אינו יוציא לו חסרונות בפני שמוחיות ה יוציא לו שותות ליון רבי יהודה אומר חומש יוציא ג' לוגין שמן לכמרה לוג ומחצה שמרים לוג וכחצ' בלע אם היה שמן בזוקק אינו יוציא לו שמרים אם היו קנקנים ושנים אינו יוציא לו בלערב וזרה אומר אם המוכ' שמן מוזקק לחבירו בליסות השנה חרי זה סקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה ט הכפקיד חבית אצ"ר חבירו ולא יחדו לה הבעלים מקום ושילשלה ונשבר' אם מתוך ירו נשברה לצרכו חייב לצורכ' פטור אם משהניח נשבר' בין לצרכו בין לצרכה פטור יחדולה הבעלים מקום ושילשלה ונשברה בין מתוך ידו ובין משהניחה לצרכו חייב לצורכה פטור

המפקיד

אכלי עבכרי מעשר כורין הילכ' כפיסתו מ' לת' למה שעבכרי' אובלי' ואין הילכ' לא כדי יהודה ולא כדי וההבין כדו וכל השערי' הללו נאי' וכימי התנאי' אכל בשאר ארנו וכזמני הללו הכל כפי מה שרבי' הורעי' לחמור באותה מדה וכאיתנו זמן: ח יוציא לו שתות ליון אם הפקיד אגלוין וערכו עם יוכי הקבקי' בולעי' שתות: ר' יהודה אומר חומש שהקדש שהיו עשי' ממנו הקבקים באתריה דרבי יהודה בלע חומש והכל לפי המקום: אף המוכר כ' כשם שאמר שמיים כהמפקיד כך אמרו וכמוכר שהמוכר שאל לחבירו ונתן לו מתוך חבוי' שכן חזון תנוד שהיא מתפ' ממנו הרי הלוקח מקבל עליו לפחות לו לוג ומחצה מחמת שחיר' לכל מאה לוג ואין הילכ' כר' יהוד: ט לא יחדו לה הבעלי' מקו' כבי שמי' לוג לו וזויתו השאילמי' לנכדו לה שת' בה: לנכד שהי' כמקו' שקדוב להשת': אם משהניח אכלה תשימוס הניח במקו' משתמ' בין שילשלה מתחלה לנכדו בין שילשלה לנכד' פטור דאמרי' משהחיר' הרי היא ברשו' הבעלי' בנתחלה ואינו עליה אלא כשמי' חנם ופטור' על אוכסיה ואעפ' שלא הודיע לבעלי' לונן כטלתי' והחזרתי וריש' דעתי' ר' ישמע' היא דאמר כגונב טלה מן העד' והחזירו למקומו שהיא פטור' דלא בעיב' דעת בעלי' והאי' דקמני' לא יחדו לה הבעלי' מקו' לא מוכיע' קאמ' לא מבעי' יחדו לה הבעלי' מקו' והחזירו למקו' ששנתנו בה לנכדו שהיא פטור' והחזירו פטור' הודיע לבעלי' שהרי החזירו למקו' המוח' לה טא אפי' לא יחדו לה הבעלי' מקו' דלאו למקו' מניח' לה החזיר' פטור' הוא' והחזירו למקו' משתמר' דלא בעיב' דעת בעלי': ובין משהניח לנכדו חייב סיפוז' אחר' לך עקיב': דאמר בגובב טלה מן העד' והחזירו למקומו ונאכס' לעולם הוא חייב עד שיהי' לבעלים שנכד' והחזירו וזה לאמר כששתמ' בה לנכדו ונעש' גזל עליה אפי' שהניח' במקו' המשתמר' חייב והאי' דקמני' בסיפוז' יחדו לה הבעלי' מקו'

לא

בנאמציעא פרק ג

לא מציעא קאמר לא מבעיא לא יתדו שהוא חייב שהימיה לאחר שצמחם לנרכו דהא לא הימיה במקום היחיד לא אלא אפילו יחדו לה ימוס שחר והימיה במקומה חייב דבעיך דעת בעלמא: וזושה רבי ישועאל וסיפא רבי עקיבא והכי מוקמיך לה בגמרא: ו נרנן בכדורו והשילן לאחריו אף על פי שצויר מעולה היא חייב שהמלוך מעות של פקדון ממוס למקום אין להם שמירה חלה בידו דכתיב ונרת הכסף בידך אף על פי שצוירי הכי יהיו בידך ואם

כבית הוא אין להם שמירה אלא בקרקע ונכומל בטפח הסמוך לתקרה או בטפח הסמוך לארץ שאין דרך הנכנס לחפש עם ואם שויר בעיך אחר פושע הוי וחייב אלא אם כן התנה מתחלה עם המפקיד שעל מנתן הוא מקבל הפקדון שלא יתחייב בכל השמירות הללו: לבנו ולבתו הקטנים אבל לגדולים כשבעים הם שצמרו כדרך השומרים ופגור ולא אמרינן בהא שויר שמסר לשומר חייב שדרך אדם להפקיד מנה שהופקד בידו ביד אשתו וכתיב וכל המפקיד על דעת שיתגם הכסף ביד אשתו וכתיב הוא מפקיד: יא אם צוירי

דאשתו או קשורים קשר מוסבה לא ישתמש בהן הכל אם אינם חתומים או קשורים קשר מוסבה אף על פי שצוירי הדי כצומתין וכלו חס

פרק ד
זוהב קונרה. את הכסף והכסף אינו קונרה את זוהב הנחושרת קונה את הכסף והכסף אינו קונה

קשורים כלל מותר להשתמש בהן: חייב בחירויותן ואפילו לא נשתמש בהן הוי עליהם שויר שזר ומצי שיכול להשתמש בהם ומייב בביבחה ולבדה ואם נשתמש הווי עלוה גביה וחייב אף ככונסין: רבי יהודה חווי בשלמי והלכ כר יהודה: ולקה בחסר וניתר כמה שמסר הפקדון וכמה שהולטר כגון שהפקידו אגלו רחל טעונה צמר או מעצרת וכגוזה או לדה לאחר ששלח בה יד משלם אותה ואת גזויתה ואת ולדותיה וכמנא שהוא לוקח בניה שפחרה אגלו: וניתר שאם נתעברה או טענה נמר כשהיא אגלו מושלם אותה טעונה ומעוברת כמות שהיא בעשיו והדי לוקח בניתר: וכה אומר כשעת הונאה מבית הנעלי אם טעינה טעונה ואם רקבית רקבית: ר עקיבא חא כשעת התביעה כמו שהוא הפקדון בשעת העמד בדין דכתיב לחסר הוא לו יתכנו ביום אשמתו יתן כיון שהוא ביום אשמתו ביום שמתחייב בו בדין והלכ ככה: החושב לשלוח יד בפקדון אחר כפי עדי אגול שפדיוו של פלוני לעצמי: וכן מחייב דכתיב על כל דבר פשע משעה שדבר לשלוח יד הוי פושע: עדי שישלם יד הכתיב אם לא שלח ידו במלכות רעהו והאי על כל דבר פשע דרשי כיה אחר לעבדו ולשלמו לשלוח יד בפקדון וכן שהוא חייב תל על כל דבר פשע: כינה הטה אתה הכנית השת'תאמר למלתיה דבה ויתת ספרים דלא גרסי כינה וילת'תאמר כפשה היא: וכשכרה לאחר זמן: אינו משלם חלה רביעית דשליחיה יד אינו מתחייב בחוכסו עדי שיישוק או נגיה דהוי קניה: הגבויה ונטל לאו דוקא כהל דמי אכנה עם ליטול חייב באמסיה אפילו לא נטל מנח' כלום ואם נטל רביעית מן החבית והחייב הדין בהשאר בחבית חסר כן חפץ שלא הגבויה החבית משלם כל הדין שהוא גרס ליון שהחייב נעדי דידיה הוא דהכי ליה:

זוהב
קונה את הכסף כל דבר שהוא חסוב להיות מטבע וחרף ליכתב בהונאה הדין מעות יש לו ואינו קונה את שצמדו שאינו מטבע ואינו חרף בהונאה כמותו וזו שאין טביעו חסוב וחרף

הדרין דין פירושים לו ומשיבתו הוא קיום דבר לפיכך מביא משך האחד דוכי והב קנה חסדי דינרי כסף ככל מקום שהם ואין אחד מהם יכול לחזו' בו דדינרי והב הוו פירו' לגבי דכרי כסף והכסף אינו קונה את הזהב דדכרי כסף שהם חסיפי' בהנא' דין מעות יש להם לגבי דכרי והב ואם משך האחד דכרי כסף לא קנה האחד דיכר זהב עד שישמשך דמעות ואין קונות והיכוטעא' כמי שפחשת קונה את הכסף דפרוטות של פחשת שאיל טענן חסוב כ'כ הני

פירא לגבי דכרי כסף והכס' אינ' קונה את הנכשת: מעות הרעו שפכסלו: אבימון שפכעשה כמדת המטבע היונא אלא שפדון לא טכעו עליו נודה: כל המטלטלי' קוני' את זה אס' החלף אליו כאלו כיון שמשך האחד קנה חסדי והאי' כל לאתויי אפילו כים מלא מעות נכיס מלא מעות: כ' כתי' לו מענו זלא משך ממכו פירו' יכול לחזור בו זה וזה ותקנת חכמים היא דדכר מרה מעות קונ' כדאשכחן גבי הקד' דכתי' נגתן הכסף וקס' לנומה טעס אמרו משיכה קונה ולא מעות אורה שאל ימיל לוקח מקחו בבי' מוכר וזמן מרובה ותפול דלוקס בשכונת המוכר ולא יחוש לער' כב

קונה את הנחוש' מעות חרעצת קונות את חפיו וחפיות אינן קונות את הרעות אבימון קונר' את המטבע וחמבע אינו קונר' את אבימון מטלטלי' קוני' את המטבע מטבע: אינו קוני' את חבטלטלי' זה הכלל כל המטלטלין קונין זה את זה: ב כיצר משך חיסנו פירות וזלא נתן לו מעות אינו יכול לחזור בו כתי' לו מעות ולא משך חיסנו פירות יכול לחזור בו אבל אמרו מי שפרע מאנשי דור חסבור' וסרוד חלגה חווא' עתיד להפרע מי שאינו עומד בדבורו רבי שמעון אומר כל שחמסך בידו ידו על העליונה ג' תאונאה ארבעה כסף מעשר' וארבע' כסף לכלע שותות לכסך עד מתי מותר להחזור עד כזו שיראה להגר או לקרובו חורה רבי טרפון בלוד האונאה שבינה כסף לכלע שלוש למקח ושמו תגרי לוד אמ' להם כל חיסו מותר לחזור אסרו לו יניח לבו רבי טרפון בכסומינו חזרו לרברי חכמים ד' אחד הלוקח ואחד המוכר יש להן אונאה כשם שאונאה להרויש כך אונאה להגר רבי יהודה אומר אין אונאה להגר מי שהחיל עליו ידו על העליונה רצה אסר לו תגלי בעותי או תגלי: סה שאינתי ג' כב

כב

ולגבי לפיכ' העמידו ברשותו לחזו' בו אס' ירנה דכיון דאס' יתקרו ברשותו יתקד ויחזור בו מן המכר והא' השכר שלו כי ידיה חסיד להו וטרח ומכיל: אבל א' ארו מי שפרעו כזו א' ע'פ' שיכול לחזור בו אורחין אותו י'כ' ואומר עליו מי שפרע מדור המכיל ומדור הפלגה ומאנשי סדוס ועמורה ומן המכריים ששטעפובים זה עתיד לפרע ממי שאינו עומד בדבורו וא'כ' מחזיר לו את מעותיו: ד' אומ' כל שהכסף בידו ידו על העליונה ר' שמעון אמלתי' דתן קאי דאז' כתי' לו מעות ולא משך מפני כירות יכול לחזור בו בין מוכר בין לוקח ואתא ר' שמעון למי' דזמני' דמי שהכסף בידו דהיו המוכר שקבל את הכסף בידו על העליונה וברו לקיים את המכר אס' ירנה ואין הלוקח יכול לחזור בו כגון שהיתה עליותו של לוקח שכורה אבל המוכר דהשתא' המוכר רונה שהיה העכר קיים אין הלוקח יכול לחזור בו א'כ' שלא משך דטעמ' מאי אמר רבנ' מאי' קונה ולא מענו נודה שמי' יאמר לו מוכר ללוקח כשרפו חטיך בעליה ה' דעליה ללוקח היא אזי פלה ללוקח שהיו טרח ומייתי' לה ואין הלכ' כד' אלא א'כ' שבעליותו של לוקח שכורה אבל המוכר כל זמן שלא משך יכול לחזור בו בין לוקח בין מוכר: ג' האיכא' ארבעה כסף ארבעה מענ' כסף שהם ש' מעבד' ויהסלע ד' דינרין: מ'כ' כסף כלב' א'ס' היה המקח ברמי הלפע' שה' כ' מענו דהשת' היא אונא' שנות למקח חייב להשיב לו כל: א'כ' א'כ' ד' כסף עד מתי מותר להחזיר מי שכתאכה והא' דקט' לשי' מותר לא שמושיב' דליכ' אפי' מי שפרע להחזיר המקח או שיתן לו הנכא'ת: עד כרי המקח בידו שיוכל להרא' לתגר או לקרובו אס' כתאכה ואם שהה יותר מחל על אונא'תו המוכר לעולם חוזר שרי' אין מקח בידו שיוכל להרא' לתגר או לקרובו אס' כתאכה ואם כודע שבא לידו דבר כיונא' נמכרו ודע טעמ' ושתק ולא תבע' אינו יכול לחזור ולתבע' שרי' מחל: ושמו תגרי לוד שהיו בקי' אין בסחורה ומוכרין בין יוקר ואין הלכ' כ' טרפון: ד' אין לתגר אונאה מפני שהו' בקי' ומסתמ' אהלי' אהיל' גביה והאי' דזככה הכי משום דא' תמי' ליה זכיא' אחר יתי' פשת' הוא דקאכע' למחדר ביה ואין הלכ' כרי: מי שהוטל עליו ידו על העליונה מי שכתאכה: תן לי מעוטי

בבא מציעא פרק ד

אם כתאנה לוקח ומתגדל עהודא הוה נליית הלכת' כותיה לא אב האזאה שמת קחה ומסודר אזכאה תקחא
 משתובטל מסחא: ה כמה תהא סלע חסרה מטבעה הוה ותמיד הוה שוחק וסכר כמה תהרז ואם העניף
 לת תהא אזכאה: ד' אפרו' לסלע אסר לדינ' והוה אחר מן כד כד ד' ד' טע' כסף דינר טע' כסף: שטי' סודרניא
 פונדיון שבי אסורין: ד' פונדיוני' א' מיכ: ס' פונדיוני' ט' נאזר אזכאה וכן הלכ': ו בכד' ט' שם שלחם
 עד כדי שיראה לשלחמי: בכפרה'

ה: כמה תחא הכלע חסירה ולא יהא כח אצואה רבי טאור
 אוצר ארבע אסירין איסר לדינר ד' יהודה אומר ארבע פונדיונות
 פונדיון לדינר וד' שסעון אומר שסענה פונדיונות משכבי פונדיוניא
 לדינר: ו עד סתי בותר לחזירי בכרסין עד כרי שירחמי
 לשולחני ובכפרים עד ערבי שבתות אם הוה בכירה אפילו לאחרי
 טנים עשר חדש מקבלה חיבנו ואין לו קלור לא הרעובת ובתננות
 למעשר שיבי ואינו חושש שאינו אלא נפש רעה: ז
 האונאה ארבעה כסף והטענה שתי כסף ההודאה שזה פרוטה
 חמש פרושות הן החוראה שזה פרוטה והאשה כהקדשת בשדח
 פרוטה והבתור בשוח פרוטה סך הקדש סגל וחמשה שורין
 פרוטה חייב להכריז והגזל גזל חבירו שזה פרוטה ובשבע לו
 יחליכנו אחריו אפילו לסר: ח חמשה חמשים הן אלו הן
 האוכל חרוטה חרוטת כעשר וחרוכת כעשר של דבאי החלח
 הבבורים כוסף חומש והפדור נשערבני ועשר שיני שולח
 כרסוף חומש הפדור את הקדישו כוסף חוכט תהנה בשדח
 פרוטה בן הקדש כוסף חומש הגזול את חבירו שזה פרוטה
 ונשבע לו כוסף חומש: ט אלו דברים שאין לחם אונאה
 העברה:

פאין שם שלחמי עד ערבי שנתל
 שכא להט'א כעריב שנת לסעוד'
 שנת או ידע אם יוכל להזניח
 מקבלה ממנו: ואם היה מכירה
 הכי קאמר ואם חסיד הוא רובה
 לפשות לפנים משורת הדין אם
 מכיר שהיא הסלע שנתל לזיקבל'
 ממנו אפי' לאחר שנים עשר חדש
 : ואין לרעלו אלא תרעומת הכי
 קאמר וזהו שאינו חסיד ולא רנה
 לקבלה ממנו אין לזה עליו אלא
 תרעומת דאיהו הוא דאפסיד
 אנפשיה שלח החזירו כומנו:
 וכותנה למעשר שבי אסרה כרי
 אזכאה קאין וכותנה למעשר שבי
 בשויה וזכיו חושש משום אבימון
 שאין מעשר שבי מתחלל אלא ב
 בטעל טיש כוטר'ה דסם מטבע
 יש עליה דמי שאינו לוקח בשויה
 בתורת מטבע לא כמוכסא של

כסף אינו אלא כסף רעה: ו
 שנות כדאמרן וסוד ושכאה משום דכשי למתני הטענה שתי כסף: והטענה שתי כסף סמין שנועת הדיני'
 על טענה שהיא פחותה משתי כסף שטענו שזה שתי טע' כסף לי כידך וזה חדה לו מהם שזה פרוטה
 ויכסר השאר או יורה לו הכל וכפ' פרוט: וההודאה שזה פרוטה להיות הודאה במקנת ויתחייב שכופשו
 המוצא שזה פרוטה אבל כניד מהכי אימ חייב להכריז דכתי אשר תאבד ממכופרט לאזכיה שזין נה טיה
 פרוטה: וזליכנו אחריו אם הענה שנשבע לשקר דאו אין לו כפרה עד שיחזירנו לדימוס ולא ליד שלאחד
 דכתי ובתן לשאר אשם לו: ח האוכל תרומה גדולה זה שאכל תרומה גדולה בסונג: ותרומת טע' שער
 מעצר מן העיגער: ותרומת מעשר של דמאי הלוקח תבואה מעם הארץ כריך להפריש תרומת מעשר אבל
 לא תרומה גדולה שהיו הכל והיר' כה: והלה וכו' כל הכי חמשה חד ננהו דכלהו הקרו תרומה ומשם
 אחד הן כתי: כטע' רכשי גמר קדש קדש שיעשר שבי דמוסף חומש ותדויהו כתי חד חשיב לו דתהה קרא
 כפתי כיון דמועשר יליף: שלו דוק מוסף חומש דחיס מניעצ'ו כתי: הקדשו ולא של חר'ה המקדש כתי
 הנהכה בסונג ח' ב קרן מעילה והומש: ט לנדכרם שאין להם אונאה וכו' דאח קרן וכו' תמכר
 ממכר לעמיתך או תמכר עמיתך דבר הנקיה מיד ליד יבאו קרצ'עו שאין מי' עלי' יבאו עבלי' שהיקשו
 לקדש: ט ט' וכו' תמכר וימכר שבוטו מכור: וכו' הכני יבאו שירי' שאין מי' עלי' לרמי' שבתר': הקדשו'
 אשר קח החו' אחיו ולא הקדש: לא תשלמינו כפל דכתי בטוען טענת גנב על כל דבר פסע כולל על שם
 על חמוד כופרט על כל חבדה חור וכלל כ'ל: יפרט וכלל ח'י תהה דן חלח כעין הכרטי ויה הפרט מפורט
 דבר המטלטל גופו ממונה'ה כל דבר המטלטל גופו ממון יבאו קרקעות שח'ן מן מטלטלין יבאו עבדי'
 הוקע

בבא מציעא פרק ה'

י

התקשו לקרוע יבאו טרות שאעפ שהם מטלטלין אין גופן ממון: הקדשו' אמר קרא רעהו רעהו ולא הקדש: ולא תשלמי ארבעה וחמש' אם גנב וטבח ומכר טור או שה של הקדש דתשלומי ד' דה' אמר רחמנא ולא תשלמי ג' לשה וד' לשור דכיון דאמעית מפכל כנר להו' חרש שהכפל בטובח ומוכר ככלל תשלומי ד' דה' ה' : כו' שא' שבר' אינו משלם דכתיב כי יתן איש חל רעהו כלל ממנו או שור או שה כפרט וכל בהמה לשמור חור וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלף

כעין הפרט מה הפרט מפורש דבר המטלטל כו' : הקדשו' אמר קרא רעהו ולא הקדש : קדשים שחייב באחריותו אמר הרי עלי עולה והפרישה והזוממה ומכרה ועלה' אונאה דכיון דאם מתה או כגנבה חייב באחריותה דיליה היא וא' : תוכן איש את אחיו קריב' ביה : ושאינו חייב באחריותו כגון דאמר הריני : אף המוכר סת' לני שאין קץ לדמיה : מרגלי' ובהמה משני שאדם רובה לוונן מי שיש לו שור ויפה לחרושה מחזור על אחר שכמותו שאם בא להנמיד תחת העול שור חלש עם הכריש מקבל' את הכריש : וכן מרגלית כאה למלאת עם חכרת כזאת מן היסודית ואין הלכה לה כרכי יהודה ולא כרכי שמעון :

בך אונאה בדבר' ש' מר ולא תוכן איש את עמיתו ויראת מח' ד' זה באמר באונאת דברים שאין טובתן ורעתן מסורה להכיר אלף ללכו של מדבר שידע' אם לדעה ונתכין אם לטובה : וא' אין מערבין פירות בפירות בעל הכית האומר לחברו פירות שדה פלו' אני מוכר לך לא יערכם בפירות שדה אחר : ואין גרין לומר חדשים ביטוי' כי פסק למכור לו יטוי' לא יעבר עמהם חדשי' שהימים יכשים ועושים קמח ויתר מן החדשים : מפני שמטבחו קשה משכית את הרך לפיכ' פסק עמורך מערב' כן קשה אבל פסק עמו קשה לא יעבר' כן את הרך : אין מערבין שמרי' וין של חבית זו ביוין של חבית אחרת : אבל כותן לו את שמרו של יין עמו' : לא ימכרו בחנות פרוטה פרוטה : ולא אם כן הודיע לכל אחד ואחד מהן מים מערבין בו : ולא לתגר ימכרו ביחד ואף על פי שהודיעו לפי שאינו לוקח אלף לרמות ולמכרו בחסו' : מקום שהגו' להטיל מים ביוין דמח' בין הגמות יטיל דכיון שהגו' אין כאן טענ' שכל היימות בחזקת כן : יב' התגר כותב מהמם גרבות שהכל יודעי' בו שלא גרלו בשרותה ומכרי' אדם הרבה לוקח בחזקת כן לוקחים ממנו : עמורה אונס שאונסין בו בתבואה : גורן הוא שדשין בו את התבואה ודרך התגר לזכו מעלי' בתי' כשעת הגורן ולהכניס להגור' טלו' : פיעס גינות גדולה : וכלבד שלא יתכוין לערב' להוסיף קול לקבות הרוב ממקום משוכח לערב' בו ומקום אחר ושכניו כדברי' שכל הפירות מאותו מקו' : ולא יפחות את השער למכור כזול מפני שהו' מרגיל' לכא' אל' : מקשה מוזכר' בדב' : זכור לטוב שמתוך כך אונסי' פירות מוכרין בזול וכן הלכ' : גריסין פולין גרובות בריחם אחת לשתיים : לא יבזר את הפסולת לפי שמתוך שכי' איות יפות הוא מעלה את דמיהן הרבה מדמי הפסולת שנטל' מהן : וחכמים מעירין שיכול הלוקח לקנות ולהקנין כמה דעי' הפסולת שמכר' מאלו שיטמו בא' דמים וטוב לו להעלות

זעברו והשטרות והקרקעות וההקדשות אין להן תשלומי' בפל' דלא תשלמי' ארבעה וחמשה שומר חנם אינו בשבע ובושא שבה אינו משלם רבי שמעון אומר קדשים שהוא חייב באחריותו יש להן אונאה ושאינו חייב באחריותו אין להן אונאה ר' יהודה אומר' אף המוכר ספר תורה בהסח' ובמגלית אין להם אונאה אמר לו לא אמרו אלא את אילו' : כשם שאונאה במקח ובמכר כך אונאה ברבדים לא' ואמר לו בבקשה פשץ זה וחוא אינו רצה ליקח אם היה בעל תשובה לא' ואמר לו זכור' מעשך הראשונים אם הוא כן גרים לא' ואמר' לזכור' מעשה אבותך שנאמר ותר לא תונה ולא תלחצנו' : וא' אין מערבין פירות בפירות אפילו חדשים בחדשים ואין צריך לומר חדשים בישינים באסרת' ביון היתירו לערב' קשה ברך מפני שהיא משבוחו אין מערבין שטרי' וין ביון אבל כותן לו ארז שטרי' מי שנתערב סים ביינו לא' ומכרו בחבורת אלא אם כן חוריעו ולא' להגר אף ער' פי שחוריעו שאינו אלא לרבות בו סקום שנהגו' להטיל סים ביון ישילו' יב' התגר נוטל מחסם גרבות ונחון לתוך סטורה אחת מחסם ימות ונחון לתוך פשם' אחר וכלבד שלא יבזר' מתכוין לערב' רבי יהודה אומר לא' יחלק החבובי' קלייתו ואנחין לחינוקות

באמר באונאת דברים שאין טובתן ורעתן מסורה להכיר אלף ללכו של מדבר שידע' אם לדעה ונתכין אם לטובה : וא' אין מערבין פירות בפירות בעל הכית האומר לחברו פירות שדה פלו' אני מוכר לך לא יערכם בפירות שדה אחר : ואין גרין לומר חדשים ביטוי' כי פסק למכור לו יטוי' לא יעבר עמהם חדשי' שהימים יכשים ועושים קמח ויתר מן החדשים : מפני שמטבחו קשה משכית את הרך לפיכ' פסק עמורך מערב' כן קשה אבל פסק עמו קשה לא יעבר' כן את הרך : אין מערבין שמרי' וין של חבית זו ביוין של חבית אחרת : אבל כותן לו את שמרו של יין עמו' : לא ימכרו בחנות פרוטה פרוטה : ולא אם כן הודיע לכל אחד ואחד מהן מים מערבין בו : ולא לתגר ימכרו ביחד ואף על פי שהודיעו לפי שאינו לוקח אלף לרמות ולמכרו בחסו' : מקום שהגו' להטיל מים ביוין דמח' בין הגמות יטיל דכיון שהגו' אין כאן טענ' שכל היימות בחזקת כן : יב' התגר כותב מהמם גרבות שהכל יודעי' בו שלא גרלו בשרותה ומכרי' אדם הרבה לוקח בחזקת כן לוקחים ממנו : עמורה אונס שאונסין בו בתבואה : גורן הוא שדשין בו את התבואה ודרך התגר לזכו מעלי' בתי' כשעת הגורן ולהכניס להגור' טלו' : פיעס גינות גדולה : וכלבד שלא יתכוין לערב' להוסיף קול לקבות הרוב ממקום משוכח לערב' בו ומקום אחר ושכניו כדברי' שכל הפירות מאותו מקו' : ולא יפחות את השער למכור כזול מפני שהו' מרגיל' לכא' אל' : מקשה מוזכר' בדב' : זכור לטוב שמתוך כך אונסי' פירות מוכרין בזול וכן הלכ' : גריסין פולין גרובות בריחם אחת לשתיים : לא יבזר את הפסולת לפי שמתוך שכי' איות יפות הוא מעלה את דמיהן הרבה מדמי הפסולת שנטל' מהן : וחכמים מעירין שיכול הלוקח לקנות ולהקנין כמה דעי' הפסולת שמכר' מאלו שיטמו בא' דמים וטוב לו להעלות

בדשה

בנא מציעא פרק ה

בדישחן של אלזו שהן מנדורדי מפני השמרה והלכה כחכמי: שלא יבד על פי המורה למעלה להראות ימות
זאת הפכולת שנתכונו לה כבוד לבי שאינו לא כנוכח את העין ככריתתו: מפרכסין מתקנין ומיפין: לא את
האדם עבד כנעני העשד לימכר:

אזוהו נכשך שהוא נכשך דשקל מניה מאי דלא יוכי ליה: המדנה במדות המרכה שכל לעצמו
בפירות ונין

כהלוא' כסף ונין כהלוא' פירות
היו רבית שהיו מתרבה ממנו
לא דכסיף רבית דכחן קמפר'
שהיו דרך מקח וממכר: לוכר
זה ככה דינריו כסף: וכן השער
כך היו נמכרין בעוד והותר לו
לתת מעו' עכשו בעל ליתן לו זה
מטין כל ימות השנה בדמי הללו
כשעו' מיתתו ואעפ' שעכשו אין
לו חטין דתב' כפרקין יבא השער
פוסקין אף עפ' שאין לוס יש ליה
יכול המוכר היה לקנותם עתה
במעו' הללו: עמדו מטין בשלשים
דינריו אע' ליתן ליה מטין וזה מותר
אם כתין לו מטין אבל אם פסק
לתת לו כהן ויין אסור שאל יוקיר
היין הואיל ואין לו ויין ואף על פי
שפס' עמו כשער היין של עכשו
וכבר יבא השער הואי ואינו כותין
לו דמיום שכיכל לומר יכול הוא
לקנותיין בדמי שקבל אלא בא'
לעשות עליו דמי המטין חוב' ו

פרק ה איחור נשך ואיחור תרבות איחור נשך חסלו' סלע
בחמשה דריק סאתים וישך בשלש אסור כפני
שהוא נשך ואיחור תרבות המרבה בפירו' כיצר לקח היסנו וישך
כדינר וחב הכור וכן השער עפרו חטין בשלשים דינרין אם לו חן
לי חטין שאני רחמי' למוכר ולקח בתן יין אסר לו חרי חטין
עשויות עלי בשלשי' הרי לך אצל כהן יין ויין און לו * ב
חסלות את חבירו לא ידור בחצרו חנם ולא יסכר סמנו בחנות
ספני שחוא ריבות מרבין על השכר ואין כרכין על חמכר בחנות
עד השכיר לו את חצרו ואמר לו אם מעכשו אתה נותן לי חרי
חוא לך בי' סלעים לשנה ואם של חרש בחדש ככלע לחרש
מותר סכר לו את שדהו ואמר לו אם מעכשו אתה נותן לי חרי
חיא שלך באלף גו' אם לגורן בשנים שער סנה אסור * ג
כבר לו את השדה ונתן לו סקעת רמים ואמר לו אימתי שתרצת
הבא מעות ויאל את שלך אסור לחזור על שדהו ואמר לו אם אי
אתה נותן לי מכאן ועד שלש שנים הרי היא שלי הרי היא שלו
וכך

ולפסוק על החוב ויין אסור אם ויין אין לו דמי הנה ליה ויין הוא קניו לו מעכשו לזה שכל לפסוק על החוב ויין
וכי אי קר בדשותיה אייקר: וכן מרבין על השכר בשכר הנותנת מעות השכירות ואין מרבין על מכר
בשכר המתנת המחך מעמ' משום דשכירו איכה משתלמת לא לכסוף הילכ' כי שקיל מניה סלע בחיש דמינו
לה' זה סלע' ואין זה שכר המתנת מעו' שהרי לא נתחייב לשלם לו שכירו עד סוף החדש והאי דאמר ליה אם
מעכשו נתן לי הרי היא לך כעשד סלע' אי הוה מקדו' ליה הוה מחיל ליה דמי השכירו ומוגר ליה כפמית
עשויה אבל בני מכר משמשך המחך דיכו ליתן המעות וכי אמר ליה אם מעכשו נתן הרי היא לך בנא' וזו
הן הן דמיה וכי מטפי עליהו לגורן שכר המתנת מעות הוא: מוכר לו את שדה וכו' והוה מטלטלין וכל
סמורה אם מכר לו וייתר יושייה כשכר המתנת מעות ואמר ויין אבך רבית מדבריהם וכל אבך רבית אם
נתן איכה יוכא' כדיו' דאו רבית קבוצה דאורית יוכא' כדיו' * ג הבא מעו' וטול את ש'ך אסור הכל
מותר מעות שגלך וטול שדה שלך אסור לעשו' כן וכגון שאמר לו מוכר לגוקח לבי וייתית מותר המשת
קנה מעכשו לביכ' אסור לעשו' כן שאם יאכל מוכר הפירו' בנתן כך לכשניא זה המעו' נמכר שדה זו קמי'ם
לו מיום המכר וזה חבל הפירו' בשכר המתנת ויעצתו ואם יאכל לוקח פירות מעכשו שאל לא יביא מותר
המעו' וחיו' לו זה נה שקבל וכח' שלח היתה שדה קמיה לו - ה' לבי וייתית קנין מעכשו אם ליה והא' ל
אייתי ומעו' הד' אסורו כמלה בעלמא היו אבל מוכר וזה אבל פירות בשכרו: הדי היא שלו וכגון דאמר ליה
קני מעכשו אם לא אכיל לך מכאן עד ג' שנים דלא אסמכת' היא לא קנין גמור ע'מ' מוכר גמור החזיק ע'מ'
מעכשו

בבא מציעא פרק תי

עבשתי בדמים הללו והואל יאמרו גביהו זה קבל עליו שאם יחזור לו מעותיו עד שלש שנים יקבלם והשירות
 יהיו מוכרים כיון שאם לא יחזור הלואה מעותיו למלוה עד שלשה שנים יתן השירות ללוה ואם לא יתן השירות
 למלוה שהיתה הסדה קטנה לו מעטת הלואה ואיתה הלואה דמי הסדה הייתה: ד אין מושיבים
 חכמי למחנות סכר לא יאמר בעל הבית לחכמי הרי שירות מכרים בזמן ארבע סאין כסלע ואיתה מוכרין
 בחכות פרוטה פרוטה ומשכר

אך היה בתינוס בין זוכין עושה על פיה חכמים: ד אין מושיבים
 חכמי למחצות שבה ולא יתן סעות ליקח בהן פירות למחצית
 שכר אלא אם כן נותן לו שכרו כפועל אין מושיבין חכמי לרוב
 למחצית ואין שומן עגלין ושיחין למחצית אלא אם כן נותן
 לו שכר עמלו ומינו אברא אין סקבלין עגלין ושיחין למחצית
 ומגדלין אותן על שחן כישלשון וחכמו עד שתחא טוענת

ח שבין פרה וחמור וכל דבר שהוא עושה ואוכל למחצה
 מקום שחכמו לתלות את החלד ביה חולקין מקום שחכמו לגדל
 חילול רבן שמעון בין כמלאי אורח אורח שומן עגלין עם אמו וסוח
 עם אמו ובפרת על שרה ואיבו חישים כשוכב ריבית: ו אין
 סקבלין צאן ברזל כישראל כפני שהוא רבית אבל סקבלין צאן
 ברזל מן הגנים ולוק בהן ומלוק אותן בבייבי וכן בגר תושב מלוה
 ישראל סעותיו של בכי: ברעת הנכרי אבל לא ברעת ישיא

ז אין פוסקין על הפירות עד שיצא השער יצא השער פוסקין
 ואלו הן המצוות

מכאן אם היה נכרי ארבעה שנים אדם ליטול ליטול מתאכל ככדה כוונתו ונעשיתו ואלכה קלה: אין מושיבין
 חכמים למחצה לשום בניס בדמים לבעל המעלה לית להושיב עליהם לגדל אפרחים למחנות סכר מה
 שהיו האפרחים שנים יותר על דמי הכנים להיחיל זה מקבל עליו אחריות חני דמי הכנים אם יתקלקלו
 או אם ימות הרי ליה פלגא מלוה ומאן זה מגדל את חכין השני בשנה המתנת ויבטו: ומזכו מוזן
 שהוא מוצא שפירותיו: ואין עגלין עגליהם וישיחיה למחצה עכשו הם שנים כך וכך קבל עליו לגדלם שבתם
 למחנות סכר ולמחנות הפדה אם ימותו קבל מקבלים עגליהם וישיחיהן קצתם כלל שיתאזרום וימותו לא יקלם
 כלום ואם ימותו יתקנו ביניהם כשיחיו משלם שיש שכרם כשיעמדו על שלים גדול ואז יתקנו: ונחמור עד שתחא
 טוענת משאין כך היה מההם לגדלם קודם חלוקה: ה שמתן פרה גדולה ופחור גדול שראוין למלכה
 ומלכתין כלל מקבל: למחנה לחלוק שש שישיחיו בדמים וטולדות: לחלוק את הולדות מיד כשתבא טענת
 חלוקתן ברהמה דקה שלשים יום ובעם חמישים יום: שחין עגל עם אימו ואין חייך ליתן עמל ומזין לעגל אלא
 לא ואין העל כר שמועין כן נחמול: ומשחין על שדהו לטון פרה ורבה: ואית דרבינו שמעון כוין לטון פירות
 תשב ויהוה כלומר מרחיב על שדהו והוא שחמור לו שוכר למשכיר איה רבול ליקח חכמי דות שחך עשרות
 מוכרין לשכה הרי: יאמרם וזו שאוכל להושיא לזבל שדהו ולרעה ולחמשה ואבי מע'ה לך בחסרותה שנים
 שאר כמים לשכה ואחרי כך מעותך זה מותר דהוי כאלו מעדיף לו שני כמים הללו מפני שחובה ממנו
 שדה טובה וישיחיהן שירותה ושה מחסרותה שדה רעה: ו אין מקבלין צאן ברזל כל אחריות הכבשים
 על המקבל ועם אותה עליו במעות וכל זמן שאין כותן לו מעותיו מן הקיים השכר ואף על גב דשכר יתיר
 היא דהא תבא ליה אין מושיבים חכמי למחנות סכר משום דיוקבל עליה פלגא בשפדה וכל שכן הכא דקבל כל
 האחריות עליו כקט ליה משום שיפא אבל מקבלים צאן ברזל מן הגנים: מדעת הנכרי כיון ישראל שליח יתן
 גמיו ברביעית ונפא להחייבם לו חמול ישראל אשר ואחר לו תס: לו ואפי אעלה לך בדרך איתה מעלה לו אם
 העמידו אבל גוי אף על פי שישראל כותב לו בחנות הגוי מותר ואם לא העמידו אבל גוי אסור דהוא כיוה דקא
 מוזן ליה ברביעית: ו היה הוא תכלה לקנאים ויש לו גרמים ועדין לא יבא העצר פוסק עמו באיזה שער

בבא מציעא פרק ה

שירצה דכין דיש לו אין כאן דרבי דמעבשי אורח גדיש קמי לו ואף על גב דלא משך כיון דכי אין לו כמי לא
הוי חלף אדך רבית דרבך כו"ש לו לא גזור: על העבית כלי גדול שמכורים מזהת העבנים לפני דריכה והם
מתחמשים להוציא ויכס ופה של יתם קרוי מעטן: ועל הכנס של יומר יום הכנים עבר ועשאו כנים לעשות
מהן קדרות פוסק עמו על הקדרות כחזה שער שירצה ואף על פי שלח יבא השער: ועל הסוד פוסק עמו

כאז שער שירצה משיקעבו בכשן
הענים והאבנים לשדוף ולגשות
מהן סוד: וחכמים מערין
איכא בין חכמים לתק דתק כל
ימות המנה קהיר ופליג עליה
דכי יופי וחזר לא שחי ימות ה
החיה ולא שחי ימות הגשמים ער
שיהיה לו לומר וכל חששות
וחכמי ומערין דוקא ביוות החי'
שאף יגל פי שאין לומר לחיים
שהכל יש להן וכל שכבר נקט
ושוף בימות הגשמים אבל בימות
הגשמים לא והלכה כחכמים:

כשער הגבוה אם יפחות השער
ממה שהוא עבשי תתן לי כשער
הזול גבוה היוו כול שמותים
שירוצבוהים ודכי בדימי מועטי:
תן לי כוה חן תן לי מועתי שהיו
לא ימשך ויכול לחזור בו ואשילו מי
שפרע ליכא היחיל ולא נתן מ
מעוטו על מת לקבל עכשו לא
לאחר זמן ונתן כך כשת' השער
פתי דעתיה דאכיש ארעא וילא
פסיק ואין הלכה כרבי יהודה:

ח מעין בחשין לודע סאה
כסאה מותג ללחות לחיים דוקא כשרוצה לרדע וטעמא דבאיתרא לחיים הוא שמתן הודע אם אין לו זרע
לרדע השדה ויסקמו בעל הבית וכסאה הארס מעבל הבית חורג וכשאיך חשין יתן חשין אין לו הלאה לא
היו הוא כיווד לרעה מעבשו על מנת שיטול בעל הבית הודע תמלה מחלף שניע להרים והארים יתל
השאר: שבר טרבו ועל מכתבן ירד שטול פקות משח ארובין כשער הודע ואין כאן כרית שהיה רבן גמלי
כלומר לכך הוכרך לשנות משנה זו לפי שהיה רבן גמליאל מחמוד שהם הוולו כובל כשער הוול והמשכן
מתנייתין לח שהלכה כן הלך שרצה להחמיר על עצמו: י ע הלויני עד שיבא כפי הכין שיש לו שפר דמי
דלא גזור רבן גמליאל אין לו חלף באה אהתלה עליה כוה כורין דכל חדא וחדא חמירין זו
תנא תרתיה שהיו איכה קניה למלוה ועוד הלוי למכרה ולאכלה וכסלוה כל אהתוהתלה כהיר: וכן
היה הלל חמד לא תלוה אשה ואין הלכה כהלל אלא הלכה כחכמים שאומרים לויין בתם ומדעים בתם:

י ככש עמי היום ונכש עמך ליתר ככש הוא עקדת הפעמים היום הגדלים בתבואה: עדור
חפור: לא יתיר לו ככש עמי ואעדור עמך פעמים שו קשה מו ויש כאן חגר כמר: כל ימי גריד אחד ולא
מישיב אם יום ירה גדול חתרו: וכן כל ימי רביעה אחד ויותר לומר עדור עמי יום זה של גריד ואכי אפוד
עמך יום ירה של גריד וכן דרביעה: גריד ימות הקמה: דביעה ימות הגשמים: לא יומר לו חרוש עמי

כח מציעא פרק ו

וח

צריך ואני אחרים עמך כרביעה זמיו רביעה קשים לילאם כשכדלי: יא
ככלן לוח עובד עמוס כל תשיך שזח לטון מפעיל לחריה לא תגרום אחיך ישיך ויבצר על לוחיך לח תשיך
ולפי עור לא תתן מסכול ערב ועדים עובדים על לא תשימון עליו כפי כלבד:

השובר

והטעם זה את זה הח מן האומנין ששלחו בעל הכית להטיר את חמורו והוציא אותם כגון
שארם ליה בעל הכית להשביד כל

בטלות אצלו זה היא ריבית מאוחרת רבי שמעון אומר יש ריבית
דברים לא יאמר לו דעבי בא איש פלוני מסקום פלוני יא
ואילו עוברין בלא תעשה המלות והולח והערב והערים וחכמים
אומרים את חכופר עובדים מיטום לא תתן וכשום כל תקח ככנו
ומיטום לא תחיה לוכושה ומיטום ולא תשימון עליו נשך וכשום
ולפיני עור לא תקח כשול ויראת מאלוהיך אניה

פרק ו

אחד ארבעה דינרים ליום והלך
הוא והשכירם בב חין להם עליו
לא תרעומת דהא כבוד וקביל
בשליפה לא סיכולים לוהיר לו לית
לך הל תינע טוב מבעליו שירוש
אחר הטעם זה את חמורו שחזרו בהם
ולא רבו ללכת לעצמת מלכותם של
בעל הכית כמו ששכרו עמו אז
בעל הכית חור כוכבון שאין להם
אי אפיש כנס כנקר קודם טילכו
חבל העלמה: ואת הקרר בליש
גדמין כלומר בעל הקרון:

השובר את האומנין והטעם זה ארת זר האין
לחם ועל זה אלא תרעובת שבר את החמור
ואת הקרר להביא פרויפין וחילול מלה או לכת ופועלין להועלות
פשתנו מן המשרח וכל דבר שאבר והזרו בהן מקום שאין שום
אדם שובר עליהן או בשען ב השובר את האומנין והזרו
בהן ירן על התחנות אם בעל הבית הורר בו ירדו על התחנות כל
חמשנה ירד על התחנות וכל החור בו ירדו על התחנות

פרויפין עינים משופין לעשות
אפרין: הליליס למת או לחתן:
המשרה מים שמוין בהן פשתן:
מקום שאין שם אדם והוא אינו
מוכח פועלים לסכור והפשתן
אדם: שוכר עליהם בני אדם
כשעור שוכרן: אבל לא שוכר

השובר את החמור להוליכו בהר והוליכו בבקעה
בבקעה והוליכו בהר אשלו וועשר סלין וזו עשר סלין ובתרה
חייב השוכר את החמור והבריקה או שנעשית אנגרוא אומר לו
חרי שלך לפניך: בתרה או כשברת חייב להעמיד חמור
השובר

עשעור שוכרן: או מטען אומר שיתן להם וזו יתר ואינו מתן חלה מה שנתנה: כ השוכר
את הזמנין כקבלנות כן מלכה בכך וכך מציעו: והזר בהם להרר טעמו מקמתה יום על התחנות
אם הוקרו פועלים ואינו מוכח וי שנתנה בשכר שהיה יתיר לזולתו על העתיד לעשות יתבטבט ומשכרם משם
שעשו כל מה שנטרך להביא עד שתגמור מלכותו בשכר ששכר עש הגו ואם הוולו פועלים וימנא מי
שינתנה בשפות ושמו להם מה שעשו ויתן להם מה ששכר עשו והיה יתן להם חצי שוכר ויתן יכולים לומר
לו הרי פועלים אחרים שהתכוננו לומר מלאכתך ותן לנו כל שכרנו חין ממה שיטילו לו: ואם בעל הכית חמור
בו ירדו על התחנות יתן להם לפי מה שעשו ואם הוולה מלאכת הפועלים על כדמי יתן להם כמו
ששכר חזן ממה שצריך להביא בהשאלתה: כל המצוה ידוע על התחנות כגון כתן צמר לנכד לנכדו
אדם וכשנו שחור אם השכח יתר על היטאה חין כותן לו שכרו שלם אל דמי ויטאית עינים ובניינים
ואם היטאה יתרה על השכח כותן לו את השכח: וכל החמור בו ירדו על התחנות להביא המוכר
שדה לחברו כאלף וזו וכתן לו מהם מאתים וזו וחגר בו המוכר יר ליתן על העליבה דנה אומר לו תן
לי מעובר דנה חומר לו תן לי קרקע כנגד מעוין זאם לוקח חמור בו יר מוכר על העליבה דנה אומר לו
הילכך מעוין דנה אומר לו הילך קרקע כנגד מעויןך: ב בהר והוליכה דנקיה בבקעה
והוליכה בהר כראש ההר וחק על פי שהדך חלק וישר חייב כשאתה נוחמת אורח שלם החליקה ולא
נוחמת והואיל ושכה בה וכול לומר לו לא מתה זו הלא נוחמת שלא הייתה למודה בחיור הר וקשה
לה או לא הייתה למודה באיור בקעה וקשה לה ומשם הכי לא מפליג הכח בין החליקה להוחמת
כמו דמסלוג כטיפא אם החליקה פצור שכה היא דאיה להחליק יותר שראש ההר חר והתחנות
לכדדין ואם קומה חייב שהקעה מעלה הכל לפי שההרים סביבה ואין אומר שולט בה זאם הוחמת

בבא מציעא פרקו

שחמת העלוותה בהר חיוב שהמעלה גרמה לה והוא סינה להוליקה בהר : והנדיקה נסמית בדוק שנפץ : פרו אחר התלועזגותה או שנעשית או גרית שלקחה לבעודת המלך : אומר לו הרי שלך לפניך ודוקא כשאמר לו חמור זה ושכרו למשאויי הכל אם שכרו לרכוש עליו אפילו אמר לו החמור זה אינו יכול לומר לו הרי שלך לפניך שחא תפול תחתיו בגשר או תשליכנו בהמת הפתים וכן הם השכיר לו חמור פתם אפילו למשאויי אינו יכול לומר

לו הרי שלך לפניך אלא חיוב להעמיד לו בהמה אחרת ואם אינו מעמיד לו בהמה אחרת אינו מייב ליתן לו כלום מכל שכר הדך שהלך עמו : מיתה או כשכרה חיוב המשכיר למכור סכנלה וקעור לכלבים ולהוסיף עשות ולהעמיד לו חמור או ישכור לו חמור בדמי ככלה שהרי חמור זה טענד לו או יחיד לו שכרו : ד השוכר את הפרה למרוש וכו' וכל כלי המחמשה לבעל הפרה ובעריו הולכים אם נהמטו וזוהי שיהי כגנדי הקנן יתר המחרישה שבו קנדול : חיוב שהריב קשים למרוש מן הנקבה מפני הכלעי' שישם : ודא בתנאה פטור אם החליקה : ה והניח עליה שעורים שהן קלים מחטין

חיוב בקלוקלה חס הדיקא שלשה קבין ולא אמרינן הואיל והשעורים קלין יש לו להוסיף עד כדי כוחד לתך חטין שהוא משא החמור : מפני שהכנה קשה לבהמה כששחוי חף על פי שאין משא כנד כמשא החטין הרי נפחן כנפח החטין והנפח כמשאוי : לתך חטי כור והכור שלשים סאין : שוכבם אינעו כו והלכס ככוכבם ואם הוסיף פחית משעור זה פטור אם הוסיף החמור ונתן שכר התוספת כלבד : ו כל החומטין קבלנים שהקבלים עליהם לפשות מלאכה בנתיהם : ששירי שכר לתרתיים בנגנה והכנה דכהיה הכנה הרעוה כיה אחריה הוי עליה שומר שכר : וכלן שאמריו טול הית שכר סכנר ומרתינו ואינו מעבד לתשעו על שריו ומחרש שותליכמו תבוא מעות הרי הוא משא ואלך שומר חס : שומר לי ואשומר לך שומר לי היום ואשומר לך למחר אגל שומר לי אמה זה ואני שומר לך זה האחר במקומו והכל בנזמחמד וו שמירה בכעלם הוא זכור : הכח לפני שומר חס אבל הכח לפניך או הכח בתם חפילו שומר חס לא הוי דלא קיבל עליה בנזמחמד כלל : ז הלוה ומציעה על המשכון שמו שכר בין הלוה ואחר כך משכנו בין משכנו ואחר כך הלוה ומצי' שכר שכר מנה : הלוה ומציעה שומר חס לדית ליה לרבי יהודה שכר מנה לפני דניח : הלוה ופיהה שומר שכר דדך כדמות להקריב בין הלכה כר יהודה : פיער אדם להשכיר לאחרים משכמו של בני שביה להיות פוסך עליו שכר והולך תמיד ושחת מן ההויג ודוקא כחשכון דכפיש אגריה וזוטר פחתיה בין מרא וקדחם ויבוא בהן ורן הלכה : ח בין שומר חס בין שומר שריר ישמע קא סלקא דעתך ישבע שלח כשעופטור : רבי איליעזר חומר זה וזה ישבע כו כלומר חף אני שמעתי מרבותו כרבו מאיר דיה זה וישבע אבל תמיה אי על זה ועל זה הויך כפירין כשכונת השומר שכר הויך פטור בשנועה דלא פשע הא כלל פשיעה כמי חיוב שאין זה חסם אלא הוסיף דביניה ואכרס

ספק קדושים לפטעה וללוקם ועוד אי שלא במקום מדרון כשכרה אפי' ישמור חכם היכי מני משתבע שלא כפע הא דהי' פטעה היא וז' מאיר סבר שבעה זו לא מן הדין היא אלא תקנת חכמים היא שאם אי איתא פוטור המעביר חכית ממקום למקום מן התשלומים על ידי שבעה זו אין לך אדם שיצביד חכית למכרו ממקום למקום לפיכך תקכו שיטבע שלא בכונה שברתיה ויפטר :

השובר את הפועל הינו

יכול לכופו ופגע

דטפא לכו אלא ריהו משחר

פועלים לח מני אמר לכו האי

דטפאי לכו אלא ריהו אדעתא ד

דמקדמיתו ומחשבתיו כהדאי

דאמרי ליה האי דטפאי לכו

אדעתא דעבדין לך עונדתא

שפירתי : כמתיקא לפתק בשעתו

בעת מלכותו דמלך והדיו הזה :

הכל כמנהג המדינה הכל לאתווי

דוכי דכתיב פועלים למוכר

ולמשתכני כפדא כתיבו של בעל

הכית קודם שיכאז למלאכת דאי

אמר לכו בעל הכית קדומו

לעבדיתיכו כשניה זכיא לכם

מאכלכם שם אמרי ליה לא אלא

צתה כאכל ככית קודם שכתא

השדה כמנהג המדינה ומעשה

בר יוסקין בן מתיא כגמרא מפרש

דקסורי מחסרא והכי קתני זאם

פסק להם מווכות מווכות דכה

להם כלומר כיון דלא הוה נדון לאתווי שהרי ממנהג המדינה היו אוכלי וצאתי בהדיהו ליתן להם מווכות

מווכי יתידי קאמר ומעשה כמו בר יוסקין וכו' : שהם בני אברהם ויבצק וסבידתו של אברהם גדולה

משל שלמה דאלו אברהם שלמה פריב לבלשה אכשם וכסבידת שלמה יהודה וישראל רבים כחול אשר על

פני תיבס : עד שלא יתחילו במלאכה דאין כאן אלא דברים דלאו מזיתא זלו לא תיב' לחזור : רשכב אומר

כז' הלכה ברשנב : ואלו פועלים : אוכלים מן התורה כמה שיעסקין בו : גמר מלאכה כשתולשין

אותו דכתיב ואל כלך לא תתן כשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית איה אוכל דהינו כשתולשין אותו :

וכתלוש מן הקרקע וחס מתעמק בדבר התלוש איב בהותו דבר עד שלא כגמרה מלאכתו למעשר אם הוא

בר מעשר או עד שלא כגמרה מלאכתו לחלה אם הוא בר חלה דאמר קרא לא תחטום שור כדיו ומדלא

שומר שכר ישבע רבי אליעזר אומר זה וזה ישבע וחמה אני אם יכולין זה וזה לישבע

פרק ז

השובר את הפועלים ואמר להם לחשכים ולחעריב

ביום שכתנו שלא לחשכים ושלח להעריב אינו

רשאי לכופו סק' שכתנו לוין ויון לפסק כמתיקא יספק חבל כמכתב

המדינה מעשה כרבי יוחנן בן מתאי שאמר לכו צא שבור לכו

פועלין ה' ד' ופסק להם מזונות וכשבא אצל אביו אמר לו בני

אפילו אם אתם עושה להם כסעודת שלמת בשעתו לא יצאת ידו

וחבך עמחן שחן בני אברהם יצחק יעקב אלא עד שלא יתחילו

במלאכה צא ואומר לחם על מנת שאין לכם עלי אלא פת וקטנית

בלבר רשכב אומר לא היה צריך לומר הכל כסנהג המדינה

ב וואילו אוכלין מן התורה העשה כמחבר לקרקע בשעת

גמר מלאכה ובתלוש מן הקרקע עד שלא נגמרה מלאכה ברבר

שגדלו מן תארץ ואילו שאין אוכלין העושה כמחבר לקרקע

שעשה שאין גמר מלאכה ובתלוש מן הקרקע סאחר שנגמרה

מלאכה וכאמר שאין גדול מן הארץ ג היה עושה בידו

אבל לא בגדלו אבל לא בידו ואילו כתיב וזה אוכל ריוסי

בר יהודה אומר עד שיעשה בידו וברגליו ד היה עושה

בתאנים לא יאכל בענבים בענבים לא יאכל בתאנים אבל כונע

את

להם כלומר כיון דלא הוה נדון לאתווי שהרי ממנהג המדינה היו אוכלי וצאתי בהדיהו ליתן להם מווכות

מווכי יתידי קאמר ומעשה כמו בר יוסקין וכו' : שהם בני אברהם ויבצק וסבידתו של אברהם גדולה

משל שלמה דאלו אברהם שלמה פריב לבלשה אכשם וכסבידת שלמה יהודה וישראל רבים כחול אשר על

פני תיבס : עד שלא יתחילו במלאכה דאין כאן אלא דברים דלאו מזיתא זלו לא תיב' לחזור : רשכב אומר

כז' הלכה ברשנב : ואלו פועלים : אוכלים מן התורה כמה שיעסקין בו : גמר מלאכה כשתולשין

אותו דכתיב ואל כלך לא תתן כשעה שאתה נותן לכליו של בעל הבית איה אוכל דהינו כשתולשין אותו :

וכתלוש מן הקרקע וחס מתעמק בדבר התלוש איב בהותו דבר עד שלא כגמרה מלאכתו למעשר אם הוא

בר מעשר או עד שלא כגמרה מלאכתו לחלה אם הוא בר חלה דאמר קרא לא תחטום שור כדיו ומדלא

קאמר לא תעוש כחשמה שאלא קושי חוסם לחטום וכחטום מה נחטום שהיו שור אוכל בתלוש

כשעשה בו מלאכה כך מוכס שהיו אדם אוכל בתלוש כשעשה בו מלאכה ומה חוטום וכזויה דיש מיוחד

בבא מציעא פרק ז

שכר אבדה לבעלים שלא יטול ממלאכתו ויאכל: אמרו פועלים אוכלים כהליכתן מאומן לאומן כשנשאר סורה זו והולכים להתיר להגדרתה ואע"פ דהיה צעורה לחו שעת מלאכה היא ניח ליה לכה בהא: והמדר כשהיה פורקת כהליפתה אוכלת ממשהו שעל גבה ער שתהא פורקת: ה אפילו כדינר חסילי קוץ סוה דינר: לא יאכל פועל יותר על שכרו דאמ' קרא ככסף ככדינותו שעליו הוא מוכר את כספו לעלות

בכסף ולעלות כאלן: מלמדין אמרו לו דרך ענה הונכת ויתן פלג אחכמים ואמר אין מלמדין והלכה כחכמים: ויהא פתים את היתת פיו כעו מלמדיו:

ו קונץ ליעול מעות ולא יאכל: על ידי עגמו כשכיל עגמו מפני שיש בהן דעת ודעי קא מחלו: ז נטע רבע פירות

של אילן בשנה הרביעית שאין כלכלים אלא כירושלם או פודה אותן ומצלה הדמים ל^לולם: כתפרו עגוליו עגול דבלה

שנתפרדו ושכר פועלים לחכרן או חכיות שכתפתו ושכר פועלים למתקן הרי חלו לא יאכלו שכר בגמרה מלאכת והוקנעו למעשר

זהו הן טבל: ח שוורח פירות שומרי גנות ועירויות ופירות תלושים אצל שומרי גנות וערדמים אין אוכלים לא מהלכו מדינה ולא מן התורה דשומר

לאו כעושה מעשה דמי: מהלכו מדינה שכר נהגין: ז כשע על הכל על כל הגאורעט

הכתובות שאר שמרין לחיוב כשע שכן עלתה לו ופטור: משלם את הכל גבה ואבדה ואוכסים: נושא שכר כו וכלהו

כפן לן מקראי פרש' ואלה המעשתי' פרשה דאשכח כו יתן איש אל רעהו כו' כאמרה כשמו כנס מכן פטר כו גביה ואכל כביה כותיף איש ל רעהו שומר או שור או שה כאמרה בשות שכר מכן מיב כו גביה יאכל דכתיב ביה אם נמו ויגב מעמו ושלם לבעליו אין לי לא גביה אבד מכן תל אם נגבו יגב מן ועוד קוים

גבה שקרובה לזכום חייב לזבדה שקרובה לכשיעה לא כל שכר ושוכר כיון שאין כל הכאה שלו דינו כשומר שכר והשאל מבורח כפרסה שליטית וכי יאכל איש נעם רעהו ושכר או שת בעליו אין עמו שלם יאכל:

ט זאב אחד אינו אוכל והוא שכר ושוכר הייבין עליו דכתיב הטדפה לא ישלם יש טרפה שאם עשלים ית טרפה שאינו משלם: כשעת משלחת זאבי כשחיה רעה משלחת קופעת היא על אדם אחד ויתן

הלכה רבתי יהודה ולא כידונה הבבלי: הלקטם חד לכטם הרי זה אונים: כעשה שנה אחת ברעב או שהופנה בקין בהמה ושחרף בנה: עלתה לראשי בקין שתקפתו ועלתה לראשי הדים נכוס:

בבא מציעא פרק ח

כ

מתנה שומר חכם להיות פטור משכונתו והוא לאו מתנה על מה שכתוב בתורה הוא א"ל שאמר לו אי אפשי להיות שומר שלך אלא ככך ושומר לא כחית לשמירה עד דמשיך לכהמה והוא כי משך כבר פירש על מנת שאין לו עליו שכונת ולא שצבד כפסיה לרד כתורת שומרון אלא למקנת ולמה שירד ירד: יא כל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל כלה מתניתו דכי מאיר היא דכבר המתנה על מה שכתוב

בתורה אפילו בדבר שבממון תנאו בטל ואיכה הלכ' לא בדבר שבממון אפילו שהתנה על מה שכתוב בתורה תנאו קיים: כל תנאי שיש בו מעשה מתמלס שהקדים מעשה שיש עליו לעשות לתנאי שהוא מבקש ממנו כגון דרי מעשה זה שלך אם תעשה דבר פלוני דלח דמי לתנאי כפי גר וכפי דאונן אם ישכרו וכתתם הינו תנאי קוד' למעשה: תנאו בטל והוי מעשה קיים ואף על פי שלא קיים בעל התנאי את התנאי: וכל שאפשר לו לקיימו במוסו והיה תנאי קודם למעשה תנאו קיים אבל אי אפשר לו לקיימו מתנאו בטל והמעשה קיים שאינו אלא כסאפלינו בדבר' שאף בלבו לאס תנאו אלא להקיים בעלמא

אונס עלתה לראשי צוקין ונפלה חריו זה אונס העלה לראשי צוקין ונפלה ומתה אינו אונס מתנה שומר חכם להיות פטור משכונתו וחשואל להיות פטור מלשלם נושא שכר וחשוכר לחיות פטורין משכונתו ומלשלם » יא כל הסתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל וכל תנאי שיש מעשה בתחלתו תנאו בטל וכל שאפשר לו לקיימו בסופו והתנה עליו סתמולתו תנאו קיים »

פרק ח

חשואל את הפרה ושאל בעליה עמה או שכר בעליה עמה שאל חבילים או שכרן ולאחר כך שואל את הפרה ומתח פטור שנאמר אם בעליו עמו לא ישלם אבל שאל את הפרה ואחר כך שאל את חבילים או שכרן וכתה חייב שנאמר בעליו אין עכו שלם ושלם » ב חשואל הפרה שאלה חצי היום ושכרה חצי היום שאלה היום ושכרה לסחר שכר אחת ושאל אחרת ומתה המשוואל אומר שאלה מה ביום שחיתה שאלה מה בשעה שחיתה שאלה מתה והלה אומר אינו יודע חייב השכר אומר

מדמיק ודחה את סבירו בדברים:

השואל את

השואל ושאל בעלה עמה אם היו בעלים של פרה אבל השואל לעשות מלאכתו בין שהיו שאלים אכלו או שכורים בין באותה מלאכה של פרה בין לעשות מלאכה אחרת אם מתה פטור: שפאמר אם בעליו עמו לא ישלם והכי משמע אם בעל השור עמו עם השואל שהוא שאל או שכור לו לעשות מלאכתו בשעה שהשאל לו פרה הוא שאלה בבעלים את הפרה וכו' אם היה עמו בשעת אונסים ולא היה עמו בשעת שאלה חייב דלא הוי שאלה בבעלים לאפטורי אלא אם כן היה עמו בשעת שאלה: שפאמר בעליו אין עמו שלם ישלם והכי משמע בין קרא בעליו אין עמו בשעת שאלה אף על פי שהיה עמו בשעת שבידה ומיתה שלם ישלם: ב המשאיל חותה שאלה מתה ואתה חייב באונסיה: אינו יודע שאלה מתה שפאמר חייב ופסור חיי מן האונסים: חייב המתניתו לא אפשר לאוקומה כמשמעה דהא קים לן מכה לי בידך והלה אומר אינו יודע ישבע שובת היסת שאינו יודע ופטור להכי מוקמינא לה בגמרא כגון שיש עבך שובת דאורייתא ביניהם כגון דאמר ליה שתי פרות מסדתי לך חד וימא כשאלה וחד וימא כשכירות ומתו תניהו בעדן שאלה ואמר ליה שואל חדא אין בעדן שאלה מתה וחדא לא ידענא והוה ליה מודה במקנת וחייב שובת ומתוך שאינו יכול לישבע משלם ודמיא להך מכה לי בידך ואמר ליה הדין סמין ידענא ומעין לא ידענא הוה ליה מחויב שובת ואינו יכול לישבע ונותן שאינו יכול לישבע משלם: ישבע השוכר ששכרה מתה הא כמו לא אפשר לאוקומה כמשמעה דהא קימא לן טעבו חטים והודה לו בשעורים פטור אף מדמי שפארים: והכא כמי מה שהודה לו לא טעבו ומה שטעבו לא הודה לו ומה עקום יש לשכונה זה להכי מוקמינא בגמרא דשכונה זו על ידי

בנא מציעא פרק ח

גלגול דאמ' ליה אשתבע לי שבועת השמורי אמתה חייב ליטבע לי דכדרכה מתה ומנו דמשתבע דכלרכה מתה משתבע כמי על ידי גלגול דשכורה מתה : יחלוקו מתנית' כולכום היא דאמר נומון המוטל בספק מולקי' וזיניה הלכה לא הלב' המוניא ומחירו עליה דדאיה וישבע הנתבע שאינו יודע ופטור : ג ניד כנו המשאיל שלמה לשאל' כיד כנו ועבדו ושלוחו של משאיל או כיד כנו ועבדו ושלוחו של שואל פטור אם מתה כדרך והאי שלוחו של שואל איכ'

דעוקי לה כדשכירו ולקייט מדר בנינו אבל לא עשא' שלח בעדים דאי איכא עדים דשלח שויה חייב השואל' באוכסיה מושמרה לו ואיכא דאמי אפילו עשא' שליח בעדים אינו עתמיבי על ידו באוכסיה דהכי קאמ' ליה איכס מהמכא הוא אי בעי' לדוי בודה מדר : אמ' ליה השא' שלח לי כו' כיד עבדך חייב האר' עבדך עבד עשוי' קאמי' דאלו עבד כעבד דעבד כיד אינו והאי כלא לא יבאיה קדמוני' משאיל' והאלו המשאיל' עבמו הולכה לו ופטור השואל' אם באכסיה כדרך חזק בשעה שמחזיה אם שלח השואל' כיד כנו ועבדו או שלוחו או כיד עבדו ושלוחו של משאיל' לא יבאיה מושמו של שואל' עד שתבא ליד המשאיל' ואם באכסיה כדרך חייב אמר לו המשאיל' שלח לי או

שאמר השול' הרכי' משלח וכו' ואמר לו המשאיל' שלח ושלחתי כדרך פטור ומתני' דקא' כשמחזירם בעדך ישי' שארתי שהוא חייב באוכסיה אבל אם החזירה לאחר ישי' שארתי דין שאמר שכר ים לו ולא דין שואל' ואם שלחה כיד כנו ועבדו או שלוחו כנו בין של משאיל' באכסיה כדרך פטור : ד המוכר ספחתי וילדה דעבד כעבדי בכסף וכשכנת' המצעת כקנית' לו והספחה ככל מקום שהיא ואין ידוע אם עב' שא' ילדה נתן הכסף והעבד שלו או לאחר שילדה והוולד של בעלים אבל פרה אינה כקנית' בכסף אלא בשמירה וביוון דמשך מירע ידע אי ילדה ככר אי לא ילדה להכי אנטריך למתני' המחליף דעל ידי חליפין כיון שמדך החזק כקנה האחר ככל מקום שהוא לשיכך אין ידוע אם ילדה אם לא ילדה : יחלוקו ומתנית' מוכסום היא ולית הלכת' כמותיה : זה אומר גדול זה אומר קטן זה אומר דמי עבד גדול זה אומר דמי עבד קטן זה אומר דמי עבד קטן דאלו עבד ממש הא קימל' דאין כשבע' על העבד' ועוד מה שטענו לא הודה לו מיהו שהודה לו לא טענו ולא היה כאן מקום להרעה : ה המוכר ויתו לעצים ויעשו פחות ברביעית לכמה ועשו ורבי' רבי' שאין כספה שלהן דביעית שמן הרי לו של בעל הותם דכפחת' מרביעית לא קפדי' איכס' מרביעית שאמר חמ' הנהבאה שהוא מוכי' במסוקתו ועבדינתו ומתני' כשמוכר ויתו עמ' לקי' בתם אבל אם אמר לו לקי' מיד אישילי' פחות מרביעי' לבעל הקרקע ואם אמר לקי' לכשתבנה אפי' ויתר מרביעית לבעל הותים : וזה אומר ארבי' גדלה יחלוקו בנמר' מוקי' לה כגון סטוק' כהר הותים עכ' גושיה דהיכו' עם הקרקע סביביותיה' שהן יבולות' להיות על ידו ומפי' כן הם פטורים מעבד' וכל שלם שנים הראשונות הוא דיתלוקו דאע' דקרקע של זה מנדל'ן גונו אי לאו גושיה'ן לא היה מני' אכיל' מניהו ממש גדלה אבל

לאמר

לאחר שלש הכל לבעל הקרקע דאמר ליה אי אכא כטעי לאחר שלש טעמי לא היה אכילתא: ו המשכיר
 בית למכרו קמט בימות הנשמים אינו יכול להניאו מן החג ועד הפסח: ונמות החמה שלשים יום כלגור
 אם בא להניאו קודם הפסח כריך שידיענו שלשים יום מיעות החמה דהינו מטו באלול שמשם שלשים
 יום עד החג שהיו התקלת ימות הנשמים ואם לא הודיענו מטו באלול אינו יכול להניאו עד הפסח וממילא

שמעיקן שהמשכיר בית קמט
 בימות החמה כריך להודיע
 שלשים יום קודם שיניאונו:

ובכרכים שהכל כמשכים סם
 לגור והכתים אין מנווין לשכור
 כריך להודיע י' חדש קודם
 יציאתו כין בימות החמה כין
 בימות הנשמים וכש משכיר

כריך להודיע כך שוכר כריך
 להודיע כעירודת ל' יום וככרכים
 י' חדש ואם לא הודיעו אינו יכול
 לבאת אל ביתו לושכרו: של
 כחתימו ושלכבשי שלש שתי מפני
 שהקין מרובה לזמן ארץ והכל
 כרש'נ: ז וכגד שכולני

בואת הדלת ותנחבו ארזו כקורת
 האסקופא: הוכל של בעל הבית
 וכגון שבעשה זבל מתודי דאתי
 מעלמא דאי מתודי דשוכר הוכל
 של השוכר: הינא מן התכור

אפר ובעשה זבל: ח כתעברה
 לשוכר לא ירבה לו שכר חדש
 שהעבור בכלל שכה: מעשה
 כצטורי בגמר פרוך מעשה לסתור
 דהא רישא תנא או כלה דשוכר
 או כלה דמשכיר ומיינע מעשה
 דיתלוין ומשכי מסורי ממסר

חבירו וזו אומר יתי גדלו וזה אומר ארצי גדלה יהלוקו ו
 המשכיר בית לחבירו בימות הנשמים אינו יכול להוציאו מן החג
 ועד הפסח בימות החמה שלשים יום ובכרכים אחר ימות החמה
 ואחר ימות הנשמים שנים עשר חדש ובחנות אחר עיריות ואחר
 כרכים שנים עשר חדש רבן שמעון בן גמליאל אומר חנות של
 בחומים ושל צבעים שלש שנים ז המשכיר בית לחבירו
 המשכיר חייב ברלת כגור ובמגעול ובכל רבר שמעשה אומן
 אבל דבר שאינו מעשה אומן חשוכר עושהו חובל של בעל הבית
 ואין לשוכר אלא היוצא מן התגור וכן הכירים בלבד ח

המשכיר בית לחבירו לשנה בתעברה השנה בתעברה לשוכר
 השכיר לו לחרשים בתעברה היגרה בתעברה לבשכיר כעשה
 בעיפורי באחר ששכר מרחץ מחבירו בשנים עשר זבל לשנה
 מדינר זבל לחדש ובא בעישה לפני רבן שמעון בן גמליאל ולפני
 רבי יוסי ואמרו יהלוקו את חדש העיבור ט המשכיר בית
 לחבירו וכפל חייב להעמיד לו בית היה קטן לא יעשנו גדול גדול
 לא יעשנו קטן אחד לא יעשנו שנים שנים לא יעשנו אחד לא
 יפחות מחולבגת ולא יוסף עליהן אלא מרעת שניהם

פרק ט

המקבל שדה מחבירו מקום שנחגו לקצור
 יקצור לעקור יתקור לחרוש אחריו יחרוש
 הכל כמנחה הסדינה בשם שחולקין בתבואה כך חולקין בתבן
 ובקש כשם שחולקין בין כך חולקין בכורות ובקנים ושניהם
 כמסקין את הקנים ב המקבל שדה מחבירו וחיא בית
 השלחין או בית האילן יבש המעין ובקצץ האילן אינו כגורה לו
 מן חבורו אם אמר לו חבור לי שדה בית השלהין זה או שדה בית

האילן

והכי קתני ואם אמר לו נשכים עשר והכזו לשכה מדינר והב למדש יתלוין דלא ידעכי אי תפוס לשון ראשון
 או לשון אחרון ומעשה כמי כזואין הלכה כרשב'נ וכדי יוסי אלא הלך אחר פחות שכלשוכו וקרוב בחזקת
 מדה קומא לשיכ'כלו למשכיר בין שהיה לשון ראשון שמונתין שהיה לשון אחרון פחות: ט חייב להעמיד
 לו בית קומא גדול לא יעשנו קטן כ' והיא דהראה לו בית ואמר לו בית כזה אינו משכיר לך אבל העמידו על
 הבית ואמר לו בית זה אינו משכיר לך וכפל אינו חייב לכמות ואם אמר לו בית קמט יעמיד לו מקום שיקרא
 בית כין גדול כין קטן:

המקבל

שדה באריות למחצה לשליש ולרביע או בחכירות ככך וכך כורין לשנה: לחרוש
 אהרה אחר הקנינה או העקירה כדי להפוך שרשי של עשבי רע' שבו יומותיו: בקנים
 המעמידים את הנפטים: ושניהם ממסקים את הקנים מה טעם קאמר מה טעם חולקים בקנים לפי
 שניהם ממסקים את הקנים המדשים בכל שכה: ב בית השלחין קרקע יבשה שאין לה גומי'ים:
 אובית האלן ובשיל האלן היא חביבה על האדום שמוטל חלק בעיריות כלל טורח: יבש המעין שכה

ליבוי שפ

בבא מציעא פרק ט

שמענו משקיין אותה : מן חכירי אס קבלה בחכירותך וכך כרוין למנה דמעקרא לא גלי דעתיה דמשום שפיין או אלן טפילה בחכירותה : חכור לוי בית השלמין וזו גלי דעתיה דנשכיל שהיא בית השלמין טפי לש מחכרה ממנו : ג המקבל שדה למכרה לשליש ולרביע : הוכירה שלא חרש בה ולא זרעה : אס אוכרי אטענה בורה : ולא אעביד ולא אעשה בה פעולה הדאיה לה : אטלס כמעטא כפי מה שהיתה דאיה לעשתא אס היתה חורשה וזרעה כראי :

ד ולא רנח לככש לכקית התבואה מעשכיל רעיש סמתישים כח הקרקע ומעכבין התבואה מלעלות : מה אפתי לך אס יתגר חלקי והעשבים מכמישי הסבלין אתן לך חכירך כך וכך כרוין שפסקי עמך : ה המקבל שדה מחכירו למחאל לשליש ולרביע כארס ולא עשה תבואה אלא מעט ואלו הארס : למכור מלהתעסק בה עוד שפיין סה כדו טרמו : אסיש בה כדו לעשות מתבואתה פרי שיש בו פדו לכמות הרמת שזורים בה התבואה והא קרום לסאיתם : חיוב לטפל בה בעל דכחו : מה קנה ככרו אין קנה וזו ראיה שתייה שדה גדולה נשעור כרו ושדה קטנה נשעור כרו וזו דומה טפולה של שדה גדולה למעול של שדה קטנה : אס יתגב כדו בעיל כלום כמעשה שור בה חיוב לטפל בה ואין הלכ כדו :

ה המקבל שדה מחכירו לרעה שעורים לא זרענה השים השי' הרענ' שעורו רשבג אוסר תבוא לא זרענ' קטנית קטנית יזרענ' תבואת רשבג אוס' ט המקבל שדה מחכירו לשני כועשו' לא זרענה פשתן ואין לו בקורת שקסה קבלה הימנו לז' שני שנח ראשונה יזרענה ששתן ויש לו בקורת שקסה : ו המקבל שרת מחכירו לשבוע אחת בשבע סאות וזו חשביעית מן המין קבלה הימנו שבע שנים בשבע סאות וזו אין חשביעית מן הכנין : יא שכיר יום גובה כל הלילה שכיר לילה גובה כל היום שכיר שעות גובה כל היום וכל הלילה שכיר שבת שכיר חרש שכיר

וכך כרוין ומכרת מדוכה שאכ' חנה או כשתרפו רוב שדות של אותה מדוכה או אותה בקעה : אינו מכנה דאחר לו מולך גרם : כיון כך וכיון כך אפי' היא מכת מדוכה אינו מכנה שעל המעו לא נזרה נזרה : ו ולקית שהיו החצוי מדופז : כותן לעשרת כורים שפסק עמו מחטין שדופות הללו ולא מני האך אחר ליה חטים יפות קא בעיכו מיכין : ח המקבל שדה מחכרו לזרעה שעורים בחכירות כך וכך שעור' או חטים או מעות : לא יזרענה חטי' שהחטים מכמישו הקרקע מן השעורים : ורשבג אוסר שקסה לקרקע כשזרעים אותה שבה ממוין וזה ושבה ממוין אחר ונעבין פסק הלכה הכל לפי הקרקע ולפי המקום אס התנה עמו בדבר שנוכחם הקרקע מעט אינו יכול לטות ולזרוע דבר שמכחיש הרבה ואיפכא שרי : ט לשני מועצות פחות מעטנה שנים : לא יזרענה פשתן שזרע פשתן מכחיש בארץ הרבה ושדשו כארס בקרקע עד שבע שנים : ואין לו בקורת שקמה עין שאכס של יצר הוא וקובצים עבדיו לקורות הכנין והן חוזרים וגדלים וכמות מעט שנים אין בעשיית קורות הילכך קבלה לפחות מעט שנים לא יקוין קורות שבה דלאו אדעתא דקורות כחית דנשכים מועפות אינם חוזרי לקורות : אכ' קבלה למכור שנים שבה ראשונה וזרעה פשתן וקוץ שקמה שבה : יא שכיר יום גובה כל הלילה שלאחריו שפארי' לא תלין פעולת שכיר אתך עד נוקד ואי אפשר ליה שכתוב לילה ערב שכיר אין שכירו משתלמת אלא כמות דכתי' כשכיר שנה בשנה ודרשינן קנים שכירות של שנה וזו משתלמת בתמלת

בבא מציעא פרק ט

כב

בתלמי שנה אחרת אלמא לא משתעבד ליה לשכיר יום עד שקיעת החמה וכי כתיב לא תבא על כרסך בשכיר לילה תוקמיה שנסתעבד לו לכך משכלתה שכירותו וכן לא תלין כמי לא תוקמיה בשכיר לילה דהא לא משתעבד ליה עד הכרך : שכיר שעות גובה כל היום וכל הלילה הכי קאמר שכיר שעות יום גובה כל היום שכיר שעות לילה גובה כל הלילה : וכן איהו שכלתה שכירותו לכרך : וא ביום

בבא כל היום וכיון ששקעה חמה שכיר עליו : ויבא כלילה שכלתם שכירותו כלילה גובה כל הלילה וכל היום דכיון דמסכה פעולתה משתחך הוה ליה שכיר לילה ואינו עוב עליו בכרך עד למחרת בשקיעת החמה : איהו שכר כהמה זאחד שכר כללש דמתיב לא תלין פעולת שכיר א אתך כל שפעולתו אתך : ואפי כהמה וכלל : לא תבא שכיר עובד עליו דכתיב אתך לדעתך שלא מדעתו : כתיב מאכלו והצמיתו אכל חנוני ואמר לו תק לפעול ויהי דיכר פירות ואינו מ אשלים או איהו למלכתי תק לו דיכר מענת אינו עובד עליו דכתיב אתך ולא שהמהו אכל חנוני : שכיר כוונת שכר וכוטל משום דבעל הבית טעוד בפעולת ולפעמי' סבור כתיב והוא כל כתן שקלוה לשכונה מנה ושדויה א אשכיר : שלא כוונת אע"ג דנה

שכיר שנה שכיר שבוע ישא ביום גובה כל היום וצא כלילה גובה כל הלילה וכל היום : יב אחד שכר ארם ואחד שכר בארם ואחד שכר בלוי יש בו משום כיומא התן שכרו ויש בו משום לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר ואימתי בוסן שתבעו לא אבער אינו עובר עליו הסתחו אצל חנוניא אצל שולחני אינו עובר עליו שכיר בזכרו נשבע ונטול עבר וסנו אינו נשבע ונטול אלא אש עדים שנתעו בזכרו הרי נשבע ונטול גר תשוב יש בו משום כיומא התן שכרו ואין בו משום לא תלין פעולת שכיר אתך עד בקר : ו הכולה את חבירו לא ימשכנו אלא בבית דין ולא יכנס לביהו לישול משכנו שבאמר בחוץ תעבוד הרי לו שני בלים נטול אחד וסניח אחד וסחור ארת הבר כלילה וארת הסחורישיר ביום ואם כרת אינו כחור ליורשו רבן שמעון בן גמליאל אומר אף לעצמו אינו סחור אלא עד שלשים יום ומשלושים יום ולהלן סוכרן בבית דין אלמנה בין שהיא עניה בין שהיא עשירה אין ממשכנין אותה שבאמר לא תחבול בגר אלמנה החובל את הירחיים עובר כשאת לא תעשה ותיב משום שני בלים שבאמר לא יחבול ריחיים ורכב הא ריחים זרע בלבד אמרו לא כל דבר שעושים בו אוכל נפש שבאמר כי נפש הוא חובל :

פרק ו

הבית והעליה של שני שנפלו שניה חולקי' בעצו ובאבניו בעפר ורומא יאילו אבני העשווי להשתב' אם

טרוד בפועלו כי מטא זמן חזקה רמי אכפשיה ומדכר ולא חסיד בעל הבית שהוא עינר על כל תלין : גר תושב שקבל עליו שלא לעבוד עבודה זרה ואוכל כבלות אין בו משום לא תלין דכתיב בדישא דקרא דקרא דקרא ולא גר תושב : יג העלמה את חברו והגיע זמן ולא פרעו לא ימשכנו לקח ממנו מסכון בעל כדמו ואפי' כשן אלא על ידי עליה ד' שיקח ממנו דרשות ד' : ולא יכנס לבימ אפי' שלום ד' לא יכנס לבימו וכל שכן ד' עמו : היה לו שכי כלים וחובו כנגד פניהם ועשכנו בשניהם כוטל אחד ומחור אחד בשעה שהוא נריך לזה ומיירכו ויעבד השכי אכלו כדמפרש ואזיל : מחור את הכר כלילה זאת המהירס ביום : מתי הלוח אין משיב העבנו ליורשים שאין כאן ענות השבת העבנו דהשכ תשיב לו את העבנו כתי' לו ולא לירוש : עד שלמי' יום זמן ד' ואין הלכה כד' : בן שהיא עניה בן שהיא עשירה וכ' מסיח דאי' למאן דאמ' עניה הוא דאין ממשכני' שמתוך שאתה נריך להחזיר לה והיא ככנסת ותנאה אכלך אתה משיאם : מס רע בשכנותיה אכל עשייה דליכא למימר הכי אימא ממשכנין קמ' האי תנא דכתיב לא תחבול בגר אלמנה אחד עניה ואחד עשירה כשטמע : משום שכי בלים העליונה דכך והחתונה דחיס :

הבית

הועליה של שנים הבית של אחד ועליה של אחד : שניהם חולקים לפי שאין ככר אלו אכנים של עליין ואלו אכנים של תתון : ודואים אלו אכני' הראויות להשתכר שאם נהבס הבית מיחדו וכפל תהתי' יש לדעת שהתמנו' וכברו ואם עליונו של כ' תנפל להל' ומי' הדפס העליונו' וכברו שכלו מעקים גובה והתחנות שלימות שכלו מעקים כמו דוים דתג' שכי' מולקי' גוירי : שפ' הכות' כלילה

בבא מציעא פרק י

ושנו את האבנים מיד וליכא למיקס אי כחכסא כעל ותתתא חתכור אי כחכטה כפול ועלייתא חתכור :
מקבת חכבו והן שלימות כוונתן וכוונתן כעל טועין בק: מהן שהיא אמת ונקבת אומר שאינו יודע שכיין
שהיא מורה במקבת הוה ליה מחוייב שכועה דחוריתא והויכו יכול ליהכעובל המחוייב שכועה ואינו יכול
ליטבע משלם אבל אם חמר על כלן איכי יודע ישבע שהינו יודע ויחלק עם חנרו כושה : כ הנית
ועליו העשכיר לחכירו עליה

אם היה אחד כחן ככיר כקצת אבניו נמשלן ועולו לו כן החשבון •
ב חבית והעליה של שנים נפחתה העליה ואין בעל חבית
רוצה לתקן חרי בעל העליה יורד ודר לבטח עד שיהקן לו ארת
העליה רבי יוסי אוסר התחרון גוהן את חתקרא והעליון ארת
המעויבה • ג חבית והעליה של שנים שנפלו אכר בעל
העליה לבעל חבית לבנות והוא אינו רוצה לבנות חרי בעל
העליה בונה את חבית ודר בתוכה עד שיתן לו את יצאוהו רבי
יהודה אומר אף זה דר בתוך של חבירו צריך להעלות לו שכר אם
בעל העליה כפרח את העליונה ויושב בבית עד שיתן לו ארת
יצאוהו • ד וכן בית הבר שחוא בניו בכלע וגירה אחרת
על גביו ונפחת חרי בעל הצינה יורד וזרע לבטח עד שיעשר
לבית בדרו כיפח הכותל והאילן שנפלו לרשות חריים והאיך פטור
מלשלל נתנו לו זמן לקרן את האילן ולסרו את הכותל ונגלו בהרף
חוסן פטור לאחר חוסן חייב • ה כי שחיה כוהלו סכוד לית
חבירו ונפ' ואם לו חגיעוד אין שוכעו לו בשקב עליו אכר לו הילך
את יצאוהו ואינו אשול את שלי אין שוכעין לו השוכר את הפועל
לעשות עכו בתבן ובקש ואמר לו הן לו שכרו ואמר לו שול סרה
שעשית בשטרך אין שומעין לו בשקבל עליו ואם לו חילך שטרך
ואינו אשול את שלי אין שומעין לו הכותאי ובל לרשות חריים
חכועיא מוציא וחמובל מזבל אין שורין שיש ברשות חריים ואין
לזכרין לבינים אבל גובלן שיש ברשות חריים אכל לא לבינים
חכונה ברשות חריים חסביא אבנים סביא והבונ' בונה ואם חייק
משלם

פעל בני ביתו ואמר לו עליה זו
שענ בית זה אינו משכיר לך :
וכפעתה עליה כחרכעה טפחים
על ארכעה טפחים דהשתא אם
כא זה להשתמש כעליה כרף ש
שישתמש חניו למעל זמניו למטה
ג ואין בעל חבית רוצה לתקן
העליה חרי כעל העליה יורד ודר
למטה לגמרי דהא שבעוד ביתא
לעליה ולא כפיין ליה לארז מצי
למעלה זמניו למטה : משעבה
טיט על טיט שכותכים על ס
התקרה רבי יוסי סבר מעויבה
אשווי גומות היא ואשווי גומות
על העליון לאשווי ורכנן סברי
מעויבה אחווקי תקרה היא ו
אחווקי תקר יתחתו כעל לאחווקי
והלכה כחכמים : ג חבית
ועליו של שנים בית של זה
ועליה של זה : אחר בעל עליה
לבעל חבית לבנות החומה ו
התקרה התחתונה המוטלים
עליו לבנות : כונה בית ותקרה
התחתונה שעליו ויושב בבית עד

שיתן לו יציאותיו ואחר כך יוצא מעמו וכוונה עליותו : אחר רבי יהודה אף זה דר לתוך של חכרו אם כן
הוא בעל העליה זו כושה מחזור לוי יציאותיו כמנא שדר כל הימים הללו וכתוך של חכרו ואף על פי שם
איכו חסד דהא כלאו הכי לא הוה בני לא עכל מקום זה כהנה שאלולי בית זה לא היה לו מקום לדור שם
מקבד זה כהנה וזה אינו חסר מידי : אלא כונה את הכל ומקרה את העליה למעלה וכל הנדוך לפ
יושב בבית התחתון דהוה ליה זה לא כהנה שדרי עליותו מוכנת לו לדור בה וזה לא חסר דהא לא הוה
בני לה ולא חייא ליה : ד בית הכד בית לפגור זתיס : וננה אמת על גנח זבית הכד של אחר
וננה של אחר ונפחת כחרכעה טפחים על ארכעה טפחים ואינו ראוי לזרוע כנתחלה : כפיין הקדה
עשויה כעגול כמין קשת ועליה יתן בעל הגנה עבר וזרע : פטור מלשלם דמאי היה ליה למעבד אגוס
הוא : כתבו לו זמן בית דין שלשים יום למתיר ולקמן : ה וכפל לתוך גיבת חכרו : הגישך
וכה בהן ופכה אותן לעגמן : אין שומעין לו אם אין זה רוצה אין קונה אותן ויחייב הלה לפנות : כתבן
ובקש לקטע לו משלו או משל הפקר : אין שומעין לו אף על גב דכלל דוכתא אית לן שיה כפך ככסף בני
שכיר איכו כן דלא תלן פעולת שכיר כתיב מאי דאיתי בהדיה משמע : המוציא מוציא והמוכל מוכל
כשה מוציאון מן הרפת לרשות הרבים והא מוכן הכושא לכול ואינו דשאי להשקותי סם : גובלס טיט
לתת

לעת מיד בכנין והנזכה מקבל הטוט מיד המניח וכונה: מתקן מומן בל"ה כל ל"ס ואינו חייב בכזקין ואין
 סלכ' כרסנב: ו שתי נכות של שני כבי אדם סמוכות וז' לזו האחת קרקעית גזיה ושאלה קרקעית
 כעוף: והירק כנתיב נזקף הנזכה סזון נזכה מוז: של עליין שהרי עפרו הוא ומשלו הוא יונק: של תחתון
 שעל אדרי היא מוכת: מתקן ששקיהו יכולים למחות שלט יהא ירק זה כאן עליין ליטול עפרו ותחתון
 למלאות גיבתו: דואל מהיכן ירק

משלם מה שהזיק רבן שמעון בן גמליאל אומר את מתקן הוא
 את מלאכתו לפני שלשים יום ו שתי גנות זו על גב זו
 והירק בינתיים רבי סאיר אומר של עליין רבי יהודה אומר שר
 תחתון אמר רבי סאיר אם ירצה העליון ליקח את עפרו אין כאן
 ירק אמר רבי יהודה אם ירצה התחתון למלא את גיבתו אין כאן
 ירק אמר רבי סאיר סאחר ששבתן יכולין לכתות זה על זה רואין
 סוכין ירק זה חי אחר רבי שמעון כל שחעליון יכול לפשוט ארז
 ידו וליטול הרי הוא שלו והאחר של תחתון

בשלמה מסכת נכא מניעא: ונעה כתמיל מסכת נכא בתרא

זה חי ממקום שהוא יונק וגרל
 ולו ינתן: כל שעליון יכול לפשוט
 ידו וליטול הרי שלו של כדקאמר'
 מאיר הוחיל ויעפרו הוא חי
 והאחר של תחתון דעליון נפיה
 אפקורו עסקר ליה לביה ד
 דתחתון שנכחו הוא לו לטול
 דשות' לכנס לתוך של חכרו ו
 וללקחו והלכה כרבי שמעון:

השוחפין שרנו לעשות
 ממיכ' כחצר

שאינה דין חלוקה מיירי שאין
 בה כדי ד' אמות לכל אחד מן
 השומעין להכי קתני שרנו ד'
 דמשמע דוק' שניהם רוצים אבל
 אין אחד מהם יכול לכוף את
 חכרו דאלו כחצר שיש בה דין
 חלוקה כל איכול לכוף את חכרו
 לחלוק והשת' אשמע' כדכו' שרנו
 לחלוק והחזיק כלל' מהם כדמי
 המנ' לו כפי מה שנתפשו כנכ'
 את הכותל' בחמנע שזה נותן
 מחלקו חצי מקום עיני הכותל
 וכן זה: גיול' אכני' שאינם משופ'
 ומתוקנו: גזית' אכניס' משופות

פרק א

השוחפין שרצו לעשות מחיצה בחצר בונין
 את הכותל באמצע מקום שנהנו לבנות גיול
 גזית כפיסין לבינים בונים הבל כמנחג המדינה בגיול זה נותן
 שלשה שפחים וזה נותן שלשה שפחים בגזית זה נותן שפחיים
 ומחצה וזה נותן שפחיים ומחצה בפסיסין זה נותן שפחיים וזה נותן
 שפחיים בלביני זה נותן שפח ומחצה חה נותן שפח ומחצה לפיכך
 אם נפל הכותל המקי' וחאכני' של שניהם ב וכן בגינה מקום
 שנהנו לגרו' מחיובין אותו אבל בכקעה מקי' שנהנו שלא לגרור
 אין כחיובין אותו לא אם רצה כונס לחוך שלו ובינה ועושה חזית
 מבחוץ לפיכך אם נפל הכותל הכקום והאבנים שלו אם עשו
 מרעת שניהם בונין את הכותל באמצע ועושין חזית סכאן ונכאן
 לפיכך אם נפל הכותל המקי' והאבנים של שניהם

ג המקי'

ומגדרות במנרה: כפסיס ארית שהוא חצי לבנה והוא טפח ומחצה והלבכה ג' שמי': הכל כמכה המדי'
 הכל לאתווי אתרא דהכיני' לעשו' מחינה בלולבי' נפני וענפי' עני' שענפי' כפי המכה וכלכד שתהא המחיצה
 ענה שלא יוכל אחד מהם להביט בשל' חכרו דהיוק דאיה שמייה היוק ועונה הכותל והמחיצה אין פחות
 מל' אמות: והמנין ג' טפחים סכותל הגיול כדריך טפח יותר מכותל הגזית בשביל דרשיי האכני' שכלורו' לחוף
 שאינן חלקות: וכפסי' זה כותן טפחים שענבי' כותל הכפסיס טפח יותר מענבי' כותל הלכני' לפי שחסיס
 ארית עכאן וז' ארית מכאן שהם ג' טפחים וטפח כאז' עכונית' עס טיי' ל' אצרו' וכיתל' העשו' ומלכבי' ביותן לבכה
 שלימה לענבי' הכותל שהיא ג' טפחים ואין כדריך טיט כאמצע: העקו' והאכני' של שניה' הא קמל' דהענ' דכסבל
 האכני' לרשות' דחד מניהו' אי' כמי' דקדים חד ופניכהו' לרשותיה מהו דתימ' להו' אדך המוניח' מי' כרו' עליו
 הראיה קמל': ב וכן בגינה הכי קאמ' וכן בגינה סתם כמקום שנהנו לגרור הוא ומחיובין אותו שלקח
 מקום עס לגרור: אבל בכקעה סתם הרי הוא כמקום שנהנו שלא לגרור ואין מחיובין אותו אלא אם רצה
 חכרו לגרור כונס בתוך שלו: ועשה לו חזית סימן להיכר שהכותל שלו והסימ' מפרס' כנמרח' טיט' ראש
 הכותל אמה כמיד' לגרר חכרו ולא לנד' שלו שעס' יטוח' גם חכרו מן הכד' שלו ויאמר' שהכותל של שניהם

בני בתרא פדק א

אם אכל כעטח לבד חכרו ואיכו טוח לתוך שלו היו טימן שהכותל שלו וחסו יקלפנו חכרו קלוט מידע ידיע
ועפין חיות מכהן ומכהן להודיע ששניהם עשו אחת : ג אין מחייבין אותו דכח לא אהני ליה מה
שעדין קרקע שלו עתה אכל חס גדר את הרביעית דהשתא ודאי אהני ליה מחייבין אותו לשלם ממש
עמו קיבוץ אכל לא חסו ויחיתו דאז ליה לדידי סני לי כמתיב טל קני ואי אטעי כיניאה טל גדר אכסא
טגלגלין עליו את הכל סמית

ג המקף את חבירו בשלש רוחותיו ונדר את חרמיו

ואת השטח ואת השלישית אין סחיבין אותו רבי יוסי אמר אבסי
עכר ונדר את הרביעית טגלגלי עליה את הכל . ד כותל
חצר שגפלו מחייבין אותו לבנותה עד ארבע אמות בחזקת שטח
עד שיביא ראיה שלא נתן בארבע אמות ולכעלה אין כחיבין
אותו מסך לו כותל אחר אף על פי שלא נתן עליו את החיוב
טגלגלין עליו את הכל בחזקת שלא נתן עד שיביא ראיה שנתן

ה כופין אותו לבנות ציט שערי חלות לחצר רבן שמעון בן
גמליאל אומר לא כל החצירות ראיות לבית שערי כופין אותו
לבנות לעיר הויסא ודלתים ובריח רבן שמעון בן גמליאל אומר
לא כל החצירות ראיות לחוסר כסות יהא בעיר ויהא באנשי
העיר אב חדש קצה בה בית דיהא חרי חותם באנשי העיר מידע
אין חולקין אלא החצר עד שיהא ארבע אמות לזה וארבע

אמות לזה ולא את חשדו עד שיחא בה השעה קבין לזה
קבין לזה רבי יחורה אומר עד שיחא בה השעה חצי קבין לזה
וחשעה חצי קבין לזה ולא את חגיכה עד שיחא בה חצי קבין לזה
וחצי קב לחר רבי עקיבא אומר בית רובע ולא את חשרקלין ולא את
חסורין ולא את השוכן ולא את השלית ולא את המדחן ולא את
בית חבד עד שיחא בהן כרי לוח וכדי לזה חז הכלל כל שיתקן
ושסו

דני למעלה דכיתלית בהגבה דהאיך : דחזקת טל נתן אכס בא דהאיך
ועשמו לדין לאחר שמצד את כותלו דאזן אותו לו תן חלקך כמה שהגבתו אותו זה אותו כתיב חלקי
איכו באמין לא בעדי שאין מעט זה גלוי ועד שחייבוהו לך איכא עשוי ליתן : ה כופי אות ואת כן החצר
שאיכו רונה לסייע לכוני החצר לבנו לחצר כית מעד להח סומ הפתח יושב שם ככל וסרחי את בני דשו הרבי
מלהניח בחצר ודלת לא יציר החצר : ו כל המדר דראוי לבית מעד חצר שאיכו סמוכה לפרו הרבי חייבה דאז
לכי מעד ואין הלכ כרשבג דאפי שאיכו סמוכה לרשו הרבי ומי דדחקו רבי ועילי טובא : ז כל העיני דאז
לחזו מעד שאיכו סמוכה לכוכל האויבי איכה צריך לחומה ואין הלכ כרשבג דאפי איכה סמוכה לכוכל האויבי
צריך לחומה דומי דמקור ואתו גייס : יפה כחכמי העי לשאת עמם בעול : יב חרס והאדכ דנידי יהוה עליו
ל יוס : יג אין מולקי את החצר אין אחד מן השותפים יכול לכופ את חכרו לחלוט החצר עד שיהיה בו ארבע
אמו לכל אחד מן השותפים חוץ מן הפתחי שכל בית שחצר צדיק לפני פתחו ארבע אמות לפדק משא מעל
חמורו חוץ מאותן ד אמו כרין שיהי בחצר ד אמות אחרו לכל אחד מן השותפים לארא תשמישי דאז יהיה כחצר
דין חלוקה : דאז או טחאי קטין מור כי אתרו וחזר כי אתרו ולא פליגי באתרו דרי היתה עשה מנאזם שיש
בת ט חני קבין כשהיה בת תשע קבין באתרו דהכ : בית רובע מקו לרועה דרובע הקב וכסא סכלב אן
דין חלוקה בקרקעו העירוהו להרשו ולרועיה לא חכי ישאר לכל אחד מן השותפים קרקע כרו עבודת יוס אחד
בשרש חרש וכוונת כן : שורן וטרקלין מבי כליטו הן : כרי לוח וכדי לזה כדמער ואזי סלאה שהלכות וישאל
כל אחד חלקו יפה בחלק כל איז טעס מקו דאזי שיקר ערקלק איז מרן מי שאר כקמא טסיה בבלי : כח

בצא פתרא פתק ב

כד

שאינן שניהם רוצים אין יכול האחד לכופ את חברו לחלוק על כרחו אבל יכול לכופו לעצמן גוד או אגוד כלומר
 קנה חלקיו או עכור לו חלקך כמה שהוא שנה: וכענין הקדש תורה כתיבם וכתיבם לה יחלוקו ודוקא כשהם
 בכרך אחד אבל בכרכים הרבה כל ספר נפטי עצמו אם רנו חולקין:

לא יחפור

כד עגול: שיש ארץ וקצר: מערה מקורה בקיוריו: וכברכת הכוכבין מפירה מרובעת
 ומי נשמים מתקבצים בה עשויה
 לכבס בגדים: אלא אם כן הרחיק
 מכותלו וכותל כדור קאמר וכותל
 הכור עבוי חין פחות מע' טפחים
 מצא מחלל כדור לחלל כדור של
 חבירו עשה טפחים ואסור לאדם
 לבאוך אח' חין הכו' לכוף המזג
 שלו נשוא לא ח' הרחיק השעור
 הראוי ואעפ' שאין לחברו חס כות'
 שאין ימלך חכרו ויבנה צד המזג
 שלו וכעצ' זה מניין: ועד כבוד
 אתכותלי חפירת: הגפת פסולת
 היותם לאחד עניננו בני הכד:
 הסלעים אכזבים שהאוד יוכא מהן
 שכל לו קשים לחומה ומרפין את
 הכותל ולא בכותל כדור קאי ה'
 השת' : ארעס קשים לבטל
 שמשל' ימים את התקצוב ויעצן
 עמר ישת' יאמ' שמעתי' ארעס
 שאין רעיש כגון שחורש ל' ארעס
 קשה לכותל: מי רגלים שמשמס'
 את הלכתי שהן של טיט יבס לכך
 המטיל מים סמוך לכותל עשו
 מלככים צריך להרחיק ג' טפחים

שכמו עליו חולקין ואם לאו אין חולקין אימתי בזמן שאין שניהם
 רוצים אבל בזמן ששניהם רוצים אפילו בהפחת סבאן וחלוקו
 וכתיבי חקדש אף על פי ששניהם רוצים לא יחלוקו

פרק ב

לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו ולא
 שיח ולא מערה ולא אמת המים ולא נברכה
 בובסין אלא אם כן הרחיק מכותל חבירו שלשה טפחים וסר בסיד
 כרחק את הגפת ואת הובל ואת המלח והאית הסיד ואת הסלעים
 סבורה של חברו ג' טפחים וסר בסיד כרחק את חורעים ואת
 המפחישת ואת מירגלים מן הכותל ג' טפחים וכרחיקן את הרחים
 ג' מן השכב שהן ר' קן חרכב ואת החבור ג' מן הכלי' שהן ר' כן
 קטפת' ב לא יעמיד אדם הנור בהוך הבית אלא אם כן יש
 על גביו גובה ארבע אמות היח כעמידו בעליה ע"ך שיהא החתיו
 מעובב ג' טפחים וכבירה טפח ואם כווק משלם כה שהווק רש' או'
 לא אכורו כל השיעורין האילור אלא שאם היוק פטור שלשלם
 ג' לא יפתח אדם חנות של נחתומי' ושל עבוען תחת אוצרו
 של חבירו ולה' תפת בקר באמת ביין חתירו אבל לא רפת בקר
 חנות שבחצר וכול למחורת כידור ולומר לו איני יכול לישן סקול
 הנכנסין ומקיל' היועצין עושרה כלים יוצא וסוכר בהוך השוק
 אבל איני יכול לבחית כידור ולומר לו איני יכול לישן לא מקור'
 הפטוש ולא בקול הרחים ולא בקול חתינוקות
 מי שהיה כותלו סמוך לכוהרל חבירו לא יסמוך לו כותל'

אחר

וכותל של אכמים מרחיק טפח ושל אבן קשה כגון נוכח' אינו כריך להרחיק כלל: הרחיקו קשי' לכותל' ממכדי'
 את הקרקע בגבול חביתין: מן השכב היא הרחים התחזקה: הרכב היא העלי' הרוכבת על זו והיא
 קצרה טפח מן התחתית: מן הכול'ו בסיס שבוי' מטיט ואכז' שמושי' התבור עלי' והוא רחב מלמטה ועד
 מלמעל' ושפה העלי' של כול'ו שעליה התבור וישב היא כעדת התבור וכריך שירחיק בסיס זה מן הכותל ג'
 טפחים מתחתיתו שהן למשפתו העלי' לפי שהכל התבור מניין לכותל: ב גובה ר' אמו חלל משי התבור עד
 התק' כדי שלא יחשו האוד בתקל: עד שיהא תחתיו מעוב' טיט על טיט ג' טפחים' שלא תבדע תקד תחתונה
 של עליה ועל גבוי' ג' ר' אמו: וכביר' ששפת' קדל על חללה ואין עושי' בתוך היבן גדול כמו שעושי' לתבור:
 ואם היוק אחר שהיו סס כל השערי' הללו משל' מה שהיו' ואעפ' מעכב' עליו ככל השערי' הללו שמה' ודלוק
 בתים ויין לו מה לשלם ואין הלכ' כעש': ג בנין התירו שהעצן היו' מן החכ' של כתימתו' ושל צבעו' אינו
 קשה ליי' שהחוס משכית ליי' שבאי' וכמקום שידוע שהחוס מניין ליי' אף תרת' אודר של יין לא יפתח חנות של
 צבעו' ושל כתימתו': חסו שבח' אף מבני' חדר שבא לפתח חכו' כח' כני' הח' מעבב' עליו: ולא מקול התבוקין
 של בית רבן ועצב דקול הבא ממו' אחר' הוא לא מני' מני' מני' גדול' תר' יואדיר' ואם אינו מל' התבוקין' תר'
 לא אומרו' או השבן או תשבורת מני' מחו' ולמו' לו אינו יכול לישן מפני התבוקין' שככב' וי' צאי': ד מי
 שהיה כותלו סמוך לכותל חבירו כמין ג' אם וכל לעשו' כותל' שני כנגד כותל חבירו עד שיש' ה' כותל' כיוון בית

בבא בתרא פרק ב

הרי חכמו מעצב עליו עד שירחיק ממנו ד' אמות כדי שיהיה מקום בין שני הכתלים רחב ויוכלו להם
בזרעים שדריסת הרגל כקרקע הסמוך לכותל מחזקת יסודות הכתלים ומעמידה אותם: ודוקא בכותל
גיכה חוץ כותל חצר שנעדר מדשה ללא דשו זה רבים ולא נתחוק הקרקע כל זרעו על ידי דריסת הרגל
אבל ככותל חצר שנעדר ודשה סמוך ואינו כדיון להרחיק וכן אם לא היה ככותל חכמו ד' אמות או יותר יתיר
גדיל הרחיק שכותל שהוא פחות

אחר אלא אם כן הרחיק ממנו ד' אמות וחזרונו מלמעלה וכלמסק
ובגנן ארבע אמות ה' מרחיקין את הסולם סן השוכן
ארבע אמות כדי שלא תפסוף הנכסה ואת הכוהל כן הסודחלה ד'
אבות כדי שיהא זוקף את הסולם מרחיקין את השוכן סן העיר
המשים אמה ולא יעשה אדם שובך בתוך שלו אלא אם כן יש לו
חמשים אמה לכל רוח רבי יהודה אוכר בית ארבעת כורין כלא
שגר חיונה ואם לקחו אפי' בית רובע הרי הוא בהזקתו ו

גיפור הנכצא בתוך חמשים אמה חרי הוא של בעל השוכן חץ
מחמשים אמה חרי הוא של מוצאו נכצא בין שני שרבות קדוש
לוח שלו קרוב לוח שלו סחמה על סחמה שציוחם יחלוקי ו
מרחיקין את האילן סן העיר עשרים חמס אמה וכוורת
ובשקמה חמשים אמה אבא שאול אוסר כל אילן סרק חמשים
אמה ואם העיר קרסה קוצץ ואינו ניתן דמים ואם אילן קדם קותף
ונותן דמים ספק זה קדם וספק זה קדם קוצץ ואינו ניתן דמים ו

ה' מרחיקין את גורן קבוע סן העיר חמשים אמה לא יעשה
אדם גורן קבוע בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמשים אמה לכסף
רוח ומרחיק בנטיעותיו של חבירו ומנירו בכדי שלא יאקו ו
מ' מרחיקין את הנבלות ואת הקברות ואת חבורי
סן העיר חמשים אמה אין עושין בורסקי אלא למזרח העיר
רבי עקיבא אוסר לכל רוח הוא עוצרה חוץ מסעברא ו
מרחיקין ו

ותערה את היובי: ומחלה הוא נכד גדול המוכח על אורך הכותל ושמוי הגג זנים לתוכו ואם כותלו מהלך
על פני חצר חכמו ומחלה עליו כדיון להרחיק ממנה אם לא לכנו כותל כ' דה' ד' אמות כדי שיהא זוקף
סולם לעלוות ולתקן מוחלתו לכקויה מעפר ומכרורות הכותלים בה ומעצבים את קלוה המים: עממיקין את
השוכן מן העיר שהיובי מפסידו ד' רעובי הנכות: לא חכיש לו כ' שלא יפסידו היובי כשדה חכמו: בית ד' כותל
בית סוד לכל רוח והכור ל' באין ואין הלכ' כל יהוד: מלא שגר היובי: ורובת פרומתן כפעם אח: ואם לקח
כמות שהוא עם הקרק אפי' אין לו כל סביבו לא בית רובע הקב הכי הוא במקומו שהרי היוזון בו הראשון
כך: ו' כפול גוזל הנמבא בתוך ד' אמה של שוכן: בין ב' שוכב' בתוך ד' לשניה: ו' מרחיקין את האילן
העיר לפי שני הוא לעיר כשיש מרחק פניו לפניה: הריב ושקמה ענפיה מ' ריו: ולא כרן גנאי הוא לעיר:
ונותן דמי' מי שהעיר שלו: ספק קוצץ ואינו ניתן דמי' דכיון דלוי' דמי' רבין זה קדם ורבין ה' קדם קוצץ לא חר
שקץ אחרי ליה לבעל האן אייתי ראי' שהאן קדם ושקול: ה' גרן קבע גורן שיש בו כדי גדול שיכירי אומי
ברח קדיו גורן קבע ושאין הכרי גדול ואין בו לזרז המון כרחת לא הדוח מכשכ' ככרי והמוזן כרף יליו קמי
גורן שיכירי קבע: כ' אמה מפני המון שמוזין את בני העיר כשהו וזה: ומגורו של חבירו יר הוא מרישה
שחוששים כיוות הקצן כדי שיוותי: שרשי הקוצני והעשנים: כדי שלא יזיק ויה' ששם קאמה טעם מההין
מנטיעותיו של חכמו ומנירו כ' אמה כדי שלא יזיק המון לנטיעותיו ולכידו שהוא נכסה וכל ויקלקל הכי
ויכיש הכטיעו: ט' את הכלכל ואת הקדור מ' רוח רע: הקדורסקי מקום עבוד העורו: לא למזרח העיר

בבא בתרא פרק ב

כה

אילן רוח מורח' קשה לא אב' באה לפורענו' אבל כשהיא באה כדרך היות תמה ומנכס' נכחת לפי' א' מביאה כרחה לעיר מן מערכה לכל רוח הוא ששה ומרחיק ל' אמה מן מרחק מערכו שהיונו עושה כל עקר מפני שמתגלגלים לאותה הרוח ששכינה במערכ ואין להלכה כרבי עקיבא: י' העשרה מקום שארי בו פשתן ומפסיד את הירקות הממוכות לו: וזאת הכרישין כרתי כלשון תלמוד והם מוזיקין לכלכלם הסמוכים להם: וזאת המדלל מן הדבורים שהוא

מפסיד הדבש ועושה אותו חריף וחד: ל' יוסי מעיד במדלל שיכול ל' מל' עד סאתה אומר לי הרחק מדללך מן דבורי הרחק ד' דבוריך ממדללי מפני שבאות ואוכלות פתיו מדללי והלכה כרבי יוסי: י"א זכחוב ובשקמה שרשיהן מרובין: כ"ג מלמעלן שאחד מהן מלמעלה כגובה שמוע' קד' והשבי בשבולו: כ"ד מן הנד בקרקע שיה: ונתון דמוס דכין דכרשות נטע שאינו מוזיק מן גדול לא מייבונה חכמי לקוח כל' דמוס בשביל הויקא דהיוד: רבי יוסי אומר כו' והלכה כר' יוסי: י"ב סמוך לשדה הכבוד בין שדה לבין בין שדה לין: אלא אם כן הקדיש ממנו ד' אמות כדי עבודת הכרם ששכימוס את אלקותיו ל' היא נדיק להכני' מהרשת לתוך של הכרם וזכי מלי בארץ יבדל וכי' א' בה שיהרשת

י' ברחיקין את חשורה מן חירק ואת הכרישין מן הצבלים ואת החידל מן הדבורים רבי יוסי סתיר במדלל: י"א ברחיקין את האילן מן תבור כ"ח אמה ובחרוב ובשקמה חששים אמה בין מלמעלה בין מן הצד אם תבור קרסה קוצץ ונותן דמים ואם אילן קדם לא יקוצץ ספק זה קדם וספק זה קדם לא יקוצץ רבי יוסי אומר אף על פי שהבור קודמת לאילן לא יקוצץ שזה חופר בתוך שלו וזה נוטע בתוך שלו: י"ב לא ישע אדם אילן סמוך לשרה חבירו אלא אם כן הרחיק ממנו ארבע אמות אחר גפנים ואחר כל אילן היה גדר בנתים זה סמוך לגדר מבאן זה סמוך לגדר סבאן היו שרשים ויצאין לתוך של חבירו מעמיק שלשה טפחים כדי שול' יעכב את המחרישה היה חופר בור שיח ומערה קוצץ ויורד העצי' שול' י"ג אילן שחוא נוטע לשרה חבירו קוצץ כלא המירע על גבי המחרישה ובחרוב ובשקמה כנגד המשקולה בית השלחין כל האילן כנגד המשקולה אבא שאול אומר כל אילן סמוך כנגד המשקולה י' אילן שחוא נוטע לרח קוצץ כדי שיהא גמל עובר ורובבו רבי יהודה אומר גמל טעון פשהן או חבלי וזמורות רבי שמעון אומר כל האילן כנגד המשקולה ספני השומא

פרק ג

חוקת הבתים והבורות והשיחין והמעורות והשזוכות והמרחצאות ובי' הברין בירת השלחין והעכרי' וכל שהוא עושה פירות תדיר חוקתן שלש שנים כיום

ארוכ' אבל ככלל ובשאר ארצות שמחשתן קנרה כהרחתה' אמו' בני ודוקא כגפני' לגפני' ולכלו ללמות הוה דסני ככ' אמות אבל הכא לטיע שדה חלן סמוך לגפני' אפי' ככלל וכיוצא בה כד' להרויק ד' אמות: מעמיס ג' טפמי' בעל השדה שיבאו שרשי' אמות חבירו לתוך שדה ק' כגן בעומד ג' טפמי' ואינו מושט: והעני' מלו של בעל השדה והוא שיהיה המקום שמופר דחוק מחלן חבירו י' אמה או יותר אבל פחות מכן העני' לבעל האילן דעד י' אמה מוכן יבקי טפי לא יבקי: י"ג קונץ הענפים עד גובה מלא מרדע מלא יעכבוהו מלהוליד מחשמו ס: מרדע מלא דהכר: המדנו והשקמ' שכלן מרדע וקסה ל' שדה: כנגד המשקולה קונץ כל מה שנטעה לתוך שדה הו: משקולת מוט הכונים ההומה תול' בה משקולת של אכר: ואם בית השלחין הוא ארץ כמאה למס כל האילן כנגד המשקולת חסילו אינו הדוב ושקמה קונץ כנגד המשקולת שיה' ד' ע' לבית השלחין: כמה שאול אומר כו' ארשי' קאי' לאמר ת' קונץ מלא מרדע ואיבילו הוה ל' סמוך מן מחרוב ומקמה ואמר ליה אבא שאול כל חלן סמוך שחיינו עושה פירות קונץ כנגד המשקולת ואין להלכה באבא שאול: י"ד חלן הנוטה לרשות הרבים קונץ את הענפי' התחתוני' כדי שיה' הגמל עובר ורובבו: גמל טעון פשתן ואין נדיק לקיץ כדי גמל ורובבו לרובכ גחין וחליף תותיה: מפני שהמאה שח' ואהלו הענבים על כויתמן המת וכיוצא בה יעמא האדם העובר שם והלכה כת' הלכה:

הבתים מי שאכר שטרנו והביא עדים שהמוקן שלשה שנים ככל הנד דכתיב' במתבי' כאמן לומר שהם לקוחים כידו ולא אפרוין ליה איניע שטר מכירה שזכרה ל' דעד קדר כוויקין

חוקת

בבא בתרא פרק ג

עלת שנים מודדו חכים בשעריה טפי מתלת שנים לח מודהה ואמרין לשכנדו אם איתה דלא וכנתה הוסיף
לך למחול ולומר רבני שבי דפושטו ארבע לה להרעוץ בגלמונת והיה הדבר מנוגע לחובו והיה מזהר כשטר
דחברך חזרה חית ליה ופברא דחברך חזרה חית ליה ומדלת ממית אתה הוא דחפסדת: טובכות שגדלים נהם
יוכיס: בית הבדו שפוקרו כהם ויתס לעשות שמן: ביה השלחין עיטך שמעין כתיבו שמעין חותמו ממוז תמיד
עמה פירו תדיר וכל דבר שפוסה

פיוס ליום שרה הבעל חזקה שלש שנים ואינה כיום ליום רבי
ישכעאל אומר ג חדשי בראשונה וג באחרונה ושנים עשר חדש
באמצע הרי יהו חדש רבי עקיבא אומר חדש בראשונה וחדש
באחרונה ויום חדש באמצע הרי יהו חדש אבר רבי ישכעאל ברא
בשרה לבן אבל בשרה אילין כנס את הבוארו ככך את ויהיו כנס
את קייצי הרי אילו שלש שנים ב שלש ארצות לחוקה
יהודה ו בר חירדן והגליל היה ביהודי והחוק בנגל בגליל והחוק
ביהודה אינה חוקה עד שיחא עכו בברינה אחת אמר רבי יהודה
לא אמרו שלש שנים אלא כרו שיחא באכסמיא וחוק שנה וילבו
וידועו שנה ויבא לשנה אחרת ג כל חוקה שאין עמה
שענה אינה חוקה כיצד אמר לו מת אחת עושה בתוך שלו והחוק
אמר לו שלא אמר לי אדם דבר מעולם אינה חוקה שכבר לא
שנתה

פירו תדיר חוקו ג שני מיום יום:
עבדו ו חופ דקיימו ליה הגדרות
אין להם חוק וין קלם הדין יולסון
גדרות חוק וין קלם הדין יולסון
לכל בעלי חיים היו חוקה לתר
הוא דין להם שזם היו הדין
והעבד ידועי שהם של אדם חזק
וסכסכו בטיפו של אדם אחר וטען
זה שכנסו בבית לקוח: הם בודי
והרי אני מוחק כהם אין זו חוקה
שכן דרסה ללכת מנית לבית אצל
אם החוק העבד גשלי הוא חוקה
ואין כדך לשיב מוכרה: שדה
הבעל הנותפת מני גשמי א"ה כה

עשה פירות ליו טעם אחת בטנה חוקתה שלש שני ואיך כריכ מיום ליום: ר' שמעון אומר חדשי וכו' שיש תבואה
גדלה לך וחדשי כגון שיעוריה וטולת שיעול ויעדשי וכמנא חוכל ג תבואו בשמחה עשר הדם: ר' עקיבא אומר י
דבר גדול לשלשי יום כגון שהת יודקות לשיכך אם אכלה יד חדש הויה חוקה ור' ישועל כבר דחא כולת שנת
יודקות לא הויה חוקה לא בחבילת תבואה ופירות גמורין: ג דא כגדוק יח הדם לשדה הבעל כשדה הלכן טעם
פירותיה הלכן אין כפרק חזק לפיכך ג שנים: אבל כשדה האין פירותיה הלכן לפרקי עבדים כפרק אחר
וזהו כפרק אחר ויהו כפרק אחר ככס חת תבואתו וין של גפני ויחא את ויתנו וככס הת קיימו ליקט תאמי
יבסן והכסיין לביה וזו חוקה כללו הן ג שנים ואין הלכה לא כל עקיבה ולא כל ישימל: ג שלש ארבו
לחוקה שלש ארבו בארץ ישראל לחוקותיו מו לענין חוקה שחם החוק כחא ז חלו ה זכר ויהיה בעל הקרקע
באחת חין חוקתו חוקה לבי שאין שירות מבוית מו לו והעש שאין שעת מוחים וילחמכ גיית מוחים דמי
אם היה בעל הקרקע מויה לא היה מי שידוע לוה המחויק לשיכך היה דאין לוה המחויק ליהר כססדו
וכיון שלא מזהר הפסד: עד שיחא עמו במדוכה שיהיו שנים ביהודה או שניה בעבר הירדן והעש מזה כסד
אחת וזה בהרית דבין שירות וכוונת היה לו למחות וכיון דלא מיחה הפסד: חזר רבי יהודה וכו' קסד
ל יהודה דעשה דחוקה ללו מוס דער תלת שני מודהר חכים בשעריה טפי לח מודהר לא טעמא דחוקה
לרוביה משום דלא שניק אביה לחכלי ארעא דרדיה אפילו עשה אחת ושתק והאי דהרמיקו תלת שני כדי
שחם היה באכסמיא וכו' אבל אם היה עמו בעיר לחלמר הויה חוקה וכשלא ארנות הללו שאין שירות מבוית
תלת שני מ הא הויה חוקה ואין הלכה כר יהודה: ג כל חוקה שאין עמה טענה שיטעון למה מחויק
כשל הפירו אינה חוקה: הכס מחיות ירושה שהחויק בה ג שנים מכי ירושת חביו שהיתה של אביו כיום מוט
אן כדך עשה לברר און ביה ליה אביו ומיהו דליה בעי שראו חביו דר בויום אהיה החומי שממקי כלים
אין להח חוקה אם הם מוחים ככלי של אהים אין יכולי לטען לקוחים הם כדוי ואפי הם כלי שאין עמוין
להחיל ולהסיר והני מלי כשהכלי מכו נפסכו כיד החמוין הכל אם לא כמנא הכלי נפסכו כיד החמוין אלא
שלא אהר מן החוק וטען לחויין כלי מלי לחלך שנתת לך לתקן החוירה לו וטען החמוין אחת שהיה אכלי
אבל אתה מברתי לו לחויין החמוין כמנא דאין בעי חזר להחיל או החזרתי לך: וכן טען החמוין כך
פסקת לי בשכר הקנינו והלה אומר לא פסקתי אלא פמות אם הכלי מני כפסכו כיד החמוין בעל הכלי כאמן

היה

בבא בתרא פרק ג

כו

ואם אין הכלי מקוין בפניו כד האונן הרי האונן כאמן בצנורה ואפילו נסר לו כשדמים נמוגו דלוי בעי אמר
המורעני לך וזה שנתני שיש להן קרקע בשומעיו ואכל אחד מהן ג' שנים כל הפירות אצלה חזקה והכי נזיל דאי
בקרקע דין חזקה אבל אם יש בקרקע דין חזקה ואכלה חמיהן ג' שני' הויא חזקה האחרים שיוודו לקרקע
למכה לשלש ולרביע ואכל כל הפירות ג' שנים אינה חזקה וזמן באריותי כתיב אבותי יצאו כמו אפטרופוס על
הן אבל הארים שהורידו בעל

שנתת לי במתנה אביך ככרתי לוי אביך נהנה לוי במתנה חריו וז
חזקה והבא משום ירושה אינו צריך טענה האיסגין וחשותמים
והאריות והאפטרופין אין להן חזקה לא לאיש חזקה בנכסי אשתו
ולא לאשה חזקה בנכסי בעלה ולא לאב בנכסי הבן ולא לבן
בנכסי האב כמח דברים אחרים במחויק אבל כנותן מתנה
והאחזק שחלקו והסתויק בנכסי הגר ובעל וגדר ופרץ כל שהויה
חריו חזקה ד הוי שנים מעיזין אותו שאכלה ג' שנים
וגם צאו וזכמים משלמין לו את הכל שנים בראשונה ושנים
בשניה ושנים בשלישית משלמין ב' בימים ג' אחים ואחד כעשרת
עמם הרי אילו שלש עריות וכן ערות אחת להזכח ה
אילו דברים שיש להם חזקה ואילו דברים שאין להן חזקה הוה
מעמיר בה בה בחצי הכור ודברים ורחים וסגדל תרנגולין ונותן
זבלו בחצר אינה חזקה אבל עשה מחיצה להמתו גבוה ו' טפחים
וכן להגור וכן לדברים וכן לרחוים הנכנס תרנגולין לתוך הבית
ועשה מקום לזבלו עמוק שלשה אמה גבות שלשה חריו חזקה

שנתת לי במתנה אביך ככרתי לוי אביך נהנה לוי במתנה חריו וז
חזקה והבא משום ירושה אינו צריך טענה האיסגין וחשותמים
והאריות והאפטרופין אין להן חזקה לא לאיש חזקה בנכסי אשתו
ולא לאשה חזקה בנכסי בעלה ולא לאב בנכסי הבן ולא לבן
בנכסי האב כמח דברים אחרים במחויק אבל כנותן מתנה
והאחזק שחלקו והסתויק בנכסי הגר ובעל וגדר ופרץ כל שהויה
חריו חזקה ד הוי שנים מעיזין אותו שאכלה ג' שנים
וגם צאו וזכמים משלמין לו את הכל שנים בראשונה ושנים
בשניה ושנים בשלישית משלמין ב' בימים ג' אחים ואחד כעשרת
עמם הרי אילו שלש עריות וכן ערות אחת להזכח ה
אילו דברים שיש להם חזקה ואילו דברים שאין להן חזקה הוה
מעמיר בה בה בחצי הכור ודברים ורחים וסגדל תרנגולין ונותן
זבלו בחצר אינה חזקה אבל עשה מחיצה להמתו גבוה ו' טפחים
וכן להגור וכן לדברים וכן לרחוים הנכנס תרנגולין לתוך הבית
ועשה מקום לזבלו עמוק שלשה אמה גבות שלשה חריו חזקה

הסרוב

זה על זה : בלא דאיכה חזקה כמחויק בחזקה שיש עליה ערער שחכרו טועני גזולה היא כתיב : אבל הכותן
מת ה בפניו ואמר למקבל המתנה לך זמן וקנה כל הכך דאמרין לעל במתניתו דזין להם חזקה
מה חזיקו כשחזר מקבלו מתנה קמו ואין הנתיב יכול לחזור בו והאשה שכתבה או שזכרה לבעלה נכסיו מלוג
שלה מתחזיק בהן הבעל קנה ואפי' יכולה לומר כתיב דוח עשיתי לבעלי דזקא בככמי בן ברזל אי בקרקע
שיהיה לה בעלה כשיעסקה אחריו אין עובדה מכל ואין מתנתה קמה שיהיה לומר כתיב דוח
עשיתי לבעלי ומפי שיש לבעלה שייכות בהן אבל בככמי יליג שאין לבעלה בעקרון שום שייכות אינה
יכולה לומר כתיב דוח עשיתי לבעלי וכן האיש שזכר לאשתו מככמי אם העשית שקיתיה בהן האשה
אותן ככמים לא הוי טעויה אבל המכר קיים ויהי אותו הככמים לאשה והבעל אוכל פירות ואם היו
אותן מצעת טעויה אבל המכר בעל דאמר לגלוי וזו שהיו טעויה אבל אמרתי שאני מוכר לה :
והאחזק שחלקו והסתויק כל אחד מהן בחלקו אין יכולים לחזור : והחזיקו בככמי הגר שמת ואין
לו יורשים וכל הקודם להחזיק בככמי וזה : כעל עשעה דלת : ועדר עשעה חומה : וכפרן או
שפזן בה שפנה : ד משלמים בכיהם כל כתי יתי השלים שריהן בעל כליה כתיב לשלמה
שנים : שלשה אחים לכל שנה אח אחד ועוד עש האח שהוי אחד ועוד עש כלן הרי כון שלשה
עבדות דמיו דמסוד האוי לא מהיר האוי ולכך עד תן כפרה : והן עבדות אחת לענין הוייה שם
הזמן עש' שפזן בכיהן ואין כפרה וזמנים עד שיזונו עלי : ה שיש להן חזקה אם החזיק
בקרקע חכרו לענין זה שלשה שנים היא חזקה הוי חציה דמתו חציה היא תנא ביבד השותפים
קא מיירי לה קפדי אהרדי מהעמדת ביהא וכיבד בה וזמנים הכי לא הויא חזקה אהלו כי החזיק
להוי מלתא שלשה שנים אבל אם עשה מחיצה וכו' דכתיב האוי נושא ודאי קפדי אי שפזן לה שלשה
שנים ולא מיחה ודאי הויא חזקה וזמנים פירש דבשוק דקפיד חציה אב עשה שוהמו
מחיצה ולא מיחה לא יגר הויא חזקה אבל איש דעלמא חף על כי עשעה מחיצה ולא מיחה לא

בנה בתרא פרק ג

סוף חוקה עד לאחר ג' שנים : ו הירוב כבוד קטן שמתנים אותו בסוף כבוד הגדול ההולך על פני כל הגב : אין לו חוקה עם למצוא חוקה אם היה עם ערוכה ככל החזק לצדו לגמרי שלא ישכנו מה הגב למען חכרו אותו יכול שכר יש לו חוקה לזה שהיו מימי נגו שבוכים דרך חותו מרוב חבל אם בא להפכו שהיה מוכח לרוב דרומי ובא לתת אותו לרוב כפוני אין בעל המרוב יכול לעכב עליו דלאו מדי אפדיה ואין לו חוקה שהיה עמיד עמוד דכרותו מרוב מוסם שהטפה של גשמים זהו ממנו עד טפה כמוהו בנין כבוד מרלי : מוחלה כבוד גדול המחזיק כל אורך הגב והיו מלתא דקביעות לכך יש לו חוקה : כלם קטן ואינו קבוע ולא קשיד עליה אם מתן אותו למתן כבוד חכרו כדי לעגלו הו לגנו ולשוככו לכך אין לו חוקה : חלקן העצרות חלקן קטן שאין ראשו של אדם ככנס בנין אין לו חוקה ואי בנין בעל המרוב לבנות כנגד החלקן ולסתמו לא עמי בעל החלקן למכר החוקות בני ואיך יכול לבנות דה"ל האך לא כתפיו לא לפי שלא היה לו בני הייך ואף לו היה בני מצד ארס כששתתו היו מימי מצב עליו שלא

ו : המרוב אין לו חוקה ויש למקדמו חוקה הסוחילה יש לח חוקה סולם המצוי אין לו חוקה ולצדו יש לו חוקה חלק המצרות אין לח תקח ולצדו יש לה חוקה אי זו היא חלקן המצרות כל שאין ראשו של אדם יכול ליכנס לתוכה רכי הורח אוכר אם יש לה סלבן אף על פי שאין ראשו של אדם יכול ליכנס לתוכה חרי זו חוקה חזיוער טפח יש לו חוקה ויכול למחות בידו פהוה מספת אין לו חוקה ואין יכול למחות ז לא יסתח אדם הלוגותיו להצר השותפין לקח בית בחצר אחרת לא יפתחנה להצר השותפין לחצר השותפין בנה עליה על גבי ביתו לא יפתחנה להצר השותפין לא אם רצה בונה את החדר לפנים סביבו ובונה עליה על גבי ביתו ופותחת לתוך ביתו לא יפתח אדם להצר השותפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון חלון חלון היה קטן לא יעשנו שגבים אבל פותח הוא לרה פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון חלון חלון קטן עושה אותו גדול אחד ערשה אותו שנים ח ח אף עושיין חלל תחת רשות הרבי בודות שוחין ומערות רבוי עור מתיר בני שתהא עגלה מחלכת ושעונה אבנים אין סומיאן ויין גזישראלאות לרשות

יפתחו ואפי היה גבוה יותר מה אמו דמני חל עשא תשים מסבל סמוך לחלון ותביט בו ואלו שהכיוונו וסתמי אין לו חוקה : ולמדי יש לו חוקה חלקן שראשו של אדם ככנס בני אפי הוא למעלה מד' אמו לו חלקן העשוי לאורה ואפי לו הוא קטן יחד או חלקן שהוא למטה עד אמות כל אחד מן הלכות הללו אם הכיוונו וסתמי לו חוקה : וצדק אין יכול לבנות כנגדו ולסתמו הו חוקה למקדמו חזן מעשן ואכס ונית הכבא כלומר ריש דעשאלו השלשה אין להם חוקה אפילו החזיק בהם כמה שני חכל הייך דה"ל יש לה חוקה ולא בני מקום לבזוקין ג' שנים חלא מבי קאי חוקא בני שיכל לומר לבזוק ככר ידעת ככוק ולא מהית הווי חוקה : מלבן ככין עכחון ככין עשוקן חלמעה ואספוא חלמיה : זו עין אואיבן היונא מכתלו לחיוד חנר חכרו אם יש בו טפח או יותר יש לו חוקה ויין יכול בעל החצר לבנות כנגדו למתן חויו מחנה שהחזיק בו ויכול למחות בו כשכח בעל הכותל להביא חויו שיש בו טפח או יותר יכול בעל החצר למחות בו שלא ויבאנו : פנות מעשה לא היו מדי דקביעות לכך לא היו חוקה ויכול לבנות כנגדו ולסתמו וכשבא בעל הכותל להביאו לבנות אין בעל החצר יכול לעכב עליו : ז להכר השותפין להכר שיש לו שותפין בה וכל שכן לחצר חכרו ויבנים החק רחיה : לקח בית בהנה חדרת הכמוכה למכר זו שיש לו בה שותפות לא יפתח לה פתח לחצר זו שרונה עליהם דרובת הרגל מדיוני אותו בית : בונה הדר לפנים מכתו סאיבו מוסף כלום אלא חלק ביתו לפנים דלאו ויכול לילאית ביתו דיוון אם ידנה : פתח כנגד פתח דאמר קרא ושא בלעה את עיניו ודא את וישראל שכן לשבעינו מה דאה דאה כלל היו בפתחן עבוכים זה כנגד זה : קטן את יעשנו גדול אחר ליה בפתח ליה ויבני לא יפתחו מיך בפתח רבא לא מניא לאנטוכי ויין : אחד לא יעשנו שנים אחר לא יפתח ליה בהר פתחא מוכח לאנטוכי בתרי פתחי לא מניא לאנטוכי אבל פותח הוא לרשות הרבים האחר ליה כוף סוף קא בניית לאנטוכי מבני רשות הרבים : ח אין עושים חלל תחת רשות הרבים אפילו קביל עליה כל הייך דאטע

בשניות

בבא בתרא פרק ד

כו

חמשה שאלין כתי אדם רמיס לרדן על פסק ממונס : רבי אליעזר מתיר וכלבד שיכבנו בחווק כדו סתהא
עגלה מהלך עליו טעוב אכני ולא חיישיב שמא לימי יתן לק' הכסו ואין הלכ כד לטיע : וזין ריהו' קטני
: גווסטרות קורות גדולות : שמא יכסלו הכן בני רשות הדכים : כונס לתוך שלו שמכנס בקרקע שלו כשע
הנחת הזיון ומוכא : הרי זו בחוקתה דטועבי ללוקה והמדין גמא זה שמכנה לו כנס בתוך שלו :

המוכר את הכי הטיע כמין מדר ש

שעשין ככיבו כתי' כתי' הכית ומוכרין
כמו שהיה במקדש דכתי ויהיביע
התהיב' ויש שעשאי' אותה כעמי
הכינול ואף על פי שפתוח לבית
ותשימו כמובו אפילו הכי אינו
מכור והוא דהוי ד' אמות אבל אי
לא הוי ד' אמות לא חשיב ומכור
עם הב' : ולא את החדר שלפני'
מן הכית ואעפ' שהו' פתוח לבית
ודרכתי עליו בזמן שיש לו מעק'
גציה גשל חשוב בפני עצמו ולא
בעל לגבי בית : רבי יהודה
אומר כו' ואין הלכה כר' יהודה :

ב כד מפרה בקרקע :
דו' כיון של אכנים עג' קרקע
עשוי כעין בור : אעפ' שכתב לו
עמקא וזומא' לא קנה בור ודו'ת
הואיל ותשימשן חלוק מן הכית
שאלין עשוין אלס' לשאוב מים עד
שיכתבו לו מטר דעית תהומא' עד
דוס דקיעא : וזריך המוכר
ליקח לו דרך מן הלוקח לילך
לבור ולדות דמוכר בעין יפס
הוא מוכר ולא שייך לבעמו כלום

לרשות הרבים אלא אם רצה' כונס לתוך שלו ומוציא לקח חצר
ובה זיון וגו' חטראות חריוו בחוקתה »

פרק ד
המוכר את חבית לא מכר יציע ואף על פי
שחיא פתוחה לחוכו ולא את החדר שלפני
סמכו ולא את חגן בזמן שיש לו כעקה גבוה עשרה שפוחי רבי
החדה אומר אם יש לו צורת פתח אף על פי שאינו גבוה עשרה
שפחים אינו מכור » ב לא את הבור ולא את הדות אף על
פי שכתב לו עומקא ורוסא צריך ליקח לו דרך דברי רבי עקיבא
וחכמים אומרים אינו צריך ליקח לו דרך ומודה רבי עקיבא בזמן
שאמר לו חזין כאלו שאין צריך ליקח לו דרך מכרן לאחר רבי
עקיבא אומר אינו צריך ליקח לו דרך וחכמים אומרים צריך
ליקח לו דרך » ג המוכר את הבית מכר את הדלת
אבל לא את הספתח מכר את המכתשת הקבועה אבל לא את
תכשלת מכר את האיצטרובל אבל לא את הקלת ולא את
התגור ולא את הכירים בזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי
כולן סמוך » ד המוכר את החצר מכר בתים בודות שיחן
ומערות אבל לא את הסתלשלין בזמן שאמר לו הוא וכל
שבתוכו הרי בולן סמוך בין כך ובין כך לא מכר לא את הסרחן
ולא את בית הבר שבתוכה רבי אליעזר אומר המוכר את החצר לא
מכר אלא גזירה של חצר » ה המוכר את בית הבר מכר את
הים ואי הסכל ואת הבתולות אבל לא מכר את העבירין ואת
הגלגל ואת הקוררה ובזמן שאמר לו הוא וכל מה שבתוכו הרי
כולן סמוך רבי אליעזר אומר המוכר בית הבר מכר את
הקורה

וחכמי' אומר אינו כריך דכברי מוכר בעין דעה הוה מוכר וכשכח' הכית שייך לבעמו דרך שילך לבור ולדות:
בזמן שאמר חזן מאלו חזן מכור ודות דהנאי שלא לכורך הוא ולא טעוין דרך קאטי : מוכרן לחצר מכר הבור
ודות לחצר ושייר הכית לבעמו ר' עקיבא אומר אין הלוקח צריך ליקח ממנו דרך דמוכר בעין יכח מוכר
וכשחבר לו הבור והדות דרך כמי מוכר לו והלכה כר' עקיבא : ג המוכר את הבית מכר את
הדלת שכל תשימי הכית הקבוע' בו ככלל הכית הם : אבל לא את המפתח דמדי דמטלטל הוא : המכתשת
הקבועה בקרקע : האצטרובל עגול של עץ שעליו מעמידו הרהים וקביע הוא : הקלת הפרכתת שעוים
סכיב לריחי לקבל הקומח הנטמן שלא יפול לארץ ומוטלטל הוא : ולא את הכידי דמוטלטלי הם :
ואית ספרי דרבי מוכר תנן מכר כרי ונוירי בקבועי ומחבורי בקרק' : הרי כלם מכוי' כל הכי תשימי דבית
אבל שאז מצינו שמימי' אינו מכור אפי' אלו וכל מה שכתב לא רבה לא תשימי' המ ודל' לבי' כנו' ופסח
מקלת וכו' כהן : ד מוכ' את הבית הפתוח לחצ' : מכור' שיח' ומוטלטל הבית' ואלע' דהמוכ' בית' לא מכ'
בור שיח' ומער' לגבי חצר מיה' כטל' הדין כך ובין כך אפי' אלו כל מה שכתב לא יוכל את המרה וכו' הדין
בכלל מכר : רבי אליעזר אומר כו' ואין הלכה כרבי אליעזר : ה המוכר את היס החצ' שמותיה בתוכה

בנא נחרא פרק ד

מיתים בשעת טחיתן: המיזל הרכב העליונה שנה מפרכים הזיתים: הנתולות כלוכות של חר
 שמעמדיון בהם קורת בית הכד: עבירין ככדים ככדים שמיניים על ההמתחות שמים בהם הזיתים
 הכתמים כדי לכבשן: הגלגל שגלגל היכן ומכניד על הזיתים הכתמים להזיח שמן: ו הכפסלים
 שישנים עליהן ויש גורכים כפלים שנותנים בהם מים לרמוץ: הככדים לומות שמימין עליהם הנדדים:
 וילותי מן כנגד הפתח פידוס
 חמר אלכטעית שמתפגין נה.

ו המיזב את הכרח לא סכר את הנכר ואת הכפכלי ואת היילאל
 בזמן שאמ' לו הוא וכל כה שבהוכה הרי כולן ככורין בין כך ובין
 כך לא סכר לא את הכגורו של מים ולא את אוצרו של עצי: ו
 הכוכר את העיר כבר בתים בורו שיהין וכערו ברהצאות ושובכו
 ביה הברין וביה השלחין אבל לא את הנשלטלי ובזמן שאל היא
 וכל כה שבהוכה אפי' היו בה הכהה ועברים הרי כולן ככורין רבין
 שבעון בן גמליאל אוכ' הכוכר את העיר ככר את הכנסר: ח
 המוכר את השד' ככר את האבני' שהם לעורכ' ואת הקני' שבכרם
 שהם לעורכו ואת הר בואה שהיא כהובו: לקרקע ואת כהית
 הקני' שהיא פחורה כבית רובע ואת השוכרה שא נח עשויה ביש
 ואת החרוב שאינו סורכב ואת בהולות השקבה: ט אבל
 לא סכר לא את האבנים שאינן לעורכה ולא את הקנס שבכרם
 שאינן לעורכו ולא את ההבואה שהיא הלשורין מן הקרקע כולן
 שאכר לו היא ונר' נרה שבהוכה הרי כולן ככורין בין כך
 ובין כך לא סכר לא את כהית הקנים שהיא בית רובע ולא את
 השוכר' שהיא עשויה ביש ולא את החרוב הנורכב ואת את כרן
 השקסה: לא את הבור ולא את הגה ולא את הש כך בין הרבין
 בין ישובין צריך ליקח לו דרך דבריר' עקיבא והכני' אוי' אינו צריך
 וכורה ר' עקיבא בזמן שאל' חוץ כאלו ש' אינו צריך ליקח לו דרך
 סכרן לאחר ר' עקיבא אוי' אינו ציר' ליקח לו דרך והכני' אוי' צריך
 ליקח לו דרך בדא בסוכ' אבל בנוחן כהנה נווחן את כולם האוחן
 שהלקו זכו בשד' זכו בכלה הכחוק בנכסי הגר החוקי בעד ההיק
 ככולה הנקדיש את השדה הקדיש את כולה רש' אוכר הכקדיש
 שדה לא הקדיש אלא את החרוב הכורכב ואת כרן חקבה»

פרק

ויש לו שם בפני עימ' ונלח בטיל לגבי שדה: ואת נתולת השקמה ככהמותה קודם שהתכופעיה לכשמוקין
 קוננים הענפים וגדלים הרבה במקומו וקריו סדן שקמה: ט לא מחר חת מחינת הקנים שכל חלה
 משניים כשדה בפני ענמו: לא מוכר את הכור חעפ שמכר לו השדה אין לו מוכרין: כרין המוכר ליקח לו
 דרך מן הלוקח לנח לבור ולנת דמוכר בעין יפה מוכר כדכרישנא לעי' השר את כולן אפילו למו' מוכר
 בעין רעה מוכר ונדיך הלוקח לקח לו דרך היפ' דמוכר לו ח' סכל' לו שדיר חת' הנש לענמו דוקא במוכר המירובי
 משום דהיה ליה ללוקח לתענוני ולכדושו דלח איהו וכיון דלח איהו כותף איהו כותף איהו כותף איהו כותף
 מתבייש לומר למותן כדש' לי מה שאתה כותף לי לא אחרי' מדלא פירש איהו הוא דאכסד חכל גמי מיה: שייקבל המת'
 יפה כותף והין כרין מקבל המת' ליקח לו דרך וכן גמי כל הכי דאמרי' לעיל' נח מוכר לפי שהין בכלל שדה
 ופא' הני דא' כן בכלל כל מה שמתוכ' כגון הרוכ וסדן השקמ' ומו' גמי כתי' מתנה השדה כרן את כולן
 משום דכתי' יפה וימר מהו הוא כותף: וזכי בשדה זכי בכלן אפי' כ' ונתו שוכך ששד' מוכרי' שכל הח' זוכה
 בשלו ונתהלק מחבור מכל וכל: החוקי בכלן ופצע דמוכר ושקמ' לא בטיל לגבי שדה הוכסתי שדות וזין

בבא בתרא פרק ה

כה

ענין נכסין דאם החזיק בלחם מהן קנה חכמה: הקדיש כלן דמקדיש בענין ופה מקדיש: לא הקדיש לא המרוב מכל הכך דחזירי בעמתינו: גבי מכר לא מכר גבי הקדש כמו לא הקדיש דדעת מקדיש כדשמתוכר לכד מחמוס המורכב וסדן השקמ: דאשכח דמכר לא מכר כהקדש קדשי וטעמא הניחיל ומסד הך קא יכין: את הפסיכה סתם: מכר את העורן עץ גבו: שטולין עליו את הנס וכס הוא כמין וילין

פרק ה

המורכב את הפסיכה מכר את התורן ואת הנס ואת הענין ואת כל המנהנין אות' אבל לא מכר לא את העברי' ולא את הסרצופין ולא את האנתיקי ובזמן שאם' לו היא וכל מה שבתוכה הרי כולן סבורין » מכר את הקרון לא מכר את הפרדות מכר את הפרדות לא מכר את הקרון מכר את הצמד לא מכר את הבקר מכר את הבקר לא מכר את הצמר ר' יהודה אום' הרמי' סודיעין כיצד אל' סבור לי צמדך במסתיזוז הדבר ידוע שאין הצמר בסאתים וזו וחכמי' אוסרי' אין הרמים ראייה » ב' המוכר את החמור לא מכר כליו נחום הכרי אום' מכר כליו ר' יהודה אומר פעמי' סבורין ופעמי' אינן סבורין כיצד היה חמור לפניו וכליו עליו ואמר לו סבור לי חמורך זה הרי כליו סבורין חמורך הוא אין כליו סבורין » ג' המוכר את החמור מכר את הסו' מכר את הפרה לא מכר את בנה מכר אשה מכר זבלה מכר בור מכר מימיו מכר כוור' מכר רבירי' מכר שובך מכר יוני' חלוקה פירו' שובך מחבירו מפריה בריכת ראשונה כוורת נוטל שלשה נחליק ומסרם חלות דבש מניח שתי חלות ותיב' לקיץ שתי גרופות »

ד הקונה

שטולין בתורן לכגד הרומ: ענין כרזל שקושים אותו כחבל וזרקו אותו בעומק המים לעכב ולעגן הפסיכה: מנהיגים אלן המשיטו' שבהם מוליכי' הפסיכה למקום שרובי': מרנפין אמתות ש' ומניח בהם הסחורה: אכניקו הפקמטיא שבתוך הפסיכה וכל הכי דחשיב הכא דנמכר לא מכר אס כתיב והקדיש את הפסיכה לא הו' הכך ככלל המכה ויהקדש ולא דמו לכור וד' ונעית דפרקין דלעיל דלכלהו 'תקיעה ככהו ובטלי' לגבי שדה לענין הקדש ומתנה אבל הכך לא בטלי' ככלל: פירות בהז' המושכו' את הקרון והוא שאין חרוק' כו כעל' המוכר' ואת דמשיטו' פירו' הכפרד' מן העגלה שמושכים את העגלה כהם והוא של' יהיו קשוריה כשעת המכירה: נמד הוא העול שנמדד ומכר השור יחד: אין הדמי' ראיה והא דלמ' דשתות קנה ומחזיר אינכה וימד משמות בטל מקח הכי מלי ככדי שעה עונה דסבור הלוקח שנה כר והני מקח טענת אבל ככדי שאין הדעת טענה כגון דק'ה צמד ששור וזו בחתימה אמרי' במתנה כתבם לו ואין כאן בטול מקח ואין הלכה כרבי יהודה: ב' לא מכר את כליו בכלים העשויים לרכיבה כגון אובך ומדדעת כ' לא פליגי דקשה דאשילו אינש עליו בשעת מכירה כי פליגי בכלים של מזאלי' כגון סך ודסיקיא ית' סכר לא מכר הכלים של מזאלי' שעליו וכחוס יהודי' סכר מכר הכלים של מזאלי' שעליו ואלה התבא קמח ולא קנה הכלים של מזאלי' ואשילו הני עליו בשעת מכירה: ג' חמורך זה משמע כמות שהוא עבס כליו: חמורך הני כשאל' לו חמורך הוא מכור אותו לי והני כמוכר חמור סתם ואין כליו מכורים ואשילו הן עליו בשעת מכירה ואין הלכה כרבי יהודה: ג' המוכר את החמור מכר את הפיח כנו של חמור ונמכר מקני' לה כגון שאמר לו חמור מכיך אבי מוכר דחלב האתן ל' לאוי' והניא אלא ודאי הו' ונכה קאמר ליה וכפא דאמר פרה מכיך אבי מוכר לך לא קנה את כבה דפרה להלכה שומדת ופרה וחלכה קאמר ליה: מכר אשה מקום גבה של'ה טפחים א: יותר או עמוק של'ה או יותר שני' להכיח שם וכל כהתינו: מכר בור מכר מימיו מתני' ויחידה הו' ופליגי דבכך עלה ואמריו מכר בור לא מכר מימיו והלכה כחכמים: הלוקח פירות שובך מה שילך והיוסם כל השנה: מפריה הלוקח בריכה ראשונה ויכתבה למכר וכל שני ולדות קרויין בריכה ומיכין עם אדם כדי להיות לבנות לאת' ג' וברמו: פירות כורת דכורים הנולדים מן הכורת ואת השנה כוול הלוקח ש'הם כחלים של'ה חבורות מולדות הדכורים הראש' ניס היונאים מן הכורת ומכין לתוך הכורת של'ה שהראשונים הם חנונים ואזין ארזין גדוע ומשם ואלך ממים כלמה כוול אחת ומימ' אחת למוכר כדי שיגדלו ויתחרזו עם האבות כדי שתישש הכורת וכן לעולם: חלות דבש הדבש עם השענה יחד מערבים עשוי' חלות חלות: וניחית שתי

בבא בתרא פרק ה

קלות שמא תברכסם הדבורים מהם כל ימות הנשימים : גרושיות עגפים וחזור וזמנא : ד הקונה שבי למה
מקנא לח קנה קרקע כלל סביבתי : הגדילו החיבו העגפים : לח וישפה לח וכרות חותם בעב הקרקע אף
על פי שהכל שיהא מיוק בקרקע שלו דכיון דאין לו קרקע בעלמא החלמות הרי בעל הקרקע שעבד לו קרקעו
לכל ברקן כל זמן שהן קיימים : גזע כל שהוא לעולה מן הארץ שרואה פני ממה : שרשין כל שהן למטה מן
הארץ : שלו של בעל הארץ ולא

ד חקונ' שני אלנו' בחוד שנה חבירו חריזה לא קנ' קרקע ר'
כאיר אוסר קנה קרקע הגדילו לא ישפה והעולה כן הגזע שלו
ומן חשרשים של בעל הקרקע ואם מתו אין לו קרקע קנה שלשה
קנה קרקע תגדילו ישפה והעולה מן הגזע וכן חשרשין שלו ואם
מתו יש לו קרקע * ה חסיכר ראש בחכה נכה לא סבר
את הרגלים סבר את הרגלים לא סבר את הראש סבר את הקנר
לא סבר את חבד סבר את הכבר לא סבר את הקנה אבל ברקא
סבר את הראש סבר את הרגלים סבר את הרגלים לא סבר את
הראש סבר את הקנה סבר את הכבר סבר את הכבר לא סבר את
חקנה * ז ארבע ברוה בסוכר סבר לו השם סימיה ונכעז
רעות הלוקח יכול לחזור בו רעות ונכעז רעות סובר יכול לחזור
בו רעות ונכעז רעות יפות ונכעזו ושתאין : אדר בהם יכול
לחזור בו שהמתיה ונמצאת לבנה לבנה ונפצת שהסורית
עצים של זיה ונכעזו לו שקכה של שקכה ונכעזו של זיה יין
ונכעזו חוסין חוסין ונכעזו יין שכהם יכולין לחזור בהן *

ו הכובר פירות לחבירו בשך ולא כד קנה כד
ולא כשך לא קנה אם היה פקח סובר ארת בקובן הלוקח
פשתן כהבירו חריזה לא קנה עד שיטלטלו כפקוס לבקום
ואם הירר בנוחבר לקרקע ותלש כר שהוא קנה *

ח הסוכר

הכל כמנהג המדינה : יוכר את הקנה את הרואה וכקראת על שם הקנה שלה : ו ד' מדות דייני חלוקי'
זה מזה : מכר לו חנון ופניו היתה עמו שיתן לו חנון יפות וכינאו רעות היו כאוכה ולכך יכול לחזור בו מי
שכתב כלב דהו' לוקח חבל מוכר אינו יכול לחזור בו וחיילו הקורו החסין הרבה : חן חנה מהן יכול לחזור
בו וכל לו הקורו או הולו וכן יוני לוקח למימיה חבי ליפות כתבתי והיו דהויכח רעונת שיש דרע רע יאמר
הקונה חן חכס חן חבי מוכר למימיה חבי לרעות כתבתי והיו דהויכח רעונת שיש דרע רע יאמר
שמעית עומדת וכל השם מתעורר שחיה : ומנחת לבנה וחי' דכתי' ליה בחי' וחיכח התיח ליה בחי' וכל
כה : היו חק' טעות שחיה ויכלים לחזור דהלו טעות ומנחה רעות כפי מוח לחי' פיפוי : יין ומנח
חנות אכ' : דהיתה ליה שחיה וחיכח התיח ליה בחלח' : ז משך מדה בסמית או סכר של סמיה קנה
חבל מסיכה סמיה ליה מהתיח חן על פי שלח מדה וכגון שפסקו לו ממחלה הדמים בך וכך יאין לו המדה חבל
לח ספק לו הדמים יודה ויטק לח קנה דלח סמיה דעתייה שהיובד יכול להעלות החיים כמו ברוכה הקונה
אורו ימיה קנה לח כול' : מדה המוכר ללוקח גרה אפי' בכליו של לוקח לח קנה סחי' כליו של חס' קוני' לו גרה
ואם לוקח רעונת מדה אפי' כד' קל בהגנה : אם היה פקח הלוקח סוכר את מקומו אם הוא גרשות בעלים
וחקויה חכה לו ונשיאיות גדולות חיירי דאין דרכן להגנה לכך קמי' בשיכה עד שיטלטלנו הינו הגנה
ואורחא דמילתא קט' דדרך עגביה לטלטל ממקום למקום : ואם היה רחוק לקרקע נמרח מוקי' לס
כגון שאמר לו יוכר ללוקח לח וישפה לו קרקע כל שהוא וקנה כל מה שעליה דכיון שסברו לביעות מלאכה
בקרקע שלו ועשה בו מלאכה כל שהוא קנה שכיחות וקנה מני' אפי' דכר שרונה להקנות לו עם השכירות

לספק

לפיכא אט תלש כל שהוא קב: ח עד שלא ניתוח' המד' למוכר במד' שאינ' של שבי' מיירי והמשאל' השאלום
 לשניהם והרי היא שאלה למוכר עד שיעלמה ומש' ואל' היא שאלה ללוקח לפיכך עד שלא נתמ' את המדה
 שהכלי שזול למוכר לא קנה לוקח ומשכנתא המדה שהכלי שזול ללוקח קנה לוקח שקמו לוכלו וכמט'א
 מיירי או כרשות הלוקח: היה פסוק בבינה וכשדה המנית והיתה המנית שלו כשדה למסור ולא אמרינ'
 שלוחו של לוקח הוא וכשכר הלוקח:

ח המוכר יין ושמן לחבירו והוקירו או שחולו או אם עד שלא
 התכלת המדה למוכר משנתמ'את חכרה ללוקח ואם היה
 פסוק בבינה כשדה החבית נשברה למסור והייב להשיף לו
 שלש טפין חרכינה ומיצת הרי הוא של מוכר וחבונ' אינו חייב
 להשיף שלש טפין רבי יהודה אומר ערב שבת עם חטכה פטור
 ש' השולח את בנו אצל חבונ' והנריון בידו ומד' לו באיסר
 שמן ונתן לו את האיסר שבר את הפלוחית ואבר את האיסר
 חבונ' חייב רבי יהודה פוסק שעל מנת כישלמו ומדיים חכמים
 לרבי יהודה בזמן שהעלוחית בידו התצנקה וסד' חבונ' לתורה
 חבונ' פטור י' חסישון מקנה מדרתו אחר לשלשים יום
 דבעל הבית אחר לשנים עשר חדש רבן שמעון בן גמליאל אומר
 חילוק הרבים חבונ' מקנה מדרתו פעמים בשבת ומכחיה
 משקליתו פעם אהה בשבת ומקנה מאוננים על כל משקל

ח המוכר יין ושמן לחבירו והוקירו או שחולו או אם עד שלא
 התכלת המדה למוכר משנתמ'את חכרה ללוקח ואם היה
 פסוק בבינה כשדה החבית נשברה למסור והייב להשיף לו
 שלש טפין חרכינה ומיצת הרי הוא של מוכר וחבונ' אינו חייב
 להשיף שלש טפין רבי יהודה אומר ערב שבת עם חטכה פטור
 ש' השולח את בנו אצל חבונ' והנריון בידו ומד' לו באיסר
 שמן ונתן לו את האיסר שבר את הפלוחית ואבר את האיסר
 חבונ' חייב רבי יהודה פוסק שעל מנת כישלמו ומדיים חכמים
 לרבי יהודה בזמן שהעלוחית בידו התצנקה וסד' חבונ' לתורה
 חבונ' פטור י' חסישון מקנה מדרתו אחר לשלשים יום
 דבעל הבית אחר לשנים עשר חדש רבן שמעון בן גמליאל אומר
 חילוק הרבים חבונ' מקנה מדרתו פעמים בשבת ומכחיה
 משקליתו פעם אהה בשבת ומקנה מאוננים על כל משקל

י' אבר רבן שמעון בן גמליאל במה דברים אמורים בלח
 אבל בביש אינו צריך חייב להכריע לו טפה היה שוקל לו עין
 בעקבותו לו נטרסו אתר מעשרת בלח ואהה לעשרים כביש
 מקום שנחג' למדי בקדק לא יסור כנסתו במסרה לא יסור בקדק
 למחוק לא יגדוש לגדוש לא ימחק

פרק י

המוכר פירות לחבירו ולא עבדו ואפי' זרע עששתן
 אינו חייב באח' יותן רבן שמעון בן גמליאל אומר
 זרעונו

צריך לשקל לא שי' שלם השמן על ידו ובמרא' פריך חמיו חייב החכוי על הכלוחית אהדה מדרעת היא שהרי
 הוא עגמו שלחה ביד בנו ומשני כגון שכלה חכוי למדד בה שמן לחמיים הילכ כעשה גולן עליה וקמה ליה
 ברשתיה עד דתמדד לה למרה ואף על גב דאהדרה לעמוק לא מפטור מיה: רבי יהודה פוסק שעל מנת
 כן שלחו כי היכי דלשדר ליה חכוי ביד בנו שהוא פטור מרמי כלוחית ואין הילכ כרבי יהודה: י' המסיון
 פוחד שקנה הכנה ביחד וחזור ומוכר לחכמים מעט מעט: מקנה מדרתו בשביל היין והשמן שפקדש בתוסס
 והמדה עתמ'עצת: ובעל הבית שאינו מוכר תדיר כמיון מקנה פעם אחת בשנה: פנימים בשבת שהממה
 אינו חייב להטוף שלשה טפין כמו שחייב המסיון ובעל הבית ומשעיר עבלי ודנך בנו ומקנה מקנה ארבי
 משקליתו ששוקל כהן דבר לח: על כל משקל ומשקל כל פעם ששוקל מקנה: י' חייב להכריע
 טפין ומשקל לו טרף ואף' חבל פחות מליטר' אין צריך הכרע טפס: היה שוקל עין בעין כגון במקום שלא
 כהנו להכריע ומכנייה קנה השאונים בשנה כותן לו את נרמי' הכרעונו לכל עשדה ליטר' מוסוף לו עשרית
 ליטרה שהוא אחד למאה כשימוכר כלב וכיבש מוסוף עשרית ליטרה לכל עשרים ליטרה: למדד בקדק
 במדה קטנה: לא ימוד במסה במדה גדולה דהוי פסולא דלוקח שאין כותן לו אלא הכרע אחד והיה צריך
 ליתן לו הכרעת רבות: למחוק להסיר מה שעולה על שפת המדה: לא יגדוש ואף על פי שמוסף לו בדמי:
 לא ימחק ואף על פי שמתן לו מן הדמיט:

המוכר

פירותין סת' ולא פירש לאכילה או לזריע: אפי' זרע פשתן דרובא קובי' אורת לזריע מני' למיז

בבא בתרא פרק ו

אפי לאכילה מכרתי דאין הולכים במזון אחד הרוכ: דשכנ אמר כוונתא מוקי כלה מתני' לטא דרשכנ
חמורי מסור זכוי קתני אפי' זרע פשתן אינו חייב באחריותו הא זרעוני גינה שאינן כאלו חייב באחריות
דכדי דשכנ שרשכנ אמר זרעוני גינה שאינן כאלו חייב באחריותו דהווקח עמו דודאי לזרעה זכניסכונו
ב המקבל פירות שיהיה תבואה מסכרו הלוקח מקבל עליו דובע טעמיה לכל סאה דדרך תבואה

בכך ולא יותר: עשר מתליעות
אכולות מתולע לכל מאה דהינו
אחת מעשר: קוסמותין דע אס
המרתף של חביות גדולות מקבל
על ועשר חביות גדולות ואם ה
המרתף של כדות מקבל עליו
עשר כדות ודוקא בשלש מרתף
זה אינו מוכר לך ולתקופה כלומ
לשים בתוך התבואה אבל אם
אין מרתף של יין וכוונתו לך למקפה
ברוך לתן לו יין שכלו יפה שיין
של מקפה כריך סיסיה יפה ו
מתקיים שאין מסתפקין ממנו
אלא מעט מעט ואם אמר סתם
יין אינו מוכר לך ולא זכר למקפ'
נותן לו יין זכוי המוכר בחכות
ואם אמר מרתף זה אינו מוכר לך
לא הזכיר יין אפילו כלומתן ה
הגיעו: קנקים כשרון בארץ
המוש' מקבל עליו עשר פט' סיאין
שאינן מבושלות כל גרובן והן

זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן * ב הסוכר
פירות לחברו הריזה מקבל עליו רובע טננות לסאה האניב
מקבל עליו עשר מתולעות לסאה מרחף של יין מקבל עליו עשר
קוססו לסאה קנקנים בשרון מקבל עליו עשר פטיסיאות לכאח *

ג הסוכר יין לחבירו וחשיף אינו חייב באחריותו ואם'
ידוע שיינו סחמיץ חריזה סקה טענות ואם אמר לו יין כבושם אני
סוכר לך חייב להעמיד לו ער העצור' אישן משל אשהקד ומיטוץ
משל שלש שנים * ד הסוכר כקום לחבירו לבנות לו בית
חתנות לבנו ובית אלסבורא לבתו בוגרה ארבע אכות על שש
דבדו רבי עקיבא רבי ישמעאל אמר רפת בקר הוא זרה חרופת
לעשות רפת בקר בוגר ארבע אמות על שש בית קטן שיצ על
שמונה גדול שמונה על עשר וטרקלין עשר על עשר רומי כחצי
ארכו וכחצי רחבו ראייה לרבר החל רבן שמעון בן גסלאאל אום'

ה כל ככנין החיכל * ח מי שיש לו בור לפנים סביב החיכל
חבירו נכנס בשעה שרדף בני אדם נכנסין ויוצא בשעה שרדף
בני אדם יוצאין ואינו מכניס בחסותו ומשקה סבורו אלא מסלא
ומשקה מבחוץ וזו עושה לו פותחת חרה עושה לו פותחת *

ט זאובות היין ומייעות איתו: * א אינו חייב באחריותו המוכר לכשעת מכירה יין והוה דוקא שכשעה
חומץ ככליו דלוקח דאין בכליו של מוכר מני אחד ליה הא ממך והא קקכך ולא מני מוכר אחד ליה למס
השהית אומת בקנקנים כל כך את הוא דאפסדת דמני האיך אמר ליה הא מעקדא הודעתך שלא היה
בדעתי להסתפק מן היין אלא מעט מעט: ואם ידוע שיינו מחמיץ שאינו מתקיים ואיך אמר ליה ללא
בעי ליון אלא למקפה ולשהות לוקח מעט מעט הריו זה מקח טענת דהוה ליה לאודעו שאין ייב
מתקיים: מבושם דרכו להתקיים עד עברת ומשם ואלך החוס מקלקלו: וישן אס מוכר לו יין על מנת

שהוא ישן נותן לו משל אשתקד מן השנה שעברה הקודמת לזו: * ד בית חתנות לבנו שדרך ארס
לעשות לבנו בית כשבושא אשה: בית אלמנות לבתו כשמת בעלה ושנה חל בית אביה אבל בחיי
בעלה היא אבל בעלה שאין דרך התן לדור עם חמיו: רפת בקר הוא זה ונריך לעשותו גדול יותר:

בית קטן הפסות שכניתם שוא שז על שמונה והמוכר מוקים לחברו סתם לעשות לו בית כריך שיהיה ששס
על שמונה: גדול ואם פירש לעשות לו בית גדול: טרקלין עשוי לחושט שרים: רומי כחני ארכו
וכחצי רחבו: חכיו חכיו קאי דהינו ככית קטן רומי זוכנית גדול ט' וטרקלין עשר: ראייה לרבר היכל שהים
ארכו ארבעים והרהב עשרים וריווש שלשים שהם מני ארכו ורחבו: הכל ככנין היכל איכא דאמרי הא דתנן
לשל רומי כחני ארכו וכחצי רחבו ראייה לרבר היכל רשכנ קתני לה שרשכנ אמר הכל ככנין היכל ואיכא
דאמרי רשכנ פליג אתך ויתמיהו קא מתמה ובי הכל כוכי ככנין היכל אין הדבר תלוי לא כמנהג המדינה:

ה בשעה שכניס אדם ככנסים כיוס ולא שיטרוהו לעמו- כלילה: זה יבשה לי פותחת שלא יבנה
כה ממי בורו ובה עשה לו פותחת אחרת בא ית פתח הפתח לבור שלא יוכל לבא לשאוב כלל דעתיה: *
ולא

בבא בתרא פרק ז

ל

אלא תא למעלה נביתו של זה אלא אם כן ישנו לבה נביתו ומשום חסד אשתו תקנו כן: ו משיש לו גיכה ומתנה חיובו לתת לפכיתו דרך באמצע שדהו: לא יכנס ממטובה דכיון דמזיקין חיוק גדול שטובד באמצע שדהו אכן סהדי דלא כתרהו לו אלא לכורך גיכה כלבד ולא סיכנס לכורך דתפשיט אסר: והחיובן זורע דכיון דבאמצע שדהו הוא אכן סהדי דלא מחל לו הדרך לגמרי ושלא יוכל הוא לזרעה: וזה וזה אין זשאים לזרעה דכיון דמן הנד הוא להילוך גידולא וזיהו לו:

ז מי שיש לו גינה לפני' מניניהו של חבריו נכנס בשע' שדרך בני אדם נבבסין ויוצא בשע' שדרך בני אדם יוצאין ואינו בכנסים לתוכה הגרין ולא יכנס מהתורה לתוך שדה אחרת והחיצין ארע אחרת הך בתבולו דדרך מן הצד מדעת שניה נכנס בשע' שהוא ירועה ויוצא בשע' שרועה ומכנס לתוכה הגרין ולא יכנס מתוכ' לתוך שדה אחרת חת וזה אינם רשאים לזרעה: ז מי שיחתה רך חרבים עוברת בחוף שדהו נשלה ונתן להם כן הצד ימה שנתן נתן ושלד לא הגיעו ררך היחיד ארבע אמות דרך הרבי' גשש עשרה אמה דרך המלך אין ליה שיעור דרך הקבר אין ליה שיעור המעמד ריבוי צפורי אכרו בית ארבעת קבין: ח

המבור בקן ס להבירו לעשות לו קבר וכן הכקבל כהבירו לעשו' לו קבר עושה תוכה של מערה ארבע אמות על שש ופוחה להוכ' ח' בוכין שלש בכאן ושלש בכאן וב' כנגרין וכוכס אורכין ארבע אמות ורוםן שבעה ורחבן ששה ר' שבעון אומר עושה תוכה של מערה שש אכו' על' ופוחה לתוכה שלש עשר כוך ארבעה בכאן וארבעה בכאן וב' כנגרין ואחר סימין הפחה ואחר מן השכאל ועושה חצר על פי המע' שלש על שש כמלא חכשה ופוחה לתוכה שתי מערות אחת כמאן ואחת כמאן שבעון אומר ארבע לארבע רוחות עשרה רבן שמעון כן נמליאל אוכד הכל לפי הכלע' ז

המעמד הוא שהיו עושים שבעה מעמדות ט מושבות כשהיו מזורי' מלקבור המת כנגד שבעה הכל' שבתחלת סכר קוהלת: ח

האומר להבירו בית כור עזר אני כוכר לך היה שם נקעים עמוקים עשרה שפחים או כלעים גבוהים עשרה נפחים אינן נכדרין ענה פהות בכאן נסדרין ענה ואם אכר לו כבית כור עפר אפילו היה שם בקיע עמוקים יותר מעשרה שפחים או כלעים גבוהין יותר מעשרה שפחים ררי' אלו נכדרין ענה: ב

המקבל מחדש בקבולת שימפור לו קבר ארבע אמות רנובן ושש ברוך: שמכה כוכין שמונ' קברי' ג' מכאן וב' מכאן לטני נדדין של אורך המערה: וב' כנגד הכנסם למערה וכל קבר וקבר ארבע אמות אורך ורחב ששה טפחים ורום שבעה נמנא בין כל קבר וקבר שמן הנדדים אמה ומחצה ובין השנים: שמכנגד שתי אמות: הכל לפי הכלע' אם המקוקשה הין המקבל מיב' למפור אלא שש אמות ברוך והרע ברומב כדכרי נתן וחס המקוקדך ותימחז הייב המקבל למכור שש על שמונה כדכריד' שמועין והלכה כהך לחנירו: כבית כור עמר מדת כבית כור היא חמשים ושבע' ח'לף אמה שהנה שמה שספן היה כבית ספתיס והיה מוחה על חמשים והכיד ל' כאן: עפר הדחוי לזריעה משמע הכל אם אמת כית כור כתרס או בית כור קרקע אפילו היה כלו כלעים הגיעו: דכמח לכנות כבית או לזרעה גיה פירו צעו ליה: נקיע' בקיע' ימיו' ח' חנוניה' עשרה וכנו' שרשבי' ד' על ד' דהיי' מקס הסוב אין נגהדי' עמה ובריך שיתן לו כית כור שלם מקרקע חלק שאין אדם רונ' ליתן מעותיו במקו' אה' ויראו לו כ' ג' מקומו': כבית כור עשמע כמו שהיו בין אלע' בין עפר: ב' מדה כחכל' כל' מ' כמנוס' אני מוכר לך פדה זו שיש כובית כור

החזיר

בבא בתרא פרק ז

עפר כמו שמודרים במדת החבל לם פחות ולא יתר : פמת כל שהו שלא היה באותו שדה בית כור שלם המקח קיים וינכה המוכר כפי הפמת : היתיר קרקע כל שהו על בית כור יחוד למוכר הקרקע שהותיר או דמי הקרקע כדמפרש ואולי : אם אמר לו מוכר ללוקח בית כור עפר הכי מוכר לך הן חסר הן יתר נכך וכך דמים ולא חלו לו גדה בחבל אפי' פיתת או היתיר רוכב קב לכל סמה דהיכו שלמים רביעיות לבית כור הניעו ומדתי תבא אפי' פיתו

רובע לסאה ולא תני אפי' פיתת סכעה קבין ומחנה לכור שמעב' מוכה דאפי' במוכיה מועטת כגו בית סאה הכי מוכר לך הן חסר הן יתר אם פיתת רובע או הוסי' רובע הניעו ואי אמר בית כור פתם פתם כמו כהן חסר הן יתר דמי : יותר מכאן יותר מרובע ל לכל סאה אם הוסי' יעשה חשבון יחסב כמה הוסי' ויתיר על בית כור ויבא שוים לפי חשבון שמכר את בית כור : ולמה אמר : ממיר לו מעות שמן הרדן אף להחזיר לו שא קרקע שהיו לא קנה הלוקח אלא בית כור כלכד ולא תקנו ח

חכמים שיתן לו מעות ככנד זה היתיר : אלא לפותו כמו של מוכר שלא יפסיד אותו קרקע מועט דלא חוי ליה למדי : שאם שייר בבית כור שדה בית ט קבין דהשתא חוי ליה האי קרקע כדאמרינן דבית ט קבין חשיב להיות קרא שדה אז אין מחזיר לו מעות אלא המוכר כוטל את הקרק' שלו ושמעבין ממתית יד' דשנת קבין ויחנה לכור שהוא רובע הקב לכל סאה הוי מהילה משכנה קבין ומחנה עד תשעה קבין ולא עד בכלל יעשה חשבון : תשעה קבין או יותר יחזיר קרקע : ולא את הרובע הכי קאמר היבא דאמרן יעשה חשבון או יחזיר קרקע לא את המושך כלכד הוא מחזיר אלא גם כל שלשים רביעיות של בית כור היתיר הוא מחזיר דכיון דאיבא קרקע חשבו בין הכל לא מחיל מדי : ג מדה בחבל כו' האומר לקביו שתי לשונות הללו הכותרים זה את זה מדה בחבל דמשמע בצמחם הן חסר הן יתר דמשמע דלא קפיד על מעט פהות או יותר כטל לשון אחרון שהוא הן חסר הן יתר את לשון ראשו שהוא מדה בחבל ואפי' פיתת רובע לסאה או היתיר רובע לסאה הניעו דנכרי בן נכס דכתיב ליה תפוס לשון אחרון ופליגי רבנן עליה ואמרי הלך אחר פחות שכל שונות בין ראשון בין אחרון דמשפחא ליה או תפוס לשון ראשון או לשון אחרון ונטול הלוקח כפחות ששערוין והלכה כחכמים : בסמימיו ובמדבריו אחר לובית כור עפר הכי מוכר לך בתוך הכימיו והמדבריו האלה : הן פהות משמת הניעו יותר משמת ינכה והכי פירוש אם פיתת מן הבית כור שתות וכל שכן פחות משמת הניעו אבל יותר על שתות ולמטה עד שתות ולא שתות בכלל ינכה : ד משמכין ביניהם רואין המקום הכיין ששדה זו ונטול איהו המוכר דיד לוקח על התחתונה וכנגדו כותן ללוקח מן המקו הברוע כמו שמה המקום השמן שנטל המוכר דכי קאמר ליה הני שדי אני מוכר לך כדי דמי חני שדה קאמר ליה ואם היתה שדה נת מלאה אמה בק' דיגרון : ויש בה שלשים אמה מקום שמן שמה משמים דיגרון כוטלו המוכר ויחול ללוקח שבעים אמה מן הברוע בהמשים דיגרון וככך מביה רבנא : ס נקב עד ית משני קבין וזוגיות ואעפ' שדמי שכיבן שוין : מביה שגדרום אני מוכר לך הן שמין כל השדה כההיא דרוס' אלא שמין כמה שיה חני השדה שגדרו בין טוב בין רע וכנגד מה שמה השדה שגדרום כותין לו מוכ' ללוקח ככל דוח שירנה מן הברוע שיש לו דיד לוקח על התחתונה ושמה הכי קאמר ליה מה שמה חני שגדרום אני מוכר לך בקרקע שלי ככל מקום

היתיר : אלא לפותו כמו של מוכר שלא יפסיד אותו קרקע מועט דלא חוי ליה למדי : שאם שייר בבית כור שדה בית ט קבין דהשתא חוי ליה האי קרקע כדאמרינן דבית ט קבין חשיב להיות קרא שדה אז אין מחזיר לו מעות אלא המוכר כוטל את הקרק' שלו ושמעבין ממתית יד' דשנת קבין ויחנה לכור שהוא רובע הקב לכל סאה הוי מהילה משכנה קבין ומחנה עד תשעה קבין ולא עד בכלל יעשה חשבון : תשעה קבין או יותר יחזיר קרקע : ולא את הרובע הכי קאמר היבא דאמרן יעשה חשבון או יחזיר קרקע לא את המושך כלכד הוא מחזיר אלא גם כל שלשים רביעיות של בית כור היתיר הוא מחזיר דכיון דאיבא קרקע חשבו בין הכל לא מחיל מדי : ג מדה בחבל כו' האומר לקביו שתי לשונות הללו הכותרים זה את זה מדה בחבל דמשמע בצמחם הן חסר הן יתר דמשמע דלא קפיד על מעט פהות או יותר כטל לשון אחרון שהוא הן חסר הן יתר את לשון ראשו שהוא מדה בחבל ואפי' פיתת רובע לסאה או היתיר רובע לסאה הניעו דנכרי בן נכס דכתיב ליה תפוס לשון אחרון ופליגי רבנן עליה ואמרי הלך אחר פחות שכל שונות בין ראשון בין אחרון דמשפחא ליה או תפוס לשון ראשון או לשון אחרון ונטול הלוקח כפחות ששערוין והלכה כחכמים : בסמימיו ובמדבריו אחר לובית כור עפר הכי מוכר לך בתוך הכימיו והמדבריו האלה : הן פהות משמת הניעו יותר משמת ינכה והכי פירוש אם פיתת מן הבית כור שתות וכל שכן פחות משמת הניעו אבל יותר על שתות ולמטה עד שתות ולא שתות בכלל ינכה : ד משמכין ביניהם רואין המקום הכיין ששדה זו ונטול איהו המוכר דיד לוקח על התחתונה וכנגדו כותן ללוקח מן המקו הברוע כמו שמה המקום השמן שנטל המוכר דכי קאמר ליה הני שדי אני מוכר לך כדי דמי חני שדה קאמר ליה ואם היתה שדה נת מלאה אמה בק' דיגרון : ויש בה שלשים אמה מקום שמן שמה משמים דיגרון כוטלו המוכר ויחול ללוקח שבעים אמה מן הברוע בהמשים דיגרון וככך מביה רבנא : ס נקב עד ית משני קבין וזוגיות ואעפ' שדמי שכיבן שוין : מביה שגדרום אני מוכר לך הן שמין כל השדה כההיא דרוס' אלא שמין כמה שיה חני השדה שגדרו בין טוב בין רע וכנגד מה שמה השדה שגדרום כותין לו מוכ' ללוקח ככל דוח שירנה מן הברוע שיש לו דיד לוקח על התחתונה ושמה הכי קאמר ליה מה שמה חני שגדרום אני מוכר לך בקרקע שלי ככל מקום

היתיר : אלא לפותו כמו של מוכר שלא יפסיד אותו קרקע מועט דלא חוי ליה למדי : שאם שייר בבית כור שדה בית ט קבין דהשתא חוי ליה האי קרקע כדאמרינן דבית ט קבין חשיב להיות קרא שדה אז אין מחזיר לו מעות אלא המוכר כוטל את הקרק' שלו ושמעבין ממתית יד' דשנת קבין ויחנה לכור שהוא רובע הקב לכל סאה הוי מהילה משכנה קבין ומחנה עד תשעה קבין ולא עד בכלל יעשה חשבון : תשעה קבין או יותר יחזיר קרקע : ולא את הרובע הכי קאמר היבא דאמרן יעשה חשבון או יחזיר קרקע לא את המושך כלכד הוא מחזיר אלא גם כל שלשים רביעיות של בית כור היתיר הוא מחזיר דכיון דאיבא קרקע חשבו בין הכל לא מחיל מדי : ג מדה בחבל כו' האומר לקביו שתי לשונות הללו הכותרים זה את זה מדה בחבל דמשמע בצמחם הן חסר הן יתר דמשמע דלא קפיד על מעט פהות או יותר כטל לשון אחרון שהוא הן חסר הן יתר את לשון ראשו שהוא מדה בחבל ואפי' פיתת רובע לסאה או היתיר רובע לסאה הניעו דנכרי בן נכס דכתיב ליה תפוס לשון אחרון ופליגי רבנן עליה ואמרי הלך אחר פחות שכל שונות בין ראשון בין אחרון דמשפחא ליה או תפוס לשון ראשון או לשון אחרון ונטול הלוקח כפחות ששערוין והלכה כחכמים : בסמימיו ובמדבריו אחר לובית כור עפר הכי מוכר לך בתוך הכימיו והמדבריו האלה : הן פהות משמת הניעו יותר משמת ינכה והכי פירוש אם פיתת מן הבית כור שתות וכל שכן פחות משמת הניעו אבל יותר על שתות ולמטה עד שתות ולא שתות בכלל ינכה : ד משמכין ביניהם רואין המקום הכיין ששדה זו ונטול איהו המוכר דיד לוקח על התחתונה וכנגדו כותן ללוקח מן המקו הברוע כמו שמה המקום השמן שנטל המוכר דכי קאמר ליה הני שדי אני מוכר לך כדי דמי חני שדה קאמר ליה ואם היתה שדה נת מלאה אמה בק' דיגרון : ויש בה שלשים אמה מקום שמן שמה משמים דיגרון כוטלו המוכר ויחול ללוקח שבעים אמה מן הברוע בהמשים דיגרון וככך מביה רבנא : ס נקב עד ית משני קבין וזוגיות ואעפ' שדמי שכיבן שוין : מביה שגדרום אני מוכר לך הן שמין כל השדה כההיא דרוס' אלא שמין כמה שיה חני השדה שגדרו בין טוב בין רע וכנגד מה שמה השדה שגדרום כותין לו מוכ' ללוקח ככל דוח שירנה מן הברוע שיש לו דיד לוקח על התחתונה ושמה הכי קאמר ליה מה שמה חני שגדרום אני מוכר לך בקרקע שלי ככל מקום

בבא בתרא פרק ח

ואמר הבעה בניהל סבי קאמר אחד הנן ואמר כבת מיין בירושל כפי סאס כדו בעמכסו האב וזין השטן
בין ירושת סבבי הים לדורסת כסבי האב קלא סה כדור כוהל פי סניס ככסבי האב וזינו כוהל פי סניס ככסבי
סאס: פ לא אחד כלוס ואין יכול לבדוק עין הירשה חלס על ידי שיתן בירשה ככסו להחרביו: על
פוי עמסו לרשונה סחמת שיתת ושט דכדיו ככתבים וכסמירי וזינו כדך קנין עמסו הכי עבי על פיו: סה שסס

לחן חית הנכדור נלסקו פתג' דכרת
קייסין וזין חזן פתגה על סה
סכרעב כדור סיס כה כאלס ליתן
סמוכו כמתגה לכל מי סרדה:
סאס אחד סמסו ירושה וזלס רנה
לחוד ועיינו לחן בירשת ירושה
פיתת סלו כני ירס סדה בית כוד
עמלו ירס סדה בית לסקו ועל כנו
ככדור חמר סדה כול חכדור לח
למך כלום עמיו סמתי על סה
סכרעב כרסו: קכד כן כתחלה
וכו ירען סדה עמלו לילס ירושה
וזת כתחלה ירסח ועבת לז
היא כסקי ירס סדה סלו וכתתן
לז ירושה ו היא סתגה כחמכס
סאס אמ' על מי סדאי לירש כנון
על כן כין הכניס ועל כן כין
סכמת סלו ירסני דכדיו קייסין
דכתי יהי כיוס הנכולו חית כיו
הסדה כתה רשות לח כלהכסל
ככני למי סדיה וסדה ר יוחנן
דעל לח כקון כת ועל כת כקון
ען לא חיל כלוס חזין סכנת רחמיס
לדס כקוקס כן זכח האב בית קיס

חאוכו זה בני באבן זה עתי אינו באבן וכו' על כן הנהגו כן
ככסו לסקוקס נללו לו ככסו ככקוקס אחר ירשו יהו עכו מי
שבת וככצאת דייהוקי קטורה על ידיו חרוזו אונת כלום וסכת
לאחר כין כן חורשים כין שאבין כן חורשין דבריו קייסין: ז
הזיהב ככסו לבנו צריך שיתכנס סחיים ולדור פיוט דבריו רב
יחודה רבי חיסו אוכר אינו צריך חבורב ככסו לבט לאמר כתנו
חאב ז'יני יכול למכור ככני כחן כחין לבנו וחבן אינו יכול למכור
פפס כחן ברשות חאב סכר חאב כבורין ש' שיסות סכר חבן חן
בלקח

כתוכן מורה ר יוחנן סאס השה את הנכדור לבני לא יוכל לבכר וכי הלבס כלי יוחנן כן
כדוקא: חין דוח תכורס מזה הימנו חין לחכמיס כחית רוח כמעיו חזי: חן כניו כיהתם כגידה דליוס כסיין
סכיה: רחזי סגליו חין הלכה כרשב"ג: ו זה כני כאלון לירשו ולפסוד חית אשתו יין היכוס: זה חית מיסו
כאלון לירשו עכ חחו סדרי חין סכרי חוה: כוהל עתו כאלון כנון חס ס' חיסס לבד הפסק דס
להס לחלק ג שדות זה כוהל סדה ומחנה זה כוהל סדה ומחנה חס שטעור על הפסק סהו חית חיתן על
פני הסדה וחרב אינו כמתן לו כלום דחל הכר דאזי וסקול: סת הפסק יסחר חותן הככסום סתו לז חוס
למחקין כלימו למי סתיה: לו חכל חיר חזין חין חרשי עתו: ככנלו על לסקס: כסי סקוקס חיר ככיו חן קיס
ככסו ועכסו מתירסו חירו של זה סיהי עמיד סהו חירו פשו דסק ק' חודה להי סהייה סה חן וזין כדלס
ככדי סר החיך לחור וחזי סזינו חירה חן סוגי: סזין חסירו חוה חכל חסכ כו' סזין חיסס לח
יר יוא זה סה חיר לו כלבד: דיחתיך כותת סכית ש'ס ולסין דיחתיך דל סת חן למסקס ולסחי: קכוד לו
כירדו ד' לכ למיס חר כתה וכתה סס חילי סכי הלו ו חיקה כלום קכילי לא נמד לקח ול' כקנתל הסטד
חזין סס' לחיר חיתה: ו נדרך סכית פהיסם ולדור מיקה ד'פסוקס חן כקדקס חיל קני' לך מיקה
ולס חיל' הידית עב לאר חיתה חס לח כתב סהיס חן קתו כלום ר'י ירענה לח' חיתה: חזינו כדך
לכתי פיוט וס דכין פכתי כשטר ככך עך נכסות ח' לבנ' ק' פ' ע' וזכו סל סטר מקלח ע'י סהחית

שנים התחילה השתנה דלי לא ידע הכי ושקן שכתב בשטר למה כשעבד והכל' כתיב ועד : לאחר שיתע מהיום
בלאחר מיתה : האב אינו יכול לתמוך בלא הבן שהגוף קמו לבן והבן אינו יכול לתמוך בלא האב שהמידות
קמוי' לזכ : מכר האב שמתא מכרו הפירות ללוקח עד שימות האב : מכר הבן בחייו האב אין ללוקח פירות
עד שימות האב : האב שכתב ככספו לבנו מהיום ולאחר מיתה תולם ומאכיל הכרזות לשי בידנה נכחי אבל

מה שהניח בשטר בשעת מיתת
אעפ שפטר אשכנזי הרי הן של
בנו מקבלת השטח : אבל כשכתב
נכסיו לאחר שילנו פה מהיום
כשחזר לקדש בשעת מיתתו
הרי הוא של יורשים שדעתו של
אדם קדמה תל' כח יומי מיתתו :
מתפרסם לבנו וכסו לפי שפרסם
הדול' מרוב המפרנסת הקטנה :
כמוי אכילס ושניה לפי שפוטרת
הקטנה מרוב' אבל גדולי' מאוכל'
שעבד רבות ומפד' לפי' הקטנה'
מעבדי על הגדולים שלהתפרנס
שתפוסת הנית והגדולים מעבס'
על הקטנה' עליון אלא יתפרנס
היון כל אה' שאלקו : כשאו גדול'
אעפ נרמי מופס' שתפוסת הנית
לפס' אעפ' אכילס' ידעו גם הקטנה'
שתפוסת הנית : ואם אמרו הקטנה'
לפס' מיתת אכילס' הרי אלו נזיל'
כדרך שכתבתם איתם בחיי אכילס
אין שומע' להם לא מה שאתם להם
אכילס בחייו נתן : ה הניח נכס'
ולא כני' שהבנות מונותמן הנבי'
כתב' אפי' כתובה ואין בנות קטנות
מונותמן הגדולות דעיקרם שאין

ללוקח בחי' כלום עד שימות האב * האב תול' וסאכיל לכל סי
שדעת ופס' שהגיד תלוש הרי הוא של יורשין * הניח בנים גדול'
הקטנים אין הנדול'ם מתפרנסין על הקטנים ולא הקטנים נזונין על
הנדול'ם אלא חולקין : בשורה נשאו הנדול'ם ישאו הקטנים ואם
אמרו קטנים הרי אנו נושאים כדרך שנשאתם אתם אין שומעין
לזק אלא מה שנתן להם אבותם נתן * ה הניח בנות גדולות
הקטנות אין הנדולות מתפרנסות על הקטנות ולא הקטנות נזונות
על הנדולות אלא חולקות בשוה נשאו גדולות ישאו קטנות ואם
אמרו קטנות הרי אנו נוטאות כדרך שנשאתם אתם אין שומעין
לזק זה חומר בבנות מבנות שהבנות נזונות על הבנים ואין
נזונות על הבנות *

פרק ט

מי שמת והניח בנים ובנות בזמן שחבסם
סרובין הבנים ירשו וחבירת חתנו נכסים
שעסקן הבנות יורנו חבני' ישאלו על חתנו' ארסון אומר בשביל
שנתייבך חסרת' אפי' רבן גמלי' אלהי' אפי' את רבני ארסון *
ב הניח בני' ובנות ושי' שמת בזמן שהבנים שריבין חסרין
ירדחן אומר אעפ נקבת נכסים שערסון הנקבות יורשות אומר אעפ'
בנים האומר אם תלד אשתי וכו' ישאל כמה יורשתי בשל מצר
נקבה סאתים ילדה נקבה נוטלת סאתים אם זכר כנה אם נקבה
סאתים וילדה זכר ונקבה זכר נוטל מצר הנקבה נוטלת סאתים
ילדה שומסום אינו נוטל אם אפר כל מה שהלד אשתי יטול'
שדוח ישאל ואם אין שם יורש אלא הוא יורש ארת הכל *

ג הניח בנים גדולים וקטנים חשביהו גדולים את הנכסים
השביחו

פרק שמה

כמים חרשים אין הכמות אוכלות בתלמי כתיבה אלא חולקות כשיה וכל אהת נזונת משלה :
שהנכסים מחכים כדי שיוצו הכנים והנמות עד שיגדלו הבנות : שהנכס' מושמטין
שאין בהן כשטר זה : כשכיל שאני וכו' הפסד' בהשירה אלא לא תפסיד ונזון
לבו יחד ואין הלכה כרדעון : ועשו אלמנה אעפ הכת נכנסים מושמטין ככת אעפ האדון מה בנת אבל אהין
שבת מונת והבנים יגאלו על הפתחים אף אלמנה אעפ הכת האלמנה מונת והבנת שאל על הפתחים :
שמונחם שכן וכך שכן נקבה : כ הזכרי' דוחי' אותנו אבל הנקבת' דוחי' ליה אית רביה דזכר את
שקול : הנקבו' דוחי' אותנו אבל הזכרי' דוחי' ליה אית רביה דנקבה חת ונתון עשה : ילדה זכר נוטל עשה
אעפ דקיימין לן העובה לעשר לא קנה ככ' שכר' מרע מוכה לבמ קנה שדעתו של אדם קדמה אבל כזו :
ילדה זכר ונקבה מלושם יחד : ילדה שומסום אינו כשול הוי משיבתי' אדשי' ליה והלכיהו שמונחם כשול
כשמות שבעיניהם : יורש את הכל ולא תימא כריה כשני עבדים הוא ונאזר יד יורש הוא קא משמע לן :
ג השניח גדולים את הנכסים שערין בתפוסת הבית הסכיהו לאתעב דיהי עלי כשכסו
שכסים עסקת ככסים עבדן אלא שמונחן משלקן כלום אלא שכסו אפי'ן שערין פועלים והשכסו
שכסים

בבא בתרא פרק ט

שנכנסו יושביה שבתון אבל אם ספרו ונטשו והגבילו יחלוקו מה מכפיניו הסכימו להצטון: וכן הלכה שהסכימו
בצדקו המקדימן לה כפיסה יודעת כגון שגבא דחוכן חית נת משמשו אחיו ומע כלא כמים וכנות מעשן חסו
יודעת איתו כשכא אפסא פסיא נת מעשן אחיו יודעת אותו עם סלד יאיתיה וסלד דנחתי הנייה דניסין
פלה קלא מסולמית ושבתת לפי כי חסדה דלא מה סגמו לוי כשלי וכו' לפילו הכי עהלה דוונג טיהיה סמסו
למשע קפול דמספיה לגמיה :

השבדי לאמצע אם אמרו רשע פח שהגיה לוי אמר ודי אמר
לשמן ואמלק השבדי לעצמן הן האשה שהיה ביהא את הנכסים
השבדירו לאמצע אם אמרו רשע פח שהגיה לוי בעלי הרי אמי
ערעה ואוכלת השבדיה לעצמה • ד אמר השותפין שגבול
אחד סהן לאוכות גבול לאמצע והלוי ותרומה נתרמה כשל עצמו
האוזן שקעו כקצח שרבינוט ברוי חשב הריה שרבינוט הריה
לאמצע שהשרט בינוח ניגבית בביתרין אבל השולח לחבירו כתי
יין וכרי שסן אין ניגבן בבית דין פטוי סהן נסילוח חסרים • ה
השולח סבולגו לבית חביו שלוח שם כואה פנה האכל כ טעויה
התן אמלד בדין אמרן כנבין לא נבוליש שפודרית התן ודי אמר
ניתבן שלח סבולגות פודישם שהיה עשה לבית בעלה הרי אמר
ניתבן סבולגות מעושין שהשמש בין בבית אבא אמרן נבין •
שכיב טרע שרבי כל נכסיה לאיתיה ושלי קרקע כל
שחוא סתתו קייכת לא שייך קרקע כל שחוא אמר כחצוקים
לא כתב בה שכיב פרע חוסי אומר שכיב פרע חירון והן אומרין
ברא הח צריך לחביו רמיה שהירד שכיב פרע רברו רבוי אמר
וחכמים

ד טעמא אחד לזמנות
לעבודת העלך סכן שבת העלך
לשעור שכל כפי השיר ארס פ'
לחכם דרס אחי אב דרסו: נשל
לאמצע כל הדין מפני שמשמית
אביהן באת לו אבל אם מהפית
עבדו שפני הדימיתו ומסיכיתו
ומשפטו כלקס לעבודת העלך
מה שהדיוס קרוי לעצמו גמל
וכתפסו אם חלה נאום כלומר
טלח פטע היה נכסיו משרש
מן האמצע אבל אם חלה שגבית
שירוצא בהם דכתי' כיה שומר
כפשו ירחק מהם כהאמר יכתבו'
דאינו מתרפא אלה משל פטמו:
שואניות דרך שואניות נוטל
סעדה ודודין לזמנה ואוכל עמו
הם חזר ושע' כן לוח'כ כשיח

אשה ואם פלה סלח שואניות ככתם על יד אחד מכניו וחזרה השואניות אח'כ לאחר שמת האב הריש
לאמצע עממי הדין כגלה שהדי נגבית בבית דין יכול העלך מיאניות לתכרו להאר ולתבוט משני גב'ד
שיתן לו שואניות כדרך שמתן לו והוא טיפוי כמולוי פסטי כבשתי הדפסין אם נישלם כעלה ואם אמצע
אלמסו ואם פרהסיא שרהסיא ואם נבנשא נבנשא סיכול הסכי לעשר לריאסן איני ששם פהך הלא כדרך
שעצית שני אבל העילה להכדיו כדי יין וכדי פסן כלל חמשה או אינשי בחופה וחינו הולך לאכול עמו אין
שואניות אלא מתנה ואינה נגבית סבד: ה טעמא סבולגו מינה התבי' למחרת הקדושים פולחיה לבית
האלהים תבשתי ומיני' שפדנות וכדוי' יין וכדי עמן ושעשים הולך המתן ואוכל פס: אינן נבין אם מת האב
או מתה היא או שכן לגרסה דקשות חת שמתה אכילה עתל דוקא סאכל דנידנ אבל לכל פהות עדידי
לא מתה יודעה הסבולגו: טלח סבולגו פראים ואפי' מעטו אם פדום פט' סיכאיה עשה לבית כעלה' כדי אלה
נבין וארס דעלית בקסן שדרך הסבולגו' סבולגו' כדי סיכאיו לבית כעלה' לפינת פראין ואינן סבולגו' כדי
שנפראס בהן כבית אחי דכין לחיות מעשין: ו שייך קרקע כל פיה: ואם אם שייך לעבדו שטלס'
מתנתו מתנה ואם עמד אינו חזר והוא סקונו שירו על אחיה מעגם דתחבת סבד שרע בקקבת נפשי קסן
בין פ'ד בין לא עמד ואם לא קנו מירולח קנה שקבל המענה אפי' פיה השכס שרע דוק' כפסב' להקנות
המתנה ממיים אבל אם אמר יתבו' סללו' כך וכך אחד מוחי אינו נריך קצין ואפי' שייך לעבדו עשה סבא ליתן
שתיבה ממיים אם לא שייך לעבדו כלום ועמד חזר ואפי' קנו מירול' וטניה עשהת שתיבה דמיעבד לים דקלע
זו ליה דשית לעולם חזר בין שיר בין לא שיר ואפילו קנו מירול' ואם פיה קנה מקבל המענה ואפילו כלל
קצין: לא כתבה שכת שרע כד קניד ועמי כשרסיה ואף לא לישן מתנת בריה כד שולך על פה לוי כסוף
על שיר כלום סח אופד טע הייתי ושדרכי כי עולה אופד כריס' קיימת ולא תהאר נריך' לכס' א ריהיה סיסים
פיע דתב' סטת' ליתן גיין דסל'כ כריס' סח' גלח' להכס' ותיס' פד' פם כפשת' חתפת' נאכ' אהר' לל'
הלין

אחרי כן נתיישב שם ארבעה עשר יום וקבלה הארבעה עשרה להגות מיד בסתם שהיא מחזיקת עלה להכיר דתיה
 כבודם שבתיה היה בחונה עצה והלכה כמסמי: ו כתיב אל תעורר אדם את רעהו ואל תעורר רעהו
 אלוהים ל גלויה דברי שן ככתבין וכוונתן דיון ואפילו מנה מחמת מיתתה כמדת ליה דאין מתנתו ויתרה
 אלא כקנין כמתנת גרויה ואין הלב כדתי חליטת: כגנתי מתעם דדי דים ככרת: מתקדש חסד כלאמר חן
 עבדים דתיה מהה שרשיש היו

וחכמים אמרים חסדו מחבירו עליו הראיה ו החבולק
 נבטו על פי רבי אלעזר אומר אחר ברמי אחר מסוכן נכסים
 שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחוקר ושאל לחן
 אחריות אין נקנין אלא במשיכיה אסרו לו סעשה באסן של בני
 רובל שחיתה חולה ואסרה תנו כביתי לבתי וחיה בשנים עשר
 שנה וסדה וקיסו את דבריה אמר לחן בני רובל תקברם אסו
 וחכמים אמרים בשבת דבריו קיסין מפני שאין יכול לכתוב אבל
 לא בחול רבי יהושען אומר בשבת אסרו קל חוסר בחול נישתא
 בו דין לקטן ואין זכין לגמול רבי יהושען אומר לקטן אסרו קל
 וחוסר לגמול ה גמל הבית עליו ועל אביו או עליו ועל
 סודרשיו ותינת עליו כתובה אשה ובעל חוב יורשי האב אמרים
 חבן סת ראשון ואחר כך סת האב בעל החוב אמרים האב סת
 רבבן ואחר כך נה חבן בית שמי אמרים יחלוקו ובית הלל
 אמרים נכסים בחזקתן ה גמל הבית עליו ועל אשתו
 יורשי הבעל אמרים אשה סתה ראשונה ואחר כך סת הבעל
 יורשי אשה אמרים בעל סת ראשון ואחר כך סתה אשה בית
 שמי אמרים יחלוקו ובית הלל אמרים נכסים בחזקת חתובה
 בחזקת יורשי הבעל נכסים חבנבסן וחוצאין עמה בחזקת יורשי
 האב ו גמל הבית עליו ועל אמו אלו ואליו סודין יחלוקו
 אמר רבי עקיבה טורח אבי בוש שחכמים בחזקתן אמר לו בן עזאי
 על חלוקין אנו מצטערין אלא שבאת לחלק עלינו את חשוק

וחכמים אמרים חסדו מחבירו עליו הראיה ו החבולק
 נבטו על פי רבי אלעזר אומר אחר ברמי אחר מסוכן נכסים
 שיש להן אחריות נקנין בכסף ובשטר ובחוקר ושאל לחן
 אחריות אין נקנין אלא במשיכיה אסרו לו סעשה באסן של בני
 רובל שחיתה חולה ואסרה תנו כביתי לבתי וחיה בשנים עשר
 שנה וסדה וקיסו את דבריה אמר לחן בני רובל תקברם אסו
 וחכמים אמרים בשבת דבריו קיסין מפני שאין יכול לכתוב אבל
 לא בחול רבי יהושען אומר בשבת אסרו קל חוסר בחול נישתא
 בו דין לקטן ואין זכין לגמול רבי יהושען אומר לקטן אסרו קל
 וחוסר לגמול ה גמל הבית עליו ועל אביו או עליו ועל
 סודרשיו ותינת עליו כתובה אשה ובעל חוב יורשי האב אמרים
 חבן סת ראשון ואחר כך סת האב בעל החוב אמרים האב סת
 רבבן ואחר כך נה חבן בית שמי אמרים יחלוקו ובית הלל
 אמרים נכסים בחזקתן ה גמל הבית עליו ועל אשתו
 יורשי הבעל אמרים אשה סתה ראשונה ואחר כך סת הבעל
 יורשי אשה אמרים בעל סת ראשון ואחר כך סתה אשה בית
 שמי אמרים יחלוקו ובית הלל אמרים נכסים בחזקת חתובה
 בחזקת יורשי הבעל נכסים חבנבסן וחוצאין עמה בחזקת יורשי
 האב ו גמל הבית עליו ועל אמו אלו ואליו סודין יחלוקו
 אמר רבי עקיבה טורח אבי בוש שחכמים בחזקתן אמר לו בן עזאי
 על חלוקין אנו מצטערין אלא שבאת לחלק עלינו את חשוק

פרק י

ועליו להכיר דתיה שהאב חת תלמה: ט האשה מתה תלמה ואין לירשי האשה כלום שהרי הבעל מת
 אחריו יורש את אשתו: ככסים בחזקתן ככסי טאן כדול בחזקתן ולא שדשו בית הלל חי בחזקת יורשי
 האשה שהיו שלה חי בחזקת יורשי הבעל שחזריותן עליו הלכך ככסי טאן כדול יחלוקו וכתבת אשה שהם
 עניה חתנים וקופסת: שחזרם בחזקת יורשי הבעל: וככסים הנכסים יונבסם עמה הם ככסי טאן שכתבת
 שהיא נכנסת נכנסים עמה וכשהיא יונבסם עמה שאל יונבסם עמה לך ואם היתרתי חתונה חלה
 הם ככתבת יורשי האשה ככאז יורשי האשה ככאז יונבסם עמה חלה וכן ככסי טאן כדול: ו גמל הבית
 על חשוק יורשי האשה ככאז יורשי האשה ככאז יונבסם עמה חלה וכן ככסי טאן כדול: ו גמל הבית
 הן יורשי האשה חתנית בית אביה אמרים הן מת חלה ואנו יורשי את האשה: או וואו מורי כש ונה
 דייחלוקו דכין סגניהם כחיי חכמי ירושה הו ספק וספק דייחלוקו ולא דיי לכלל הבית עליו ועל אשתו היתם
 יש שבי מיני ככסי יש שהכפל מורוק יש שהאשה חתנית חלה הכל בחזקת האשה כיון שהיתה למנה
 נכסים כחיי חכמי ירושה לירש הכל הלל יחלוקו: מול אבי כה לדדרכי בה הלכתי אמרים ככסים בחזקתן
 בחזקת יורשיה מן האב שהרי כתיבה חמש ככסיה אח שבה חזי היא סת חיי ודחוכ נמי נתיבה היה בחזקת שבת
 אביה הלל יורשיה מן האב יורשי אשתה והלכ כד עקיבא: על חלוקין אביו מת יורשי אביו לחלוק - לבי
 דלם כה אנו מצטערין שלא ששו דשתותיה אום אום כזה חלוקין ונבסם לחלוק על תן אשת שהם סוק:

בבא בתרא פרק י

גט פשוט

שטר פשוט כשן שלם פולק גמדים וקוצרין וכל שטר קרוי נס: עדיו חתום
בשנים כשן שרבו עשאים: מקושר קוצרין כותב טעה חתמו שנים וכדוכן על

החלק ותמיד ועד אחד תחתם על הכרך מתחין וסוד וכותב שני סטין ויתר עשבים וכדוכן על החלק
והחתם עד שני על הכרך וסמוך וכן עד שלישי וקמן רבנן גע פוקאר ששם כהנים קדמו פהיו כותבים

גט פשוט לשמועיה ויגמרוט
ולא היו יכולים להשיגו והתקינו
להם גט מקושר שאינו נוט לכתב
שורה שזה נתקן כך יתפיים
ונסם שתקם פוקאר געו כך
פוקאר נסאר שורות שלא חלקו
פשוט: פוקאר וסמלים שלא
כשמו כפוקן פשוט: סיכל
לשמו פשוט פוקס יקדע ה
השדות ויפתח הסטר יהיה
פשוט: לפס איז הכל כשמו
הדוכן פוקאר דוכן ופוקאר נסאר
דוכן פשוט פוקאר וסמלים
פוקאר לי מקושר וסמלים
פשוט לי פשוט ועד ליה פוקאר
תקן סדר חוקה פוקאר וסמלים
ועכנו סדר הודו לומכנו המוכן
נתחיה לח קדור וכסר וכלכה
כתקן: ג פשוט שכתבונו
עד אחד פוקאר חסם שמוט
שכתבונו עד אחד פוקאר
עד אחד חסם פוקאר שכתבונו
שני עדיו פוקאר שכתבונו: חק לו
אלה פוקאר חסם על גב דוכן
מלה דוכן ופוקאר חסם פוקאר
יד נסאר פוקאר חסם פוקאר

פוק

גט פשוט שני שטר כקושר עדיו כחאדיו

פשוט שכתבו עדיו שחאדיו פוקאר שכתבו

עדיו כותבו שגדים פסולים רבי חנינא בן גבליאל אומר כקושר

שכתבו עדיו כותבו כשר סמלי סיכל לעשותו פשוט רשבו אום

חכל בכנתה הסרינה - ג גט פשוט עדיו בנים וכקושר

בשלמה פשוט שכתבו בו עד אחד וכקושר שכתבו בו ב' עדיו

שגדים פסולים - כותבו וחין כמה ראינון פלען עשרין וחין לו

א עשרין חין: פוקאר ראינון חלקין פלען חין לו: גליה סנה כסא

וחין ראינון ונסחק חין פוקאר כסא פלען ראינון ונסחק חין

פוקאר פוקאר ראינון ונסחק חין פוקאר חסם פוקאר חסם

כסא חסם פוקאר חסם פוקאר חסם פוקאר חסם פוקאר חסם

חכל חכל חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

חכתא חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

לחין חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם חסם

כריכה עמד כול יקוד כמשמעו וסכים אומרי לישכ ולא חומר שלא לישכ הולכים אחד הזכרים וזוים כי שר
 שנים אמרים ישאווית' וכדכר והיו כזן חמש ע' סזי אומר יכרך לשבר ושלא אומר הין נריך כטלו שנים
 כעצותן שנים אומרים איכה נריכה וזלזה אומרים נריכה הולכים אחד החוב ושום בין עוד שנים שהיו
 סכנה ומצדדים אותה ונצטרע משרא להני שלשה חמש ע' ונצטרע כנגד נרכת כהנים שיש כפסוק ראשון ג'
 תינו וכסאי חמשה וכסלטי שבעה

והלכה כרשבנא: ג' המיכ
 וקנים על ראש פד העלם דבר
 פל כבוד ויש כחמשות הדבר
 מניו הדין שהדול הסודך נריך
 שינכר עמו שנים כשונה לפסוק
 מהם כדי שיקרא דני ויהיו דיני
 קנסות ולסון סמיכה מאס דכתי'
 ויסוך את ידיו עליו ולחו דכש
 מהבדק ידיו עליה הלא כשמו קח
 ליה רכי ואין סמיכה כחונה לחרץ
 הלא נריך שהסוך והכסוך היו
 כלן כחרץ ישראל וחו יהיה לו רשות
 לרין דיני קנסות ואפילו כחונה
 לחרץ לפי שסנהדרין כהנת בין
 כחרץ בין כחל אחר שנסמכו כ'
 כחרץ וכתיב דמכם כחל לו אנון
 הוה שאין לנו סמוך איש מפי איש

והחמשה נושאין ונותנין תוסרי' כשבשעה ואם נסרו בני מעוהר' +
 ג סמיכה זקנים וערופת עולה בשלשה דברי ר' שמעון ורבי
 יודן אום' בחמשה החליצו ומסאונים בשלש נטע רבני ומעשר
 שני שאין רמיו ורועין בג' חקירות בשלשה הערסן הכשולים
 בשלש רבוי ויורה אומר אחר מהן כחן וחקירות תשעה וכחן
 והרס כיוצא כחן + ד רני נפשות בעשרים ושלש הרובע
 והגרבע בעשרים ושלשה שנאמר והרתת את האשה ואת הבת'
 והסור ואת הכחמה תהרתו וסוד הנקל בעשרים ושלשה שנא'
 השור וסל יגם בעליונות כמיתת בעלים כך כיתת השור הואב
 והאיי חרוב ותנמר והכרדלם והנחש מיתתן בעשרים ושלש
 רבי אליעזר אומר כל הקודם לחרזן וזה רבי עקיבא אומר כיתתן
 בעשרים ושלשים + ה אין רנין לא את הטבש ולא את
 נביא השקר ולא את כחן גרול אלא על פי בית דין של שבעי ואחר
 הדין סוציאין למלחמת חרשות לא על פי בית דין של שבעי ואחר
 הדין סוציאין על העיר ועל העורות אלא על פי בית דין של שבעים

והחזק

עבד משה רבינו אם פניו מסכמים כל החכמים שחרץ ישראל לפסוק
 ריבולם לדין דיני קנסות ויש להן לפסוק לאחר ידבר נריך הכרע: וערופת העולה בשלשה דכתיב וקני
 כעדה מעט וקני שנים ואין כד שקול הוסף עליהם עוד ח' הרי ג' יד יהיה חומר כה ומכמו שנים וקני
 שנים ואין כד שקול הוסף עליהם עוד א' הרי ה' הולב כה יהודה: ימנות הלוינה בג' דכתיב ונגם יבמתו לו
 לציני הוקנים וקנים ואין כד שקול הוסף עליהם עוד ח' הרי ג' וכן חרזת ששש עשרה אינו הלא לפרסומי
 פלתי: שאינו קנסה יתמו שהשאינה אמה וחמי' לדעתה וינחה כחון שמהנה כנעלה נריך שהיה בג'
 דכיתמו מכח דמזון ככני' כ' מספין: כטע דנש' אם כח לחלו על המעורן חמשה שני ואין חמיהן ידוש'
 כטון שירות והרכיבו שאין להם מצד ידוש: וההקדשה הלא לפרסומי נריך ג' לשון: הערכין המטלטלין הרי
 שאם שרף פלו' עליו ואין לו מש' ליתן כפי הדש' הקדשו' כפרש' וכל ליתן מטלטלי' נדיו' ג' לשון חותין וטלטלי'
 ואלמנה כחן דנערכין כחן כתי' כער כך הכהן: והקדש' ואם אין לו מעלטלין וכל ליתן קרקע' כפי שיש
 ו' אפי' זה מהן כחן חותין קרקע' שיהיה כפי הישר' שיש עליו ליתן: ואדם כינא כהן ואם אף דמי פלו' עליו
 שחרץ איש כשה הוא יפה למכר כשוק וכמותו דמח נריך ג' כ שהיו ואם חן כ' כשמו: ד והרנת את
 סאשה ואת הכהמה היכורכע ויתתן לאשה מה אשה ככ' אף בהל ככלן ואיני ואת הכהמ' מהרנו ככרבע'
 כתי' למדנו רובע וכרבע: כמיתת הכעל' כלום כמו שהיה הנצ' כדון ככ' אם היה חרב מיתה: כל הקוד'
 לאדנין וזה כשהמיתת את האדם ואין נריך להכיאם לבד: דע' אינו כנחז חרש' דאיכא בין תק ליש' כחש
 דלפנין כחש מיתתו ככ' ולרע הארי והדוכ והמדר' והכרדלם מיתתן ככ' אבל כחש הקודם להרנו וזה שאלן
 סמויק מן השלם והלב' כרע: ס' את השבט רבו של פטע שצדו של כמד' חין דכין' ל' ככ' של ע' א'
 דכתי' והנא' זאת היאם ההוא או את האש' ההי' איל' מצדך איש ואשה אתה מוניא' א' שפירן ויו אתה מוניא'
 את השבט א' שפירן לא ככ' הנדול: ולא את כח' השקר' מדר' דבר ויחון משרא כתי' הכא א' חזר יוד
 ל' דבר דבר וכתי' כוקן מער' כו' ופלג' עמך דבר מה וקן משרא ככ' הנדול דכתי' וקשת' ולי' אף כתי' שקד

מנהדרין פרק ב

ככל שגדול: ולכן את כפי דמיך קח
קחי: ואין מוציאין למלוג הדנו כל מלה: הן ממלה: ועשיי ומלמח שאלן קרויה מלמח הדעות: אלא
עבד של עמי דכתוב כדוד ומחמי חמית: של כניהו כן יהודע אחיתופל זה יוסף כניהו כן יהודע וזה כניהו כן יהודע
שהיה מלמח שכלן וכלן כגדו חמיו: על העיר ידועלם שקדושתה גדולה מקדושת שחר חרץ ישראל:

והעירו קדושתן גדולה מקדושת
ידועל וחן להם קדוש אלו ככל של
עמי דמיך קח ככל אשר חכי מרש
אותך וכו' וכן תעשול הדעות מה
מסכן קדוש עם משה שהיו מחקים
סגדו גדולה חף להורו וטעם עיר
ועירו עם סגדו גדול: דין שאין
סגדו לה לכתוב וכו' בדאכח כמש
דאוקי סגדו ומה כחוק שבע'
לא קחי: ואין ששין עיר הכדחת
וכו דכתי והנחיתם את הידים הן
יש ואלה אתה מוציא ששירן לכו
מכשרך וי אתה מוכיח את העיר
כלה סגדך אל לשבע המיוחד:
כפטי עיר החדלות כין ח' חרץ
פעמי דכתי חרץ וכל מן הספר
וטעם דקר שח' שמועו גו ויבחו
וחרבו ח' לפרך חן מוצי העיר
פל יעלם כמש עיר הכדחת חכל
הדנין חת יושניה כלכל: ולכן
שירו עיר הכדחת כלל חרבעון
אחר כלל קדוה מ' לון אכל כגון
מקוה ע' ו ועשה על גביהן
הרי ע' דא' קח וכשאו חתך ואת
בהדוקה: ליהוד חות שבע' דדיע

פרק ב בתן גדולך ודנין אותו כעיר וכעירך וחיו חולץ
והולצין לאתו ומייבבין את אשרו אבל חרץ
אינו כיבב כפני שחור אמר באלכח מה לכת אינו יוצא אחר
חסישת אלא חן כפסן וחורא גדלה חן גדולך ודא נכח ורע עמון
עד פתח שער העיר דבר רבאי רבי יהודה אמר אינו יוצא חן
חסקרת

אתך כדירין לך ולא שהיה הוא חסן עמון כדון וזין חלכ' כד יהודה: עדה זעט' י' מייבבין: עדה מנתל י'
מוכין ושמעיה עביה דכריך שהיה כ' סאס יתלן יהיו י' מייבבין י' מוכין: העומך לרעה עם כ' והכו קח קח
לח תיהי חרץ רבים לרצות לחייב עם ח' שהיה יעד על המוכין אכל חרץ רבי יהושע בב' חיי לרש' כחייס
כ' מייבבין יותר על היווכין היכ' על כריך כן בעקן דנגיד פי' מוכין ליכל' מה דהא כתי והכילו סגדו את
לח משכחת חובה כנגיד פי': וזין כד שקול חן שאין כד זוגות סאס יתלן לרצוא חו' לח' סגדו ושלג' ולא
משכחת לה היתך לטובה עם ח' היכ' מוכיפן עליכס עוד אח' יהו' לה כ': חן מפרס כמ' ל' סגדו
קטנה ו' שרת' של כ' כ' וטע' לפניהם סאס הונדכו להוסף על קדיי' מייבבין סאס ו' כסלבי' בני חרס
כטלניס ויכל' מלמח סאס יושב' תיהי ככה וכו' מוכים לכתוב דכתי המוכין וקרי החייבים ו' חרס סאס
כה להלקות החייב והחזין בעלי הדין וכו' בעלי דיני' ופני עדים י' ומועין ו' ופני ומועין ו' ופני ופני
לתלן ח' חרס סגדן כג' ומועין ו' ומועין ו' ומועין ו' ומועין ו' ומועין ו' ומועין ו' ומועין ו' ומועין ו'
סלסיס כד' סלוי דרובו כ' ערי' סאס ח' כל דיין ס' ס' דנגיד עפ' י' לא חסכון ס' דין חלכ' כד נשיו
אינו יוצא חרץ החטה דלעח חרץ למעט מתן ערדינו ורחסון חרס ועל כל כסות
מתלן יחד: חן כספן וסוף סלס סלס כין סכנתם נשוי סעטה חן הסכוי כלל עיטם

בחן גדול

סנהדרין פרק ב

שמינו הוא כגולה וככנסת נשכו אכל כל זמן שהן בגלין ומרזין נכחיו הוא ככנסת ומצדו שמינו ככנסת לתוכו : ויבוא
שמינו עד פתח היצר שנשער מנויין ומצדו ויכול להתבטות מן אכל מן לעזר ליכא הכרה : שמינו מן
התקדש לא יבא רבי יהודה דרוש ומן התקדש לא יבא כל עקד ור מידר דרוש ומקדושתו לביבא בלוי ויהר
שלא יבא לידו מעצ וכתך היצר שיש מביאות איכא הכרה ומורה זה הלכה כרבי יהודה : וכשהוא

ונכנס את אחרים דכמת שמינו שלו
כש מורה דיכול הוא לילך הוא
טריד ולא אתי למצטו וכסחורין מן
הקביות ועמדים בשורה לנתס
האכלו וכל העם עובד זה אחד זה
ומתחין האכל שמינו כשמינו
וכל אחריו ולו מתכנס מן השער :
והמנוחה ממנו שהו הניך ליימן
כש וכל העם משמאלו כמשל
כאמרו : המנוחה הוא חכנו
שהו ממנו לעבוד תחת כנ א
אנו יחד עם פסול כבוד ביום הכשרה :
אנו כשרת כנו תתכשרתה ואמרו
תחתך לכל הראוי לבא עליך :
וכשמינו חותם שכל אסור לחכול
שמינו הראוי משל וקורכו ו
ואיכנו תכלין חותם : מחוכין על
הארץ הן מניין ומתכלין כשרו
והוא מסכ ככטה על הפסול :

התקדש משום שנאמר וכן המקדש לא יצא וכשהוא מנחם אחר
דרך כל העם עובדין בזה אחר זה והספונה סמטעו בני לבין העם
הבשהו מתנחם מאחרים כל העם אופרכי לו אנו כפרתך וחוח
מורה לחן תתברכו מן השמים וכשםברין אמרו כל העם מסובים
על הארץ והוא מיסב על הספול * ב הסף לא רן ולא
רכן איתו לא סעיר ולא מעיד איתו לא חולין ולא חולעין לאשתו
לא מיסב ולא מיכבדין לאשתו רבי יהודה אוסר אם רצה לחולין
או לייסב וכו' לשוב אסרו לו אין שומעין לו ואין נושאין אסנתו
רבי יהודה אוסר נושא חסלך אלמנתו של סלך שכן מיצני ברוד
שנשא אלמנתו של שאול שנאמר ואתחנא את בית ארונך ואת
כשו ארונך בחקך * ג סת לו סת איתו יוצא ספתח פלטרין
של רבי יהודה אוסר אם רוצה לעאת אחר הכוונה יוצא שכן מיצני
ברוד שיעא אחר מיצניו של אבנר שנאמר וחסלך רוד הולך אחר
המשח אסר ליה לא היה הרבר אלא לפיט את העם וכשםברין
אמרו כל העם מסובין על הארץ והוא מיסב על הדרגה * ד
יוצא למלחמת חרשות על פי בית של שכנים ואחד תורין
לעשות לודרך ואין סמחה בידו דרך חסלך אין רד שיעור
וכל העם כוזון ונותקין לו והוא נוטרל חלק בראש * לא
ירבה לו נשים אלא שכנה עשרת רבי יהודה אוסר מרבה
הוא לו ובלבד שלא יהו ססירות ארלו רבי שבעין אוסר
אמלו אחת וכסירותה ארלו לבו הרני והלל ישאנה אם כן
למרה נאמר לא ירבה לו נשים אמלו כאכניל * לא ירבה לו
סוסים אלא כמי כרכביו וכסף חובל לא ירבה לו כאר אלא
כדי ליתן אמניא וכחב לו ספר תורה לשכו יוצא למלחמה
מוציאה עמו נכנס הוא מניסרה עמו וישב ברך היא עמו

סיב

וכן הלכה : מלך נושא אשתו של מלך והלכה כרבי יהודה כהן : ג אינו מנא מפתח פלטרין שלו אנאוי
הוא למלך להרחו פניו נכס לפני העם : לפיט את העם כמי שבידו שלא ככנת דוד הרני יבא את אסר
ואין הלכה כרבי יהודה : דתש עטה : ד לחלפת הראות מלחמת אר איתות חזן מלחמת עתלק
מלחמתו עמיין : ופוקד גרס של אחיו דרך לבית לברמול וצדו : ואין מרזין בידו אין משכבין
עליו חלק כחש חלק הויסר כדשקניטעל מחנה מלל המה : לא ית שדרי דוד היו לנשים : ולית
כניא ולא עבד : וויספה לך כהנה וכהנה כהנה קחא שית כהנה כתרד שית הרני שמה עשר : ורבה הוא
לנויות מ' ח' ג' שחלקות יש כדכסר תק כסר נושא זה ומפילו כרונות ויותר מיל לא יבא ויבא כשרת עך הוא
גזרת הכתיב ל יהודה סכר נושא ית ויבא כרונות ויותר מיל פדמות לא יבא וכשרת הנומיא כיו שמינה
ושלגו אתך כדלל לא ימנין כדן אש אשת שר כה לא יבא והנכות : לא יבא יותר חיל וכל ג ארץ כדו ימרה
שקורה כתרתי וכלכה כתיק : אלא כמי מרכטו דוקא כמי כחלים לה : וכיצעו ולהתגל כרתי חיל אלא

בנהרין פרק ג

כדי רבם וזרעו להלפם בארצו חמירי : אפסית זכר חילות הסבססו וחסוים שמו כל המה : ואלעזר
 פת לשמו חק עמית סמיך כל אדם שישתל להיות לו פתוחו מוכח כגיתגבוז ופת סכותו לשמו כפחול
 עלן ככסם ויפת שנת תמיד : עובד על השלחן : ה כשהוא מסתגר כשגלה שער רחשו :
זה בורר לו אחד אחד מהנעלי דמי סדר לו דיון אחד לרשם ולהשך מכוש וכן השכי בורר לו
 דיון אחד

מיסב חיה כנגדו שנאמר והיתח עמו וקרא בו כל ימי חייו * ח
 אין רובק על כוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתבשין בשרבושו
 ואין רואין אותו כשואו מסתרי ולא כשואו ערום ולא כבירת
 תחרוץ שנאמר שום תשים עלך סדך שתחוא איסתו עליך *

פרק ג

דיני כסונות בשליש זה בורר לו אחד ואחד
 בורר לו אחד ושניהן בוררין לחן עוד אחד
 דברי רבי מאיר והכמים ואמרים שני דינין בוררין לחן עוד אחד
 זה פוסל דינו של זה והפוסל דינו של זה דברי רבי מאיר והכמים
 ואמרים איסתו בוסן שמביא עליהן ראייה שהן קרובין או פסולין
 אבל אם הן בשרין או מוסחין ואינו יכול להוכיח * ב אמר
 לו נאספ עלי אבא נאספ עלי אבך נאספנא עלי שלשה רועי בקר
 רבי

מקן והלכה כרמאים : זה פוסל דינו של זה יכול הוא לומר לא אדון לפני בית דין סברת : סתם שהניח
 עליון ראה שזה תביא ראה על דיון שני בורר זה לפסלו : אבל אם הם כשרים ומוחזין הכי קאמר אבל אם
 היו כשרים שאיך לא קרובים ולא כפולים חק על פי שהם יושני קרובים כעשו כחמוחין ואינו יכול לפסלן
 ופסק ההלכה שזה כשקבלו כעלי ההון חו שידין להם בין יחיד בין רבני ובקף עליהם חת הדיון דינו דין ואין
 סותרים דינו חק על פי שאינו מוחזקה להכריזתם מודע שטעה הם בדרך מעשה טעה חו בדבר המעשה
 בתלמוד משוורים הדבר כשריה ודני בו כהלכה ואם חו חשבר להחזיר כגון שהלך זה כשגלו התחזק שלא כדיון
 לפעוריים שטור ההיון מלשם יחזק שקבלוהו עליה סופש שגרו להיון לא כתבונן להיון ואם טעה בשקול
 הדעת והוא כדבר שחלקו בו ונבא חו אמוראי או נאזיחו וסעיא דעלמא סדה שניהובן זה הדק כדנרו לישע
 הנזון שדן סוגית העולם כיוותם אם לא כפי אמת כד יחזרו הדיון ואם אי חשבר להספור ושלם סנית ואם
 כפי אמת ביה היה שטעה עשוי ויפלט מנייתו והיון שלא קבלו אותם כעלי הדיון חלף שבידו חלף חו טעה
 היונה חו קנתו קני הקהל העמידוהו אם אינו מוחזקה לרבי אפס שגטלו רשות מראש הגולה חן דינו דין בין
 טעה בין לא טעה ואינו ככלל ההיון לא ככלל כעלי ורוע וכל אחד שנעלי דמי אם רבב סתור דינו מוחזק דין
 כשני ביה אם טעה ולא כפי ונתק ביה יחזרו הדיון ואם אי חשבר להחזיר לרבי סניית כדיון כל גורם להיון ואם
 כפי אמת ביה היה שטעה עשוי ויפלט מנייתו והיון שלא קבלו אותם כעלי הדיון חלף שבידו חלף חו טעה
 דינו חו שגטלו רשות מראש גולה חשבר שגטלו רשות מראש גולה חו לא לבקף כעלי
 בין כשקול הדעת ויהי חשבר להחזיר הדיון ספור שלם ומוחזקה שגטלו רשות מראש גולה חו לא לבקף כעלי
 הדיון שיהיו לפניו בין רבו בין לא רבו בין כדיון כן כמנהג לחן חו שגטלו רשות מראש גולה חו לא לבקף כעלי
 יכול לבקף כעלי הדיון לא קאמר ישרא כלבד מוחזקה חו פי שלמד כתיבה שכתב וסכסל פה ורוע לבקף
 ולהקיש ולתקן הכר מתק הכר וכשהוא כבר וידוע ויבא טכס אל אשוי רוחו כקול שמוחה לרבי והוא יכול
 לבקף יחידו וחשילו לחקקו רשות מראש גולה : זה פוסל עדין על זה פלוגתיהו דרבי סאיר פרבן מוקין לה
 עמר כשהוא כעלי דין יש לו שתי כתי עינים כדבר והניא כתי ראשונה ושנייה כעלי דין שכתבו עם סאיר ואמר
 פסולים חן רבי יחזר חו יכול הוא עם אחד לפסלן ולחא כעני כעדיהו סוף שחזר יחזר יש לו כת סברת ואם
 כקם ולא חזר ויבדדו : ורבנן סברי חשבר דהו יתלה יש לו שתי כתי עדין יכול לחזרו ולחשבו סוף חלף חו
 וכשנא זה שגטלו לבקף כעדיהו חו ולא מעבלי אפועים והלכה כרמאים * ב קאמר עלי אבא רשות

סנחרין פרק ג

לו

דיין אשכנזי שפול מן התורה לדוכני לא לטוב ולא לחובה כדכתיב לן מלא חמתו אבות על בני כדאמר רבי
ג' דועי נקר לזון דאלו לעדו חמי נקר במה הן: ר' מאיר חייב יכול לחזור ב' אפי' לאחר גמר דין לחזר שקבל
קדיין העדות ואמר איש פלו אשתו וכדו: סימני יכול לחזור בו לאחר גמר דין ככלד הוה דפליגי דכך עליה דר'
שאר דאו קודם גמר דין מודים סמני לרבי שאיר דיכול לחזור בו ואם קמו מידו כמי שמקבל עליו צדיות איש
פלו או דגונו של איש פלו חפי קוד'

רבי מאיר אומר יכול לחזור בו וחבמי' אומר' אינו יכול לחזור בו
תנן חייב לחבירי שבועה ואמר לורוד לי בחיי ראשך רבי מאיר
אומר יכול לחזור בו וחבמי' אומר' אין יכול לחזור בו ג
וחלו חן המסילת המשותק בכובית המסלח בריבי' וספיריז חגיגים
בסוחר שבועית אמר רבי שמעון בתרולח חזי קורין אמתן וסופי
שבועי' משרבו חגבסין חורזי לקרחתן סוחר' שבועית אמר רבי
תורה איתרי בזמן שאין לחן ואסנתר אלהי' חזיה אבר' יש לחן
מסנתר שלא חזי בשרשן ד וחלו חן הקרובין אביו ואחיו
רחמי אביו ואחיו אמו ובעל אשתו ובעל' אשתו אביו ובעל אשת
אמו ובעל אמו וחמי' וניסור חן ובניחן וחגיגין וחרגו לברו אמר
רבי

כתיבה ונימיות חסדים או כסחורה ויחזקות ומלאכה שיש בהן ישובו של עולם: ומלוו ברכית חזד הלום
לאחר המלוו שניהם פסולים דקיימא לן היזוהי והלוי שניהם שוכרים כלל תצא: ומפיריז יגים אית דמפרשי
דין משני' השחקן אם תן דים יבתיך ליוכתי איתן לך כך וכך וית דמפרשי' שיעד לו וינה מלמודת להביא יוכים
לכתי כעלית כעל כתיקן דש סתן גול משום דרבי שלום ולא גול גמור: ומכחיזי שבועית עשין סחורה כביעות
שבועית והתורה איתיה והיתה שבת הארץ לכם לאכלה ולא לסחורה: רבי שמעון אומר בו כתיבמודא מפרש
ס' לתי' דר' שמעון הכי: בתחלה חזי קוריא' איתם אספי' שבועית כלומר אספי' פירת שבועית לעבמין היו פסולים
לבעדות כמו שאמרנו פירות שבועית משרבו האספין השוללים ממת המלך כך וכך כורין תבואה בכל שנה והיו'
כדיןן לאסוף תבואה של שבועית לפרעו' ממתה ממת המלך חזרו לומר סוחר' פירות שבועית כלכלד הם פסולי'
כלל אספי' ויתבואת שבועית לתת למלך כשרים לעדות כיון שאין אספי' לחזור לעבמין ולעגן פסק הל' כל
פי שצדק עברה שצדק עברה מית' תבית דין או כרת או מלקות פסול לעד' ר' אחימי' ויתיה נקר רשע דכתיב
אשר הוא רשע לחיות וכתיבי' מלקות כתיב והיה אם כן הכות הרשע והתורה איתיה חל תשת ידך עם רשע
להיות עד חמת ודרשינן אל תשת רשע עד ואם לקה חזר להכשח דכתיב ונקלה חזק לעיניך כיון שלקה
כדי הוא כחזק וחס לקח ממון שלח כדון אף על פי שאינו חייב ביה לחמיתה ולא מלקות פסול לעדות כיון
עבד ועולן ויזולן ברכית ואם לקח ממון שיש בו אסור דרבנן פסול לעדות מדרבנן כגון שפיריז יוכים וממון
דיהוב דחי' ולוקח דחפץ אין העבלים רובים למכור והגבאים והמוכסים ש'לקודים לעגנן מוקטלי נדקה מן
פגמים כפרהסוי' חלו וכיוצא בהן פסולי' לעדות מדרבנן וזין עבדותן בטלה עד שיכירו' עליהם ויכפרסו
איתן חלל פסולי' עבדות של ערבה זין כריכין הכרזה וכל העבולים לעבדותן של ערבה כין של דריהם אם
כדע מעמינס עבדו תשובה גמורה והמזון לקמו שלא כדון החירותו ועשו סית עזר לעבמין כאית דבר
ששעו בו שלח יוכסו לעבדו עזר הדי חלו חזרו להכשין וישחקו כקייבוי אף על פי שאין ביה גול איילו
כדריהם הם פסולים לעדות לפי שאין מתעסקים בישובו של עולם וזין כהם ידית שייס ודוקח שאין להם
שלאכה והיחובות אלא היא כדכתי רבי יהודה וכן הלכה וזיתיה חזרתן מתישכרו פסטיה' ויקבלו עליה דאפי'
בהמה לא עבדי: ד ובעל אחיות וכו' תשום דבעל כאשת: ועיסו בעל אחיות אשת: הן ונניחן
מסתמין ודוקח' כמי' נכמת שיש לו עיבוס מחדות אשת חל' יש לו כמי' מלאה אשתו כל כמי' כשחיים לבנות
יש לו מאשה אשת איש כשחיים רבין: וחזתו כן אשת שאיש איש הוא כלכלד משוכ קרית אכל כן חזרתו
סתתן סתתו לא ואת סתתו לא ישיד לה דאשכ כבעלה והאשים זה עם זה כין מן האב כין מן האם הדי כן

ראשון

סנהדרין פרק 3

המקם כדלמקם ובהיהם זה עם זה שמי נכמי וזה עם זה שלמי כשמי: ולעולם שלמי כדלמקם כמי
אין נרדף למקם שלמי נכמי אבל כמי אין נרדף למקם שמי כדלמקם שיהיה פסולים וכדרך שיהיה עונם
בכורים כך איהם מוכה בקדמות וכל אשה אשתה פסול להם כך אשה פסולת לכעלה וכל איש אשתה פסול לו כך
אשתה פסול לאשת: אבל מצאה הרגומה דודוק דודוק ודון הלכה כעמך דמסאם: וכל אדמו לודמ תשלום

ופשטי סל רבי עקיבא היא ולא
פומסיה דאזכ' וכל הרואי לודמ
דהינו קדושי סאב' אבל קדושי
סאם כגון אחי אמו שהיה כן כשר
לו שהיה אחי אמו אמו ראו לודמ
אבל הוא ראו לודמ אמו לשכך
פשוט פסול להצד לו: היה קדוש
כגון מינו וראוי לודמ שחמת
אשתו וכתבתי שיהיה אשת קודם
שלה עדות זו: רבי יהודה אמר
פ' ואין הל' כד' יהודה: ה'
משכחו דעה כימי חפשי פסול
לו כל ימי חופשיו אלא כמשדו ישראל
על כך להצד שקד משדו אשת
ואהנה וכן הלכה ודוקא בעדות
פליגי דכגון עליה אבל כדון מורו
דכגון דפסול לו לדון דמי רחם
ליה אינו רחיה לו הנהה וחי סני
ליה לח' מיני לחפשי כוכותיה:

רבי יוסי א משנת רבי עקיבא אבל פסטה ראשונה דודוק וכן דודוק
ובל דרשו לודמו וכל הקידוק לו באותה שעת היה קרוב ונתרחק
היה זה כשר רבי יהודה אמר אפילו פסול פסול פסול לו בניס מסתרי
היה זה קרוב. ה' החובב והשונא והשונא והשונא זה שרשבינו שונא
כל שלא דבר עמו של פה שיש כאשתה לו לא נחמדו ישראל על
כך. ו' כשר בורקים את הנשים היו ככניסין אותן לחדרי
ובאייסין עליהן וסתריאין את כל הנשים לחדן ומסריין את הנדרי
שבחן ואמרי. לו אמרו חידן אותה ידע שמה חייב ליה אם אמר
הוא אמר לו ש' אבי חייב לו איש פלו' אמר לו ש' חייב לו לא אמר
כלום עד שיאמר בפנינו הרהה לו ש' חייב לו כמא' זה ואמר כן
ככניסין את השט' ובהדי' אותו עם נכנסו דבריהן ככונן נוסאין
ונתנו' כדבר שנים' אמרים זכאי ואמר חייב וכי שנים
אמרים חייב ואמר אמר זכאי חייב אמר חייב חפשי אמר
זכאי ואמ' שנים כוכן או שנים כחייבין ואמר אמר חייב חפשי
ויספו חייבין. ז' גמרו את הדבר היו ככניסין אותן הגדול
שבדיניו' אמר איש פלוני אהה זכאי איש פלוני אהה חייב וכפ' ת'
לכשיצא אח' סן הדנים לא יאמר אני כונה ודבריו כחייבים אבל
סח אעשה שחביריו רבו עלי על זה נאמר לא הלך רכל בעמך
ואמר חלך רכל כגלה סוד. ח' כל זמן שכביא ראייה
סותר את דין אמרו לו כל ראיות שיש לך הבא בזמן עד שלשים
יום מצא בתוך שלשים יום סותר לאמר שלשים יום אינו סותר
אמר רבי שכעק בן גמליאל סורר יעטרו זה שלא כעצא בתוך
שלשים ומצא לאמר שלשים אמרו לו חבא גרים ואמר אין לא
עדים אמרו הבא ראייה אמר אין לי ראייה ולאמר זכן רבי א' ראיה
ומצא עדים הרי זה אינו כלום אמר רבי שכעק בן גמליאל כרה
יעשה זה שלא חזי ידע שיש לו עד ומצא עדים לו חיה ידע שיש
לו ראיה וכצא ואמר ראה שסתחייב בך ואמר קרבו פלו' ופלו'
ועידו בי או שחתיצא ראייה סותרת פונדוה הרי זה אינו כלום.

פרק 3

ו החיישין עליהם פורדיע'
אמרי שהסוכרים עדי שקד הן
ענין סוכן אמרי וקולאים להן
דשעם דרבינ' כדתיב והשכיבו סני
אכשים טני כלישל גרה שופט
החלך שהיו יושבים לסוכן קולאי'
להן כמי כלישל הוא ליה ל' הלוח
אזול ל' לא אמר כלום העבד
אמר דלאמר פלו' משה בני כדוי שלא
ומיוקוה עמר: הודה לו שהיו
סמיכה ככניסין ולהודות לו ככניסין
להיות עדים כדבר: חפילו שמי

מזכין או מחייבין זה איהם אינו יודע וישרי דינו ואמ' דמי היה בטל כשעטו כי אי חייב יודע
סני כמי שלא יסכ כדון וכמח' הקן כשמי ואין תלמי בעני: ז' סני חכמים איתן לכפלי דיבי של אח' שחמש
קעמ' עיקן היו שמיא' איתן לחון כדמי' ס' ויננו כדבר ולא יקטשו ככפלי דיבי ש' חזי דמי מוכ: ח' הכל
דאיה סטר וכתי: הדין ו' אינה כלום שהיה איהם ל' וישיקן שמיא' זין או אבר עדי סקר: אמר רבי שמיא'
כן גמליאל כן דין הלכה כדמי' שמיא' כן גמליאל: קרבו פלוני ופלוני והשדומו כהא' אכילו דמי' כמעט כן
נעלא סוד דמי' שמי' יוד' כהן ואם אין לי ראייה שקד הוא אבל השמיא' לי פלו' ראי' כהיהי' הם אין שמיא'
לו לשון סדין עד שישלם לעד' הים לא מסקי' את סדין כמי עס' עד אין שמיא' עכבא וכמי' עדים זה ראי'
כתיבס

פיתיה את הדין וחזרה ודכו כפי העדיו חזו הדליו סנהי: אפוקית תגורו ואתי דיוסרטי מלכסי הממוך לכסרו:
אחר דמי ממוכו ש' משפט אחר יהיה לכם ועדכיו כפשו כת ב ודרסת אודת ווהודין שרה חבל אמת
 כפמי שאין מזריכין בדרסה ופקיד כדמי משומת שלא תבעול לית כפמי ליון יאם אן כן ראו בד
 שדקן ממוכה ודמי חקיר ה' השאלה כעבין כפמי כגן כמה סלוס ומתי הלוהו וכמי זה עבין הלוהו וכל
 פקו הלוהו יאם מין אחר מן השלש

פירק ד

אחד ריני מסונות ואחד ריני נשורת בדרשה
 ובחקירה שנ' משפט אחד יהיה לכם מה בין ריני
 מסונות לריני נפשו ריני מסונות בג' וריני נפשו בכג' ריני מסונות
 פותחין בין לזכו' בין לחוב' וריני נפשות פותחין לזכות ואין פותחין
 לחובה ריני מסונות משין על פי אה' כן לזכו' בין לחוב' וריני נפשות
 משין על פי אה' לזכו' ועל פי שני' לחוב' ריני מסונות מתוירין בקלזכות
 בין לחבורה ריני נפשות מתוירין לזכות ואין מתוירין לחובה ריני
 מסונות תכל כלמרין זכות וחובה ריני נפשות תכל כלמרין זכות
 ואין תכל כלמרין חוב' ריני מסונות תכלמר חוב' וכלמר זכות ותכלמר
 זכות כלמר חובה ריני נפשו תכלמר חוב' כלמר זכות וכלמר חוב' כלמר
 זכות ואין יכול לתור ותלמר חוב' ריני מסונות רגין ביה' תוכרין בלילה
 ריני נפשו רגין ביום תוסרין ביום ריני מסונות רגין בו ביה' תוסרין
 בזבזים בין לזכות בין לחובה ריני נפשו רגין בו ביום לזכו' וביום
 של אחריו לחוב' לפיכ' אין רגין לה בערב שבת ולא בערב יום טוב +
 ב ריני הנשמות והשחרות מתחלקין מן הגדול ריני נפשות
 מתחלקין מן הצד הכל כשרין לרחן ריני מסונות ואין רגיל כשרין
 לרוך ריני נפשו לא כהגוסילתם וישראלת המשיא' לחתונה + ג
 סנהדרין היתה כחצי גזרין עגולה כרי שהיא רואין זה את זה ושני
 סופרי הדינין עומדין לפניןן אחר מיסין ואחד משמשל וכותבין
 דברי כותבין ודברי סזקריבי יהודה אומר שלשה אחר כותב דברי
 חסוכן ואחר כותב דברי החסוכים והשלישי כותב דברי חסוכן
 ודברי חסוכיבן + ד ושלוש שורות של תלמידי חכמי' יושבין
 לפניןן כל אחד ואחד סביר את מקומו חיו צריכים לסמוך סומכין
 מן הראשונה אחר מן השנייה בא לו הראשונה ואחד מן השלישי'
 בא לו השנייה ובוררין לחן עוד אחד מן הקהלה וסומכין אותו
 בשלישית

שהיו משכיסין הנד לאמר קרא לא תענה על ריב וכתב רב כלומר
 לבנות דכדיו לפיכך חין שומעין דבריו חלל סוף: הכל כשרים לדין ואילו גר יהוא שיהא אהו הישראלי
 מיוחד כמי כשר לדין ריני ממוכות: ואין הכל כשרים לדין ריני נפשות דכתיב והקל מעלך וכשאו אתך
 צדקוין לך מה משה רבי' שישם אף כל שמיחסי: ג
 ככסי נקח עגולה כדי שיהיה רואה זה
 את זה וזה קרי שדך אגן יהיה שדך אגן וסנהדרין פתח' כעבור של שלט וסניעל כל העולם כלו יהיה
 דיוס למה שישכיל' כעגול כחיי ויהא יתגוס ידס סהרא וכעגולה שלמה אין ויחסי משני סנהדיים בעלי דינים
 שהעדי לזכו' ולדבר כפמי כלם: ויהיה אן ג' היו כרי שיהיו כ' עדי על החזקת זה עדי על החזיקין ואין הלכס
 בד' יהודי' ד' ונ' עדי וכל שאר' של כג' תלמידי הבית' ש' אלאקו הדמי' יהיו דינן חיי' והשטן חייבין
 הוסיין לר' אי' ע'פ' אי' כדכתי' לא תהיה אחרי רבי' לרש' ומדך להם ק' כ' ע'ד ע'א' שלעולם אין מוסיין ע'ל
 י' דינאי וית' משכני' ואם הילכ' כדון לחי' וכ' לפיכך קרסני' ושמה' להשלם כעני' ואלו אורה ארע' לפשות

סנהדרין פרק ה

היה של תלמידים מרובת משל ריבוי הילכך שבדין שלם מרובת: וכל אחד מביד את מקומו לבי סמדר
שכמנהג היו ששנים אומות לשיכך היה כל אחד נדיך להביד את מקומו: והנרכו לכוון כגון שמת אחסן
סדיכי: וכל היה חשב במקומו של ראשון ולא היה אומר סכנדר מן הקהל יושב במקומו של ראשון ולא במקו
סדיחו לנו כסף מרוב הפלגים לפי
מאמר של העירי שלא יטרוו סקר:

מאמר שהדעת כונה מהיו כן: בשלימות ולא היה יושב במקומו של ראשון ולא יושב במקום
דכי מרובת אם העיר לדידי לה
עמון שלא כדן מחזיקו לו ומתבטל
לפיכך נכרא יחדיו להחזיק
מאמר אחד הישב מלואו של
עולם: ראיות הרבה לומר 'היך'
יש וכל אח כרא את שלו: מה לנו
ולבריה היות להבנים ראשו ב
בדלחה וואפי' על האמת: והלא
כבר כאשר הוא עבד ויבינו אתם
להגיד מה שראית: ומאן תאמר
מה לנו לחוב להי' מדיכי בדת
של זה כוח לנו לעשות כאלו לוי'
: הדי הוא או ובאחד רשע' רזה
ואם רשע הוא אין כלין עו' כלל:

דיון

בדקין אותן כשבע חקירו' כנגד
שבע לשונות שבה' כשקרא בדיכו
שיתנת בית דין ודקת ומקרת
ושאלת הייטב הדי כלין שלם ושלם
איכו פון היי' שמתו למדו כדקין'
במקום אחר הוא אומר והנה לך
ושמת ודרשת הייטב יש כלין שמי'
אחרים הדי לך חסדה ובמקום
אחד אומר ודרשו השופטים הייטב
שנים אחר' הדי כלין שבעה: בלי
זה שביע של וכל כלין שנה של
שבע באיזה יום של שנת באיזו
שנה של יום שכל שבע חקירות

פרק ה

שנה באיזה מקום רבי יום אומר בואו יום באיזה שעה באיזה
מקום מבדיל אתם ואתו חתרתם בו השוכר עבודה וזה גר
מי עבד ובסת עבד. ב כל הסרבה בבדיקת חרי זה משונה
מעשה וברק בן באש בעוקשי תאנים וסר בן הקירות לבדיקות
חקירות אחד אומר שני יודע ערוה כמלה בריקו אחד אומר איש
יודע

הללו עבדי' אותן לדיד הומה ושאל אין יבדים להימן לכל חסם יום פדים להימן לאתה סעה: ר' א' און
נדיך לא ה' חקירות בלי זה יום כמות שעה בלי זה מקום ואין הלכה כר' א' אפי' אחר העדים אשתול הדמי
בדקין אותן כו' חקירו' כדי שיתר דעתן עליהן יומה אים יום פאל כבודתן: שדיקין אתם איש הדרינ שיש
גם הוא חו' איה תן חקירו' שביניה ליהי הומה לא כשאר כדקין סדיכן לא לעשות העירי' מוכחות שיש לא
אם האם כדברי הרבו והוא וכן היו פשוט: געה עבד לפשר או למקדלים ואל עבד כובות או כחיתוס
ב כן וכלי רבן יראן בן ובאי ותלמידן לפני רבו היה באתם סעה לכך קוריה בן וכלי: בעייתו יאלי שיה
ש' ה' אים שרדו תחת העול' ונדק בן וכדי תא' א שפיה דק' י' א' פדים שקין שקי' סכר לחלן: אם אחר
אינו

מנהדרין פרק ח

לט

איני יודע עדותן כעלה דשכח אי איתא יכול להוסיף נאותה מקירה וכל זמן שאי אפשר לקיים תורתא כדאמרי
במחזקין הנהגה כל סעודת כעלה ואפילו הן מחזקין דחזקין העדים כעשים ומוציא עד שיוחזרו כלן : כדקיימא
אפילו חזרו כלן אין סגנון יודע סעודת הוציא להוסיף להקיים דחזקין חזקתא אלא כחוקיה ליתא עזבו
היימא כחוקיה עשה כמקו אחר : עדותן כעלה כל עדותן כעלה הוא וכן פסול : ג שזה יודע כענינו
כל חדש זה שאמר בשנים ידע

החדש שעבר מלא היה יום
ראשון של חדש שהיה יום שלישי
החדש שעבר היה והוא עד חגי
החדש אבל מחזקיה החדש ואלך
עדותן כעלה מחזקה אין עבר
מני החדש עד שכל השל יודע
מתי קדמו כל את החדש : רבי
יהודה אומר קיימת דעביד איש
דטע כולי האי : מהה במזרח
מזקוק וריסת המטה עד חמשה
הרקיע קרני מזרח : ומצפני ס
הרקיע עד עין השק עה קרני
פערני : ד נמו ודבריהם
פוכימי ומצתה נרוכים לישא
וליתן בדבר : פותהין בזכות חס
לא עברת אל תפא : אמר חזקן
העדים ישלו ללמד עליו זכות
אפילו זכות ולש טאכה משתקין אותו
דכתיב ועד לא יצנה בין לזכות
בין לחובה : אמר חזקן התלמוד
היושבים לפני הדיינים לי ללמד
עליו הינה דשתקין אותו דכתיב
אהר לא יצנה כפס למות למות
הוא דחוכמו עונה הא לזכו עונה :
אינו יודע מה כל היום ואפילו
שאין משש כדכינו אכלי משש
כדכינו אינו יודע מהש לשלם :
ה מעבדין את הדין עד
לפחד משום הלכת הדין : שנים
עשר מחייבין ואחד עשר מוכן

ידע ואפילו שנים אומרין אנו יודעין עדותן קיימת אחד חקדות
ואחד בדיוקין בוכן שכתבישין זה את זה עדותן בשלח : ג
אחד אומר בשנים בחזק ואחר אומר בשלש בחזק עדותן
קיימת שזה יודע בעיבורו של חרש זה אנו יודע בעיבורו של
ודרש אחד אומר בשלשה ואחד אומר בחמשה עדותן בשלח אחד
אומר בשתי שעות ואחר אומר בשלש שעות עדותן קיימת אחד
אומר בשלש ואחר אומר בחמש עדותן בשלח רבי יהודה אומר
קיימת אחד אומר בחמש ואח אומר בשבע עדותן בשלח שבחכס
חכה במזרח ובשבע חמה במערב : ד ואחר כך סגנון
את חשני ובודקין אותו אם נמצאו דבריהם ככוונת פותהין בזכות
אמר אחר מן העדים יש לו ללמד עליו זכות או אחד מן התלמידים
יש לו ללמד עליו חובה משתקין אותו ומושיבין אותו ביניה ולא הח
עד דטעם כל היום כולו אם יש כמח ברברו שוכעין לו
תאפילו הוא אומר יש לו ללמד על עצמו זכות שומעין לו ובלבד
שיש כמח ברברו : ה אם מצאו לו זכות פטרה
האם לאו מעבדין אותו למחרתיו מדרתן ותות ותותהו סמעתין
כמאכל ולא היו שיתקין כל היום ובוותן ונושאין כל התלמוד
הלכות ששוכיין ובאין לבית דין חסוכה אומר אני מוכה ומוכה
אני במקוסי ותמחייב אים אני מחייב ומחייב אני במקוסי המלמד
דוכה מלמד זכות אבל המלמד זכות אינו יכול לחזור וללמד חוב
שעור ברבר שני סופרי הדיני מוציאים אותו אם מצאו לו זכות
פטרהו ואם לאו עוסדים לסגנון זכ מוכן הוא כחייבין זכאי שנים
עשר מחייבין ואחר עשר מוכן ואפילו אחד עשר מוכן ואחר עשר
מחייבין ואחר אומר איני יודע ואפילו עשרים ושנים מוכן או
מחייבין ואחר אומר אני יודע וסיפוחי וכן עד ככה מסתמך שני
שנים ער שבעים ואחד שלשים ושש כוכין ושלשים חמשה
כחייבין וזכאי שלשים וששה כחייבין ושלשים חמשה כוכין דנק
ההטיותך לדעה על פי חזק ליתיה הלכך יוספיה דייכים ואפילו שנים ועשרים מוכין או מחייבין ואחד אומר
איני יודע ויוסיפו דייכים דכתיב דמחזקין יודע כחזק דליתיה דמי וחזק דכין דייב כפסות לא לזכות ולא
לחובה פחות משלשה ועשרים : שנים שנים אם כתמלקו השני שהוכיפו זה לכאן וזה לכאן דכתיב ליתא
הטויה לא לזונה על פי חסד ולא לדעה על פי שנים נדון להוסף עד שנים וכן עד שנעביד ואחד : ועד
סדאיה אחד מן המחייבים דכתיב המוכים דכתיב הטויה לטונה על פי חסד וכתיב דין חסד יראה אחד מן
המוכים דכתיב המחייבים דכשעת ניד דין קיימא לך דהך המלמד זכות יכול ללמד הגנה והאי דלה תני או
עד שדאיה למד מן העובין דכתיב המוכים דכתיב המוכים דכתיב המוכים דכתיב המוכים דכתיב המוכים דכתיב המוכים

סנהדרין פרק ו

הוא לזכר רמון מלך שמש כשד שהולכי חיות לבית הסקילה יתקלו לו וכזת ויפסד
היה הודדים כיודו לרביץ והוא סימן להאירם: עלכד שהיא מעש כדבריו וחס אין

היה כדבריו ופעם ראשונה וציה בלכד שהודי חיות דלת מחמת כחמת כסתתו טענותיו וחלי תניסב
דשתו עמל וזכו טענותיו של בן און משודין אותו ושאר לו בל סקילה כחיה שישכחו אם יש מעש כדבריו

אלו כנגד אלו עד שדעה אחד פן הסהיבין דברי הסוכין •
בגמר חזק מרשען ונחש לטקלו בית הסקילה חיה
חזק לכד דרין שנאמר חתמה את הסקלה ואח

פרק ו

עומר על פתח בית דין ומסדרין כדו גרסו אחד רוכב חסיד רוחות
כמגו כדו שהיא רחשה גביר אחד יש לו ללכד עליו צות הודין
כנף במדרו וחכום רין ומקסידו ונפלו הוא גביר יש לו ללכד
על עצמי צות כדחזין אותו ואי שרבע חכש' פעמים ובלכד שיש
סכס בדבריו • כצאו לו וזכת פשרתו ואם לא יצא לסקל וזכה
יצא לפגז איש פלוני בן פלוני יצא לסקל עד סעבר עבירתי
פלוני וחלתי עדו כל פי שידע לו וזכת בזה חזק עליו • ב
וחזק מכות הסקילה כענין זהות פנים סקילה ונחש שכן רחין
החסותין כחזקין שכל החתמה יש לו חזק ויש ללכד גביר שכן
מצינו בעקב שאמר לו הימט בני שיש בנא ככד ללכד חזק

ותלו החד ויען עקב את הודיע ואמר אמכ' אנכי השאיתי ונחש
תו וכנף כשיפר לו וידרו שנ' ראם יהושע לכה עכיר גוי ככד ח'
חיים הזה חז' חזח אתה עכור ואי אתה עכור לעולם תבא ואם אינו
יודע להתירו אום לו אבו תחא מיתתי כפר על כל עונותיו ר' יהודי
אומר אם היה יודע שהגא כהם אומר תחא מיתתי כפר על כל
עונותיו חזק מען זה אמרו לו אם בן זה כל גרם אום כך כדו לנכ'
עצבו • ג ויהי רמון בבית הסקילה שרבע גבות סהיבין
פחה כדור האיש סכסין גמורו סלפניו השאשה כלבניו ומאחרי
דבר ר' יהודי וחכש' אומר האיש נסקל עדים ואין האשה נסקלת
ערוכה • ד בית הסקילה חיה גבוה שתי קפיו אחד פן הערד'
רחשו על סתניו נחשך על לבו וחשבו על כרגז אם כת בה יצאה
ואם לאו השני נוטל את האבן ונחשך על לבו אם כת בה יצא ואם
לאו רגיבתו בכל ישראל כנ' ד הערד' החיה יש בראשונה לחכש'
וד כל העם באחרונה • כל הנסקלין בתלמוד דברי ר' אליהו וחכש'
אברה' אינו נטלה לא הכנף והעובר על האיש הולך אותו ספק
כלפי העם והאש' פניה כלפי הען דבר ר' אליהו וחכש' אוקרם
האיש נטלה ואך האשה נהלת אם לחז' אליהו חזא שכני' בן
ששה תלה שכניו נשי' באשקלון אמרו לו שכת' נשים תלה ואך
דגן שגו' ביים אחד • כעיד תרלין ונחשו ככקעץ את הקריה בארץ
וחזן יצא וסקף שתי ידיו על עזו ותולתו אחרי ר' יסי אום הקריה
פוסח

סוף מחזירי ארזו חרבע וצאעס
פעמים: ופלו ופלו עדין סעבר
פניה פלו כיום פלו כפצ פלו
במקו פלו דלמח אוב' דמיו לזו:
ב היה רמון מכות הסקילה
דקדק לבית הסקילה שמה ת
עטרף דשתו ולא יכול להטות
: ותן לו תורה וזעב דאך אדם
כהרע על פי עמו הרדת עבן
סולת שעה היתה: וכוח נכזאת
עמיתו בגמיה מסרס פסל
כחש' כיש עשה: מהיא שותם
סגדתי קו ונחש' לבקו את שפון
מן הכדו ונחשו לנש על הדיוכי
ועל הערס ואין הלכה כל יחול:
ג מפשיטו אית כדו דכתיב
נחמו אותו ולא כמותו: פרק
אחד כלומר מפני שמנו נלכינו
אין הלכה כל יחודה: ד היה
גבוה שתי קומות ומפילו מעם
לחזק: סתעבו פלמטינו שכתה
משככ סקדן עונתו יתר:
סנדף סנדף אתה וישכ על נש
סנדף הוא דכתיב והכש אשר
תעשה כיד רעה וכן אתה הוא
סנדף ואותה פרש כעו מדכרת:
ואין דנין שנים כיום אחד נכד
אחד מעוס דלא פנו לאפוכי כ
כוכותיהו דכל סד נהד: חלל
תליותן אל כשי הללו הוראת שעה
היתה ויין לנדה שאנה ואין הלכ'
כרכי אליהו: ד משקיש'
כמעין: והעין ונח מענה כמין
יתה היה יחז' פן הקדה סוף
לראשה: ומקף סוף ח חללו
כשו לתרום טלת פן החוקף:
תול' אותו כדיו: הקודה עודה
על הכיתל לא היתה כשנה בחזק לא
שלא קכר עשו ואמרה תורה כי קנח תקבלנו מי שדמו עמוק לא קנחה ויאל זה מחוסר חסידה תליסם

סנהדרין פרק ז

מ

זקנה הורכבן מפיד לא כלום היא ולא מעשה תורה לא שלח ימים העז כפחוב משקדו והלכ כחכמו: ק"י
זמן שאר מנעיר שדור עבדו עליו כעמו מה הלשון חומר כלי זה לשון שביע קובל ומתורדתי פלתי
קלני מרשתי ראשי ככר עלי וזרעו ככר עלי כחדס שהוט ע"ק ייקלני קימי קל מרשתי: ולא זה כלכר עכר
קלל מעשה אם בלינו: לא היו קוברים חותן נקברות חנותיהן למי שאין קוברים דע אכל נדוק:

שני קברות היו מתוקפי לכל לפי
שאין קיברים מי שנתחייב מיתת
חמורה חלל מי שנתחייב מיתת
קלה והלכת נמדי לה שנים ולא
ארכנה: ו נתעבל סנהד
ככר נתכפר לו כמיתתו וכבדו:
מלקטו את העצמות וקוברו חותן
כקברו חנות: ולא שיו מתחבלי
כדי שתהא זנויין כפרה להם
ואית דאמרי לפי שהאכלת חלה
ע שבתם הגולל ובאותה שעה
אין מתחבלי ע"ה שלא נעמה
כפרתן עד שיתעבל הכס והואיל
ועדמי האכלת אדמי:

פושט על הוות ותולח אותו בדרך שתחבין עושוין ומתירין אותו
סיד ואם לן עוב' עליו בלא תעשה שנאם לא תלין גבלתו על העין
ט קבר תקברנו כי קללת אלקים תלוי וגו' כלומר ספני כח זה הלוי
ספני שבירך את השם ונכצא שם שמים מתחל' ה אמר
המאיר בשעה שאדם כעשיר שבינה סח לשון אומר קלני מרשתי
קלני מרשתי אם בן הבקים כעשיר על רכס של רשעים שנשפך
קל וחומר על רכס של צדיקים ולא זו בלבד אמרו אלא כל חסלון את
סתו עובר בלא תעשה הלוי לכבודו לחבוא לו ארון וחבריהם
איינו עובר עליו ולא היו קוברין אותו בקברו אבותיו אלא שתי בתי
קבורת היו מתוקנין לבית דין אחת לנהגין ולנתקין ואחרת
לגסקלן ולגשרפן ו נתעבל הבשר פלקטין את העצמות
וקוברין אותן במקום וחקרובים באים ושואלין בשלום הדיינין
ובשלום הערים כלומר שאין בלבנו עליכם כלום שוין אמר דנתם
ולא היו מתחבלין אבל אוננין שאין אבינות אלא בלב *

ארבע עינות סקילה

עניות סקילה
מריפה הרג ו
ומנן סקילה חמורה מעריס
ומתיהן מהרג ובלכתן מחזק
וכפן מיס למי שנתחייב שתי
עניות קייסח לן כדבון כחמור:
לש חומ' כח' ו' ח' ח' ח' ח' ח'
הסקלס הח' דפרישח כפרקין
דלעיל: כ עשצעי חותן שלח
יתרפך ח'ה ו'ח'ה ו'ח'ה ו'ח'ה
על כשרו קשה לתהיב כוכרי
כודר קשה לתוך הרבה קסס
עכפכ' לחכוק ו'כה עכח' להגין:
חית הפתילס שתי'ה של ח'ר ש
מליקין ויתרף לפתך פיו: ומוסר
כיונת לשח חמדימו מצי וילפיין
מכני אהרן שח'ה כהם וכל כמי
יער' יכח' ח'ה השרפה ו'ה' השרש
ג'ש'הם ד'ח' כתי' שקרבו ו'ש'ח'ס

פרק ז

ארבע עינות נכסרו לבית דין כקללת שריש' הרג
וחכק רבי שכעון אומר שריש' סקילה חנק וחורג זו
סעות הנסקלן * ב סעות הגשרפן היו משקעין אותו בזבל
עד ארכובתו ונותנין סודר קשה לתוך חרכה וכורך על צוארו וח
מושך אצלו וזה מושך אצלו עד שפוחת את פיו וכרלי את הפתל'
הזקן לתוך פיו וירדת לתוך כעיו וחוכרת את בני כעיו רבי יהודה
אומר אף הוא אם כת ביהם לא היו מקיימין בו כעות שריפה אלא
פוחתו את פיו בעבת שלא בשכותו וכרליקס את הפתלה וזרק'
לתוך פיו וירדת לתוך כעיו וחוכרת את בני כעיו אר אליעזר בן
צדוק סעשה בבת כהן אחת שזיבת והקפוחת חבילי וכורו ושיפוח
אמרו לו ספני שלא היה בית דין של איתרה שעה בבי * ג
סעות הנחרגי' היו מתוין את ראשו כסיף בדרך שחלשו' עושה
ר' יהודה אומר נוחל' הוא לו לא סניחין את ראשו על הכרן וקוצין
בקופי' אמרו לי אם מיתה סניחלת כע * סעות הנכנקין היו כשקעין
אותו בזבל עד ארכובתו ונותנין סודר קשה לתוך חרכה וכורך
על צוארו וז מושך אצלו חרס מושך אצלו עד שנפשו יצאה *

ככתומים חכ' כמי מתקיימת מנות שריפה אף על פי שאין כשרפי אלא בני שעה נכלה והכי עדיק עפי
דבתיב וזהבט לרעך כעוך כודר לו מיתה יפה: אף הוא אס' חית כיהו כלומר אם היה מתנידיס על ידי
סניקתם קודם ודיית הפתלה: לא היו מקיימי' מנות שריפה לפיכך לא היו חונקים אותו אלא פומחים
את פיו ככנת סחל'א' כלש' ואין הלכ' כד' יהודה: מלא היה כד' של ח'יה שעה כפי כותיים היו שאין
לסס לא קדא כעש'עו: ג ר' יהודה אומר מול הוא זה סהיתו שמשד ונופל: סדן ענה תקיפו כארץ
כמנת שלבסמים וככרית מירש דעש' דלג' ר' יסוד' אדרנב' עשני סאמרס תורס וכה' קותיהם לא תלב

טנהדין פרק ז

ואשר יגלה רובן סוף דלמסוף בארצות דאשר קדש נקום יקום לנו ונבנהו נפירין והלכ' כסמיו: ד
אלהן סוף כסמיו: את טנהדין דכתיב ביה סקילה כדריש ויבן דנה כתיב טנה סקילה כתיב כהו דמיונו דעשה
בם וכל מקום סוף דמיונו דמיהם כס' ארזו אל סקילה דלמסוף קדוש ודענו דכתיב כחן ירגוז חתום דמיה
בם: והסוף מודע לטולך קסבר סוף יב' טולך לא על סוף חלה סוף הגרם בעלמא הוה יד תבא על ותגל
טולך: והמקלל אביו וזמו

ד אלו הן חמסקליו חבא על האם ועל אשת האב ועל חכלה
ועל חזרה ועל הבתים וחמשה חסביא את חביריה וחכרף
הדמינן עו חגזותו סאערו לכתך ובקל אוב ורעוני חמסהלל ארז
השבת חמסקלל אביו וזמו חבא על נערה חמאורכה וחכרית
חמסריה חמכשף ובן סורר וסוריה חבא על האם וזיב עליה נשימ
אם וספוס אשת אב רבי יהודה וזיב אשת אב וספוס אשת האם
בלבד חבא על אשת אב וזיב ספוס אשת אב וספוס אשת איש
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:
בין בתי אבד בין לאור סירת אביו בין פן האירוסין בין כף
הגישואין חב על כלתו וזיב עליה ספוס כלתו וכסום אשת איש:

בנתחין פרק ו

מ א

שם שבדתי ואשילי כעבון לבנות הויאל זו היא עבודתי הייב סמילת : ומחוק אכן לעד קולים מעבדתי
אשתי כורקית אכנים והעמלק אכן עלבני כמי הייב מעבדי אהנו כמי כסלוק אשתי : מדיק ניש כלוק הפסח
עד לטק חלוק סוף כמר דכמלח בעד דקמשי יקלום טכס : ווי היא עבודתי ואשילי כעבון להננו סילת חילת :
ישעור למחך מוסר כיד הכשרים : ויעבד כלש מעבדו עבד זה לבר זוי : ער אשילי יעבד

כאש מן יתן להעבד וכתו היום
לא יעבד נך מעבד ככו אש
כאש עם שערס האשערט עם
כאש אף העבד האשעה כאן
כאש : אזכ זה ישיט לקמס ונגולת
טל מת לאר סמתכל הכמד
ומקטיר לה וזאל ממה שנידד
והיא עמיה : והעדכ עמסו יום
שעמס מטיב סמת דרך בית
כסמי : ידעמי סיס טמיה ידעב
ונורתה ככורת אלס עמיה ידעב
ונגליה והיא עחונרת כטמיה
לרבלי היונג מן השרש הנמש
כארן שזמס היותה וכאנויס
לבוד אנה פורים כתיא אל הסכל
עד סחא כסכס והיא מתה עיר
והיא קרניה כלשן סמיה כר כס
דעוד : והסכל כסם סחא וסכל
לדוד כסל להגיד לו דוד סחא
כאופרה דלל תפנו אל האנות :

מבחר בשבו וחסקים בשמו עבד בלא תעש אפער עצמו לבעל
מחר זו היא עבודתי מחוק אכן למקדלים וזא עבודתי . ו
מכותן סמיעו למחך ואנו חייב עד שיסמור למחך העבד באש
ספר למחך ולא העבד באש העבד באש ולא ספר למחך אינו
חייב עד שיסמור למחך העבד באש . בעל אוב זה פיטוס הסדרת
ספירא ריעונייה הסדר בפיורו אלו בסקלה והנשטול בזה
במחרת . ח חכהלל את השבת ככרר וסחייב על הדנו
סיה ועל סמנתו סחא . סקלול אבוי ואמר אפירוייב עד שקלולם
בשם קללים בכנה רבי סמיר סחייב וחסים שחרין . ט

הכא על נערה סמאורסר אינו חייב עד שתרמה נערה בתלרר
סמאורסר חויא בבית אכיה באועלרר שנים חראשון בסקלה
החטיני כחנק . ו חסמית זה הרויש חסמית את החרוט אמר
לויש ידעב כמקום פלוגי כך אוכלת כך שותה כך סטיבית כך
כרעיה כל חייבי סיתו שפותרה אן סכביניו עליהן חרין כזו אמר
ליסניאחן עירי סביאן ואשתי לבית דין וסוקלין אהנו אמר לאח הא
ארום יש לי חפיר רמי בכך אמר אשתי שרותו סתו כול לדבר בפניהם
לא סכמינין לו עדים אחריו הנרר והוא אמר לו אמר פה סמפת
לי בייחוד והלא אוכר לו והחיה אמר לו חייך ננעה את מלחינו
שבשמי ונלך ונעבור עצים ואכנים אמר חורר בו הרויש כוטב ואם
אמר כך היא חכנתנו וכך יפה לנו העוסרין באחריו הנרר סביאן
והחיו לבית דין וסוקלין אותה חאוסרים אעבור אלך ועעבד נלך
העבור אובח אלך ואובח נלך ונוכח מקטיר אלך ואקטיר נלך
תקטיר אנסך אלך ואנסך נלך וננסך אשתתח אלך ואשתתח
נלך ונשתתח . סמיר זה חאוסר נלך ונעבוד עזו . יא
הסבטף העושה סעשה חייב ולא חאוחו את העינים רבי עקיבא
אומר כשום רבי יתע עשנים לקטין קישוחין אחר לקט סמיר
ואחר לקט חייב העושה סעשה חייב חאוחו העינים סמיר .

פרק ח

מן השעור המיוחד : קללכ ככמו
דחוס וחינן וארך חמיס : ט
עד שתיבה כערה ולא קטנס
פחותה מכת יב טה ויום אחד
ולא כערת טעברו עיה כטס
ושעה חדשים ויום אחד : כתולה
ולא כשלה זאס ככמלה סלג
כדרכה עירן כתולה היא ואשילי
כאו עליה עברה כני ארס כלס
סלא כדרכ כלס כסקלה : מזונת

טלג כמילה : והיא בבית אכיה סלס סמר האב לפלח סעכל סכא עליה סחך כן אנו ככקילה סלג כחוק :
ו זה הדיוט סמסית דק' סדיוט סמסית סכניט סמסית סתנו כסכס והסמית את ההדיות לאו דוקא
כלא שחינו הלוקן בין סמית את הקדיוט לקסית את הכניט אלה למעטו סמסית את הדכים כגון יודיה עד
מיסרל סמיעתן כחוק : עממי' לטון סמרל אס סיה סמסית ערסם וסלנו יכול לדנד כפניהם כלומר סמיר
לכסת סלחנו יכול לדנד כפניהם מסי יראת כל : כיהר כלומר סמסית ערסם וסלנו יכול איהם לומר עתה סם
סמסית סל ככר : האומ אעבוד כחור עכל סלמנו סללנו סמי סמסית סמסית : סעדים זאס סדיוט את הדכים הוט
אינו סייב עד שיאמר כלטון דכים נלך וכעבוד : יא סעשה סעשה סמס ככקילה : ולא חאוחו את
סלד כויקין

סנהדרין פרק ח

השנים מראה לכרית כלו ששה ואינו עושה כלום : שנים לקטים קשואים כמשפוט בכיבו אחד מסן
לקט ומייב מיתה וחברו ליקט ופטור יין המיתה כיכר העושה מעשה שלקט ממש כשפים חיוב והאוחז את
השנים הדקה לנו כלו תקצבו ככל למקום אחד והקשואים לא וזו ממקומן פטור מן המיתה :

בן סורר

ומורה משיבתי שתי שערות והוא בן י"ג שנה ויום אחד דוקמי הכי אין השערות כימן אלא
שום : עד שיקף

זקן התזעזען האי זקן לאמור רכב
סיתתו לאמרו שיק' השער סביבו
הגיד ולא העלין זקן ממש : שכן
ולא איש ומסקין זקן התמתו איש
סוח ואעגן למקטנותיו הוא קרוי בן
לא מניח לחיובי מקמי שיבית שתי
שערות דקטן פטור שלא בא לכלל
המנו' הילכך חיובי ביה הכי הוא
שהכי קאמ קרא כי יהיה לאיש בן
בן הסמו' לגבורתו של איש בתחלת
אישותו מיתה קרא ומסקין זקן
סתמתו איש גמור הוא :

פרק ח

בן סורר ובורח מאיבתי געשח בן סורר ובורח
משיבתי שתי שערות ועד שיקף וכן התחתו ולא
העלין אלא שדברו חכמים בלשון גביה שנ' כי יהיה לאיש בן בן
ולא בת בן ולא איש הקטן פטור שלא בא לכלל בצות * ב
מאיבתי חיוב משיאכל שרטיכר בשר וישחה הצי לוג יין האשליקי
רבי יוסי אוכר כגה בשר ולוג יין אכל בחבור' מצוח אכל בעיבור
החרש אכל מעשר שני בירושלם אכל בכלו ושרפו' שקצי ורמשי'
אכל טבל ומעשר ראשון שלא נשלח תרונתו ומעשר שני והקדש
שלא נפרו אכל דבר שחוא מצוח ודבר שחוא עבירה אכל כל
כאכל ולא אכל בשר שחה כל משקה ולא שחה יין אינו געשח בן
סורר ובורח עד שיאכל בשר ושתה יין שב' זולת וסובא ואעפ שאין
ראיה לדבר זכר לדבר שנ' אל תחא בכיובאי יין בזולתי בשר לבו'
ג גנב משל אביו ואכל ברשות אביו משל אחיו ואכל ברשות
אחיו משל אחרים ואכל ברשות אביו אינו געשח בן סורר ובורח
עד שיגנב משל אביו ויאכל ברשו' אחרי ר' יוסי בר ד' יהודה אפי'
עד שיגנב משל אביו ומשל אמו * ד ה ח אביו רוצה ואמו
אינה רוצה אביו אינו רוצה ואמו געשח בן סורר ובור'
עד שיהו שניה רוצין ר' יהודה אים אם לא היה אמו ראויה לאביו
אינו געשח בן סורר ובורח * היה אהר כהם גירם או חיר או אם
או סוסא או חרש אינו געשח בן סורר ובורח של והפשו בו אביו
ואמו ולא גרסין והציאו אותו ולא גרסין ואמרו ולא אסק בנינו זה
ולא סומין איגנו שומע בקולינו ולא חרשין בתרין בו בפני ג'
ומלקין אותו חור וקלקל גרון כגו ואינו נכבד עד שיהו שם ג'

ד. ראשונים

ובכתיב ויבין וכשכר לא מושך : ככלו ושרפו' שקצי ומשום דכתיב איכנו שומע בקולנו ולא זה שאפי' בתולו של
מקו' אינו שומע : דכר שהיו מנה דרכן לאחיי תעמתי אכל' דאי מרשי הוה חייב קבוצת מנה הינו כהני
שאכל קדש' או אכילת פסחי : ודכר שהיו עבדה לאחיי תעבי' כבו שאמרו מודדי הופרי' : ג גנב משל אביו
ואכל ברשות אב' ואפי' דשכיח ליה לגנוב משל אביו הואיל ואכל ברשות אביו מתפחד ומתבעת מאביו שאל
ד' זכר ולא ממשך : גנב משל אחרי לא שכיח ליה שיוכל ככל עת לגנוב משל אחרים ולא ממשך : עד שיגנב
משל אביו דשכיח ליה לגנוב ככל עת ויאכל ברשו' אחרי שאינו מתבעס מאביו דככה' ודאי ממשך : ומשל
אמו מכסה' שיש לה שאין לאביו רשות בהן כגו שכתב לה אחר ככסי' כמתכה ע'מ שאין לבצעלה רשות בהן שאין
הלכ' כר' יוסי כר' יהודה : ד ראויה לאביו שיה' ודומה לאביו בקול ובמראה וקומה דכתי' אינו שומע בקולת
מדלא כתי' בקולותיו שם קול אחד לשניה ומדקול בעיני שנים מראה וקומה נמי בעיני שנים ואין הלכס כרבי
יהודה : ג' ד' ידו קטועה : בכנו זה משמ' שמר' אוטו : מרשי' אם אומ' להם אינו מקבל מכס איכס שומע' אוטו
ואעפ שר' יוסי ה' אם שאינו נקיי' ומנות' ממ' התור' אמרה אינו שומע בקולו דמשמ' דכשעת הקול קאמר' דלא
סע' ש' זעוהו שאל' אינו מקבל מכס : ומתרי' בו ככני ג' הכי קאמ' ומתרי' בו ככני כ' שלא ידע' ויס' לא שמש

מלקין

שלקין אותו ככל שלג: כדתב' כלק' מכו' נג' דיוסרו אותו האמור בנן סודר וסודה מלקות הוא כתיב הכא ב' סודר וסוד' וכתו' התם והיה אם בן הכז' הרשע זה זה הוא שלקה בפניכם ואפ' דמנע' ליה זה ולא הוסיף אם אית' ללקך מלת לח' לח' אמת' ליה הוא שלקה בפניו' לכתו' נככו הוא מאו' נככו זה שמעת מיכ' מרתתי: ואח' הקיף יקן התחתון פטור כיון דלו עבדי' השת' לחו' בר קטלא הוא: ואם משנמ' דינו ברח' הוי כבד' קטיל' ומייב' אפילו' לאחר כמה שבי: ה

ודאשונים שנ' בנינו זה והו' שלקה בפניכם ברח' עד שלא נגמר דינו ואח' הקיף זקן התחתון פטור ואם משנמ' דינו ברח' ואח' הקיף זקן התחתון חייב ה' בן סודר וסודה נידון על שם סופו יסות זכאי ואל' יסות חייב שמתתן של רשעים הנאה להן והנאה לעולם ולצדיקים רע לחן ורע לעולם יין ושינה לרשעים הנאה לחן והנאה לעולם ולצדיקים רע לחן ורע לעולם פיזור לרשעים הנאה לחן והנאה לעולם ולצדיקי' רע לחן ורע לעולם כנוס לרשעים רע לחן ורע לעולם ולצדיקי' הנאה לחן והנאה לעולם שקט לרשעים במחת' נידון על שם סופו היה בא' במחצית ושבר את החבי' אם יש לו רמים חייב אם אין לו רמים פטור ו' ואילו הן שבצילין אהו' כנפשו הרודף אחר חבירו להרגו ואחר הזבור ואחר הנערה הסאורכה אבל הרודף אחר בהמה והמליל את השבת והעובר עבודה זרה אין צילין אותן כנפשו

ואלו ח' הנשטרין הבא על אשה ובתה ובת כחן שנתת יש בכלל אשה ובתה כמו ובת בתו ובת חמיו ואלו הנחרגים חרוצו ואנשו עיר מבחירת רועה שהכירה את רעהו באבן או בכרזל ובבש עליו להוד' חמים או לתוך האור ואינו יכול לעלות משם וכרת חייב רחפו להוד' חמים או לתוך האור ויכול לעלות משם ובת בשור שיסה בו את

פרק ט ואלו ח' הנשטרין הבא על אשה ובתה ובת כחן שנתת יש בכלל אשה ובתה כמו ובת בתו ובת חמיו ואלו הנחרגים חרוצו ואנשו עיר מבחירת רועה שהכירה את רעהו באבן או בכרזל ובבש עליו להוד' חמים או לתוך האור ואינו יכול לעלות משם וכרת חייב רחפו להוד' חמים או לתוך האור ויכול לעלות משם ובת בשור שיסה בו את

הבלב

דמי' פטור ואחד כל אדם הנא במחצרת שאם הרגו כה' אין לו דמי' אם שבר את החבית פטור מלשלם שכיין שהוא מתחייב כנפשו פטור מן התשלומי' שאין אדם מת ומשלם: ו' ולא שמיבילי' אותו כנפשו שמיבילין אותו מן העברה כנפשו שנתן רשו' לכל אדם להרגו כדו' להגילין מן העברה: הרודף אח' חבירו להרגו דכתי' אבל נערה מאווסה כי כאשר יקום איש על רעהו ורצחו נפש כן הדד' הזה מקיף רוח' כנערה כלאושה מה נערה גאור'א' כתי' להטיל' כנפשו אף רוח' כתי' להגילו' כנפשו ונערה מאווסה נפק' לן מקרא' דכתי' נערה הכערה הראושה אין מושיע לה הא' יש מושיע לה חיי' להושיע' כל דבר שיכול להגילה: ואם חזיר נפק' לן דאמ' קרא' ולנערה לא תעב' דבר כעב' כתי' חסר' הא' זה זכר' וזה' לכל חייבי' כרתית מוית' כל' שנערו' שמיבילי' אותן כנפשו דכתיב טטא' מות טטא' לו חייבי' כרתית מות' לו חייבי' מית' כ' אבל הרודף את הכערה ה' שדומ' לגריו: והמליל את הסבת והעובד עו' אפ' ששניס' כופרי' בעד': אין מיבילין אותם כנפשם וכ' שאר חייבי' כרתות ויחיות כד' שאי' כל' ערע' שאין מיבילי' אותן כנפשן ואין יחיד' להרגו כלל עד שיגדלו' עברה צדרי' ויהיו חייבי' איתיה כ' כ:

אלו

הן הנשטרין הנא על חשה יבת על אשה שכבר נשא בתה רגיו' חמותו' ובת כהן וכן בת כהן שנתת כמו היא כשרת': יש בכלל אשה יבת' הלוח' כהנה' ובת כתיב' דרבי' כדלוי' ואי' כי יקח אר' אשה יבת' אמה וכו' כ'אם ישטרפו ומכיו' ולכ' כללו' הכך כתי' דא' עברה בה' ח' בעת' ולא נסו' דלאו' דת' אשתו' היא דת' א' יבת' עש' כ' אשתו' דהא' לאו' בת' אשתו' היא: נתבתו' ונת' כנו' שקין' לו מאכוסת': נת' אשתו' כיון' שהיא' בתו' הן ה' ה' סוד' ג' ו' ז' מ' נ' ס' ii נה' א'

סנהדרין פרק ט

עדיין הכל על אשה שכשא בתה ולא נמדד אפיה אירי דתבכהך דאתו מכללא אם חמונה דאיתא עדיין
עבא כמו אנב דהטא חמונה בדקיהו : ככס עליו אחו ראשו של חכרו ותקפו בתוך המים שלא יכול להרים
ראשו : שם ניה : השיך שאחו הכחש בירו והולכו והגיע שני הכחש לגוף חכרו ויהודה מטייב דכבר ארם
כפס כשני עומד ומכין שהגיע שני הכחש ככשרו של חכרו היו כלו סגנו ומייב ומכטי פוטרו דקסברי ארם

כחש מעבמו הוא מקיף הילכך
לאו איהו קטליה לא גרע בפלג'
הוא ופטו והלכ כחמיו ואמדוהו
למיתה אבל אמדוהו תמלה למו'
אפי לרככ פטור : הקל ממה שהיה
ומורו ואמדוהו למיט : שרגלים
לדבר שלא מת מחמת מכה זו :
ב והיה כה כדי להמית על
לבו ומת פטור דתרט בעוכן
שיהא עתכוון למכת מיתה וגם
שיכנו עכתי מיתה : ר' שמעון אומר
אפילו כתכוון להרוג את זה לאו
אס' שא דמלתא דתנן קאי אהא
דקאמר תנן כתכוון להכות את
הגדול והיה כה כדי להמית את
הגדול והלכ על הקטן ומת פטור
דאוי אהא קאי רבי שמעון פטור
עכש ליה ולמה ליה למהדר
ולכפרושי אפי' כתכוון להרוג את
זה והרג את זה הא כפ רש' אמר'
תנן ומאי אפי' לא ר' שמעון אפי'
קאי כתכוון להרוג את הכה מה
והרג את האד' פטור הא כתכוון
להרוג את האד' והרג אדם אחר
מייב ועלה קאמר ר' שמעון אפילו
כתכוון להרוג את זה והרג את
זה פטור והלכה כרש' : ג
רובז שנתערב באהרי' כגון שנים
שהיו עמידים ויבא חז' מביניהם

הכלב שיסה בו את הנחש פטור השיף בו את הנחש רבי יוחנן
מזיב וחכמים פושרין * הסכה את חבירו בין באבן בין באבן
ואמרוהו למיתה והיקל מסח שהיה ולאמר מכאן חביו וסת חייב
רבי נחמיה אמר פטור שרגלים לדבר * ב נתכוון להרוג
את הבחמה וחרג את האדם לכרוי וחרג את ישראל לנפלים והרג
את בן קיימא פטור נתכוון להכותו על סתניו ולא היה בו כדי
להמיתו על סתניו והלכרה לו על לבו והירה בו כדי להמיתו על
לבו ומת פטור נתכוון להכותו על לבו והירה בה כדי להמית
על לבו והלכה לה על סתניו ולא היה בה כדי להמית על סתניו
ומת פטור נתכוון להכות את הגדול ולא היה בה כדי להמית
הגדול והלכה לה על הקטן ויחה בת כדי להמית ארז הקטן
ומת פטור נתכוון להכות את הקטן ויחה בת כדי להמית את
הקטן והלכה לה על הגדול ולא היה בה כדי להמית את הגדול
ומת פטור אבל נתכוון להכות על סתניו והיה בת כדי להמית על
סתניו והלכה לה על לבו וסת חייב נתכוון להבו את הגדול ויחה
בה כדי להמית את הגדול והלכה לה על הקטן וסת חייב ר' שמעון
אומר אפילו נתכוון להרוג את זה והרג את זה פטור * ג
רוצח שנתערב באחרים כולן פשוטן רבי יהודה אומר כונסי אמת'
לכיפת כל חייבי מיתו שנתערבו זה בזה גידונק בקלה הנבקלק
בנשרפין ר' שמעון אומר גידונק בבקלה שהשריף חכורה ודבטי'
אומרים גידונק בשריפה שחכקלה הסורה אמר להן רבי שמעון
אלו לא היחה שריפה חסורה לא נתנה לבת כחן שוגתה אסרו לו
אלו לא היחה כקלה חסורה לא נתנה לכטרף ולעובר עברה וזה
הנחרגין בנחנקין רבי שמעון אומר בכיף וחכמים אכרי' ובתק *
ד מי שנתחייב בשתי מיתות בד' גידון בחכור' עבר עבירת
שנתחייב

והרג שניהן פטור ואפי' אחד משניהם מוחזק כרסידות ובידוע שהוא לא זרק החץ אפי' הכי לא מ' יחיב ליה
לאחר כחוקה זו : ר' יהוד' אימ' כוכס' אותן לכיפה מעני' חסורי מחסרה והכי קתני ושור שנענה דינו שנתערב
בשנור' יחרי' סקיל' אותם דהא על כרחיך כלהו אסורי' כהנאה ואפילו הן חלף מפני זה המעורב בהן הילכ'
סקיל' את כלן כדי שתקיים מנות סקילה במיב' כה : כוכסין אותן לכיפה ואין נרדף לבקלן לא כוכסין
אותן לחדד וה' מת' ברעב ואין הלכה כר' יהודה : ד' אומ' ככין שהחנק חמור וחכמים אומ' כחנק שהחסיף
חמור : ד' מי שנתחייב שתי מיתות כגון שעבד עבדה קלה ונעמד דיכו לעבדה קלה וחזר ועבד עבדה חמור
סל' כיון דנעמד דיכו לעבדה קלה האו גברא קטילא הוא קטל : עבד עבדה שיס' כה שתי מיתות כגון
חמונה והיא אשת איש כדון בחמורה כשרפה מפני שהיא חמונה ולא באשת איש שהיא כחנק : כדון כניס
הראשו' באותו אכור שהחוקק תמלה להקור ולפרוש ממנו הוא כדון אבל לא באכור שה' עליו אחרון ואפ'
מקום

הוא מאד דקספר ר' יוסי און אסור חל על אסור ואפילו חמור על סקל ואם נשא בת למנהג שהיתה תחלה
 טעונה כשהיתה פניה ואח"כ נשאת כדון בשדפה ואם היתה אשת איש ואחר כך נעשית חמומה כדון כחנן
 כדיתה של אשת איש שהיתה תחלה ואין הלכה כר' יוסי: ה' מי שלקה ושנה שלקה שני פעמי' על עברה
 שטייב עליה כרת שכל חייבי כרתות לוקי' כשיחזור ויעשה אותה עברה ענשה שלישית: מכבידים אותו

לכיתה מקום כשעור קומת אדם
 ולא יותר ומאכילין אותו תמלס
 לחם נר ומי' לחץ עד שיוקטנו וכי
 מעו והדר מאכילין אותו שיעורי'
 שנפחו כמעו עד שסרו כקצת:
 שלא כעדים שלא כעדות שיהיה
 מחוי' עליה מיתה ומי' ידוע ללד
 שהדבר אמת שכולאי הדג אלא
 שהוכחו העד' כדדיוק' או שלא
 הית' שם התרא' מספקת ומאכילין
 אותו לחם נר ומי' לחץ תחלה וזוהי
 מאכיל' אותו שיעורי' עד שסרו
 כקצת והינו דיש' ומה שסדר זה
 גלה זה: ו' הגוכ את הסמה
 אח' מכלי שרת מלשו קשות הכסף
 והמקלל בקום המכרך את השם
 בשם עו': והכופל ארמית גויה:
 קנאים פוגע' בו המקנאי קנאותו

שבתחייב שתי מיתות נידון בחמורה רבי יוסי אומר נידון בזקח
 והראשונה שבאח עליו ה' מי שלקח ושנח בד' כבניסין
 אותו לכתח' ומאכילין אותו עשורין עד שרכיסו מהבקעת' החורג
 בש' שלא בעד' מכביסין אותו לכפה ומאכילין אותו לחם צר ומי'
 לחץ ו' חנוגב את הקסום והסקל בקום וחבתל ארמית
 קבאין פוגעין בו כהן ששמש בטומאה אין אחיו הכהנים סביאן
 אותו לבד אלא פרחי כחונה מוציאין אותו חרץ לעזרה וספציעין
 את מוחו בנידון זר ששמש במקדש ר' עקיבא אומר בחנן וחכמי'
 אסירים בירו' שמים

פרק י

כל ישראל יש' להם חלק לעולם הבא שנאמר
 ועמך כולם צדיקי' לעולם ירשו ארץ נצר מטעי
 מעשה ידי להתארא ואלו שאין להם חלק לעולם הבא האומר אין
 תחיית המתים מן התורה ואין תורה מן השמים ואפיקורוס רבי
 עקיבא אומר אף חקורא בספרים החיצונים והלוחש על הסכר
 הנתר כל חסדלה אשר שמו במצרים לאאשים עליך כי אני ה'
 רמאך

על מקו' הורג' אותו והוא שיהיה הגויה בת עובדי עו' וכשתת מעשה זכוכי עברה מיראל ואם חסר אחד מן
 סבא' הללו אסור להרגו אבל עכשו מפורש על פי כתי' יכרת ה' לאיש אשר יעש' ומלך' אותו ארבע מלקות
 מדברי מופרי' משו' כה' משו' שפחה משו' גויה משו' זונה: פרחי הכוכ' בחורי' שמתחיל' מעד זקנס לפדות בהם:
 בנידון כקצו' של עמי': ר' עקיב' אומר בחנן כאל' כן יהוד' הקרב יומת וכה' להלן והכתי' ההוא או חולם החלו'
 סבא' יומת מה להלן בחנן אף כן בחנן: ושכמי' חז' בידו שמי' נא' כן יומת וכו' להלן כל הקרב הקרב א'
 עמך יומת מה להלן בידו שמי' אף כן בידו שמי' להל' כחמי' ומיתה בדי' שמי' הוא פמות מן הכרת שהכרת
 ים עליו עונש לאחר מיתה אם לא עשה תשובה כרחמי' ומיתה בדי' שמים אין' לאהר' מיתה עליו כלום ורש'
 כתי' כל' כמה מדליקי' דמיתה בדי' שמי' מיו' כקברי' ויכו' הולך עריו כרת אית' ביה דתתי' ומיו' כדכתי' והולך
 עריו ומחוי' מיתה בדי' שמי' שעל' עסקי' שמש: קדש' ה' אחד עשר וכו' הן האוכל טבל וכסן טמא שאכל
 תרומה עהודה וזר שאכל תרומה זר וטמא וטבל וז' שמשו ומחוסר' כשורי' ומחוסר' נדרי' ושלל' קדש ידוש'
 דגלי' ושתיוין ופרושי' דא' קנת מלם כח' מית' בהם כפרו' וקנת' למדור' בותי' מפי הקבלה ב' ובהקש':
 ישרא' יש' להם חלק לעולם הבא אפי' לא עשת' חייבו מיתה בדי' שמי' דשעת' ש' להם חלק לעולם
 הבא ועולם הבא האומר כן הוא העולם הבא אחר תחיית המת' שעת' להיו' ולעמוד בגופם
 ככפס' סוים וכנחיים חמה וכלבנה וככוכבי' כדמייני' כגמרא' בהאי פדא' מתי' שעת' דר' לחיות אין חוזרי'
 לשפר' והעולם הבא אין' לא אכילה ולא שתי' ואף על פי שי' כונוף וגויה אלא נדיו' יושבי' ונעדרותיהן
 כדאשהין וכהיו' מווי' שכינה ומספי' שאין' כל' ישר' שיו' בו לא הגדל' לפי' דליו' והקטן' לפי' קטנו' משו' ה' כי קתני'
 מ' להם חלק: האומ' אין תחיית המת' מן התורה בגמר' קאמ' וכל' כך למה תבא' הוא כפר בתחיית המת' לפי'
 לא יהיה לו חלק בתחיית המת' ומכאן חיי' מוכיח שעולם הבא האומר בתש' זו אינו העולם השגשו' מוכח'
 כו' כומן הזה לא העולם של תחיית המת' כדפרישי': אפיקורו' שמו' תלמידי' חמי' וכו' המובה' התור' ענמס':
 פסמי' קטנוכי' פסמי' מיכי' כגון' פסמי' ארסו' הוינו' נכדיו' וככלל' זה הקורא' בספר' דברי הימי' של מלכי' סנא'

סנהדרין פרק י

בשמים של ענבי ודביו חשק שאין בהם חכמה ולא תועלת לא אכזר וזמן כלכד: והלוחש על המכה וכרוקן כלכד הוא דאין לו חלק לכה לשי שאין מזכירי שם שמים על הקיקיה: וההנהגה היתה שם של ארבע אונות כמו שהוא ככתב: ב ג מלכיים וארבע הדיוטו ח'בם שגדולים ומכונים היו אין להם חלק לעולם הבא שלא פיתה אמונתם שלמה והעבד דכלעם מאומה העולם הוא ואכן כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא תנן משום דקימלן חסידיו אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא אשמעין דכלעם לאו מחסידיו אומות העולם סוף: ג שכל לא ידון רוחו באדם לא דין ולא רוח שאין שומרי דין ואין להם רוח לחיות עם הדדוקי' שיש להם חלק: כדתי כריתי עלי זבח סכרתי כרית עם המקל' עלי זבחים ושלמים הכתיב ויזבחו זבחים שלמים וכתיב וירוקן על העם ויאמר הנה דם הדדית: אין שערדים לחזור ממקום שגלו והא דאמר' ש דמיה החזירו ויאשיהו בן אמן מלך עליוהם לא כלן חזרו אלא מקימין: ד יבאו אנשים בני בליעל בני שאינם שלי' תהיו חמתי וכדחין במדיוסין: עד שהיו מדחיה מאות העיר דכתי' וידחו את יושבי עירם ולא יושבי עיר אחר ומאותה העיר דכתי' מקרבך מקרב השבט עצמו: ועד שירד רובה של עיר דכתיב וישאירם דמשמע ויבנה של עיר דהיו דמטעם ויבנה של עיר דהיו דכתי' חסידיו שפכדו עבוד זרה וידנו בסקילה וממוכן פלט: וברובים חסדי עיר הדדית שני עדים והתראה לכל אחר ואף שהיו מדבים להם נתי דיכלי וכל מי שמונח שעבד עבוד זרה בעדים והתראה מפדים אופן עד שראו אף הם רובה של עיר חסידים אופן לבית דין הגדול ונמרים דין: סם והורגים אופן בסוף וממוכן אכד ואם לא כונאו רובה של עיר דכי אופן בסקילה וממוכן פלט: ה הסנהדרת והגמלת שירא של חסידים ושל גמלים שפסטהו כעיר שלמים

דפאך אבא שאיל אומר אף ההנהגה את ה' באותיותיו: ב ג מלכו וד' הדיוטרות אין להן חלק לעה ג מלכו ירבעם אחאב ומבשה רבי יחידה אומר מבשה יש לו חלק לעה שנא' ויהפלה אליו ויעהר לו וישם ה' החכמה וישובהו ירושלם לכלכותו אמרו לו למלכותו השיבו ולא לחי העה השיבו ד' הדיוטרות בלעם ודואג ואחיה תופל וגחוי: ג דור המבול אין להם חלק לעולם הבא ואין עומדין בדין שנאמר לא ידון רוחו באדם לעולם לא דין ולא רוח דור הפלגה אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ויפין ה' אותם כשם על פני כל הארץ ויפין ה' אות' בעולם הזה וכשם הפיצה בעולם הבא אנשי כרום אין להם חלק לעולם הבא שנא' אנשי כרום רעים וחטא' לה' מאד רעים בעולם הזה וחטאים לעולם הבא אבל עומדין בדין ר' נחמיה אומר אלו ואלו אין עומדין בדין שנאמר על כן לא יקומו רשעים במשפט וחטאים בערת צדיקים על כן לא יקומו רשעים במשפט וה דור המבול וחטאים בערת צדיקים אלו אנשי סרום אמרו לך אינם עומדין בערת צדיקים אבל עומדין בערת רשעים בתגלות אין להם חלק לעולם הבא שנאמר ויכרתו האנשים בני צדי' דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה' ויכרתו בעולם הזה במגפה בעולם הבא: דור המדבר אין להם חלק לעולם הבא ואין עומדין בדין שנאמר במדבר חזרה יתנו ושם יסורו דברי רבי עקיבא רבי אליעזר אומר עליהם הוא אוכר אמרו לי חסידו כורתי ביהמי על זבח ערת קדח אברה עתידה לעלות שנאמר ותכס עליהם הארץ בעולם הזה ויאברו מדין הקהל בעולם הבא דברי רבי עקיבא רבי אליעזר אומר עליהם הוא אוכר ה' כפייה וכחיה מיריד שאול העל' עשרת חשבטים אינן עתידין לחזור שנאמר וישליב אר' ארץ אחרת כיום הזה כהיום הזה הולך ואני חוזר אף הם הולכים ואינם חוזרי' דברי רבי עקיבא רבי אליעזר אומר מה חיום סאפיל וסאיר אף עשרת חשבטים שאפיל להן כך עתיד להאיר להן: ד אנשי עיר הנדירה אין להם חלק לעולם הבא שנאמר יצאו אנשים בני בליעל כפי כד' וידיחו את אנשי עירם ואינן נהרגים עד שהיו מרוחם מאותה העיר ומאותה השבט ועד שירד רובה ועד שירחיקו אנשים הריחוקה שנים וקשנים או שהודח מיעוטר או שהיה מרוחיה חוצה לה חיי אלו כחידים וצריכין שני עדי' והתראה לכל אח' ואח' זה חומר ביחודי' מבסרובי' שהחידו' בסקילה לפי' ממננם פלש וחכרובי' בסיף לפיך ממננם אכד: ה הכח תכה את ונ' החכרת והגמלת העוברת ממקום למקום

דקיימלן חסידיו אומות העולם יש להם חלק לעולם הבא אשמעין דכלעם לאו מחסידיו אומות העולם סוף: ג שכל לא ידון רוחו באדם לא דין ולא רוח שאין שומרי דין ואין להם רוח לחיות עם הדדוקי' שיש להם חלק: כדתי כריתי עלי זבח סכרתי כרית עם המקל' עלי זבחים ושלמים הכתיב ויזבחו זבחים שלמים וכתיב וירוקן על העם ויאמר הנה דם הדדית: אין שערדים לחזור ממקום שגלו והא דאמר' ש דמיה החזירו ויאשיהו בן אמן מלך עליוהם לא כלן חזרו אלא מקימין: ד יבאו אנשים בני בליעל בני שאינם שלי' תהיו חמתי וכדחין במדיוסין: עד שהיו מדחיה מאות העיר דכתי' וידחו את יושבי עירם ולא יושבי עיר אחר ומאותה העיר דכתי' מקרבך מקרב השבט עצמו: ועד שירד רובה של עיר דכתיב וישאירם דמשמע ויבנה של עיר דהיו דמטעם ויבנה של עיר דהיו דכתי' חסידיו שפכדו עבוד זרה וידנו בסקילה וממוכן פלט: וברובים חסדי עיר הדדית שני עדים והתראה לכל אחר ואף שהיו מדבים להם נתי דיכלי וכל מי שמונח שעבד עבוד זרה בעדים והתראה מפדים אופן עד שראו אף הם רובה של עיר חסידים אופן לבית דין הגדול ונמרים דין: סם והורגים אופן בסוף וממוכן אכד ואם לא כונאו רובה של עיר דכי אופן בסקילה וממוכן פלט: ה הסנהדרת והגמלת שירא של חסידים ושל גמלים שפסטהו כעיר שלמים

סנהדרין פרק יא

מד

חס הוא להו בכלל ומשני עירם: הרי אלו מעלין אם רוב ארסי העיר הודמו ומשעו לא הודמו ומערים נמליט
סלה הודמו משלילי את הוענו לעשות רוב הרי אלו מעלין שאין ממוכן אבד לא כדכונ' בימדי' והה' דגומד'
כמי לבעות עיר הכהה את הודמו עמם לבעות רוב אלא דכפא אכותקא מהדר ועו' דהא פסוק ליה טמי
דמתם חזקתנו נמלת לון דעתן מעורבת עם כני העיר שהיו כדמין עמיהן: ו הייתה רמוכה חזונה לה

אם מוקם קנזן בני העיר הוי
חזונה לה כוכסי חזונה לתוך העיר
שנרד לעשות לה רמוכ בטוכה:
דמוכ פלטיא גדולה: הקדשות
שבתוכה יפדו כלומ' אין כשרפים
אלא נריכוס פדויה כשאר כל
הקדשות: ומתנו' ירקנו בעמ'
מוקמי לה בתנו' כד' כהן דמזון
כהן הוא וכל עליה אסור דעיר
הקדשת וסיהו לא היו התרומות
כשרפי כשאר שללה דלא מזולתי'
בה כלי האי לפיכך ירקנו: ואם
תנועה כיד ישראל היא שלל גנוס
הוא ותנתן לכהן שבעיר אחרת
ומעשר שני חף על גב דמזון ישר'
הוא שסיהו הוא ככלל לישר' הוייל
וקדש אקרו לא ישרף אלא יגנו'
כליל לה אלקיך אחר דש כגדמ'
ולא נרפי שפא כליל לה' אלקיך: לא
תעשה גנות ופרדסי' דעור לגמרי
משני: ולכמות שיהיה נישוט כתי'
ככל נעשות היא גנות ופרדסי'
והלכה כרבי עקיבא:

לסקום הרי אלו מעלין אותה שנאמר החרם אותה ואת כל אשר
בה וגו' ככאן אמרו נכסי צדיקים שבתוכה: אוברין שבחוצרה
לח פלישין ושל רשעים בין שבתוכה בין שבחוצרה לח הרי אלו
אוברין: ו ואת כל שללה הקברץ אל הוך רחבה וגומר אם
אין לה רחוב עושין לה רחוב היתה רחבה חוצה לה כונסין אותה
לתוכה שנאמר ושרפת באש ואת העיר ואת כל שללה כליל לה'
אלקיך שללה ולא שלל שמים ככאן אמרו ההקדשות שבה יפרו
ותרומות ירקבו מעשר שני וכתבי הקדש יגנוו שנאמר כליל לה'
אקץ אמר רש' אם' הקכה אם אתם עושין דין בעיר חנרתה מעלה
אני עליכם כאלו אתם מעלה עולה כליל לפני וחייתה חל עולם לא
העשה גנות ופרדסי' דברוי רבי יוסי הגלילי רבי עקיבא אומר לא
חבנה עור לכבו שהיתה אינה נכבי' אבל נעשי היא גנות ופרדסי'
ולא ידבק בידך מאומה סן החרים שכל וכן שהרשעו בעולם חרון
אף בעולם אברו רשעים מן העולם כסתלק חרון אף מן העולם »

פרק יא

אלוהן הנחבין הכמה אביו ואמו וגונב נפש
בישראל חקן מברא על פי בית דין ונכיו השקר
וחתנבא בשם עבודה וזה והבא על אשת איש וזוסי בת בתן
ובועלה » הנהב אביו ואמו אינו חייב עד שיעשה בתן חבורה
וחומר במקלל כבטורה שהקלל לאחר שיהיה חייב והכמה
לאחר ס' ה' נפשו » הגונב נפש בישראל אינו חייב עד שיכניסו
לרשותו רבי יהודה אומר עד שיכניסו לרשותו וישתמש בו
שנאמר והתעמר בו ומכרו הגונב את בנו ובינו שמעאל בנו
של רבי יוחנן בן ברוקיה כחייב וחכמים פוטרין גנב כי שחציו
עבר והציו בן הורין רבי יהודה מחייב וחכמים פוטרין »

אלו

הן הנס קין ממלא על
פי בית דין שימכר על
דבדי בית דין הגזיל שכלשת
הגזי' ויחייבו בית דין חט' שהם
דכתי' הוא כחש כשאר הכא על אשת איש
כחש כחש' וכל כשעלה ויפסין מברא חיים לעשות לחתו ולא לחתו: ויבועלה לבת
כחש' כחש' הכל ארובה היא ויבועלה בסקילה: שהיו קלל ליהר' מיתה חייב דכתיב אביו והיו קלל
וקרא יתרו הוא לרבות לאחר עויה: והכמה ליהר' מיתה חייב עד שיהיה שור כחורס
ואין חכמה לחחר מיתה: עד שיכניסו לרשותו דכתיב וכמעט יפדו ואין ידו לתפוטות וכן הוא אומר ויחם
את כל ארבו עיניו: וישתמש כותשמים שיש בו סוה פרוטה ופ'ק' מהיוב הפילגו ויתפשים שהיא פוטה מזה
פרוטה והלכה כתיק' והגונב את הגז' ויחייבו דרכין דפטרו דכתיב ומכר בו דוקרה יתרו הוא דהא כתי'
כי ימנא איש אלא למדרש מניה פרט לזה שהוא עכו' והלכה כחכמים: רבי יהודה מחייב דכתי' מאחיו כחש
ישראל מאחיו למעטו עבדים מכני ישראל אי כתב בני ישראל הוה מועטוי מן שביני עבד ומתו בן הורין
השתא דכתיב מכני ישראל מעט אחר מעט אלא לרבות: ודברך הכרי מאחיו לאו למעטו
עבדים דהא אחים הם נמנות אלא כמי ופרקל למעטו עבדים מכני ישראל למעטו מן שחטו עד

מנהגות פרק י

הנהגות בן חזקיהו והל"ב בחכמים: ב וזכרתי לזכרתי הו' סס כיון שכל דמשתביחין קרא וקמת ועלית: אחד
 משב על פתח הר הבית הוא עשר מורתי שלפניו מן החיל לפני עזרת כשי: ואחד יושב למעלה הימנו כשעברו
 עזרת כשי וכו' לפתח עזרת ישראל ואח' כלשכ הנזית שהיא בכניס בתוך העזר' מניה נק' דש ומניה כחול: כאיס
 להם מעל פתח הר הבית וזמן שהורה בעירו ומחלקו כ' שבעירו עליו והזקיקן הכתו לעלו לידושלם כאיס
 שאל וכו' שבעירו לזה כ' שטל

ב זקן סכרא על פי כ' שנאמר כי יפלא סמך דבר למשפט
 ונ' שלשח בתי דינין היו שם אחרי יושב ער' פתח הר הבית אחד
 יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלישכת הנזית באים להם
 שעל פתח הר הבית ואומ' כך דרשתי וכך דרשו חביריך לסדתי
 וכך לסרו חבירי אם שמעו אמרי' להם ואם לאו באין להן לאותן
 שעל פתח העזרה ואומר כך דרשתי וכך דרשו חביריך ליסדתי
 וכך לסרו חבירי אם שמעו אוברי' להם ואם לאו אילו ואילו באי'
 לכ' הגדול שבלישכת הנזית שמסגנו ויצאה תורה לכל ישראל שנ'
 מן הסק' תחום אשר יבחר ה' חור לעירו ושנה ולכר כדרך שהיו
 לכר פטור ואם הורה לעשות חייב שנאמר והאיש אשר יעזר
 בדרך אינו חייב עד שיורה לעשות תלמיד שחורה לעשות פטור
 נמצא חומר וקילו ג חומר כדברי סופרים כדברי חורח
 האומר אין חפלין כר לעבור על דברי תורה פטור חמש' שושפות
 לחוסוף על דברי סופרי חייב ד אין פסיתין אותו לא בבית
 דין שבעירו ולא בבית דין שביבנה אלא כעלין אותו לבית דין
 הגדול שבירושלם וכשטרין אותו עד חגול ומסיתין אותו בגל
 שנאמר וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יזדון עוד דברי ר' עקיבא
 רבי יהודה אומר אין מענין את דינו של זה לא כמיתים אותו סדי
 וזבחין ושלחין שלוחין בכל המקום איש פלוני בתחייב מיתה
 כבי' דין ה גביא השקר מהנבא מה שלא שמע ומה שלא
 נאמר לו מיתה כדי אדם אבל הכובש את נבואהו והסותר על
 דברי נביא ונביא שעבר על דברי עצמו מיתחו בדי' שמים שנאמ'
 אנכי ארדש מעמו ו חתנבא בשם עז ואומר כך אמרו
 עבודרה וזה אפילו כיון ארת ההלכה לשמא את השבא ולשהר
 ארת תשהור הבא על אשת איש כיון שנכנסה לרשות הבער'
 לנישואין אף על פי שלא נבעלה הבא עליה חרי זה בחנך וזוסי
 בת כחך ובעלה שכל המוסין כקדימין לאותה מיתה חרץ מוסמי
 בת כחך ובעלה

פת
 ת

גשמה ממכתת סנהדרין: ונכ'ה נתימל ממכתת שבעות

אלו כביאוי השקר ומיתתן בחסך דכתי' אף הכניא אשר יזד' לזכר דבר כשי זה המתנבא מה שלא שפט
 מעולם אשר לא נתינו הא לחברונותי זה המתנבא מה שלא נא' לזכר וכתי' ומת הכני' ההוא וכל מיתת
 האמורה בתורה כתי' איכה אלא חסך: מיתתן כדבי שמים דכתי' והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי קריבים
 לא ישמע וקרי ביה לא ישמע וקרי ביה לא ישמע הוא עצמו אל דברי' הכי שלשתן ככלל וכתיב אנכי ארדש
 מעמו כדבי שמי: ו לרשו' הנבעל בגון שמים סבב לשלוסי הנבעל ועדין היא כדרך יע לא קריב'ה בית אביס'
 לאותה

לחיות מית שהיו מקיימין את הכדון: ונוטלה כלום וכל הכועלי כדוניו כמית' סכנבל לחן ממוטל בת כחך סמט' בשרפה והוא בחכך:

שבועות

שמים כתיבי בקרא כהדין או כפש כי תשב לבטח בשפת' להרע או להטיב אוכל להטיב לא אוכל להרע שמעב' את עמנו וזה לכל דבר שסוף הין ולא להכא להרע או להטיב

להכא משמע: סוף הרע ש לרכו עוד שני יחיו: דלא כתיב והן הין ולאו דלעצמ' כמו אכלת ולא אכל לא אכלי: ואכלי וישע הטומא או בפס כי תעבובל דבר טמא האומר כיקרא אכל טמא' מקדש וקדשא: שמים כתיבי בקר' דכתי' וכעלם מעטבו והוא טע' משל טעלם טעבו טומא' ותיאוש העלם אכל כשר קודש הרי אשת או נכנס למקדש הדי שמים: סוף ד' יש לרבות ע' טכ' תיובתי אחרים העלם קודש והעלם מקדש וזכר הוא את הטומאס: יציאות השבת הוצאה מרשות היחיד לרשו' סכנ' ילפי' מקרא' סן ויכ' מטה ויטביר

פרק א

שבועות שמים שהן ארבע ידיעות הטומאה שמים: שהן ארבע יציאות השבת שמים

שהן ארבע מראות נגעים שמים שהן ארבעה + ב כל שיש בה ידיעה בתחילה וידועה בסוף והעלם בנתיים חריזה בעולה ויורד יש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף שעיר שנעש' כפני' וז' הכיפורם תולה עד שיועד לו ויביא בעולה ויורד + אין בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף שעיר הנעש' בתוך ויום הכפורים מכפר שנאמר מלבד הצאת הכיפורים על סח יצאה מכפר זה מכפר מה הפגמים אין מכפר אלא על דבר שיש בה ידיעה אף תחיצון אין מכפר אלא על רב' שיש בה ידיעה + ד ועל שאין בה ידיעה לא בתחילה ולא בסוף שעירי הרגלים ושעירי ראשו ודשו' מכפרין דברי ר' יוח' ד' שמעו או' שעירי הרגל' מכפרין אבל לא שעירי ראשו ודשו' על מה שעירי ראשו מכפרין על השחר

קר' במחמה ונ' לא תפיקו מרשו' היחיד לרשו' הרב': שתי' א' לטומא' בחון והוטיט ידו לפני' וכטל הסוף והזניא' ואת לטומא' בפני' וכטל הסוף ממקומו והזניא' לחון: סוף ארבע' יש' להסיף ע' שמים דהכנסה אעב' דלא כתיבי ששס' שהקפיד' תורה מדשו' לרשו' כהכנס' אשת לטומא' בפני' והזניא' ידו לחון וכטל חפץ והכבים ואת לטומא' בחון וכטל חפץ ממקומו והזניא' לפני' והזניא': מראות נגעים שמים כתיבי בקרא אשת ובהרת: סוף ארבע תולדה דשאת ותולדה דנהרת דלא כתיבי בקר' כהדין: ב שיש בה ידיעה בתחלה אידעו' הטומאה קאי ואידו' רוטרי מליחו ויפרש להו' בריש' והדר מפ' שזעור' דכפישו מילתי' ויציאות ומרהות כל חרא וחדא מפרש' כמסכת' ידויה להכי' לא פשיטיהו בהאי מפסות ולא תבנה ה' כל' אש' קדמו' להדי' בשעס שהן ד' ידיעה בתחלה שידע שכטמו' וידיעה בסוף משאכל את הקודש בהעלם או ככנס למקדש ויבא כדע' לו שנטומא' אכל או בטומא' ככנס: והעלם בכתי' שאכל את הקודש כעלמ' ממנו טומאס או קודש או ככנס למקדש וכעלמ' ממנו טומא' ח' מקדש: הרי זה בעולה ויורד עולה לבעור ויורד לבעור ששיר עני' חטא' בהמה ועני' חטא' העוף ודל' שדל' עשי' רית' האופה והיא מכחת חוטא' האזור' בכל מקום: ששיר הכעש' בפני' ששיר של ו' הכפורי' שתיבא' מדמו לפני': תולה להגין עליו מן היסודי': עד שיועד לו שאכל קדש בטומאה ויביא קרבן עולה ויורד: ג אין בה ידיעה בתחלה שלא ידע בטומא' וזניא' זה לא בא לכלל קרבן ע' לעולם שהדין אין קרבן בא' אלא על שיש בו ידיעה בתחלה: ששיר הכעש' בחון הקרב' במום היחידו' כמסופי' של יום הכפורי' וז' הכפורי' הוא ששיר הכעש' בפני' והקיסן הכתי' ללמדך שעל מה שזה מכפר זה מכפר על שפיטו' אינו בא' לא על דבר שיש בו ידיעה ומאי כיהו' ידיעה בתחלה כדילפונן מקרא' דכתי' לכל חטאס דמסו' לאותם שיבאו לכלל חטא' כשתהיה להם ידיעה בסוף ואי אפשר לבא לכלל חטא' לא אב' הייתה לו ידיעה בתחלה הוא ששיר הכעש' בחון אינו מכפר לא על שיש בו ידיעה ומאי כיהו' ידיעה בסוף ולא בתחלה דלא איתא לכלל קרבן ומכפר ד' חטא' גמור' כלל תליה: ד שעירי הרגל' בכלל' חטא' ששירי' חטא' בתוספי': ששירי' ד' מכפרי' דכתי' כששיר ד' לחטאת לה' מט' שאין מכיר בו לא' ששיר זה הוא מכפר והזני' שאין בו ידיעה לא בתחלה ולא בסוף: ושעירי רגלי' ילפי' עשעיר ד' בחקש' דשעיר הוה מני' למכתב בכלהו' רגלי' וכש' עשעיר

טובעות פרק א

השעיר והמזבח על ענין השאגן להקיש שעל מה שזה מכפר או מכפיר: כל השעירי כפרתו שזה כל שצוה
 המוסרי בין שעירי רנ"ל בין שעירי רח בין שעיר הנעשה כחון כיום הכפירי כפרתו שזה מכפיר בין על
 האין בה ידיעה בתחלה ויש בה ידיעה בסוף בין על שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף בין על טוהר שאכל
 את הטמא וכתב: מוכה לטומאה שאידיעה בין זו לזו: אבל שעיר הנעשה נכפי' כיום הכפירים לא כחלקו ענינו
 שהיה עולה על שיש בה ידיעה

החזור שאכל את הטמא רבו מאיר אום כל השעירי כפרתו שזה
 על טומאת מקדש וקדשיו היה רשבעון אמר שעירי ראשי חדשי
 מכפרין על הטהור שאכל את הטמ' ושל רגלים מכפרין על שאין
 בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף ושל יום הכפורים מכפר על שאכל
 בה ידיעה בתחלה אבל יש בה ידיעה בסוף אמרו לו כהו שיקרב
 זה בזה אמר לה יקרבו אמרו לו הואיל ואי כפרת שוח הואך קריבוך
 זה בזה אמר לחן כולך באין לכפר על טומאת כקדש וקדשיו וזו
 רבי שמעון בין יהודה אום משכו שעירי ראשי חדשים מכפרין על
 הטהור שאכל את הטמ' כוסוף עליהן של רגלים שמכפרין על טוהר
 שאכל את הטמ' ועל שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף כוסוף
 עליהן של יום הכפורה שחזק מכפרין על הטהור שאכל את הטמ' ועל
 שאין בה ידיעה לא בתחלה ולא בסוף ועל שאין בה ידיעה בתחלה
 אבל יש בה ידיעה בסוף אמרו לו כהו שיקרב זה בזה אל חן אמר
 לו אם כן יחיו של יום הכפורים קר בין בראשי חדשי אבל היא של
 ראשי חדשי קריבין ביום הכפורה לכפר כפרה שאינה טלה אם לחן
 כולך באין לכפר על טומא' מקדש וקדשיו וזו ועל זרזן טומאת
 מקדש וקדשיו שעיר הנעשה בפנים ויום הכפורים מכפרין וענין
 שאר עבירות שבהורח הקלות והחמורות והזונות והשגג' הורע
 ולא הורע עשה ולא תעשה כריתות וסחיות בד' שעיר המשתלח
 מכפר וזו אחד ישראלים ואחד כהנים ואחר כהן משום
 מה בין ישראלים לכהנים ולכהן משוח אלא שדם חפר מכפר ענין
 הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו רבי שמעון אומר בשם שרם
 השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל כך דם חפר מכפר על
 הכהנים בשם שודיו של שעיר המשתלח מכפר על ישראל כך
 וידויו של פר מכפר על הכהנים

פרק ב

חמורות בין שעשאן כבודו בין שעשאן כבודו בין לא מודע לו הסיפק בין לא מודע לו שנת
 לידו ספק חלב ואכלו בין שלא מודע לו שנת לידו ספק חלב ואכלו בין מודע לו שנת
 כדעית ומותיות בד' ז' אחי ישראל ואהיכה הכי קאמ' אחד ושל אחד כהני' ואחד כהן משום מתכפיר בשעיר
 כששתלח בשאר עבדות ואין חלוק ביניהם לא שדם חפר מכפר על הכהני' על טומאת מקדש וקדשיו כל מה
 שעשיר הפנימי מכפר על ישראל דהיינו תלמי' ישראל על שיש בה ידיעה בתחלה ואין בה ידיעה בסוף וזו
 עומאת מקדש וקדשיו וכן כפרת שעיר החיטון ערו של כהן גדול הקרב כיום הכפורה מכפר על הכהני' דם
 אום בשם שאתה מודה כדם השעיר הפנימי שמכפר על ישראל כפרתו בלא שום דווי שאין דווי בשעיר הפנימי
 לא בשעיר המשתלח כך דם חפר בלא שום דווי מכפר על הכהנים על טומאת מקדש וקדשיו אייתר לים
 ודווי של פר במקו' דווי של שעיר המשתלח לכפר על הכהני' בשאר עבדו ואין להם כפרה בשעיר המשתלח

הטומאה נטמא וידע שנטמא בשעת טומאה או אחרי כן: נעלמה ממנו טומאה ועי' אהרן
העלם אבל קדש הרי אמת וככנס למקדש הרי שמים דכתיבי ובעלם ממוכו והוא טמא משם
שנתעלמה ממנו טומאה ולפי שאינו חייב עליה אלא ה"ב ידע בתולה שנטמא וזכר בעלמה ממנו טמא הרי
קרי לה ידועות: בעלם ממנו קדש או המקדש ואכל קדש או ככנס למקדש וכזכר לטומאה הרי שתי אהרן

ידועות הטומאה שמים שהן ארבע נטמא וידע
ונעלמה ממנו השונא וזכור את הקדש בעלם

פרק ב

ממנו הקודש וזכור את הטומאה נעלמו ממנו זה וזה ואכל את
הקודש ולא ידע ומשאכל ידע הרי זרה בנזרה ויורד נשכח וידע
ונעלמה ממנו טומא וזכור את המקדש בעלם ממנו מקדש וזכור
את הטומאה בעלם ממנו זה וזה ונכנס למקדש ולא ידע ובשיעור
ידע הרי זה בעולה ויורד: ב אחר הנכנס לעזר ואח' הנכנס
לתוספת העזרה שאין מוסיפין על העיר ועל העזרות אלא במלך:
ובבית ואורים ותומים ובסנהדרין של שבעים ואחד ובשתי תרות
ובשיר ובית דין כהלכין ושתי תרות אחריהם וכל ישראל אחריהם
הפנימיות נאכלת והחיצונה נשרפת וכל שלשה נעשרה בכל אילו
הנכנס לשם אין חייבין עליה: ג נטמא בעזרה ונעלמה
ממנו טומא וזכור את המקדש בעלם היסכו מקדש חזרו לטומאה
בעלם ממנו זה וזה והשהחווה או ששחא בבדי השתחאא: בא
לזבארכה חייב בקצרה פשר זו היא מצות עשה שבמקדש שאין
חייבין עליה: ד ואינו היא מצות עשה שבגדה שהיבין עליה:
היא משמש עם השחורה ואכרה לזבארכה ושרש מיד חייב ספגו
שיציאתו חנא לזבארכה: ה ר' אלעזר אום' חשרץ ונעלם ממנו
על העלם שרץ חייב ואינו חייב על העלם במקדש ר' עקיבא אומר
ונעלם

דלא כתיבי: בעלם ממנו זה
אינו משכין הידועות לא הא קמ"ל
דאף על גב דבשעת אכילת קדש
או כניסת מקדש אינו זכור לא
לטומאה ולא לקדש חייב קרבן
בעלה יורד: כ אחד הנכנס
לעזר ר' חשון ואח' הנכנס לתוספת
שהוסיפו עליה אחרי כן: שאין
מוסיפין לבי הוי קדוש כראשון:
אלא במלך דאמר קרא ככל אשר
אמר מר' אהרן את תבני המשכן
את תבנית כל כליו וכן תעשו
קרא ויתרו הוא למדדש לדורות
וכתי משה הוא יולך וכתי ואמרו
ל' והיו עם אורים ותומי ושבעי'
וקב"לף לדורות כן ויבשתי תודות
בשרי לחמו תורה והיו כושלי איתן
בהקף סביב עד סוף הגבול
שמקדש' ושם אכלו האם וטורפו'
השביה ועל פי כתיב כאכלת ויגע
כתיב כשרשת והיו דתקן הפנימי'
כאכלת והחניכ' כשרפת ועבדתי

כן חכליה נמר דכתיב היה ועמירי שתי תודות גדולות: וכשיר השיר שהיו אומרי ארומחך ה' כי דליתי וכתי
מני חעפ' שלא היה עם לא מלך ולא אורים ותומים הקדושה שקדש שלמה הזית כדאשוכה קדשה לשעמה
וקדש לעתיד לבא ועובד' דכחמיה בן חכליה לזכר בעלמ' הוה: ג כעמא הוצרה וידע שנטמא והשתחוס
בהעלם זה כלפי פני אב"ב' שלא שיה או השתחיה כלפי מוז והוא דשהה כדי השתחיה ושעור השתחיה הוא
כדי שיקרא אדם פסוק זה נישוב ויכרעו אפים על הרצפה וישתחוו להודו' לה' כי טוב כי לעולם מסודו והוא
פסוק בדברי הימי': או שחא לו בארובה שיבא לו דרך ארובה שיש קברה ממנה לבאת ואפי' לא שיה תחלם
חייב: ובקב' פסוק היב' דלא השתחיה ולא שיה לו דרך קברה פסוק: זו היא מצות עשה שבמקדש דיש
באן וישלחמן האת' כל טמא: שאין חייבין עליה בית דין פר העלם דכר טמא שגנו וטעו בהודאה זו והזכור לו
שיבא בארובה אין מציאי' על שגת הודאה זו פר העלם דכר טמא שגנו וטעו בהודאה זו והזכור לו
פלוה פר העלם דכר: הוה משמש עם הטקוה שנטמא בהודאה זו והזכור לו טעו בהודאה זו והזכור לו
פיר בקושי האכר חייב אלא יעמוד כלל דישא עד שימות האכר ויפיוס כלל קושי וזהו העשה שבגדה:
ה דבי אלעזר אומר השרץ ונעלם דאמר קרא או בכבולת שרץ טמא ובעלם ממנו וקרא יתרו
סוף דהא לעיל כתיב או נפש אשר תגע בכל דבר טמא ושרץ בכלל דבר טמא הוא אלא ללמדך שאם ידע
שנטמא ודאי ואינו וידע עם שרץ אס' בככלה אינו חייב קרבן אס' אבל קדש עד שתהיה לו ידיעה בתחלם
אס' בשרץ נטמא או בככלה נטמא: ור' עקיבא סבר דכיון דידע ודאי שנטמא אף על גב דלא אמבריד' ליש

שבועות פרק ג

שבועות

שמואל סנטעס אים נשקן אז בכלה חיי ומתוהיו סטרו על העלם מקדש ור' ישמעאל מחיי והלכ' כד' ישמעאל
 שתי שאוכל ושלח אוכל הם הסעי המפורס' דכתי להרע חז להטיב דמשמע להבא לא
 אוכל להרע אוכל לכוטיב : שאכלתי ושלח אכלתי הם השתים הכוספו ממדרש חכמי' ;
 עזר ויחיה קרבן כשכיל כטול דכרו וכוין דמשו' כטול דכרו הוא חף זה כטול דכרו הוא שהאומ' לא אוכל
 דעמו לאסור עגמו ככל שהוא :

וגעלם ממנו והוא שמו על העלם שומאה חייב ואינו חייב על
 העלם מקדש רבי ישמעאל אומר וגעלם ובעלם שתי פעמים
 לחייב על העלם שומאה ועל העלם מקדש

פרק ג

שבועות שתי' שהן ארבע שבועה שאוכל ושלח
 אוכל שאכלתי ושלח אכלתי שבועה שלא אוכל
 אוכל כל שהו חייב דבריו רבי עקיבא אמרו לו לרבי עקיבא היכן
 מצונו באוכל כל שהו שהוא חייב שזה חייב אסור להן רבי עקיבא
 ופי' היכן מצונו במדבר ומביא קרבן שזה מדבר ומביא קרבן

שבועה שלא אוכל ואכל ושחת אינו חייב אלא אחת שבועה שלא
 אוכל ושלח אשתה ואכל ושחת חייב שתי' ב שבועה
 שלא אוכל ואכל פת חישין ופת שעורין ופת כוסמין אינו חייב אלא
 אחת שבועה שלא אוכל פת חישין ופת שעורין ופת כוסמין ואכל
 חייב על כל אחת ואחת ג שבועה שלא אשתה ושחרר

משקן חרבה אינו חייב אלא אחת שבועה שלא אשתה ון ושמן
 דרב ושחת חייב על כל אחת ואחת ד שבועה שלא אוכל
 ואכל אוכלים שאינן ראויין לאכילה ושחת משקן שאינן ראויין
 לשתי' פטור שבועה שלא אוכל ואכל נבילו ושריפו שקצו ורסמי'
 חייב ור' שמעון פוטר אסר קינם אשתי נחנית לי אם אכלתי היום

והוא אכל נבילו ושריפו שקצו ורסמי' חיי אשתו אסורה ח
 אחד דברים של עצמו ואחד דברים של אחרים ואחד דברים שיש
 בהן ממש ואחד דברים שאין בהן ממש כיצד אסר שבועה שאחז
 לאיש פלוגי ושלח אתן שבתתי ושלח נתתי שאישן ושלח אישן
 שישנתי ושלח אישנתי שאזרוק צרור לים ושלח אזרוק שזרקתי

ושלח זרקתי רבי ישמעאל אומר אינו חייב אלא על העתיד לבא
 שנ' להרע או להשיב אסר לו ר' עקיבא אסר כן אין לי אלא דברים
 שיש בהן הרעה והשברה דברים שאין בהן הרעה והשבה מניין
 אם לו מריבויו הכתו' אסר לו אם ריבה הכתו' לכך ריבה הכתו' לכך

כאומ' שבועה שלא אוכל שחוטות וטרפות תק' סדר מני' דחילל שבועה אשחוטו חילל כל' אטרפות דאסור
 חל על אסור באסור כולל ורש' סדר אין אסור חל על אסור באסור כולל ואין הלכ' כרש' : אשתו אסורה שחזר
 אכל אוכל : ואפי' לרש' דטעמ' דפטור בקמית' לאו משום דלאו בני אכילה כהו' לא שאין שבועה חלה על דבר
 אסור : ה' ואחד דכרי' של אסור' כדמפרש בקמית' לאו משום דלאו בני אכילה כהו' לא שאין שבועה חלה על דבר
 שאין בהם הכאה כגון שאזרוק נדור לים : ממכיו הכתוב לכל אשר יבטא ה' אלהים ופלטות' דבני עקיבא ורבי

ישמעאל דרבי עקיבא דרש' בכל התורה דכיוו' ומצטו ורבי ישמעאל דרש' כללי' ופירו' דבני עקיבא דרש'
 אזכפשי קי תשבע רכה להרע אז להטיב מצטו לכל אשר יבטא ה' ורבה רכה ומצטו ורבה רכה הכל
 מאי דבי רבי כל עלי' לשעבר כלהכא ומאי מצטו מצטו דבר ענוה ורבי ישמעאל דרש' אזכפשי כי תשבע
 כלל

שבועות פרק ג

מז

כלל להרע או להטיב פטע לכל אשר יבטח חזר וכלל כלל זפרט וכלל אי אמה דין אלף כענן תפדע מס
ספרט מפורש להכא אף כל להכא והלכ' כל עקיבא: ז נשבע לבטל את המנה פטור משום שבוט
כענוי אבל לוקה הוא משום שבוטע שוא: שהיה כדון שהיה חייב כדברי רבי יהודה בן בתירה כלומר שאלו
לדברי רבי יהודה בן בתירה הוא חייב משום שבוטע כענוי שהיה רבי יהודה בן בתירה אומר מה אם הקטנת
כו: שלא עשה כה לאו כהן וקרא

ז נשבע לבטל את הסעודה ולא ביטל פטור לקיים ולא קיים
פטור שהיה ברין שהיה חייב כדברי רבי יהודה בן בתיר' אר' יהודה
בן בתירה מה אם חרשות שאינו כושבע עליה מחר סיני חרי הוא
חייב עליה סעודה שחוגג מושבע עליה מחר כיני אינו דין שהיה
חייב עליה אמרו לו לא אם אמרת בשבוטע חרשות שכן עשה בת
לאו כהן תאמר בשבוטע סעודה שלא עשה כה לאו כהן שאם
גשבע לבטל ולא ביטל פטור ז שבוטע שלא אוכל כבר
זו שבוטע שלא אוכלנה שבוטע שלא אוכלנה ואכלה אינו חייב
לא אחת זו היא שבוטע ביטוי שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה
קרבן עולה ויורד שבוטע שוא חייבין על זדונה מכות ועל שגגתה
פטור ח איזו היא שבוטע שוא נשבע לשנות את הידוע
לאדם אמר על העמוד של אבן שהוא של זהב ועל האיש שחוגג
אשה ועל האשה שחיא איש נשבע על דבר שאי אפשר לו אם
לא ראיתי גמל שפורח באויר ואם לא ראיתי נחש כקוררת בית
הבד אמר לערים כואו והעירובי שבוטע שלא נעידך נשבע לבטל
על הסעודה שלא לעשות סוכה ושלא לטוול לולב ושלל לחניה
הפולין זו היא שבוטע שוא שחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה
פטור ט שבוטע שאוכל כבר זו שבוטע שלא אוכל כבר
הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבוטע ביטוי נהוג באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים
בכשרין ובפסולין בפני ברת דין ושלל בפני ברת דין ספי
עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ז

הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבוטע ביטוי נהוג באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים
בכשרין ובפסולין בפני ברת דין ושלל בפני ברת דין ספי
עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ז

הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבוטע ביטוי נהוג באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים
בכשרין ובפסולין בפני ברת דין ושלל בפני ברת דין ספי
עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ז

הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבוטע ביטוי נהוג באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים
בכשרין ובפסולין בפני ברת דין ושלל בפני ברת דין ספי
עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ז

הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבוטע ביטוי נהוג באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים
בכשרין ובפסולין בפני ברת דין ושלל בפני ברת דין ספי
עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ז

הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבוטע ביטוי נהוג באנשים ובנשים בקרובים וברחוקים
בכשרין ובפסולין בפני ברת דין ושלל בפני ברת דין ספי
עצמו וחייבין על זדונה מכות ועל שגגתה קרבן עולה ויורד ז

הראשונה שבוטע ביטוי והשנייה שבוטע שוא אכלה עבר
על שבוטע שוא לא אכלה עבר על שבוטע ביטוי ז

שבועות פרק ד

שעור אס לא עבה אמן ואס ענה אמן אמר שהשכטו חזרו היו כשכטו מפי עצמו ומי: שבועת שא ברמקום
 וקדושים כשכטו על איש שהוא אשה בין דחוק בין קרוב: אהת וזואהת וזואהת שבועת שא ואהת שבועת
 בטוי כושכטו מפי אחרים חייב כד עני אמן:

שבועת

ראויה להעיד

יא שבועת שוא נהנת באנשים ובנשי' ברחוקים ובקרובים
 בכשרים ובפסולי' בפני בית דין ושלא בפני בד' וספי עצבו וחייבין
 על זדונה מכוח ועל שגגתו פשור אחת וזואחת ז' החושב על כפי
 אחרים חייב אם לא אכלתי היום ולא הנחתי הפולין היום משביעך
 אביו ואמר אמן חייב »

פרק ד

שבועת העדות נהנת באנשים ולא בנשים
 ברהוקין ולא בקרובין בכשרין ולא בפסולין
 ואינה נהנת אלא בראויין להעיד בפני בית דין ושלא בפני בית
 דין ספי עצמו וכפי אחרים חייבין עד שיכפרו בהן בבית דין דבר
 רשע שאיר והכמים אומרים בין בפדעצבו ובין כפי אחרים אמן
 חייבין עד שיכפרו בהן בבית דין » ב חייבין על זדון השבועה
 ועל שגגתו ועל זדון חטאת ואינן חייבין על שגגתו וכה חן
 חייבין על זדון השבתה קרבן עולה ויורד » ג שבועת העדות
 כיער אמר לשכי' ובואו והעידוני שבועה שאין אנו יודעין לך עדות
 או שאכרו לו אין אנו יודעין לך עדות משביע אני עליכם ואכרה
 אמן הרי אילו חייבין השביע עליהן חמשה פעמים הוי' לבית דין
 ובאו לבית דין וחודו פשורין כפרו חייבי' על כל אחת ואחת השביע
 עליהן חמשה פעמים בפני בית דין וכפרו אינן חייבין אלא אחת
 אכר

דכתיב ועמדו שכי האשתי ארסים
 ולא כשים והוא קרא כעג' הוא
 דכתיב ואמר כאן שכי וכאל' להלך
 שנים על פי שנים עדים: ולא
 בקרובים דפסולי' עדות כיכחו
 דכתיב לא יומתו אבות על בנים
 פסולות בנים והוא הדין לשאר
 קדושים: ולא בפסולי' כגון חייבי
 עניות ומייבי מלקות וגולן
 דאוקרא דשעים והערה אמה
 אל תשת רשע עד: ואיסור נהנת
 לא בראויין להעיד לאספוי מלך
 שאינו מעיד והפסולים לעדות
 מדרבנן כגון מנסקי בקוביא
 ומפרישי יונה: בפני בית דין ושלא
 בפני בד' מפי עצמו אס מפי עצמו
 כשכט שבועה שאני ידע לך
 עדות חייב בין כשכט בפני בד'
 בין שלא בפני בית דין ומפי אחרים
 כגון משביע אני עליכם שתכחו
 ותעידוני ואמרנו לו אין אנו יודעין

לך עדות איכם חייבים עד שיכפרו בכל דכתיב אס לא יגיד וכשא עכו כמקום שאילו היה מנד היה מושל
 וקרא כושכטו מפי אחרים כתיב ואין הלכה כרבי מאיר: ב ומייבין קרבן עולה ויורד על זדון השבועה
 שהרי לא נאמר בה ובעלם: ועל שגגתה עם זדון העדות שיודעים משביעה ז' אסורה הכל אין יודעים
 שחייבין עליה קרבן: ואין חייבין על שגגתה אס שגגתה עם זדון העדות שיודעים משביעה ז' אסורה הכל אין יודעים
 מכוח שהיה אסויים ולא קרובין כהו וכשכט על שקר: ג ובאו לבית דין והודו פטורין ואפילו כשכט
 חן לבית דין על כל שבועה שאין כפירה חן לבית דין חטאת כפירה: כפרו בבית דין חייבים על כל אחד
 ואחד דאמר קרא והיה כי יאשם לאחת מאלה לחיוב על כל אחת ואחת: מה הטעם אין חייבים אלא אחת
 אפילו שתקו וכפרו לבסוף ולא אמרינן כפירה קיימא אכולהו לחייבם על כל אחת ואחת הואיל ואלו כפרו
 לבית דין כפעם ראשונה שוב לא היו יכולין לחזור ולהודות שכבר הודו שחיסו ודעים לו שום עדות ושוב
 אין חוזרים ומגידים להלך אף על גב דלא כפרו אלא לבסוף כל השבועות היו לבטלה חן מן הראשונים
 דאס מה ששתקו בראשונה כפירה היא שוב אינם ראויים להשביעין ואם אינה כפירה הרי מושבעת
 ועומדין ומה זו שבועה על שבועה ועל כראך כי כתיב לאחת לחייב על כל אחת ואחת אשכנעת חן
 לבית דין וכפרו בבית דין כתיב דשבעת חן לבית דין שהיה מושבעת שיכחו בבית דין ויעידו לא ינאלו
 לבטלה וראויות לחלק שחם כפרו שם בראשונה היה ראוי לחזור ולהשביעין: ד כפרו שניהם
 כאחד בתוך כדי דבור: בזה אהר זה שהיה בין זה לזה יתגר ממדי דבור הראשון חייב אבל השם
 פטור מכיון שכפר הראשון שוב אין השני ראוי להעיד שהוא יתגר ממדי: שעתה חייבות כגמרא פריך
 ראשונה

שנועות פרק ד

מח

ראשונה אמאי חייבת הא קיימא כת שכייה ומה הפסידוהו הראשונים ככפורתן ומשני דמתכניתינן איירי כגון שהיו העדים של כת שכייה קרוכים לכשיענה שלא היו כשרים להעיד כשכפרה כת ראשונה בשותפות נוספות מהו דתימא כיון דקיימא לן דוב גוססים למיתה הוה להו כאלו מתו ותפטר כת ראשונה דהא קיימא לן שכייה קא משמע לן השתא מהא לא שכבו ומכאן שלא היה שם כשעת כפידו אלא כת ראשונה בלבד ולפיכך סייבין :

ה' תשועת יד שטס
 בידו ממון : אכדה ממנא אכדעצ
 חטין ושערין וכוסמין ליטא
 אשפועיבן מין אחד ומתועב
 חלוקות וסיפא אשפועיבן תבועה
 אחת כולם פקדון ומיכס מ
 חלוקים : כוז וחצי כוז כמט
 כוז כרורות דמטאא הוא ולא
 קכא דאמרין בעדות יטל
 קסם און חייבין בתשלומי כטל
 ותשלומי ארכבה וחמשה מסוס
 קרסא : ו שאכס איש פלוגי
 ופנה אתכת מסוס כוטפנס
 דמטאא הוא : ושהכניב
 הכאע שאין כה תבעה שאכס
 חייב עליה מיתה ופיקדן אכא
 מיתה : אכא עתה : ו
 כדמכרה חסד הכפדים קסם
 לה דאף פלוגי דענת כרת
 חייב ממון :

אמר רבי שמעון מה שעם הואל ואינם יכולין לחזור ולהודות
 ד כפרו שניתן כאחת שניתן חייבין בזה אחר זה תראשון
 חייב וחשני פטור כפר אחר והורה אחר הכופר חייב היו שתי ביות
 ערים כפרה הראשונה ואחר כך כפרה השנייה שתיים חייבות
 מפני שהערות יכולה להתקיים בשתייהן ה משביע אבי
 עליכם אם לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון ותשומת
 יד וגול ואבדיה שכועה שאין אנו יודעין לך עדות אין חייבין אלא
 אחת שכועה שאין אנו יודעין שיש לך ביד פלוני פקדון ותשומת
 יד וגול ואבדיה חייבין על כל אחת ואחת משביע אבי עליכם אם
 לא תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני פקדון חשין ושערין וכוסמין
 שכועה שאין אנו יודעין לך עדות אין חייבין אלא אחת שכועה
 שאין אנו יודעין לך עדות שיש לך ביד פלוני פקדון ושערין וכוסמין
 חייבין על כל אחת ואחת ו משביע אבי עליכם אם לא
 תבואו ותעידוני שיש לי ביד פלוני כוז וחצי כוז תשלומי כפר
 תשלומי ארכבת ותקשה ושאנכס איש פלוני את בתי ופתח את
 בתו ושחכני בני ושחכרתי בני חכרתי ושחדליק את גדישו בתים
 היתורים הרי אילו חייבין ו משביע אבי עליכם אם לא
 תבואו ותעידוני שאני כחן שאני לוי שאני בן גרושה שאני בן
 חלוצה שאני פלוני כהן שאני פלוני לוי שאני בן גרושה שאני
 בן חלוצה שאנכס איש פלוני את בתו ופתח את בתו ושחכרתי
 בני ושחכרתי בני חכרתי ושחדליק גדישו בשבת הרי אילו פטורין
 ח משביע אבי עליכם אם לא תבואו ותעידוני
 שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים זה הלא נתן לי הרי אילו
 פטורים שאין חייבין אלא על חביתת ממון כפקדון
 משביע

שפי היתוב ונתמא מוקי לה כבא בהרשאה ופי תביעת ממון אכר סה היו חייבים ואשפועיבן לאין
 כחשכ המוטה בעל דין כזה כשאר ממון דכיון דממון שהוא שאל לא מטא לדידי ממילא לא ותי
 למכתב הרשאה עליה : ושחבל כי כני חבלס היא חנויה פטורין שאם אשפועיבן הוה עתה עיתא
 לא ממון : ושחבל כי חכרתי ושחדליק את גדישו כשעת דתדווייה חוב עיתה ביכה ופטורים מן
 סממון : ח שאמר איש פלוני ליתן לי וכו' פטורים דכתיב כשכועת העדות תחטא וכתוב
 כשכועת הפקדון תחטא מה שכועת הפקדון על תביעת ממון איש לו על חכרתי אף שכועת
 העדות כדך שתהיה על תביעת ממון איש לו עליו חוה פטורין שאמר איש פלוני ליתן לי מאתים
 וזו אינה תביעת ממון איש לו על חכרתי שאמר לו חכרתי עתה לו מאתים וזו אין

שבועות פרק ח

חכמה חייב לו כלום בשביל אמירה זו : ט מפני שקדמה שבועה לעדות ודחמא אמר ושמעא קול אלה והוא עד או דאח או יודע שקדמה העדות לטבעה ולא שקדמה שבועה לעדותו : י אם יודעם אדם לי עדות וכו' : פטורין דכתוב והוא עד עד סיחך את עדיו : יא והם יודעים לו עדות עד מפי עד וכו' : פטורין שאם העדות לא הייתה עדותן מועלת לו כלום : יב עד שיסמעו מפי התובע דכתיב אם לוא יגיד מלא בוך וא' לפדום הכי אם לדין לא יגיד בלועז לתובע ואפא עובי הא אם לאחר לא יגיד פטור : יג מנה אבי עליכם וכו' והוא שאם עבדה את פליכם בשבועה : יד אסורכם אתם בשבועה : המקלל את כלם עברך את השם באת' מהם : דני מאיר עמיב בקילה : והכמי' פטורין דעל השם המיוחד דוק' במקילם דכתיב בכבדו שם יומת ועל הכבוים בזהרה דאלהים לא תקלל וכשבועת ספרות מולי' חכמים לרבי מאיר דחייב על הקמיים כמו שחייב על השם המיוחד דכשבועה כתיב ושמיצה קול אלה : המקלל עצמו דכתיב השמר לך ושמור כשךך מאד וכל השמר פן ואל אינו לא לא תעשה : והמקלל חברו דכתיב לא תקלל קרש אפילו קרש שאינו שומע ולא קטור מקללתו לא תקלל וכו' שאר כל אדם דשמע וקפיד : יככה אלהים וכן יככה אלהים אם אמר לעדים יככה אלהים אם לא תעידו או ששמע אחד שקרא בקללות שבועה יככה אלהים

ט משביע אני עליכם כשתדעו לי עדות שתבואו ותעידוהו הרי אילו פטורים מפני שקדמה שבועה לעדות : י עמר בבית חכמת ואמר משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוהו הרי אילו פטורין עד שיהיה מתכוין להם : יא אמר לשניים משביע אני עליכם איש פלוני ופלוני שאם אתם יודעין לי עדות שתבואו ותעידוהו פטורין עד שיהיה מתכוין להם : יב עדות והם יודעין לו עדות עד מפי עד או שהיה אחד מהן קרוב או פסול הרי אלו פטורין : יג שילח ביד עבדו או שאמר לחן הנתבע משביע אני עליכם שאם אתם יודעין לו עדות שתבואו ותעידוהו הרי אילו פטורין עד שיסמעו מפי התובע : יד

משביע אני עליכם מצוח אני עליכם אומרים אני הרי אלו חייבין בשמים ובארץ הרי אלו פטורין בארץ דלת ביד ה' בשדי בצבא' בחנון ורחום בארץ אפים ברב חסד ובכל חכוניו הרי אלו חייבין המקלל בכולן חייב דבריו' מאיר והכמי' פטורין המקלל אבי ואפו בכולן חיי' דבריו' מאיר והכמי' פטורין המקלל עצמו וחבירו בכתף עובר בלא תעשה יככה אלהים וכן יככה אלתי' זו היא אה הכתובה בתורה אל יכך ויברכך וישב לך רבי מאיר כחייב וחכמי' פטורין :

פרק ה

שבועת הפקדון נוהגת באנשי ובנשי ברחוקי ובקרובים בכשרים ובפסולים בפני בית דין ושלא בפני בית דין ספי עצמו וספי אחרים אינו חייב עד שיבאין בבית דין דבריו מאיר וחכמי' אומ' בין ספי עצמו בין ספי אחר' כיון שכפר בו חייב וחייב על זדון השבועה ועל שגגתה עם זדון הפקדון ואינו חייב על שגגתה גרידחה ומה חייב על זדונה אשם בכסף שקלים : ב שבועת הפקדון ביצד אחר לוהן ליפקדוני שיש

ואמ' הוא לעדי וכן יככה אלהי' אם לא תעידוהו או שאמ' על יככה אלהי' אם תעידוהו או יברכך ה' אם תעידוהו וישב לך אלהים אם תעידוהו בכל שור מאיר מחייב למכלל לאו אתה שמוע הן אל יככה אלהי' אם תעידוהו האם לא תעידוהו יככה כן יברכך אלהי' אם תעידוהו האם לא תעידוהו יקללך וכלל לו חין הלכ כל מליה

שבועת

הפקדון באנשים ובכשים אידי דתבא בשבועת העדות באנשים ולא בכשים תבא כמי הכא לכולהו : ב קרובים שבעל הפקדון קרוב לזה שהפקדון אצלו כפי כד ושלא כפי כד אם מפי עצמו וכשבע שהובא שבועה מפני או שבעה אמן אחר השבועה ויחד כך כפר חייב קרנ' דכתיב וכחש בעמיתו כל דהוא מפי אחרים ולא ענה אמן כגון משביע אבי עלך שתמוד לי פקדוני ואמר אין לך בידי כלום אינו חייב עד שיכפור ב' : ומכמים אומ' והלכה כחכמים : ומייב על זדון השבועה דלא כתיב ד' ובעלם זדון השבוע' שזכור על הפקדון ויודע שמתחייב על כפירתו קרנ' : ועל שגגתה עם זדון הפקדון שאינו יודע שחייב בשבועה זו קרנ' לכל זכור הוא שהפקדון אצלו : וכסף שקלים הקנינו בשני שלשים דהם כתיב גבי איל אשם בערכך כסף שקלים : ג עפני שיכול לאזור ולהודות אחר כפירה כענא שבע שבועה

שבועה פרק ה

מט

שבועה היא כופר ממון: ג שבועה באחרונה אין לך בידו ולא לך ולא לך בשבועה והשתא קיימא שבועה אכולהו ואין הלכה כר אליעזר ולא כרבי שמעון אשילו אמר חטה ושעורה וכוסמת דכשר רבי מאיר הטוען את חכמו חטה מין חטה קאמר וכן שעורה וכן כוסמת דכתיב והחטה והכוסמת והיו כאילו טועמו חטין ושעורין וכוסמין ודכתיב סכרו גרגיר אחד של חטה ושל שעורה ושל כוסמת קאמר ואין הלכה כרבי מאיר:

ד שאינו משלם קנס על ש עבדו וכיון דכי אורה לא מחייב כי כפר כמי לא ממוכא כפר ליה: אבל משלם בנשת ועם הילכך ממוכא כפרי ופלוניא דרבנן ור שמעון דרבי שמעון סבר כי אמר ליה אנסת או פתית את בתר כ קנסא קא תבע מינה שדמת קנבין חמשים כסף ולא קא תבע מיניה בנשת ועם שאין דמיו קנבוס דלא שביק אכיש מדי דקייזן ותבע מדי דלא קייזן הילכך קנסא כפר ליה ופטור ודכתיב סכרו בנשת ופנס קא תבע ליה דלא שביק אכיש מדי דכי מודה ביה לא מפטור וטבע מדי דכי מודה ביה מפטר הלכך כי כפר ליה ממוכא כפר ליה ומייב ואין הלכה כרבי שמעון: ה המית שורך את עבדו קנסא הוא דמשלם שלשים סלע'א פוליאית שיה אלא דיכר: אמר לו עבדו הפלת את שני קנסא הוא שוינא עבדו לחרות בשביל אחד מאבריו:

שיש לי בידך שבועה שאין לך בידו או שאמר לו אין לך בידו משביעך אני ואמר אמן הרי זה חייב השביע עליו חמשה פעמים בין בפני בית דין ובין שלא בפני בית דין וכפר חייב על כל אחת ואח' אמר רבי שמעון מה טעם מפני שיכול לחזור ולחזור

ג הוי חמשה תובע' אותו אמרו לו תן לנו פקדון שיש לנו בידך שבועה שאין לכם בידו אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידו ולא לך ולא לך חייב על כל אחת ואחת רבי אליעזר אומר עד שזאמר שבועה באחרונה רבי שמעון אומר עד שיאמר שבועה לכל אחד ואחד תן לי פקדון ותשומת יד וגול ואכידה שיש לי בידך שבועה שאין לך בידו אינו חייב אלא אחת שבועה שאין לך בידו פקדון ותשומת יד וגול ואברה חייב על כל אחת ואחת תן לי חטין ושעורין וכוסמ' שיש לי בידך שבועה שאין לך בידו חייב לא אחת שבועה שאין לך בידו חטין ושעורין וכוסמין חייב על כל אחת ואחת רבי מאיר אומר אשילו אמר חטה ושעורה חייב על כל אחת ואח' ד אנסתה ופתית את בני חויה וזויה אום לא אנסתה ולא פתית משביעך אני ואמר אמן חייב רבי שמעון פטור שאינו משלם קנס ע'פ עצמו אמרו לו אע'פ שאינו משלם קנס ע'פ עצמו משל' בוש ופנ' ע'פ עצמו ה נגבת את שוריו והוא או לא נגבתו משביעך אני ואמר אמן חייב נגבתי אבל לא שבחתי ולא מברתי משביעך אני ואמר אמן פטור המית שורך את שוריו והוא אומר לא חמית משביעך אני ואמ' אמן חייב המית שורך את עבדו והוא אומר לב המית משביעך אני ואמר אמן פטור אמר לו חבלתי בו ועשית בי חבורה והוא אומר לא חבלתי ולא עשיתי כך חבורתי משביעך אני ואמר אמן חייב אמ' לו עבדו הפלת את שני וסיפית את עיני והוא אום לא הפלתי ולא סיפיתי משביעך אני ואמר אמן פטור זה החלל כל המשלם על פי עצמו חייב ושאינו משלם על פי עצמו פטור

שבועה

הדיינין השבועה שהדיינים משביעים על הודאה במקצת הטענה גריך שלא תהא הטענה פחות משתי מעות כסף שהוא שלש דיכר שהדיינין שש מעות והוא משקל ג' שצרות בינוניות ממנאו שני מע' משקל ג' שצרות: וההודאה שמתחייב

שבועת הדיינין השענ' שתי כסף וההודאה בשוה פרושה ואם אין ההודאה ממין השענ' פטור כיצר שתי כסף לי בידך אין לך בידו אלא פטור שתי כסף

ל' טבע לא תהא פחות משנה פרוטה שאם היה עה שכפר לו פחות משתי כסף או מה שהודה פחות משום פרוטה אינו חייב שבועה לדאורייתא אבל משביעים אותו שבועת היבט מדברי סופרים והמחוייב שבועת לדאורייתא בקיט חפנא בידה כגון שפר תורה או תפילין כשנשבע והמחוייב שבועת הסת לא בקיט הכספת ספנא בידים אלא חן הכנסת או המשביע בקיט ספנא בידים נשבע שחברו נשבע לו ושלשה מיני שבועות הן א' דאורייתא ב' דרבנן ג' דאורייתא

שנועות פרק ו

אזכוריתא ולא יותר המורה במקצת הטענה ומי שגד אחד מעיד כגדו שהוא נשבע להכחיש העד ושנועת
קשומרי' וכל שאר שנועות הכוכרים במשנה הם בתקנת חכמי' והם כעין של תורה בתקנות חכ' ואין הפר' בין
שנועות דאזכוריתא לשנועות הכוכרות במשנה אלא שהמחוייב בשנועה דאזכוריתא ולא רנה לישבע בד' יודין
לכספו וכפרעים ממנו משלם והמחוייב בשנועה מדבריהם בתקנת חכמים ולא רנה לישבע משמעין איש עד
טיפרע או עד שיטבע ואם עמד

בכף ופרושה לי בידך אין לך בידי לא פרושה חייב מנה לי בידך אין
לך בידי פטור מנה לי בידך אין לך בידי אלא חמשי' דינר חייב מנה
לאבא בידך אין לך בידי לא ג' דינר פטור מפני שהוא כמשיב אבדה:
ב מנה לי בידך אמר לו בפני ער' או' למחר אמר לו תניהו
לו נתתיו לך פטור אין לך בידי חייב מנה לי בידך אמר לו הן אר'
חתנהו לי אלא בעדים למחר אמר לו תניהו לו נתתיו לך חיי' מפני
שצריך ליתנו לו בעדים » ג ליטרא זבוב יש לי בידך אין לך
בידי אלא ליטרא כסף פטור דינר זבוב יש לי בידך אין לך בידי אלא
דינר כסף ושריסי' ופונדיון ופרושה חייב שהכל מין מטבע אורת
כור תבואה יש לי בידך אין לך בידי אלא לחד קישנית פטור כור
פירות יש לי בידך אין לך בידי אלא להך קישנית חייב שהקשנית
בכלל פירו' טענו חישין אחד לו בשעורין פטור ורבן גבל'א מחייב
הטוען לחכירו בכרי שסן וחורה לו בקנקים ארסון אומר הוא ר'
וחורה לו בקצת מסין הטענה ישבע וחכמים אורסים אין חחורא

מסין הטענה אמר רבן גבליאל רואה אני את דברי ארסון כענין
בלים וקרקעות וחורה בכלי' זכפר בקרקעות בקרקעות וכפר כבלים
פטור חורה בטקצת הקרקעות פטור בכקצת הכלים חייב שהבכס'
שיש להם אחרי' נקנין בכסף ובשטר ובחוקה שאין להן אחריות
ווקקין את הבכסים שיש להן אחריות לישבע עליהן » ד אין
נשבעין על טענת חדש שוטה וקטן ואין משביעין את הקטן אבל
נשבעין לקטן ולהקד' » ה ואלו דבר' שאין נשבעין עליהם העבד'
וחשירו' והקרקעות והקדשות אין בהן תשלומי' כפל ולא השלום
ארבעת

בכדיו שלשים יום ולא רנה לישבע
ולא לשלם מכין אותו מכת מרדות
ומתעין לו כדיו והולך לו ואין
יודין לכסו: אין לך בידי אלא
פרוטה פטור שאין ההודאה מסין
הטענה שזה טענו כסף וזה
הודה לו כחשתי ודווקא שלא טענו
לא משקל שתי ונעית כסף או יותר
אבל אם טענו מטבע כסף הרי
הול' לו במטבע: שתי כסף ופרוט'
קא סבר טענו חטים ושעורים
והודה לו על אחת מהן חייב:

מפני שהוא כמשיב אבדה שהוא
פטור משנועה כדתנן המונא
מניה' לא ישבע מפני תקון העולם
ודווקא כשאין הכן טוען ודאי' מ'
לאני בידך אלא שאם אכל טענו
ודאי' ואמר הוא לא היה לו אכל'
אלא מאש' חייב בשנועה דאזכורית'
דאין זה משיב אבדה: ב
מנה לי בידך ואמר לו הן כפני
עדים וכגון שאמ' אמם עדי' דזבוב
אינו יכול לטעון משטה הייתי כך
: פטור משנועה דאזכוריתא אבל
משביעים אותו הסת: אין לך בידי

לא היו דברים מעולם חייב לשלם ואינו באמן בשנועה שהרי החזוק כפין והוא שכפר בד' אבל שלא בד' לא
החזוק כפין: ג אלא ליטור כסף פטור שאין כאן הודאה ממין הטענ': ליתך חטי כור טו שאין: כדי שכן
כדי' מלאי' שכן: והול' לו בקכקי' כדי רקי' בלא שמן הואיל והול' במק' הטענ' להו' ליה כמו טענ' חטין ושערי'
והודה לו בחד מהן והלכ' באדמון אבל אין הלכ' כר' גמלי' דמחייב בטענה חטין והודה לו בשעורים: פטור
משנועה דאזכוריתא על הקרקעו' ולא על הכלי' שאין הודאת קרקעות מביאתו לדי' שנועה שאין דין שנועה
בקרקעות: הודה במקצת כלים דאיכא הודאה וכפירה בלאו קרקעות חייב לישבע על הקרקעות ע' גלגול
שנועה: ווקקין גורדין: ד אין כשבעין על טעות חרש כגון שטוענו חרש ברמיזא וחרש שאמר חכמים
בכל מקום אינו שומע ואינו מדבר: וטענת קטן כגון שטוענו קטן דאיור קרא כי יתן איש אל רעהו ואין
בנתינת קטן כלום והשוטה כקטן הוא ודווקא בשנועה דאזכוריתא הוא שאין כשבעין על טענת קטן אבל
שנועת הסת חייבים לישבע על טענתו: אבל כשבעין לקטן ולהקדש הכא לישבע מכסו קטן לא ישבע
אלא בשנועה וכן המקדש ככסוי' וינא עליו שטר חוב וכא' בעל חוב לישבע מן החכמים של הקדש נידך
שנועה: ה העבדים והשעורא' והקרקעות וכו' דכתיב על כל דבר פשע כלל על שור על חמור

שבועות פרק ו

על שיה על שלמה פרט על כל אכדה חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אמה דין אלא כעין הפרט מה הפרט מפורט דבר המטלטל וגופו ממון אף כל דבר המטלטל וגופו ממון יבאו קרקע' שאינם מטלטלין יבאו עבד' שהוקשו לקרקעיות יבאו שטרות שאעפ שהם מטלטלין אין גופן ממון שכל אלו אין כשנעין עליהן והקדש אין כשנעין עליו דכתי' כי יתן איש אל רעהו ולא להקדש אין בהן תשלומי כפל דכתי' דווקן דרובין כעין הפרט

דכתי' באותה הפרשה ישלם שנים ולא תשלמוי ד' וס' דכל היבא דליכא כפל אינו משלם ד' וס' דכיון דליכא כפל הווי להו תשלומי ג' וד' ותשלומי ד' וס' אמר רחמנא ולא תשלמוי ג' וד' : שומ' חכם אינו כשבע שומר חכם אין עליו אלא שבועה דכתיב וקצרב בעל הבית א האלים אם לא שלם ידו ואמתה הפרשה בשומר חכם כאמרה ועל העבדים ועל הקרקעות ועל השטרות אינו כשבע דליפיקו לה מדכתי' כי יתן איש אל רעהו כלל כסף או כלים פרט לשומר חזר וכלל כלל ופרט וכלל אף דין אלא כעין הפרט מה הפרט מפורט דבר המטלטל וגופו ממון אף כל יבאו עבדים וקרקעות

אריבעה וחמשה שומר חנם אינו כשבע נושא שכר אינו משלם ד' שמעון אומר קרש' שחיוב באחריותו בשבעין עליהן ושאינו חייב באחריותו אין כשבעין עליהן ו ד' מאיר אומר יש דברים שהן בקרקע ואינן בקרקע ואין חבמים מורין לו כיצד עשר גפנים שיענות מסרתי לך והלה אומר אינן אלא חמש רבי מאיר מחייב שבועות וחבמים אומרים כל המחומר לקרקע חרי הוא בקרקע אין כשבעין אלא על דבר שבמדידה ושבמשקל ושבמניין כיצד בירת מלא מסרתי לך וכיס מלא מסרתי לך והלה אומר אינו יודע אם מה שתנחת אתה נוטל פטור זה אומר עד היזו חזר אימר עד החלק חייב ו המלוה את חברו על המשכון ואבד המשכון אמר לו סלע הלויתוך עליו ושקל היה שוה והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עליו וסלע היה שורה פטור סלע הלויתוך עליו ושקל היה שוה והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתני עליו ושלשה דינרים היה שוה חייב סלע הלויתני עליו ושתים חזר שוה והלה אומר לא כי אלא סלע הלויתוך עליו וסלע היה שוה

פטור

ומטלטלים וכל הכי דאמרינן בהו אינו כשבע דווקא שכועה לאודות' אבל שבועת הסת לעולם חייב' ליטבע : נושא שכר אינו משלם כנכה ואכדה הכתוב בו לחיוב דכתי' איש נכבד ינכבד מצמו ישלם לבעליו : ועבדו וקרקע' ושטר' אינו משלם דכתי' בשומר שכר כי יתן איש אל רעהו כלל חמור או שור או אשה וכל בהמה פרט לשומר חזר וכלל וכו' כדאמרינן לעיל : ורעהו כתב בשומר חכם ובשומר שכר דמשמע רעהו ולא הקדש ושאלל ושכר לא הוזכרו כאן למעני' בהו עבדים וקרקעיות ושטרות דלא שייך בשטרות וכן לא שייך שאלה בקרקעיות ולא בשטרות על הדין וכל שכן שכירות שאין שייך בשטרות וכן לא שייך שאלה ושביות בהקדש שאסור להשאיל ולהשכיר ההקדשות : ו ר' מאיר אומר יש דברי' שהם כקרקע עבדים העומדות ליבצר הוא דאיכא בין חכמים לרבו מאיר דרבי מאיר כפר עבדים העומדות ליבצר ככריות דמיון וחכמים סברי' לאו ככריות דמיון והלכה כחכמים ודווקא דבין שומרין אבל גבי מקח או ממכר ואוכפה ומודה במקצת הטענה ככל המ קיימאן לך דדבר העומד ליבצר ככר דמי וכן הלכה : עד היו קורה של עלייה הכוללת בתוך הבית נכללא דמילתא לעולם אינו חייב שבועה לאודותיה עד שיטענה דבר שבמדה או שבמשקל או שבממון ויודה לו במקצת המדה או במקצת המשקל או מקצת ממון : המלוה את חברו על המשכון כעשה עליו שומר שכר לא שאל משכנו בשעת הלוואתו ולא שאל משכנו ולא אכד או נכבד והיה המשכון כנגד החוב יבא משכנו בחובו ואין להסוה על זה כלום ואם החוב יתר על המשכון משלם ליה למלוה מה שהיה החוב ויתר ואם המשכון יתר על החוב משלם מלוה ללוה ואם כאבד באוכם בשומר שכר פטור גם המלוה פטור וכשבע שאלוכם כאבד וגובה חובו כולו : שקל חט' סלע : לא כי לא כן היה אלא סלע הלויתני עליו ושלשה דינרים היה שוה חייב שהרי הוא הודה במקצת הטענה שהסלע מה ארבעה דינרין וכיון שהלוה חייב ליטבע כמה היה שוה המשכון שלו והמלוה חייב ליטבע על המשכון שאינו כרשותו ואף על פי שמעלס דמיון משום דחיישינן שמא יעניו נתן בו בית דין משכינן את המלוה תמ' אף שאין המשכון ברשותו ואמר כך משכינעם את הלוה כמה היה שוה

שנועות פרק ז

משא ישבע הלום תחלה ולא דקדק בשומא ויניח המלוה את המשכון ויפסלכו לעדות ולטבועה והא דמבינן
 בסיפא מי כשבע מי כשבע תחלה קחמר מי שהפקדון חבלו המלוה שהיה המשכון אכלו כשבע שאין ברשותו
 כשבעין ולא משלמין לא תפקה תורה לתבע לישבע וליתול לא לכתוב שישבע
 ולא ישלם דכתיב ולקח בעליו ולא ישלם מי שעליו לשלם סוף כשבע: ואלו

כל הנשבען

כשבעין וכטולין שתקבלה חכמי'
 לישבע וליתול וכלהו מפרש להו
 לקמן באתיבתי: השכיר תקבלו
 חכמי לישבע וליתול מפני שבעל
 סבית טרוד כשבעין ואיכו כוכר
 וס' כשבעין כומכו שכיר יום
 זמנו כל הילכה שאחריו ושכיר
 לילה זמנו כל היום שאחריו אבל
 יעצו לאחר זמנו בעל הכית כשבע
 הפת שפרעו ופעור ולא שכרו
 שלא בעד' מי אין השכיר כשבע
 וכוטל דמתוך שיוכל לומר לו לא
 שכרתך מעולם יכול לומר לו כמי
 שכרתך וכתע לך שכר: והוא
 אומר כתת אבל אומר לו שכוס
 קצתתי והוא אומר לא קצתתי לא
 אחד נכס' בעל הכית כשבע התור'
 שהוא כדבריו ואיכו מתן לו אלא
 אחד: רבי יהודה אומר ואין הלכ'
 כדני יהודה לא כשכיר ולא ככנול
 ולא כנחל: ב משכמו שלא
 ברשותו וכגון שראוה עדים ש
 שככל לכית שכרו ואין בידו כלום
 וינא מעס וכלים תחובים לו תחת
 כפשו הדיו זה כשבע וכוטל שהרי
 הדברים מוכיחים שהעדים ש
 מעידים מעשככו שלא ברשות

פרק ז

משור סלע הלויתגו עליו ושתים היה שוה והלה אומר לא בי אלא
 סלע הלויתיד עליו וחמשה דינרים היה שורה הייבומי גשבע מי
 שהפקדון אצלו שמא ישבע זה ויוציא הלה את הפקדון
 כל הנשבעין שבתור' גשבעין ולא משלמין ואילו
 גשבעין ונרש' השכיר והנגזל והנהבל ושכנגדו
 חשור על השבועה וחגוני על פנסקו השכיר כיצד אמר לו תן לי
 שכרי שיש לי בידך הוא אומר בתתי וחגוני אומר לא גטלתי הוה
 גשבע וכוטל רבי יהודה אומר עד שתחא שם מקצת חוראה כיצד
 אמר לו תן לי שכרי חמשים דינר שיש לי בידך והוא אומר התקבלת
 דינר זחב ב הנגזל כיצד היו מעדין אותו שנכנס לביתו
 למשכבו שלא ברשות הוא אומר כלוי גטלתי הוא אומר לא
 גטלתי הוא גשבע וכוטל רבי יהודה אומר עד שתחא שם מקצת
 חוראה כיצד אמר לו שני כלים גטלתי הוא אלא גטלתי אלא
 ג הנחבל כיצד היו מעידים אותו שנכנס תחת ידו שלם
 ויצא חבול ואמר לו חבלת בי והוא אומר לא חבלתי הרי זה גשבע
 וכוטל רבי יהודה אומר עד שתחא שם מקצת חוראה כיצד אמר לו
 חבלת בי שתים והלה אומר לא חבלתי כך אלא אחת ד
 ושכנגדו חשור על השבועה כיצד אהר' שבועת העדות ואחרת
 שבועת הפקדון ואפילו שבועת שוא היה אחד מהן משחק בקוביא
 ומלוה בריבית ומפריחי ויניב וסוחרי שביערת שכנגדו גשבע
 וכוטל היו שניהן חשורין חורה השבועה למקוסה דברי רבי יוסי
 רבי באר אומר יחלוקו ה והחגוני על פנסקו כיצד לא
 שיאמר לו כתוב על פינקסי שאתה חייב לי מאתים זה אלא אמר
 לו תן

והוא דטעין ליה שאיך במדי אכל אס טעין ליה ככא דככא וכו' האו נוכח במדי ללא
 אמוד ביה לאו כל כמיניה לישבע וליתול אלא ישבע הכתבע ויפטר: ג הרי זה כשבע וכוטל והוויא
 שהחבלה במקום שאפשר שחבל בעצמו ושום הכי צריך שבעה אכל במקום שאיכו יכול לחבל בעצמו וכבר
 שאחרים עשו לו כגון שפלתה לו כשיכה בגו ואין שם אחר שיוכל לומר שמה אחר עשה כוטל בלא שבעה:
 ד ואפי' שבעות שאל לא מביע' שבעות עדות ושבעות הפקדון דאית בהו כפירת שמוי ממון דהוי רע לטעמי'
 ולבריות אלא אפי' שבעות שאל דאיכו אלא רע לשמוי שבעתו וכוטל ושבעות כטוי לא קא תני דשבעות
 בטוי דלה' כגון אוכל ולא אכל איכ' למימר כי אישתבע בקושתא אישתבע שבעות היה לקיימ' ואעפ' שכפי
 יברו ועב' על' איכו חשו' בכ' על השבועה אבל בטוי דלשעב' אכלתי ולא אכלתי דמי לשבעות שאל שהרי הוה' שבעות
 שקר עפיו: הים אח' עסן משחק בקוביא תנא פסולה דאורית וקתיה פסולה דרבכ': מפריחי וכו' אית דמפרשי
 אס תקדי' וכתך לויכתי אתן כך כך וכך וסייגו שחוקו ואת דמפרשי' שמגדל וינה מלמדת להכני' וכו' לבית
 בעליו ויש בהן גול עממי דרבי טלו: וקמרי שביע' עושי' סחור' מעידו שביע' וסמור' אער' לאכלה ולא למחורא:
 סורס

שבועות פרק ח

ששבעו היתומים שבועה שלא פקדו אבא ופרעו ממון היתומים האחרים ששבועה זו מה שעשו עשו
שלא פקדו אבא בשעת מיתה ושלא אמר לבן קודם לכן ששטר זה פרוע הרי זה כשבע שלא מנא טן
סטרוטיו של אביו ששטר זה פרוע וכן הלכה: ד' שמעון בן גמליאל אמר והלכה כר' שמעון בן גמליאל: ח
שלא כשבעה שלא כשבעת כריא אלא כשבעת שמא שטובעת שמא עכבת משלי ומשום דכל הכי מוזהר
לעצמו לפי שטרקו בכספי משום

הכי דמו רבנן שבועה עליוהו:
ואסטרוטיוס שכתבסקו כממון
אדם להכניס ולהוציא ולשח
וליתן באסטרוטיוס של יתומים
אם מנאו בית דין ישבע ואם
אביו יתומים עשהו לא ישבע
והאש הכושא נזכרת בתוך הבית
שהושבה כעלה חזונית או
אפטרופא על כספיו: וכן
כבית אחד מן האמון שכתבסקו
בכספים עשתת אביו: חלקו
ולא השביעוהו כשעת החלוקה:
כתגלגלה לו שבועה אכלס אחרי
כן מגלגלין גם איתו עליו וכדרך
שמגלגלין בשבועת היתרה ו
ששבועה שהיא כעין של תורה
כך מגלגלין בשבועת הסת:
והשביעית משמטת את השבועה
לאו אהך שבועות דשיטתין קאי
דהא אין שביעית משמטת שותפו
ולא שבועתה אלא מלוה ושבועתה
היא משמטת:

ארבעה

שומרים הם
כושא שכר
שומר שכר: כשבע על הכל שלא
עשע: משלם את הכל כל הכך
דתיביין בתיביין שבויה ושכורה

אמר רשבב אם יש עדים שאמר האב בשעת מיתתו שטר זה אינו
פרוע הוא נוטל שלא בשבועה ח ואילו בשבעים שלא
בשענה השותפין והאריסין והאפטרופין והאשה הנושא והנהג'
בתוך הבית ובין הבית אמר לו מה אתה שועבינו רצוני שתשב לו
חיי חלקו השותפין והאריסין אין יכול להשביעו כתגלגל לו שבוע'
ממקו אחד מגלגלין עליו את הכל והשביעית משמטת השבוע'
ארבע' שומרין הן שומר חנם והשוט נושא
שכר והשוכר שומר חנם נשבע על הכל

פרק ח

השוואל משלם את הכל נושא שכר והשוכר נשבעין על השכר
ועל השכוייה ועל הסתה ומשלכין את האבדה ואת הגניבה
ב אמר לשומר חנם היכן שורי אמר לו מה והוא שנשבר
או נשב' או אר נגב או אבד נשבר והוא שמת או נשבה או נגב
או אבד נשבה והוא שמת או נשבר או נגב או אבד נגב והוא
שמת או נשבר או נשבה או אבד אבד והוא שמת או נשבר או
נשבה או נגב משביעך אני ואמר אמן פטור ג
היכן שורי אמר לו איני יודע מה אתה סח והוא שמת או נשבר
או נשבה או נגב או אבד משביעך אני ואמר אמן פטור היכן
שורי אמר לו אבד משביעך אני ואמר אמן והעדים כעידן אותו
שאכלו משלם את הקרן הודה מעצמו בשלם קרן וחומש ואשם
היכן שורי ואמר לו נגב משביעך אני ואמר אמן והעדים מעידין
אותו שנגבו משלם תשלומי כפל חוד' מעצמו משלם קרן וחומש
ואשם ד אמר לאחד בשוק היכן שורי שנגבת והוא אומר
לא נגבתי והעדים מעידין אותו שנגבו משלם תשלומי כפל טבח
ומכר משלם תשלומי ארבע' וחמש' ראה עדים שמשמטין ובאין
אמר

גריבה ואבדה אבל מתה עומת מלאכה איכס משלם דלאו לחזקתה ככילתה שאלה והמשנה הזאת מכורה
בהשוכר את הפועלים: ב ואמר אמן פטור שאלו הודה לא היה משלם כלום כמנא שאין כאן בעידת
ממון ואשם ששבע לשקר לא חייבה תורה קרנן שבועה לא היכא שכפרו ממון וכן הדיין אינו יכול להשביע
על דבר שאם הודה היה חייב לשלם ממון: ג היכן שורי ח' אחד אמר לשומר הכס היכן שורי אל אחד
משביעך ואמר אמן משלם את הקרן ולא כפל: וחס הודה לו מעצמו עד שלא באו עדים משלם קרן וחומש
ואשם כדין שבועת השיקדון דאיכה באה עד שמודה ושכר משענתו ובא להתכפר: אל כנגב משביעך אביו וכו'
דשומר חנם הפטור עצמו בטובעת גכב דכשבע ונאו עדים משלם כפל דכתיב אם לא ימצא הנגב אם
לא ימצא כמו שאמר אלא שהוא עצמו נגבו ישלם שנים אבל אם בא לפטור עצמו בטובעת אחד אינו משלם
כפל: הודה מעצמו משלם קרן וחומש ואשם אבל כפל לא דמודה בקים פטור:
ד אמר לאחד מן השוק וכו' הפא לא גרסינן משביעך אני דהא בלא שבועה מחייב כפל שזה נגב מעש
סוף

עבודה זרה פרק א

אחריו כל הצכה כולה וזוכה מגלה אלא משנה לשנה ויום שמגלה עשה יום איד : ויום שעלה מן הים ומקריב וזכרים לבג על גבול בכל הכך אינו אסור אלא אותו היום ולא לפניו דלא חשיב כולו האי : עיר שיש בה על פנים איד לבני הצור היום לבג שבניד : חובה לה ואפילו במקד לעיר מאר מותר לשאת ולתת עם חיושבים מן הערשין כמשכים אחר אותה על שכן מכהנים עם איד של אלו אינו כיום איד של אלו : ענה לילך עם בחימה העיר כיום על

ג וזכמי אומרי לפני אידיהן אסור לאחור אידיהן מורה ג ואלו אידיהן של גוים קלנרא ומטרנורא וקרישנים ויום נגוסים של מלכי ויום הלירה ויום חמיתה דבריר מאיר וחכמי אוכרי כל מיתה שיש בה שריפת שיש בה על ושאין בה שריפה אין בה על ויום תגלחת וקנו ובלוריהו יום שעלה בו בן הים ויום שיצא בו מביית האסורין וגוי שעשה בשבת לבנו אינו אסור לא אותו היום ואותו האיש בלבר ד עיר שיש בה על חוצה לה כותר היה חוצה לה על הוכו לה מות' מהו לילך לשכבוסן שגדרך סיחודת לאותו מקום אסור ואם היה יכול להלך בה למקו אחר מורה ג עיר שיש בה על וחיו בה חמיות בעושרות ושאינן בעושרות זה היה כעשה בבית שאן ואסרו חכמים בעושרות אסורו ושאינן בעושרות מותרות ג

ח אילו דברים אסורי לכבוד לגוים אעשרובלין וכנן שוח ופשוטותיה ולבונה והרנגול הלבן רבי יהודה אסור מות לכבוד לו לבן בין ההרנגולי ובזמן שהוא כבש עעמו קופר את אצבעו ומוכרו לו לפי שאין מקריבין חסר לעבודה זרה ושאר כל הדברים שהם מותר ופירושן אסור' אסור' אסור' דקל' טב והצב ונקליבם אסור לכבוד לגוים ו מקום שנהגו לכבוד בהם דקה לגוים מוכרין מקום שנהגו שלא למכור אין מוכרין וכל מקו' אסור בשביר' לחם בהם גסח עגלו ובייח' שלמין ושבורין ר' יהור' כהיר בשבור' ובן בתיר' סתיר בסוס' ז אין מוכרין עליהם דובק וזריות וכל דבר שיש בו נזק לרבים אין עמהם כהם בליקוי גדרוים ואיעשדיא וכימה אבל בינים עמהם בימוסאיות וביה כרהצאות הגיעו לכיפה שמעמידן בה עבודה זרה אסור לבגרות

ואן

היתכנולים לקח גוי מישראל תרכנול' לכן דכיון דשקיל אחריו לאו לבג בעי להו : ומירושן אסור אם פירש דלעל' בעי להו אסור ואנטרין למתבי דלמלא קדעת' אמיתא האי גברא לאו לבג בעי להו והא דקאמר הכי סבר דההוא גברא אביק ביה כולי עלמא כמי אביקו ואימא הכי כי סיבי דליתו בו קא משמע לן דקל טב פירו דקל משוכה שפירועתו דנלין לסקריב מהן לעל' והכב קנים שעשוי' מהן הצוקק' : ונקליבם מן עשב משוכו מואד והלכה כל מאור : ו אין מוכרין בהמה גסה וגוריון מוכרה אטו שכירות והשאלה שהיא בהמתו של ישראל ויעשה בה הגוי מלאכה בשבת ועל סמך דלביא לחלופי כזכיר' שאין חסרמר משכיר שרי למוכרה : שלמי' ושבורי' שאף השכוריו חו' למלאכ' שמוכרי' בהם : לוי' אעיר בשבור ואין הלכ' כה' יודא : בן בתיר' מיתיר בסוס ואפי' הסוס שהניד' ע' וביאי' עליו העופו' שנדין בהם קאסנד' הני כוש' את עגמור וככ סברי דווק' ארס כוש' את עגמו הילכ' אם לא היה מיוחד לא לרכוב עליו מותר אבל להני' עליו כעל חי אף חוץ מאדם אסור ואי' הלכ' ככ' כש' א' : כל דבר שיש בו נזק לרבי' כנכ' מלאכה אע"פ דמי' ככולקין עובדה גבוה' ושם יושבי' לדון כמי ארס ועפילו' אותה עשם ומתי' : גדרו' ככין אף זהו' עשוי' לדון דיכי כפשה :

אנטריל

אנט דיא מקו' שחוק שצביאים שם שור כנה והורג את האדם : כימה כעין מנדל קצר ונכוה עשוי כדי לדהוק
האדם מים והוא מת : דמוסאות נכניו שחוקים לא לכורך עז ולא להמית בני אדם : כפה ארקא וולטו בלבו
דך הנו' להעמיד עז בבית מרחבאותיה : ח אבל מוכר הוא משיקנץ שלא יהא עבוד ליה המוכר אלא לאה'
שיקנץ אבל כל זמן שהוא במוכר לא שמענא כותן לו חמיה בקרקע והתורה אמרה לא תתנם לך נתתן לו

חמיה בקרקע : אין משכירים
להם בתים גזירה משום זכירה
דאיסורא דאורייתא הוא ואין כריך
לנו' שדות דאיכא תרתי דאיסור'
חמיה בקרקע ומשקענן מן ה
המעשרות : וכוסור' ארס נובא
שכנס דוד ואינה קדוש בקדושת
הארץ משכירין להן בתים ולא
גזרינן אטו מוכרה דאי כמי אמי
לידי מכירה לא עבר אדאורייתא
דכי כתיב לא תתן להם חמיה
בארץ ישראל כעוב ומיהו מכירה
לכתהילה לא משום מכירה דאי' :

ח ואין עושין תבשילין לעז קוטלאות וזמנים וטבעות ר' איעור
אומר בשכר מותר * אין מוכרין להם במחובר לקרקע אבל מוכר
הוא משיקנץ רבי יהודה אומר מוכר הוא לו על מנת לקנץ *
אין משכירין להם בת' בארץ ישראל ואין צריך לזמ' שדות ובסוריא
משכירין להם בתים אבל לא שדות ובחוצה לארץ מוכרין להם
בתים ומשכירין שדות דברי רבי מאיר רבי יוסי אומר בארץ ישראל
משכירין להם בתים אבל לא שדות ובסוריא מוכרין בת' ומשכירין
שדות ובחוצה לארץ מוכרים אלו ואלו * ט אף בכקום
שאמרו להשכיר לא לבית דירה אטרו כפניו שהוא מכנים להוכו
עבודה זרה שנאמר לא תביא תועבה אל ביתך ובכל מקום לא
ישכיר לו את המרחץ מפני שהוא נקרא על שמו *

פרק ב

אין כעמדין בהמה בפוגדקאות של גוים כפני
שחשודין על חרביעה ולא תתייחד אשה עמהן
מפני שחשודין על הערו' ולא תתייחד אים עמהן מפני שחשודין על
משפחות רבים * בת ישראל לא תולד את הנכרית מפני שמילדת בן
לעז אבל נכרית מילדת בת ישראל לא תוכן בנה של
נכרית אבל נכרית סניקה בנה של ישראלית ברשותה * ב
בתראין מהן ריפוי מכות אבל לא ריפוי נפשות ואין כסתפרין מהן
בכל מקום דברי רבי מאיר וחכמים אומרים ברשות הרבים מותר
אבל לא בינו לבינו * ג אילו דברו של גוים אכורין ואיסורן
איסור הנא חוין והחומץ של גוי שהיה מתחלתו יין וחרס הרריני
זעורות

אבל לא שדות דאיכא תרתי
דאיסורא וחונה לארץ דמרחק
ולכא למגור מכירה דהתם אטו
מוכר דאי' : מוכרין בת' ומשכירין
שדות אבל מכירה דשדו' לא כיון
דאיכא תרתי : ר' יוסי אומר כו
והלכה כר' יוסי ובלבד שלא ישכיר
לג' גוים כיחוד שלא יעשה שכונה
של גוים : ט אף במקום שאמרו
להשכיר לר' מאיר בסוריא דוקא
ולא בת' ולר' יוסי אפילו בת' לא
לכית דירה אמרו לא להכנים שם

ינבן ועבד' זכונא כזה : מפני שהיא כקדאת על שמו והגוי יוחממה בשבת ויאמר מרחק של פלוני יהוי רוחני
בה בשבת ולא דמי לשדה של ישראל שארים גוי עושה בו מלאכה בשבת דשדה לאריות עבדא גווי אריותא
דכפשיה קא עביד אבל מרחק לאו לאריותא קא עבידא ואין הכל יודעין שהישראל השכירם לגוי ולכן אמרו
ובזמן הזה שדרך להביד ארים למרחק לשמה למחנה לשלים ולרביעי כדרך שמוידיים לשדות שרי להשכיר
מרחק לגוי ואצב כשהגוי עושה כה מלאכה בשבת מודע ידע שהגוי ארים כה ואריות דכפשיה קעביד :

אין

מעמידין בהמה בפוגדקאות העשוין להתאכסן שם עובדי דרכי לפי שהגוים חשודים על הרביעה
אפי' נקבות אבל נקבות אסור לפי שהגוים מצויים אבל כשי הצדיקה ופעמי' שיכינו מוצאה ורובע את
פכהיה : ולא תתייחד אשה עמהם ואפי' ביימוד שיונא בו אבל ישראל מותר כגון שאשתו עמו אבל גוי אסור
דגוי אין אשתו משארתו : לא תיאלץ את הנכרית מפני שמגדלת בן לעז ובשכר מותרת עשום אינה אבל
ככרית מילדת את בת ישראל בזמן שאחרות עומדות על גנה אבל ביכה לאו כשחודות על שפיכות
דמים שא' להתרנגו : ה רפוי ממון בהמתו רפוי כפשות גופו ולומר לו כס פלו' יפה לך אפי' רכיו כפשות
מותר להתרפוי ממנו : ו אבל לא ביכו לכבו ואי רואה במראה מותר דמימר אמר הגוי הואיל ונוכחתי הכי אדם
ששבו הוא ומער' להורגו : ו שהיה מתחלתו יין לאסוקי היכא דקנה הגוי ממך מישראל דלא מתער בהאס

עבודה זרה פרק ב

דעמיא דמתנדב בהנאה משום דלמא נכסיה לעא וחומץ לא קא מכסך לעא: וחזם הדרייני ארדיואכום קימר
סיה מגבל טיט כיון ועשה מעכו כלים ולא היה מברטן בכסן וכוסאום אונתן במלחמה וכשרוכים משייטם
אותם החרמים כמים וכמומים עם והטיט שוקע למטה וכשער היין מונן במים ועל שם ארדיואכום נקרא
חרם הדרייני: עורות לבובים קודעים הנהמה מחיים כנגד הלב כמין קכס עגול ומוזיאין הלב ומקריביים
אורזי לעא: משוך מות שאין עושין

ועורות לבובין רבין שמעון בן גמליאל אומר בזמן שהקרע שליו
עגול אסור משוך מותר * בשר הנכנס לעבודה זרה מותר וחיצו'
אסור מפני שחזא כזבחי עמיה דבריד עקיבא * ההולכין לתרפות
אסור לשאת ולתת עמהם והבאין מותרין * ד נודות הגויים
וקנניהן ויין של ישראל כגום הן אסורין ואיסורן איסור הנאה
דברידבי מאיר וחכמים אומרים אין איסורן איסור הנאה *

החרצנים וחזנין של גוים אסורין ואיסורן איסור הנאה דברידבי
מאיר וחכמי אומרי לחין אסורין יבישין מותרין * המרויים וגבינות
בית אוניקי של גוים אסורין איסור הנאה דברידבי מאיר וחכמי
אומרים אין איסורן איסור הנאה * ה אמר רבי יהודה שאל
רבי ישמעאל את רבי יהושע כשהיו מתלכין בדרך אמר לו מפני
מה אסרו נבינות הגוים אמר לו מפני שמעמידן אותה בקיבה של
נבילה אסרו לו והלא קיבת עולה חסודה סקיבת נבילה אמרו
כחן שרעתו יפה שורפה חיה ולא חודו לו אבל אסרו אין נהנין ולא
סועלין אמר לו מפני שמעמידן אותה בקיבת עגליו אמר לו אם
כן למה לא אסרוה בהנאה השיאו לדבר אחר אמר לו ישמעאל
היאך אתה קורא כי טובים דודין מיין או כי טובים דודין אמר לו כי
טובים דודין אמר לו אין הרבר בן שהרי הבירו מלמד עליו לריח
שכנד טובים * ו אילור דברידבי של גוי אסורין ואין איסורן איסור
הנאה הלב שחלבו גוי ואין ישראל רואיחו והפת והשמן שלהן רבי
ובית

לעא אלא עגול והלכה כרשבנא:
והיואל אסור בהנאה שכבר
כעשה תקרובת: לטרפו ולטעות
עז מקום ערותה של אשה נקרא
בית תרפה: אסור לשאת ולתת
עמהם דאזלי ומודו על דוכבי
מיד דנריך לתקרובת עז והלב
כל עקיבא: ד כודות של עור
וקנקים של חרם אין איסורין
איסור הכאה ודיכיהו הכי אם
חדשים הם מותר לתת לתוכן וין
מיד ואם הכנים בהן הגוי יונקין
ממלא אותם מים ומטהה העים
במכון ג' ימים מצת לבעת אלא
שמער המים בכל יום מצת לבעת
של ג' ימים ומשים מים אחרים
תחתיה ואח' מותר לשי' בתוכן וין
ואם נכני' חדש שלא היה בהם
יין של גוים מותר' מיד אחר שכה
כלי עריו: חרנכים ווג' פסולת
של עבדים ונרעבים טפפים
והקליפי' שנחזן למי' של ג' חדש

אסורי בהנאה ויכיל' לאחר יב' חדש מותרין אפי' באכילה: המרויים שומן של דגים ודגלין היו שמעדין בני וין
אכל אם כבר ממוזן של כתערב בני וין כע לא פלגי דשרי: ביות אוניקי שם כפר שרוב עגלים הכפנאים שם
קרב' לעא: רמ' חייש למיעוטא וסכר דא' עג' דרוב עגלי' היו מיעוטא כנגד שאר בהמו חיישינן למיעוטא וכל
הגבינו הכמזאום אמרינן דלמא בקבת עגלי' עז העמידן וחכמי' לא חיישינן למיעוטא ואין הל' כל מאיר
בכל הכי לתת בני: ו מפני מה אסרו גבינה של גוים באכילה ולרבינן קא בעי ומשום חלב של בהמה
נחלה לויא למימש יקום לן דחלב בהמה טמאה איכה נקפה: שופ' חייב דפרשה בעלמ' הוא ובקבת עגלי'
עז א'ע דפרשה בפלמא היא אסור שאפי' עז דכתיב בה ולא ידבן בידך מומה מן החרם: והשיאו לדב' אסור
ולא רבה להגדילו טעמו של דבר מפני שפדין לא עברו יב' חדש שכגור גורה זה וכי גורי רבין גורה לא מנגלו
למעמו עד תריסר יוחי שתי' עד שתפשת גורתן דלמא איכה דלא סבירא ליה לטעמא ותי' לזלזולי בה
ועמיא דאסרו גבינת הגוים מכני שמעמדין אותה בעור קיבה של חמיות ככרי שהיא כבילה וא'ע שהיא
דבר מועט כנגד כל החלב כיון שהיא מעמיד החלב ועש' בו מעט לא בטויל דק'ל הכל הולך אחר כשמעיד
משום בשר בחלב לא היה אסור כיון שהבשר בפני עצמו מותר איכה אסור בחלב א'ע שמעמדי' עד שיינן בו
טעם אבל דבר של אסור מעקרו אום' בהתר א'ע' שאינו מותר בו טעם כל זמן שהיא מעמיד: כי טובי' דודין
מיין הקנה אומר כן לכנסת ישראל אין הדבר כן לא כנסת ישראל אמרה לפני הק'ה ערבים עלי דברי דודין
כלומ' לתקנות שתקנו וגזרו החכמי' יותר חייבה של תורה מעקר תול' טכנת: ו הסת והשמן כל הכי אסורין
עשים

עבודה זרה פרק ג

נד

משום חטאת ופתי של כחמתמים התירוהו אבל פת של בעלי בתים לא הותר אלא להולכי דרכי וכשעת הדחק והאמן ראו שלא פשט אסורו וזמנו עליו והתירוהו כדמסיק במתניתין: ושלקות כל דבר שנשלו איתן הגויים ואפי' בשלו איתו בכליו של ישראל וכפיו שאין לחוש לתעבדות איסור ולגייעולי גוים אסורו משום בשולי גוים והוא שלא סייע בו ישראל לא לכתמלה ולא בקוף ולא אסרו משום בשולי גוים לא דבר שאיכו כאכל כמו שהו' חיו ועולה על שלמן מלכים ללפת בו

ובית דינו התירו בשמן ושלקות וכבשין שורבן לחת לתוכן יין וחומץ ושרית טרופ וציר שאין בה דגה כלבית שוטטת בו והחליק וקורא של הלית ומלח של קונטית הרי אלו אסורים ואין איסורן אסור הנא' ז אילו מותרין באכילה חלב שחלבו גוי וישראל רואיהו והדבש והתרבות מעץ שמנשפין אין בהן משום הכשר משקח וכבשין שאין רבן לתת לתוכו יין וחומץ ושרית שאיננה טרופה וציר שיש בה דגה ועולה של הלית ותי גלוסקאורת הסגולגלין רבי יוסי אום השלחין אסורין החגבי' הבאי' מן הסלולה אסורין מן החפתק מותרין וכן לתרומה

פרק ג

כל הצלמים אסורים מפני שהן נעבדין פעם אחת בשנת דבריר' מא' וחכמי' אומרי' אינו אסור' לא כל שיש בידו מקל או צפור או כרור רש'בג אום' כל שיש בידו כל דבר' ב המוצא שבירי צלמ'תרו' אלו מותר' מעא תבנית די או תבנית

ומן ודיגים קטנים ומא'ים הדמוים להם מתעבדים עמהם ואיכס ככרי' אפי' כשאזינה טרופה אכל טרית או הדגים ומא'ים דומים לה ולכך שרי בשאזינה טרופה: חליתת כך שמה בעברי' ומיתבין קרטיבו כסכא' ואסורה משום שמכונת הסכין לאגב חרופותא שמתקת היא טעם השמכונת הכלכלה כה: ומלח של קונטיתתן עלה שכל גדולי רוחי' איובלין אותה ורגילין למשוח אותה כחלב חויר ונשמן דגים ונשמן דגים ומא'ים והיא גסה ולבונה ביותר: ז ישראל רואהו לאו דווקא רואהו אלא כיון דאי קאי חוי ליה אעב' דכי יתיב לא חוי ליה הגוי ארתי' מרתת אמר השתא קאי וחוי לי: והדכדכיות החלית שרודים מן הכונרת שבהם הדבש אעב' שהם כונסות לא חיישינן שמא עירב בהם יין ככר' פירוש אחד אשכולית של ענבים אעב' שהיון כונסין מהן יין בהם משום יין ככר' ואין בהם משום הכשר משקה שיהא מוכשר לטומאה וסתמן לאכילה ולא נחיא ליה במשקה הכונסין מהן: וערית שאינה טרופה ואעב' שהיא עשויה חתיכות כשאר ראש הדג ושדרותיו קיימין וכבר שהא טהור: עליו של חליתת דהא לא נמסקו לה כסכין: וזית גלוסקים מנוגלגים וזיתים הככוסים ככלי עגול ומתחמין וכעבדים מאליהן וכעשים כגלוסקים מנוגלגלי' כמו כנה מנוגלגלת שמתחמין: השלחין אסורין אם כתרבכו הזיתים כל כך עד ששלווקח הזית בידו הגרעין שבתוכו משתלח ונכפל מאליהן אסורין דמתחת היון כתרבכו ואין הלכה כל' וסי' מן הסלולה מן הסל שלפני החכונני אסורים שמולף עליהן יין כדי שיתרכבו מן ההפתק ממקום שכונסן שענרי' אותם זה על זה וזה מותרין שאיכו מולף עליהן יין עד שכותנן לפניהן למכור: וכן לתרומה וכן בהן החמוד למכור תרומה לשם חולין כל הכנמא לפניו אסור שעת ערומה היא אכל הבא מן האונד מותר דארתי' מרתת דלמא שעמו רבין ופיקדו כל האונד:

כל

הצלמים שאסורים בהנאה הם כעבדים פעם אחת בשנה כשהשימש בזותה מעלה שהנלס עמי בו דאף על גב דאיכא טובא שאיכו אלא לכוי ואיכו כעבדון דכי מאיר לטעמיה דמיש' למיפוטא: כל שיש בידו וכו' דהכי ודאי כעבדי' הם דמשום חשיבותיהו אשקליהו להך דחפני בדייהו והוסיפו עליהם ככריתתא חרב ועטרה ונבעת והלכה כחכמים: ואין אסורין אלא כשעומדין על פתח המדינה וכעבדים שאין דרכן לעשות נזרת לכוי דברי הכל אסורין ואפי' אין בידו דבר דלמפלחיהו עבדי' להן: ב פרי אלו מותרין דכי הוו שלמים הפק עבדום ספק לא עבדום ואפי' איתל' עבדום שמת בטלום ולכך שכתום

עבודה זרה פרק ג

והו' ספק ספיקא ולקולא : שכינא בהם כעבד תבנית יד לבדה הן עושי מעיקרא ועובדין אותה : ג
צורתהמה צורת לבנה פי' ה'מבס זל לא שימא עגול ויאמר זהו השמש או כמין קשת עגול ויאמר זו לבנה
לא שימא הצורה שמימיקים אלו הככר'י שמים לשמש ורח כמו שאמרו שצורת השמש צורת מלך מעוטת ויש
פל עגלה וכן כל כיוצא בזה : צורת דרקון נור כמש שיש לו כינין וקשקשין כקשקשי הדג ואומיין שהיא נורה
לתלי הלכך והייתה כעבודת כאותן

הימים ואפי' לרבנן דאמרי לעיל
שאר כל הנלמים מותרין מודו
דכך אכריזי לאורהויכו
למלאמיניה : שעל המוכרין כלים
כאים שתשמשין למי ולכבוד כגון
שרים וזמנים וטבעות וכיוצא בהם
: מכוול' כגון זרות וקוקח וקונוכים
ומאמי חמין והמיוקן והלכה
כרשנן : וזורה לרוח שלא יהכה
ישראל ממנה : אף הנה אס' יזכרו
לרוח גם עתה יש הכאה לישראל
ממנו שהיא כגבשית וזל : ד

אפרודטי צורת כוכב כונה כך
פי' ה'מבס זל : איין משיבין דבר
תור' במרחץ לפי שזהו עומד שם
פרום : היה באתה בנבול'
שהמרחץ קדם לו והמרחץ כעש'
לכל הכא למרחץ ועוד תשוב' אחר'
איין אומיין כעשה ויחזק' כו' ל
לאפרודטי דמרחץ לתו דכ' של
כו' הוא אלא כעשה אפרודטי כו'
למרחץ שאפרודטי משמש במרחץ
והוא תפל והוא עקר : כיב מרחץ
עשוי בקרקע להוציא שופכים

תבנית רגל הריאילו אסורים מפני שכיוצא בהן נעבד ג
חסוצא כלים ועליהם צורת חכה צורת לבנה צורת דרקון יוליים
ליום הכלח רבן שמעון בן גמליאל אוכר שעל הכבודין אסורים
שעל חסכוזין כותרין . ר' יוסי אוכר שוחק וזורה לרוח או בשיל
ליום אסרו לו אף הוא נעשה זבל שנאמ' לא ידבק בידך כאומה כן
החרם ד שאפרוקלוס בן פלוספוס את ר' ג' בעבו שהיה רוחץ
בברחץ של אפרודטי אמר ליה כתוב בהורתכס ל'א ידבק בידך
סאומה מן החרם כפני כה אתה רוחץ בכרהץ של אפרודטי אמ'
לו אין משיבין במרחץ וכשיצא אמר לו אני לא באהי בגבולה היא
באתה בגבוליאין אומר' נעשה מרחץ לאפרודטי נול'א אומר'
נעשה אפרודטי נול' למרחץ . דבר אחר אמ' נהני לך ככון הרב'
אי אתה נכנס לעבודה זרה שלך ערום ובעל קרוי ובשתין בפניו
וזה עובדת על פי הביב וכל העם משהינין לפניו לא נאמר אלא
להיהם את שנוהג בו כשום אזה אכור את שאינו נוהג בו כשום
אלוה כותר' ה הגוים העובדים את ההרים ואת הגבעות
הן מותרין וכה שעליה אסור' שנאמ' לא החמוד כסף וזהב עליהם
ולקחת ר' יוסי הגלילי אוכר אלהיה' על ההרים ולא ההר' אלהיהם
אלהיהם על הגבעות ולא גבעות אלהיהם וכפני מרה אשריה
אסורה מפני שיש בה תפיסת יד אדם וכל שיש בה תפיסת ידו
אדם אכור אמר רבי עקיבא אני אוכין ואדון לשבך כל מקום
שאתה מיצא הר גבוה ונבכה נישאה ועץ רענן דע שיש שם ע'ו
ו מי שהיה ביתו סמוך לע'ו ונפל אסור' לבנותו כיצר יעשה
כונס

צדשות הרבים : ה הן מותרין ההרים עצמן מותרין לזריעה ולחצוב מהם אכנים דמוזר לא
עיתסר : ומפני מה אשרה אסורה כלומר כי היכי דדרשינן ליהיה על ההרים ולא ההרים ליהיה
הכי כמו תחת כל עץ רענן אלהיהן ולא עץ רענן אלהיהן . ולמה אסרה תורה דכתיב ואשרה
תגדעון מפני שיש בה תפיסת ידו אדם שאדם כטעו וסכר דבי יוסי שאילין שנטעו ולכסוף עבדו
אסור ותפל קמא הכר הוציל ובתפלת כטעיתו לא כתכוון לעבודו איין העבודה שיעבד אותה אסר
שהוא מחובר אומרתו דהוי כמו שיעבד לר' ואין הלכה כרבי יוסי : איני אוכין אפרס ואדון לפנין
אחרי שאין לנו לדרוש מיעוצא מתחת כל עץ רענן יש לומר שלא כאמר אלא למסור להם סימנים
מקום שגילין אזוריים לעבוד שם עבודה זרה כדי שיחפסום ישראל ויעברום ויעינטו דהריש
ונבעית מיהא ממעטין ממשעוטיה שלא לנו לאבד ההרים אבל עץ רענן בזה לנו לאבד
שכאמר ואשרה תגדעון באש : ו סמוך לעבודה זרה שהיה אחד מכותליו בית עבדים
זרה והיית עגמו כעבד : אסור לבנותו שבוה בית לעבודה זרה : כונס לתוך קרקע שלו הרב
אמות ואינו מניחו פניו שמנא מהכה לעבודה זרה שמחייב את גבולה אלא מולא המקום קונים
ועשה לשם בית כסא לבעוקות : היה שלו של עבודה זרה שמקום עשוי הקמול חמי שלו

כדין מחנה על מחנה אותו חלק של ע"ז אינו עולה בכניסת ד' אמות אבל חלקו עולה שאם עבדו כ' אמות
 וזוהי אמה שלו וכוננו א' אמות בתוך שלו : אכזבו ועביו ועפרו של אותו כותל מטמאין כשרץ ואפי' חלקו של
 ישרא' לפי שאין כדירה : כשרץ שמטמא במוצא ואינו מטמא במשא לפי שטומאת ע"ז דרבנן אקילוה ואינה
 מטמא כבעדשה כשרץ לא ככזית כמתני' : ד' עקיני' אות כדירה ואין ספק כדע' אפי' בע"ז עבד וזכ' במשמשים :

שלושה בתי' הם לעביין
 בטול ע"ז בית שתחלת בנינו לע"ז
 הדירה אסור : סיידו וכיידו לע"ז
 שהיה כבדו מתחלה לדירת אדם
 וסיידו שלכבו כמי' : וכיירי פתוח
 וכייר : ודע' או שחדש פוטל מה
 שחדש ושאר כל הכית מותר :
 הכמים לתוכו ע"ז לפי שעה ולא
 הקבחו לתשמיש ע"ז : שלש אכזבי'
 הם לעביין בטול : אכן שהנכס
 מתחלה מן ההר לכימוס להשיב
 סבלס עליהם : סיידה וכיירה וסי'
 היפה חבונה ועומדת מטל ישרא'
 מה שחדש סגיו והאכן מותרת :
 השמיד עליה ע"ז לפי שעה ולא
 הקנס האכן לכימוס ומילקס
 הכי' ומוותרת ואיכס כדרכס ב'
 כטול : גדעו לשם ע"ז לעבוד
 הגדולו שיגדלוכו משהת' כוסל
 מה שהחליף העכפיש הגדלו ב'
 במקום אותו שגדע : וזוהי' כדין
 אשרה והסא' ד מותר : אי' וזוהי'
 אשרה נגמ' עפרס דאשלת אש'ר'
 דתכן לעיל קאי והכי קתני שלש

בזמן בתוך שלוד' אמורת ובונה היה שלו ושל עבודה זרה נידון
 מחצה על מחצה אבניו עציו ועפרו מטמאין כשרץ שנאמר שקץ
 תשקצנו רבי עקיבא אומר כגרה שנאמר הורם כמו דוח צא תאמ'
 לך מה נדה מטמאה במשא אף עבודה זרה מטמאה במשא
 שלשה בתים הן בית שבנה מתחילה לעבודה זרה תרי זה
 אסור סיידו וכיירו לעבודה זרה וחידש נוטל מה שחירש העמיד
 עליה עמודה זרה וסילקה תרי זה מותר : שלש אבנים הן אבן
 שתוצבה מתחילה לבימוס תרי זה אסורה סיידה וכיירה לשם עבד'
 זרה נוטל מה שסייד וכייר ומותרת העמיד עליה עבד' זרה וסילקה
 תרי זה מותרת : שלש אשררות הן אילן שנשעו מתחילה לשם
 עבודה זרה תרי זה אסורה גידעו ופסלו לשם עבודה זרה והחליף
 נוטל מה שהחליף העמיד תחת' עבודה זרה וביטלה תרי זה מותר'
 איזו היא אשרה כל שיש תחתיה עבודה זרה רבי שמעון אומר כל
 שעובדין אותה ומעשרה בעירון באילן שהיו עובדין אותו ומצאו
 תחתיו גל אסור להן רבי שמעון בדקו את הגל הזה וברקחו ומצאו
 פירותיה אסור להן והאילן לצורתה עוברין : תתיר להן את האילן
 ח' ל' ישוב בעליה ואם ישוב מחזיר ולא יעבור תחתיה
 ואם עבר שמא : היתה גזולה את תרבים ועבר תחתיה שחרר
 חורעין תחתיה ירקות בימורת הנשמים אבל לא בימות החמה
 החזירין לא בימות החמה ולא בימות הנשמים רבי יוסי אומר אף
 לא

אשר' הן שנים דברי הכל ואחת מחלוקת רבי שמעון ורבנן ואי' זו היא אשרה שחלקו רבי שמעון ורבנן כל
 שיש תחתיה ע"ז דרבנן קדו לה אשירס ואסרי לה כל זמן שיש ע"ז תחתיה ור' שמעון אומר איכה אשרה אלא כל
 שעובדין אותה אבל כל שיש תחתיה ע"ז אין זו אשרה ואין ספקה כל שמעון : ח' לא ישב כגלה הא"ז גל
 לאו תחת כוף האשרס קאמר דלא הוה מני' למתבי' תו' ואם ישב טהור דהא קתני סיפא דאם עבד טמא : לא מן
 האילן והלאה דכשהתמה בעורס או בעמרב יש לכל דבר כל ארוך : לא יעבור תחתיה תחת הכוף מהאילן
 מהאילן מאסין ע"ז ואם עבד טמא : הימה גזולת את הדרכי' שנתפס כוטה לרשו' סדכי' טהור דעומאם דרבנן
 שיהא ויהיב' דגזולת הדרכי' לא גזרו רבנן : ידקות בימות הגשמי' שהאילן קסס להם שמוכס ע"ז ומה מלכס'
 אבל לא בימות החמה שהגל יפה להם : והחזירין חולת' וכעבדי' חסא : לא בימות החמה שהגל יפה להם
 לעולם : שהכמיים עלין הנשדעין מן האילן בימות הגשמיים ונבט' פריך דהא שמעון קסס להם שמוכס ע"ז ומה להם
 חס גורם מותר לעיל כדקדקן גבי מפדד וזרה לרוח ואף על פי שנעשה זבל דהויב' שההיתר והאסור שנים
 גורמין להכניס הדבר כגון שהקדקע של סיידר והזבל של ע"ז של אסור גורמין לכניסת היקרות של לרבי יוסי
 שהיא מותרת ויהיב' קאמר סירקות הכא מפני שהכמי' נזדעק עליהן ומשני שרבי יוסי סא' לדכדיהן של
 דבכך קאמר לדידכו דאמרי' זה וזה גורם אסור היה לכם לאסור סירקות מפני שהנמי' נזדעק עליהן
 קסא' פוסס להם לזבל ורבנן סבדי' שאזי' הכא שאין האילן של עבודה זרה עושל' לירקות כללס שמה
 שמשנים

עבודה זרה פרק ד

ומשפטיה להם בבחייה פונם להם בכל והלכה כרכי יומי זה זה גורם מותר : ט בטל הימנה מן האסרה : מדש יותן שההיסק הראשון שמסיקין התנור הוא עהסמו ומחוקקו והרי כתקן כאמרו הכאה והא עתביתו איתו אליבא דגדל זה זה גורם אסור ואין הלכה סילכך בין מדש בין ישן יוסן וכן שלא יאסרו את הפת כהיסק זה עד שיבעטן התנור כדי שלא יתכה מעני אסור : הפת אסורה בתלמודא קאמר והוא פלוגתא כנגדו שכל שעה שהיה פת כאפה הוה דולק האור בפני התנור ואזעפה שהיה נהכה מן האסור בשעה שהיה האסור בעין ויש שכת עבדי כפת : ויליך הכאה לים המלח דמי ככר ש פתעבב : בכור יש לאורגו עין עשוי כדעות מחט של סקאין ומעבירין אותו על השער כשהוא מותר לפניה בארניה ואשמועין מתביתין פלוגת דרכי אליעזר ודבן כהן תרתי דאי אשמעינן בקטיתא הוה אשוי כסך קאמר דבי אליעזר משום דכשרא דקא גמרא פת אקלו ליה אסור אבל כרכור דאיתי לאסורא ב בעיניה אימא מודה להו לרבנן ואי איתמר בהאיך בהא קאמרי דבן אבל בקטית אימא מודו ליה לרבי אליעזר דריבא והלכה כדבי אליעזר ואפילו חבית של יין כסך שנתערכה בחבית של יין של התר מוליך דמי אותה חבית לים העלם והשאר כולן מותר בהכאה : ו כעל לרכבו לשרוף : וזר כרית ענפים לחום שבה : שפאה תרגום ואכות חותו טחון ושפית יתיה : לנזר כדי ליפיתה ואין מעטל עבודה זרה אלא גוי גדול וכן דעת שידע כטיב עבודה זרה ומשמיש ואפילו אם בטלה בעל כרחו הרי זו מבוטלת :

לא ירקות בימות הנשמים מפני שהנמיה נושרת עליהן וחזו לחז לזבל ט נשל מסכת עצי אסורין בהנאה חסיק כחן את התנור אם חדש יותין ואם ישן יוען אפה בו את הפרת אסורה בהנאה נחערכה באחריות כולן אסורות בהנאה רבי אליעזר אום ויליכנה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעבודה זרה * נשל היסנה כרכור אסור בהנא ארג בו את הבגר הבגר אסור בהנאה נחערב באחריו ואחרים באחרים כולן אסורין בהנאה רבי אליעזר אומר ויליך הנאה לים המלח אמרו לו אין פדיון לעזו * ביצר מבשלה קירטס חירד נשל מסנת מקל או שרביט אפילו עלתה חרי זה כשלה שפיה לצורכה אסורה שלא לצורבא מותרת *

פרק ד

ד' יושמעל אום שלש אבניו וז בעד וז בעד סרקוליס אסור ושתו מותרו וחכמים אומר שגראות עכו אסורו ושאיך נראו עמו מותרות * ב טעא כראשודעות כסורה או כלים חרי אילו מותרין פרכלו ענבים ועשרו של שבליים וייבגו ושמי וסלתות וכל דבר שכיציא בו קרב על גבי המזבח אסור * ג עבודה זרה שחיה לה ניכה או כרתיך נהנין סחן שלא בשובה ואין נהנין סחן בשוב היה שלח ושל אחרים נהנין סחן בין בשובה ובין שלא בשוב * ד עז של נכרי אסורה מיד ושל ישראל אין אסורה עד שחיעב * נכרי מבטל עבוד זרה שלו ושל חבירו ושרא אין מבטל עבודה זרה של נכריה מבטל עבוד זרה ביטל בשמיש ביטל

חבית לים העלם והשאר כולן מותר בהכאה : ו כעל לרכבו לשרוף : וזר כרית ענפים לחום שבה : שפאה תרגום ואכות חותו טחון ושפית יתיה : לנזר כדי ליפיתה ואין מעטל עבודה זרה אלא גוי גדול וכן דעת שידע כטיב עבודה זרה ומשמיש ואפילו אם בטלה בעל כרחו הרי זו מבוטלת :

רבי ישמעאל

וז כבד וז וכס אחת על גב שתיים טו עיקר מרקוליס כבד מרקולי כבד דאמות של מרקולי כלות שהאבכי דחוקות דאמות מן המרקולים וידוע דלאו מיניה נפול ובהא קאמר רבי ישמעאל דג' אבני אסורין שאין מרקוליס פחות מן אבני ועשויים מרקוליס קטן כבד מרקוליס גדול וקטן הנעשה כבד גדול ליה בכל דהוא ואין חוששין שיהיה אחת על גבי שתיים : ורבנן סברי אין עושין מרקוליס קטן כבד מרקוליס גדול היכך כראות עמו כלומר מוכות לוי דליכא לוי מומר מיכא כפול בין שתיים בין שלם אסורים אין כראות עמו מותרות והלכה כחכמים : ב מנא נראש של מרקוליס מעות כסו או כלים הרי אלו מותרין והוא שלא יהיו מוכחים לכחו כמו שהיו המעובות מוכחים בכים קשיר ותלוי לו על גב נארו : כסות מקופלת ומוכמת על כתפו או על ראשו : כלים כמו מוכחים על ראשו שכל אלו אינם דרך כוי : ג שלא בטובה שלא יעלה שער לכומרים : ד עבודה זרה של נכרי אסורה עוד דכתיב פסולו אלהיהם משפטלו כעשה לו לאלוה : ושל ישראל עד שמתעבד דכתיב ושם כתיב עד שיעשה לת דבריו של סתר כלומר שיעבדו שהישראל אינו עובד עבודה זרה וקס לא כסתר מפני שמעירה עבדו

עבודה זרה פרק ד

נד

כדי מעטל עבודה זרה שלו דכתיב פסילי לטהים תשרפון כחש כספן כוהגין בהן טענה אלהות אבל אם כטלוס הרי חלו מותרים : ושל ישראל בזמן שישי לו בה שותפות וחין כן הלכה דגוי אינו מעטל ע"ש של ישראל הפילו יש לו בה שותפות וישראל אינו מעטל ע"ש של כדרי ואפילו כתן לו הגוי דשות : ה' חמשה בפניה מעכה כקויכם עד שהסיר גורת פניה : גדרה סמוך והשלך בתוך הטיט אינה בטלה לפיט טעה רתח עלה והדר פלח לה : ר'

כישל משמשה משמשה מותרין והיא אסורה * ח ביצר מבטלה קטע ראש אונה ראש חוטכה ראש אצבעה פחסה אף על פי שלא חסרה ביטלה רק בפניה חשתין גררה וזרק בח את הצואה הריזו אינה בטילה מברת או מישכנה ר' אומר ביטל וחסמים אומר' לא ביטל * ו עבודה זרה שהניחה עוברת בשעת שלום סותרת בשעת מלחמה אסור' ביוסוימות של מלכים הרי אלו אכורים ספני שמעמידן אותה בשעת שהמלכ' עובר' * ו שאלו את חוקנים ברומי אם אין רצונו בעבודה זרה לסח אינו מבטלה אסרו לחז אלו לרבר שאין צורך לעולם בו היו עובדין היה מבטלו חרי תן עובדין לחמה וללכנה ולכוכבים ולמולות יאבד עולם ספני השוטים אסרו להן אם כן יאבד דבר שאין צורך לעולם בו ויניח רכר שצורך העולם בו אסרו לחז אף אנו מחוקין ירי עובריהן של אלו שאוברים תרעו שהן אהות שהרי תן לא בטלו * ח לוקחין נת בעושה סן חכרי אע"פ שהו נוטל ביריובותן לתפוח ואינו עושה יין נסך עד שירד לבור ירד לבור מה שבכור אסור והשאר מותר * ט דורכין עם חכרי בנת אבל לא ביצרין עמו ישראל שהוא עושה בטומאה לא דרדין ולא בוצרין עמו אבל מוליכין עמו חרות לגת ומביאין עמו סן חנת * גחתו שהוא עושה בטומא' לא לשין ולא עורכין עמו אהל מוליכין עמו פת לפלטר * י ככרי שנכצ' עומד בצד חבור של יין אם יש לו עליו מלו' אסר' אין לו מלו' עליו מות' נפל לבור ועלה ומרדו בקנ'

חתי

זכור תנא דידן אינו כעשר יין כסך עד שירד לבור וזו טענה ראשונה היא ואין הלכה אלא כיון שהתחיל היין להעשך כעשה יין כסך : מה שבכור אסור אם יגע בו גוי אחריו כן : ט דורכין עם חכרי בנת ולא אמרינן משתכר באסורי הנאה הוא ואפילו בשעתה סכר האי תנא דשרי כל זמן שלא ירד לבור ועשה גורם טומאה ליכא טעמ' שדרך בהם ככרי כטמא וכמנא שאין הישראל גורם טומאה : אבל לא בוצרין עמו לפי שכותבם בנת טומאה והגוי מטמא העבכים במגעו והישראל הכוכר עמו גורם טומא' וכבר האי תנא אסור לגרום טומאה לחמלין שאפי' ואפילו הם של גוי ואין הלכה כמנא זו דקיימא לן כיון שהתחיל היין להעשך כעשה יין כסך הלכך אין דורכין עם חכרי בנת וקיימא לן מותר לגרום טומאה לחמלין שבארץ ישראל כשהחמלין הם של גוי הלכך בוצרין עם חכרי ואע"פ שגורם טומאה לחמלין אין בכך כלום וזמיהו ישראל המכר דמיו לכתחלה לא יקח גוי עמו אפי' להביא עבכים לגנת משש לך אמרין כוידא זכו וישראל העושה עירוינו בטומאה עובר עברה הוא לפי שהוא מטמא התרומות והמעשרות שבהם הלכך אסור לטויט כדי שלא יהא רגיל בכך אבל מוליכין עמו חבית ריקנית לגת ומביאים עמו חביות מלאותין חתה דמאי דסוה היה ומאחר כטמא מותר ליתן היין בחביות טומאות : י אס יש לו עליו אסור אם יש לו על היין מלוה שזה היין משועבד לו בחבית או הוא כממנו וכגע טיה לראות הישך הוא : נפל הגוי לבור מלא יין ועלה מת אף על גב דנעשה כעש טמא אינו אסור בהנאה הואיל ולא נטבון ליתעבא אבל עלה

עבודה זרה פרק ה

מי בעליותיו אומרו משום דמוצה לעבודה זרה על שכולל: ומודדו בקנה או שהיה הגוי מודד יינו של ישראל
בקנה: והתנו או שהתנו הגוי את הנרעה מיינו של ישראל ע"י הקנה ולא נבע בידיו בנין: הערומות שהיתה
החכית מעלה דתימות וטפה הגוי בידו על הדתימות אין דרך כסוד ככך: רבי שמעון מתיר ואין הלכ' כל'
שמעון ז"ח סיה מעשה והכסודות אף בשתיים: יא' המעבר יינו של ככרי ישראל שדרך עבדי של ככרי
בכשרות כדי למוכרו לכי ישראל ואין

התח את הצרע' בקנה או שהיה כמפיה על פי חבית סרוחת בכל'
אלו היה מעשה ואמרו יסכר ורבי שמעון מתיר נשל את החבית
וזרקה בחתול לבור זה היה מעשה והכשירו יא' חכמה
וינו של ככרי וכוהנו ברשותו ובבית הפתוח לרשות הרבים בע"י
שיש בה גוים וישראלים סותר בעיר שכולה גוים אסור עד שישיש
ובשמר ואין השומר צריך להיות יושב ובשמר א"ע שהוא יצא
ובכנס כותר רבי שמעון בן אלעזר אומר רשות גוים אחת היא א'
יב המסחר יינו של ככרי וכוהנו ברשותו והלח כוהב לו
החקבלתי מסך מעות מותר אבל אם ירצה ישראל להוציא ואינו
מניחו עד שיתן לו את מעותיו זה היה מעשה בבית שאן ואמרו

פרק ה

השובר את החומר על לעשו עמו בין נכך שבר'
אסור שברו לעשות עמו בלא אחרת אף
על פי שאמר לו העבר לי חבית של יין נכך מסקום לקום שבר'
מותר השובר את החומר להביא עליה יין נכך שברה אסור שבר'
לישב עליה אף על פי שהגוי גוי לגבו עליה שברה כוהר'
ב יין נכך שנפל על גבי ענבים ירחץ והן כוהרות ואם היו
מבוקעות אסורות נפל על גבי תאנים או על גבי חמרים יש בחץ
בנותן

שיכי דרשות הגוי בעל היין אסור אלא בעיר ישראל וגוים דרים בה והבית פתוח לרשות הרבים הכא נתי
דרשות גוי אחד נרדף עיר ישראל וגוים דרים בה וכות פתוח לרשות הרבים והלכה כרבי שמעון בן ג' לומר
שכונן שמפתח וחתום ביד ישראל בין בדרשות בעל היין בין בדרשות גוי אחר מותר לדבריו הכל: יב
והלה כותב לו שכתקבלתי ממך מעות מותר אם הבית פתוח לרשות הרבים וישראל דרים בביתו העיר
כדאמרינן לעיל: אבל אם רצה וכו' דהשתא הוי היין משכונן אבל הגוי הוי לוי' לוי' לו מלוא על היין אסור
דלא מירית דסכרו חיו לו ונתעו לו אישיא דודי הוא וחק על פי שמפתח וחותם ביד ישראל אסור:

השובר

את הפתול לעשות עמו בנין כסך להרקיח מכלי א' כלי או להלוך חביות ממקום למקום
ואפילו בסתם ייכס שכרו אסור קבם הוא שקבמו חכמים בנין כסך וכסתם ייכס: שדר'
מותר וכונן שאמר לו העבר לי כל חבית וחבית בפרוטם אבל אם אמ' לו העבר לי מא' חביות נמאה פתח'
ונמאת חבית של יין כסך ביניהם שכרו אסור: השוכר את החמור שברה אסור: הא' מתמיתין נקט ל'
עשום סיפא וסיפא אתא לאשמועינן דאף על גב דהשובר את החמור לרכוב עליו קמתא שברה נמי להכתיב
לגבו של יין ומזוכתו עליה סלקא דעתך אמיא דהוי כאילו שברה מעיקרה להכיאי עליה יין כסך ושכר'
אסור קא משמע לן: ב ידוחם נמים כוכבים: משעה בביתם בן זונין מתניתין חמוריו מהבאר וסבי
קמי דאם כותן טעם לפגם מותר ומעשה כמי בביתם בן זונין שהיה מביא גדינות בספינה ונשתנה
חבית של יין כותן על גביהן וכו' מעשה לפני חכמים והתירו: כל שהוא בהכאתו בכותן טעם שארס נהס'
מעשמו של אסור: כל שאינו בהכאתו בכותן טעם שאינו נהס בטעמו של אסור כגון מומץ של אסור שפיל
במתן גריסין של התיר כותן טעם לפגם הוא והוא שיהיו הגריסין רומתיין בשעה שפיל כהן חמוץ שאז פגם
בהם מתחלה ועד סוף וז' מיכי כותבי טעם הם יש טעם משכר מתחלה וזכר סוף כגון היין שבכיל של כסר

עבודתה פרק ה

או של דגים חה אומר אימור ודאי ויש טעם פונם מתחלה ועד סוף כגון שמנכות הדגים או הכשר כדכש ויה מותלכתחלה ויש פונם בתחלה ומשכית כסוף כגון הדגש כיון שהוא פונם בו לא צרע וכשיטהה בו עד ש כבס על וכת היין כותן בו הדגש ריח וטעם ויש משכית ולכסוף פונם כגון שזמן הכשר עם החימה או העיפה הכלוע בכלי שאינו כן ויזו שסכסם בו משוכח וזא כך כפנס וחלו השכים אסורים מהפך לפיכך אם הגדיריזין הללו שפכל בהן חומץ לח הית

בנותן טיגס אסור מעשה בביתום בן זונן שהביא גרוגרות בספינה ונשתתרה חבי' של יין נסך ונפל על גביהן ושאל לחכמים והתירו וז החלל כל שבחנאחו בנותן טעם אסור כל שאין בהנארה בנותן טעם כותר כגון חומץ שנפל על גבי גריסין ג נכרו שהיה מעביר עם ישראל כרוי טעם ספקים לשיטתם אם היה בחזק' המשתמר כותר אם חודיעו שהוא ספליג כרוי שישתרו וסתום ויגוב רש'בג אומר כרוי שפתח את החבית ויגוף ותיגוב ג ד המכית ייבו בקרון או בספינה הולך לו בקצמתיא נכנס למדינה ורחץ כותר אם חודיעו שהוא ספליג כרוי שישתרו וסתום ויגוב רבן שמעון בן גמליאל אומר כרוי שפתח את החבית ויגוף ותיגוב חסניה נכרו בחנות אלפי שיצא וככנס כותר ואם חודיעו שהוא ספליג כרוי שישתרו וסתום ויגוב רבן שמעון בן גמליאל אומר כרוי שפתח את החבית ויגוף ותיגוב ח היה איבל עכו על השלחן והכניח לגיני' על השלחן ולגין על חדולבקי והניחו ויצא מה שעל השלחן אסור ומה שעל חדולבקי כותר ואם אמר לו חיי סוגן ושותרה אף שעל חדולבקי אסור כביתו פתוחה אסורות סתומות כרוי שפתח ויגוף ותיגוב ו בלשת גרם שנכנסה לעיר בשעת שלום כביות: תוחות אסורות סתומות כותרות בשעת מלחמה אלו ואלו כותרות לפי שאין פנאי לבסך ז האומטין של ישראל ששיר'ח נכרו חבית של יין נסך בשכרו כותר לומר

רויתין הרי הן אסורין מהפך שהחומץ נגדיריזין מקדים וימטות וזא עז כשמשכחן חסך פוג טעמו היו משכית ולכסוף פיגס אסור: ג אם היה בחזק' המשתמר כל זמן שלא הודיעו שהוא יפליג היו כחוקת המשתמר ויפ' הפליג מיל דתני מירשת ואומר השתא אתי ישראל ומי לי זלם הודיעו שהו מפליג ומתרחק ממנו וחבר' מעמינות הם: כרוי שיתום אם שהה כרוי שיקוב הכטרי קכס כמנפה הסכית ויחזור ויסתום הכקס ותיכש הסתימה אסור: יסכיתו יפתח כונו טעם היין שעיניו פתוחה: דסכ' אומר איזו אסור אל' אם שהה כרוי שפתח את כל מנפ' הסכית ויגוף ויעשה מנפ' אחרת ותיגוב ותגוב ותיכש אל' לכתיבת חור במנפה של חבית לח ססג' היש' דינכר'א מלתא דוקא בינופה של סיד

הוא דפליגי רבנן עליה דרשב' ומישי לפתיחת כק' גומס דל' מנכר שהסיד לבן וזיזו בכר בין חדש לישן אבל בינופית טעם מזור רבנן לרשב' דל' מתגר היין עד שיהיה כרוי שפתח המנפה כלה ויגוף ותיגוב והלכה כרשב' ד הסכית ייבו בקרון או בספינה עם הככרו בקפנדריו' בדרך קדרה שכנס בשער זה ויכ' משיג' שכננו: ורחץ כותרת מותר דכיון דגוי לא ידע דהיה מרתת ולא נגע: ואנשעין בתתמיתין פלוגתא דרשב' ורבנן בהך תלתא כבי דלוי תנא ככרוי שהיה מעביר כרוי יין היה ארזיה העם מרתת גוי דסכ' השתא אתי חיי לי אל' בספינה וקרון מפליג ליה לשפתיה ועבד גויי דכבי ולא ינרמת וזי תנא שפינה וקרון ולא תנא המטיח ככרוי כחננו הוא ארזיה וקרון מרתת הסכר דלגא תנא אחרת ארזיה וקאי מנא אחר וחיי לי אל' כמיה' ככרוי בתנתי דרזיב' למימר אחר ליה לכבא ועבד כל דכבי אימא לא נדיבא ונכלתו הלכה כרשב' דלפקי כלי שמיטין בני כוסות וישיטות ואוכלין וישקין ממנו כוש'ין ומשיטין על השלחן ואין אחד מן המטותין מוטל כלום בלום וז' הדלפקי אל' מן השלחן: וזא אמר לו היו מנוג' ושותרה הויז' והרטיב לו הדשות אף מה שיעל הדלפקי אסור דמיה' ד' ונגע בכליה:

חביות פתוחות המכאזית כבית שהניחו סס: כרוי שפתח ויסתום ויגוב כותרת כרוי שמעון בן גמליאל דהלכתא כותיה: ג בולשת טייל שחפשי' וימתיין הכתים תרגום ויחפש וכלס: ז תן לנו את דמיה דהא לא קנו והוא אינו חייב להם אל' מעינת: ח המוכר ייבו לככדי: טפק עיזו עונות עד שלא מדד דמיו מתימים דמשיכה כגוי קונה כיו בישאל' וכשמודדו הישראל בכליו וזא הכלי ברשות קדר כויקין

עבודה זרה פרק ה

הגוי קנאו הגוי במשיכה והווי ליה לישראל וזו אכל גוי בהלוואה ויין נכך לא הוי עד דכנע: מדר עד שלא
פסק סכום הדמים כך וכך ויין כרך וכך דמים דמיו חסורין דגוי לח קיימה השתא במשיכה דכיון דלא פסק
דמיו לא סמכא דעתיה למקיימה במשיכה שאז ירבה לו דמיו הילכך כי נכע עיה הוי ויין נכך נראות וישאל
שערין לא קנאו הגוי עד שיפסקו לו דמים: אם יש בו עכבת ויין אם יש כמשך שמדר בו
תמלה ויין של גוי עכבת ויין אוננים

שמענבנו ויין על פיו שלא יבא
כעפה או שתי טעין אבו דמתאר
חמרא דישאל ממש כהוי טפת
וין ככך שבמשך: המערה מכלי
לכלי: ישראל שיערה מכלי שלו
לכלי שביד הגוי או לכלי שיש בו

וין ככך: את שמערה ממנו מתר
היין ששאר בכלי העליון שביד
ישאל מתר ואת שמערה בתוכו
והקנאו שיבא מכלי ישראל חף על
פיו שלא הגיע לכלי שביד הגוי
וכל שכן מה שהגיע לכלי של גוי

ח ה' וין נכך אסור ואוסר בכלל שחוא ויין ביון ומים במים בכל שחוא
וין במים ומים ביון בנותן טעם זה הכלל מין במינו במשחו ושל
במינו בנותן טעם ט אילו אסורין ואוסרין בכל שחוא ויין
נכך ועבודה זרה ועורות לבובין ושור חבסקל ועגלה עדוף וציפור
מצודע ושער גזיר ופשר חמו' ובשר בחלב ושעיר השטלה וחולין
שנשחטו

אסור דכנעו חמור ומתבטחין דשרי היין ששאר בכלי שביד ישראל מיירי בגין דקטף קטושי שקודם שטב
הקלחו בכלי התחתון שביד הגוי פסק העליון הממוכר לכלי שביד ישראל ולא היה באין כנעו שומכר מה
שככלי העליון למה שככלי התחתון אימתי דנפך כפגעי שהשליך היין מן הכלי העליון כדרך שמשליכין מן
המזרקים ולא היה עם פלגין וקלחו שיחבר בין היין שככלי אשר ביד ישראל לכלי שביד גוי אכל אם היה עם
חבור כל מה ששאר בכלי העליון שביד ישראל חמור דקיימא לן כנעו חמור ואוסר ביון נכך וכן הלכתא:

ח ועיס במים מים שבתבסכו לבו או שבעברו במים של התר בכל שהוא לא שפא ככל התיירא לגו אסורא
או אסורה לגו התיירא אסור במינו בכל שהוא וככלד שיהיה האסור הכופל לתוך התר כופל מכלי שפיו רחב
יש ביון הויא מן הכלי שער גדול כבתאחת אבל המערה ויין ככך מכלי קטן שאינו מובא חלא טפה טפה
וככל לתוך ויין של התר אפי' כל היום כלו אמרינן קמא קמא כטיל ואם עירה התר לתוך אסור כל מה שיערה
ממנו לתוך האסור אסור ואפילו חבי' מלאה ליתך טפה אחת ומסקנא דמלתא לפי הרלכה כל אסורין
שבתירה בין במינן בין שלא במינן בכמותן טעם חוץ מטבל ויין ככך דבמינן נמשחו שלא במינן בכותן טעם

וין נכך וישוה חמרא דעבודה זרה וטבל כהתערובת כן אסורו כמו שמטה אחת פוטרת את הכריכך חטה אחת
עושה את הכריכלו טבל ואם אסור מאר אסורין כתערב בהתר אם כתערב מין בשאינו מיכו דאיכא
למיקס איטעמא אם תרומה היא שנתערבה בחולין יטעמנה כהן ואם דבר אסור יטעמנו כתיבתו גוי אם
אומר שאין כתערבות טעם התרומה או טעם האסור הכל מותר ואם כתערב מין במינו דאיכא למיקס
אטעמא או מין בשאינו מינו ואין באין כהן או גוי שכוכל לסמוך עליו אם האסור הוא מחלב ודם נכלות
ותרפות שקצים ורמשים וכיוצא בזה משערין אותו בששים אם יש ששים של התר כנגד האסור הכל מותר
ואם לאו הכל אסור ואם האסור הוא תרומה ומלה וכבוקים משערים אותו במאה של התר ואם ערלה
וכלאי הכרם משערים אותו במאתים: ט ואלו אסורין ואסורין בכל שהו כל מקום שנתערבו עם

אפי' אחד בחלף אסורין את כלן: ויין ככך חבית אחת בלף חביות אסור את כלן בהנאה ואין כן הלכה
אלא כדכתבינן שלהי פר' כל הכלמים נוולך דמי אותה חבית לים המלח והשאר הכל מותר בהנאה ואסור
בשתייה: ועבודה זרה נזרה שבעבודה ונתערבה בחלף נזרות שאינן עבודה זרה: ועורות לבובין דהו

במי אסוריה הכאה כד אמרינן פרק אין מעמידין: ונפירו מזרע וזולין ששחטו בערה אסוריה הכאה הו
ונפרק שכי דקדושין פדשינן להו: ושער כזיר דאסוריה הכאה הוא דכתיב ונתן על האש אשר תמת וכן
השלימים ואם כתערבה אגודה של שער כזיר אפילו בחלף אגודות של שאר שערות כלן אסוריות נהפכה:
ופטר

הוריות פרק א

נח

יטעור חמור אסור בהכאה כל זמן שלא כפרה: וכשר כחלב מתכתב שטר שנתבשלה בחלב וכתיבנה כחלב מתכות אסורת את כלן בהכאה וסכר האי תנא דדבר שדרכו לימנו ואסורו יסור הכא אסור את התגר וכו' ככל שהיו וכל הכי דחשיב במתביתין דבר שדרכו לימנות הוא ואסורן אסור הכאה: הדין אלו למשטמי אסורי הכאה שאין דרכן לימנות או שדרכן לימנות ואין אסורי הכאה שאין אסורין את תעורבותן ככל שאין: י סכסל לבנו של יין

שנשחטו בעור' הרי אילו אסורין ואסורין בכל שחן י יין נסך שגפול לבנו כולו אסור בהנאה רש"ב אומ' ימכר כולו לגכרי חרין טרימין נסך שבו יא גת של אבן שזפתה גוי מנגבה והיא טהורה ושל עץ ר' אום ינבג וחכמי' אומרים יקלוף את הזפת ושל חרס אע"פ שקלוף את הזפת הרי זו אסור' יב הלוקח כלו תשמיש מן הנור' את שררכו להטביל וטביל להעול יג על לולבן באור ילבן באור השפור והאסכלא מלבנן באור וחסכין שפה והיא טהורה כשלה מעמדת עבודה זרה: וכע"ה נתימל ממכת הוריות

כלו אסור בהכאה שייך שמתבסך לבנו אסור כיווננו ככל שהיו אכל קתס ייין של גוים שלא ידענו בו שכתבסך ודאי אע"פ שאסור בהכאה אינו אסור תעורבותו בהכאה אלא ימכר כלו לגוים הוה מדמי אותה קתס ייין וכן הלכה: יא

שזפתה גוי ואורת למרמי בה חמרא פורתא לאפבורי קוביא דזפתא: מנגבה כמי' ואפ"ר: של עץ דכע"ה זפת טובא ובלעה חמרא טפיר ר' אומ' ינבג כשל אבן ואין הלכ' כ"ל: ושל חרס בין לר' בין לרבנן אע"פ שקלף הזפת אכור דחרס כלא זפתא בלע ליה חמרא: יב כלי תשמיש של סעודה ודוקא כלי מתכו' או כלי חרס היוצא באבד וכלו זכויות ככלי מתכו': את

פרק א חורו ב' לעבור על אחת מכל מצות האסור' בתורה והלך היתור ועשה שונג על פיהם בין שעשו ועשרה עמחו בין שעשו ועשה אחריהן בין שלא עשו ועשה פטור ספני שתלה בבית דין חורו בית דין וידע אחר בהן שטעו או תלמוד והוא ראו לחוראח והלך ועשה על פיהן בק שעשו ועשרה עסרין בין שעשו ועשה אחריהן בק שלא עשו ועשה חרי זה חייב ספני שלא תלה בבית דין זה הכלל חתולה בעצמו חייב וחיתולו בבית דין ש"ו ב חורו בד' וידע ששעו חורו בהן בין שהביאו כפרתן ובין שלא

סדרכו להטביל כלומר כלי הראוי לטעה בטבילה ואין צריך תקון אחר כמקוה כז' לטבילת אשה וטבילת מותרות: להגעיל בגון יורות וקדרות של מתכת שנתחשן עי' רותחין: יג עגיל כרותחין שמכניסין לתוך יורה מלאה מים רותחי' ומשהא אותן בתוכה מעט וזה אחר ששמשין ומסיר המלחה שלהן ואח"כ מטבילין כמקוה הכשר לטבילת אשה והן מותרין: יד לבגן כלי' ששמשו' בהם עי' האור כיבש כלי רוטב כדמגרש ואולי בגון השפודים והאסכלאות מלכנן בחור עד שהיו נכונות מנתחין מהן ואח"כ מטבילין והן מותרין: טה כענה בקרקע קשה ופעמים אם אין בה גומות ואוכל בה גומן או משחיה באבן המשוחת שלה ואוכל בה אפי' רותחין ואם היו בה גומות מלכל' וכלן ששמשו בהן עד שלא הרתיחו או עד שלא הלכין ועד שלא הטביל מותר:

הורו ד' לעבור שאמרו לגמרי מותרין אחס לעשות דבר שחייבו' על דרכו כרת והלך היסוד וע"ה מתב' ר' יהוד' היא דאמיסוד שעשה בהוראת ד' פטור ואיכה הלכה אלא כדכנן דאמיסוד שצפה בהוראת ד' חייב ואינו פטור עד שהיו העושים על פי ד' רוב ויחסי קרין ישראל או רוב השבטים ואז בית דין מביא פיר העלם דבר של כבוד והעושים' על פיהם פטורי: טו שונג על פיה לאשפוי היכא שלא תלה בהוראת ד' בגון שהדונ' ד' שחלב מותר ובתחלף לו חלב בשומן ואכלו שזה חייב שהרי לא על פי בית דין אכל: כו בגון שלא עשו בית דין עצמן מעשה על פי הוראתם הוא פטור והן חייבי' שבית דין אין מביאין קרבן לא על שגגת הוראה שהמעשה תלוי בקהל וההוראה כבד: הרי זה חייב מפני שלא תלה בבית דין ואע"פ דמזיה הוא זה שהדיירע שטעו ואע"פ כן עשה כדכריהם ומוזר לאכור קרבן הוא אגורין בגמרא שהיו שונג שחשב שפגעה לעשות על פי בית דין ואפי' ידע בהן שטעבו: זח הכלל לאתויי מעטעו בהוראה שאין דרכו לעשות על פי הוראתם ועשה בהוראת בית דין לא מפני שחמך על הוראתם לא מפני שדמו' לו כדערתו שזה מותר הדין זה חייב: כ' רבי שמעון פטור כיון שפגעה הוראתם כדוכ' כבוד: רכ' רבי אליעזר אומר ספק

הוריות פרק א

פאזיל ויהי לו לשאול ככל עת על דברים שכתתדשו בלד ולא טאל הדי זה כמו שכתתק לו אם חטא אם לא
טאל ומכאן אשם תלמי והלכה כר' לעזר: אי זהו ספק כלומר כמה אומר ר' לעזר שהיו כדון כמו שכתתק
לו אם חטא אם לא הגוף ומייב אשם תלמי: כיושב בביתו כש הוא יושב בביתו כמדינה שהיו בה בית דין
שהיה אפטר שיטעו שמורו בהם בית דין מהוראתם: אבל הלך לו למדינת הם ולא דוקא

הלך אלף החזיק בדרך ללכת
אעפ שעדין לא הלך סבירא ליה
בל עקיבא שמימי טרדתו ללכת
לדרך איכנסו אל חס מורו בהן בל
ופטור מאשם תלמי: וכן ענאי
סכר הוילי ועדי לא הלך היה לו
לשאול ונהכי מוקי לה פלוגתיהו
בגמרא והלכה כר' עקיבא:

הורו בית דין לעקור את כל הגוף אמרו אין נדה בתורה אין שבת
בתורה אין עז בתורה הרי אלו פטורין חורו לבטל מקצת ולקיים
מקצת הרי אלו חייבין כיצד אמרו יש נדה בתורה אבל הכא ער
שומרת יום כנגד יום פטור יש שבת בתורה אבל הכווציא כרשות
היחוד לרשות חרבים פטור יש עז בתורה אבל המשתחה פטור
הרי אלו חייבין שנאמר ונעלם רברב דבר ולא כל הגוף, ד

הורו בית דין וירע אחד כחן ושטעו ואמר לחן טועין אתם או שלא
היה מופלא של בית דין שם או שהיה אחד כחן גר או מכור או
נתין או זקן שלא ראוי לבנים הרי זה פטור שנאמר כאן ערה
ובאמר להלך ערה כה ערה האכורה לחלן עד שיהיו כולם
ראויים להוראה אף עדה האכורה כאן עד שיהיו כולם ראויים

להוראה: הורו בית דין שוגגים ועשו כל הקהל שוגגין מביאין
פר כזירין ועשו שוגגין מביאין כשברה ושעירה שוגגין ועשו
מוזיזין הרי אלו פטורין, ה הורו בירת דין ועשו כל הקהל
או רובן על פיהם מביאין פר ובעבוד' וזה מביאין פר ושעיר רברי
ר' מאיר רבי יהודה אומר שנים עשר שבשים מביאים שנים עשר
פריו בעבודה וזה מביאין שני עשר פרו' שני עשר שער' רבי
שבעין

ג לעקור את כל הגוף כל
עקיר של מנה כדמפרסאזיל:
הרי אלו פטורים דכתיב וכעלם
דבר קרי היה וכעלם מדבר מק
הדבר ולא כלו: אבל הכא על
שומרת יום כנגד יום פטור
בגמרא פריך דהא שומרת יום
כנגד יום בתורה כתיב וספל לה
עלמד שסופרת אף כנגד איכל
מזה דכתיב כתור' אין כד מביאין
עליו קרבן ויפטרם בגמרא כגון
דלא זכה לא הויאלא ביומא כלו'
כשרוא דם ביוזלא כשרוא בלילה
דכתיב דם ימי זכה: ה מוזיא
משנ' היסוד לרשות הדבי פטור
דלמיה הכנסה והנאה אסורה
דכתי' לא יבא איש ממקומו ודוקא

והנטיה מותרת: המשתחה פטור דלמרי השתחאה דאית בה פשטו ידים ורגלי' אסיר' דכתי' לא תשתחוה
לא אחר ושאיין בה פשטו ידים ורגליים מותרת וכללל דלמלא אין בל חייבי' עד שיורו בדבר שאין הנדוקין
מוזיזין אבל הורו בדבר שהנדוקי' מוזיזין כו פטורין מקרבן כגו' והדי' העשוי' על פיהן כל אחד חייב להביא
קרבן על שגגתו מיט דזיל קדי בי רבי הוא: ד יודעא' מהן שטעו וכז' דלמ' קרא ואם כל עדת ישראל ישגו
עד שיהיו כלם מסכימי' בהנאה: מופלא של בל הגדול שבהן רשע הישיב': זקן שלא דאה בני איכנו ראוין לדון
דיכי כפשות שבתתו שהיו אכורי ולא ירחם: ונאמר להלן עדה ושפטו העדה מה עדה האמורה להלן כו'
ש' כנסה דרין והתנינו שם עמך כדומין לך מייחסין כמותך פרט לגר ולבתין ולמזמר שאינן ראויין ליחסות
במכה דרין: מוזיזין שידעו בל שהדבר אסור פטורי' מקרבן כגור דמוזיז לאו כד קרבן הוא: והעשויים שוגג
מביא לכתבה או שעירה חטאת יסיד: שוגגי' ועשו מוזיז' לו ולא פטורי' בל פטורים שהרי לא עשו הקהל מפני
הזאתה ולא תלמו מעשהיהם כדל שהדי' ידעו שכל טעו וכל העשויים פטורים שהרי מוזיזים הן ומוזיז לאו כד
קרבן הוא: ה מביאין פר האמור כיוקרי' והקריבו הקהל פר: ונעלו מביאין פר ושעיר ואם הורו להעיר
באמרי' עו מביאים פר ושעיר האמור כפרשת שלל לך וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה מנה
שהיו שקולה כנגד כל המצות הוי אומר זו עז' וכתיב אתם ויהי אם מעשיו העדה כעשתה כשגגת
ועשו

הוריות פרק ב

נט

ועשו כל העדה עד כן נקד אחד לעולה כו' ושער עוים אחד לחטאת: ור' יואיב סבר סאי והקדיבו הקהל עד
סאמר כיוקד כשגנת שאר עבדות וכן ועשו כל העד' עד ושער האמר בשלח לך כשגנת עו' הקהל שהורה
בלבד הן המכחיס חותם והן כד הגדול: שמים גשער שבתו מכיאי' דכבר ר' יהודה כל שבת ושבת וזקרי קהל
סא ויעמיד' והושפט כקהל יהוד': שלש' גשער פרי' דכבר ר' שמעון שאין כד ששגנו בהודא' מתכפרי' כפרי' ושערי'
של השכטי אלא חייבי' אלהי' פרי' ער

ושער לבגס: שבעה שבתו שהם
רוב מין של שבתו אעפ' שהן מעוט
ישאלו אל רובן רוב מין ישאלו
ואעפ' שהן מועט ענין השכטי'
ואפי' גשע שבת אלו יהוה רוב שאלו
מכיא' כל שחר השכטי' שלא חטאו
על ידי חלו החוטאי': שמה פרוס
דכבר רבי שמעון שאין אותן שלא
חטאו מכיא' עי' החטאי' והלכבר'
יהודה: ועשה איתנו שבת לשכטי'
ואין כאן רוב מין ישאלו ולא רוב
השכטי' ומכיא' חומרי' מין חייבי' כו'
והלכה כחכמים:

שפעון אוסר' ופרים ובעו' של שחר עשר פר' ושל שחר עשר
שערי' פרי' ושעיר לכל שבת ושבת פרי' ושעיר לבית דין הורו בית
דין ועשו' שבתים או רובן על פיהן מביאי' פרי' ובעו' מביאין פרי'
ושעיר דבר דבי מאיר רבי יהודה אוסר' ו' שבטים שחטאו מביאין
ו' פרים ושאר שבטים שלא חטאו מביאין על ידיון פרי' שאף אלו
שלא חטאו מביאין עי' חוטאין רבי שמעון אוסר' ח' פרים ובעו' ח'
פרים וח' שעירים פרי' ושעיר לבר' שבת ושבת ופרי' ושעיר לבר'
הורו כד' של אחד מן השבטים ועשה אותו חשבט על פיהם אותו
השבט הוציא חייב ושאר כר' השבט פטורין דברי רבי יהודה
וחכמי' אוכרי' אין חייבי' אלא על חורית כד' הגדול בלבד שנאמר
ואם כל ערת ישראל ישגו ולא ערת אותו שבת

פרק ב

הורה כחן משיח לעצמו שוגג ועשה שוגג כביא
פר שוגג ועשה מזור מזור ועשה שוגג פטור
שחורא' כחן משיח לעצמו כחורא' בית דין לציבור: ב
הורה כפני עצמו ועשה כפני עצמו מתכפר לו בפני עצמו הורו
עם הציבור ועשה עם הציבור מתכפר לו עם הציבור שאין בית דין
חייבין עד שיורו לביש' לקצת ולקיים מקצתן חסמיה ולא כד' עד
שיורו לבטל מקצת ולקיים מקצת: ג און חייבין אלא על
העלם דבר עם שגגת הסעשה וכן הכשיח ולא ב' בחדה זיה אין
חייבין אא על העלם דבר עם שגגת הכעשה: אק בידת דין
חייבין

הורה כהן משיח כחן גדול
העשוי כש' העשוי:
הורה סיפרי' לעצמו ועשה מעשה
כשגגו כד' שחייבין לו זדומו כרת:
ב' מתכפר לו בפני עצמו
חייבין לקצת פרי' כשגגו עמומה
עם השעור שהיה הוא אסר: מן
הסנהדרין ששגגו בהודאה מתכפר'
לו עם הנכור כפר העלם דבר של
כנור ואינו נדון קרבן אחר דהוא

כי היכי דניס הכפורים אינו מתכפר עם הנכור דהא כתי' ושמת את עד החטאת אשר לו הכ כמי יהיה
נדון קרבן כפני עצמו קמל' דלא נפק לן מקריא דכתיב על חטאתו אשה חטא בחטא המיוחד לה מכיא' קרבן
כפני עצמו וכחט שזיכו מיוחד לו אינו מכיא' קרבן כפני עצמו: שאין כד' חייבין כל דין הוא שהמשיח מתכפר
עם הנכור שהיה אין כד' חייבין כו' וכן המשיח אלא הושווה המשיח לבד' בכל עניניו חב' כשהורה עם הנכור
דין הוא שהיה שיה' לבכור ויתכפר עם הנכור: ולא בשו' עד שיורו לבטל מקצת לפי שכ' כשאר מנו ובעלם דבר
מענין הקהל ולא בשו' והיה אם מענין העדה וכו' מה כשה' מכות ובעלם דבר גלח כל הגוף קח כעו' דבר ולא
כל הגוף: ג אין חייבין אלא על העלם דבר כד' שהורו לבכור על חטאת מכל המונות אין חייבין להביא פרי'
העלם דבר של נכור אלא על העלם דבר ששגגו בהודא' ובעלם מהם הדין עם שגגת מעשה ושגגו רוב הנכור
ועשו מעשה על פיהם דכתי' ישגו ובעלם דבר שגגת מעשה והעלם דבר: וכן המשיח וכן כג' המשיח בשמן
המשיח אינו חייב קרבן עד שיבעלם ממנו הדין ויפשי' הוא עמו מעב' כשגגו על פי ההודא' שחשב: דכתי' לחטאת
העב' מלמד שהמשיח כעב' ובעו' מין חייבין ובעו' סבר' ששגגו בהודא' כעו' חייבין פרי' ושעיר: און חייבין אלא על
סילס דבר עם שגגת מעשה כשאר כל המונות דלפני' ע' משאר מכות רוב' דמענין מענין כדכתיב' לני':
אין חייבין אלא על דבר שזדונו כרת ועל שגגת חטאת שכל הכרפות שבעת' הן שש' וסלס' ועל כלן חייבין
כ' שגגתן חטא' מן ממש' שבהן שאין חייבין על שגגתן חטאתן הן עליהן וקדו' פסח לפי שהן מנות עשה העב'

חוריות פרק ב

שום על ודוכן כרת אין חייבין על שגגתן חטאת דהרשות כתיב אחת מכל מצותה אשר לא תעשה ומגדף מפני שאין בו מעשה והכתיב אומר בחטאת לעושה בשגגה וכל מגדף שאין בו מעשה וטומאת מקדש וקדשיו אין חייבין על שגגתן הלא קרבן עולה ויורד האמור כיוקרא וכל הכך אין בית דין מביאין חטאת על שגגתך ולא המשיח המכחול כל המצות שכל וכהן משיח מביאין עליהם קרבן אחד וטלשים מצות שמייבין על

ודוכן כרת ועל שגגתן הטאת קבועה: ד אין חייבין על עשה ועל לא תעשה שבמקדש בית דין שהורו וטעו בטומאת מקדש וקדשיו אין מיבין להביא קרבן כבוד: על עשה שבמקדש כגון סטמא במקדש שחנה לו ללכת בקצרה ואם שהה ויבא בארוכ' חייב כרת וכל שהורו לו ללכת בארוכ' אין חייבין קרבן לפי שאין על שגגה זו קרבן חטאת כלומר ימיד שטעה ושגג בזו ויבא בארוכה אינו חייב חטאת קבועה הלא קרבן עולה ויורד: ולא בעשה שבמקדש שלא יבאם למקדש בטומאה: ואין מביאין אשם תלויו וכו' שכל דבר

ז"ל
קרבן
חוריות

שחייבין על שגגתן חטאת קבועה מביאין על לא הודע שלו אשם וטומאת מקדש הואיל ואין חייבין על שגגתו חטאת אין מביאין על לא הודע שלו אשם תלויו: על עשה שבמקדש היה משיח עב הטעוה והמרה לו בטומאת עתה בשעת תשיח מזה עליו לפרוש ולא יפרוש מיד שהיוצא הנאה היא לו כביאתו אלא כיוצא בפרטו בקרע וממתן עד שימות האבר ופורש כלא קושי וזהו עשה שבמקדש: ואם שגגו בית דין בהוראה זו והורו שיפרוש מיד חייבין פר העלם דבר לפי שהיודי חייב על שגגתו חטאת: ה אין חייבין על שמיעת הקול שהשיעו חטאי אש יודע לו עדות ולא העיד לו כדכתיב וכפס הי טחאן ושמיעה קול לא והוא עד וכו': ועל בטוי שפתי שבוש שלא אוכל ואכל או שאוכל ולא אכל וכן אכלתי ולא אכל לא אכלתי ואכל: ועל טומאת מקדש וקדשיו הכבאם למקדש בטומאה או שאכל קדש אש שגגו בהוראה באחד מכל אלו אין חייבין קרבן לא בד ולא המשיח לפי שאין הימור' חייבין על שגגתן חטאת קבועה והכשיא כונא בהם: מלך ששגג באחד מכל אלו אינו מביא שביד ופטור משום קרבן דככל הכך כתיב ואם לא תשיעו ידו ואם לא השיעו ידו מי שבאו לרדי עביותו מלך וכהן גדול שאינן באין לרדי עביות: ר' עקיבא אומר הכשיא חייב דכשיא כתיב וכפר עליו הבהן מחטאתו וכקרבן עולה ויורד האמור בשמיעת קול וככטוי שפתי בטומאת מקדש כתיב וכפר עליו הבהן מחטאתו וכקרבן עולה ויורד האמור בשמיעת קול וככטוי שפתי וטומאת מקדש לדברי ר' עקיבא הוא מביא כתיב זה קרבן אהרן ובניו כו' עשירית האיפה זה מעט הוא לומר עשירית האיפה של מצבת חכתיבין בא חובה לכהן המשיח ואין עשירית איפה אחר בא לו חובה למעטו עשירי האיפה האמור בשמיעת קול וכו' שאין הבהן המשיח מביא אותו וכיון שמעטו הכתיב מעשירי האיפה כמעט כמי משתי תירו ומכל קרבן האמור כענין לכתוב בסוף אותה פרש' וכפר עליו הבהן על הוראתו אשר חטא מאת מלך המתכפר באחת מאלה מתכפר בכלן ושארן מתכפר באחת מאלה אין מתכפר בכלן ואין הלכה כרבי עקיבא ולא כרבי יוסי אלא כהן משיח ומביא חייבין קרבן עולה ויורד על שמיעת קול ועל בטוי שפתי ועל טומאת מקדש כד מוכח לקמן במתני' והא דתנינן אין חייבין על שמיעת הקול וכו' דמשמע לא בית דין ולא כהן משיח היינו אינו חייב פר הנא על שאר מצות אכל חייב קרבן עולה ויורד: ו נעשו היסוד והכשיא והמשיח מביאין שעירה בפרשת שלח לך בקרבן עבודה וזה פתח ואם כפס אחת מהטא בשגגה כו' וקדיבנס

הוריות פרק ג

ס

והקריבה עו וכתוב בתורה תורה אחת יהיה לכם השווה את כלן לקדש זה: ז אשם תלו עבדות שחייבין על זדון כרת ועל שגגתן הוצאת קבועה חייבין על לא הודע שלהן אשם תלו כגון שכי ויהים אחת של חלב ואת של שוין וכל אחת מהן ואינו יודע אי זה מהן אכל: והמשיח וכד פטורין דכתיב בקרבן כבוד וכדועם סתמות והקריבו קין חייבין קרבן אלא על הודע ומשיח ככל: ז אשם ידאי חמשת הן שחייבין על הודאי אשם מעלות אשם גולות אשם

ו אשם הלוי היחיד והנשיא חייבין ומשיח ובית דין פטורי אשם ודאי היחיד והנשיא וחשש חייבין ובית דין פטורין על שמיעת חקול ועל בישוי שמתים ועל טומאת מקדש וקדשיו בד פטורין והיחיד והנשיא והמשיח חייבין אלא שאין בהן גדול חייב על טומאת מקדש וקדשיו דברי רבי שמעון ומה הן מביאין קרבן עולה ויורד רבי אליעזר אומר הנשיא מביא שעיר +

פרק ג

כחן משיח שחטא ואחכ עבר משיחתו וכן נשיא שחטא ואחכ עבר סגולתו כחן משיח מביא פר והנשיא מביא שעיר + ב כחן משיח שעבר משיחתו ואחכ חטא וכן הנשיא שעבר סגולתו ואחכ חטא כחן משיח מביא פר והנשיא כהדיוט + ג חטאו עד שלא נתכנו ואחכ נתכנו הרי אלו כהדיוט רבי שמעון אומר אם נודע להם עד שלא נתכנו חייבין ומשנתכנו פטורין + ואיזה הנשיא זה המלך של ועשה אחת מכל מצות האלריו נשיא שאין על גביו אלא יי אלריו + ד ואיזה המשיח המשותח בשמן המשתח לא המרובה בבגדי אין בין כחן המשיח בשמן המשתח למרוב בגדיו לא פר הבא על כל המצו ואין בין כחן משמש לבין שעבר לא פר יום הפטור ועשירי האופח זה חת שוין בעבודת ית ומועיון על הבתולה ואורחין על האלמנה ואינן מטמאין בקרוביהן ולא פורעין ולא פורמין ומחזירי הרועה +

ה

אליעזר אומר הנשיא מביא שעיר על טומאת מקדש וקדשיו לפי שחייבין על זדון כרת כדרך שהוא מביא שעיר על שאר מצות שחייבין על זדון כרת ואין הלכה כרבי אליעזר דכיון דאין חייבין על שגגת מקדש וקדשיו מטאת קבועה אין הנשיא מביא אלא כדרך שהיחיד מביא:

כהן

משיח ואחר עבר ממזימות ולא השפיק להביא קרבנו עד שעבר מההכנסה: כהן משיח מביא פר ואפילו עבר לאחר שהעבירוהו ממזימות אמרו לקמן במתיבתא דמביא פר ולא כקע ליה לא עמוס דאנטריך למתני דנשיא מביא שעיר כשחטא קודם שהעבירוהו תבא כמו דכהן משיח מביא פר: וכשיא מביא שעיר דכתיב על חטאתו אשר חטא עלמך שמביא חטאת כמו שהיה חייב בשעה שחטא: כ כהן משיח שצבר ממזימותיו וכו' אעפ שאינו שבה בקדושתו הוא עומד שאין בין כהן העובד לכהן שצבר אלא עבד ופר יום הכפורי ועשירי האופח שמקריב בכל יום כדלקמן אבל נשיא כיון שהעבירוהו הרי הוא כהדיוט: ג הרי יל כהדיוט שכל נשיא אשר נשיא שחטא כשהוא נשיא וכן ככהן משיח כאמו אם כהן המשיח מטא שחטא כשהוא משיח: ד המצוה כגדלי אלה שנגמרה גלויות של שחן המצוה היה כג ככנס לכהן + גדולה כלבי שיתמנה כהן כדכתיב וילא את ידו ללבוש את הגדלי: זא פר הכא על כל המצו שאין מרובה כגדלי מביא פר על שגגתו דכהן המשיח כתיב: בעבוד ייה שאין עבוד איות היו כשהוא לא כגדל כלהו וכהן המשיח וככהן שצבר שוין כהן ולא פורע ולא פורמו כדכתיב ככהן את ראש לא יפרע וכגדלי לא יפרו ומחזירי את הרועה אם מת אמהם מזור הרועה מעיר מקלטו כדכתיב עד מות הכהן הגדול כג פורס מולתו אם מת לו מת שחיו לקדש עליו קורע מלמט כבכף כגדו הסמוך לגדלו והאי דכתיב וכגדלי לא יפרו שאינו פורס כשאר כל אדם:

פרק אבות פרק א

ש מלמעלה כנגד החמה סמוך לכתף כשדור העם: יזוכן מי שמת לו א' משבעה קרובי קמחי' להתחיל עליו יום המיתה כלו בן נקבר המתבין לא כקבר הוא אזוכן דלודיתו ומיום המיתה וחדך כל יזוכן שלם כקבר המת הוא אזוכן דרבנן ויום הקבורה הוא אזוכן דרבנן כל חיותו היום ואפילו לאחר קבורה וכשנקבר המת בנו דאשון של מיתכל הלילה שלאחרינו הוא אזוכן דרבנן: וזכר מקרוב מוכן ולא אוכל מן הקדשים טבן מנינו כקהרן בינם שמתו גרה וזכיהו אמר ואכלתי

ה כהן גדול פורם כל פשט והחירושו מלמעלה כהן גדול מקריב אויבן ולא אוכל והחירושו לא כקריב ולא אוכל כל ההריר מחבירו קודם את חברו וכל הסקודש בחבירו קודם את חברו פר המשיח ופר העדה עומדים פר חבשיו קודם לפר העדה בכל בעשיו ו ח אויש קודם לאשה להחיות ולהשב אברה והאשה קודמת לאיש לכבוד ולהוציאה כבית חשבי בזמן ששניהם עומדים בקלקלה האיש קודם לאשה ח כהן קודם ללווי לוי לישראל וישראל למכזר וכמזר לנתין ונתין לר ור לעבד משוחרר אימתי ישראל למכזר וכמזר לנתין ונתין לר ור חכם וכך עם הארץ מכזר תלמיד חכם קודם לכך עם הארץ

כשלאה מוסכת מכה דרין: זכעה כמזיל פקדי אבות

הטאת היום הטוב בעיני השם על האכילה היה מקפיד לא על ההקדשה ודוקא אהרן שטוב כל אכל כו וסה וכהניס הדיוט' היו אסורי איתו היום בין להקריב בין לאכול: ו התדיר מקברו הוא קודם דלמר קרא מלכד עולת הנקד אשר לעולת הממוד אבדי כתי עולת הבק אשר לעולת הממוד למה לא אלה אמר דמנח האי משום דתדיר קדים ברשא: וכל המקודש מחברו כו' דהכי אשכחן ככהן דכתי ביה וקדשתי ואמרינן לפתוח ראשון ולבדך ראשון וליטול מכה יפה ראשון: פר משוח קודם הוהל ומשיח מכפר ועדה מתכפרת בדין הוא שוקדים מכפר למתכפר וכן הוא

משה קבל תורה כסניו וכסרה ליהושע ויהושע לזקנים וזקנים לבניאים ובניאים מסרוה לאנשי כנסת הגדולה הם אסרו שלשה דברים הוו מחוניב ברין והעמידו תלמידים הרבה ועשו סייג לתורה ב שמעון

אומר וכפר בעדו וכפר ביהוה ואלא חכמה כל קהל ישראל: ז האיש קודם לאשה שהיא מקודש ממנה שהאיש מייב בכל המצוות והאשה אינה מייבת כינו' עשה שהזמן גרמא: והאשה קודמת לאיש בכנסת שנושאת ממנה מנשאת של איש: לק' קלה לבאה ולמשכב זכור: האיש קודם שזו דרכה נכך וזה אין דרכו נכך: לוי קודם לישראל דכתי דעת ההיא הנדיל' לאת שבט הלוי מתוך בני ישראל: ח ישראל קודם למזרח הוא מיוחס והאין לוי מיוחס: ממזר קודם לכתן זה בא מטפה כשרה וזה בא מטפה פסולה: נתין קודם לגר זה גדל עמו בקדושה וזה גדל עמו בקדושה: גר קודם לעבד זה לא היה בכלל ארור וזה היה בכלל ארור: ממזר נתן קודם לכך עם הארץ דכתי יקרה היא מעיכו יקרה היא מנב' שבכנס לעמי לפניו:

משה קבל תורה מסיני אומר אי לבי שמסת' זו אינה מיוסדת על פי מכות ממנוות התורה כאשר מוסדות שבמכה אלה כלה מוסרים ומדות וחכמי אומות העולם ג'כ מדרו פטרים כעני כדור מלכד כדרכי המוסר כינר יתכנה האדם עם חבירו לפיכך התחיל התנא במסכת זו משה קבל תורה מסיני לומר כך שהיהדות והמוסרים שבו הם מסכתא לא כדו אומות חכמי המסכה מלכס אלא חף אלו נאמרנו בסניו מסניו מתי שגלה בסניו: לזקנים שהאריכו ימים אחרי יהושע ואותם הזקנים לזקני אחרי' ע' שהגיעו לתחלתו של בניא' שהן עלי הכהן ויטול הרמתי: לאנשי כנסת הגדולה חכ וקמ' היו והובנל שריה רעליה מורדי' כלם ושהיו בניו עול כשעלמן הגולה בני שבי ומכללם חני זכריה ומלאכי ונחמיה בן חכליה וחביריה' ונקראו כנסת הגדולה לפי שהחירו העצור ליושנה שמשא את' ה' הגדול הנבחר והכורח באו ירמיה ודניאל ולא אמרו נבחר ומרא' והם החידוש ככתולה לפי שאמרנו הן הנבחרותינו הן הן כוללותינו ש' מלא בן היו'ך אומה כו ויכלה להתקיי' בפני בית אומות: הם אמרו שלשה דברי הכנה דכרי אמרו לא שלשה דברים הללו אמרו כהן שיש בהם קיום התורה: הוו מתבנין בדיון שאש בא דין לפניך פשע ושתיס ושלם לא תאמר דין זה כבר בא לפני ושיכתי ושלשתי בו לא הוו מתבנין כלות מותיכו קודם שתעסקו דרין: והעמידו תלמידיו הרבה לאשכחי

עד דאמר כל תלמוד שאין תוכו כבודו של יבכם כבית המדרש קולל שמלמדין תורה לכל אדם ואין נדיך לבדוק אחריו וכל כך שלא יהיה ידוע מענינו שמעשי מקולקלי וסאכי שומעני אי כמו אשמעי' שאם העמי' פלמדי' כנחירותו ועמיד תלמידים בזקנותו דכתיב בנבך ורע ורעך ולעבד אל תבא ידך: ועשו סייג למורה כד שאל יבא ליגע באסור תורה כגון שכיות לערוי ושבנות לשבת דכתיב ושמרתם את משמרת עשו משמרת למשמרת: ב עשירי משירי

ב שמעון הצדיק היה משירי כנסת הגדולה הוא היה אוכר על שלש רברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמילות חסדים ג אנטינוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק הוא היה אוב' אל תחיו כעבדים המשמשין את הרב על סנת לקבל פרס לא היו בעבדים המשמשין את הרב שלא על סנת לקבל פרס ויהי מורא איש עליכם ד יוסי בן יעזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלם קבלו מהם יוסי בן יעזר אר' יהי ביתך בית ועד לחבתי וחיו מתאבק בעפר רגליהם וחיו שוחח בצמא את רב רח' ה יוסי בן יוחנן איש ירושלם אובר יהי ביתך מתוח לרוחא ויהיו עניים בני ביתך ואל תרבה שיחה עם האשה באשתו אסרו קר' וחוכר באשרת חברו מכאן אסרו חכמים כל זמן שאדם מרבה שיחה עם האשה גורם רעה לעצמו ובוטל מרבירי תורה וסופו

לא כתקיימו שמים וארץ ומניחו שבשכיל הקרבנו שהקריבו כח כשבע שלא יביא מכול לעולם הרי שהעולם נממד על הקרבנות: ועל גמילות חסדים דכתיב עולם חסד יכנה וגמילות חסדים הוא לשמח חבתי ולנחם אכלים ולבקר חולים ולקבור מתים וכינח בוח: ג פרס לשן ערך כערכך מתרגמי' פורסכי' והוא מה שאדם נותן למי שעבד אותו והוא אינו חייב כדון ליתן לו כלום כגומה שיתן אדם לבנו קטן או לאשתו או לעבדו מצי קורת רוח שעשו לו ואפילו לתקות פרס כזה לא יעבוד אדם את בוראו אלא מאהבה בלבד: ויהי מורא שמים וצליכם אף על פי שאתה עובד מאהבה עבוד גם כן מיראה שהעובד מאהבה וריו במנות עשה והעובד מיראה כזה ממנות לא תעשה וכמא' את עבודתו שלימה וכן אמרו חכמי' עבוד מאהב עבוד מיראה עבוד מאהבה שאם באת לשאול דע שאתה ירא ואין ירא כועצו: ד יוסי בן יעזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלם כל התבאים הנזכרים בפרק זה וזו פלוני ופלוני קבלו מפלוני ופלו' הדא שאן מהם כשיא והשי' אב' כד: יהי ביתך בית ועד לחבתי כשי' החכמים להתבצץ ולהתועד יהי ביתך מוכן לדבר זה שיהיו רגילי' לומר כתקנך בבית' על פלוני שפי' אשג' שלא תלמוד מהם איזה דבר חכמה משלו משל' למה הדבר דומה לכנסת לחכמו' של כש' אף על פי שלא לקח כלום מכל מקום ריח טוב קלט והוציא עמו: והי מתאבק בעפר רגליהם כלומר שת'ך אחריה' שהמה'ך מעלה אבק כרגליו וההולך אחריו מתאבל מאבק שהוא מעלה כרגליו: פ' פ' שתשג' לרגליהם על הארץ שכן היו כוהנים שהרב וישב על הספסל והתלמידים יושבים לרגליו על גבי קרקע: והיו שותה כמא' את דבריהם כהדם צמא שותה לתאבון ולא כאדם שבע שכן כוונתו שישא' אפילו בדברים הערבים וטובים: ה יהי ביתך פתוח לרוחא כביתו של אברהם שהיה פתוח לרוחב רוחות העול' כדי לא ינטרכו האודחים להקיף לתנח' הפתח: ויהיו עניים בני ביתך ולא יקנה עבדים למדעו טוב שיהנו סדל' חכמים ולא ידע כנען הארור: בא' אתו אמרו מדקאמר עם הא' ולא אשה אחר עם הא' שהיא עבאשתו אמרו אית' מדפשי' באשתו כדב' בלבד שלא יבא לידי הרגל עבירה ומדכרי המשכה כראה דאפילו באשתו טהורה וכן אמרו חכמים מגיד לאדם מה שיחו אפילו שיחה קלה שכן איש לאשתו מגיד לו כשי'תהדין שלא אב' כדון לשיי'ם לדבר מנוה כגון רב דשא ושח' ועשה נרכיו: מכאן אמרו חכמים רכיבו הקדוש סמדר פ' עשירי כ' ת' א' מדברי סבס' ו' א' אמר ואל תרבה שיחה עם האשה למדו חכמים לומר כל זמן שאדם מרבה

לא כתקיימו שמים וארץ ומניחו שבשכיל הקרבנו שהקריבו כח כשבע שלא יביא מכול לעולם הרי שהעולם נממד על הקרבנות: ועל גמילות חסדים דכתיב עולם חסד יכנה וגמילות חסדים הוא לשמח חבתי ולנחם אכלים ולבקר חולים ולקבור מתים וכינח בוח: ג פרס לשן ערך כערכך מתרגמי' פורסכי' והוא מה שאדם נותן למי שעבד אותו והוא אינו חייב כדון ליתן לו כלום כגומה שיתן אדם לבנו קטן או לאשתו או לעבדו מצי קורת רוח שעשו לו ואפילו לתקות פרס כזה לא יעבוד אדם את בוראו אלא מאהבה בלבד: ויהי מורא שמים וצליכם אף על פי שאתה עובד מאהבה עבוד גם כן מיראה שהעובד מאהבה וריו במנות עשה והעובד מיראה כזה ממנות לא תעשה וכמא' את עבודתו שלימה וכן אמרו חכמי' עבוד מאהב עבוד מיראה עבוד מאהבה שאם באת לשאול דע שאתה ירא ואין ירא כועצו: ד יוסי בן יעזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלם כל התבאים הנזכרים בפרק זה וזו פלוני ופלוני קבלו מפלוני ופלו' הדא שאן מהם כשיא והשי' אב' כד: יהי ביתך בית ועד לחבתי כשי' החכמים להתבצץ ולהתועד יהי ביתך מוכן לדבר זה שיהיו רגילי' לומר כתקנך בבית' על פלוני שפי' אשג' שלא תלמוד מהם איזה דבר חכמה משלו משל' למה הדבר דומה לכנסת לחכמו' של כש' אף על פי שלא לקח כלום מכל מקום ריח טוב קלט והוציא עמו: והי מתאבק בעפר רגליהם כלומר שת'ך אחריה' שהמה'ך מעלה אבק כרגליו וההולך אחריו מתאבל מאבק שהוא מעלה כרגליו: פ' פ' שתשג' לרגליהם על הארץ שכן היו כוהנים שהרב וישב על הספסל והתלמידים יושבים לרגליו על גבי קרקע: והיו שותה כמא' את דבריהם כהדם צמא שותה לתאבון ולא כאדם שבע שכן כוונתו שישא' אפילו בדברים הערבים וטובים: ה יהי ביתך פתוח לרוחא כביתו של אברהם שהיה פתוח לרוחב רוחות העול' כדי לא ינטרכו האודחים להקיף לתנח' הפתח: ויהיו עניים בני ביתך ולא יקנה עבדים למדעו טוב שיהנו סדל' חכמים ולא ידע כנען הארור: בא' אתו אמרו מדקאמר עם הא' ולא אשה אחר עם הא' שהיא עבאשתו אמרו אית' מדפשי' באשתו כדב' בלבד שלא יבא לידי הרגל עבירה ומדכרי המשכה כראה דאפילו באשתו טהורה וכן אמרו חכמים מגיד לאדם מה שיחו אפילו שיחה קלה שכן איש לאשתו מגיד לו כשי'תהדין שלא אב' כדון לשיי'ם לדבר מנוה כגון רב דשא ושח' ועשה נרכיו: מכאן אמרו חכמים רכיבו הקדוש סמדר פ' עשירי כ' ת' א' מדברי סבס' ו' א' אמר ואל תרבה שיחה עם האשה למדו חכמים לומר כל זמן שאדם מרבה

פרקיאבות פרק א

פיהה עם האשה גורם רעה לעצמו מחלתי כתוב כשארם מספר לאשתו קולותיו כך וכך אירע לי עם סוף
הוא מלמדנו לחדר ריב כגון קרה ספר לאשתו מה שעש' משה שהניף את הלוי' תכופ והביאתו בדברים
לירי מחלוקת אי כמו מתוך שהוא מספר לה שחבריו ניכוהו וזכיתו אף היא מכה חתול כלבה וזהו גורם
רעה לעצמו: וכו' מדברי תורה שמספר אחר דברים בטלים ואינו עוסק בתורה: ו עשה לך רב

רמבם פי' ארבע שאיכוראוי להיות
לך רב עשה אותו רב עלך ולא
תלמוד ניכך לבין עמך ואינו
שמעתי עשה לך רב שיקבע ולא
רב אחד שילמוד ממנו ולא
ילמוד היום עם אחד ולמחר עם
אחר וארבע דבמסכת פ' אמרו
הלומד תור' מרב א' אינו רואה
סו'ן כרבה ככר פירשו ואמרו
הני עלי כסדרא שטוב לו לשמוע
סברת הרבים אבל לעיני גמרא
מח' רב מעלי כי היכי דלא לפגום
לישניה: וקנה לך חבר ואפילו

אתה נריך לקנותו בדמים יקדים
רב שהרב נריך ללמד בהם: והוא דן את כל האדם לכף זכות כשהלכה ככף מאו'נים ואין לו הכרע
לכאן ולכאן כגון אדם שאין אנו יודעים ממעשיו אם נדיק אם רשע ועשה מעשה שאפשר לדנו' לזכות
ואפשר לדנו' לחובה מדת חסידות היא לדנו' לכף זכות אדם שהחוק ברשע מותר לדנו' לחובה שלא
אנרו חלא החושד בכשרים לוקה בגופו ומכלל שהחושד ברשעים אינו לוקה: ו הדמק משכך רב
שלא תלמוד ממעשיו ועוד שלא תלקה עמו במפלתו דאין לרשע ואין לשכמה: ואל תתחבר לרשע שכך
אמרו חכמים כל המדבק ברשעים אף על פי שאינו עושה כמעשהם כו'טל שכר כיוצא בהם למה הדונר
דומה לככסם לביתו של בוריה אף על פי שלא לקח עמו כלום מכל מקום ריח דע קלט והוציא עמו:

ואל תתיאש מן הפורענות שלא תאמר רשעה שמעשיו מבלתי'ן ארך ואדבק עמו הואיל והשעה משקפת
לו לך אחר ואל תתיאש מן הפורענות כלומר דע שמהרה תבא עליו פורענות כי פתאום יבא אידו:
ח א תעש עבשך כעורכי הדיינים כאותן אנשים שעורכין ומסדרין טענות בעלי הדין לפני הדיינים
שאסור לאדם לגלות דינו לאחד מעלי הדין ולומר לו עשה כך בשביל שתזכה בדיוך ואף על פי שידע
שהדיון עמו פירוש אחר כעורכי הדיינים בגדולי הדיינים ונתלמדיו הושג לפני רבו מדבר שלא יעשה
עצמו בגדולי הדיינים לדבר בפני רבו כפוסק את הדיון עורכי לטון ערכאות של גוים ערכאות של

בית דוד ומתי אחרים שמעתי אל תעש עמך בגדולי הדיינים לכוף בעלי דינים שיבאו לדין לפניך
יהיו בעיניך כרשעים שלא יטה לך לאחד מהם לומר איש פלוני חשוב הוא ולא יטעון טענת שקר
שאל אתה אומר כן אין אתה רואה לו חוכה: כשקבלו עליהם את הדיון שלא תחשוד החייב לומר לז'ן היה ז'ס
אלא תאמר שמה טובה היה ולא כתבון לגזול איכתי כתחייב איה מהם שכונה וכשנבע לא תאמר לשקר
כשנבע: ט והיו והיו בדבריך שלא יאמר הדיון שאל כך וכן היה מעשה או אף היה הדבר כך היה על
זכאי ונותן דברים הללו לומר בעל הדיון או הערי לומר דבר שלא היה: ו שמעיה ואבטליון גרי בדק
היו ומבני בכיו של כחריב הם ושמעתי שפטי שהיה אבטליון אב' בד' קרא בשם זה שפירשו אב' לקטני' כי
טלוי' אתה אומר קטן כמו אמר' יוחנן כד הויכ' טלוי' כשהיית קטן ליתו טלוי' וטלוי' יבואו קטן וקטנת
אף כאן אבטליון אביהו של יתומים קטנים: אהזב את המלכה אפי' יש לו במה להתפרנס חייב לעסוק
במלכה שהנטלה מביאה לירי שמעום: ושאל את הרבנו' ולא תאמר אדם גדול אינו נכאי' לי לעסוק במלכה
דאע' ליה רב רב כהא' פשוט כביבת' בשוק' ועול אגרא ולא תעמר כהנא אהא גברא רבא אהא ומכאי' נמילתא

עו' אחר ושכא את הרבנות התרחק מלכהו סררה על הכבוד שהרבנות מקבצת את בעליה : לראש המלכות קרויה רשות מסכי שהרשות בידה לעשות כרכוזה : ואל תתודע לרשות כדי לטול רבנות על ידיה או כמו ל תתודע לרשות שלא ועבדך על דעת קונך כמו שאירע לרואג האדמוני : יא הזהרו בדכריכם שלא עבדו מקום למיכה לטעות בדכריכם : סמא תחובו חובת גלות כלומר אעפ שמקום שאתם בו אין עם מיכיס יש לנוש שמא יגרום האט ותתחייבו גלות ונבולו למקום שיש

את חרבנות זא תתודע לרשות * יא אבשליון אום' הכמים זהירו בדכריכם שמא תחובו חובת גלות וחגלו למקום מיכיס חרעים וישתו התלמודי' הבאים אחרים ויחזרו ונסמא שם שמים פתחלה * יב הלל ושמוא קבלו מהם הלל אום' היו פתלמודיו של אחרן אוחב שלו ורודף שלו אוחב את הבריו ומקרבן לתור * יג הוא היה אומר נגד שמים אבר שמים ורלא מוסף יסף ה'לה יליף קטלא חייב וראשתמש בתא הלה * יד הוא היה אומר אם אין אנלי מי לוי וכשאני לעצמי מה אני ואם לך עבשו איכתי * טו שמוא אומר עשה תורתך קבע אכור מעט ועשה הרבה וחוי מקבל את כל הארם בסבר פנים יורת *

רבן

אפשר פועל עשה מלאכה כל היום וטורח ולערב אינו מקבל פרס ויבאו למיכות הם ותלמודיהם וקראוהו בדקו' וכייתוס' עד היום : יב היו מתלמודיו של אהרן איהם שלום ורודף שלום פירשו באבז' דר' כתר כיבד היה אהרן אוחב שלו כשהיה חאה שבי בני אדם מעקוטטים היה הולך לכל אחד מהם שלא מדעת חכירו וואת' לרדה סבידך איך הוא מתחרט ומכה את עצמו על שחטא לך והוא אמ' לי שאבוא לך שתמחול לו ומתוך כך כשהיו בפתג' זה בזה הם עבשקי' זה את זה וכיבד היה מקרב את הכריות לתורה כשהיה יודע באלם שבער ענדה היה מתחבר עמו ומלאה לו פני' בהנב' והיה איתו אדם מתבייש ואמ' לו היה יודע דיקו זה מעשי הרע' כמה היה מתרחק ממני ומתוך כך היה חוזר למוטב הוא שהכניא מעמד עליו בשל' ובמיסור כלך אתי דכי' השיב מעין : יג כגד שמא אנד שזיה מי שבמשך שמו למרחק מתוך סדר ורכבו מהר יאנר שמו שהרבנות מקבצת את בעליה : כגד לשון משיב' כגד נ' משכו נגדו : ודלא מוסף מיי שאינו מוסף על למוד מוסף יוסף מוסף מוסף מה שכתב למד וישכח תלמודו ויש שנכסו יוסף כלומר יוסף חל עמיו וימות בלא עתו :

דלא יליף קשה מדלא מוסף הילכך קטלא חייב כלומר ראוי הוא שיהרנהו כמו שאמרו עם הארץ מתיר לקרעו כדג ומגבו : ודישתמש בתבא המשתמש בכתרה של תור' כאדם המשתמש בכליו וטבר מן העולם : תנא בלשון ושמאל כתר ויט תבא ראשי תעבות תלמודי גברא אחריבא שאבוד לאדם להשתמש בתלמודים שאינן תלמודיו ואכי שמעתי ודישתמש בתבא המשתמש בשם המפורש הלק ונאבד שאין לו חלק בעולם הבא : יד אם אין אפי' לו אם אין אפי' וזכה לעצמו מו יזכה בשבולי : וכשאבי לעצמי ואפי' זכיתי לעצמי מה הוא הוכותהו וכמה כחשב הוא כגד מה שאבי חייב לעשות : ואם לא עכשו בעולם הזה אימתי כי אחר המות אי אפשר לזכותי * עוד פירוש אחר אם לא עכשו בימי הבחירות אימתי שיא בימי הזקנה לא יעלה לדי :

ט ו עשה תורתך קבע שיהיה עקר עשך כיום ובלילה בתורה וכשתיהו יגע מן הלמודי תעשה מלאכה ולא שיהיה עקר עשך ביולאכה וכשתעשה מן המלאכה תעבוכ בתורה ומכתיי כתוב עשה תורתך קבע שלא תחזיר לעצמך ותקל לאהבים : ותקל לאהבים ותקל לעצמך חלא תהא תורתך קבע לך כמו לאהבים וכן הוא אומר בער'א כי עבר'א כי עבר'א הכין לבבו לברוש את תורתה ולעשות וללמוד לבני ישראל כמו שהיו לבו לעשות קד היה מלמד לבני ישראל : אמרו מעיד ובעה הרבה כמו שמצינו באברהם שאמר תחלה ויחה פת' להם ונשך ויחז' בן בקר רך וטוב : והיו מקבל את כל האדם כשאתה מכמים אורחים לביתך לא תת' להם ונשך כבניו בקרקע שכל הכותן פניו כבנאית בקרקע אפילו נתן כל מתנ' שנעולם בעליו עליו כלי' לא נתן כלום : ה' אזהרות הוקיר עמאי כגד ג' מעלות שהזכיר ידמיה חכס גבור ועשיר

פרקי אבות פרק ב

כנגד חכם אמר עשה תורתך קצת כד עשיר אמר אמר מעט ועשה הרבה כנגד גבור אמר והי מקבל את כל האדם בסדר עבדים ויפנת שיכונס יבדו וילכסו כנגד לבו הרע ושיבדו איהו גבור הכונס את יבדו :
עשה לך רב לעיני הוראה מזהר עבשיו אם כל דין לפניך וכסתמתו עשה לך רב והסתלק מן הספק ולא תטעון עליו חמה לכדך כי הא דרכ' כי הוא אמת ודמתא לגבי הוא מכניף לכלהו עמי דמתא מחסי את כי היכי דלעטויין שיבד מכשוראי : ואל תרב לבער אומדות שהמפרים מעשרותיו מאומד אינו כגול מן הקלקלה אם ספחת ממה שראוי ליתן ומעשדותיו מתוקנים ופירותיו מקולקלים ואם העבדך על מה שהיה ראוי ליתן פירותיו מתוקנים ומעשדותיו מקולקלים :
וי ולא תכאטי לגוף טע לא שיעקה מי שמוע מרפעי ושותק : ולא תמדרש הילא העקר אלא המעשה ותדע לך שהסתפק טובה שאפילו המדרש והדבור בתורה שאין לך מדה טובה הימנה אין עקר אכול השכר אלא בשביל ה מעשה והדורש ואינו מקיים כוח לו אם היה שותק ולו היה דורש :

ה רבן גמליא אומ' עשה לך רב והסתלק מן הספק ואר' הרבה לעשר אומרות » יו שמעון בנו אומר כל ימי גרלותי בין החכמים ולא מצאתי לגוף טוב משהיה ולא המדרש הוא העקר אלא המעשה וכל חסרבה דברים מביא הוא » יח רבן שמעון בן גמליאל אומר על שלשה דברים העולם עומד על הרפי ועל האכז' ועל השלום שנ' אמת ששפט ושלום ששפט בשעריכם •

פרק ב

רבי אומר אמותי דרך ישרה שיבד לו האדם כל שחיה תפארת לעושה ותפארת לו מן האדם ותו וחד במצוה קלה כבחמורה שאין אתה יודע מהן שכרן של מצוות והיו מחכמי חסד מצות כנגד שכר ושכר עבירה כנגד חסדות והסתכל בנ' דבר' וחי אתה בא לידי עבירה רע מה לעל' מכך עין רואה ואזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים • ב רבן גמליאל בנו של רבי יהודה הנשיא אומר יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכרת עון וכל תורה שאין עמה מלאכה פועלת בשלח

ובל המרבה דברים מביא חזא שכן מניבו נחמה שהרבתה דברים ואמרה אמר אלרים לא תאכלו ממנו ולא תגעו בו והאופיה בעינה שלא כאלו בה ודחפה נחש עד שנבעה בו ואמר לה כשם שאין מיתה בעינת סך אין מיתת ברכיה ומתוך כך באת לידי חסא שאכלה מן הפרי הוא שסלמה אומר לא תוקח על דבריו מן מכותי דן וככונת : יח ועל המעל עומד יסוכן על כפי אדם מתקויו ואין וס כמו העול עומד דלעי : על הדן לוכות את הזכאי ולחייב את העלם : ועל שהיא תפארת לששה ותפארת לו מן האדם טיהא כוח לו ויחיד כמותו כפי אדם ממנו וזה יהיה כשיכך ככל העמ' בדרך האמנה ולא יטה לתא משתה

רבי אומר

הקבוצות שאם הוא כלי ביהמי יש תפארת לו שאוסף ממון הרבה אבל אין כפי אדם מפאריך אותו במדה ז' ואם הוא מפור יותר מן הראוי כפי אדם המקבלים ממנו מפארים אותו אבל אינו תפארת לעשה ואינו כוח לו שהוא בא לידי עביות כשכיל כך אבל מדת הכדינו שהיא אמצעית בין הפוליות והפזור היא תפארת לששה עומד את ממוכו ואינו עשור יותר מן הראוי ותפארת לו מן האדם שבכי אדם מפאריך אותו שמתן כסו שראוי לו ליתן וכן הדין בשאר כל המדות : שאין אתה יודע מתן שכרן של מצות לא כתפרס במדה שכר המקיים מצות עשה ולא עונש המנטל מעשייתו דלו עבשן של מצות לא תעשה מעורשים הן מקילים מרפיה סרב ונחש כרת ומותיה בודי שמים ויולקות העונש הקל לעבדיה קלה והתעורר לחמורה : הווי מחשב הפסד ענה מה שזתה מפסדו מחסורתך ומתנוך מפני עסק חמנה כנגד השכר שיעלה לך ממנה בעולם הזה או בעולם הבא שיהיה יותר מאותו הפסד : ושכר עביר הנאה שאתה נהנה מן העביר' כנגד הפסד שיעיד לכא לך מנוכה : ב דרך ארץ מלאכה או סחורה : שיגיעת שניהם משכרת עון שהקדשה מתת כסו של אדם והמלאכה מפרכת ומשכרת את הגוף ומתוך כך יצר הרע בטל ממנו : וכל תורה שאין עמה מלאכה ואם תאמר יהי עמל בתורה תמיד יגיעתה תהא משכרת עון ומה נזדך למלאכה לכך החקק לומר וכל תורה שאין עמה מלאכה פועלת בשלח לפי שאי אפשר לו כלל מונכות ומלסטם את הבריות ומשכרת תלמודו : והיו עושים עמהם שלש שמים ולא כדו לטובל עטרה לומר כך וכך עשייתו בשביל הנכס : זמנות אבותן מקיימת

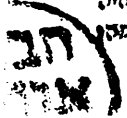
מסייעתן שזכות אבותן של כבוד ודקתן העומדת לעד היא המסייעת אל העומקים עמול להיטיב לאור
 זדקן לא ינבד טוב השתדלותן של העומקים: ואתם מעלה אני עליכם שכל חטפ שיזן הדבר בא לדי גמד
 טוב מכל מעשיכם לא בשביל זכות אבותם של כבוד מעלה אני עליכם שכל כליז אתם עשיתם הישועה הזאת
 בישראל הויאל ואתם עומקים לשם שמים אל כל העומקים עם הנבדו להכריח ולכוף את הנבדו לדבר מגוש
 לבדקס קו לבדיון שבויים יהו

עמקי עמיהם גשם שמים שזכות
 אבותם של כבוד מסייעתן לטע
 מה שיפקו עליהם ואפילו ממוז
 הדל והזדקן שיטעו תעמוד להם
 לעד ואתם המתעסקי לכוף את
 הנבדו למנוה זו מעלה אני עליכם
 שכל כאלו עשיתם זאת המנוה
 ממוזוכם ומש רומכס פי ואתם
 מעלה אני עליכם שכל כאלו
 עשיתם אם בשעה שאתם עומקי
 עם הנבדו כתבטלתם מעשיית
 אי זו מנוה בשביל עמקי הנבדו
 מעלה אני עליכם שכל כאלו
 עשיתם אותה מנוה שכתבטלתם
 מוכה: ג המזהירי ברשות
 אתם המתעסקי נבדו נבו אטע

בטלה ונוררת עון וכל העמלים עם הצבור יהיו עמולי עמחם לשם
 שמו' שוכו' אבותם מסייעתן וזדקתן עומדת לעד ואתם מעלה אני
 עליכם שכל הרבח כאלו עשיתם ג הור והדיון ברשות שאין
 מקרבין לו לאדם אלא לצורך עצמן בראין באוחבי' בשעת הכאתן
 ואין עומדין לו לאדם בשעת רחוקו ד הוא היה אוסר עשה
 רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו ובטל רצונו ספני רצונו
 כדי שיבטל רצון אחריו ספני רצונך חלל אוסר אל הפרוש עצבך
 מן הצבור ואל תאמן בעצמך עריות כותך ואל תרין את הברך עד
 שתגיע למקומו ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע שסופו להשכע
 ואל תאמר לבשאפנה אשנה שמה לא הפכה ה חזא היה אומ
 אין בור ירא חטא ולא עם האר' חסוד ולא הבוישן לכד ולא הקפרן
 סלסר ולא כל הסרבה בסחורה כחכים ובככו שאין אנשי השתלה
 לחיות איש ו אף הוא ראה גלגלת אחת שצפה על פני
 חמים אמר לה ראספרת אטפוך וסוף מסיפך ישופון
 הוא

שאתם ריכילי להתנדע לרשע כדי לפקח על עסקי רבי' הו' זיהירי זכו: עשה רצונו כרצונך פד עמוך בסעמי
 שמים כרצונך כאלו ספרת אותם כחפניך שאת עשית כן יעשה רצונך כרצונו כלומ' יתן לך טובה בעין יפה:
 כדי שובטל רצון אחריו יכר ענת כל הקניו עילך לרעה: ואני שמעתי שאין זה לא דרך בבו כלפי מעלה והרי
 הוא כלא כתב כדי שיבטל רצונו מפני רצונך כחותה שאתם ר' כע נמה אשה כל העשיל מנוה כחמך אפי' גור
 דיון של שבעי שנה מוצטל עליו: ד אל תפרסו מן הנבדו לא השתתף בשלה שכל הפרוש מן הנבדו אינו
 דואה בכחמת הנבדו: ואל תענון כענון עד יוב מותך שהדיווחן כהן גדול שמש ככהוכה גדולה שמונים
 שנה ולכסוף כעשה בדקוי: ואל תדיון את חבורך עד שתגיע למקומו חס דאית חבורך שנה לדי כסיון וככטל
 אל תדויה: לחובה עד שתגיע לדי כסיון כמותו ותגבל: ואל תאמר דבר שאי אפשר לשמוע וסופו להשמע
 כלומ' לא יהיו לדריך מעומקים שאי אפשר להכניס בתחלה ובעיון ראשון ותפמוך שלם ועמיק השומע הם
 לכסוף ויכנס כי זה יכיא כבי אדם לטעון בדכדיך ושמה יטעו ויכאו למיכות על ידיו פ"א לא תגלה סודך
 אפילו כיך לבין ענוך ותאמר שאין כאן מי שישמעך לפי שסופו להשמע כי עוף השמים יולך את הקול
 מהגריסה היא לפי פירוש זה סופו להשמע אבל רשי' גורם ואל תאמר דבר שאפשר לשמוע שסופו להשמע
 זכדכדי תורה מדבר אל תאמר על דבר תורה שאתה יכול לשמוע עכשיו שתשמע אותו לכסוף אלא הט
 אזכך ושמע מיר: לכשאפכה מעסקי אעמוק בתורה: ה בוד רוק מכל דבר ואפילו כטוב משא ומתן
 אינו יודע והוא גרוע מעם הארץ תרגום והאדמה לא תשע ולאדעא לא תבד: ולא עם הארץ חסוד אבל ירא
 חטא אפשר שיהיה שהרי הוא כקי בטוב משא ומתן: ולא הכיטן למד שהמתבייש לפאול שמה ולטעו עליה
 ישאר תמיד בספקותיו: ולא הקפדן הרב שמקפיד על התלמידים כששואלים אותו לא ילמד כראוי לא נדיך
 שיוסביר פנים כהלכה לתלמידיו: ולא כל המדבחה בסאורה מחכים דכתיב ולא מעבר לים היא אין התורה
 מנויה כמותם שהולכי מעבר לים: ובמקום שאין אכסום ליבש בראש ולבאריות הוראן: על דאטיפת אסופין
 רשע היית ומלסטם את הכריות ומניסן ככהד ובאותה מדה מדדו לך: ג וסוף מסיפך עופון שלח היה
 שדבר מסוד ביון להרץ אלא ללד וספקה מסרך זידן שמגלגלי אותה עי' מיני ועיתיד הוא חמך לטעמו

עיתתך:

פרקי אבות פרק ב

עומתך: ז מרבה כשר מרבה רמה המרכיב כחילה ושניה עד שבעה שמו ועל כשר מרבה עליו רמה נכבד וקשה רמה למת כמחט כבשה החי וקמל האוי תבא שכל דבנין קשים לאדם חזן מרכיו תורה ומכמה נדקקה מרבה דאנה שמא יגזלוהו ומכית המלך או שמא יבואו עליו לטעום ויהרגוהו וחסיד אש היה מתפלל המקל יטילבי ממוור הכפש ושאלו ממנו מהו פזור הכפש אמר להם שיהיו לוככסים מנונים מפוזרים כמקומו הדבך וצריך לפזר כפשו לחשוב לכאן

גלבאן: מרבה כשים מרבה כשפי' סדרא קיטו ואיל בתמלה אדם מוקשט עגמו ואוכל ושמה ומרבה עשר ואחר כך מוקשט להרכות ככסי ולאחז שהרבה ככסי ורואה שיטכדיו ספק לפרכס ככסי רכות הוא מרבה לו כסי ולאחז שהרבה כשים כל אחת נרכה שפחה שתשמענה הרי מרבה שפחו וכיון שיש לו בני בית מרוב צרכיך לטעו וכרעיס לספק יין ומזון לבני בית ומרבה עבדים לעבוד השדות הסכמי לכך הן שכויין כסדר זה: מרבה תורה מרבה חיים דכתיבי חייל חיה ויודך ימיך: מרבה חכמה שכותן טעם ללדניו והסברו שלו מרבה ענין על לב השומע: מרבה ישיבה הרבה תלמידים ומתקננים ונבאו לשמוע סברותיו וזית דגרו מרבה ישיבה מרבה חכמה מי שמרבה בתלמידים התלמידים מתחדדים וטוב ומרכים ומוסיפין על חכמתו: מרבה ענה מי שמרבה ליעול ענה מרבה תבונה מדין דבר מתוך דבר מעצבות שיועצו כתיבס לו: מרבה דקקה מרבה שלום שכ והיה מעשה הדקקה שלום: ח אל תחזיק טובה לעצמך לומר הדבה תורה למדתו ולפי שהוא לא הכיח ולא מקרא ולא משכה הלכה ואגדה שלא למד היה אומר כן: בור סוד גרסי ולא בור סיד כלומר כבוד טוח בסיד שאינו מאכד טפה כך הוא אינו שוכח דבר אחד מתלמודו: אשי וילדתי מאושה במדות טובות עד שכל העולם אומרים עליו אשרי מי שילדתי ויש אומרי על שם שהיא גמלה לו שהיא חכם שהיתה מחוררת על כל בני מדרשות שבצירה ואומרת להם בבקשה מכס כקשו רחמים על העובר הזה שנמשע שיהיה חכם ומיזם שכולד לא הוניהא ערשתי מבית המדרש כדי שלא יכבאו בזיוני אלא דבני תורה: חסיד שפגש לפני משורת הדין: ורא חטא מחמיר על עצמו ואומר עליו דברי המותרי מיראתו שמא יבא לידו חטא דאם לא כן מאי רבותיה אפי עם הארץ אפשר להיות ירא חטא: מעין המתגבר לבו רחב ומוסוף פלגל ופברות מדעתי: אבא שאלו חזו משמו של דבן יוחנן בן זכאי ואצור בן ערבך בבקף שניה מלאכה דיהי ר' לעזר לא בחלק על תנן ושכי הדברי אומר דבן יוחנן בן זכאי ושכיהא אמת לעבדך הנקראות והארכות דיהי ר' לעזר מכריע ולעבדן החריופות והפלגול היה ר' לעזר בן ערך מכריע: ט עין טובה מסתפק במה שיש לו ואינו מבקש דברי יתרי ואינו מקבא כשרואה שיש לחבריו יותר ממנו: חכר טוב שמזכירו כשרואה אותו עשה דבר שאינו הגון: שכן טוב מאני אלו ביון ביו עין בלילה ואלו חכר טוב אינו מזני אלו בכל עת: הדואה את הכלב גופה ומביט במה שמתד להיו ומתוך כך כמנא מחשך הפסד מנוה כנגד שכתה ושכר עגירה כנגד הסתלק

ז הוא היה אומ' מרבה כשר מרבה רמה נכסי מרבה דאנה מרבה נשים מרבה כשפי' מרבה שפחות מרבה זמה מרבה עבדים מרבה גזול מרבה תורה מרבה חיים מרבה ישיבה מרבה חכמה מרבה ענה מרבה תורה מרבה צדקה מרבה שלום קנה שם טוב קנה לעצמו קנה לו דברי תורה קנה לו היי העולם האבא ח רבן יוחנן בן זכאי קבל מהלל ומשמאי הוא היה אומר אם למדת תורה הרבה אל תחזיק טובה לעצמך כי לכך נוצרת אם חמשה תלמידים היו לרבן יוחנן בן זכאי ואלו הרבי אליעזר בן הורקנוס ורבי יהושע בן חנניה ורבי יוסי הכהן ורבי שמעון ורבי אליעזר בן נתנאל ורבי אלעזר בן ערך הוא היה מונה שבתן וילדתו רבי יוסי חסיד רבן שמעון בן נתנאל ירא חטא ורבי אליעזר בן ערך סעין הסתגבר הוא היה אומר אם יהיו כל חכמי ישראל בבקף באונים ורבי אליעזר בן הורקנוס בבקף שניה סכרע את כלם אבא שאול אומר שמשו אם יהיו כל חכמי ישראל בבקף באונים ורבי אליעזר בן הורקנוס אף עמחם ורבי אליעזר בבקף שניה סכרע את כלם ט אמר להם צאו וראו איזוהי דרך ישרה שירבך בה האדם רבי אליעזר אומר עין טובה רבי יהושע אומר חבר טוב רבי יוסי אומר שכן טוב רש' אומר הרואה את הנולד רבי אליעזר אומר לב טוב אמר להם רואה אני את דברי רבי אליעזר בן ערך שבבבל

על חכמתו: מרבה ענה מי שמרבה ליעול ענה מרבה תבונה מדין דבר מתוך דבר מעצבות שיועצו כתיבס לו: מרבה דקקה מרבה שלום שכ והיה מעשה הדקקה שלום: ח אל תחזיק טובה לעצמך לומר הדבה תורה למדתו ולפי שהוא לא הכיח ולא מקרא ולא משכה הלכה ואגדה שלא למד היה אומר כן: בור סוד גרסי ולא בור סיד כלומר כבוד טוח בסיד שאינו מאכד טפה כך הוא אינו שוכח דבר אחד מתלמודו: אשי וילדתי מאושה במדות טובות עד שכל העולם אומרים עליו אשרי מי שילדתי ויש אומרי על שם שהיא גמלה לו שהיא חכם שהיתה מחוררת על כל בני מדרשות שבצירה ואומרת להם בבקשה מכס כקשו רחמים על העובר הזה שנמשע שיהיה חכם ומיזם שכולד לא הוניהא ערשתי מבית המדרש כדי שלא יכבאו בזיוני אלא דבני תורה: חסיד שפגש לפני משורת הדין: ורא חטא מחמיר על עצמו ואומר עליו דברי המותרי מיראתו שמא יבא לידו חטא דאם לא כן מאי רבותיה אפי עם הארץ אפשר להיות ירא חטא: מעין המתגבר לבו רחב ומוסוף פלגל ופברות מדעתי: אבא שאלו חזו משמו של דבן יוחנן בן זכאי ואצור בן ערבך בבקף שניה מלאכה דיהי ר' לעזר לא בחלק על תנן ושכי הדברי אומר דבן יוחנן בן זכאי ושכיהא אמת לעבדך הנקראות והארכות דיהי ר' לעזר מכריע ולעבדן החריופות והפלגול היה ר' לעזר בן ערך מכריע: ט עין טובה מסתפק במה שיש לו ואינו מבקש דברי יתרי ואינו מקבא כשרואה שיש לחבריו יותר ממנו: חכר טוב שמזכירו כשרואה אותו עשה דבר שאינו הגון: שכן טוב מאני אלו ביון ביו עין בלילה ואלו חכר טוב אינו מזני אלו בכל עת: הדואה את הכלב גופה ומביט במה שמתד להיו ומתוך כך כמנא מחשך הפסד מנוה כנגד שכתה ושכר עגירה כנגד הסתלק

לכבוד לפי שהלכ הוא המופיע לכל שאר הכחות והוא המקור שמתוכו כונני כל הפעולות/אצט שיש לפעולות
 אברים מיוחדים מכל מקום הכח המעורר לכל התנועות הוא כלל לפיכך אמר דבי אלעזר לב טוב ומעט
 זה אמר רבן ויחזן בן זכאי רואה חבי את דכחי אלעזר בן ערך מהדברים : אי זו היא דרך רעה שיתרחק
 ממנה הארז הונדך לשאול מהם זה ולא הכין מיתוך דבריהם הראשונים שהדרך הרעה היא הפך הדרך הטובה
 לפי שלא כל מה שהוא טוב יהיה

הטוב רב כי מדת החסידות והוא
 העושה לפנים משורת הדין היא
 טובה זמי שאינו חסיד ומצטער
 דכיו על דין תורה אינו רע
 ואפשר היה לומר שאם הסתפקות
 והיא עין טובה היא דרך טובה
 בקשת היתרונות אינה דרך רעה
 לפי שאינו מויק לפסול אדם בזה
 וכן כשאר המדות לפיכך הונדך
 לשאול מהם אי זו היא דרך רעה
 שיתרחק ממנה האדם : הלוה
 ואינו משלם הוא הפך הרואה את
 הנולד שאם לא ישלם לא ימנע מי
 שילכו ויהיה מוטל בדבש ולא את
 סתם מי שאינו רואה את הסולד
 לפי שאפשר לאדם שאינו רואה
 את הסולד שלא יבא לידו תקלה

שבכלל רבריו דבריהם » אל צאו וראו איזוהי דרך רעה שיתרחק
 ממנה האדם ר' אליעזר אום עין רעה ר' יהושע אום חבר רע ר' יוסי
 אום שכן רע רש' אום הלוח ואינו משלם אחר הלוח מן האדם כלזה
 מן המקום שנלוה רשע ולא ישלם עריק איוב ונות ר' אלעזר אום
 לב רע אמר להם רואה אני את דבריו רבי אלעזר בן ערך שבכלל
 דבריו דבריהם » יתום אומר דברים רבי אליעזר אומר יהי
 כבוד חברך חביב עליך כשלך ואל תהי גורח לבעושים ושוב יום אחד
 לפני מיתוך חזוי מתחמם כנגד אורן של חכמי חזוי וחד בגחלתן
 שלא תבזה שכשיתכן נשיב שועל ועקצתן עקצת עקרב והחישתן
 לחיית שרף וכל דבריהם כנחלי אש » יתום ר' יהושע אום עין
 חרע ויצר חרע ושנאת חבריו מוציא את האדם מן העולם » יב
 רבי יוסי אומר יהי ממון חברך חביב עליך כשלך וחתקן עצמך
 למסור תורה שאינה ררשה לך וכל מעשיך יהיו לשם שמיים »
 יג רבי שמעון אום חזי וזיר בקרית שמע ובתפלה וכשאתח

תפלה

פניו לעמו בכוח הנולד ההוא : ונדקו חזון וזית הכח שהיו נדקו של עולם חזון ומתן למלוה מה שלזה זה
 ממנו ולא פרע לו כונני הלוה כאשר חייב למקום : הם אמרו שלשה דברים בדרך ארץ ובמחמדים
 ומדות דלבו עבדו האסור והאומת והפטור והחייב דברים הרבה אשרו אי כמו לו שלשה דברים ה זו מנבל
 כפועיהו תמיד : יהי כבוד חברך חביב עליך כשלך ואמתי יהא זה כשלא תהי גורח לבעושים שאם אתה כוח
 לבעושים אי אפשר שלא תפול בכבוד חברך הרי דבור אחד טוב עם אחד לפני מיתוך הרי שתים והשלישי
 הוי מיתוך כנגד אורן של חכמים וכו' : טוב יום אחד לפני מיתוך לפי שאין אדם יודע אמתי ימות יעשה
 תשובה הוי שמיא ימות למחר : והיו זהיר בנחלתן שלא תבזה בהן קלות ראש שלא תבזה שלא תעבש על ידן :
 פשיכת שועל רפואתו קשה לפי ששכחו דקות עקומות ועקומות וזרין הרופא לחתך הכשר באומל ולהחייב
 הבטיחה : עקינת עקרב קשה מכשית כחש : ולחישתן דבורן : לחיית שרף כהכל היונה מפי השדך
 ששורף בשעה שהוא לחוש פירוש אחר השדך הזה אינו מקבל לחש כשאר בעטנים כדכתיב אשר לא ישמע
 לקול מלחשים כך תלמיד חכם אם תקיטכו ותבא לפייסו אינו מקבל פנים : יא עין הרע כעני
 עין רעה שאינו מסתפק במה שיש לו ועמור אחר דברים אחרים ויש מפרשים עין הרע שמכנים עין הרע
 בממון חברו או בכבודו ומוקי לו : ושאלת הכריות שאלת חכם ורמזם פירש שהואם חכמת הבריות והזהר
 לישב ימדי ויחזי שמעתי אדם קשה שמכיר עליו שאלת הכריות ונורם שהכל שונאים אותו : יב
 התקן עמך ללמוד תורה שלא תאמר הויאלי ואני חכם ואני חכם תורה חזרת לאכסמאי שלח
 ואני כריך לבקש אחריו : וכל מעשיך יהיו לשם שמים אף בשעה שאתה עוסק באכילה ושתייה ובדרך
 ארץ לא תתכוין להכניס גופך אלא שתהיה בריא לעשות רצון קונן : יג חזי בקרית
 שמע לקריתו בעובתו וכן בתפלה להתפלל כל תפלה ותפלה בעובתה : קבע כאדם שיש עליו חובה
 דכר קבוע ואומר אמתי אפרוק מעלי חוב זה איכמי קבע כאדם שקבוע לו לקרוא פרק אחד פרשה אחת
 שאומר אותה בקריאה בעלמא ואינו אומרת בלשון תחובים כאדם שמקרא דחמס כי אל מחזן ורחום הוא

פרקי אבות פרק ג

דוחה בתמכומי ועל ידי התמכומי הוא מרחם עמו : ואל תהי רשע בפני עמך אל תעשה דבר שהיוס ולמסר
משיע אתה לעמך בני ורמם פי אל תהי רשע בעיניך כלומר לא תחזיק עמך ברשע שמתיך כך אתה ונכח
לתרבות רעה לגמרי ואינו שמעתי אל תהי רשע בדבר זה שתכרוס מן הכבוד ותעמוד בפני עמך : יד
לאיטקידום לשון הפקר שמכוח את התורה ומחשיבה כאלו היא הפקר איכמי עמיס ענמו כהפקר ואינו חס
פל כפשו לבוס שמח תנח עליו

מתפלל אל תעשה תפלהך קבע אלא רחמי ותחנונים לפני המקום
שב כי אל חנון ורחום הוא אך אפים ורב חסד ונחם על הרעם זה
תהי רשע בפני עצמך ק רבי אליעזר אומר הוי שקוד ללמוד
תורה מה שתשיב לאפיקורוס ודע לפני מי אתה עסל ונאמן הוא
בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך שו רבי טרפון
אומר היום קצר ומלאכה מרובה והתעלים עצלים והשכר הרב
ובעל הבית דוחק וי הוא היה אוקר לא עליך ממלאכת לבסם
ולא אתה בן חורין לבשל מסגרה אם למדת תורה הרבה נתחננת
לך שכר הרב ונאמן הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך
ודעםתן שפרן של צדיקים לעתיד לבא

פרק ג

עקבא בן מהלל אל אום הסתכל בשלשה דברים
זאי אתה בא ליהי עביד רע מאן באתה ולאן
אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן ריון וחשבונם מאן באתה ולאן
מרוחה הלאן אתה הולך לסקום עפר רמה ותולעה ולפני מי אתה
עתיד ליתן חשבון לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה ב
רבי חנינא סגן הכהנים אומר הוי מתפלל בשלומם של מלכו
שאלם מוראה איש את רעהו חיים בלעו ר חנינא בן תרדק
אום לפני שיושבין ואין ביניהם דברי תורה הריזה מושב לצים שב
ובמושב לצים לא ישב אבל שני שיושבין ויש ביניהם דברי תורה
שכיבה ביניהם שנאם אז נדברו ויראי ת איש אל רעהו ויקשב ת
וישמע וכתב ספר זכרון לפני ליראי ה' ולחשובי שמו אין לי אלא
שנים מנין שאפילו אחד שיושב ועוסק בתורה שהקבה קובע לו
שכר שכ' יושב בדר וידום כי נטל עליו ג רבי שמעון אומר
שלשה שאכלו על שלחן אחד ולא אכרו עליו דברי תורה שאלו
אכלו בזכותי מתים שנאמר כי בל שלחנורת מלאו קיא צואח בל
מקום

רעה על שמכוח את התורה או
למדה : ודע לפני מי אתה עמל
כתמכום שאתה משיב לאיטקידו
שלם ופתה לכך לבעות לדעתו
טו היום קצר מוי העולם הזה
קצרים הם : והמלאכה מרובה
בתורה ארובה מלחץ מדה : ובעל
סניד דחוק שכלם והגית דויועם
ולילה : יד לא עליך המלאכה
לגמור לא שדך הבה לגמור את
כלהכדי שתפסיד שכרך אם לא
תגמורה ושמח תגמור איכי למור
איכי כושל שכר לא אתה בן חורין
ליכטל : על כרא העול מוטל עליך
לעבוד : לעתיד לבוא לעולם הבא :

עקבא

עטפה סרוחה
טפת שכבת זרע
אף על פי שבעת העבור אינה
סרוחה שאינה מסרמת כרחם
האשה עד לאח ג ימי וכשתסרוח
אינה ראויה להוריע מל קרי לה
טפה סרוחה מפני שהיא קרובה
להסריח מיד כשהיא מונח למיע
האשה והתפתכל טפא מטפה
סרוחה כגול מן הגאזה והתפתכל
שפתיד לילך למקום עפר רמה
ותולעה כגול מן התחיה והתפרה
ל הממון והתפתכל שפתיד ליתן

דיון וחשבון פורס מן החטא ואינו כשכל בעצירה : ב בשלומה של מלכות ואפילו של אומות העולם : מיום
בלעבו דכתיב ותעשה אדם כדני הים מה דגים שנים בל הגדול מחכירו בולע את חכרו אף בני אדם שאלם
מוראה של מלכות כל הגדול מחכרו בולע את חכרו : וירא ת איש אל רעהו הרו כאן שנים : וידום לשון קול
דעמה דקה כדרך השכיח וידיד שהוא עוכה בלחש : כי כטל עליו כלו כתיבת כל התור' כלם היתה נעבדה
כלכר : ג ולא אמרו עליו דברי תורה וכברכת המון שמכרכים על השלחן ונאין ידיו מוכנת ומשכה
כאלו אמרו עליו דברי תורה כך שמעתי : תזכחי מתים תקדושת על דכתיב וימדו לבעל פסור ויאללו ונסח
מתים : מלאו קיא גואה ועו קרייה גואה דכתיב נא תאמר לו : בלי מקום בטכיל שלא הזכירו שמו של מקום
על השלחן : דכתיב וידבר אליו זה השלחן אשר לפני ה' מיד כשידבר בדברי תורה כקרא שלחן אשר לפני השם
ויש אומרים מראשו של מקרא הוא יונג דכתיב וקמוכח עין שלם שאמתא תקדי אמות אלם אמות כמו יוש אום
לעקרא

לדבר

למקרא שלש ככנד תורה כנאים וכתיב ואמרי לה מקרא משנה ותלמוד שדריך אדם לדבר בהן על השלחן
ואו קרוי שלחן אשר לפני ה' כך פירשנו: ד הכעור בליה והמהלך בדרך יחודי ומחשב בלבו דברי הכא
הרי זה מתחייב כפפא לפי שלילה הוא זמן למויקי והמהלך בדרך יחודי הוא כמכנה מפני הליכסטים וכמה
פגעים רעו ולא היה מושב בדברי תורה היתה תורתו משמרת: ה

דרך ארץ עמל וטורח הפרכסה
לפי שאלאכתי מתנדבת: הפורק
ממנו עול תורה האומ' קשה עולה
של תור ואיני יכול לסובלה: ו
עשרה שהיו יושבין בדין גרסיק:
בגדת לא יזין עדה פחות מעשרה
של במרגל' עד מתי לעד היתה
הואת יבאו והושע וכלב הרי':
ומיין אפי' חמשה של בקרב להיס
ישפטו שלשה דייקים ושני כעלי
דינו: ומיין אפי' שלש א' ואודתו
על ארץ יסד האש והאור והמים
שהם שלש על ארץ יסדה על יסוד
הארץ הם מקיפי הדי לך שששס
קרויין אגוד' אי כמו מכינו שלשה
קרויין אגוד' אגודת אונב שהם ג'
קלחי' ויש ספרים שכתבו בהן ומיין
אפי' של יאגודת על ארץ יסדה
שהלס אונד ידו אח' שיש בה
אנכבו וכלל אנכבו שביד קרויין
אגודה וכדאש המקרא הוא אומר
הכונה בשמים מעלמיו וכלומר
השכינה שהיא בשמי' יורד למטה
לארץ כשם שס אגודה עוסקים
בגור ומיין אפי' שלשה של בקרב
להיס ישפטו שלשה דייקים שששס:
כי כעל נעלו לשון סך תרגום
וסכו וקצול כלום שהשכיל מוכל'
עליו: ז תן לו משלו לא תמנע

מקום אבל שלשה שאכלו על שלחן אחד ואמרו עליו דברי תורה
כאלו אכלו משלחנו של מקום שנאמר וידבר אלי וזה השלחן
אשר לפני ה' ד רבי חנינא בן חזיניא אומר הנעור בליה
וחמהלך בדרך יחודי והספג לכו לבטלה חריוה בתחייב כפפשו
ה רבי בחוניא בן הקנה אומר כל החקבל עליו עול תורה
מעבירין מסבו עול מלכות ועול דרך ארץ וכל הפורק מסבו עול
תורה נותנין עליו עול מלכות ועול דרך ארץ ו רבי
הלפא אש כפר חנניה אומר עשרה שיושבין ועוסקין בתורה
שכינה שרויה ביניהם שנאמר אלהים נצב בעדת אל ו כנין
אפילו המשה שנאמר ואגודתו על ארץ ופדה ומנין אפילו שלשה
שנאמר בקרב אלהים ישפוט ומנין אפילו שנים שנאמר אז נברו
דאיה איש א רעהו וקשב ה' וישמע וגו' וכנין אפילו אחר שנ'
בכל הכיום אשר אזכיר את שמי אבא אליך וברכתך ו ז
רבי אלעזר איש ברתהא אומר תן לו משלו שאתה ושלך שלו
וכן ברוד הוא אומר כי מכך הכל וביוד נתנו לך רבי שמעון
אומר רבסהלך בדרך ושורה ומפסיק במשנתו ואומר מה
נאה אילן וזה ומה נאה כיר וזה מעלה עליו רחכות כאר'
מתחייב כפפשו ה רבי דוסהיאורביניאישו רבי מאיר
אומר כל השוכח דבר אחד ממשנתו מעלה עליו הכתוב כאר'
מתחייב כפפשו שנארק השמר לך ושמור בפיך מאד פן תשבח
את הדברים אשר ראו עיניך יכול אפי' תקפה עליו משנתו תלכוד
לומר ופן יכורו מלבבך כל ימי חיך הנה אינו מתחייב כפפשו עד
שיושב ויסיר בלבו ט ר' חנינ' בן דוסא אומר כל שיראת
חטאו קורסת להכמתו חכמתו מתקיימת וכל שחבתו קורמת
ליראת חטאו אין חכמתו מתקיימת הוא היה אומר כל שמעשיו
מרבין

מלהתעסק כפפני שמים בין בנוסף בין בממוך שאיך כותב משלך לא מנוסף ולא ממוך שאת וממוך שלו:
מה כלה אילן זה מה כלה כיר זה מה הדין לכל שימה בעלה לא שדבר בהיה שדרך הולכי דרכי לדבר במה
סדור' כעניניהם ויא' לאשמעין דביתא דאענ' דעל ידיו כן הוא מכרך בדרך שכה לו בעולמו אעפ' מעלין
עלו בלו מתחייב כפפשו מפני שהפסיק משנתו: כיר תלם חריוה כמו כירו לכס כיר: ח כל השוכח דבר
אח' ממשנתו בשכיל שלא חזר עליה מעלו עליו כלא מתחייב כפפשו שמתוך שחמתו הוא בל' להיתר את האבוד
וכמנא'ת תקלה כלה על ידו ושגגתו עולה זדון איכמו כלא מתחייב כפפשו: לפי שזותה שגגה היתה משמרתו
ועכשוו ששכחה איכה משמרתו: תקפה עליו מושפתו שהיתה קשה עליו מתוך הקושי שבה שכחה: ט כל
סיראת חטאו קודמת לאיכמתו אי שפעתי שמ' ד' במחשבתו יראת חטאו להכמתו שהוא חושב בלבו לומר
בשכיל שהיה ירא חטא וזה על דרך שאמרו תחלת המחשבה הוא סוף העשה: הכמות מתקיימת שהחכמה
ט א פ ז i מכיאת

פרקי אבות פרק ג

מביאמו למה שלבו חפץ והוא נכונה בה: וכל שחכמתו קודמת לראת חטאו שאינו לומר ע"מ לעשות הואיל ואין לבנו פוסה להיטיירא חטאו אין חכמתו מתקיימת שנותן שהיא מוכעת אורח מלכת אחרו שרירות לבו הוא קץ בה ומואסה ומכירה: כל שמעשיו נרובים מהכמתו הכא מייירו שזויו במנות עשה ולעו ככל שיראת חטאו קודמת לחכמתו איירו שזהר במנות לא יעשה: כל שרוח הכרית כחה היאמו כל מי שאהוב למטה כדוע שהוא אהוב למעלה: ש"כזה של שחרית שהולך וישן עד שזוכת ק"ם עוברת: ויין של נהדים מושך לבו על אדם כדכתיב למשך ב"ן את בשרי ונכחא אורי לדי שפרות: ושחת הילדים מנולת את אבותיהם מלעסוק בנעריה: ושבת ככסות של עמי הארץ שמתכבשו ומדברו בדברי בטלי: יא המחלל את הקדש המביא קדשו מוכח לדי פגול וכותב ועל או המובל וכה"ל ב"ן בקדשו מוכח ב"ן בקדשי ב"ן הקבוצה נכחה את היוצג וימים של חול היוצג ע"ש בהן מלצה או כהנן בהן מכה מול בחילה ושתי: והיפסר כריתו של א"ל

סרובין כ חכמתו חכמתו מתקיימת וכל שחכמתו סרובה כרובה כמעשיו אין חכמתו מתקיימת: י הוא היה אומר כל שרוח חבריו נוחח הימנו רוח הסקום נוחח הימנו וכל שאין רוח חבריו נוחח הימנו אין רוח הסקום נוחח הימנו: ר' דוסא ב"ן הרבינס אום שינה של שחרית ויין של צהרים ושיחת ילדים ושיבת בתי כנסיות של עמי הארץ מוציאין את האדם מן העולם: יא ר' לעזר המדעי אומר המחלל את הקדשים והמבזה את המצוות והחלבין פני חבריו ברבים והמפר בריחו של אברהם אבינו והמלנה פנים בתורה שלא כהלכה אף על פי שיש בידו תורה ומעשים טובים אין לו חלק לעולם הבא: יב רבי שמעון אומר ר' לעזר המדעי ראש נוחח להשוארה והא מקבל את כל האדם בשמחה: יג ר' עקיבא אומר שחוק קלות ראש מכל האל לערוח ספורת סוף לתורה מעשרות סיוג לעושר נדרים סייג לפרשות סייג לזכרון שתיקה: יד הו"ה אום חביב אדם שנבר' בצלם אלהים יתאזר בנרעת: יט

או שמל ומושך ערלתו לכסות המולה כדי שלא יראה שהיא עולה: והמלכין פני חבריו כרבי היותבייש פתח מל דימוי תהיה ואח"כ מתלבמת שהנפש יש לה שתי תבונה אחת לחון וזאת לפי וכשהשניו של אחת האדם בתורה הרוח מתבונע לבר חזק כמו שמתנולל חימה ופניו מאדוונות וכשניו מוכח טענה כ"ד וסוד הניסת הוא תעל פניו הוא דואב בקדונו וככנס הרוח לבר פכים מפני הצער ופניו מתברכמו ומתלבנו והוא שאמרנו בענין ההלכה דא"ל מומקא וקמי חידא: והמלה פני בתורה שמראה פנים ופ' ידעו בתורה של כהלכה כגון המחמיר ומורעך לא תתן להעביר למלך ומורעך לא תתן לאעביר לא לרמוותא: ויין זה פשוטו של מקרא וככלל זה הדרוש דרשו של דרשי י"א סגלה פני שמעית פניו לעבוד על דברי תורה כפרהו כד רמז ואין לו כושר פני א"פ שיש בידו תורה ומעש' טובי ולא חזר בתשוב' מהחד מעבוד' הללו שבידו א"פ שכלו עליו וסוריות ביסורי אין לו חלק לעה אבל אם חזר בתשובה קודם מתי אין לך דבר שעומד בפני התשובה: יב היו ק"ל לראש לבנו אדם גדול וקן יושב בראש בישיבה היו ק"ל לעבוד עבוד חו ולשמש לבניו וזוה לתעצורת לחדם כבודו ששעבודתו שחודות איך צריך להקל בעמך כל כך הלא מעמיד לבניו בכחתי ובישוב: והיו מק"ל וכו' נ"ד כל אדם בין ראש בין תעצורתו תעמוד בשמחה מקבל כבודו מקבול מתרגו כד קב"ל: פ"א היו ק"ל לראש בהלכותך כהתרה כבודו היו ק"ל לעשות רצון בודאך ובקוביות כשהוא רוד כ"ן מפני הוקנה תרא כו' ל"ו יב מחלות סייג לתורה המסרת שזכרו לנו חכמי בחסרות ויגרות שבתורה הסגד וז"ל לתורה ששכחת שכל ידוקו אנו משיגים כמה מנוות איך יעשו אותם כמו בכחתי בכחתי ש"ל הכה"ל מלא ששמח אנו ליינו: לה כשיר ככה נ"ד לפנו וכגון מועדי ה' אשר תקראו אתם שכחה רהר נ"ד מקומות ללמד אתם א"פ סגנון אתם א"פ מידו אתם א"פ מוטעו: מעשרו סייג לעושר דכתי' עשר תע' א"פ עשר בשביל שתעשור: כדתי סייג לשרישו כוון אדם מתחיל בערישו ומתירא שלא יעבוד מה"ל עליו בלשון כדך שלא יעשה כך וכו' וכו' הו"ה כוונתו את יצרו: היג להכמה שתיקה כמה אכן קיימתי בשתיקה מדברי תורה שלא כד כתי' והייתו כוונתו בשתיקה מרכיבו ולשון הרע וקללה דאדוית נכחה הא אינו מדבר לא בשתיקה מדברי הרשות שכן אדם להבירו שיש לו ללמד למעט הדב' בהם כל מה שאפשר ועליה אמ' שלמה גם אי"ל מחרס

חכם ישמש: יד חכה יתרה כודעת לו רמסם פי' חנה יערה האדם הקנה לאדם שהודיעו ואמ' לוראה
 שבראיתך ככלם שהמטיב לחבריו ומודיע הטובה שעשה עמו מראה חכה יתרה יותר משאו הטוב עמו ואינו
 חסיד כענינו להודיעו הטובה שעשה עמו ויש לפרש חכה יתרה כודעת להם חכה גלויה ומפורסמת ולא
 כלכד ההנה מסותרת היא לו למקום עם האדם לא אף חכה גלויה וידועה לכל: שכ' כי לקח טוב כל מעשה
 בראשיתו שכלו וירא להים כי טוב

נודעת לו שנברא בצלם שנ' בצלם אלהי עשה את האדם חביבין
 ישראל שנקראו בניו למקום חכה יתירה נודעת להם שנקראו
 בניו למקום שנ' בניו אתם לה' אלהיכם: חביבין ישראל שניתן
 להם כלי חסדה חכה יתירה נודעת להם שניתן להם כלי חסרה
 שבו נברא העולם שנ' כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו
 טו הכל צפוי והישו' בתונה ובשוב העולם גדון והכל לפי רוב
 המעשה יו' הוא היה אומ' הכל נתון בערבון ובצור פרוסח על
 כל החיים החנו' פתוחה והחנוני מקום והתקם פתוח והודי כותבת
 וכל תרועה ללות יבא וילוח והנבא' מחזירי' תריר בכל יום ונפרעין
 מן האדם מדעתו ושלא מדעתו ויש להם על מה שימסכו והרין יק'ן
 אמת והכל בחזקו' למעור' > יו' ר' לעזר בן עזריה אומר אם אין
 תורה אין דרך ארץ אם אין דרך ארץ אין תורה אם אין חכמה אין
 ירא אם אין ירא' אין חכמ' אם אין בינה אין דעת אם דעת אין בינה
 אם אין קסח אין תורה אם אין תור' אין קסח > הוא היה אומ' כל
 שחכמתו מרובת ממעשיו למה הוא דומה לאין שענפיו מועשין
 ושרשו מרובין והרחק באה וקרתו והופכתו על פניו שנא' והיה
 כערער בערכת ולא יראה כי יבא טוב ושכן חרדי' במדרב ארץ
 פלחה לא תשב > אבל כל שמעשיו מרובין כחכמתו למה הוא

דומה

פיהיה כדון או רשע כי הרשות הטובה גדולה לעצות טוב ורע ואין שם דבר שיכריהו כלל וכיון שכן הוא
 בטוב העולם כדון להשיג מן הרשע וליתן שכר טוב לדיקו' שהחוטא חסד בדבנו ראו' שיגשם והדדוק היה
 כדוק בדבנו ויהי שיקבל שכר: והכל לפי רוב המעש' לפי מה שאלם מפל' ויתירה בעשיית הטוב' כך שכרו
 מרובה שזינו הטוב המחלף מלה זהובים לנדקה במזה פעמי' למנות חיתם הפעם אחת נרבת רובם היא
 והכל לפי רוב המעשה אבל לא לפי המעש': יו' הכל כת'ן בערבון גלויה דבר כפ' אינון ערבין טיה' לתת
 דעתה עין מוזילי יתיה: ומע' פרוס' וסודין ומיתיה: החנות שפיה וכו' אדם ככח' ונא' ונא' ונא' ונא' ונא'
 והתחבי מקיף ומחמין לכל הנא' לטובל כך בני אדם מוטעים בכל יום זה קנה עמיתו להם עד בוא עתם:
 הפסקם פתח לכתובה ההפ' כדו' שלא ישמח: והודי כותבת שלא תאז' אצט' הפסקתם פתוח פעמי' שהחמני
 טורח ואינו כותב הכל לכך חמו' והודי כותבת: וכל הרובה ללמ' וכו' הינו והרשות כעורה דלג' לשון שום
 אדם מוכרח להיות שלא כרובו: והנבא' יסודי' ונע' רע': לרעתו פעמי' שווכר את טובו ואומ' ופה דעתני:
 ושלא לרעתו פעמי' ששכח וקורא יתנר כנגד דינו של מקום ויש לקח על מה שיחמנו על הפסקתו ועל החמני
 שה' כחמין על פקסו: כך היסודי' הללו הן כחמ' על מעשיו של אדם הקובלי' לפני היתק' אצט' שהס' נשמתו
 מן האדם: והדון דין אית' שזין הקנה בא בטרוכיא עם בריוטיו: והכל מתקן' לפעורה אחד בדיקו' ואחד
 רשע' יש להם חלק לעה' לאחד שגבו מתן את חוכן: יו' אם אין תורה וכו' ואין וכו' ומשבו ופה עם הכתוב:
 אם אין דרך ארץ וכו' כחן שתורתו ממשבת ממנו: אם אין דעת וכו' דעת הוא שמראש טעם לדבר וטובה הוא
 מתקן דבר מתקן כדל' אבל אינו מרא' לו טעם ואם אין דעת למעטעם לדבר אין כפי' אסר' שלא ידע טעמו
 של דבר כאלו לא ידעו ומכל מקום הבינה היא קודמת לפיכך אם אין עשה אין דעת: אם אין קסח אין
 תורה פי' שאין לו מה יאכל סוף ויעסוק בעורה: אם אין תורה אין קסח מה יועיל לו הקסח

פרקי אבות פרק ד

סנידו הזולין ואין בעו תרומה לו שלא היה לו קומח והיה מת דרעב: יח קצין קרנבו העוף קריוין קצין לשון קצין צפור ויש בהן הלכות המורות כגון אם כעצרכו חובה כדכחה או בעולה שמעשה למעלה כמטות שמעשה למטה: ופתי כדה הלכותיה שאכל וסתה וזריכה לשמור עד שתחזור לפתחה ופעמי' שהיא נכיר' לטובל: זט טני' לו לדברי' האומ' עתילה בזעב' מזה: הן הנגופי' הלכות עקר תורה שנעל' פה שמקבלים עליה סכר: תקופות עבין הלך המלות:

וגמטרי' חשבון האומ' פרפרא' לחכמה כמו הפרפראות שרגלין לאכול כסוף הסעוד לקנות דרך תענוג כך החכמה הללו מוכרות את עצמיהן בעיני הכריות:

בן וזו לפי שלא האריך ימי' ולא כסמך שיקרא ד' היו קורין אותנו עש' אביו וכן בן עזאי ופניהם טמס שמעון: איזהו חכם סק איזהו חכם שראוי שיתלל בחכמתו הלמד מכל האדם ואצ"פ שהוא קטן ממנו שכיון שאינו חכם על כבודו ולומד ען הקטני' ככרו קדכרו שחכמתו היא לשם שמים ולא להתייר ולהתפאר בה: סכ' מכל מלמדו השכלתי וסיפי' דקר' כי עזמתך שיהא לי כלומר הייתי למד תורה מכל מלמדו ואפי' מן הקטנים ממני ולא הייתי מושג לכבודי כי עזמתך שיהא לי סכ' כוננו היתה לשמי' כלבד: וכן איזהו גבור שראוי שיתלל כגבורתו הכובש את ידיו: סכ' טוב ארך אפי' מנוד סכי' היו פירו' דקרא טוב ארך אפים הבא מנד הגבורה של כבוש היצר לא מנד דכות הטבע וכן מושל כדמיו כצבא מלוכד עיר מן המלך שלאחר שכבש את העיר ונאל' לידו האכשפים המורדי' בו מושל' כדמיו נאיינו הורגן: איזהו עשיר הראוי לו להתהלל כעשירו השמח בחלקו: איזהו מכוונ' לפי ששלשה דברי' טובי' הללו שזכרו לעיל שהם החכמה והגבורה והעושר הנוכה בהם הוא ככדד מ'עצמו בעיני' להים ואדם וזקף אם הנבדיות לא וכדדוהו כעבודתהך חסר התנ' לזה ואפי' מי שיש בו המדו' הללו והוא ככדד בעצמו מה יעשה ויהיה מכוונ' מאחרי' וכד את הכריות: כי ממכדדי' אכדד והדברי' קו' ומה הקב"ה שהוא מלך הכבוד וכל מה שזכר בעלמנו לא ברא לא לכבודו מכוונ' את מכוונ'ו קו' לכו' וכויו יקלו למדנו עבותותנו של הקב"ה לא אמר וכויו אקבל לא יקלו מעצמם וככדד הדדיקי' הקסיד יותר שז' ומקללך אומר: ב' שמנה גוררת מזה כך מכהנו של עולם היצו' מזה אמת כוח לו לעשו' אחר' והמתחיל בעבירו' קשה לפרוש מהם ועוד ששכר מזה מזה שאן השמים מסייעי' וזומוכי' ביד מי שצפה מזה אמת שיעש' אחרת כדי לתת לו שכר על שתייהן וכן שכר עביר' וכו' פ"א ששכר מזה מזה שכל יום שאד' משתכר ומתענג בעשיית המזה כחשד לו למנה בפני עבדו וכוונ' ששכר על המזה שצפה ועל היצו' וההכאה שצפה בעשייתה: ושכר עבירה עבירה והשכר וההכאה שמעלו לאדם בעשיית העבירה כחשבת לו כעבירה בפני ענמה ולוקה על העבירה שצפה ועל השכר וההכאה שקבל בעשייתה: ג' אל תהי' בו לכל אדם לומר מה יוכל פלוג' להזיק לי: ואל תהי' מפלוג' מרוחק לכל דבר שיש לחשוש עליו אל תאמר שמוק' הוא שיהיה ואין לדאג ממנו: ד' מחד מחד היו שכל רוח אף על פי ששאר מדות הדרך האמצעית היא המשובתת במדת הנאוו' אינו כן אלא יטה לקצה האחרון של שפלות

פרק ד בן זוסא אום' איזהו חכם הלומד מכל אדם שנאמר מכל מלסדי' השכלתי איזהו גבור הכובש את עירו שנ' טוב ארך אפים מגבור ומושל ברוחו מלוכד עיר איזהו עשיר חשמה בחלקו שנאמר' יגיע נכד' כי תאכל אשריך וטוב לך אשריך בעולם חזו וטוב לך לעולם הבא איזהו מכוונ' ממכ' את חבריו שנ' כי ממכדדי' אכדד וכויו יקלו: ב' בן עזאי א' הו' רץ למצוה קלת כבחסורה ובורח מן העבירה שמצוה גוררת מצוה ועבירה גוררת עבירה ששכר מצוה מצוה ושכר עבירה עבירה: ג' הוא חיה אום' אל תהי' בז' לכל אדם ואל תהי' מפלוג' לכל דבר שאין לך אדם שאין לו שעה ואין לך דבר שאין לו מקום: ד' רבי לויטס איש יבנה אום' באר מאד הו' שפל רוח שתקות אנוש רימ' ד' יוחנן בן ברוקא אומר כל הכחיל שם שמים בסתר גפרעק סמכו בגלוי אחד שוגג ואחר כוזב כחלול השם: ה' רבי

הרומ' הקדום

היה לפי שהנאווה היא מאוסה ביותר ועני שדוכו בני אדם ככשלי' בה ולא בדילי' אנשי מוסר לכך בדרך לעשות
 לה הרחקה יתרה: ה הלמד עם ללמד מספיקי' בידו ללמוד וללמד גרמי' והכי פירושו הלמד עם
 להיות ימיד עמוק בתורה ואין בדעתו להיות גומל חסדי' עם הסדרי' כרכה דעסק בתורה ולא עסק בגמיל'ו
 חסדי' אף על גב דאכשי ליה לאעמוקי' כמי בגמילות חסדי' ע"מ מספיקי' בידו ללמוד וללמד ותהיה מחשבתו
 נעשית: והלמד עם לעשות שהוא

ה רבי ישמעאל אומר הלומד על מנת ללמד מספיקין בידו
 ללמוד וללמד והלומד על מנת לעשות מספיקין בידו ללמוד
 וללמד לשמור ולעשות רבי צרוק אומר אל תעשה עשרה
 להתגדל בהם ולא קררום לחזור בהם וכן חיה חלל אומר
 וראשונהם בהגא חלה הא לזרות כל החננה מדברי תורה נוטל
 חייו מן העולם ר' רבי ויוסי אומר כל המגביר את התורה
 גופו מכובד על הבריות וכל הפחלל את התורה גופו סחולל על
 הבריות ר' רבי ישמעאל אומר החושך עצמו מן
 הדין פורק ממנו איכה וגול ושבעת שוא חגם לבו בתורה
 שוטה רשע וגם רות ח הוא היח אומר אל תהי' דן
 יחדי

רובה לעסקו בתורה ולהיות ג' כ
 גומל חסדי' כאשי דעסק בתורה
 ובגמילות חסדי' מספיקין בידו
 להשלים מחשבתו ויזכה ל
 ללמוד וללמד לשמור ולעשות
 וישפדטיס הלמד ע"ז ללמד ב
 בשביל שיקרא דני וגורסין אין
 מספיקי' בידו ללמוד וללמד וכר'
 הספרי מנאמי כגידם ראשונים
 ועיקר: אל תעשה עזרם
 להתגדל בהם שלא תזמ' אלמוד
 בשביל שאקרא ל יושיבוכי בראש
 אלה למוד מאהבה וסוף הכבוד

לבוא: ולא קודמו לחפור בהם ולא תלמוד תורה כדי לעשות ממנה מלאכה שתזכרם בה כמו קודם
 לחפור בה שהעשה כן מועיל בקדושתה של תורה וחיוב מיתה בידו שמים בניו ששהיה מן ההקדש והלמד
 תיכונות נוטלין שכר שמר התיכונות כלבד שמשמרי אותן: שלא יפשעו ויוזיקו ושכר פסוק טעמים שאין הרב
 חייב לטרוח וללמד לתלמידים פיסוק הטעמים אבל שכר לימוד אסור לטוב דכתיב ואותי כוח הכערת היא
 ללמד אתכם חקי ומשפטים כאשר נזיר' אלקי מה אני במה אף אתם במה וכן הדין אסור לרק שכר
 פסוק הדן לא שכר בטלה כלבד דבר שהיא ככר בשם מפעול מכתוב מלאכתו כדי לשמוע טעמות בעלי
 הדין וכלבד שיטול משכיהם בשוה ואם נוטל יותר מזה דיכיו בטלי' ומה שהתיר תורה לתת ליהנות מדבר
 תורה הוא שתוכר בסוק קודם כל אדם וגם שיפטר מכל מהם ועליו וארנוניות ואפילו כסף
 גולגולתא חייבין הנכד ליתן עליו ואפילו הוא עשיר ויש לו מומין הרבה ויכול הוא לשאול דין שיפטורוהו ואם
 נתן חולה הוא וסדובא ביסורין ומרכין העם להביא לו מנות גדולות מפני כבוד תורתו ממה עליו שיטול
 ואין זה בכלל כמות מדברי תורה הואיל ואי אפשר לו להתפרנס בדרך אחרת וכן תנן שמינו אותו הנכד
 עליוהם פרכס או ראש הסדר ומתעסק בכרכי כבוד מותר לו ליקח מהם פרם ואפילו שכר הרבה יותר מכדי
 פרנסתו כדי שיהיו מוכותיו בריחו ומתוך כך יהיה גדול וראוי ומאויים בעיניהם כדאשכחן בכהן גדול
 דכתיב ביה הגדול מאחיו ודרשו חכמים גדלוהו מאחיו שהיו אחיו הכהנים מעשירים אותו משלהן וחכמים
 הראשונים שהיו כמעט מזה עדת חסידות היתה בהם אבל לא מן הדין: ו כל המכבד את התורה
 הדורש החסדות והיתדות שבתורה ומראה טעם על כל קוץ וקוץ למו שאין בה דבר לבטלה אין לך כבוד
 תורה גדול מזה איכתי המכבד ששך תורה ומכבד לומדי התורה והעוסקים בה כל אלו בכלל מכבד את
 התורה הן: ו החשך ענמו מן הדין במקום שיג' גדול ממנו איכתי אומר לבעלי הדין שיתפסרו פורק
 ממנו איכה שהיוצא מכל הייב שוכ' לדין שאומר כלבו לא היפך בזכותי: וגול שמי' וייב הוכחי' ומכאן
 שגול בא על ידו: ושבעת שוא שמי' יחייב שבעה למי שאיכו חייב בה ונכבא מביא לידי שבעת שוא איכתי
 קרוי תנא לשבעת שקר שבעת שוא כגון האומר לא לויתי ולויה דבעת שבעה יבא מפיו לשוא: והגם
 לבו בהוראה בלא עיון ובלא המתנה: ח אל תהי' דן יחדי אף על פי שיהי' מומחה יכול לדין
 מדרכי החסידות הוא שאפילו מומחה לא יהי' דן יחדי ודוק' כשלא קבלוהו בעלי' הדין עליהם לדין אצל
 קבלוהו בעלי' הדין עליהם דן יחדי ואפילו מדרך חסידות: שאין דן יחיד אלא אהר הקדוש ברוך הוא
 ט ג פ זזי שהוא
 סדר כויקין

פרקי אבות פרק ד

שהוא יחיד בעולמו : ואל תאמר לתנריך המולקי עליך קבלו דעתי שאני מומחה וכלא הנידוף שלכם הייתי יכול לדון : שהן רשאי ולא אתה הואל ונרפת אותם עמך ראוי שיפסק הדין על פי הדב"ס : ט המזייס את התורה מעוכי שהוא דחוק למומכות ומתבטל ממלאכתו כד : לעם ק בתורה : המתבטל את התורה מעושר עממתו רוב המון נרדף ליתן לבו פעם לכאן ופעם לכאן ואין לו פנאי לעסוק בתורה : י היו מעט

עסק המעט בעסק סודותך ומלאכתך יהיה עקר עסקך ב בתורה : והיו שפל רוח בפני כל אדם ללמוד אשילוממי שהוא קטן מנך בחכמה יס לך בטלם אהיה כנגדך שסייעו לבטלך : פא יש בעולם כמה בטלים שהם הרשע' וחיות רעו' שהם בגולים ועל ידם הקדוש ברוך הוא יביא עליך פ טורענות : ואם נעסקת בשעה הוא עצמו יטלם שברך ולא על ידי שליח ומה יתרה מדה טובה על עדת טורענות : יא פרקליט מלאך מליץ טובה : קטיגור מליץ רע ולשון קטיגור קורא יענר וקטיגור שהוא הפך קטיגור פירוש שואב תנר :

יב יהי כבוד תלמידך חביב עליך כשליך שכן מנינו במשה שאמר ליהושע תלמידו בחר לנו אנשים עשאו' שהם לוי : וכמו שברך באורא רבך להיות לך אשה בי ארזי גרן למשה בי ארזי ואחיו גדול ממנו בשכ' היה זקני ל' ארזי וזמורא רבך כמורא שמי' דכתב ארזי עשה כללם כלם מן העולם כיון ששרדו בך כאלו מרדו בהקדוש ברוך הוא וחייבים כליו :

יג היו זהיר בתלמוד שיהא תלמודך בדקדוק וכהלכה ששונת תלמוד עולה לדון אם תטעה בהוראה מתוך שלא דקדקת בתלמודך ועבא להתיר את האסור הקדוש ברוך הוא מעבא עליך כאלו נעשית מווד : שלשה כתיבים הם הכתיבים בתורה שהייתה תורה לכהונ' בהם כבוד כתר מורה כתיב ביה והדרת פני וקנה עסקה חכמה כתר כהונה כתיב ביה וקדשתו קדושה יהיה לך כתר מלכות כתיב ביה שום תשים עליך מלך שתהא אימתו עליך : וכתר שם טוב מי שיש נדו מעשים טובים ושנועצתו טובה מחמת מעשיו לא מנינו לו כתר בתורה שהיו חייבים לכהונ' בו כבוד והוא עולה על בני כלן שכל השלשה כתיבים נדיכים לו שאם תלמיד חכם הוא וסבו שומעניה שרי לבווייה ואם כהן גדול הוא אמריבן בימא ייתן כפי עצמית לשלם דעבדין עובדי אהרן ולא ייתן כפי אהרן לשלם ללא עבדין עובדי אהרן ואם מלך הוא כתיב וכשיל בעמך לא תאור בעשה מעשה עינך : יד היו גולה למקום תורה אם אין תלמידי חכמים במקומך : ואל תימר שהיא תבא אחרי תלמידי חכמים ויבאו לכאן : שחברך יקיימנה בידך ואל תשמוך שחברך כשנבואו מכית הרב יקיימוהו התורה בידך שתלמוד מהם מה שלמדו הם מן הרב אלף היו גולה אתה בעמך למקום הרב שאינך דומה שומע משי תלמיד לשומע מפיה הרב פירוש אחר שחברך יקיימנה בידך משני מה אני אומר לך היו גולה למקום תורה שחברך יקיימנה בידך שאפילו אתה מרוק ומשפיל בויתר לא תתקיים בתורה בך אלא על ידי חברך שתשא ותתן עממה והיו דמסיים ואל ביימתך אל תענען : טו אין טיבדכו כמו לא בהי' ימים כלומר אין הדבר הזה ידוע לבו מדוע דרך דשעם כלתה ומפני מה הנדיקים מדוכאים

מדוכאים בנסודי פירוש אחר אין לנו כנוי הנלות לה משלוה והשקט שגביל הקדוש ברוך הוא לתת לרשע' כדי לנרדן מן העולם הבא ואף לא מן היסורים המיוחדים לכדיקים שהן יסורים של אהבה שאין בהן כטול עוהה כלומר וכאנו מכלל רשעים שאין לנו השלוה שיש לרשעים ולכלל נדיקים לא הנעמו שהיבדחים שלנו אינן של אהבה כיסורי הנדיקים: הן מקדים של לכל אדם ופילו לנו בשוק: והיו זכר לאריות לבגד וזכר ממך ולראש לשועלי לקטבי מוד :

רבי מתאי בן חרש אומר הוי מקדים בשלום כל אדם והוי זנב לאריות ואל תהי ראש לטועלים » יו רבי יעקב אומר העולם הזה דומה לפרחודור בפני העולם הבא התקן עצמך בפרחודור כדי שתכנס לשרקלין » יז הוא היה אומר יפה שעה אחת בתשובה ומעשים טובים בעולם הזה מכל חיי העולם הבא ויפה שעה אחת של קורת רוח בעולם הבא מכל חיי העולם הזה » יח רבי שמעון בן אלעזר אום אל תרצה את חברך בשעת כעסו ואל הנחמנו בשעה שמתו מוטל לפניו ואל תשאל לו בשעת נדרו ואל תשחלך לראותו בשעת קלקלהו » יט שמואל הקטן אויבנפול אויבך אל תשכח ובהכשלו אל יגל לבך פן יראה הרע בעיניו והשיב מעליו אפו » כ אלישע בן אבויה אומר הלומד ילד למה הוא דומה לריו כתובה על גייר חרש והלובר זקן לבח הוא דומה לריו כתובה על גייר מחוק »

רבי יוסי בר יוחנה איש צפר הבבלי אומר הלומד מן הקטנים למה הוא דומה לאוכל ענבים קיחת ושותה יין סנתו והלומד מן הזקנים למה הוא דומה לזרע דומה לאוכל ענבים בשולות ושותה יין ישן רבי אומר אל תסתכל בקנקן אלא בסח שיש בו יש קנקן חרש מלא ישן וישן שאפילו חרש אין בו » כא רבי אליעזר הקפר אומר הקנאה והתאוה והכבוד יסוציאין את האדם מן העולם » כב הוא היה אום חילודי למו והכתים להחיו והחיי לידון לידע להודיע ולהודיע שהוא א הוא היוצר הוא

הבורא

לארץ לא התתן מיד אלא המעין ואחר כך התזיל להתתן : בשעת קלקלנו כשנתקלקל בהט לפי שהוא מתבייש מכל אדם וכן אתה מוכח כשמתא אדם הראשון לא נגלה עליהם עד ששאו חמורות דכתיב ויעשו להם חמורות ואף כך ושמעו את קול ה'לקו' יט בכפול אויבך א תשמע פהוק הוא בעשלי לא ששמואל הקטן היה רגיל להוכיח בני אדם כדמה זו : פן יראה הרע בעיניו ששעיתו בלבבך כלו הוא שלוחך למלאות תאוותך : והשיב מעליו אפו מדלא כתיובש לא והשיב משמיסיריהו מעל אויבך וישיבהו עילך : כ על כויר חדש שהוא מתקיים כך גרמת הילדות אינה משתבחת : ענבים קמות שלא כתבשלו כל נרדן ומקחות את השנים כך חכמת הילד לא כתבשה כל נרדן ואין דבריו מתקבלים ומתישבים על הלב : יין הגתו ששמרין מעורבים בתוכו כך חכמת הילד תעורבת הפיקותינה : ד אומר אל תכתבול בקנקן ד' פלג אדר יוסי בר יהודה ואמ' כי כמו שיש קנקן חדש מלא יין ישן כך יש ילד ששעמו כטעמו קצוץ יש וקני פחותו כמשלת ההכמה מן הילדי : כא והתאוה המבקש למלאות תאוותו באכילה ושעיה וכעילה וכיוצא בהן : והכבוד שיבדקו בני אדם : כב הילודי למו' שגולד כב' עתיד הוא למו' והמת' עתידו למו' ולעמוד לו הדין לה לחיי עולם ואלה לחרפות ולנרדאין עולם : וחיים לידון עצמדי להיות כדונכים ליום הדין : לידע מאחרים ולהודיע לאחרים ולהודיע להבין מעצמו : הוא היוצר שכל העולם הוא בידו כחומר ביד היוצר ומה טעם לפי שהוא סבור שברא את כל העולם כלו מאין לפיכך יכול לעשותו כו כדכונן : הוא המסין יאמ' הדיון אחר שהבין כל

פרק אבות פרק ה

מעשיהם מביאין בדין לפניו: הוא בעל דין שהוא תובע את החוטאים: והוא עומד לדין לעולם הבא: ולא משאש פה: ולא מקח שוחד שאיכו כושא פכים אפילו לכדיק גמור שלא ועינשנו על עבירה קלה שכלת לדין ואיכו לוקח שוחד המזנה בשכיל העבירה לא כותף שכר על המזכות ועוכש על העבירה כך פירש רמב"ם: ודע שהכל בא לפי חשנון פירוטה ופרוטה מעטרפת למשבון גדול כך עבירות קלות כשהן מדורות עולות למשבון גדול: שעל כרחק אתה מוצר

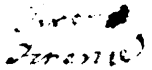
הבורא הוא חסבין הוא הדיין הוא עד הוא בעל דין והוא עומד לדין ברוך הוא שאין לפניו לא עולה ולא שוכחה ולא משוא פנים ולא מקח שוחד שהכל שלו ודע שהכל לפי החשבון ואל יבטיחך יצרך שהשאול בית כנסת לך שעל ברחק אתה נוצר ועל כרחק אתה חי ועל כרחק אתה בורא ועל ברחק אתה עומד לדין ליתן רצן וחשבון לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא

פרק ה

בעשרה כאמרו נברא העולם וכה הלמד לומר והלא במספר אחד יכול להבראות

אלא לחפרע מן הרשעים שמאברין את העולם שנברא בעשרה מאסרות וליהן שבר טוב לצדיקים שמקיימין את העולם שנברא בעשרה מאסרות: ב עשרה דורות מאדם עד נח להודיע ככה ארך אפיו לפניו שכל הדורות היו סבקיטין ובאין עד שהביא עליהם את כיו הסבול עשרה דורות כנח עד אברהם להודיע כמה ארך אפיו לפניו שכל הדורות היו סבקיטין ובאין עד שבא אברהם וקבל עליו שכר כלם: ג עשרה נסיונות נתינת אברהם אבינו ועמד בכלם להודיע כמה חבירו על אברם אבינו

ד עשרה נסים נעשו לאבותינו במצרים ועשרה נרות עשר נסיונות נכו אבותינו את הבקום בסדרב שנ' ויבנו אותי זה

לכף מוכה ומצא העולם אבד בשמים: שנברא בעשרה מאמרות ואיכו דומה המאמר מלאכה שהיא כעשיית ביום אחד למלאכה שהיא כעשיית נהרבה ימים: ב להודיע כ מה ארך הימים לפניו אף אתה אל תתמה שהאריך למלכות הרשעה כל השנים הללו שהן משתעבדים בכניו שיתר הארוך לדורות שמאדם ועד נח ואחר כך בשינוי: וקבל עליו שכר כלם עשה מעשים טובים כנגד מה שהיה ראוי שיעשו כלם כנגד כלם כנגד כלם ביום אחד וקמו שנטל עליו עול מנוות בעולם הזה כנגד כלם כך קבל בעולם הבא שכר כנגד כלם וכלן חסדיו נהנה: ג עשר נסיונות אור כסדים שהשליכו כמורה לכבשן האש: ד לך לך מארכך: ה נחיה רעב: ו יתיקח האשה בית פרעה: ה' מלהמת המלכים: ז מומד בין הכתרים שהראו שצבדו מלכותו: ח המילה: ט וישלח אבימלך ויקח את שרה: י נגרש האמה הזאת ואת נכה: י' העקד: י' ד עשרה כפי כעשו לאבותינו במצרים שנולדו מעשר מכות וכלם היו במצרים ולא בישראל: ועשרה על הים א' ויבאנו הים: ב' שבעה הים כמין אהל וככשו ישראל לתיכו דכתיב קבנת במטוי דאש פרוני: ג' שבעה קרקעות הים יום כלא חומר וטיט דכתיב חומר מים רבים: ה' שהמים הנקפאים בקרקע הים ל' זה חת כה חת אלה חתיכות קטנות כעין לכו' ואבני הכנין ממודרים זה אהל זה כדכתיב אתה פורנית בנוד יום שבעה כעין פיודו: ו' שבתקשו המים הנקפאים ונעשו קשים כבלעים דכתיב שברת ראשו תכין על המים והמדריש קדלון תכין: ז' שנגור הים ל' נ גורים כדי שיעצרו כל שבת ושבת בדרך אף

[Handwritten notes in the right margin, including a large letter 'א' and other illegible characters.]

אחד לכדו וקיצו דכתיב לגור ים סוף לגור ים סוף קפא המים כספיר וזוהו סוף כדו שיראו השנטיים אלו את אלו ועמוד האש היה מאיר להם וזהו שזאמר השבת מים עבוי שחקים כלומ' קבוצ המים היה כעני שחק' כענש השמים לטוהר ט' ט' שהיו ונאום ממנו מים מתקיים שהיו שזע' איתם וזהו ט' מולים י' שלאחר ששני מהם מה שרבו הנותרים מהם היו קפאים וכעשים ערימות דכתיב נערמו מים כנבו כמו כד כוללים : עשר

מכות הכיא הקנה על המצריים
במצרים לך עדש באשכ : ועשרה
על הים הן כנגד עשר כפולות
שנשדית ויושע דמה בים ויה בים
טובע בים סוף תהומות וכסומנו
ירדו במנולות מרעץ אויב תהרום
קמין יאכלמו קש כסמיוס נללו
כעופדת הוי עשר כפולות ו
ותכלעמו ארץ אינו כמסבון
הכפולות שזו היא טובתן שזכו
לקבורה : עשר כסיוולכסו אבותינו
להקנה במדבר כנים כים אחד
כירידה שס כאמר המכלי אין
קברים במצרים ואחד בעליה
ויבואו מרתה וילכו אה כרפידים

וח עשר פעמים ולא שמעו בקולי ה עשרה נסים נעשו
לאבותינו בבית המקדש לא הפילה אשה מריח בשר הקדש ולא
הסריח בשר הקדש מעולם ולא נראה זבוב כבית המטבחיים
ולא אירע קרי לבחן גדול ביום הכפורים ולא כבו גשמים אש
של עצי המערכה ולא נצחה הרוח את עמוד העשן ולא נמצא
פסול בעומר ובשתי חלחום ובלחם הפנים עופרים צפופים
ומשתחו' רוחו' ולא הויק' נחש ונקרב בירושלם מעולם ולא אמר
אדם לחברו צר לי הסקים שאילן בירושלם ו עשרה
דברים נבראו בערב שבת בן השמשורת ואלו חן פי הארץ
ופי הבאר ופי האתון והקשרת וחמן והמטה והשמיד והכתב
והמכתב והלחורות ויש אומרי' אף המזיקין וקבורתו של משה
ואילו של אברהם אבינו ויש אומרים אף צבת בצבת
עשויה

וירד העם עם משה כנים כמין לא נתאו ויבאו איש אל יותר ממנו ויותר : שנים בשליו בראשון בשבתו על סוד
הכזר בשליו השני והאספסוף אשר בקרבנו אחד בעל ואחד במתאוכז' ובמרגלים והוא עשירי שם כאמר ויכנסו
איתי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי : ה ולא אירע קרי לבד לפי שהיא טומאה היוגה מנופו היה
הדבר מנוה ומכוער יותר משאר טומאות : ולא כבו גשמים את עני המערכה ואף על פי שהזבח במקום
מנולה היה : ולא נצחה הרוח את עמוד העשן שלא יהא מתמר ועולה : ולא נמצא פסול בעומר ובשתי הלחם
ובלחם הפנים שאם היה נמצא בהם פסול קודם מנותן לא היה אפשר להקריב אחרים תחתם שהעומר בקנה
בלילה ולא היו מרכיב לקדוש ושתי הלחם כאפים מערב'ט ואין אפיוותן דוח'ט וכך לחם הפנים כאפה
מערב שבת : כפופים לשון כף על פני המים מוכח הקהל היו כדחקו איש בחאו' עד שהי' גדלהם כטולות מן
הארץ ועומדים כאויר : ומשתחיים : וחיים כשעת השתחווה כעשה להם גם ומשתחיים בריוח כל אחד רחוק
מחבירו ארבע אמות כדי שלא ישמע את חבירו כשהוא מתודה ומזכיר עונותיו : וכל המקום שאלין בירושלם
גדסכון לפי שהיה המקום ממוין להם פרגסותן ולא הונרך אחד מהם ללאת משם ולומר פרגסתי דחוקה ואיני
יכול לרוד בירושלם ויש הפרי שכתבו בהן כשאלין ועל העול' לרגל כאמר שלא היה אחד מהם מנר כשהיה
לן בירושלם מחמת דוחק המקום כמו כד לי המקום גשה לי ואשבה : ו בין השמשות בערב שבת
בראשית קודם כשנלמה הברואה : פי הארץ לבלוע קרח ועדרנו : ופי הבאר בארה של מרים שהיתה הולכת
עם ישראל במדבר בכל המסעות היא שפתחה פיה ואמרה שירה שזאמר עלי באר עבו לה : פי האתון בין
השמשות כגור עליה שתדבר עם בלעם : והקשת לאות ברית שלא יהיה עוד מכול : והמן שירד לישראל
ארבעים שנה במדבר : והמטה כשעשו בו האותיות ושל כמפריכות היה : והשמיר כמין תולעת בריתו כשעברה
שהיו מראי אותה על האככים הרשעות בדיו והן כבקעות מאלהיהן וכו פתחו אכני והחפד והחפד דכתיב כהו
במלואותם : הכתב נורת האותיות שהיו חקוקים בלוחות : והמכתב שהיו כקראים מכל הארבעה
גדלים : והלוחות של הכפריכות היו ארכן ששה ורחבן ששה ועבין שלשה כאכץ אחת שארכה ומחנה ועובים
שוין וכאלקה לשכים וכגללים היו ומצובים מנגלל חמה : אף המזיקים אלו השדים שלאחר שברא הקנה אדם
ומה היה מתעסק בבר יאתן וכשברא רוחותיהן לא הכפיח לכדאו גופותן עד שקדש היום וכשברא רוחות בלל
גוף : ואילו של אברהם אבינו כגור עליו בין השמשות שהיה כאח' כסכך בקרניו כשעת העקדה : אף כבת

פרקאבות פרק ח

כצבת עשויה תרגום עלקחים וצבתא חכבת איכה כעשית אלח כצבת אחרת וראשונה מי עשאה על כליקך
מאליה כעשית בידי שמים וכבראת בין השמשות וזה המאמר כדה נמרא כפרין מקום סהנו ואמר
אפשר שהצבת הראשונה כעשית בדמום שהתיכו הכשת בלש והתיקוזה בתוך הדסים וכעשית הצבת
מיד: ז גולם לשון גולמי כלים שלא כגמרה מלזכותן כך אדם שאינו נמרד כדעתו לא כמדות ולא

כחכמה קרוי גולם: אינו מדבר
לפני מי שגדול ממנו כחכמה
שכן מנינו באלעזר ואיתמר שלא
דנו לדבר בפני אביהן כשקצף
עליהם משה והשיב אהרן: ואינו
ככנס לתוך דברי תכירו שלא
יערכו לדעתו ששנו כא דברי
המתינו לי עד שאדבר קו ל
להדימו: ואינו נכחה להשיב כדי
שתהא תשובתו כהלכה וכן
באלהו הוא אומר כת לי ועזר
ואחר: שאל כענין ומשיב
כהלכה לדבר אחד הוא כצבת
כאן והכי פירושה התלמוד שאל
כענין כלומר באותו ענין שהם
עמוקי בו ואו הרב משיב כהלכה
אכל אם ישאל התלמוד שלא
כענין הוא מביא לרב שישיב שלא
כלה על דרך שאמר רבי חייא
לרב כי קאי רבי כהאי מסכתא

עשויה * ז שבעה דברים בגולם ושבעה בחכם הכם אינו
מדבר בפני מי שהוא גדול מסנו בחכמה ובכנין ואינו נכנס
לתוך דברי חברו ואינו נכחה להשיב שואל כענין ומשיב כהלכה
ואומר על ראשון ראשון ועל אחרון אחרון ועל סה של א שמש
אומר לא שמעתי ומודה על האמת והלופים בגולם * ח
שבעה מיני פורעניות באין לעולם על שבעה גופי עבירה כקצתן
מעשרין ומקצתן אינן מעשרין רעב של בצורת באה כקצתן
רעבים ומקצתן שבעין נמרו שלא לעשר רעב של כחומה ושל
בצורת באה ושל א ליטול את ההלכה רעב של כליה באה *
דבר בא לעולם על מיתות האמורות בתורה שלא נמסרו לבית
דין ועל פדוש שבעיות חרב בא לעולם על ענוי הרין ועל עוורת
הרין ועל המורים בתורה שלא כהלכה * ט חיה רעה באה
לעולם על שבעות שוא ועל חילול השם * י גלות בא לעולם
על עובדי עבודה רח ועל גלוי עריות ועל שפוכות דמים ועל
שמשרת הארץ בארבעה פריקים חדרר מתרבה ברביעית
ובשביעית ובמוצאי שביעית ובמוצאי החג שבכל שנה ושנת
ברביעית מפני בעשר עני שבשלושית בשביעית מפני מעשר
עני

לא תשייליה במסכתא אחריתי וכן מוצא באנשים אשר היו נמנים לכפש אדם שראו את משה עוסק
בהלכות הפסח ושאלו בו באותו ענין ואומר על ראשון ראשון וכן מנינו בהקדוש ברוך הוא שאמר לו משה
מי אנכי כי אלך אל פרעה הוא הראשונה וכי אנויה את בני ישראל הרי שניה והשיבו הקדוש ברוך הוא
על הראשונה כי אהיה עמך ועל השניה בהוויאך את העם ממגרים תעבדון את האלקים: ועל מה שלא
שמע אומר לא שמעתי אם פוסק דין מן הסברה מדעתו לא יאמר כך שמעתי מרבותי ומנינו באנשי הרין
כששאל מהם יעקב השלום לו ואמרו לו מן שלום והכה רחל בתו באה עם הגאן כלומר זה אנו יודעים ואם
תשאל יותר הנה רחל בתו באה עם הגאן והיא תגיד לך כי אכחכו לא ודענו יותר מזה: ומודה על האמת
ואף על פי שיכול להעמיד את דבריו על ידי טענות שפירו וכן מנינו במשה כששאלו אהרן ואמר לו אם
שמעתי בקדשי שעה אין לך להקל בקדשי דורות וישמע משה ויטב כענינו הודה ולא כוש לומר לא שמעתי
לא שמעתי ושכחתי: וחלופיהו בגול חלוק הדברי הללו שחכמה כגולם: ח רעב של כבוד הגשמי מועטי
ומתו כך השער מתיקד: רעב של מהומה מפני הגיוס אין יכולי לאסוף תבואה: רעב של כבוד הגשמי כבוד
והארץ כחמושה: שלא כמסור לל"י שלא עשו בהן דין תול: ועל פירו שנינו ששני כהן כהן ואין כונה בהן
קדוש שביעי: עגנו הדין שידעו להיכן הדין כונו ומעכבי ואין פוסקי אותנו: ענות הדין לזכות את המייב
ולחייב את הכופי: ועל המורים בתורה שלא כהלכה לאסור את המותר ולהתיר את האסור: ט
שבעת שאל לבטלה שלא לבורך: הלול השם העונר עבירה כפרה היא ביד רמה איכמי שכי אדם רואים
ולומדים ממעשיו: ועל השמטת הארץ שחורשים וזורעים בשכונות מפני מעשר עני שכשלישית שממקום
מעשר שכי שמפרישי' בשאר שכי של שינו כשלישי' וכש' מפרישי' מעשר עני: גול מתנו עניים לקיט סכה ופא'
פרט ועלולו: י שלי שלי ושלך שלך איכירנו ללקחמתך והלואי שלא תהא אותי ויש אומר יו מדת מדום
קרב

פרקי אבות פרק ח

ע

קדמו סדבר לכא לידו מדת סדוס שמתוך שהוא רגיל בכך אשילו בדבר שחכרו כהנה והוא אינו חסד לא ידנה לטהנות את חכרו וזו היתה' מדת סדוס שהיו מתכווני לכלות הרגל מביניהם ואף על פי שהיתה הארץ דאמת ידום לפניהם ולא היו חסדים כלום: שלי שלך ושלך שלי עם הארץ שנהכה ומהכה בשנה וזהו יסובה של הארץ אבל אינו יודע קרא דכתיב ושוכא מתנות יסיה וזהו לשון עם הארץ האמור בכל מקום שרונה בתקול של הארץ אבל אין בו חכמ'

עני שבששית ובמוצאי שביעית מפני פירות שביעית ובמוצאי סחג שבכל שנה ושנה מפני גזל מתגו עניים י ארבע מדות באהם האומר שלי שלי ושלך שלך זו מדתו ביבנו' ויש אומר וזו מדת סדוס שלי שלך ושלך שלי עם האר' שלי שלך ושלך שלך חסיד שלי שלי ושלך שלי רשע יא ארבע מדות ברעות גוח לבועום וגוח לרצות יצא שכרו בחפסדו קשה לבועום וקש' לרצו' יצא חפסדו בשכרו קש' לבועום וגוח לרצות חסיד גוח לבועום וקשה לרצות רשע יב ארבע מדו' בתלמידו מהר לשמוע ומחר לאבד יצא שכרו בהפסדו קש' לשמוע וקש' לאבד יצא חפסדו בשכרו מהר לשמוע וקש' לאבד חכם קשה לשמוע ומחר לאבד זה חלק רע יג ד' מדות בנותני צדקה הרוצה שיתן ולא יתנו אחרים עינו רעה בשל אחרים יתנו אחרים והוא לא יתן עינו רעה בשל ויתן ויתנו אחרים חסיד לא יתן ולא יתנו אחרים רשע יד ארבע מדות בחולבי לבית המדרש חולך ואינו עושה שכר הולכי בידו עושה ואינו חולך שבר מעשה בידו חולך ועושה חסיד לא חולך ולא עושה רשע יו ארבע מדות ביושבי לפני חכמים ספוג ומשפך בשמרת ונפה ספוג שהו ספוג את הכל משפך שמכני' בו ומוציא בו

שכרו בהפסדו דמאס' שזוכה מה שלומד מה הכא' יש כמה שהוא מהר לשמוע כמ' הפסדו גדול משכרו: קשה לשמוע וקשה לאבד יבא הפסדו בשכרו שמהר טובה טיש בו יתנה על העדה הנפסדת הוי'ל ומה ששמע אחר הקושי הוא זוכר ואינו שוכח וכפקא גיכה שאס' יש לפיכחו שכי תלמידיו ואין לבנו להפק מוזן אלא לאבד מהם כקדום הקשה לאבד על המהר לשמוע זה הלך רע לא היה שייך למתני הכ' חסיד או רשע שאין זה דבר התלבו בכחידתו של אדם אלא חסרון שהיה בו מעקר כדויעת: יג ארבע מדות בנותני צדקה כלומר בנותנת הנדק ולא בנותני צדקה ממש דהא איכ' כהו מי שאינו נותן וכן כמטון בהולכי לבית המדרש סיכו בהלכות בית המדרש: עבדו רעה בשל ארזי' דיודע שהנדקה מעשרת ואינו רוב שאחרו יתעשרו: יד יש פהם על ממון קדושו יותר מעל ממונו ואצ"פ שהוא כותן אינו רוצה שקדושו יתנו שלא יאבדו את ממונם מהיכו עינו רעה בשל אחר' דומיו דעיכו רעה בשל דכמיס': יד הולך ואינו עושה הולך לבית המדרש לשמוע ואינו שוכח ולומד ולא מבין: עישה זאיכו הולך לומד ושוכח בבית המדרש שבביתו: טו כיושבי לפני חכמי' לבי' כדכרעו מדות בתלמיד' איירי' בענין הוכרחו והשכחה והשמת מיידי' בענין הסבדא הישרא ונריות הדבר הנודק מהכלתי' נודק: ספוג הוא ספוג את המים בין עכורים בין צלולין כך יש מי שלבו רחב ומקבל כל מה שצומע ואין בו כח לכבדו חכמתו של השקר: מושך כלי' שנותנים על פי חכתי או על פי סמך כשהנשים למלאכה ויון או שמו: שמכים בו והונו' בו כך יש מי שמוקבל כל מה שלומד ושכחלם כך פולטו: משורת מוציא כל מה שצומע בבית המדרש וקולט דבר של בטלה: כה לאבד שמוכי' אים הכוונן והמורבן מן הקמח הנטמן וכשאר הקמח הדק עם הסלת הנס והוא החשוב מצברים אותו בכפה דקה מאד ויורד עומה כל אשע הקמח הדק שהוא כעין גפרורית' לכה וכשאר הס' את' הגם התשוב וכן היו עושים למאמתי כך יש מי שיש בו כח לכבד וללכך שמועו וקולט האמת מן השקר והכטל:

פירוק אבות פרק ה

יו כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל שאינו מתקיים כשיתבטל הדבר שהיה סבה לאותה אהבה גם האהבה בטלה וכל אהבה שאינה תלויה בדבר בטל אלא בדבר קיים כגון אהבת הכדור והכדור אינה בטלה לעולם כשם שהדבר שהוא סבה לאותה אהבה אינו בטל כך אין האהבה בטלה : אהבת אמוני ותמר משני יפיה : אהבת דוד ויוסבתן להטלים רגיון קונס דאמר לו יהונתן לדוד אתה תהיה למלך על ישראל ואני אהיה לך למשכה :

בזו משמרת שמוציאה את חיין וקולטת את השמרים ונפרת שמוציאה את הקסם וקולטת את הסלת » יו כל אהבה שהיא תלויה בדבר בטל דבר בטלה אהבה ושאינו תלויה בדבר בטלה לעולם איוו היא אהבה התלויה בדבר זו אהבת אסנת ותמר ושאינה תלויה בדבר זו אהבת דוד ויוחנתן » יו כל מחלוקת שהיא לשם שמים סופה להתקיים ושאינה לשם שמים אין סופה להתקיים איוו היא מחלוקת שהיא לשם שמים זו מחלוקת הלל ושמואי ושאינה לשם שמים זו מחלוקת קרח וכל ערתי » יח כל המוכה את הרבים אין חטא בא על ידו וכל המחשיא את הרבים אין מספקין בידו לעשות תשובה משה זכה וזיכה את הרבים וכות הרבים תלוי בו שנאמר צדקת חשם עשת ומשפטיו עם ישראל ירבעם חטא החטוי את הרבים חטא הרבים תלוי בו שנאמר על חטאות ירבעם בן נבט אשר חטא ואשר החטוי את ישראל » יב כל כי שיש בידו שלשרה דברים הללו מתלמידיו של אברהם אבינו ושלשרה דברים אחרים מתלמידיו של בלעם הרשע עין טובה ורוח נמוכה ונפש שפלה מתלמידיו של אברהם אבינו עין רעה ורוח גביה ונפש רחבה מתלמידיו של בלעם הרשע מה בין תלמידיו של אברהם אבינו לתלמידיו של בלעם הרשע תלמידיו של אברהם אבינו אוכלין בעולם הזה ונותלין לעולם הבא שנאמר להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא אבל תלמידיו של בלעם הרשע יורשים שחת ויורדין לבאר שחת שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרבה לא יחצו וימהם ואני אבטא בך »

א יהורח

יו כל מחלוקת שהיא לשם שמי' מוכה להתקיים כלומר שאכני המחלוקת שהיא מתקיימת ואינם אוברין : במחלוקת הלל ושמואי שלל אכדו לא תלמידיו בית שמואי ולא תלמידיו בית הלל אבל קרח ועדתו אכדו ואיני שמעתי פירוש סופה תכליתה והמנוקש מ עעניכה והמחלוקת שהיא לשם שמים תכלית והסוף המנוקש מחמת מחלוקת להשיג סוף מת עם מתקיים כמו שאמרנו מיתך סויכות יתכר האמת וכמו שכתבנו במחלוקת הלל ושמואי שהלכה ככה ומחלוקת שאינה לשם שמים תכלית הנדנה בה היא בקשת השכרה וההכנסות זה הסוף אינו מתקיים כמו מ שאינו במחלוקת קרח ועדתו שתכלי וסוף כוונתם היתה בקשת הכבוד והשכרה והיו להפך : יח אין חטא בא על ידו כדו שלל ויהא הוא בנייהם ותלמידיו בנגן עדין : תשובה שלא יהא הוא בנגן עדין ותלמידיו בנהכס : וזכה

את הרבים שלמד תורה לכל ישראל : נדקת העשה ומשפטיו עם ישראל ומשפטיו שעם ישראל כללו הוא עשאו : אשר חטא ואשר החטוי את ישראל מבלא קאמר על קטנות ירבעם וישראל שמ שהכל תלמי בירבעם : יט מתלמידיו של אברהם אבינו למד ממוכו והולך בדרכיו : עין טובה מסתפק כמה שיש לו ואינו הומר מוון אחרים שכן מצינו באברהם שאינו למלך סדום חס ממוט ועד שרוך כעל ואם אקח מכל אשר לך : ורוח נמוכה עמוה יתיה וכן מצינו אברהם אומר ואכני עפר ואפר : וכפש שפלה והידות והשפלות מן התאוות ומצינו זה באברהם דכתיב הנה בא ידעתי כי אשה יפתמראה את שער עבשוני לא הכיר בה ערוב בניעוטי : וכבלעם אשכחן עין רעה שהיה יודע שהיה רע בעיני המקום שילך אלל בלק והיה סולך כדו לטול שכר וכתיב אם יתן לי בלק מנחו ביתי כסף וזהב : ורוח נמוכה לאמר כאשר שמוע אשר אל ויודע דעת עליון : וכפש רחבה שאם לא היה רב התאוה לא היה יועץ להפקיד בנות מואב לננות ולמחו מקומים בלעם בועל אתנו היה : להכחיל אוהבי יש אברהם אקרי אוהב דכתיב ורע אברהם אוהבי יש בעולם הבא ואוצרותיהם אמלא בעולה הזה : אכני דמוס בלעם אקרי איש דמים שהפיל בעבתי עשרים וארבע עשרים

אלפים מ'שרל: כ עו כבמר המר הזה כולר מן חוויר היער והלבויה כי צנית יחס האריות הלבויה
 מכסת ראשה במכבי היער וכוהמת ומנובעת את הזכר והחור שיוע קולה ורובעה ונמר ונא מכן שניהן
 נלפי שהוא ממוז הוא עו פכים אלפי שאין בו גבורה כל כך אף איה היו עו ולא תתנייש לשאלו מרכז מה
 שלא הכנת כאמתה ששנינו לא הנוישן למד: וקל ככשר למוד אחת תלמודך ולא תיגע כדכתי' יעלו אכר ככשר'
 ירובו ולא ייגעו: ורץ ככבי לרדוף

כ יהודה בן תימא אומר הויעו בכסר וקל בכשר ורץ ככבי
 תבור בארו לעשרת רצון אבך שבשמים * הוא היה אומר עז
 פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן ויתרצון מלפניך השם אלהינו
 שתבנה עירך במחרה בימינו ותן חלקינו בתורתך * כא
 הוא היה אומר בן חמש שנים למקרא בן עשר למשנה בן שלש
 עשרה למצורת בן חמש עשרה לחלמוד בן שמונה עשרה
 לחיחה בן עשרים לדרוף בן שלשים לבח בן ארבעים לבינה בן
 חמשים לעצה בן ששים לזקנה בן שבעים לשיבה בן שמונים
 לגבורה בן תשעים לשוח בן מאה כאלו מת ועבר ובשר מן
 העולם * כב בן בן אומר הפרך בה והפרך בה דבורה
 בה ובה תחיו וסיב ובלה בה ומינה לא תזוע שאין לך מדה טובה
 היסנה * כג בן הא אומר לפום צערא אנרא *

בשלמה מכתת פרקיו אבות: ובעה נתחיל מסכת עדיות

פרק א

פני עמנה וה' שבי' תלמוד דאמר מור כל תלמוד שלא ראה סימן ופה במשנתו חמש שבי' שוב אינו רואה דכתי'
 זאת אשר ללוים מן חמש ועשרים שנה ומעלה יבא לכבודו כבא שכל ולמוד הלכות עבודה פמשה שנים וכן
 שלשים עובד: בן שלש עשרה למנות דכתיב איש או אשה כי יגעו מכל העולמות האדם וגבי שכם כתיב ויקחו
 שני כבוי יעקב שמעון ולוי אחי דיכה איש חרבו ולוי באותו פרק בן שלשה עשר שנה היה וקרי ליה איש: בן
 במכה עשרה לחופה תשע עשרה אדם כתובי בפרשת בראשית מן ויאמר ארליה כעשה אדם עד וינה'
 אלהים את הנבל חד לגופיה פשו להו שמנה עשר לדרשא: בן עשרים לרדוף אחר מווכותיו לאחר שלמד
 מקרא משנה ותלמוד וכשא אשה והולך כמיס נריך הוא למוד ולבקש אחר מווכות פידוש אחר בן עשרים
 לרדוף אותן מן השמים ולהענישו על עשיו שאין בית דין שלמעלה מענישים פחות מכן עשרים: בן שלשים
 לבח שהלוים היו מקיימין את המשכן ומשקין וטועבין את העגל' וכושאין בכתף מן שלשים שנה ומעלה:
 בן ארבעים לבינה שלאחר ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר אחר להם משה ולא נתן להם לב לדעת
 ועינים לראות נאזכים לשמוע עד היום הזה: בן חמשים לענה שאלמד בלוים ומן חמשים שנה שוב
 מבא העבודה ולא יעבוד עוד ושרת את אחיו וכי' ומהו השירות שיתן להם ענה: בן ששים לזקנה דכתיב
 תבא ככלל אליו קבר ככלל בנימטריא ששים: בן שבעים לשינה דכתיב בדרד וישתכרשינה טובה ומי חיינו
 היו שבעים שנה: בן שמיים לגבורות דכתיב ואם בגבורות שמונים שנה: בן תשעים לשוח הולך שחוח ובסוף
 ייש אימרים לשך שוחה עמוקה: כד הסוך והסך בה בתורה: דכולה בה שהכל תמצא בה:
 וסיב וכלה בה גם עד זקנה ושיבה לא תעובנה: ומיכה לא תזוע שלא תאמר למדתי חכמת ישראל ארך
 ואלמוד חכמת האומות שאין מותר ללמוד חכמת האומות אלא במקום שאסור להרהר בדבריו תורה כגון
 בבית המדרש או בבית הכסא * כששאלו את רבי יהושע מהו ללמד אדם את בנו ויבית אחר להם ולמדו
 בשעה שאין לא יום ולא לילה דהא כתיב והגית בו יומם ולילה: כג לפום צערא אנרא אבא כס
 רוב הצער שאינה מוכל בלמוד ה' תורה ועשיית המצוות: כן יהיה שדרך מרובה:

עדות פרק א

שמיא

אומר כל הנשים דיון שעתן כל הנשים הדואות דס דיון שעתן לטומא סהלות סנענו סנע
משעת דאיייתן ושלך ולא אמריב' מקמי הכי כמיהו דכ וכותלי בית הרחם העמידוהו והימס
טמאה מקודס שכל הנשים מטומאות בבית הקדש ויצעפ שלא יבא הדם להזין וטעמא דשמיא ללא מייש דלמס
מקמי הכי הוה דס סאס אתה אומ' כן לבנו סל אלס נוקפו תמיד בשעת ביאה ופורס מאסתו וכעבדת מנכס

פרק א

שמיא אומר כל הנשים דיון שעתן והלל אומר
ספקירה לפקירה אפילו לימים הרבה וחססי
אומרים לא כדברי זה ולא כדבריו אלא סעת לעת סבעט על
יד ספקירה לפקירה וספקירה לפקירה כסעט על יד סערת
לעת כל אשה שיש לה ווכה ריה שעה סמכשבת בעדים סע
זו כפקירה כסעט על יד סעת לעת ועל יד כפקירה לפקירה
ב שבאי אוכרי' קבב לחלה והלל אום' מקביים וחסבי' אוכרי'
לא כדברי זה ולא כדברי זה לא קב וסחצ חייבי' בחלה ובשם גזילי
הברות אכרו חסות רבעים חייבין רבי וסבי אומר כחש פטור
חסשה ועוד חייבין ג הלל אומר' סלא הזן סים שאובין
מוסלין חכמה אלא שאדם חייב לומר בלשון רבו ושכאי אומס
תשעה קבס ומכסי' אומר' לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא עז
שכאו שני גרדיים סעער האטפות שבירושלים והעירו סשונ
שסעיה ואכשליין שלשת לונס סים שאובין מוסלין את חכמה
וקייסו

כני ישראל מפריה ורביה: מפקירה
לפקיד' בדרה היום ומנ' טהורה
וכדקה לסוף סנעו ומנאה טמאה
חוששי למנעה מדרוק' דאסוף ושלך
שמיא עם סלוקי ידיה רחמה וכמלי
בית הרח' העמידוהו ולכטול' פריה
מדיה לא מייסוכן דרוק' לטהרו'
הוא דמטמכן להו מפקיד' לפקור'
ולא לכעלה וסמיא' אומ' אי טמיות
לה לטהרו לבו נוקפו ופורס כמו
מתשמי' לא כדברי זה ולא כדברי
זה לא כדברי שמיא דמיקל עמי
ולאו עוש' סיו' לדכרי' ולא כדברי
סילל סהפריז על מדותיו ומתמיד
ומר' טרדי דודאי כולי האי וימס
רכי' לא מוקמי כותלי בית הרחם
דס: מעת לעת סמעט על יד

מפקירה לפקיד' סני זמני' הוכרו באש' לטמ' טהרות למפרע ושלך אחר הקל סכשניהו אס מפקירה לפקירה
ימר על מעת לעת הק' אס מעת לעת ולא טמא לא טהרו סנענה מאתמול סטעה הזאת ואס מעת לעת
ומר על מפקירה לפקירה כגון סדקה ענמה סחרית ומנאה טהורה וערכית מנאה טמאה לא טמאוכן
אלא הכך טהרות דמכדיקת סחרית ושלך והלכה כסמאס: על יד אסר' כמו ועל ידו סחוקין בספר עזרא סע
גמו וסחרית החייק: וסע סנעו סכסכב לה זמן האורח: סעמי' ונדק' בסעט וסאה ומנאה טמא דיה סערת
ולא מיישיכ' דלמ' מקמי הכי הוה דודאי אורס כזענו בא: והסעט' בסעדי' הרי זו ספקירה תרתי קתני וסערת
קתני ומסמשת בעדי' כלומ' מננה על כל אשה לסעט' כשי עדי' סעדיקת' כהן אסר' לפני תשמיש' ואסר' לאסר'
תשמיש' והרי זה כפקיד' העד' של אסר' תשמיש' הרי זה כפקירה: וממעטע' מעת לעת וע' מפקירה לפקירה
דעהו דתמא שמיא טר' דס טפה כהרדל ותפפה' זו ולא להו כפקיד' קמל מתכו' דעד' סלאסר' תשמיש' הרי
כפקירה אבל עד' שלפני תשמיש' אינו כפקירה סמאך שהיא ויהומה לכיתה כלומר כהולה לסמ' איכס'
מכסכת חות' להקור' ולסדקין: ב מקב' לחלה עשה שיש בה קב חייבת כחלה: קב ומנאה סיעים כחלה
שהן סענה לוגי' וכי' ומנאס' בינה לזדה מדכרית והוא עומ' לגבלת' עשירית האיס' סחוי' כחלה כדכתי' דאשית
ער סוהרס' כדי עספת מר' הר' וסעשו סתי' תבירו סלמיות וכמנאו' ומדכרו ככסו כסמס ירוסלמי' ולג' כסמל'
וכינה והנאס' בינה עילוי' ללוג' ורוסלמי' סהלגו' מדכרי' שפה בגל' התנס' כסמשה כני' גדולי' כסל' סל' ססר' בינה
גדולי' תן וכי' ומנאס' בינה תחת הכיס' גדולה סהחומס' כיו' שהוא סמו' מלבד כוסף על הכיס' כמנאס' שס כני'
גדולי' סהן לני' גדול' הרי הן שס לוגי' גדולי' סהן קב וסנאס': משה גדולי' המרו' הו' עדת' גפורת סהסופ' סמי'
על סל ירוסלמית כמנאו' ססס' לוגין העש' סהן חסות רבעי' קב סהקב ארבע' לוגין: מנסס' ועוד חייבי' דקסכרי'
רי' יום מדה מדכרית הרי כני' גדולי' מלכנו אס מעשרי' כבינה לכל כני' וסלכ' כסמאי' דקב וסחל' ירוסלמי' דהח'
ססה לוגי' ורוסלמיות סהן סענה לוגי' וכי' ומנאס' כיו' מדכריות הן סיעור חלה והן לוג' כני' ומנאס' בינה ורוסלמי'
הזן וסקר' וסקר' ונדק' ומנאס' סעסקל' ססס' מלו' ועשרי' דלהס' מקמח סחי' הוא סיעור מקמח סחי' כחלה וססקל'
הדרסס' דוע' בענרים היום וככל' ארץ ישראל סהוא מסקל' אס גרנדי' סעודי' בקדוש: ג הן יכ' לוגי':
ססלס' ססלס'

פסוקים

פסל את המקוה אם כפלו בתוכו קודם שנשלים שיעור אבל לאח' שנשלים אפי' השליך לתוכו כל מים שאובי
 שנשלים אוב אינן פסולי: שחייב אדם לומר כלשון רבו כלמו הין איכנו לשון משקה אלא לשון תורה אלא כך
 שמש' מרבותיו שמש' והנבטליון וירומם קבל מאביו אל שמפני שהיו שמש' והנבטליון גרי בדק לא היו יכולי
 להגות מפייהן מלת הין והיו אומריו הין במקום הין כדרך בני אדם עד היום שאינם יכולי להשתק באותיות
 החפזות הלל גס הוא אומר הין

וקיימו חכמי א"ת דבריהם ר' זלמה מזכירין את דברי שמאי
 וחלל לבטלן ללמד לדורות הבאים שלא יהא אדם עובר על דבריו
 שהיו אבות העולם לא עמדו על דבריהם ה' זלמה מזכירין
 דברי היחיד בין המרובין והואיל ואין חלב לא כדברי המרובין שאם
 ירא הבית דין את דברי היחיד ויסמ' עליו שאין בות דין יכול לבטל
 דברי צנות דין חבריו דע שיהיה גדול ממנו בחכמ' ובצדק היה גדול
 ממנו בחכמ' אבל לא במנין במנין אבל לא בהכמ' אינו יכול לבטל
 דבריו עד שיהיה גדול סכנו בחכמ' ובמנין ו אפר רבי יחזיה
 אם כן למה מזכירי דבריו היחיד בין המרובי לבטלה שאם יאמר
 האדם כך אני כקובל ואמר לו בדברי איש פלוני שכעת ז
 בית שמאי אומר רובע עץ מן העצמים בין משנים בין משלשה
 ובית הלל אומר יום רובע עץ מן הגויה מן מרוב הבניין או
 מרוב המנין שמאי אומר אפילו מעט אחד ח

כדשיכי תרום בית שמאי אומר ים שורין ושפין בשחרה ומאבילין
 בשומאה לא אומר שורין בשחר' ושפין ומאבילין בשומאה בית
 שמאי אומר יאכל ציד ר' עקיב' אומ' כל פשיתם בטומא ט
 הפורט סלע ממע' מעשר שני בית שמאי אומר יבבל סלע מעות
 ובית

הישיב של ל' האחר' והיה גדול כחמ' מראש הישיב' של ראש' ובמנין שיהיו מנין התלמודי שבו שיש של אחרון
 סדנ' ומנין התלמודי שבו שיש של ראש' ו למה מזכירי דבריו היחיד בין המרובי כדי לבטלן יחיד שלא
 טעה טעם גד כדברי ר' יוחנן וכו' למה מזכירי' אותן כלל ועשני שאם יאמר אדם כך אבי מקובל ויתתם
 כדור' שאין עשני' כקבלתי ואמר' לו כדברי איש כלל שמעת וכדחו דבריו: ז רובע עגמו רובע קב של
 עגמו המית מיתאי' באהל ופשו' הין מטמאי' לא דונע וכתם אבל לא באהל ובדרי' בש' דרובע קב מטמאי' ואפי'
 הן ממתי' הרבה וכו' הונע' רובע עגמו' הן הגויה כלומ' מנוף אחד של מת אחד ולא ממתי' הרבה ואפי' של מת
 אחד הין מטמאי' עד שיהיה רובע הקב רוב' מנין דהיו רוב גדול הבוק' אז רוב מנין עגמיתו של אדם והיו
 קלה עגמו' שמנין עגמיתו של אדם רוח: אפי' מפני' אח' אעפ' אפי' של מת ממלא רובע קב מטמ' באהל
 וחלב ככה: ח כדשיכי תרומה בערתי קור' להם כדכ' והם מאביל' לגמלי' ואין בני אדם אוכלים מהם
 לא מדוחק בשעת רענון ומפירי' מהן תרומה הואיל' וכאכלי' לאדם לברקי' ע' הדחק ואינו קדושה כשאר
 תרומו: טורי' אותן במים ושפין על כשרן כשהרהר בכסילת' ידים כדון כל שאר אוכלי' של תרומ' שמתם ידים
 סביות הן ופסולות את התרומה: ומאכילים לבהמה בטומאה ואינו חושש אם מטמא אותן בידים כשהנה
 סמאכילין לבהמה אבל כל זמן שאינו סמאכילין לבהמה אסור לטעמאן בידים: טורי' כשאר ששירייתם
 במים מכשירתן לקבל טומאה וחס' סורה אותן בטומאה כמב' הכשרן וטומאתן באי' כשאר ויה' כלבד' אונסים
 בה' משום היכר כדי שירגעו שיהן תרומה: ואכלו גרוד לשון יונק כמו כרוד של מבוית שהיא מקום של מבוית
 שלא הניע שם שין אף כאן ואכלו יבשים שלא יהא עליהן משקה בשעת חיוב' כדי שלא יהיה כר שהוכשרו
 לקבל טומאה: כל מפשיהם בטומאה ואפילו השרייה והלכה כבית הלל: ט הפורט סלע ממעות
 מעשר שני מן שיש לו מעות כחשת של מעשר שני וכו' הפורטן כספ' להעלות לירושלם עשני משאיו

עדות פרק א

הדרך כש אמו בכל הסלע מעו אס כף לפרטן יכול הוא לפרוט כלן וכותן מעו בשביל כל הסלע: וכה אומרי
לא ופרט לא חנין שכשיבא לירושלם יהיה נריך לפרוטו מיד לקנות דרכי מעול וחס ירכו הכל אצל שלמט
לפרוט ויקרו הפרוטות וכמנא מעשר שכי כפסד לפיכך ישאו פרוטו עמקה להוסיף במקנת ולכשיכלו ופרוט
בכסף שכירו מעט מעט: שקל הוא חני סלע אין מחללי בכסף ופרונית על כסף מי שיש לו חני דינר כסף של
מעשר ופירו של מעשר שנים חני

דינר לא ויכרם יחד לחללם על
דינר: וחכמים מפרשים בכה"ע
צדוק פירות כיון שאין לו לא חני
דינר כסף אצל לחלל דינר כסף
ופירות שוין דינר על חני סלע
שהוא שכירי מודי חכמים שאין
מחללי והלכ"כ חכמי: ו הפרוט
סלע של מעט שני בירושלם שהיה
מחליף סלע שכירו ובוטל פרוטו
להוסיף לנכרי מעודת מעשר בש
אומרו אס כף להחליף כל הסלע
שכירו במעו יחליף וכה אומרי לא
יחליף לא חנין שאל לא ישה
בעיר עד שיביא את כלן ויפקידם
בעיר עד דגל אחר והפרוטות
מתעפשות ואס יחזור ויחליפם
בסלעי כמנא שלמי משתכר שני
פעמי ומעשר שכי כפסד: הדכים
לשכר חכמי שמעון בן עזאי ושמעון
צן זוט וחנן המנרי: וב דינרי כסף
ודינר מעו הסלע הוא ארבעה
דינרי וכשכא להחליף הסלע לא

כסף
כסף

ויקח לא דינר אחד פרוטו ושלש דינרי יהיו כסף: וכדינרי כסף כרביעית מעו כדיל רביעי של כסף לא וקח
לא כרביעיתו מעו של נחשת ונ' חלקי כסף שכמנא לוקח מעו אה מששה עשר בסלע בלבד: ארבעה אספרי
כסף הדינר האספרי ומטבע הוא נחשין וין עשר היו קוריו לו אספרו כמנא הסלע עשרי אספרי כשהוא חסל
כדינר יחללנו על ארבעה אספרי: כסף ואספרו אה נחשת כמנא לוקח נחשת אה מעשר: בסלע בלבד: ויכסף
בחנו ויחלל כנדר לא יחלל כלל על פרוטו שמתא ישכח וייגשה אותן חולין לא יבית הסלע אצל החכמי ויחלל
כנדר עד שתכלה והלכ"כ כדברי ב"ה בלבד: יא שנטלו חפויני דנותי פירשו מלשון חפי פומה שיהי חפויני
הבולטו מן המפתחו שבוהג' לעשות נחשין ושמעל אף כאן רגילי לעשו' ככסא של כלה כמין שויניה חפויני
שיחמכו עליה ודמכס' פי חפויני פתוחין וצוריון שנינושי מעב' או מנכנים ומדביקים אותן בכסא הכלה: כש
מטמאי דאית חוי לשיניה וכה מטמאי דלא חוי לכלה והוי ככשנר: אף מלבן הכסא טמא כלמו אף מלבן
הכס' בפני עצמו בלא הכס' ובלא חפויני טמ' כש שהכס' בלא חפויני טמ' מלבן גול לביכ' מרובע עושי' על הכס'
וושני עבוי: כסא שקבעו בעריבה הביא כסא ממקו אה וקבעו בעריב דרך ישיבתו ועריב' אינה טמא מדרס:
דחוי לביטולא לישב עליה: כש מטמאי דלא בטל כס' לבני עריב: וכש מטמאי מדרס דבטל כסא לבני עריב'
אכל כסא העשוי בנהג העריב נעמ' מדרס' כש וכה דטהו: ושמיאי אומ' אף כסא העשוי בעריב עבוי טמא מדרס:
יב לא נבאה מן הקניד כמנפשה שהיה שהלכו בני אדם לקבור חטין וכשכו בשם לאחד מהן ומת ובאס
זהויעב' כד' ושלחו ומנאו כדנדיק ולא העירו לא דגמטו שהיא הדכר קרוב אצל ממדי' י' הם אינ' כמנתי' לא

הקוח

עדות פרק ב

כיהו מעשה שהיה כך היה והיה לשאר מקומו : שאין הארץ נכנסת לכלת בעלם דדחמאן אמ' עש' עדים
 וגבי כשאר דידע' הוה דחוקלו מאוס עגופא : משפר כעובדי ממסח שהתקינו לכתוב בשטר כתוב : כשכתבו
 לז' זר והדי הוה כשאת רוב עמול כתובה : יג' מי שחזו עבד ונחזו בן חורין כגון עבד של כ' שותפים
 ושחררו אחד מהן איכמי שקבל רבו ממנו חזי דמינו ושחרר רבתי באותן הדמי' : תקנתם את רבו שאינו חסר
 כלום : לישא שפא אינו יכול ומפני

כד חריות שנו : בת חורין אינו
 יכול מפני כד עבדות שנו : כופי'
 את רבו ועושהו בן חורין והיה הם
 היה עבד של מיה שופיני' והחד
 מהם שחררו שכושין את כלם
 לשחררו : יד' כלי הרם מניל
 על הכל כלי הרם המוקף נמיד
 פתיל מניל על כל מה שכתבו
 כשהוא באהל הנית ולא יטע' כל
 מה שכתבו דכתיב כל כלי התוח
 אשר חין נמיד פתיל עליו טיח
 הוא ה' י' עליו נמיד פתיל טיח
 הוה ויה שמיכו ל' שפא כלום
 ולא ל' חובל ומסקי' וכלי הרם
 הכתו מדכ' דכתי' וכל כלי פתוח
 כמו שטמא דרך פתחו ואינו
 טמא דרך נכניאנו מניל לא על
 חובלו ומסקי' ועל כלי הרם חבל
 על שחר' כלי אינו חובל כדמסר'
 וחז' מפני מה מפני שהו טמא
 ענ' עיה של הממא חבל עיה בין
 כלי בין חובל ומסקי' כגון בחוקת

לגחלה על פיה' אמרו להם בית שמוי והלא מספר כתובת' נלסוד
 שהוא כותב לה שאם תכשאו לאחור תשלי מה שכתוב לך חורין
 בית הלל לחודות קדברי' בית שמוי' ~~החציו עבד וחציו~~
 בן חורין עובר את רבו יום אחר ואת עצמו יום אחר כדברי' ב' הלל
 בית שמוי אומרי' תקנתם את רבו ואת עצמו לא תקנתם לישא
 שפחה אינו יכול ברת חורין אינו יכול לישבל והלא ל' נברא
 תעולם אלא לפריה ורביה שנאמר לא תחו בראה לשבת וצרה לא
 מפני תקן העולם כופין את רבו ועוש' אותו בן חורין וכותב שטר
 על חצי דמיו חורו בית הלל לחודות כבות שמוי' יד' כלי
 ח' ש' כציל על הכל כדברי' בית הלל ובית שמוי אומרים אינו
 מציל אלא על האיבול ועל המסקין ועל כלי הרם אשרו להם כ'ה
 מפני כה אשרו להם בית שמוי מפני שהוה טמא על גב' עם
 הארץ ואין כלי טמא הויין אחרות להם כיה הלל והלל
 שיהיה אוכלין ובסקין שכתבו אכרו להם בית שמוי בששחרו
 אכלין ובסקין שכתבו עצמו שחרו אבל כששחרר את הכלי
 שחרר לך ולו חורו בית הלל לחודות כדברי' בית שמוי'

פרק ב

ד' הניבא סגן הכהנים העיר ארבעה רבוי' מיסיהם
 של כהני' לא נכנעו כלשרת' את הברש שנשט'
 בולר השוכא עם הביש' שנשטא באב השימא אע"פ שכוסיפו' שוכא'
 על שוכא' הוסי' ר' עקיב' מיסיהם של כהני' לא נכנעו בה' הדליק
 את השמן

טמאי' לפי שאינם בקיאי' בהלכות טומאה וטהר וחושבי' על טהור טהור
 מפני הטומאה אלא כלי טהור בלבד אבל כלי טמא אינו מניל על מה שכתבו וכלים של עם הארץ יתחיל
 ובחוקת טמאי' הן חוקין מנילי' : לעגמו טהרנו לעם הארץ לכהו טהרנו ולא חיישי' דלמא אתי חנר לאשת' חשי
 כהו טהרי הם גדלים ממנעם ונלחו הכי כמו כל מחבלם טמא הילכך חובל' ומסקי' וכלי הרם כחן לרם
 טהרה בחוקה כשהיו נעמד נמיד פתיל של כלי עם הארץ חמרו להו טהורין וישתמשו בהן הן שמהויין
 כליהן בחוקת טהורין ואין לחוש שיה' ישאל החכר מהן וישתמש בהן שהרי הן אכלו בחוקת טהורים ואין להם
 טהרה עולמית אבל הכלי טהר' דאיכא למתא שמה' ישאל החכר מהן וישתמש בהן בלא הוה בלוי
 ושיכיש של ידע שטמאן בחבל המת ומישיב דטבילה בעלמא כהו להו לטבילי' טומאה שמהויין חוב עם
 הארץ והיו דתקן בהדי' לך ולו דת' חנר לא שתמשי כהו הילכך עגו הן שיה' לל' וחזרו דחין כלי טהר'
 כגול נמיד פתיל לכתב' חנר ולא כשל עיה ואם חלו לגזיר' כלע' לם כלי טהרה על עיה' ויהו כלי טהר'
 לפי שהו בחוקת טמא וחקין כלי טמא מניל לא הו שיהו חובות מקבלו' מהן לפי שיהן סתמין כחן טהורין
 ושומרו כליהם כטהרה וכלים שלהם מנילין

דבי

חובל סגן הכהני' חייב מלשחרף את רבו' שטמאן כהו' הטהור' כהו' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל' ל'
 שהו' שלישי שטמאן בויל' של ויל' - כלומר שנגרע חזיו ונעשה הוה שלישי ל' חובות' מל' ל' ל' ל'
 עם הנצר שטמאן כח' הטומאה שהו' דחוק' לטומאה וכשנעב' זה הכשר טהור' ויהי' ל' ל' ל' ל' ל'
 טומאה

ערוחת פרק ב

שכטמא כאב הטומאה חזר להיות שני שהרי נגע בראשון ונגעה שני ומנא שהוכיפו לו טומא על טומא
 דמעקר שלישי והשתא שני ואעפ"כ לא מכמעו מלשרע נגע המור ממנו דהואיל ואף זה הקל לשריפ עומד לא
 חמו אס מטמאיו אותו ויתממה שהיה ואעפ"כ שאין אוכל מטמא אוכל מן התורה שכ בטומאת אוכלי טמא הוא
 הוא טמא ואינו מטמא אוכל אוכל כו' ג' ג' נז' נז' שיהיה אוכל מטמא אוכל : השמן של תרומה שכטמא
 בטובל יום הוא שלישי לטומאה

את השמן שנפסל בשבול יום כבר שנטמא בטמא סת אף על פי
 שמוסיפין לו על שומתו » ב אר' חנינא כגן הכהנים מימי
 לא ראיתי עוד יוצא לבית השריפה אכר' עקיבא בדבריו לכהנו
 שהוכפשי את החבור ונמצאת טריפה שיאותו הכהנים בעוד
 וחכמי אוברי' הן לא ראינו ראייה אלא יוצא לבית השריפה » ג
 אף הוא העיר על כפר קטן שהי' בעיר ירוש' והיה בו וקן אחד והיה
 כלוה לכל בני הכפר וכות' בכת' ידו ואהר' חוהמי ובא בעשה לפט
 הכס' והתירו לפי דרכך אחא לכד שחאש כורבת את גיטה והואש
 בות' את שוברו שאין קיום הגט לא בחהמיו ועל כחש שנמצא
 בבשר שהציק זה דים שהורות והבשר טכא ואם נמצאת בפריש
 הגל מחור » ד שלשה דברים אכר רבי יושבעל לפני הכהנים
 בברם

דטובל יום סוף את התרומה מן
 התורה ונגעה אותו שלישי : כבר
 שכטמא בטמא של האוי כר של
 מתכת הוא ולא של חרס דכל
 כלים חוץ מכלי חרס שנגעו
 בטומאת מת כעשו כמותה אם
 אב אב ואם ראשון ראשון דכתיב
 במלל חרס ודרשי חרס הרי הוא
 כמלל שהחרס שנגע במת כעשה
 אנו אבות כמת עגמו וכשנגע
 בטמא מת שהוא אב כעשה נכ
 המדב אב וכל שאר כלים כמדב
 לרין זה הוא מכלי חרס נמו' חדר
 של מתכת שנגע בטמא כעשה אב הטומאה והשתא הוכיף רבי עקיבא על דברי רבי הכניה כגן
 הכניה שהרי ל הכניה לא התיר אלא להחזיר השלישי שני נז' עקיבא התיר להחזיר השלישי ראשון שהשמן
 שנפסל בטובל יום שהוא שלישי שמדליק אותו כבר שכטמא בטמא מת שהכר עגמו נגעה אב כמו שאמרנו
 כמא שהחזר השלישי להיות ראשון ואעפ"כ לא נמצאו דהואיל ויש שם טומא עליו לא חיישו ליה ומת' להחזיר
 נידים : ב לא ראיתי עוד יונא לבית השריפה לאחר שהופשט אס נמצאת טריפה ואעפ"כ שפסול זה היה
 קודם הפשט הואיל ולא כבר על לאחר הפשט : שהמפשט את הכבוד ונמצא טריפה הא קולל ד' עקיבא
 דאפי' בכור בעל מום הנשחט בעדיה על מומו ולא התירו הכהני' לא באכילה כדכתי' בעשרירך תאכלנו אבל
 אס נות עורו אבו וטעין קבורה ואשמעוין ד' עקיבא דהיא דלא הזכר טרפונו עד ללאהר הכס' העורית
 שחיטתו והפשטו לעורו כאלו חרק דמו במקדש : יאותו הכהני' בעורו ואינו כשרף : חין לא דהיתו דהיה שאל
 לא חרע ביומו שיח' טריפ' לאחר הפשט והם חרעו ושרפיהו הוא לא ראה : לא ינא לבית השריפה הואיל וקוד'
 הפשט בא והלכ' כר עקיבא בכבוד געל גווס כשהתירו מוח' אבל לא התירו מוח' לא והלכ' כחכמי' בכבוד
 תמי' דבשר בקבול ונזר בשריפ : ג וכות' ככתי' דו שטר חוב על הלה והחזרו חותמו עדי' כשרו היו התמי'
 על השטר והתירו ואעפ"כ שכותב השטר הוא המלוה ונגע בעדותו : שהאשה כותבת את גיטה ועדי' כשר'
 מותמי' : חית שגבר : שטר שהילכה שמהלה לו אשתו על כותבתה : שאין קיום הגט אלא בחותמי' העדים
 החתומים על הגט הם עקר בבית קיום הגט הילכך כשעדים כשרים התומים בוכשר אעפ"כ שהוא כותבי
 האשה : ועל מהט שידוע בה שנטמאת במת ונמצאת בבשר הקדש כשחתכו אותו בשרה ומפס' אס נגע בה
 הסכין והאדס אס לאו הכהני' והאדס טהורים דכפין טומאה ברשות הרבים היא שהעורה דין ברשות הרבים
 יש לה לנזק' טומאה ובכפן טומאה ברשות הרבי' כפינו טהור : והבשר טמא דורא נגעה בו טומאה ומתמי'
 איירי בכהמת קדשים שהעבירה בנהר המזן לכהיטתה ועדין משקה טובח עליה שהוכשר הכשר לקבל
 טומאה באיזן המים דהי' למו הכי לא היה הכשר טמא ואעפ"כ שרהבני' אותו בבית המטבחים בעורא דקיימא
 לן משקה בית מדנחיא דכן ואין מכשירין את הבשר לקבל טומאה וזי קשיא היאך הכשר טמא והאידס
 טהורות והלא אוכלי' טמאין וטמאין את האידס מדרכנן הא לא קשיא מדוי דקיימא לן חין טומאת ידים
 במקדש שכשנזרו על טומאת יד' לא נזרו בה במקדש : ד בכרס כשהיו יושבים סודות סודות של
 כמיס בכרס זו הכטועה סודות סודות של גפנים : על בינה טרופה בקערה שכתערה המלזן והחלזן

עיוות פרק ב

ער

יחד וכתובה על גבי הדיק ונבע טבול יום בכיפה איננו שהיא חולין דאין סייק תרומה כגינה וטבול יום אינו פוסל בחולין אשה הדי הוא חבור וכפאל הדיק כאלו כנענו: ואם היה כמין כובע עתה: הכיפה וכעשית כמין כובע על הדיק וחלולה תחתיה: שכולת שנקצר שיעור כקרינתו שכולת אחת של קצר: דלא אומה שכולת יגיע לקמה: אם אותה שכולת כקצרת עם הקמה הדי היא של כעל הכית שהקמה עתה: דלא קדיקין כה לא תשוב לקחתנו ואם לאו הדי

בכרם כיבנה על ביצת טרומה שהיא בתוכה ענין של תרומה שחיא חבור ואם היתה כמין כנע אינה חבור ועל שכולת שבקצר וראשה מנעת לקמה אם נקצרת עם הקם' הדי היא של בעל חבית ואם לאו הדי של עניים ועל גנה קשנה שחא מוקפת ערים אם יש בה כמלא בוצר וסלו סמאן וסלא בוצר וסלו סמאן תורע ואם לאו לא תורע' ה של שדה דברים אמרו לפני רבי ישמעאל ולא אמר כהם לא איסור וחיחר ופירשו רבי יהושע בן מתיא הדמנים מורסן בשבת אם לעשות לה פח חייב ואם לחוציא מסבת החרה פסול ועל הצד נחש בשבת אם חתקה שלא ושכנו פסול ואם לרפואה חייב ועל לפסים אירוכיות שהם שחורות באחל חבת ושאריות כמשא זב רבי אליעזר בן ערוק אומר אף במשא הזב שחורות מפני שלא נגמרה מלאכתן' ו שלשה דברים אימר רבי ישמעאל ולא הורה לו רבי עקיבא השום ודברים והמלילות שרוסקן מבעור יום שרבי ישמעאל אומר יגמור משתחשך ורבי עקיבא אומר לא יגמור' ו שלשה דברים אמרו לפני ר' עקיבא שנים משום ר' אליעזר ואחר משום ר' יהושע שנים משום ר' אליעזר ויצא אשה בעיר שור' וחב ומריתו יגמור פסול לערות ואחר משום רבי יהושע חרשך בפי חללה ומלהכת על גבי ככרות של תרומה ספק נבע ספק לא נבע ספקי טהור' ח שלשה

זו שכהה והיא לפני: ערים חמש נפנים הכע עית ומולות ושוכנו על גבי כלכות או על גבי דרך קריות עדים לשון על ערש יבוע: אם יש בו כחלות כוכר וסלו אם הגבה גדולה כשיצור שיצמוד הו כוכר העצבים עם סלו שזכנים העצבי לתיב כשהו מלקוח העצבי וכל כדדי הערים: תרע הגבה והוא שירחיק הדיק מן הגמס' כדי עגול הכרם שהם ששה עשר לכל רוח ותרע השאר ואם לאו שאין הגב גדולה כל כך: לא תרע וחצי שמהוסיק כדי עגולת הכרם עשני שהדיעבד' עם הכרם כלאו הם כלאים: ה ושרשן ליהושע אמת מייב ואמת פסול: אם לבעולתה פה חייב משום כוכה: ואם להוסיף ממכה למה פסול דמלא' אלא כריכה לנפיה היא שהפתח היא העלאת

זה אין כרוך להיות לה פתח מבעניו ואין כאן אלא אסורה דרכן ומשום נעיר לא גזר והיו פסול ומותר: אם יתעסק שלא ישכנו פסול דליכונכרך לגופו של דבר הנכוד ואם היה יודע שיצמוד ולא ישכנו לא היה צד וכהאין מתי לא גזר דכך והיו פסול ומותר: לפסין ארבעות וכלי חרס כתימים עשויין כמין כדור חלול מבעבם ולאחר שחלבים אומי כהבן חותכים אותו באומנו והוא כעשה שכי כלים: טהורות כאלה הדיק כל זמן שלא חתכוהו דכלי חרס אינו מקבל טומאה מעגו אלא מאדו כדכתיב וכל כלי פתוח דרך פתחו מעטא ואינו טמא ויבנו והיו אין לו אויר: וטעמות במשא הזב כטומאת הסט שאם כעלול או כיתעכנו מעטא הזב טמאים אף על פי שאין להם אויר: מפני שלא נגמרה מלאכתן דחתיכה שחתיכה אותן באומנו זו היא גמר מלאכתן ואין הלכה כלאמר דבר דדוק אלא לבוכן כהבן הוא גמר מלאכתן הילכך מטמאת במשא הזב איבולו קודם שחלקן: ו מלילות שכולים שלא בשלכל דרכן וטוענן פאכנים ומתאם זכ מהן וטבולו: יגמור מאחר שרסקן וכתתן מבע' יגמור ויאכל בשבת ולא דמי למשקים שזכו לאסורין גורה שמיא יבועת דהכא איבולו יסונו ליכא אסורה דאורייתא משום דמשקים אינו טמא: לא יגמור כדי לאכול לאחר שקדש היום דאסורין כשאר משקים שזכו והלכה כרבי ישמעאל: ו עיר של זהב עזרת זהב עשויה כמין עיר גורת ירושלם ולא חייסין דלמא שללא ומחויף ואינא לאייתיה ארבע אמות כרשות הכרם: ומפריחי יונים מין מעיני קשוקאם תקדים יתקן ליכתי אהן לך כך ונתן: פירוש אחר שגמול יוכה מלמדת להביא יונים לכית בעליה ויש בהן גול משום דרכי שלום ולא גול גמור: ספק נבע ספק לא נבע טעונו טהור משום דטומאה עוברת היא ואיכה כחה כמקום הילכך שפיקו טהור ואילו

עדות פרק ג

ואפילו בדרשות היחיד: ה סתכל של סידור מעל של ען שמועלן ברגליהן המתעסקים כסיד לתן על רגליהם שלא ישרו כבוד ולפי כעל אונת הזכ טמא מדדס: ועל שירי תגור חרבעה הם היה גדול הרכה וכטמא וחרד כן מספר לח טהר עד של ה היה כשכריו גבול הרב ולעולם שכריו מקבלן טמאה כאלו הם שלם עד שיהיה הפצר שהות מנוחה חרבעה ואם תמור שנתמסר עשו כתיב קדשה גדולה שאין לה שולס ומחברי אורו בטיוב על גבי קרקע ורכבת הקרקע היא תהניתו של קבור: טכס מתפניתו מן הלוחות העשויות לנוכח שר עקיב מטמא דקבר חלב שאינו רחוי לטיטה הוא רחוי לקבל רמוכס וכטמא משום כלו קבול: והכתי מתהרין דקברי החיל ועקרו לטיט עבד ולא לבית קבול כיון שנתקבל העקר שבעבורו נעשה כבתולה הטפלה וחיו מעמא אשי משום כלי קבול והלכה כחכמים:

ה ג דברי אר עקיב על ב' הודו לו ועל אהל לא הודו לו על כמא כנדל של סידום שהו שכא מדרם ועל שירי הגור ד' שהיו אוסרו שלשה והודו לו ועל אחד לא הודו לו על כמא שנשלו שנים כחפזיו זה בצד זה שרבי עקיבא כטמא וחכמים מטהרין * ט הוא הרה אוסר האם זוכרה ר' בן בניו ובכה ובעיניו ובחכמה ובשנים ובמספר הדורות לפנע ותוא הקץ שנאמר קורא הדורות מראש אעפ' שכ' ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה ונאם ודור רביעו וישבו הנה * אף הוא היה אוסר חכמה דברים שר' שנים עשר חודש כשפש דור הכבוד שנים עשר חודש משפש איוב שנים עשר חודש משפש חכצריים שנים עשר חודש משפש גוג ומגוג לעהד לבא שנים עשר חודש משפש רשעים בגיהנם שנים עשר חודש שנא' והיה מידי חרש בהרשו רבי יוחנן בן נורי איסר בן הפסח ועד העצרת שנאמר ומידי שבה בשבת * כל המטמאין באהל שנחלקו וחכמין לתע

פרק ג

הבית רבי ירמיה בן הרבינס כשהר וחכמין כטמאין כיצד הנוגע בכשני חצאי זתים בן הכבילה ג' ג' נושאן ובבת הנוגע בכחציו רת וכחציו זה כאהל עליו וכאהיל על כשני חצאי זתי' כאהיל על כחציו זית וכחציו זית באהיל עליו ר' יוסא בן חרבינס משהר וחכמים מטמאין אבל הנוגע בכחציו זית ודבר אחד מאהיל עליו ועל כחציו זית טהור אר' ביצר אף בזה ר' ירמיה כשהר וחכמים מטמאין חבל שכא חוץ כן הנוגע עם המשא והמשא עם האהל זה הכלל כל שהוא כשם אחד שכא משני שכוח טהור * ב אוכל

לעשות טובה לזרעו לזרע שלישי או לדור רביעי והאז זכה לאונת הדור שתבא לבס אותה טובה: הוא הקן שארץ הקנה לאונת דבר שהיה לזמן פלוני ולדור פלוני כמו ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה ודור רביעי יש בו חכה היו מספר הדור' והוא דור רביעי הוא הקן של ד' מאות שנה: * של' יהיה מדי חרש כחדש וכשיבא חרש באותו חרש שמת בו יבא מנהגם ויבא להשתחית לפני: של' ומד' שבת כשנתו כלומר לאחר שהיה כנהגם כל כך ימים כמו שיש ימים ראשון של פסח דאקרו שבת דכתיב וספרתם לבס ממחרת השבת וגו' עד עברת שהיא ממחרת השבת השביעית יבא מנהגם ויבא להשתחית:

כל

היו מאין האהל בן החיות הל' ויבא תמור קבול וכל זיתן הצמחין חרש פר' כל החיות שנחלקו שיצאו הן לנהל' והכנים כשהן מוחלקין לתוך הבית דהיינו לתוך אהל אחד: ר' דובא בן הרבינס משהר דקבר לא מטמאין לכש ער: הנוגע בכשני חצאי זתי' מן הכבילה ומתקם ככלה לומר לך דכי היכי דלא' לך דובא שאין מטמאין בלנוא אהל אהל הכי כוונתו: שאין מנטמאין לטומאת יגע ומשא בין במת בין בבית: הנוגע בשני זתי' ומאהיל על חצי זית שהיה אהל על הית טמא כאלו היה עם האת באהל וכל הכן מאהל דרים כשהוא חרש שאין בן הטומאה וכן האהל פותח גובה וישו הכי כחתי מטמאין דאהל כי היא כשע' היא וביה דתתן אהל הנוגע בכחציו זית ודבר אחר מאהיל עליו וכו' דמזדו רבנן דטהור מיידי כש

עדות פרק ג

ע"ה

כשיש פתח טפח בין הטמאה ובין האהל דנהא מודו רבנן דאין מעטרפין דנעישה והאל פני שמותיו וכל מה שפני שמותיו אין מעטרפין ור' דוסא סבר דאשי כטומאה רבנה אין מעטרפין : אמר ר' אחיב וכו' ר' אחיב פליגי אהרן דאמ' דכשיש פתח טפח בין הטמאה והאהל מודו רבנן דהמוד ואין מעטרפין ואמ' אחיב דאף כה פליגי רבנן על ר' דוסא ואמרי דנעישה והאל חד שמא הוא הילכך מעטרפין לכשיעור ומטמאין ואין הלכה כר' אחיב : חזן מן המגע עם

המש כגון פגוע כתיב וזית והסיט חזיונות משא עם האהל שהסיט חזיונות והאהיל על חזיונות משא אחד כגון פגוע ומגע משא ומשא אהל והאל : ב אולם פרוז כגון זכור של חנונים בטכוס ושקלים שבשהן כפרו זה מזה אין כהן כתיבה שהוא שיעור טומא' אובלי לעומ' אחרים : איכז מעטרף אש הן טמא' ונגע כהן טהור כשהן זכורין אינן מעטרפין זה עם זה לטומא' הטהור כיון שאין בכל אה' מהן בפני עצמו כשיעור טומאת אובלי : אסימו עשוי כמה המטכב היוכא אלא שגדוין לא טכב עליו זור ואין פדויו כו מעבד שכי דכתי' ונרת הכסף בידך דבר שיש עליו זכיה : מטבולי' ידים למטות מי טכב כחובלי ומשקי טמא' וכיוצ' בהן מדכרי' שעטמא' את הידים ואין טמאין כל הגוף הרי זה

ב ואוכל פרוד אינו מצטרף דברי רבי דוסא בן הריבנס וחכמים אומרי' מצטרף כחללין מעשר שינוי על אסימון דברי רבי דוסא וחכמים אומרי' אין מחללין מטבילין ידים להטאת דבר רבי דוסא וחכמים אומרי' אם נשמו ידיו נטמא נטרו : ג מעו אכשית וקניבת ירך של תרומה רבי דוסא סתיר לזרים וחכמים אוקרוי' חמש רחלות גזוזות מנה כנה ופרס חייבות בראשית חזו רבי רבי דוסא וחכמים אומרי' חמש רחלות כל שחן : ד כל החצולות שמאות טמא מת רבי ר' דוסא וחכמים אומרי' בודים כל הקליעות שחורו חרץ משל גלגלון רבי ר' דוסא וחכמי' אומרי' כולם שמאות חרץ משל צמרים : ה חקלע שבירת קבול שלה ארוג טמאה ושרל עור רבי דוסא בן הריבנס משהר וחכמים כטמאין נפקס בית אצבע שלה טהורה בית הפקיע טלה טמאה : ו השבויה אוכלת בתרומה דברי רבי דוסא וחכמי' אומרי' יש שבויה אוכלת ויש שבויה שאינה אוכלת כיצד האשה שאמרה נשבויתי וטהורה אני אוכלת שחפה שאמר הוא הדין שחתיך ואם יש עדים שנשבו' היא אומרת : טהורה אני אינה אוכלת : ז ארבעה שפיקות ד' החדשע מטמא וחכמי' משהרין ביצר הרשמה עומד והטהור עובר הרטהור עובר והטמא עומד טומאה ברשות היחיד וטהורה ברשו' חרבים טהרה ברשות היחיד

מטביל ידיו כלכד וכשר ליגע בני מטות ולהזות מאמר הפרה על הטמא : אם נטמאו ידיו נטמא גופו וכרוך מטביל כל הגוף דנעישה עשו בני מטות שאם נטמאו ידיו נטמא גופו מה שהיו כן בתרומה וק' הים : ג מעי אכתיב הורעונו והמטקה שבתוך האכתיב : וקניבת ירך עליו מעופפים שישירי' ויין הירק : ונה סכס ופרס כל אחת טעה והני וכניד מהכי לא חשיב גז טזו פחות שבניויות : כל שהן לאו דוקא דכפחות מששים פלגי לא מחייבי רבנן כראשית הגז אלא משום דר' דוסא יו"ב שיעור רבא קרוי תנא לשימרא וזוהי דרבנן כל שהן הפלע משקלו כד מעי' ומשקל כל מעשה יוגרעמי שעורה : ד חובלות מחללאו עשוי' פגמי וכיוצא בו ויש להם טפה סביב : עומא' טמא מת שהדי' יש להן בית קבול אבל לא טומאת משכב ומושב לפי שאין ראוי' לשכיבה ולא לשיטה וחכמי' אומרי' מדרס דחזו כמי' לשכיבה : הקליעות חטוין מעשה עבודת : טהורות שאין חשונ' אריג ואין זה כגד : חזן משל גילגלון הקליעות של אכבע שמגורי' בו שבגד הוא חשוכ' : כלם טמאות דכלם חשונ' כגד חזן מן הקליעה עשוי' מוכדי הנמר לקשור כה אנודות של צמר : ה קלע שזוקקין בו האככים כמה דאת אמר קלע כחבן וקלענה כתרך כף הקלע : בית קבול שלה המקום שמשוין בו האבן טרוי' להשליך בית אכבע שלה כמין כבד קטן שמכתיב' בו האכבע : כית הפקיע הכית יד שאינו בו כשמשכב הקלע באויר ודנה להפקיע ולהשליך האבן : ו הטמא אשת הן שבשכית אוכלת בתרומה ולא חיישיבן שמא הגוי כה עליה ועשא זונה ופטלה מן הערמו : ט הטמא עומד טהור תחת האהל או תחת האן : טקוד עובר דרך עם הפק נגע ספק לא נגע און הפק האהיל האלן והאהל על שניהם וטמא הטהור ספק לא האהיל

ערוה פרק ג

שהחיל ולא כטמא ארו ספק אחד : או שהיה הטהור עובר והמנוגע עומד זה ספק שני : טומאה ברשת
היחיד וטהרה בדה כגון הכות הפתוחה לדה ספק נכנס ספק לא נכנס : או שהטהרה בדה והטומא ברשת
היחיד הרי ב' ספקין אחר : ד' יהושע מטעם דכפר הוחיל והטומאה יחיד מטעם דכסף טומאה זו היו ספק
טומאה ברשת היחיד וספקין טמא : ומכאן מטהרין דמכרי הוחיל ובסך טומאה בדה מטעם דבה הוה ספק
טומא בדה וכשקו טהור ואי הלכ

בר' יהושע : ו' מטיור השלמתי
שהשלמתי תולה בו כף המאזנים
ורבות פירושו וממך קובע בעמוד
שלפניו שלמתי להענייד בו תרים
סמכו ומטהרו רבב' משו' דתשמישו
עם הקדקע : אכן השעו' אכן טיט
בה קיום והשמיים עליהם שמיים
השעו' ומתוכה מה מסמך וכו' מכוונ'
את השעו' וקורין לו בלעז ארל' וזו
זכרנו לבלעזיה : וארין של
גדומות העושים ג' ימים של פול
כדמיו שלפניו יש להן כמין ארין של
גבן : ד' גדוק מטעם אומן ארון
דערת כלי עבדו ומכאן מטהרים
דכלי עץ העשוי לכמת הוא ואינו
פ' י' לטלטל ור' גדוק כדכר פעמי'
מתקני' אומן לטלטלו ואין הלכה
כד' דרו' : ט טני כלי של מתכת
שבעלי' דמי' משמיים בוג' דטמאות
ושבדי כלי מתכו' וד' מטמ' הכסוי

דכבר הוא כמו השוכ כלי משום דכסוי' כמי' יש לו בית קבול ומכאן מטהרין דמכרי' כיון דלא כעשה לא לכסוי'
אינו חשוב כלי : ותלוי המגדרות ממכרים שהגלים בהם המגדרות נבדלי' מדתא' והנכנסים הם כל אחד
לזוק מעדרת ומגדר בה דגלוג' ונשמו : וגולמי כלי מתכו' שגריכים לשוף לגדרו להקיש בקורכם או שמחמד
אונן או אין אינן טעמים לדכרי חכמים עד שהגמור מלאכתן : וטבלא שחלקה לשכים טבלא של חרס טיט
בה לנכדוין ונעשית שר' התכות שוות שאין אחת מהן גדולה מחברתה בהא פליגי רבן גמלי' ומכאן והלכ'
כחמיו : י' טומאין את החמין מיט לשבת דטברי' בש' אף אופי' אלא רב עירב בפת ואין מנכסין אין אלא
אל עירב על התבשיל ואין טומאין אלא אם כן היו לו חמין עמומי' מערב' ז' ובה סברי' דאופי' ומכסלי' ועומקן
על עירוב של תבשיל בלבד : אין וקפ' מגירה של רלויות שכתפרקו חלויותה אין מהיחיד אומן דהיו כבונס
ויש נכין ככלי' ובה סברי' אין ככין ככלי' : גריבין ככרות עבנות אלא ריקי' ככרות דקות דסברי' בש' אין אופי'
פת מרובה ביט' עמוס טרחא ובה אומרי' אופי' פת מרובה ביט' שכוון שהפת מרובה יפה היא כאפת : וארי
עבה ג' ובה הכאפית עג' נחלי' ואין הלכה כד' בכל מה שמחמיר כדברי' בש' : יא' מככדי' ביון המטו' שאוכלין
שם ופנילי' היו להסב עג' מטות ולאכול : מוגמר לבונה עג' נחלי' כדי להרוח בה אבל לגמר את הכלי' דברי'
הכל אהו' : מקולם כדריעו' כגדו' חונה לו כשנולדו והיו עושי' זכר לפסח דכתי' ביה ראשו על
כרעיו ועל קרנו מקילם כגבורה אם שללו ויזינו עמו' וכו' כעב' כחשת' וקולסא דכ' ש' : ומכאן אומרי' בשלש' דע'
כבוד משום אשוי' גומות ומגמר משו' דלאו כורך לכל כפס הוא שכיבו' למעבנטי' ביומ' או למי' בשלש' דע'
גדי מקולם מפני שדראה כאל' כל קדש' כחון והלכה כחכמים : יב' פרתו' ונכא' כדנועה סכין קרייה' לנח'
ואמרו רבמי' משאי' היא ואינו תכפית לה ולא פרתו' של ד' אלעזר בן עזריה הייתה אלא של סכנתו ועל שלל
מיכה כקראת על שמו : ומקרידין ביט' כמין מגירה קטנה של כדול' שמיכה דקות ומכסין ומגדין בה את

האמרה ואעפ"י דעבוד תורה : דרחים שלהן קטנו העשויה לכך : מקדש המורה שלמן עשייה נבות ואין עושי תורה : אף לא מקדשי דגוריון קדוה אחר קידור ואין הלכה כר' אלעזר בן עזריה אלא במקדש ארץ שנהמה בלבד משום דכהן קס ליה כשעמיה דרבי שמעון דריח דרבי שאין מתכוין מותר וקומא לן קותיה ומכונים דפלוני עליה מכרי כל יהודה דאמ' דגר שאין מתכוין אסור ואין כך הלכה :

ביצה שכולל ביט ביט של

אחר שבת עשיקין וטעמיהו דכ"ה דאמרי לא תכל משום דכל צרכה דמיתליל האד"כ מחתמול נמצא לה וכוונת שבת מכונה ליום והתורה אמרה והיה כיו' השיש והכיבוד ופנים שני חול הוא חול טעין לשבת וחול מכין ליום ליעמי חקרי שבת ואין יט מכין לשבת ולא שבת מכיב ליום והכנה דבינה אצ"ל דבידי שמים היא מקריא הכנה : שאר בכורות לעפין אכילה כ"ג לא פליגי דזה וזה בכורות מדפנתה הכותב בשאר שאר לא ימצא בכיתוב ליום יצחק כי כל אוכל מחיבת למד לך דזה שאר וזה מחיבת כזה כי יעלגו לעפין ביעור כש מכרי

שכן קרנו ומקדיון את חבהמה ביום טוב ושוחקין את החילוף ברתים שלהן רבי יהודה אומר אין מקדיון את החתמה ביום טוב מפני שהוא עושה חבורה אבל מקדפין חכמים אומרים אין מקדיון אף לא מקדפין

פרק ד

אלו דברים מקולו בית שמאי ומחומיה בירת הלל ביצה שנולדה ביום טוב בית שמאי אומרי' תאכל וכו' הלל אומרים לא תאכל בית שמאי אומרי' שאור בכיות וחמץ בכוחות ובית הלל אומרי' זה בכורת ב בחמה שנולדה ביום טוב מורי' והיא מותר' ואפירוח שיצא מן הביצה הכל מורי' שהו' אסור' השושה חיה ועוף ביט' ביט' מורי' ומורי' ופירוק וכו' אומרים לא ישחוש אלא אסור' היה לו עפר מוכן ומורי' שאם שחש שיחזור ברקק ויכס שאר בירה מוכן הוא ג ב שאר חפקר לעניים חפקר וכו' אום' אינו הפקר עד שיובוך אף לעשירי' כל עפרי תשב' שליך רוב ו' של' ר' קבין רשוכחו ב שאר שכה וכה או' שכה : ד' העומר שחו' סמוך לג' ולג' וכו' ולבקר ולכלים ושכחו ב שאר אינו שכה ובית הלל אומרים

מדכתב רחמנא לתריהו שאר וחמץ שם שיעורו של זה לא כשיעורו של זה ולא ילפינן ביעור מאכילה וכה שברי ולפיכך ביעור מאכילה : ב הכל מורי' שהיא מותרת והוא שיעור בעצור שכלו לומר שם : ויפרוש שיצא הכל מורי' שהוא אסור משום שרץ העוף : השוחט חיה ועוף הכה לשחוט חיה ועוף ביט' ונמלך בכך כי יבא : כש אומרי' כ"ה מורי' לו שיש זונה לכתחלה ויחזור בדקר כעין שיש לו מבעוד יום כלומר שיעקר אותו ממקום בעצמו ויעלה עפר ויכסה בו ומורי' כשהוא כעין בעצור עימות הראוי לכבות שאינו מחוסר כתישה : דקר יתגר שנוצ' בארץ לשון וידקדק את שביחה : שאר כירה מוכן הוא לאו אמלתייהו דכ"ה וכה קאי אלא מלתא באפ"י כפיא הוא והכי קאמר ואמר כירה מוכן הוא ולא שאר אלא שהוק' עבר יט אכל חמץ ביט' אסור דליכ' ליתו מאתמול דעניה עליה ואם ראוי לגלות בו בינה שיערין הוא רמץ חס עומד לכבותו מורי' דחא להפוכי ביה לגלות בו בינה שקיל ליה כיו' ומכסה בו : ג הפקר לעניים הפקר מי שהפקיר לעביר ולא לעשירים דין הפקר יש לו ואינו חייב בלקט שכה ופאה ולא במעשר דכעניי בלקט ופאה לעביר : ו' תנזוב אותם מה תלמוד לומר תנזוב אותם למד על עובדי אחרת דהינו הפקר שהיא כו' מעוז לעניים ולא לעשירים אף הפקר לעניים ולא לעשירים : עד שיפקיר אף לעשירים כשמטה דכתיב והשביעית תשמתנה וכמשה מה תלמוד לומר וכמשה לומר על כשישה אחרת דהינו הפקר שהיא כשיביעית מה שביעית לעניים ולעשירים אף הפקר לעניים ולעשירים : כל עומדין השדה של קנא קנא אם כל עומדי השדה כל אחד מהם קנא ואם של ארבעת קנאין ושכחו הרי זה שכה ויחז' על כל אינו שכה : ד' למה גרד אכנים סדורו' על וכל טע' : ולכלים כלי התרופה : כ' שאר אומרי' אינו שכה וכו' דכ"ה וכה בעומר שהחויקו בו להוליקו לעיר וכתמו כד הגפה או כד הגרש ושכחו שם ש"כ אומרי' אינו שכה שהרי וכה בו וכה אומרי' שכה - פ"ג ב' אומרי' שכה אפי' בעומר שלא החויק בו כלל לא היו שכה דהויל' והכינו אכל דבר המסויים עתיד לזכרו וכה אומרים שכה כל זמן שלא החויק בו ומורי' בית הלל שאם החויק בו ואזכר

ערוה פרק ד

שכחו שאינו שכתה: ה' כדס דכעו שהיא כריך פדיין אס בא לאכלו חוץ ליהוש לס וזה לכל עץ מאכל: אין לו חומש ולא כעבה תורה כו שהכעלי מוסיפי את החומש כדרך שכתנה כמעט שני: ואין לו כיעור אנו חייב לבערו מן הכית בערב פסח של דכיעות ושל שכיעות כמנוכר המעשרות כדכתיב בערתי הקדש עץ הכית: של לו חומש ויש לו כיעור זה ילפי קדש קדש ממעשר מה מעשר יש לו חומש ויש לו כיעור

וכית שמאי לא ילפי קדש קדש ממעשר: יש לו שרע ויש לו עוללות דכחולין חסכיליה:

והענייני פודין לעמון הפרט והעוללות שלקטו ואוכלין אותן שמקומן ומעלין הדמי לרושם: וכית הלל אומרי כלו לגתמסוס דילכי מעעשר וטבר' להו מעעשר

שני מעון גובה הוא הילכך אין לענייני חלק כן ודוכרי העוללות עם שאר היין והכעלים ועלכן סבל לרושם: ו' ענולגליס ככוסים כמלס כדו למתקן: אינו

כריך לבקב החכית ואף על פי שהמהל היוגא מהן דף על גבן אינו מכסרין לבקבל טומאה ולא פית ליה באותו מוהל היוגא ואכן כענין משק דכית ליה דכתי' וכי

יונת מים על דרע כתי' ונתן וקריון יונת מה ינתן דכית ליה אף יונת דכית ליה: כריך לבקב לעצות מעשה לגלות דעניה דלא כחא ליה באותו מוהל שיהיה דף על הויטי ורונה הוא שיגא דרך בקב שנתפס

בזכית: וסתמה שמרי שהיה טהורס שכין שכתה גלי דעניה דלא כחא ליה ושוב אין אותה המוהל מכסרין ל' קבל עומא': א' ע' מכטף טהור א' ע' שהשמן כוסף מעשרו לאחר שטבל טהור: כדי סיכת אבר קטן אס לא

כ' אר מן השמן על כשרו לא כ' סיכת אבר קטן טהור ויות משיעור זה טמא כשכיל השמן שכטמו בהטמא וכשאר על כשרו וטמאהו והשמן שעל כשרו לא טהור במקוה שאין לך משקה מקבל טהרה במקוה לא הימס ב' א' ע' השקה: ב' א' אומרי' כ' סיכת אבר קטן טהור טפי מהכי טמא: משקה טופח שים לחלוץ כדף עד שכשיגע כדף האחרת ידבק בה לחלוטית גם היא ואין הל' כ' יסוד': ז' כריכר וכשנה דיכר ומשקל היכר

כ' שיעורית כסף: פירוטה חני שיעורה כסף: איסור עסק ל' ג' גרעיו שיעורה וקלא אעלקי על סם שהיה מוטבה היוגא באיטליה: ג' ע' ישן כדמפרש ואזיל שכתב לגרס את אשתו ואחר שכתב הגט כתיבד עמה כ' סברו לא אמריכין גורה שמה יאמרו גיטה קודם לכנה אס יטעה את הגט שנה או שנתים בין כתיבה למתיכה

ויהיה לה כ' יאמרו בתוך זמן זה ואיכ' יגרענה כ' ופשידאו ומן הגט קודם ללדינת הגט יגדי סבורים שמתן לס מעצת כתיבה והיו פנס שיאמרו מן הפנויה כולד ופסק ההלכה לא יגרס אוד אשתו בגט ישן ואס גרס והלך

הנעל למדינה אחרת כנשא כ' לכתתלה: ולכה עמו כפונדקי ויש עם עדי יחוד ואין עם עדי ביאה כ' סברי הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה: עדי ביאה לא אמריכין הן הן עדי יחוד הן הן עדי ביאה עד שיראו שכעלה: ח' מעירין את הכרות לאחין גרתי ערוה מעירין אותה להתיבס לאחיו דלית לה וא דרשא דאסה אל אסותה לא

תקן

קצק לכבוד דמשמע מינה לא תקח לא היא ולא נרתה ולא נרתה כרתה: הלב והכרות מן האהבים בית שמאי
 פוסלין הכרות מן ההכונה שחליבתן חליבה וכות הלל מכשירין שחליבתן שלל לכבוד היותם והרי סוף
 כחולבת מן הככרי: כשימו לבחין בית שמאי מכשירין אותן לכסחים אם כחלמנו מביאיהן וכות הלל
 פוסלים שבעלו לאסור להן והכעלת לאסור לה עשאה וזכה חוסר לכהן: לא תכעבו ואעפ"י שגבי
 הכרו שכתביבמו דכדרי בט' ממוז'ו

הס לדכרי זה שהרי באסור אשת
 אח הם עליהם ואשת אח ככרת
 וכי חיובי כדיתת ממזרים הם
 אפ"כ לא תכעבו בה מלש' כשי'
 מלש' לפי שהיו מודיעים להם
 אותם. הבהות מן הכרוות ומוזרי'
 מהם: אלו על גב קלו מ'אילים
 כליהם אלו לפלו: ט
 מופנה שריו בלא אשה: ט
 קדושים וכינעה אין תופקים אלא
 מדכרי סופרי': אשתו עמו דכדרי
 כש כעלת מאמ' היא פסולת ככנסת
 וכשעלה אחות לאח' לא אשתו
 משום אמות וקוקה וסלוו תנא' אף
 מן החלונה משום אמת אשה:
 מוניא אשתו בגט דלא לום מאמר
 לשוים בכנסה חו' אסרתה מא'
 אחות וקוקה וכריכה גט מפסי

פוסלין מן הכחוב' ובית הלל מכשירין נתייבמו בית שמאי מכשירין
 ובית הלל פוסלין ואף על פי שאילו פוסלין ואילו מכשירין לא
 נסנעו בית שמאי לישא נשים מבית הלל ולא בית הלל מלישא
 נשים מבית שמאי וכל הטהרות והטמאות שחיו אילו מטהרין
 ואילו משמאין לא נסנעו להיות עושים טהור' אילו על גב אילו
 ט שלשה אחים שנים כהם נשואים לשתו אחיות ואחד
 סננה מת אחד מבעלי אחיות ועשה בה מפקדה כאמר ואחר כך
 מת אחיו השני בית שמאי אומר' אשתו עמו והלח תצא משויב
 אחות אשה ובית הלל אומרים סוציא את אשתו בנש וחליע' ואת
 אשת אחיו בחליצתו שחיו אילו על אשתו ואילו על אשת
 אחיו י חסדיר את אשתו מתשמיש המטה בירת שמאי
 אומרים שתי שבתות ובית הלל אומרים שבת אחת המפלת לאור
 שמי' ואחד בית שמאי פוסרין מן הקרבן ובית הלל מחייבין סרין
 בית שמאי פוסרין ובית הלל מחייבין כלכלת השבת

בית

מאמר דהיו קדושים כמקנת ולא פקעו קדושי' בלא גט וכריכא חליבה דהואיל ולא היו מאמר' קדושים גמור'
 עדין וקוקה היא וכריכ' חליבה לזיקתה וכריכ' יהיב לה גיטא והדר חלין לה: או לוי או על אשתו שגדין
 להוביאה בגט ואי לנעל אשת אחיו שהיא כריך לחלון לה: י המדיר את אשתו מתשמיש המטה כגון
 שח' ואמר הכאת שמישך עלי אכל הכאת תשמיש' אסור עליך לא מתסרא דהא משועבד לה דכתי' ועונתה
 לא יגרע: בית שמאי אומרים שתי שבתות אם הדירה שתי שבתות תמתין שכן מנינו: ביולדת נקבה שטמאם
 שבועים: וכות הלל אומרים שבת אחת שכן מנינו תכדה שהיא טמאה שבועה וצמדין מדי דשכיב דהיונו
 פקעם שבועם אדם על אשתו ומדירה דהוא עדי דשכיב מוכדה שהוא מדי דשכיב לאפוקי יולדת נקבה דלא
 שכיב כו' ו' היא ובית שמאי כדרי גמרינן מדי דהוא גרם לה דהיונו כדר האיש שהוא גורם לה לשהות מלדס
 מעל ידו כאה לה לאפוקי כדה דעמילא קאתי לה ויותר על שבת אחת לבית הלל או שתי שבתו לבית שמאי
 מדיא ויתן כמותה ופסילו היה גמל שעובדת לש' אים יום או ספן שעובדת לשש דמים: המפלת לאור שמוני'
 אחד שולדה נקבה ולי' שמונים ואחד שהיתה ראויה למחר להביא כפרתה הפילה: בית שמאי פוסרים מן
 הקרבן מלדס שמי' אף על גב דלאמר תלאת ראויה הואיל וזילתה היא ולא יבנתה שעה ראויה לקרבן דלילה
 פחופת ומן קרבן הוא דכתיב ביום בונוי הילכך לעינין קרבן כיום שאלת דמי ובית הלל מחייבין הואיל ולאמר
 פלאת היא דהפילה: בדין של פשתים בית שמאי פוסרים לפי שדרך סרין שזכרים אותה כליה ובנית שיש
 כו פתיל תכלת שהוא נמר כנעו כדם חלוק הוא כלאי' בסדין של פשתים וכיום שהוא מזנותו אתי עשה דננות
 ודחי לא תעשה דלא תלבש שעטנו אבל כליה שאין מזנות נבנית מהגת כליה דכתיב וראיתם אותו פרע
 לכסות לילה או לבוש נבנית בסדין מחייב משום לא תלבש שעטנו וכדרי בית שמאי גורדין סדין דנבנית אפילו
 ביום דלא מחייב גורה משום כמות לילה דמחייב משום כלאים ובית הלל כדרי לא גורדין: כלכלת השבת
 כלכלתה מלאם פירות שיהיה לשבת: בית הלל מחייבין במעמד מיד אפילו קודם השבת דכיון שיחדה לשבת

ערוזת פרק ה

ואחר כך בא לארץ שארץ
 כזרות משהגנת אלף בארץ משום טומאת ארץ העמים : לוי שגדר כזרות נחמה לארץ מחייבין אותו לעלות
 לארץ ישראל ולהיות מנהג עם כזרותו : כויד שלשים יוט קנסינן ליה שיקיים סתם כזרות ביה שהוא שלשים
 חס : כויד במחלה נרד לכהון בארץ ישראל כמנין הימים שגדר כזרות והימים שכהן כזרות בחל כאלו
 לא כהן כהם כזרות כלל : אלו

מעידים שגדר שמים שתי כזריות
 זאלו מעידים שגדר חמש באותה
 טעה שאתם אומרים שגדר שמים
 אכנו מעידים שגדר חמש כזריות
 והוא אומ' שלא כדר כלל : כחלקה
 העדות הואיל ומכחישתו איתו
 כתבנו לדכיס ואין כאן עדות
 כלל : וזכית הלל אומרים יש בכלל
 חמש שמים ויהיה בוד שמים :

פרק ה

יב אדם שהוא כגון חמת
 סמך אכסדרא שבסדקס תקרת
 נחלקה לכנסים וכלם מנד זה
 תומאה מנד זה הכלם טהורים
 סוודי תומאה משפיק וגורם
 שאין תומאה עוברת לכד השמי
 ואם אדם נתון עם בארץ כרנפת
 האכסדרא כנגד הסדק : בש
 אומ' אינו מכיא את תומאה שאין
 מכיא את תומאה אלף דבר שיש
 בו חלל טפה : וכה אומ' אדם חלול
 הוא : ואעפ' שבכי משני בתוכו חלל
 שנתך הנוף חשוב חלל טפה :

רבי

יהודה אומ' דם ככלו בש' מטהרי לגמרי דלא חשיב ככלה : ביצת נבלה כגון שכתבנו בשמיעה
 ומכאן בה בני' לאחר שחיעה : אם כיוצא בה כמכרת בשוק שקלפתה קשה ונמרת כאשר נבש
 הנמכרו בשוק : ואם לאו שאיכו נמרת אסורה דכבשי מעיה היא חשונה : דש ככרית בש' מטהרי דכתי' כפרת
 זה דבר לא כבי ישר כבי ישר מטמאי כבייה ואין הגוי מטמאי כבייה ודכ' גזור עליהו שהיו כובי' לכל דכריתן בש'
 סבדי כי גזור רכנן כרוקן ונוימי רגליו שהן מנוי' תדיר אבל דם הזכה שאי' מכוי כל כך לא גזרו בה רבנ' עבד
 רכנן הכירא ולא טמאו דם וזכה של ככרית כדי שידעו דתומאת הנכרי דרכנן היא ולא כפרשו עלה מרומה
 וקדשים : כרוקה וכשמי רגליה דם הנכרית מטמא כרוקה וכשמי רגליה דהיכו לח ולא יבש וזו ההכרח
 בלבד עשו לה שאם היתה טומאה דאורייתא היה הדם מטמא לח ויבש עכשיו שאין מטמא אלף לח וכתיב
 דתומאה דרכנן היא : ודם טהרה של מצורעת דם טהרה שראתה המצורעת שילדה לאחר שנעה לזכה
 ושבושם לבקכה : בטויכה שהאוכל מחויק טובה לבעל הפירות שהאכילנו מעירותיו : ושלש בטובה שאיכו
 מחויק לו טובה : אין אוכלי' בטוב שאסור לחחויק טובה לבעלי' דרמח' אפקדיהו : החמת כמין כאד של עשב
 שנקב ונדרו : צרו' עומדת איכה מתקבלת טומא' לא אב' היא צרורה כלומר שהית' אסור וכקמט העור וכתקש'
 על המקו הצרור עד שהוא עומד מלא ומחויק מה שמימין בתיכו אעפ' שאיכו צרורה שלא כקמט העור מלא
 ולא בתקשה על מקוההשך הואיל וקשרו ומה' ק דהי' זה מקבל טומאה : ב' העוף עולה עם הגבינה שאין
 אסורו אף טכריו סופדי' : לא עולה גזר שמא יעלה גבל עם גשר בהתבלשם רותח דהוא אכור מן התגר דהבן
 מנשל

עדין פרק ה

עח

מבטל: וזה אומרי אין תרומין מי שיש לו שמן שתיב להפריש ממנו תרומה חיותי שחייב להפריש מהן תרומה אינו יכול לתרום מן הזיתים כפי השיעור שיש לו לתרום מן הזיתים וכן השמן ולפטור השמן בתרומת הזיתים דכתיב כדגן מן הגורן מן הגמור על הגמור ולא ממה שאיננו גמור על הגמור: הזורע ארבע אמות נכרס שהוא השיעור שגרי' אלס להרחיק קולע מן הכרס והזורע בערך שיעור זה קדש שורה אחת של כרס כדכתיב סך תקדש המלאה וכו' ותבואת

הכרס וכו' וכן כדבריו בית שמאי ובית הלל אומרים אין תורמים הזורע ארבע אמות שבכרס בית שמאי אומרים קידש שורה אחת ובית הלל אומרים קידש שתי שורות המע סה בית שמאי פוטרים ובית הלל כדבריו גר ונתגדיר ערכו פסחים בית שמאי אומרים טובל ואוכל את פסחו לערב ובית הלל אומרים הפורש מן הערלה כפורש סך הקבר ג רבי ישמעאל אומר שלשה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל קחלת אינו משכא את חיד' כדבריו בית שמאי ובית הלל אומרים משכא את הדיים כי חטאת שעשו כצותן בית שמאי משהרין ובית הלל מטמאין הקצה בית שמאי משהרין ובית הלל מטמאין וכן למעשרות ד ר' אליעזר אום' שני דבריו מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל רם וילדת רם שלא טבלה בירת חמץ אומרים כרוקה וכמימי רגליה ובית הלל אומרים משכאין בשומרים כוולדת בזוב שחוא משכא לח ויבש ה

עולה ואינו נאכל הורסין זתים על שכן וענבים על יין כדבריו בית שמאי ובית הלל אומרים אין תורמים הזורע ארבע אמות שבכרס בית שמאי אומרים קידש שורה אחת ובית הלל אומרים קידש שתי שורות המע סה בית שמאי פוטרים ובית הלל כדבריו גר ונתגדיר ערכו פסחים בית שמאי אומרים טובל ואוכל את פסחו לערב ובית הלל אומרים הפורש מן הערלה כפורש סך הקבר ג רבי ישמעאל אומר שלשה דברים מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל קחלת אינו משכא את חיד' כדבריו בית שמאי ובית הלל אומרים משכא את הדיים כי חטאת שעשו כצותן בית שמאי משהרין ובית הלל מטמאין הקצה בית שמאי משהרין ובית הלל מטמאין וכן למעשרות ד ר' אליעזר אום' שני דבריו מקולי בית שמאי ומחומרי בית הלל רם וילדת רם שלא טבלה בירת חמץ אומרים כרוקה וכמימי רגליה ובית הלל אומרים משכאין בשומרים כוולדת בזוב שחוא משכא לח ויבש ה

הזיתים שנים גשואן שתי אחת מתו תבואות לאחיות ולד חולצות ולא מתביבמ' אדם קדשו וכנסו וזעזעו רבי אליעזר משום בית שמאי וקיימו ובית הלל אומרים וזעזעו ר

וא בן סהלא אל העיד ארבעה דברים אמרו לו עקביה חזר

בד

הוא עדין וטובלתי ואכלתי השת כמו אטבל ואוכל ולא ידע דאשתקד גוי היה ולא מקבל תומאה עבשין יסר' הוא ומקבל תומאה וכן סברו לא גורו אכל ערל ישראל דברי הכל טובל ואוכל פסחו ולערב: ג קהלת אינו מטמא את הידים מצי שחכמתו של שלמה היא ולא ברוח הקדש כאמרה: מטמא את הידים דסברי אף קהלת צרות הקדש כאמרה הילכך מטמא את הידים כש' אר כתבי הקדש: שבעו מנותן לאחר שהיו אותם על הטמא ואתה בהם אם כטפו מנופו על גבי אדם או ענ כליס: הקנה זרע שחור שקורי לוכי' לו בלעו ורבי' לתת אותם בלחם שהרגיל בו אינו בא לדי כאב לב: כ' מטמאים דלא חשיב אוכל: ובית הלל מטמאים כיון דרגילים לתת אותם באוכלים חשיב אוכל: וכן למעשרות כמו שחלקו לטומאה כך חלקו למעשרות: שהטמאו תומאת אוכלים מצינו במעשרות: ד דם וילדת ששהיה שבוש זכור ושכועים לכקנה ולא טבלה: כ' בית שמאי אומרים כרוקה וכמימי רגליה שטמא' לח' ואין מטמאים יבש' אף דמה מטמא לח ואינם מטמא יבש ואינו חשבו כרס כדה שטמא לח ויבש: ובית הלל אומרים מטמא לח ויבש כל זמן שלא טבלה כרס כדה הוא חשבו וזף על פירשהו בתוך ימי טוהר: ומורים כוולדת בזוב שחריכה לטכור שבעת ימים כקיים בדין כל שאר זב' ש' ספרה ולא טבלה וראתה דם בתוך ימי טוהר שהוא מטמא לח ויבש דם זיבה הוא חשבו כל זמן ש' ספרה ולא טבלה: ה חולבות ולא מתיבמות דכיון דתריבוהו זקוקין להאי ולהאי קמא דמיכס פגע באחמת זקוקתו דהויא כאשתו: משום בית שמאי וקיימו ובית הלל וזעזעו בנמ' ביבמ' פרק ד' א' מפכיל' כל אומרים וזעזעו וכה' אומרים וקיימו וכן הלכה שאם קדמו וכנסו וקיימו: ו

שיעור

עציות פרק ה

שיעיר לבן הלכה הכרת והכמה לשיעיר לכן במקומו ואחר כך מורה הכרת: עקביא בן מהללאל מתווא כיון שבהטק שיעיר לכן הכרת אף על פי שזו הכרת שהיא עכשיו איכה אותה שהפכה אותו לשיעיר לכן טמא: וחכמים מטהרים דכתיב והיא הפכה שיעיר לכן שהפכתו היא ולא שהפכתו חכרתה: והדס הירוק עקביא בן מהללאל ממוא דמבר כקרון כרכום היה שהוא מן הדמים הטמאים אלף שלקה: היה עתיד שיעיר

כבוד כעל מוס שפטר הכמר שפטר מן הכבוד כעל מוס היה עתידו בהפכה לכתן: וחכמים אומרים דאין שריית ליה גמר הכומר ממי' אית לא שפירו לכבוד כדי שנתפיר צמרו כל שעה ואתו בה לידו תקלה ועינבו כו' ופסולו המוקדש' אקרי גנוה ועבודה דכתי' ימנח ואלתכתיב שר טובח ולא גיה: ועקביא שרי רמנ' דמהכיה שפיר' לגמר מההוכר בו להעניו לאמר שמיטה מהכיה כמי לבער התלוש ימונח בחלוק: אין משקין מי מוטס לא את הניו' ולא את המשומרת דכתי' לאלה ולגבועה בתוך עשך פירו לאלו שאינן בתוך עשם: דנומא השקיה מפני שהיו דנומא כלומר גדים כמותה לפי' השקים ולא מן הדין: פירו אחר דנומא השקיה עשו דנומא ודמיון והראו לה כאלו משקים אותה מי המרי' אבל לא השקיה: ונדחה לפי שזולו בכבודו של שמי' ואבטליון שאין שורה כבעלת כפרו פסמי' כשכבתי לטמוע פסמיה דאמר'

בך בארבע דברים שהיית אומר ונעשך אב בית דין לישראל אמר להן כוונתו לי להקר' מוטב כל ימי ולא לעשות שעה אחת רשע לפני המקום שלא יחמו אובדכם בשביל שדרה חור בו הוא היה מטמא שער הפקודה ודס הירוק וחכמים משחרין והוא היה שער בכור ובעל מו' שנשר והניחו בחלון ואחר כך שוחטו חכמי' אומרין הוא היה אומר אין משקין לא את הניורת ולא את שפחת המשוחר' וחכמים אומרי' משקין אמר לו מעש' בכרמית שפחת משוחרת שחיתה בירושלים והשקוה שמעי' ואבטליון אמר להם דונמא השקוה ונירותו ומת בנידויו וסקלו בית דין את ארונו אמר רבי יהודה חס' ושל' עקביא נתגדה שאין העזרה נגעלת בפני כל ארם מישראל בכבמה וביראת חטא כעקביא בן כהללאל ואת מי בידו אליעזר בן חנוך שפקס בשחרת ידים וכשמת שלחו בית דין והניחו אבן על ארונו כלומר שכל הסתגרותם בכריו סוקלין את ארונו: בשעת מיתו אמר לבתרגמי חזר בך דברים שהייתי אומר אמר ליה ולמה לא יצרת בך אמר להם שמעתי מפי הסרובי' והם שמעו מפי הסרובי' אני עכדתי בשמי' והם עמדו בשמועתן אבל אחא שמעת מפי היחיד וספי' הם מוטב להניח דברי היחיד ולאחוז בדברי הסרובין אמר לו אר' פקוד עלי חבירך אמר לו איני מפקיד אמר לו שפא עילה מצ' בי אמר לו לאו מעשך יקרבוך ומעשך ירחקך

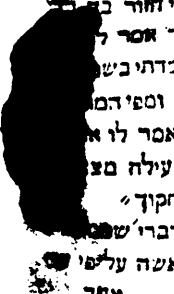
פרק ו

רבי יהודה בן בבא הוה חמשה דברי שפי' את הקטנות ושם שיאין את האשה עליהם

אחד כבכסה כת ראשונה כבעלו דלמות העזרה וכו' וכן ככת שניה וכן ככת שלישית לא היה נמצא בכל עבודתו מוטב כבענה וביירות חטא כעקביא בן מהללאל: שפקס שזולו: סוקלים את ארונו לאו דוקא חכמי' אלא מוכיחים אכן כלבד להיכר שחבריו היו גדלים מעמו: בארבעה דברים שער פקודה ודס הידוק ושער בכור התלוש והשקיה ניורת ומשומרת: מוטב להניח דברי היחיד מוטב דהוא כמי מרביס קבל והו' דבריו כדבריו רבי' משום הכי קאמר מוטב להניח וכו' דאין לאו הכי מאין מוטב דקאמר והאלת דאורייתא היא דכתיב אחרי רבים להטות ומיית להניח דברי היחיד בעל כרחו אלא טעמא דאמר דאמר חייב משום דאין הוא מרביס קבל כדפרישי' ואין הלכה כעקביא בן מהללאל בכל הארבעה דברים הללו:

רבי

יהודה בן אבא שמעאביס את הקטנות כגון שני אחים כשואים שתי אחיות יתומות אחת גדולה ואחת קטנה מת בעלה של גדולה וכשגאית וקוקה ליבס בעל הקטנה ודוחה ויקתה את כשואי אחות הקטנה ואומרת עליו שאין כשואי קטנה כלום תלמיים את הקטנה שתמונו בו ומיזין עוקר כשואים הראשונים ומותר ליבס הגדולה וכן יש אחרת כיונא בון במס' יבמות פרק בית שמי': ושמשי' את האשה שהלך בעלה למדי' הים וכת עבד אחר כלבד ואמ' שמת משיאי' אית' על פי' והשקל תרגיל שחרג את הכסף שניקן מחמו של עמוס ואמ': דכי יגא שור כתי' אשור ואכל בהל' קיה ועיקר' שכל מקו' של מ' למדי' שור עשת

משתתף מה להלן הנה לכל בהנה חיה ועף חף כאן הנה לכל בהנה חיה ועף: שקרב בארבע שעות שפעת ארץ
 נמי מלפניו יון לא היו להם ככשים לתנוידים וכשתהו להקריב התמוד עד שהליו הקרה את עיניהם ומלאו
 שני עמזים מנזקרים בלשכת הטלחין והקריבו תמיד של שחר בארבע שעות כיום: ועל יון בן הרבנים יום
 ונקויו הכי פסול דמה ליה יון מעט: ב על אבר מן העט שאין בו כוונת דכיות מן המת לשלם ממטא
 לדברי הכל כשתעבמו ולא כחלקן

אלא כל אבר קטן שאין בו כוונת
 לא המרו אברים אין להם שיעור
 אלא על אבר מן החי אכל אבר מן
 המת שיעורא בעי למעווי: מרוב
 טוהאת החיים השת' פריך על קל
 וחומר והכי קאמר דין הוא שיהא
 אבר מן החי ממטא ככל שהיו אף
 על כי שאין אבר מן המת ממטא
 ככל שהיו שכן מצינו שמרובה
 טוהאת החיים ממוטאת המתים
 שהיו ד' רובו הוב כשהוא חי עופה
 משכב ומושב כל כלים שתחתיו
 ואפי' הן מזה למטא אדם למטא
 בגדים כדכתיב ואיש אשר יגע
 במשכבו יכנס בגדיו: ועל גביו
 מוקף של הכלי שעל גבי חוב אפי'
 הן מזה זה על גב זה טוהאת
 טוהאת מדף דהינו טוהאת קלה
 שאין ממטאים אדם וכלים כמות
 משכב ומשב שהן תחתיו אלא
 מעמאים איכלים ונושקין ומדף
 הוא לשון קל' עלה כדף כלומר

אחד ושנכקל תרגול בירושלים על שהרגו את הנפש ועל היין בן
 ארבעים יום שבת נכקל על גבי חמובח ועל תמיד של שחר שקרב
 בארבע שעות ב העיר רבי יהושע עור' נחוניא בן אליעזר איש
 גפר הבבלי על אבר מן המת שחוא טמא שרבי אליעזר אובר לא
 אמרו אלא על אבר מן החי אמרו לו והלא קל הווכר וכה מן החי
 שהוא שהור אבר הפורש מסנו טמא חכת שחוא טמא איבו דין
 שיהיה אבר הפורש מסנו טמא אבר לחם לא אמרו אלא על אבר
 מן החי דבר אחר טרובה טוהאת החיים כטוהאת הכתים שחתי
 עושה משכב וכושב מחתמיו לטמא אדם ולטמא בגדים ועל גביו
 מדף ולטמא אוכלין ומשקין כה שאין המת בטמא ג כות
 בשר הפורש מאבר מן החי רבי אליעזר כטמא ורבי יהושע ורבי
 נחוניא כטהרים עצם כשעור ה' ורש מאבר מן החי רבי נחוניא
 משמא ורבי אליעזר ורבי יהושע מטהרין אמרו לו לרבי יעליעזר
 מה ראית לטמא כוית בשר הפורש מאבר מן החי אמר להם מצינו
 אבר מן החי כמת שלם סח חכת כוית בשר הפורש ככנו טמא
 אף אבר מן החי כוית בשר הפורש ממנו יהיה טמא אמרו לו לא
 טמאת כו' בשר הפורש מן חכת שאין טמאת עצם כשעור' הפורש
 מסנה נטמא כוית בשר הפורש מאבר מן החי שאין טהרת עצם
 כשעורה הפורש הימנו אמרו לו לרבי נחוניא מה ראית לטמא
 עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי אמר להם מצינו אבר מן החי

בבת

טוהאת קלה: פירו' אחר לשון דיוח כודף שריח טוהאת הוב הולכת למרחוק לטמא כל הכלים שעל גביו אף
 על פי ס' נגע בהם: ונה שאין המת נטמא דכלים שתחתיו של מת אין טמאים אלא רהשון גביו ושלשים
 כלבה מדיון מנע שכלו שנגע במת הרי הוא כמת ועושה הכלי שנגע בו אב' והש' ישי' שנגע בו כנגשה ראשון
 ונתאיבן ממטאים כלים דאין כלים מקבלים טוהאת אלא מאב' הטוהאת וכן כלים שעל גביו של מת איבן
 טמאים אלא ראשון שבו ושלשים כלבה מדיון מנע ולא מדיון מושכב ומושב: ג כוית בשר הפורש מאבר
 מן החי אבר שפירש מן האדם החי דינו שהיו מטיהא כל זמן שהיו אבר שלם בנגע ובמשא' ובאהל כמת
 עבמו דכתיב בחלל חרב או במת האבר שהבדילתו החרב מן החי הרי הוא כמת והבשר הפורש מן החי אינו
 מטיהא עד שיהיה אבר שלם וכשפירש כוית בשר מאבר מן החי רבי אליעזר ממטא כדמפרש טעמא ואולי:
 עבם כשעורה מן המת מטיהא בנגע ובמשא' ואינו ממטא באהל דכתי' וכל הנגע בעבם והלכה למשה מסיני
 שהיא מטיהא כשעורה וכשפירש מאבר מן החי רבי כחויא טעמא יב': מצינו אבר מן החי כמת שלם
 כדילפינן מקרא בחלל חרב או בנות: אס טמאת כוית בשר הפורש מן המת כלות דין הוא שכוית כוית הפורש
 מן המת היא טמא שכן יש בחומר אחרת שיעבם כשעורה הפורש מהנו כמי טמא: אבל נטמא כוית בשר
 הפורש מאבר מן החי בנגיעה שהיו אין בו זאת ההומא: שכן טהרת עצם כשעורה הפורש ממנו דהא תבן
 לעיל עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי רבי אליעזר ורבי יהושע מטהרין ומדברי עבמו נטמא כוית בשר אלא
 מצינו שהיה וכן לרבי כחויא: שהבשר מהו כבבלות וכשרנים דכתיב והנעב בכבלתם בכבלתם ולא בעבמו
 ולא

עיוות פרק ז

ולא נקדמים ולא בטלשים אלמא אין העצמות נוטמאים משום כנלה : אבר שיש עליו בשר כראוי אבר אינו מטמא אלא אם כן יש בו בשר וגידים ועצמות דכתיב או כעצם אדם מה אדם שיש בו בשר וגידים ועצמות אף כל שיש בו בשר וגידים ועצמות ואם חסר מן הכשר שהיה עליו וכשאר בו בשר שלאו שיעלה ארוכה ויבריא אם היה מחובר באלהם היו מטמא משום אבר והיו דקאמר חסר הכשר טמא אבל אם חסר כל

שהוא מן העצם שבאבר טוב אינו מטמא משום אבר והיו דקאמר חסר הכשר העצם שהיו כ כלומר טהור משום אבר אבל טמא משום בשר ואם כן מנינו שמרובה טומאת בשר טומאת עצם : והוא ככריוותו בשר וגידים ועצמות : כזית בשר טמא כמגע וכתשא וכאהל אפרו לפי שמלת כריוותו של אדם כזית לפי שיעור עומקו דכזית : ורוב עצמות רוב מנין עצמותיו של אדם שמנין עצמותיו של אדם רענא כענא הדוב טמא ועצמים ומתא : חסר הכשר משיעור של כזית טהור גמור מלטמא לא במגע ולא כמשא ולא באהל : חסר רוב עצמות טמא במגע ובמשא ולענא כשעורה טמא במגע ומשא ואינו מטמא באהל : למא מרובה טומאת עצמו מטמא בשר דלו עצמו כשנחסר משיעורו עדין כשארם בהן טמא בשר כשנחסר משיעורו טהור גמור : רוב כניו כגון שתי שוקים וידך אחד וכל כניו של אדם הן שתי שוקים והידיים והלעות והשדרה : אף על פי שאין בהן רובע רובע קב עצמות של מת מטמאים באהל אף על פי שאין בהן רוב מנין ולא רוב כנין וכן רוב מנין או רוב כנין מטמאים אף על פי שאין בהם רובע אבל בשר כשהוא פחות מכזית אין לך בו דבר שיביא לזאת הטומאה : אם אמרתם כמת שיש בו רוב רובע ורקב דין הוא שכזית בשר וענא כשעורה הפורקים מן המת שהיו טמאים שכן יש במת חסרות של רוב רובע ורקב : תאמר בחי שאין בו חסרות הללו שאינו דין שהיו לא כזית בשר ולא ענא כשעורה הפורקים מאחר מן החי ענינים אלא טהורים והלכה כרבי יהושע : ורקב גופו של מת כשכלה לחמוה ונעשה כמין עפר והו דרקב שנתמא כמלא תרוד ושיעורו מלא חפצים של אדם בניונו ואין מלא תרוד דקב מטמא אלא מן המת שנקבר עמו בארץ של שיש ומכוסה בכסוי של שיש עד שדוער בודאי שאין בו עגרות דקנין של נד או של עץ או עפר אחר אבל מת שנקבר בכסוי או בארץ של עץ או בעפר אין לו דקב וכן מת שנקבר חסר אבר אין לו דקב :

כמת שלם מה המת עצם הפורש ממנו ואף אבר מן החי עצם כשעורה הפורש ממנו יהיה שטמא אמרולו לא טמאת עצם כשעורה הפורש מן המת שכן טמאת כזית בשר הפורש ממנו תטמא עצם כשעורה הפורש מאבר מן החי שכן שהרת כזית בשר הפורש ממנו אמרו לו לרבי אליעזר מה ראית לחלוק מרודק או טמא בשניחם או טהור בשניחם אמר להם מרובה טומאת הבשר בטומאת העצמות שחבשר בהן בנבילות ובשרעים מה שאין כן בעצמות דבר אחר אבר שיש עליו בשר כראוי כשטמא במגע ובמשא ובאהל חסר הבשר טמא חסר העצם טהור אמרו לו לרבי נחוניא מה ראית לחלוק מרודק או טמא בשניחם או טהור בשניחם אמר להם מרובה טומאת העצמות מטומאת הבשר שחבשר הפורש מן החי טהור ואבר הפורש ממנו והוא ככריוותו טמא דבר אחר כזית בשר מטמא במגע ובמשא ובאהל ורוב עצמות מטמא במגע ובמשא ובאהל חסר רוב עצמות אף על פי שטהור מלטמא באהל כשטמא במגע ובמשא דבר אחר כל בשר המת שטהור פחות מכזית טהור רוב בניו ורוב מנינו של מת אף על פי שאין בהם רוב טמאין אמרו לו לרבי יהושע מה ראית לטחר בשניחם אמר להם לא אם אמרתם במת שיש בו רוב רובע ורקב תאמרו קחי שאין בו רוב רובע ורקב העיד רבי יהושע ורבי צדוק על פירוש פשר חסדי שמת שאין בו לכהן כלום שרבי אליעזר אומר חייבין

פרק ז

רבי יהושע פתיון פטר חמור שמת שה שהפרישו לפדיון פטר חמור ומת : בחמס סלעים של פדיון הנין שחייב באחריותו : כפדיון מעשר שבי דאם אבד אינו חייב באחריותו דהא כסף חייבים רחמנא לאלוהי בירושלם וקא אזל ליה וטעמא דרבי אליעזר שכן מנינו שהקיש הכתוב פטר חמור לכבוד

העיר

רבי יהושע פתיון פטר חמור שמת שה שהפרישו לפדיון פטר חמור ומת : בחמס סלעים של פדיון הנין שחייב באחריותו : כפדיון מעשר שבי דאם אבד אינו חייב באחריותו דהא כסף חייבים רחמנא לאלוהי בירושלם וקא אזל ליה וטעמא דרבי אליעזר שכן מנינו שהקיש הכתוב פטר חמור לכבוד

עויות פרק ז

פ

לכבוד אדם שאומר ופטר חמור תפדה בשה וגו' וכל בכור תבין תפדה וחכמים אומרים אמר קרא אך פדה תפדה את בכור האדם ואת בכור הבהמה העמאה תפד לכדי יויה הקשתיו ולא לדבר אחר: ב לא פכלו את טרין דהקלו בכור של תנבים עמאי' שאינו אומר מפני שאין להם דם ואינו לא למלכות כעלמא וזו היתה משנה ראשונה ועדותן של רבי גדוק הובקף על דברי משנה ראשונה לומר שהיו טהור דלא מבעיא דאינו אומר את תערוכתי אלא אפילו

הוא עצמו טהור: ג על וזמלי' שרבו על הכופטי' וזמלי' סן כגון הדרות שהן כגרי' עב קרקס לשון וזמלי' עבד ודין כמעין שהן מטטרים כוזמלין וככל שהן וסן כשרים לקדש בהן מי מטטת ולטבילת זבי' כוטיס הן כגון מי נשמים ודין כמקנה לטבד כדרכים סאה וזה שבוך ופסול' למי מטטת שאין מים חיים וכן לטבילת זבין וכשכתעברו וזמלי' ככופטי' וזבין וזמלי' דין כוזמלי' וכשרים לקדש בהן מי מטטת ולטבילת זבנים ומטטרים כוזמלי' וככל שכן: ב בדרת הפלג' סם מקום: ד על אגוז הקלפה הסגנה של אגוז דהינו הקלפה הידוקה כשהיא לחה אם עשאה כמין מרוב להיות המום הזוחלים כככמים כה ומקלחים

זיבין באחריותן בחכש כולעים של בן וחכמים אומרים אין חייבין באחריותן אלא בפירון של מעשר שני' ב העיר רבי צדוק על ציר תנבים טמאים שהיו טהור שמשנה ראשונה תנבים טמאים שנכבשו עם תנבים טהורים לא פכלו צירן: ג העיר רבי צדוק על וזמלין שרבו על הנוטפים שחם כשרי מעשה היה בבירת הפליא ובה מעשה לפני חכמים והכשירוהו: ד העיר רבי צדוק על וזמלין שקלחן בעלה אגוז שהן בשרים מעשה היה באחליא ובה מעשה לפני לישכת הגנת והכשירוהו: ה העיר רבי יהושע ורבי יקים איש חדר על קלל של חטאת שנהגו על גבי השרץ שהוא טמא שרבי אליעזר משהר העיר ר' פפיים על מי שנזר שתי נזירות שאם גלה את הראשונה יום שלשי' שבגלה השנייה יום שלשי' ואם גלה יום שלשי' חסר אהר יעא שיום שלשים עולה לו מן הכביין: ו העיר רבי יהושע ורבי פפיים על ולד של שלמים שקריב שלמים שרבי אליעזר אומר שולד שלמים לא יקריב שלמים ותבמים אוכרים יקרב אמר רבי פפיים אני מעיר שתייתח לנו פרת וזבתי שלמים ואכלנו ב' פסח ואכלנו ולדו שלמי' בחג: ז תן העיר על ארבות של נחתים שהן טמאות שרבי

ממנה לחון דין וזמלי' יש למים המקלחים ממנה והן כשרין למי מטטת ולטבילת זבי' וכו' ולא אמרינן הואיל כככמו בתוך קלפה זו שיש לה בית קבול ומשם מקלחי' לחון שוב לא יהיה להם דין וזמלי' לפי שאותה קלפה אינה חשוכה כלי: לפיכך לשכת הגזית ככדרי' גדולה שיושבים כלשכת הגזית: ה קלל של מטטת כלי חרס שאפר פרה מונח בו תרגס וכדה על שכמה וקולתה על כתפה: שכתבו על גבי השרץ ולא נטמא הכלי שאפר הפרה בתוכו דהא אין כלי חרס מטמא מעוב אף על פי כן האפר טמא משום דמוכח במקום טמא והתורה אומרת והכית מוחן למחנה במקום טהור: שרבי אליעזר מטהר דסנר הואיל והכלי שאפר בתוכו טהור הוא שפיר קריב ביה מקום טהור ואין הלכה כר' אליעזר: על מי שנזר שתי כזירות סתם וכל התם כזיר' שלשים יום: שאם גלה את הראשון יום שלשי' דלכתלה לא מעבי ליה לגלח לא יום שלשי' ואחד כדי שתהא כזירות שלשי' יום גמור' ואם גלה יום שלשי' עלתה לו כזיר' דאמרי' מקצת היום ככלו: ואם גלה יום שלשי' חסר אחד יום שלשי' של כזירות ראשונה עולה לכאן ולכאן וכו' שיום שלשים של ראשונה שלמי' אף הכזיר' השנייה כמבוא שלשים יום של כזיר' שניה כלים נשטים חסר אחד: ז וולד שלמי' לא יקרב שלמי' אלא כזוכר לכיפה ומת משום גורה דאי אמרת וולד שלמי' ס' לו תקנה אתי לשהווי' לאם עד שתלד ויגדל עבדים מן הגלדות ואתי בהו לדי גזיה ועבודה: ו ואכלנו זלזיה שלמים כהן כהן השנונית קאמר שהם היה מהתי' ומכפה לחם הסכות כמנא עובר בעשה שאומר ובאת שמה והבאתם שמה דמשמע כרגל ראשון שבתוא שמה הכא כל כדרי' שעליך מיהו כלאו דלא תחזר אינו עובר עד שיטבדו עליו שלש דגלים: ז ארכות של כמתומין פשוטי' כלי עץ שהכחמתו עורכי' סם ככרות של לחם בעשה שנושין הית ארכות כמו ערוכו' שהן עומא' עדרכ' דהיה דמן התור פשוטי' כלי עץ אין מקבלי' טומא' ככל גזיר' עליהו כדמוכח במס' כלי' פרק שני

עיוות פרק ח

פר' אליעזר מטהר דמכר לא חשיב בלום כלל ואפי' כפשוטי כלי עץ לא הו' ואין הלכה כר' אליעזר : סקצ'ו
סליות שמתכו למכור ברחבו לחלו' והכית חוליא עב' חוליא וכתב חול' בין חוליא לחוליא וטח חזר' כטיט ונשח
לו טפילה של טיט סביב לעבותתו לשמור חמומו בדרך שעושים לתבירים : שרבו אליעזר מטהר דכין דיש סל
בין הסדקים כשבור דמי : ומקומים מטמאים שהטפלה עושה את כלו אחד ומחברת את הקרקס וסוף על מ'
שיש חול' בין חוליא לחוליא ואין

הלכה כרבי אליעזר : שמעבירים
את השל' בכל ארד עד כט ב' ארד
יש זיון ל'ד לומר מעוברת השכה
והאדש סכא הוא ארד שני סכא
ביום שלשי' לארד אין יכול' לעבר
את השל' הואיל והוא לקבעו כיוסן
כמפורש בפסחים פ' מקום שכהנו' :
על תבאי אם ירנה הנשיא תהיה
מעוברת ואם לאו לא תהיה מ'
מעוברת : מ' מוקף וירדה של
שולקי ויתם דרך שולקי ויתם
ועבש' שיש להם יורות גדולות
מעט' להם תוס' טיט על ספתם
: מיכלו בה המים בעת רעומתם
זשל שולקי וית' טיטא לפי שזוהי
יעוסת כריכה לכלי ומשתמש' בה
והערה אורה בני תגור וכירים
וטמאים יהיו להם ודמי' להם כל'
שפריס'ם כלומר הדבר מן הכלי

פרק ח

העיר ר' יהושע בן בתירא על דם נבלות שהיא
טהור העיר רבי שמעון בן בתירא על
הטאת שנגע טמא במקצתו שטמא את כלו הוסיף רבי עקיבא על
הסולת ועל הקאורת והלבונה והגחלי' שנגע טבול יום במקצתם
שפכל

פאתם כריכים לו ומשתמש' בו הוא שמקבל טומאה ושל כנעם טהור שאין הנגע' משפוט'ם באורה תוכפת
לפי שיראי' שיהי' יפסי' נגע' : ט על המרשת שהשיאה קניה חף על גב' דהוי' אשת' חיים גמורה שהרי
קבל אביה קדושה כשהיא קטנה אפילו הרי יונאה נגע' ומקבלת את גיטה כשהיא חרשת ואף על פי שאין
לה דעת לפי ששאה מתגדשת בעל' כרמה סילכך לא בעינן דעתה : ועל קטנה בת ישראל שכשאת לכהן
והיא יתומה דלא הונכשו' אלא מדרכנן : שאובלת כתרומה דרבנן ולא גורדין תרומה דרבנן אטו תרומה
דאורייתא : מריש קורה : בירה בית גדול : מפני תקנת השבים שאם אתה מנריכו לקעקע בידעו ולהחזיר
עדיש עצמו ומנע' מלעשות תשובה : שלא כודעה לרבים שהיא גולה שהיא מכפרת ואין בידך להביא אחרת :
מעני תקון מוצב שלא יהיו כהנים עובדים שאכלו חולין שנסחטו בעודה ומנע' מוצב בטל שמנכש
מלעבוד עבודה :

העיר

ר' יהושע על דם נבלות שהיא טהור מלמ' ככלה בכיות אבל מטמא כרבישית שאין
לך דבר שיטע' דמו ככשרו אלא השרץ כלבד' ולעיל דתנן דם נבלות בית שמאי מטהרים
לגמרי היו בית שמאי מטהרים ובית הלל מטמאין אבל לא ככלה שמטמאה בכיות אלא ברביעית : שנגע
טמא ביוקמתו טמא כלו ומעלה עשו בקדש ובאפר חטאת שאף על פי שהם גופים חלוקי' ומנכים בתוך כלי
אחד ונגע דבר שהוא מטמא לקדש במקצתו כטמא כלין שהכלי מנדין להשיבן כאלו הן אף אלה ה' ה' ה' ה' ה'
אקרא ד' ד' ד' ד' אחת עשרה זהב מלאה קמרת הכתוב עשה לכל מה שבכך אחת : הוכיף רבי עקיבא דלא
מעדותו של רבי שמעון בן בתירא לא שמענו אלא על הטימא ובא רבי עקיבא והוסיף אפילו טבול יום שאינו
עווא אלא פוסל הלכה אם נגע במקצתו סוף את כלן ורמ'ם פי דמעדותו של ר' שמעון לא שיהי' מנכר
אלא כלי נגע' ארבע' אבל כלי שאין לו תין לא שמענו שמתרף ובא רבי עקיבא והוסיף שהפילו כלי וקטרת
ולכוכה

עדיות פרק ח

פא

לכונה ונחלים שאינו בתוך כלי אלא ככורים ומונחים על לוח או דף שאין לו תוך כדי הן כאלו מונחי' בתוך כלי ונעשים כאלו הן גוף אחד: והנחלים אותן שכל חותה במחתה כיום הכפודים הם נגע טבול יום במקמתן נפסלו כלן ומעלה עשו בהן שאין הנחלי' בני קבולי' טומאה: כן קטבה בתי' שאל והיא יתומה כדכרש' שכל' נשלהו פרוין דלעיל והוסיף כאן כשכנסה לחופה ארבע שאל כבעלה למעדות דלעיל לא שמענו שאוכלת בתרומה אלא כשכבעל: שהורהכה

שפסל את כולם * ב העיד רבי יוחדח בן אבא ורבי יחורדח זבחה על קטבה בת ישראל שנישאת לכהן שהיא אוכלת בהרום' כיון שנכנסה לחופה אף על פי שלא נבעלה העיד ר' יוסי חכהן ור' זכריה בן הקצב על תיבות שהורהרה באשקלון וריחוקרה בני שפחה ועדים מעידי' אותה שלא נסתרה ושלא נטמאה אמרו להם הכמים אם מאמינים אתם שהורהרה האמינו שלא נסתרה ושלא נטמאה ואם אין אתם מאמינים שלא נסתרה ושלא נטמאה' אל תאמרו: שהורהרה * ג העיד רבי יחושע ורבי יחורדח בן בתורא על אלמנת עישה שהיא כשירה לכהונה שהעיסה כשירה לטמא ולשחר לרחק ולקרב אמר רבין שמעון בן גסלואל קבלנו עדותיכם אבל מה נעשה שגור רבי יוחנן בן זכאי שלח לחושיבי בתו דינין על כך הכהנים שומעים לכם לרחק אבל לא לקרב *

ד העיד רבי יוסי בן יועזר איש צרידה על איל קמצא דכן ועל משקה בית מטבחיים דאינון רביין ודיקרב במיתה מסתאב וקר

קרויה אלמנת עמה שמתה עמה כלום ומערכת כך זאת האשה מערכת מספקות מספק אס בעלה הוא אותו ספק חלל ופילו' אס הוא אותו ספק חלל שאלו חלל לפי האמת: ודני' יהושע אבשי' אותה לכהן' שיש כאן ספק ספיקא ולקולא: ודכו' גמליאל סבר אף על גב דבעלמא ספק ספיקא לקולא חלל האס ארס דמעלה עשו כיומסין: שהעסה כשרה לטמא ולטהר כלומר שהמטמאה שנתעבר בה ספק חלל הרי היא בחזקת כשרות כאשר המטמאות המיוסות וכמו ששאר המטמאות אומרות זו טמאה ומתרחקים ממנה חז טהורה ומקריבים אותה כך מטמאה זו שנתעברה ספק חלל אין יכולים לומר האיל ונטע בה ספק אין כריבים יותר לכדוק כשנשואים כשים או זו טמאה ואי זו טהורה כדי לרחק הטמאה ולקרב הטהורה: קבלנו עדותכם כאמרים אתם בעינינו ומאמינים אנו שכן שמעתם: שלא להוסיב בית דין על כך להתיר אלמנת עמה לכתלה: הכהנים שומעים לכם לרחק אס תאמרו אסורה: אבל לא לקרב אס תאמרו מותרת: וספק הלכה שאלמנת עמה אסורה להנשא לכהונה לכתלה ואס נשאת לא תנא: ד איל קמצא מין מנב הוא תרגום כהנים קמומנין: דכן טהור ומותר באכילה: ועל מטמא כיו מטבחיים הדם והמים שהם נכית המטבחיים שנבערה: דאיןן דכיון איכא מאן דאמר דכיון טהורים לגמרי דטומאת מטמאין לאו דאורייתא אלא רבנן הוא דגזור בהו טומאה ובהי' לא גזור ואיכא למאן דאמר דכיון טהורים מלמעט אחרים אבל טומאת עבש' יש להן דיש למשקין טומאה מן התורה לטמא ולא ענו רבנן לטהר מה טמאה התורה: ועל דיקרב למתא מטמא הכי קאמר וכל דיקרב ודאי למתא מטמא אבל ספק אפילו טומאת מת חמורה טהור וכל שכן טומאת שרץ קלה וספק טומאה ברשות הדברים בא להתיר ואף טל גב דספק טומאה ברשות הדברים טהור דאורייתא היא דכל אסור ספק טומאה מוטעה ולפיין דאשיק לס קרב כלשון טומאה וכסתרה והיא כטמאה עני: לך הכתיב שכל הספק אסורה ומה קודם רשות היסוד שהרי אין סתירה ברשות הדברים אף טומאת ספק איכה וטמאה עני: מקום קודם שבה וישי' בן יושור היו אומרים הלכה אין מוריין כן ובא הוא והעיד שמוריין כן לכתלה לטהר כל ספק טמאה ברשות הדברים: וקרו ליה יוסי שרית לפי שהתיר שלח דברים שהיו נהיגים בהן אסור קרו ליה יוסי שרית

ערוות פרק ח

שכל כד שמתיר שלשה דברים שאין ההתיר שלהן פשוט קרו ליה כי דוכא שריא : ה שמשאין האשם על פי עד אחד אשה שהלך בעלה למדינת הים וכו' עד אחד ואמר שמת משיחיים את אשתו על פיו כדיר העבים לשכה ששם היו אוזורים כל עני המערכה והיא היתה במקצוע עורחית נפוגית של עורת נשים ועכאזי שם עגמות של מתים ואמרין וקמחים מלקטו עגם עגם והכל טהור ולא חיישינן שמא נטמאו בהם אדם וכלים משם ועורת נשים דיו

דעות הרבים יש לה והיו ספק טומאה נרפות הדנים דפסיקו טהור ובמסכת זכחים פ' בתרא מיייתי תלמוד שרבו לגזור טומא' על כל ירושל' כשכיל חיות עגמ' שנטמאו כדיר העבים לא שאלמר להן דכי יהושע לא בוסה וכלמה הו' לנו שנגזור טומאה על עד אבותינו : ו שמעתי שמקריבי אף על פי שאין בית ולפי שקדוש שקדש שלשה את הבית קדשה לשעתי וקדשה לעתיד לכא וכן קדושת ירושלם קדשה לעולם אכל קדושת שאר ארץ ישראל לא קדשה בכבוש ראשון לא לשעתי עד שחזרו עולי בבל וקדשוה ק קדוש שבי וזאת קדוש קדשה לעתיד לכא : והלכה למשה עמי שהיה לו הקדוש כיון שה' אשם במיני דור דור ועורשו והראיה שאין אליהו בא לטע ולטהר לרחק ולקרב לכרר פרוק משפחות המנומעות מי נטמע ומי לא נטמע אלא יבואם והם כשרים לעתיד לכא .

וקרו ליה ויסי שריא ח העוד רבי עקיבא בשום נחמיה איש בית דלי שמשאיים האשה ער' פי עד אחד העיר רבי יהושע על עצמות שנמצאו בדירת העצים שהם טמאים אסרו חכמים מלקט עצם עצם וחל טהור ו אמר רבי אליעזר שמעתי כשהיו בונים בהיכל עושים קלעים להיכל וקלעים לעורות אלא שבחיכל בונים מבחוץ ובעורות בונים מבנים אמר רבי יהושע שמעתי שמקריבין ואף על פי שאין בית ואוכלין קדשי קדשים אף על פי שאין קלעים קדשים ומעשר שיני אף על פי שאין חומש שקדושה ראשונה קדושה לשעתה וקדושה לעתיד לכא .

מליק ממכת עדויות : ובעה נתמיל ממכת עכוות פרק א

דהלכה היא משפחה שנטמעה נטמעה : אלא לרחק המקורבים בודוע שהכל מחויקים אותן בפסולים אלא שנתקרבו בודוע אבל משפחה שנטמעה מחמת שלא בודע פסולה ונימכה בכשרותה : בית הכרפה כך שם המשפחה : בן זיון איש אלמא היה ונעל דודו : ורחקה הכדיו עליהן שהן פסולים : ועוד משפחה אחרת היתה שם שהיתה פסולה : וקדחה בן זיון בודוע והכדיו עליהן שהן כשרים להתחתן בהם וחס התבא על כבוד הכריות ולא הזכיר שם המשפחה הפסולה שקדחה בן זיון בודוע כמו שהזכיר שם המשפחה הכשרה ללמדך כמה נדיר אדם לזיור שלא לפר נגות חבורו ולהיות כוסה קלון אם כך בפסולים כל שכן בכשרים : כנון אלו שכשרותן ופסולתן ידועה אלא שבהרחקו בודוע וננקדו בודוע : לקרב אבל לא לרחק המשפחה הכשרה שנתרחקה בודוע הוא מקרב אבל אינו מרחק אותה שנתקרבה בודוע : שאמר והשיב לב אבות על בנים שבעיר לומר ברוח הקדש זה עמי בניו של זה ולכדיו רבי שמעון אנות אלו החכמים ונכיס אלו התלמידים שהיו לב כלן שזה ולא יפול ביניהן מחלוקת :

כיצד

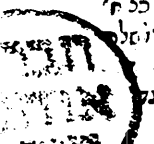
העדים כעשי' זוממין הכי קאמר אותן עדי' שכמעטא זוממין ואין עושים בהן דין הויה כלומר שאין מקיימי' בהן ועשייתם לו כאשר זמם לבנות לאסיו: כי כד הן כעשים זוממים ועבדי' אסו באיש פלוני כהן שהו' בן גרושה כפיכחו כתגרשה אמו קודם שכלד והרי הוא חלל: חין אומרים אס הומו והם כהנים יעשה זה בן גרושה לקיים בו כאשר זמם דהא כתיב ועשייתם לוכאשר זמם לו ולא לזרעו ואס תעשה חלל והוא כהן כהן פסלת את

פרק א

כיצר חעדי' בעשים זוממין ומסין מעידין אנו באיש פלוני שהוא בן גרושה או בן חלוצה אין אורין יעשה זה בן גרושה או בן חלוצה תחתיו אלא לוקה ארבעים מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לגלות אין אורכים גלה וזה תחתיו אלא לוקה ארבעים * מעידין אנו באיש פלוני שגירש את אשתו ולא נתן לה כתובתה וחלא בין היום ובין למחר סמוך ליתן לה כתובתה אומדין כמה ארס רוצה ליתן בכתובתה של זו שאם נתאלמנה או נתגרשה ואם מתה ירשנה בעלה * מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב לחבירו אלה זוו על סנת ליתנו לו סכאן ועד שלשים יום והוא אומר סכאן ועד עשר שנים אומרים כמה ארס רוצה ליתן ויהיו בידו אלה זוו בין נותנן סכאן ועד שלשים יום בין נותנן סכאן ועד עשר שנים * ב מעידין אנו באיש פלוני שהייב לחבירו זמם וזו ונכעאו זוממין לוקין זמסלמי שלא השם סכאן לירי סכו' כביאו לירי תשלום דברו ד' סמי' זוכמי' אומרי' כל חסל' אינו לוק' * ג מעידין אנו באיש פלוני שהוא חייב מלקות ארבעי' ונכעאו זוממין לוקין שסמי' משום לא תענה ברעך עד שקר ומשום ועשייתם לו כאשר זמם דברי ר' מאיר וזוכמים אומרים אין לוקין אלא ארבעים * משלשין בססן ואין משלשין במכות כיצד העידוהו שהוא חייב לחבירו מאתיים זוו ונכעאו זוממין משלשין ביניהם אבל אם העידוהו שהוא חייב מלקות ארבעים ונכעאו זוממין כל אחד ואחד לוקה ארבעים * ד אין העדים בעשים זוממין עד שיוזמו את עצמן כיצד אמרו מעידין אנו באיש פלוני שהרג את חנפיש אמרו להן הויאך אתם מעידין שהרגינה זה או החורג היה עמנו אותו היום בסמכות פלוני אין אילו זוממין אבל אמרו להם הויאך אתם מעידין שהרי אתם

ודעו לעולם ואס תאמר כפסול אותו לכדו ולא זרעו כפיכח כסול זמם לבנות ולכא שהרי הוא זמם לפסול הנדון ואת זרעו: לא לוקה ארבעים דאמר קרא והנדיקו את הנדיוק והרשיעו את הרשע והיה אס בן הכות הרשע משום ד דהרשיעו את הרשע והיה אס בן הכות הרשע אלא עדים שהרשיעו את הנדיוק ואת עדי אחריו והנדיקו את הנדיוק דמיעקרא ושיכחו להנך רשעים והיה אס בן הכות הרשע: חין אומרי' גלה זה דכתיב כרוח הוא יכום ה הוא ולא זוממין: שגרש את אשתו כפיכחו כיום פלוני ו זה אומר לא גירשתי ואיני חייב לה כתיב: והלא בן היום וכן למחר כלומר מה ישלמו לו אס תאמר כל הכתובה והלא שמי ימות או יגרשנה היום או למחר וכפז ליתן לה כמנא שלא היו מפסידין אותה כלום: אומדים כמה אדם רוצה ליתן בכתובתה של זו מספק שאס כתאלמנה או כתגרשה וטלה לוקה ואס מתה יירשנה בעלה ויפסיד מעותיו

סכתן וכך יתנו העדים לבעל: ב שלא השם המחייבו מלקות לא תשלומים מלקות מלא תענה תשלומים מועשייתם לו כאשר זמם: כל המשלם אינו לוקה דכתיב כדו רשענו על רשע אחת אתה מחייבו ואין אתה מחייבו על שתי רשעיו וזה דאמר דכפן משלם ואינו לוקה ולא אמרי לוקה ואינו משלם שבע מיכא דכל היכא דאיכא תרתי מלקות ותשלומים לא אמרינן ליקה ולא ישלם אלא משלם ואינו לוקה וכן הלכ': ג משום לא תענה שהרי כשאף לקיים צעדי ועשייתם לו כאשר זמם כגון מעדי' אנו באיש פלוני שהרגי' לוקי' הצדי' זמם לא תענה הכא דאיכא אהרת לא תענה ואיכ' כיוי' כאשר זמם לוקי' שמונים ואין הלכ' כל מאיר: משלשין בזממן עדי' זוממין שחייבו כתשלומין משלמין הזממן לפי מהכר העדי' אס היו ג' עדי' והומו כל אחד משלם שלש הזממן שהו רצו' להפסידו: ואין משלשין במכות שאין כל א' מהעדי' לוק' שלי' מלקו' לא כל א' לוק' מדכשיעו עשיית לו ראש זמם וכל א' מהם מנכ' להלקי' הנדון מלקותו של הזממן מעטדף כשייתן כל א' מהם שלש הרי קבל מה שרבו לתפסידן בין כלם אבל מכות לא מיערפי'

מבנה פרק א

והוא

יורה

עד שיומו בעמם שיזמנו אותן בעסקי וזמן לא בעסקי הולך כדמפרש ואילו זנפסא לן מקרא דכתיב וזכר
עד שקר העד עד שיהיה השקר **של** עדים: ה' ואפילו היו מאה כתות שהעידו זו אחר זו בעדות
אחת וכת אחת הויתה אחת כלן כלן והרגו: ואיסטוטית היא זאת כלומר זאת הכת מרה וביטול היא שכן בטלה
עובה ביניהן להוסיף כל הבא להעיד בעדות זאת: פ"א איסטוטית היא וזכרי עדות זו של איסטוטית היא שנובעת

אתם הייתם עמנו אוהו היום בכסף פלוגי הרי אילו זוסמן ונחרגין
על פיהם ה' באו אחרים וחויסום באו אחרים וחויסום אפי'
מאה כולם יתרגו רבי יהודה אום' איסטוטית היא זו ואינו נחרג לא
כת הראשונה בלבד ו' אין העדים זוסמן נחרגין עד
שיגמר הדין שהרי הצדוקין אוכרים עד שיהרג שנאמר נפש
תחת נפש אמרו להם חכמים והלא כבר נאמר ועשיהם לו באשר
זמם לעשות לאחיו והרי אחיו קיים ואם כן למה נאמר נפש תחת
נפש ויכול משעה שקבלו עדותן יתרגו תלמוד לומר נפש תחת
נפש הא אינן נחרגין עד שיגמר הדין ו' על פי שנים עדים
או שלשה עדים יוסת חמת אם מתקיימת העדות בשנים למה פרש
הכתוב בשלשה אלא להקיש שלשה לשנים מה שלשרי מזמן
את השנים אף השניים וזומו את השלשה וזמנין אפילו מאה
תלמוד לומר עדים רבישמעון אומר מה שנים אינן נחרגין עד
שיחיו שניחם זוסמן אף שלשה אינן נחרגין עד שיחיו שלשה
זוסמן וזמנין אפילו מאה תלמוד לומר עדים רבי עקיבא אומר
בא השלישי אלא להחמיר עליו ולעשות דינו כיוצא באלו ואם כן
עבש הכתוב לנטפל לעוברי עבירה כעוברי עבירה על אחת כמה
ובסה ושלם שבר לנטפל לעושי מצוה כעושי מצוה ה'
מה שנים נמצא אחר מהן קרוב או פסול ערוך בטלה אף שלשה
נמצא אחר מהן קרוב או פסול עדותן בטלה זמנין אפילו מאה
תלמוד לומר עדים אמר רבי יוסיבסח דברים אמורים כדפי'
נפשות אבל בדיני פסונות תקיים העדות בשאר רבי אומר אחד
דיני פסונות ואחד דיני נפשות בזמן שהתירו בהן אבל בזמן של
התירו בהן מה יעשו שני אחין שראו באחד שהרג את הנפש ו'
ש' היו שנים רואין אותו מחלזין זה ושנים רואין אותו מחלזין
זה ואחד מתרה בו באמצע בזמן שמקצתן רואין אילו את אילו
הרי אילו עדות אחת ואם לאו הרי אילו שתי עדות לפיכך אם
נמצאת אחת מהן זוסמת הוא וזן נחרגין והשנייה פטורה רבי
יוסי

כל המונע בה: איכה נהרנת אלא
כת ראשונה בלבד דסכריה ליה
לרבי יהודה דלאחר דאדעומא
לה כת ראשונה תולא מקבלים
סהדות דכת שניה דאתיה לאספד
כתרה ואי אספדה ואיתומה לא
קטלין לה דלא קריב לה ועשית
לו דהא לא קטלין אספדה ואין
הלך כד' יהוד: ו' עד שיגמר הדין
של הכדון שיהרג על פיהן ואם כן
הווא: ו' זמנין אפילו מאה
נפשות זמנין מאה שהעידו יחד:
מה שנים אינן נחרגין עד שהווא
שנים דכתיב הכה עד שקר העד
ואמר עד כל מקו' של' עד הרי כאן
שנים עד שיפדט לך הכתוב אחד:
עד שיהיו שלשתן זמנין והוא
שהעד כל אחד בתוך כדי דבור
של סימונו של חברו אבל אם העידו
שנים ואחר זמן העידו האחרים
הרי הן שתי כתות לכל דבר: ר'
שקריבא אומר לא בא השלישי אלא
להחמיר עליו שלא תאשר הואיל
עלל השלישי היתה ספדות ע'
מתקיימת לא יעשו בודין הוצה
למדך הכתוב שאף הוא כדון:
על אחת כמה וכמה שעלה עובה
שדונה על מדת פורענות: ה'
במה דברים אמורים בדיני נפשות
דכתיב וקטלו העדה ומהדריקן
אזכותא: אחד דיני ממונות כתי'
עדות בטלה: בזמן שהתירו בהן

בדיני נפשות איירי כלומר כי אמרינן דכטלה זהו בזמן שהקדוה או הפסול כשתתק מתחלה להיות קן
סמיתין בעבד עבירה אבל אם לא התירו בהן ולא כיון להיות עד בדבר לא בטלה עדות האחרים בשביל
ראייתו של זה והלכה כרבי: ע' ואחר מתרה בו באמצע המתרה מנערך עם הכת של עדים שהיה
רואה אותם והם רואים אותו כשעת הקמתו: לפי' אם היו שתי הכתות שכשני החלונות רואים אותו מנערך
ל' עם אלו והם כלם עדות אחת והוא נחרגין: הוא כהרג דאכתי איכא כת אח' שלל הווא: והם הנזכרין
כהרגין שהרי הווא: שלא תהא סכה דריין שומעת קש קערגען סכרי' שיהיו דיכוי מכירו בלשון העד? ו'
נערב

יהו

מכות פרק ב

פג

עמדו להעמיד מלך ביוותם וכן הלכה: סנהדרין המעובד צדקיש להן רשות לדון דיני קנסות: ודיני כפשות בין בארץ בין בחוזה לארץ כל זמן שיש בית דין גדול כלשכת הגזית שאלמד לבלתי שמוע אל סכה או אל השופט בזמן שיש בהן מקריב על גבי מוכח יש שופט שדן דיני כפשות בזמן שאין בהן און שופט: סנהדרין הקודמת אחת בשבוע אחת לשבע שנים כקדמת חבלות שדרך שהיו מתומין בדון ותיצרו כדברי

ר"ן

בשמות לזכות: לא כהדג אדם מעולם שיבדקו העדים כדבר שלא ידעו להשיב אם רוצה הוא אם לאיתם טרפה פדנ או שלם טרפ ואם תמנא לומר שלם הדג שמש כעקום סיף נכנס היה: ואם מנלם עדינות הוא לאיתם במכחול כ כשופטות: אף הן מרבים שופט דעים עתך כך און מכללי הרשעים ומרבי לשפוך דם:

חסי אומר לעולם אין נהרגין עד שיחו פי שני עדיו מתרין בו שנאמר על פי שנים ערים דבר אחר על פיו שנים עדים שלא תחא סנהדרין שומעת ספוי תהרגנן * פי שנבצר דינו וברית ובה לפני אותו בית דין אין סותרים את דינו כל מקום שיעמדו שנים ואמרו מעידך אנו באיש פלוני שנבצר דינו בבית דין של פלוני תפלוני ופלוני עידו הרי זה יחרג סנהדרין נזחגת בארץ ובחזרת לארץ סנהדרין החורגת אחד בשבוע נקראת חובלנית רבי אליעזר בן עזריה אומר אחד לשבעים שנה רבי שרפון ורבי עקיבא אומרים אילו חייבו סנהדרין לא נחרג אדם מעולם רבן גממון בן גמליאל אומר אף הן מרבין שופטי דמים בישראל *

אלו הן הגולין היה מעלה

במעגלה אכן חלקת

עגלה שמעגלין אות על גב הסוד או הטיט שנעלס להשוו המדקוי: היה משלשל כחבית מלמעלה למטה אבל אם היה מושך במעגלה שמשו למעלה: כל שברך יירדת גולה דתיב ויטל עליו עד שהיא דרך כעילה וכל לאמנו אפילו יירדה שהיא לבורך עליה: כשעט הכדול מקתו מיתיד שהיא תקוע בו: רבי אומר אינו גולה ד' סמר וכשל הכדול מן העץ והעץ הן המעבוקע לא ענו שהוא תקוע בו ויבין סכרי מן העץ מן מעגנו שהיא תקועה בזה הלכה כחכמי רש"י המעבוקע יבחו הוא ועל ידי כח כמו איכונגלה: כ זרק את האבן לרשות הרבים ואף על גב דקריב למייד הוא שהיה לו לחשוב שמי אדם מנזים כרשות הרבים תמידה סכא עסקין באשפה העשויה כ כרשות הרבים להפנותה כלילת

פרק ב

אילו הן הגולין חורג בשגגה היה מעגלה במעגלה ונפלה עליו והרגתו היה משלשל בחבית ונפלה עליו והרגתו היה יורד בסולם ונפל עליו והרגו חר"ה גולה אבל אם היה כושך במעגלה ונפלה עליו והרגתו היה רולח בחבית ונפסק החבל ונפלה עליו והרגתו היה עולה בסולם ונפל עליו והרגו חר"ה אינו גולה זה הכלל כל שברך יירדתה גולה גולה בדרך יירדתו אינו גולה * גשמש הברול מקתו והרגו ר' אומר אינו גולה וחכמים אומר גולה סן העץ חמתקבע רבי אומר גולה וחכמים אומרי אינו גולה * ב הזורק אבן לרשות הרבים והרגו חר"ה גולה ר' אליעזר בן יעקב אומר אם סכשיצאתה האבן בידו והוציא הלו את ראשו וקבלה חר"ה פטור זרק את האבן לחצרו והרגו אם יש לרשות לניח ליכנס לשם גולה ואם לאו אינו גולה שנאמר ואשר יבא את רעהו ביער מח היער רש"י לניח ולחייב ליכנס לשם יצא חצר בעל הבית שאין רש"י לניח ולחייב ליכנס לשם אבא שאול אומר * מה חשבת עצי רשות יצא האבן חס"כ את בנו וחרב חרודה את הלמירי ושלח ב"ד * ג האבן גולה על ידו הבן והבן גוללה על ידו האב הכל גולין ע"ה די ישראל וישראל גולין על ידיהן חוץ מעל ידי גר תושב וגר

תושב

ואיכה עשויה להפנות כח ב"ד * וזמנין דמקרי איש דיתעב בה עמוס הכי גולה ללאו מושע הוא ולא אכס גמא שמו: והוכיף הלה את ראשו וקבלה פטור דכתיב ומנא את רבעהו פרט למעניא את עצמו: אם יש רשות לבחון שכתן לו בעל הבית רש"י ליכנס: מה חטובת עבים רשות דלוי כפי עיול לחטוב ואי באי לא עיול ינא סלכ שרודה את כנו דענה קא עביד: האבן גולה על ידי כנו בשלח הכהן ללמדו יערה או מוכר או אומנות: הכל גולל * על ידי ישראל * ופילו עבד או כותני חוץ מעל ידי גר תושב שאם סרג בן ישראל סדר כוויקן יא * ג * כשגג

מבות פרק ב

בפניו אינו גולה אלא כסדר: **השומא** אינו גולה דכתיב כלל דלות פרט לכומא: רבי מאיר אומר גולה כלל דלות לרבנות את השומא ואין הלכה כרבי מאיר: השוכא כל שלל דבר עמו שלשם ימים מחמת איבה ואין הלכה לה כר' יוסף כר' יהודה ולא כר' שמעון אלא השוכא אינו כהרנ ואינו כקלט שמורתו שהוא קרוב למורד: ד לחינן לברי מקלט וארכעיש ושתים עוד של לויס כמי בלן קולטמת אלא שאלו ששערי מקלט כן:

בכ"ס רנח לדעת שתקטנו וכו' ככנס שלל לדעת קולטות ושכיס וארכעיש עוד לדעת קולטות שלל לדעת אינן קולטות: ואם הרגו גואל הדם לשם פטור: ה ומכוונות היו להם הדרכים שהיו עושים הדרכים שהיו מכוונות לערי מקלט שלא יהא הרוגה תופע בדרך ומקלט מקלט היה כמעט על פרשת דרכים כדי שזכור הרוגה ויפכה לשם: וידברו אלו אדרכים לגואל הדם אל תבסו מכהם של שופכי דמים שבגנה בא מעשה זה ליו: הוא מרבה על פי עמנו אין תלמידי חכמים כזקקין לרבה לגואל הדם כעבדו אלא הוא טוען טענת לעמנו ואין הלכה כרבי מאיר: ו ואחר המרובה בנדים שאמר שטכזה בלומית של שמן המשחה לא היה מתמך להיות כהן גדול אלא בלבישת סמכה בנדים: ואחד שעבר ממשיח שאירע קרי לכהן גדול כיום סכמוריס ומנו אחד תמתי כמיתת כל אחד מלו הוא חוזר אף על פי שאמר מי דשלטה פעמים כהן גדול כתיב בפרשה: רבי יהודה אומר אף משה זלמה דקרא אחריתא כ כתיב לשון לטבת בארץ עד מות סכה ורבה כיון דלא כתיב הנהיה קרה הכהן הגדול לא דרשי ליה והלכה כמכשמים: ושלל יתפללו על

בזיכר שיעותו והם פשוט היה להם לכקש רחמים על דורם שלא יאדע בהן תקלה ולא בקשו: משכמו דינו לבלו דמ' שגמור דינו ועומד לגלות כאלו גלה: ו נעשר דינו כלל כג שלל סיה כג בעולם: לא לעדות מנהו כגון לבעד הפחד: וכל דרם חוץ עגול סרס שהרגו חן לברי מקלטו אינו חייב עליה דכתיב אין לו דם: וישל היה רשות בידו להרגו והלכה כרבי עקיבא והכי מילי עבא מוירי אכל יבא שוגג כל ארס שהרגו כהרגו עלינו: הכל סולך אחר הכוף בעמרא מעדש דאף אחר הכוף קאמר שאם היה עקרו נעטף היתום

קתתום של ערו מקלט ומפני מותו חוץ לתחום כיון שככס תחת כונו כקלט הואיל ועיקרו לפנים ושדוכא
 מופו כתר עקרו וזוי עקרו בחוץ ומפני כפיני כי היכי דכנופו לא מני קטיל ליה בעיקרו כיוי לא מני קטיל ליה
 דשדינן עיקרו כתר כונו לחמואל: ק מעלים היו מכר ללויים ככרבעים ושתים עיר שנים הם קולטות
 מעלה הכונה שכר לכה שהיא דר בו: ר' מאיר אומר וכו' ואין הלכה כרבי מאיר ודוקא כמ"כ עיר אבל כמ"ג

ערו מקלט כולי עלמא מודו שאין
 מעלה שכר לכה: לא היה חומר
 לשדרה שהיה בה דכתיב ושכר אל
 משעמתי ואל אחות אבותיו ישב
 למשפחתי היא חומר ואינו חומר
 למה שהחוקין אבותיו ואין הלכה
 כרבי יהודה:

אלו הם הלוקין לו לאו
 דוק דתנן ושיד
 לוקין עובא לא תנא מיבני כרתו
 לאשמועינן דיש מלקות כתיב
 כרתו ותבא למה וגרשם לאשמועי
 למה וגרשם מיבני עליה משום
 שכי שנות ונבא סבל ונמש' דאשק
 שלא כעלה תירומוהו דלא מערסא
 אופרה דידעו כהדיא וכן הקדש
 שלא כפרס ואידי דתנא הקדש
 תבא מעבד שכי דתירומו מלקות
 דידעו איש' מחוסדי פיה וכן
 גרובא מוכ' כד חדו: כתיב עלן
 הנבעתים היא ועלקות דיד' מלא
 תתחנן: כ' אלמנה שכתאלמנה
 מאיש אחר והיא גרשה חייב עליה
 שכי מלקות משום כ' שנות משום
 שכי אהרית משכיס' משורשית
 בעקרא וזאתה את תירומוהו קאמר
 גרשה וקא' חלובה אימ חייב עליה
 משום כ' שנות שהחלוז אימ' כתיב'

הגילוי אומר מצוח ביד גואל חדם ורשות ביד כל אדם ר' עקיבא
 אומר רשות ביד גואל חדם וכל אדם אין חייבין עליו אילן
 שהוא עומד בתוך התחום ונפשו נושא חוץ לתחום או עומד חוץ
 לתחום וגופו נושא בתוך התחום הכל הולך אחר הבוק' הרג
 באותה העיר גולה משכונה לשכונה ובין לוי גולה מעיר לעיר
 ת כיוצא בו רוצח שגלה לעיר מקלטו ורצו אנשי העיר
 לבברו וימרו להם רוצח אני אמרו לו אף על פיבן יקבל סחן שב'
 מה דבר הרוצח מעלים חיו שכר ללויים דברי ר' יהודה רבי מאיר
 אומר לא חיו מעלים לחן שכר וחומר לשררה שהיה בה דברי רבי
 מאיר רבי יהודה אומר לא היה חומר לשררה שהיה בה

ואילו חן חלוקי' הבא ע"ל אחותו וע"ל
 אחות אביו ועל אחורת אמו ועל אחורת

פרק ג

אשתו ועל אשת אחיו ועל אשת אחי אביו ועל הנד' אלמנה לכהן
 גדול גרושה וחלוץ לכהן הרוש ממזרת ובתיבה לישראל בת ישראל
 לביתו ולממזר אלמ' גרושה חייבין עליה משום שני שמות גרושה
 וחלוצה אינו חייב לא משום אחד בלבד ב השמא
 שאכל את הקדש וחבא אל המקדש שמא ואוכל חלב ודם וגו' ונתר
 ופיגול ושם א' שוחט ומעלה בחוץ והאוכל חמץ בפסח והאוכל
 והעושה מלאכה ביום הכיפורים והמפסם את חטאת והמפסם את
 הקטורת והסך בשמן המשחה והאוכל גבלות ושרפות שקצוב
 ורמשים אבל שבל ומעשר ראשון שלא נשלה תרומתו ומעשר
 שני והקדש שלא נגדו במה יאכל מן השבל ויהא חיו רבי שמעון
 אומר כל שהוא וחכמים אומרים כזית אמר להם רבי שמעון אין
 אתם מורים לי באוכל במלה כל שהוא שהוא חייב אמרו לו כפי
 שהיא כברייתה אמר להן אף חשה אתה כברייתה ג האוכל

בכורים

אלא מכוניא מיתנין לה דתנן גרושה אין לילא גרושה חלונה מכיני' תל' אש' כ' שמעט אפ' השמן השעשע
 מין דעמת מין המשחה: וסך כשמן המשחה משעה מרעה: אבל טבל אהריתיה עלא יחללו את קדשי בני
 ישראל אשר ירמונו בעתידים לתרומה הכתוב מדבר: ומעשר ראשון שלא כעלה תרומתו שאף הוא כמותה
 בטבל דכתיב ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגורן וכו': ומעשר שכי שלא כפרס מעשר שכי שכתמא ואפילו
 היא כירושלים אסור לאכלו עד שימדה והאוכלו בירושל' עד שלא כפרס לוקח ואוסרעו מלא כפרתי מעבו
 בטמא בין שאמי טמא והוא טהור בין שאמי טהור והוא טמא ומכין למעש' שכי שכתמא שמודין אותו בירושל'
 שכאשר כילא תוכל שאט' פיר' לא תוכל לאכלו כדכתיב ונשא משאת מאת פניו: וסך קדש שלא כפרס לא כתיב
 היה לאו כהדיא אלא אימ' אהרס דידיה ג' שחט חט מערואה ואלע' דעיעט דחמא ומתו בו דלא
 במשלה מתייה מעטה ולא מאזרה: באוכל כעלה שהוא חייב משום שרץ השורץ על הארץ ואלע' דלית כס
 בשעיר אף חטה אחת ככריתיה וליה הילכתא כ' שמעון דלא קרינן ביה לא לכרייה זיש' לה שמה לכה: ג
 עד שלא קרא עליה קדמי אונד חיו וגו' אבל אחר שקרא עליהם אינו לוקח אם אכלן לפי שהן עמונו של

מבוא פרק ג

בהן הווי דבריו ל עקירת אל כל הכמים אומרים בכורים הנחה מעבדת בהן קריאה אין מעבדת בהן והאובד
 אחר הנחה בעבור אלעם שעדין לא קרא עליהן אינו לוקה והלכה כחכמים וזוהרתן מדכת לא תוכל לאכול
 בשעריך מעשר דגן וגומר ותרומות דין ואמר מר וערומת דין אל הנכורים דאלו תרומה אינה טעמא
 יצנאת עקום וככורים נמי אינו לוקה עליהן אלא אם חכלן אחד שלא פני ירושלים קודם הנחיק

בכורים עד שלא קרא עליהן שם קדשו קדשים חוץ לקלעי קדשי
 קלים ומעשר שני חוץ לחומה השובר את העצם בפסח המסור
 הרי זה לוקה ארבעים אבל המותר במסור והשובר בטמא אינו
 לוקה ארבעים ד הנושל אם על הכנים רבי יהודה אומר
 לוקה ואינו משלח וחכמים אומרים משלח ואינו לוקה זה הכלל
 כל מצות לא העשה שיש בה קום עשה אין חיבין עליה ה
 הקורח קרחה בראשו והסקפה פאת ראשו והמשחת פארת קבו
 והשורש שרישה אחת על חמת חייב שרט שרטי אחת על הששת
 מהים או חמש שרירות על סת אחד חייב על כל אחת ואחת על
 הראש שהים אחת מכאן ואחת מכאן ועל הזקן שתי מכאן ושתיים
 מכאן ואחת מלכשה רבי יעקב אומר אם נטלו כולו באחת אינו
 חייב אלא אחת ואינו חייב עד שישלבו בהער רבי אליעזר אומר
 אפילו

אעורה אכל אכלן בנבולין קודם
 שיכנסו לירושלים אינו לוקה:
 קדשי הקדשי חוץ לקלעי קדשים
 קלים חוץ לחומה כל המי אזהרתן
 שלא תוכל לאכול בשעריך וגו' וכל
 צדדיך אשר תדור שכל איביל חוץ
 לתקום הקדוש לה עקריא אכילת
 פתרי: ומעש שכי לעל תנן מעשר
 שני טמא שלא נפדה כדכרמיין
 טהכ תבן מעש שכי טהור טהכלו
 חוץ לחומה דוקא טהכלו חוץ
 לחומה אחר שדא פני ירושלים הוא
 פלוקה אבל האוכל מעשר שני
 בנבולין קוד שיכיל לירושלים אינו
 לוק דכתי לכני ה' לקיי תאכלנו

ואחכ לא תוכל לאכול בשעריך: המותר אינו לוקה דכתי לא תתירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר
 באש תשרפו בה הכתי ליתן עשה אחר לא תעשה לומר אם עברת על לאו קיים עשה שבה ואין לוקה ושוק
 לא תתירו הוי לאו שאין בו מעשה וכל לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו: והשוכר ענה כשכח טמא אינו
 לוקה דאמר רחמא ועבא לא תשברו בו בכשר ולא בפסול: ד לוקה ואינו משלח דכריח ליה לרייזוס
 שלח משלח מעיקרא מעשע ואעב דכתיב שלח תשלח אחר לא תקח לחו למיזרא דאם לקחת תשלח לא לא
 תקח אבל שלחנה קודם לקיחה ואין זה לאו הנתיק לעשה: וחכמים אומרים משלח וחינו לוקה קא כדרי
 שלח אחר לקיחה מעשע והוי לאו הנתיק לעשה והלכה כחכמים: כל מצות לא תעש שיש בה קיב עשה
 שאמרם תורה אם עברת על לאו קיים העשה כגון לא תקח האם על הכנים ואם לקחת שלח תשלח לא תבא
 אל ביתו לעבט עבדו וחס באת והעבטת עבדו שהב תשיב לו את העבטו כל לאו אם קיים העשה אינו לוקה
 אכל לא קיים העשה כגון שלקח האם על הכנים ושחטה או שחטה לקח העבט מבייזוכ צדק שאינו יכול
 לקיים העשה הרי זה לוקה: ה הקורח קרחה מעשע דמחייב על כל קרחה וקרחה ועל כל שרטי ושריט
 ועל כל שיאה ושיאה מה שאין בו אובד תלב והלב משום הכי תבנהו במתבי אכל שחר לאוי גרודי שאין בהן
 מדוש לא תבא קרח על מת כדכתיב ולא תשימו קרחה בין עמיכם למת ואעפ דנבי כהנים לא כתיב על
 שית כבר למדו בגוש מקרחה קרחה מה בישראל על מת אף כהנים על מת ועומר קרחה כורים: את רחש
 משני נדעו לאחרי אוזו ופדחתו ואפי על גלות שבטעמיה שאין בו השחמה חייב על פאת הראש דדוק בוקן
 כתיב השחמה ואינם אלא בהער אכל בפאת הראש הקפה כתיב בכל עבין שהיו מקיף חייב: שריטה אחת
 על ה' מתים אוה שריטות על מת אחד דכתי ושרט לכפש לא תתנו לחייב על כל שריט ושריט ועל כל כעש
 נכפש ואעפ שלא היתה שם אלא התראה אחת והיו כל חמש שריטות בבני ארץ ישראל הראש שתי אחת על
 ימין ואחד על שמאל: ועל הזוקן מכאן ושתיים מכאן עקום חבור הסכטר לעבם אפי ומימן הסכטר ואחת
 משמאלו ושבלת בזוקן באמצע הדי שלש וחבור הכדעים מכאן ומכאן הדי קמט לחי כפי הממוכר לכדעים
 גלמי התחתון שכימין ולחי העליון והתחתון ששמשאל הדי שתיים מכאן ושתיים מכאן בזוקן שהעשר
 תבא ממנו כשני שבלת לשוכך בקרא שבלת הזוקן הדי חמש: אינו מחייב אלא אחת דכיון דלאו אחת
 הוא הדי הוא כאוכל שני ותיים של חלב בהתראה אחת: עד שיטלנו בתער אפאת וזוקן קאי דכתיב ביש
 גלות והשחמה: מלקט עלי עשוי כשני מלקחים ללקט את העשיר: דשיטמי הוא מעמד בלשון מקרא
 בלי

מכות פרק ז

פה

כלי שבו מחליק חרש ענים פני הלוח ואין הלכה כרבי ליעור: ו כתובת קעקע מקל כסכין על כשרו כשין
 אחריו ואח"כ ממלא את הקרע' דיו או כחול: כתב על כשרו כדיו או כחול ולא קרע כסכין חו קרע אלא מלא
 כדיו או כחול אינו חייב עד שיכתב ויקל' לטכ' דקרא קעט דכתי' כתיב' קעקע כתיב' נריש' והדר קעקע אכל
 לעולם הקעקע תחלה ואח"כ הכתב וקרא הכי משע' וכתיבת בתוך הקעקע לא תתנו בכס: איכתי' שם העם (גנוק) ב
 מפרש דשם עבודה זרה קאמר

אפילו לקטו במלגט או ברחיטיו חייב ו הכותב כתובת
 קעקע כתב ולא קעקע קעקע ה"ל כתב אינו חייב עד שיכתוב
 וקעקע כדיו ובכחול ובכל דבר שהוא רושם רבי שמעון בן יהוד'
 משום רבי שמעון אומר אינו חייב עד שיכתוב שם השם שנאמר
 וכתובת קעקע לא תתנו בכס אניה' ו גזיר שהיה שותח
 ביין כל היום אין חייב אלא אחת אמרו לו אל תשתה אל תשתה
 וזוהא שותח חייב על כל אחת ואחת. ח היה מטמא לכתים
 כל היום אינו חייב אלא אחת אמרו לו אל תשטא אל תשטא והוא
 מטמא חייב על כל אחת ואחת. חית מגלח כול היום אינו
 חייב אלא אחת אמרו לו אל תגלח אל תגלח והוא מגלח חייב על
 כל אחת ואחת היה לכוש בכלאים כל היום אינו חייב אלא אחת
 אמרו לו אל תלבש אל תלבש וחז"ל פושט ולובש חייב על כל
 אחת ואחת. ט יש חורש תלם אחר וחייב עליו משום שמונה
 לאוין החורש בשור ובחסור והן סוקר' שבכלאי' בכרם ובשביעי'
 זרם טוב וכחן ונזיר בבית השומא חנניה בן חכינאי אומר אף
 הלוכש כלאים אמרו לו אינו השם אמר להם אף לא הגזיר חז"ל
 השם. י כסח מלקין אותו ארבעים חסר אחת שנא' במספר
 ארבעים מגיין שהוא סמוך לארבעים רבי יהודה אומר ארבעים
 שקלימות הוא לוקה והיכן הוא לוקה את היתירה בין בתפוי.
 יא אין אוסרין אותו אלא במכות הראויות להשתלש אמרוהו
 לקבל ארבעים לוקה מקצת ואמרו אין יכול לקבל ארבעים פשור
 אמרוהו

והכי מפרש לקרא לא תתנו בכס
 שם עבודה זרה כי אינו השם ולא
 תשתמו אחרים עשו ואין הל' כל'
 שמעון: ו אינו חייב לא אחת
 על מה שאזכרו דבור של התרא'
 ואם היה לפניו כלי שיש בו כסח
 רכיביות יין ואמרו לו אל תשתה
 כלי זה שיש בו כך וכך שצוריס
 שתלקס כן וכך מלקיות חייב על
 כל שצור ושצור אצ"ע שלא התרד
 בו אלא התרא' אחת: ח והוא
 פושט ולובש ולא פושט לגמרי לא
 כיון שהיוצי ראשו והאזינו חייב
 ובמרא קאמר דאינו פושט אלא
 ששהה בין התרא' להתרא' כדו'
 לפשוט וללבוש היו כפושט וחסור
 ולבוש וחיי' על כל התרא' והתרא':
 ט תלם אחת שזול אח' של שדס'
 וחייב עליו משו' שפכה לאוין הוא
 שהתרו בו על כלס: והן מוקדש'
 שור קרשי מונח: וחמור קדשי
 דבק הני' וכשו' אית ביה לאו דלא
 תצנו בככו שורך ובחמור אזהר'

תוך

דעבי' וכפיקא לן מט חט מתרומה ולאו דלא תתרום בשנר ובחמור ימדיו הרי כאן ג לאוין: וכלאי' בכרם ע"ה
 שחורש מחפה חסה ושצורה ומרנ' כעשר ועומר משום לא תורע כמרנ' כלאים דקל המחפה בכלאים לוקה
 אף על פי שלא זרען אלא חסה עבר עליו הרי זה דלאוין ומכ"ס חסנ' כלאים בכרם שכי לאוין אחד משום
 כלאי' זרעים שהן שני מיני חסה ושצורה וחד משום כלאי' הכרם בשביל החסין ולא חסין מוקדש' של
 שור וחמור אלא ללאו אחד: שביעית שבת לה' שדך לא תורע: וי"ט כל מלאכת עבודה לא תעשו: כהן
 וכויר והוא כבית הקברו' וקצנר לכפש לא יטמא בעמיו האמור בבהנים ועל כפש מת לא יבא האמור ככויר:
 אף הלוכש כלאים כשעה שהיה חורש אינו מן השם לאו של לנישת כלאים אינו בשביל התלם: אף כהן וכויר
 דחשבתו לאו אינו בשביל חרש' לא בשביל הליכה למקום עומאה ומיהו תק' חשיב להו' בכלל לאוין התלם לפי
 שאינו יכול למרום כשנוי' א"כ הולך עמהם ומכהינם: י מינין' שהוא סמוך לארבעים שגורם למור אחדיו
 ארבעים דהיינו לט' אי הוה כתיב ארבעים במספר הוה אמינא ארבעים במכא' השת' דכתיב במספר מ'
 כמספר הגורם למור אחדיו מ' דהיינו לט': והיכן הוא לוקה את היתירה שאיכה ראונה להשתלש דל"ט ראיוות
 להשתלש שלוש מלפניו ושהי' ידות על כתף זו ואחת על כתף זו וזו של ארבעים היכן לוקה אותה בין
 פתפיו ואין הלכה כליהוטי: וא' אין אוסרין אותה וכו' שכל הלוקין כדל' היו רביאן לאשרין בתחלה
 אלא ימותו ממעת ההכאות מדכתיב לא יוסיף עכלל שאם כריך לגרוע גורעין: אלא במכות הראויות
 להשתלש

מכות פרק ג

לחזרתם ואין מושפין בעולם על האומד: אמדוהו לקבל ארבעים חסד אחד אלא דלישכא דקרא נקט: אמדוהו חזרה חד לשני מלקיות כגון אמדוהו ללקיות מכ ואם לאו שלח אמדוהו חלה למלקיות אחד: יב על העמו טהרה כעון בקרקע וקוף ונכה כדי להצטען עליו ואחון שמש שלח כדכפרמו נקיעו הטובי התמידים מחסוריו של הלקוח: ודעוה על שכל ארבעים יוכנו ומקמי ליה לא תקסום שור בדישו: כעולה לכושבים לד חרבע רכובו תפירו וז ענ וז:

אמדוהו לקבל שמנח עשר' משלקה אמרו וכול הוא לקבל ארבעים: פטור * עבר עבירה שיש בה שני לאוין אמדוהו אומר אחד לוקח ופטור ואם לאו לוקח ומתרפא וחוזר ולוקח * יב כיצד מלקין אותו כופת שתי ידיו על העמוד הילך והילך וחזן חכנסת אוהו בבגדיו אם נקרעו נקרעו ואם נפרכו נפרכו עד שהו' מגלת את לבו והאבן נתוכה מאחריו חזן חכנסת עומד עליו ורצועה של עגל בידו כפולה האחר לשני' ויש עין לא רביעה ושתי רצועו' עולות ויורדות בה * יד ישח וז' חמטטט וראשה סגעת על פירסיו ומכה אותו שלוש מלפניו ושתי ידורג' מלאחריו ואינו מכה אורגו לא עומד ולא יושב אלא מוטה שנאמר והפילו השופט והמכה מכה בידו אמת בכל כחו * יד והקורא קורא אם לא תשמור לעשות וגו' והפלאה את מכותך ואת מכות וגומר וחוזר לתחילת המקרא ושמתם ארץ דברי הכרית והאת וגומר וחזרום והוא רחום יכפר עון וגו' וחוזר לתחילת המקרא ואם כרת תחת ידו פטור הוסיף לו עוד רצועה אחת ומה חריוז גולה על ידו נתקלקל בין בריעו בין כמיס פטור ר' ירמיה אים' האיש בדיע והאשה במים * טו כל חייבי כריתותו שלקו נפטרו יד כריתתם שנאמר ונקלה אחיך לעיניך כשל קרה הרי הוא כאחייך דברי רבי חנניא בן גמליאל אכפר רבי חנניא בן גמליאל מרה אם העובר עבירת אחת נוטל בפאו עליה העושה כעו' אחת על אחת כמה וכמה שתיבת לו כפשוטו רבי שמעון אומר מסוככו הוא למס שנאמר ונכרתו הנפשות העושות וגו' ואוכר אשר יעשה אותם האדם והי בהם הא כל היוטב ולא עבר עביר' נותן לו שכר כעושי' מצוה רבי שמעון בר ר' אומר הרי הוא אוכר רק חוק לבלתי אכל את חדים כי חדים הוא הנפש וגו' ומה אם הרם שנפשו של אדם קצה מסנו חפורש מסנו מקבל שכר גזל ועריות שנפשו של אדם מתאוה להן ומסחרתן הפירש מהן על אחת כמה וכמה שחכמה לו ולרודותיו ולרודותיו דורותיו עד כוף כל הדורות * יז רבי חנניא בן עקשיא אומר רצה הקדוש ברוך הוא לזכות ארץ ישראל

שתי רצועות דקות של חמור דקות עולה ויורודה כעין חלקלי של חוכף וטעמא משו דכתי' ודע שור קובחו וחסוד אטוס בעליו אמ' הכה יבא מי שמכיר אכוס בעליו ופרע מי שאינו מכי' אכוס בעליו: יג ידה טפח בית יד שהרצועה תלויה בו ארכו טפח: ורחבה של רצוע' של עגל טפח וראשו מוגעת על פי כרסו לכך נקרא שיהא כבי' יד של רצועה קצב שהחון ממלקה יבול להארו' ולקצר הרצועה כרעוהו שאין מלקין לאדם אלא ברצועה שראשו מוגעת על פי כרסו שהיא טכורו: שלש מלפניו דכתי' והכהו לפניו כדי רשעתי לפניו כדי רשע' אחר גול אחריו כדי מלפניו על לבו מאחריו שלש על כתף וזו שליש על כתף וזו ח' כדור א' אכל כשמונה פרכוב מוגיה כשתי ידיו בכל כחו דכתיב מכה רכה: יד והקורא קורא דכתיב בקרית תהיה כקריא' תהא שקריון עליה חס לא תשמור לעשות וגו' ונדול שכדיינים קורא והסמך לו מוכה והשלישי אומד על כל הכאה והכאה ומוכה על הקורא לכמה שליש' המקראות בסוף המלקו ואם לא נמצא חזר וקורא פעם שנייה וממהה לקרוא ולהשלי' שישלי' המלקה להלקות: ואם מת תחת ידו פטור מפני שמכהו כרשו והוסי' לו כנו דטעו

במייכא: נתקלקל שהוסי' רע מחמת ההכאה פטור דכתיב ונקלה אחיך לעיניך והרי בקלה שכתלכלך יג ואשה חף במים דכשתה מרובח ואין הלכה כרבי יהודה: טו כפטרו מדי כריתתם עשו תשובה: העושה מצוה אחת על אחת כמה וכמה אית דמפרשי דעל חייבי כריתתם שלקו קאמר מי שקבל עליו הדף געשה מנהג בשלקם על אחת כמה וכמה שכתלכלך נפשו ופטור מדי כריתתה טובה מרובה על מדית פירענות אית' לעשה ידעילתא באכפית כפשה קאמר להודיע מתן שכרן של מנותקל ומומר מנגנן של עבולות

מכות פרק ג

עבדות ממקומו הוא למד מחייבו כרתת דאיריבין בהן אכו למדון שהיושב ולא עבד עבירה ומעלין עליו
שכר כעושה מנה דכתיב בעליות וככרתיו הנפשות ואומר אשר יעשה אותם הקדש ומי ברה ובנידך ליה לא
תקדכו לנלות ערוה הרי שני שיושב ואינו מנלה ערוה הכתוב קוראו עושה מנה וכמעב כיה ומי ברה כדרך
שהבגיש כרת במי שעושה עבירה וזה דוקא במי שבא עבירה לידו וככה יתרו ולא עשאה כיוסף הדל וכיוצא
בו: יו לפיכך הרבה להם

ישראל לפיכך הרבה להם חורה ומעות שנאמר ה' חפץ למען צדקו
ורמשים כדי להרכות שכר כשהן
בדלים מהם אף על פי שכלאו

שכי לא היו אוכלין אותן שנפשו של אדם קנה בהן למען בדקו להנדיק את ישראל ולזכות אותן:

הם מסכת מכות
בסוף המסכת נתיקין בהבש